

ព្រះ
 ព្រះបិណ្ឌបាសី
 នឹង
 សេចក្តីប្រាប់ការសាខ្មែរ
 សុត្តន្តបិដក
 សំយុត្តនិកាយ សភាវចន្ត
 ទូតិយភាគ

៣០

បោះពុម្ពលើកទី ២
 ព្រះរាជវាំង ភ្នំពេញ
 ឆ.ស. ២៥០៦

សុត្តន្តបិដក
 សំយុត្តនិកាយ សភាវចន្ត
 ទូតិយភាគ

៣០

ព.ស. ២៥០៦

សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយស្ស សភាបិវគ្គោ
ទុតិយោ វាគោ
ភិក្ខុនីសំយុត្តំ
បឋមំ អាឡវិកាសុត្តំ

[១] ឯវុច្ចេ សុត្តំ ។ ឯតី សមយំ កត្តំ សាវត្ថិ-
 យំ វិហាតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។
 អថេតា អាឡវិកា ភិក្ខុនី មុទុណ្ណសមយំ ចំវាសេតា
 មគ្គចំវាមាធាយ សាវត្ថិ មិណ្ឌាយ ចាវសិ សាវត្ថិ-
យំ មិណ្ឌាយ ធមិត្វា ចច្ចាភត្តំ មិណ្ឌាចាភយ្យជិត្តត្ថា
យេន អទ្ធរនំ កេតុបសង្កមំ វិវេកាត្ថិតិយំ ។

[២] អថេតា មារោ ចាមិមា អាឡវិកាយ
 ភិក្ខុនីយា ភយេ ចម្ពុតត្ថិ ហោមហិសំ ឧប្បនេតុ-
 កាមោ វិវេកាម្ហា ចាវតុកាមោ យេន អាឡវិកា
 ភិក្ខុនី កេតុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាឡវិកំ ភិក្ខុនី
 កថាយ អដ្ឋកាសិ

សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ សភាបិវគ្គ
ទុតិយវាគ
ភិក្ខុនីសំយុត្តំ
អាឡវិកាសូត្រ ទី ១

[១] ខ្ញុំបានឆ្លាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះនាង
 ព្រះកោត ប្រជុំនឹងនៅ ក្នុងវត្តជេតវន ចេសំអនាថមិណ្ឌិតសម្ពិ ជិត
 ក្រុងសាវត្ថិ ។ ព្រះនាង គំកុឆិរណ្ណាភាឡវិកា ស្ងៀនស្ងៀនប្រដាប់
 ដោយពុទ្ធគំនិតវិ ក្នុងច្បាប់សម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ ដើម្បី
 ចំណូល លុះគ្រាន់ទៅចំណូល ក្នុងក្រុងសាវត្ថិហើយ ក្រឡប់មកភិក្ខុ
 ចំណូលវិញ ក្នុងបញ្ចក្ខ ក៏នាងសេចក្តីច្រើន ដោយទិស្វាត់
 ហើយចូលទៅកាន់អន្តរ ។

[២] ព្រះនាង នាងនាងចំនួនច បានប្រាប់ដើម្បីញ៉ាំងក៏យ
 សេចក្តីនាងស្ងួននឹងសេចក្តីច្រើន ឲ្យកើតឡើងដល់ភាឡវិកាភិក្ខុនី នាង
 ប្រាប់ឲ្យនាងឆ្លាតចាកសេចក្តីស្ងួនស្ងួន ហើយក៏ចូលទៅរកភាឡវិកា-
 ភិក្ខុនី លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនាងនឹងភាឡវិកាភិក្ខុនីថា

សុទ្ធច័ន្ទិក សំយត្តនិកាយ សភាវិជ្ជា
 ធម្មជាតិជានុវិជ្ជាសំយត្តនិកាយ
 កំ វិវេកោ កាហសិ
 កុញ្ញស្ស កាមរតិយោ
 មាហុ បដ្ឋានុកាមិជិតិ ។

(៣) អដោ អាឡវិកាយ ភិក្ខុនិយា ឯកនហោសិ
 កោ ទុ ទោ អយំ ធម្មស្ស វា អធម្មស្ស វា កាដិ
 កុញ្ញស្សីតិ ។ អដោ អាឡវិកាយ ភិក្ខុនិយា ឯកន-
 ហោសិ មារោ ទោ អយំ ចាបិមា មម កយំ ធម្មតត្ថំ
 លោមហីសំ ឧប្បនេតុកាមោ វិវេកាញ្ញា ចាវេតុកាមោ
 កាដំ កាសតិទិ ។ អដោ អាឡវិកាយ ភិក្ខុនិ មារោ
 អយំ ចាបិមា ឥតិ វិជិត្វា មារិ ចាបិមន្តំ កាជាហិ
 អជ្ឈកាសិ

សុទ្ធច័ន្ទិក សំយត្តនិកាយ សភាវិជ្ជា
 ធម្មជាតិជានុវិជ្ជាសំយត្តនិកាយ (១) ភូតិលោក មិនមានទេ
 មានន័យធ្វើឲ្យប្រយោជន៍អ្វី ដោយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ចូរនាង
 បរិភោគ ឲ្យសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាយ មានពុំមានសេចក្តីក្អក
 ត្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយឡើយ ។

(៣) គ្រានោះ អាឡវិកាក្នុងមានសេចក្តីត្រេកអរ យ៉ាងនេះថា
 អ្នកនេះជាអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្ស ឬជាធម្មស្ស បានជាពោលឲ្យដាច់ ។
 ទើបអាឡវិកាក្នុង មានសេចក្តីចូលចិត្តដូច្នេះថា នេះភិក្ខុជាមារមានចិត្ត
 បាប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងភ័យ សេចក្តីតក់ស្លុតនិងសេចក្តីប្រើពេទ្យ
 កើតឡើងដល់ភាពអញ ប្រាថ្នាឲ្យភាពអញឆ្ងោតចាកសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 បានជាពោលឲ្យដាច់ ។ លុះអាឡវិកាក្នុងស្គាល់ច្បាស់ថា នេះជា
 មារ មានចិត្តបាប ដូច្នេះហើយ ក៏ពោលតាមចំណង់ឲ្យយន្តិមារមាន
 ចិត្តបាបថា
 ។ ព្រះនិព្វាន ។

• ម មជ្ឈិម មា អស្សតិ ។

• បច្ចុប្បន្នសភាសាលា ប

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធគិកាយស្ស សភាវិទូ

[៥] អដទោ មារោ ចាចិមា សោមាយ ភិក្ខុ-
ធិយា ភយំ ធម្មតត្ថំ លោមហីសំ ឧប្បនេតុកាមោ
សមាធិម្ហា ចាវេតុកាមោ យេន សោមា ភិក្ខុនំ
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា សោមំ ភិក្ខុនំ កាថាយ
អជ្ឈកាសិ

យន្តំ ឥសីហំ បត្តង្គំ
ហំនិ ធុរកិសម្បំ
ន តំ ទ្ធព្វលបញ្ញាយ
សត្តា បប្បោតុមិត្វយាតិ ។

[៦] អដទោ សោមាយ ភិក្ខុនិយា ឯតនេហាសិ
កោ ទុ ទោ អយំ មនុស្សោ វា អមនុស្សោ វា តាចិ
កាសតីតិ ។ អដទោ សោមាយ ភិក្ខុនិយា ឯតនេហា-
សិ មារោ ទោ អយំ ចាចិមា មម ភយំ ធម្មតត្ថំ
លោមហីសំ ឧប្បនេតុកាមោ សមាធិម្ហា ចាវេតុកា-
មោ តាចិ កាសតីតិ ។ អដទោ សោមា ភិក្ខុនំ មារោ
អយំ ចាចិមា ឥតិ វិនិត្វា មារិ ចាចិមន្តំ កាថាហិ
អជ្ឈកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធគិកាយ សភាវិទូ

[៧] ត្រាខាន មារោនចិត្តបាប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងភ័យ
សេចក្តីកក់ស្លុតនឹងសេចក្តីត្រិះរម ឱ្យកើតឡើងដល់សោមាភិក្ខុនំ ប្រាថ្នា
ឱ្យមានឃ្លាតចាកសមាធិ ភិក្ខុលទៅរកសោមាភិក្ខុនំ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏ពោលគាថានឹងសោមាភិក្ខុនំថា

ទី(១)ណា ដែលមានដោយកម្រ ជាទីដែលឥសីចំងឡាយ
អប្បដល់ ទីនោះស្រ្តីដែលមានបញ្ញាប្រវែងពីរដាច់ មិនអាច
នឹងដល់បានឡើយ ។

[៨] លំដាប់នោះ សោមាភិក្ខុនំមានសេចក្តីត្រិះរម យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះជាអ្វីហ្ន៎ ជាអនុស្ស ឬជាអមនុស្ស បានជាពោលដូចគាថា ។
ទើបសោមាភិក្ខុនំមានសេចក្តីចូលចិត្តដូច្នេះថា នេះវាគឺជាមារោនចិត្តបាប
មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងភ័យ សេចក្តីកក់ស្លុតនឹងសេចក្តីត្រិះរម ឱ្យកើត
ឡើងដល់អាត្មាអញ ប្រាថ្នាឱ្យអាត្មាអញឃ្លាតចាកសមាធិ បានជា
ពោលដូចគាថា ។ លុះសោមាភិក្ខុនំដឹងច្បាស់ថា នេះជាមារោនចិត្ត
បាបហើយ ក៏ពោលគាថាចំងឡាយនឹងមារោនចិត្តបាបថា

• ព្រះអរហន្ត ។

កំពុងសំយុងស្ប ហេមសុត្ត ហេមភិក្ខុនិពា

ឥត្តិកាវេ តី កយិក
ចិត្តម្ហំ សុសមាហិតេ
ញាណម្ហំ វត្តមានម្ហំ
សម្មា ធម្មំ វិបស្សតោ
យស្ស ទូន សិយា ឯវិ
ឥត្តិហំ បុរិសោតិ វា
កិញ្ចំ វា បទ អស្មិតិ
តិ មារា វត្តមហេតិ ។

អថោ មារា ជាបិមា ជាតាតិ មិ សោមា ភិក្ខុ-
និពា ទុក្ខំ ទុក្ខនោ តត្ថេវន្តោនាយិក ។

តតិយំ គោតមីស្សន្តំ

[៧] សាវត្ថិនិពាធំ ។ អថោ កិសាតោតមិ
ភិក្ខុនិ បុព្វណ្ណាសមយំ ឯកសេត្វា បត្តចិវរមាធាយ
សាវត្ថិ បិណ្ណាយ ទាវិសិ សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ ចេត្វា
បញ្ចកត្តិ បិណ្ណាតតប្បជីក្កន្តា យេន អទូរំនំ តេ-
ទុបសង្កមំ ឯកវិហារាយ អទូរំនំ អន្លោតហេត្វា
អញ្ញាតវស្សី វុក្ខមូលេ ឯកវិហារំ ឯសីនំ ។

កំពុងសំយុង សោមសុត្ត ពាថាវេបំសោមភិក្ខុនិ

កាលបើចិត្ត របស់ស្រ្តីភាគដែលឃើញខ្លួន(១) ដោយ
ប្រពៃ បានកាំងមាំហើយ(២) កាលបើញាណ(៣)កំពុងប្រ-
ព្រឹត្តរវាង ស្រ្តីភាគនឹងអ្វីអ្វី (ក៏ធ្វើបាន) បើបុគ្គលណា មាន
សេចក្តីត្រូវយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាស្រ្តីឬជាបុរស ឬមួយ
មានកម្លាំងថា អាត្មាអញមាន ដូច្នេះ មានអ្វីនឹងស្តីជាឱ្យ
បុគ្គលនោះបាន ។

លំដាប់នោះនោះ មានចិត្តបាប ដឹងថា សោមភិក្ខុនិស្គាល់អញ
ហើយ ក៏មានសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងចិត្ត បាត់អំពីវិនិច្ឆ័យនឹង ។

គោតមីស្សន្ត ទី ៣

[៧] សាវត្ថិនិពាធំ ។ គ្រានោះ កិសាតាមិកិក្ខុនិ ស្បៀកស្បង់
ប្រដាប់បាត្រចិវរ ក្នុងបុព្វណ្ណាសមយំ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ ដើម្បី
បិណ្ណបាត លុះគ្រាប់រវាងបិណ្ណបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថិហើយ ត្រឡប់មក
អំពីបិណ្ណបាត ក្នុងបញ្ចកត្ត ក៏ដើរសំដៅទៅកាន់អន្លូន ដើម្បីសម្រាក
ក្នុងវេលាថ្ងៃ លុះចូលទៅដល់អន្លូនហើយ ក៏អង្គុយសម្រាកក្នុងវេលា
ថ្ងៃ គ្រោមម្លប់ឈើមួយ ។

១ បុគ្គលនោះ ឬរូបកាយៈ ពាហន្តរាសីវិបស្សនា ។ ២ ចិត្តដែលកាំងនៅក្នុង
សមាធិ ។ ៣ ពិសេសមហាញ្ញាណ ។

(៨) អថទោ មារោ ចាបិមា កំសារោតមិយា
កិក្កុដិយា ភយំ ធម្មិកត្ថំ លោមហំសំ ឧប្បនេតុកា-
មោ សមាធិម្ហា ចារុកុកាមោ យេន កំសារោតមិ
កិក្កុដិ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា កំសារោតមិ
កិក្កុដិ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

កំ ទុ វ្វំ ហតបុត្តា ។^(១)

ឯកាមាសំ រុទ្ធម្មជំ

វនមជ្ឈកតា ឯកា

បុរិសំ ទុ ករិសសិភិ ។

(៩) អថទោ កំសារោតមិយា កិក្កុដិយា ឯ-
គនេរោសិ កោ ទុ អយំ មនុស្សោ វា អមនុស្សោ
វា កាជំ កាសតិភំ ។ អថទោ កំសារោតមិយា
កិក្កុដិយា ឯគនេរោសិ មារោ ចា អយំ ចាបិមា ម-
ម ភយំ ធម្មិកត្ថំ លោមហំសំ ឧប្បនេតុកាមោ ស-
មាធិម្ហា ចារុកុកាមោ កាជំ កាសតិភំ ។ អថទោ
កំសារោតមិ កិក្កុដិ មារោ ចា អយំ ចាបិមា
សតិ វិនិកា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

១. ម. ហតបុត្តា ។

(៨) ព្រោះនោះ មានមានចិត្តបាប មានប្រាជ្ញាដើម្បីញ៉ាំងក៏យ
សេចក្តីគត់ស្អាត និងសេចក្តីព្រៃរោម ឲ្យកើតឡើងដល់កំសារោតមិកិក្កុដិ
មានប្រាជ្ញាឲ្យព្រះនាងយូរចានសមាធិ ក៏ចូលទៅកើតកំសារោតមិកិក្កុដិ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏កាលភាពនឹងកំសារោតមិកិក្កុដិថា

នាងនឹងមានកូនស្លាប់ហើយ មកអង្គុយក្បែរកំដង មាន

មាត់ច្រូញ ទៅកណ្តាលព្រៃក្បែរកំដង នាងមកស្វែងរក

ប្រសរ ។

(៩) លំដាប់នោះ កំសារោតមិកិក្កុដិមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាង
នេះថា អ្នកនេះអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្សឬជាអមនុស្ស បានជាកាលភាព ។
ទើបកំសារោតមិកិក្កុដិ មានសេចក្តីចូលចិត្ត ដូច្នេះថា នេះគឺជាមា-
រោចចិត្តបាប មានប្រាជ្ញាដើម្បីញ៉ាំងក៏យ សេចក្តីគត់ស្អាតនិងសេចក្តីព្រៃ-
រោម ឲ្យកើតឡើងដល់កាតាអញ ប្រាជ្ញាឲ្យកាតាអញយូរចានសមាធិ
បានជាកាលភាព ។ លុះកំសារោតមិកិក្កុដិដឹងច្បាស់ថា នេះគឺជា
មារោចចិត្តបាបហើយ ក៏កាលភាពនឹងមានមានចិត្តបាបដូច្នេះថា

កិច្ចសំយុង្គ គោតមិសុត្ត កិសានោកមិកិច្ចវិភាជ

អក្ខន្តិ ហត្ថប្បត្តិមី

បុរិសា ឯកទន្តិកា

ន សោតាមិ ន ភោតាមិ

ន តំ កាយាមិ អាវុសោ

សព្វត្ថ វិហិតា ទន្តិ

តមោទនោ បដាលំភោ

ដេត្វាន មទ្គុតោ សេនិ

វិហារមិ អនាសវតិ ។

អដទោ មារោ ចារិមា ជាតាតិ មី កិសា-
គោតមិ កិច្ចវិភាជ កុច្ឆិ ទុទ្ធា តត្ថោវន្តាធាយិ តិ ។

បត្តត្ថិ វិជយាស្មត្ថិ

[១០] សាវត្ថិវិភាជ ។ អដទោ វិជយា កិច្ច-
វិ បុព្វស្មាសមយំ ឯវាសេត្វា ។ បេ ។ អញ្ញតាស្មិ
រុក្ខមូលេ ធិរិយោវិ ឯសីនិ ។

កិច្ចសំយុង្គ គោតមិសុត្ត ភាគិយេសំកំសំគោតមិកិច្ចវិ

យេនិស្រ្តីមានកូនស្លាប់ ជាទីបំផុតក្រីមៈនេះ បុរសទាំង

ឡាយ ក៏មានទីបំផុតក្រីមៈនេះដែរ ម្ចាស់អាវុតោ យេនិ

មិនសាកសៅ មិនទូញយំ មិនខ្វះអ្នកទេ ព្រោះថា

សេចក្តីក្រេកក ក្នុងវត្ថុទាំងអស់ យេនិក៏ចាត់ចោលហើយ

គំនរនៃជីវិតក៏ដូច យេនិទំលាយបង់ទុនហើយ យេនិ

ឈ្នះនូវសេនាខ្មែរចូល ជាស្រ្តីមិនមានអាសវៈ ។

លំដាប់នោះ មានចិត្តបាបដឹងថា កិសានោកមិកិច្ចវិ ស្លាប់

អញ្ចហើយ ក៏មានសេចក្តីខ្ពស់ គួបចិត្ត បាត់អំពីទីនោះឯង ។

វិជយាស្មត្ថ ទី ៤

[១០] សាវត្ថិវិភាជ ។ គ្រានោះ វិជយាកិច្ចវិ ស្ងៀរស្ងៀនក្នុង

បុព្វស្មាសមយំ ។ បេ ។ អង្គុយសម្រាកក្នុងវាលវែងក្រោមម្លប់ឈើមួយ ។

[១១] អដទោ មារោ ចាបិមា វិជយាយ ភិក្ខុនិ-
 រោ ភយំ ។ មេ ។ សមាធិន្តា ចាវេតុតារោ យេន
 វិជយា ភិក្ខុនិ តេតុមសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិតា វិជយំ
 ភិក្ខុនិ កាថាយ អដ្ឋកាសិ

នហា ភំ វុបវតិ

អហា ធម្មោ សុសុ

បញ្ចន្តិកេន តុរិយេន

ឯហយេកិវមាម្ពសេតិ ។

[១២] អដទោ វិជយាយ ភិក្ខុនិយា ឯតនហាសិ
 តោ នុ ទោ អយំ មនុស្សោ វា អមនុស្សោ វា កាដិ
 ភាសតីតិ ។ អដទោ វិជយាយ ភិក្ខុនិយា ឯតនហាសិ
 មារោ ចោ អយំ ចាបិមា ។ មេ ។ កាដិ ភាសតីតិ ។
 អដទោ វិជយា ភិក្ខុនិ មារោ អយំ ចាបិមា វតិ
 វិជិតា មារិ ចាបិមន្តំ កាថាហិ អដ្ឋកាសិ

[១១] គ្រាតោ មារោចចិត្តបាប មានប្រាជ្ញាដើម្បីញ័រភ័យ
 ឲ្យកើតឡើង ដល់វិជយាក្ខន្ធិ ។ មេ ។ ប្រាជ្ញាឲ្យឃ្លាតចាកសមាធិ
 កិច្ចសម្រេចវិជយាក្ខន្ធិ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពាលភាពខឹង
 វិជយាក្ខន្ធិថា

នាវងស្រ្តីក្រមុំមានប្រេងមាម យើងកំរះឡូងក្នុង ខ្នាល

នាវងម្ចាស់ នាវងចូរមក យើងចាំជិតរោក ចូរត្រេកអរថា

មួយគ្នា ដោយតម្រូវប្រកបដោយអង្គ ៥(១) ។

[១២] សំដាប់នោះ វិជយាក្ខន្ធិមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
 អ្នកនេះអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្សឬជាមនុស្ស បានជាពាលភាព ។ ចៀប
 វិជយាក្ខន្ធិ មានសេចក្តីចូលចិត្តដូច្នេះថា នេះពិតជាមារោចចិត្តបាប
 ។ មេ ។ បានជាពាលភាព ។ លុះវិជយាក្ខន្ធិ ដឹងច្បាស់ថា នេះ
 ជាមារោចចិត្តបាប ហើយបានពាលភាពចាំជំនួយ ខឹងមារោ
 ចិត្តបាបថា

• ភាគទី ប្រដាប់សកលសង្គ្រាម ។ វិចិត្រ ប្រដាប់សកលសកលសង្គ្រាម
 មានសំភារជាដើម ។ ភាគទី២ ប្រដាប់សកលសកលសង្គ្រាម ប្រដាប់ជាដើម ។
 យំ ព្រៀងចូលគ្នាប្រយោជន៍ ។ សុសិរ ព្រៀងចូលគ្នាប្រយោជន៍ ។

កំពុងសំយុង វិសេស វិសេស វិសេស វិសេស

រូបា សត្វា កត្វា រសា

ដោយ ៤ អនាមា

និម្មិតយាមិ តុយេវ

នា ៤ ហំ តេន អត្ថិតា

ដំបូង បូតិយាយ

កំពុង បក្កុយ

អត្ថិយាមិ ហាមយាមិ

កាមតណ្ហា សម្មហតា

យេ ៤ រូបុបតា សត្វា

យេ ៤ អរូបភាគីនោ

យា ៤ សត្វា សមាបត្តិ

សត្វត្ថ វិហតោ កាមាតិ ។

អនោ មាហេ ចាបិមា ជាតាតិ មិ វិជយា ភិក្ខុ។

និគិ តុក្កិ តុឌុនោ កត្វាវត្ថុជាយិកិ ។

កំពុងសំយុង វិសេស វិសេស វិសេស វិសេស

បេ សំឡង ក្លិន សេ ដោយ្យុ ជាវិគាបចិត្ត យេន

ប្រគល់ឱ្យអ្នកចាំអស់ ម្ចាស់នា ដូចយេនិមិត្តភាព

ដោយការស្នាក់នៅ យេនិមិត្តភាព ឡើយណាម

គេណាស់ ចំពោះកាយស្នាក់ដែលបែកខ្ចីក្នុងកាយនេះ

កម្មតណ្ហាយេនិមិត្តភាព មាហាវិហារ មាហាវិហារ

ដែលនៅកើតក្នុងប្រភពក្តី សត្វចាំឡាយណា ដែលមាន

ចំណែកក្នុងអរូបកក្តី សមាបត្តិណាដ៏ល្អិត មេចក្តី

នឹងក្នុងកាយចាំអស់នោះ យេនិមិត្តភាពបានហើយ ។

សំដៅនោះ នាវាចាចិត្តបាបនឹងជា វិសេសក្តី ស្គាល់

អញហើយ កំពុងសេចក្តីក្តី ក្នុងក្តី បាត់ពីវិហារនេះ ។

បញ្ចមី ទុច្ចរិយស្ថាស្ថាន

[១៣] សាវ្កិន្ទិនីនាម ។ អថេវា ទុច្ចរិយស្ថាស្ថាន
កិក្ខុនំ បុព្វត្ថាសមយំ និក្ខេបត្ថា ។ បេ ។ អញ្ញាតាសី
សុបុច្ឆិតសាលាភូមិលេ អដ្ឋាសី ។

[១៤] អថេវា នាមេវា នាមិមា ទុច្ចរិយស្ថាស្ថាន
កិក្ខុនិយា កយំ និក្ខេបត្ថំ លោមហីសំ ទុច្ចរិយស្ថាន-
នាមេវា លោមហីនា នាមេវា យេន ទុច្ចរិយស្ថាន
កិក្ខុនំ តេនុបសង្កមំ ទុច្ចរិយស្ថានំ ទុច្ចរិយស្ថានំ កិក្ខុ-
នំ កាតាយ អដ្ឋាសី

សុបុច្ឆិតត្ថំ ទុច្ចរិយស្ថានំ កិក្ខុនំ
ឯកា ភុវំ កិក្ខុនំ សាលាភូមិលេ
ន ចត្ថំ តេ ទុច្ចរិយស្ថានំ តាតតា
តាតតា តាតតា តាតតា តាតតា
តាតតា តាតតា តាតតា តាតតា

ទុច្ចរិយស្ថាស្ថាន ទី ៥

[១៥] សាវ្កិន្ទិនីនាម ។ គ្រានេវ ទុច្ចរិយស្ថានំ កិក្ខុនំ
ស្យង្គំ ក្នុងបុព្វត្ថាសមយំ ។ បេ ។ បិក្ខេវាគ្រានេវម្យមំ តេសាលាភូមិលេ
ដែលមានផ្កាក្រហមស្រស់ មួយដើម ។

[១៦] គ្រានេវ មានចិត្តក្រហម មានប្រាជ្ញាដើម្បីញ៉ាំងក៏យ
សេចក្តីក្នុងស្មុគ្រចិត្តក្រហម ឲ្យកើតឡើងដល់ទុច្ចរិយស្ថានំ កិក្ខុនំ
មានប្រាជ្ញាឲ្យមានយូរពេលសមាទិ ហើយចូលទៅក្នុងទុច្ចរិយស្ថាន-
កិក្ខុនំ សុបុច្ឆិតលេវាហិយ តាមការគាត់នឹងទុច្ចរិយស្ថានំ កិក្ខុនំ
គ្នាសក្ខីនំ នាមកាស្រីយេវាដើមសាលាភូមិលេ មានចុងប្រកប
ដោយផ្កាក្រហមស្រស់ បិក្ខេវាគ្រានេវម្យមំ គ្រានេវម្យមំ តេ
សាលាភូមិលេ ឯកាភុវំ(១)ជាម្រប់ពីរចេសនាមិមា ឆុ
ក្រោមស្រ្តីចាត់ឈ្មោះ ប្រាកដដូចជាមាន មកក្នុងនេះផង
នាមកាស្រីយេវា លេវាភូមិលេវាហិយ ។

១ ភិក្ខុនំ គាត់មិនមានប្រើយ ។

កំពុងសំបុត្រ ឧប្បល្លាសព្រះ ឧប្បល្លាសកង

(១៥) អដ្ឋាទា ឧប្បល្លាស កិក្ខុចិយា ឯត-
 នហោសិ ។ កា ទុ ទ្វាយំ មនុស្សា វ អមនុស្សា វ
 កាជំ ភាសតីតិ ។ អដ្ឋាទា ឧប្បល្លាស កិក្ខុចិយា
 ឯតនហោសិ មារោ ។ ទា អយំ ចាបិមា មម កយំ
 ។ បេ ។ កាជំ ភាសតីតិ ។ អដ្ឋាទា ឧប្បល្លាស
 កិក្ខុចិយា មារោ អយំ ចាបិមា ឥតិ វិធីតា មារី ចាបិមន្តិ
 កាជាហិ អដ្ឋកាសិ

សតិ សហស្សនិបំ ទុត្តកាជំ

ឥតាកតា កាជិសិកា កវេយ្យំ

លោមំ ឧ ឥញ្ចាមិ ឧ សន្តសាមិ

មារ ឧ កាយាមិ តមេតិកាមិ

ឯសា អន្តរាយាមិ

កំពុងសំបុត្រ ឧប្បល្លាសព្រះ ពាក្យពោលរបស់ឧប្បល្លាសកំពុង

(១៥) លំដាប់នោះ ឧប្បល្លាសកំពុង មានសេចក្តីត្រូវ យ៉ាង

នេះថា អ្នកនេះជាអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្សឬជាអមនុស្ស (មក) ពោលគាត់

ដូច្នេះ ។ រឿងឧប្បល្លាសកំពុង មានសេចក្តីចូលចិត្តដូច្នេះថា យើង

ជាមានមានចិត្តបាប ញ្ចាត់រើយ ។ បេ ។ ដល់ភាពអញ្ច បានជាពោល

គាត់ ។ លុះឧប្បល្លាសកំពុង ដឹងច្បាស់ថា ចេះជាមានមានចិត្តបាប

ហើយ បានពោលគាត់តាំងឲ្យយ ដឹងមានមានចិត្តបាបថា

អ្នកលេងមួយរយនាក់ក៏ដោយ មួយនាក់នាក់ក៏ដោយ ដទៃ

តាំងឲ្យយប្រាកដដូចជាអ្នក ដែលមកក្នុងទីនេះក៏ដោយ យើង

ក៏មិនព្រិលម មិនគក់ស្ករទេ ខ្មាលមា យើងសូម្បីតែម្នាក់

ឯឯវែម ក៏មិនខ្លាចអ្នកឡើយ យើងនេះចង់ឲ្យបាត់ទៅក៏បាន

ភិក្ខុសិយ្យន្ត បាលសុត្ត បាលកាយ

[៣៨] កី ទុ ទោ^(១) ជាតិ ច រោចេសិ
ជាតោ កាខានិ កុញ្ញតិ
កោ ចុ ទោ តិ ឥនមាទយិ
ជាតិ មា រោច កំត្តុនីតិ ។

[១៩] ជាតស្ស មរណំ ហោតិ
ជាតោ ទុក្ខានិ ចស្សតិ
ពន្ធិ វនំ ចវិក្ខេសិ
តស្មា ជាតិ ច រោចេយ
ពុត្វា ធម្មនេសេសិ
ជាតិយា សមភក្កមិ
សព្វទុក្ខម្សហាយ
សោ មិ សទ្ធី ធិវេសយិ
យេ ច រូច្ចមកា សក្កា
យេ ច អរូចកាពោ^(២)
ចិកេតំ អប្បជាទត្តា
អាត្មត្ថារោ បុណ្ណវន្តិ ។

១ ១. ឯឧត្តរ ឬត្តិ ទិស្សកិ ។ ២ ១. អរូច្ចយំតោ ។

ភិក្ខុសិយ្យន្ត បាលសុត្ត កាយកាលបេសំបា បក្ខន្តិ

[១៨] ហេតុភិក្ខុនិក្ខេបភាវៈភិក្ខុនិក្ខេបភិ បុគ្គលភាវៈជាតិ វេមន
បរិភាគន្ត កាយទាំងឡាយ ឬគណបដ្ឋាននិក្ខេបប្រការនយក
នូវកើតនេះ មាលៈក្នុង ចូរនាងកុំភាវៈភិក្ខុនិក្ខេបភិ ។

[១៩] បាលភិក្ខុនិក្ខេបភាវៈ សត្វកើតហើយ វេមនមានមរណៈ
សត្វកើតហើយ វេមនឃើញនូវទុក្ខទាំងឡាយ គឺការចង ការ
បៀតបៀន ឥនៈសេចក្តីចម្រើន ។ ហេតុដូច្នេះ បុគ្គល
មិនត្រូវភាវៈភិក្ខុនិក្ខេបភាវៈកើតឡើយ ព្រះក្នុងព្រះបិដកនិមិត្ត
ជាគ្រឿងប្រព្រឹត្តក្នុងនូវការកើត ដើម្បីលះបង់នូវទុក្ខទាំង
អស់ ព្រះអង្គញ្ញត្តិយេនិក្ខេបភាវៈភិក្ខុនិក្ខេបភាវៈ សត្វទាំងឡាយ
ណា កើតក្នុងរូបភក្តិ សត្វទាំងឡាយណា មានវិវរណភ
ក្នុងអរូបភក្តិ សត្វទាំងអស់នោះ កាលបើមិនដឹងនូវនិរោធន
វេមនមកកាន់កាប់ឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិជ្ជោ

អដថោ មារោ ចាមិមា ជាបាតិ មំ ចាលា កិក្ខុ-

ធិតិ ធុត្ថិ ធុឌ្ឍោ កត្ថេវន្តោយេតិ ។

សុត្តមិ ឧបបាលាសុត្តំ

[២០] សាវត្ថិចំនាជំ ។ អដថោ ឧបបាលា កិក្ខុធិ-
បុត្តញ្ញាសមយំ ឯកសេត្វា ។ ថេ ។ អញ្ញាតាស្មី ក្រុម្ភ-
លេ ឯកវិហារំ ឯសីទំ ។

[២១] អដថោ មារោ ចាមិមា ។ ថេ ។ ឧបបាលំ
កិក្ខុធិ ឯតទរោច កត្ថេវន្ត ភិក្ខុធិ ឧប្បជ្ជិតុកាមា-
តិ ។ ន ទ្វាហំ អាវុសោ កត្ថេវន្ត ឧប្បជ្ជិតុកាមាតិ ។

[២២] ភាវត្ថិសា ច យាមា ច

តុសិកា ចាមិ ទេវតា

ធិម្មាទតិយោ ទេវា

យេ ទេវា វសវត្ថិយោ

កត្ថេ ធិត្ថំ បណិទេហិ

វតិ បុត្តេកាស្សសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិជ្ជោ

សំដាថាមា មារោចចិត្តបុប្ផីនំ ចាលាកិក្ខុនំ ស្គាលំអញ្ញោហោ

កំមារសេនភីក្ខុ ក្នុងចិត្ត បាត់កំចិនៈការេវ ។

ឧបបាលាសុត្ត ទី ៧

[២០] ភាវត្ថិចំនាជំ ។ ព្រះនាម ឧបបាលាកិក្ខុនិ ស្លៀក
ដណ្តប់ ក្នុងបុត្តញ្ញាសមយំ ។ ថេ ។ កត្ថេវន្តប្រាសាទក្នុងវេលាថ្ងៃ ក្រោម
ដូចរោងមួយ ។

[២១] ព្រះនាម មារោចចិត្តបុប្ផ ។ ថេ ។ បុរោហិតានុន្តរេ
និវិទេបបាលាកិក្ខុនំ ខាលាកិក្ខុនំ ហេតុដូចខ្លួនបានជាបានឯកំភើត ។
ខាលាកិក្ខុនា យើងឯងចង់កើត ក្នុងវិហារមួយទេ ។

[២២] ពួកទេវតាណា ដែលរើកនៅក្នុងដាន់ភាវត្ថិក្ខុន្តិ

ដាន់យានភិក្ខុ ដាន់តុសិក្ខុ ពួកទេវតាដែលរើកនៅក្នុងដាន់

និម្មាទតិយ្យ ពួកទេវតាដែលរើកនៅក្នុងដាន់វសវត្ថិក្ខុ ភាវត្ថុ

ដាន់វត្ថុក្នុងពួកទេវតានាម នឹងបានទទួលខ្លួនក្រោមមន្ទាន ។

អដ្ឋមី សីសុបបទស្ក

(២៤) សាវត្ថយី... អដោតា សីសុបបទស្ក កិក្ខុដិ
មុត្តិស្កាសមយំ ធិវាសេត្វា ។ បេ ។ អញ្ញាតាស្មី ត្រាម្លា-
លេ ធិវាវិហារំ ធិសីនិ ។

(២៥) អដោតា មាភេ ចាមិមា យេន សីសុបបទស្ក
កិក្ខុដិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សីសុបបទស្ក
កិក្ខុដិ ឯតនេវេន កាស្ស ទុ ត្វំ កិក្ខុដិ ចាសណ្ណំ
កោចសីតិ ។ ន ទ្វាហិ អាវុសា កាស្សចិ ចាសណ្ណំ
កោចមីតិ ។

(២៦) តំ ទុ^(១) ឧទ្ទិស្ស មុណ្ណាសី
សមណំ វិយ ធិស្សសិ
ន ច កោចសី ចាសណ្ណំ
កតិមិ^(២) ចាសិ មោមុហាតំ ។

១ កំ ឧទ្ទិស្ស ។ ២ កតិមិ ធាណំ ។

សីសុបបទស្ក ទី ៨

(២៦) ទៀចក្រុសាវត្ថី... ត្រាតោ សីសុបបទស្កកិក្ខុដិ
ស្ងៀកដណ្តប់ ក្នុងមុត្តិស្កាសមយំ ។ បេ ។ អន្តិយសម្រាតកុតិវេលាវេ
ក្រោមម្លប់ឈើមួយ ។

(២៧) ត្រាតោ មាវោនចិក្ខុពុច កិច្ចលទៅកេសីសុបបទស្ក-
កិក្ខុដិ សុបបទស្កទៅដល់ហើយ បានកោសភាពរួច ឆឹងសីសុបបទស្ក-
កិក្ខុដិ ម្នាលកិក្ខុដិ ខាងគាច់ចិក្ខុដិលទ្ធិរបស់បុគ្គលណា ។ ម្នាល
ភាវុសា យើងមិនគាច់ចិក្ខុដិលទ្ធិ របស់បុគ្គលណាមួយទេ ។

(២៨) ខាងទទួលចំរើនបុគ្គលណា បានជាភាពរួច
ប្រាកដដូចជាសមណី (សមណៈស្រី) ចើខាងមិនគាច់ចិក្ខុ
នឹងលទ្ធិ (បុគ្គលណា) ទេ ហេតុអ្វីបានជាខាងប្រព្រឹត្តដូច
ជាស្រីវេស្វន ។

ភិក្ខុសំព័ន្ធស្វា សិស្សបាណសុត្ត សិស្សបាណាសាសនំ

(២៧) ឥតោ ឥហិក្ខា ឆាសណ្ណា

ធិដ្ឋិសុ សំសិទ្ធិត្ថំ តេ

ធិ តេសិ ធិដ្ឋិ ពេចេមិ

ធិ តេ ធិដ្ឋស្ស តោនិឆា

អត្ថិ សក្យកុលេ ជាតោ

ពុទ្ធា អម្បជំចុត្តលោ

សព្វាភិក្ខុ មារទុតោ

សព្វត្ថ មហនិគោ

សព្វត្ថ មុត្តោ អស្សតោ

សព្វំ បស្សតិ ធម្មាមា

សព្វកម្មត្ថាយំ ចត្តោ

វិទុតោ ឧបេសិស្កយេ

សោ មយ្ហិ កកវំ សត្តា

តស្ស ពេចេមិ សាសនត្ថិ ។

អដិទោ មារោ ឆាបិមា ជាបាតិ មិ សិស្សបាណា

ភិក្ខុជំតិ ទុក្ខំ ទុក្ខនោ តត្ថេវន្តោបាយិកំ ។

ភិក្ខុសំព័ន្ធស្វា សិស្សបាណសុត្ត កាស្យកោលរាសិសិស្សបាណាភិក្ខុ

(២៧) សិស្សបាណាភិក្ខុនិក្ខេបថា ចុត្តលតាំងនោះដែលមាន

លទ្ធិក្រៅកំសាសនោះ ដែលលំបចុះក្នុងទិដ្ឋិទាំងឡាយ

យើងមិនគាប់ចិត្តនឹងមិនមែនបុគ្គលតាំងនោះទេ ព្រោះជា

ចុត្តលតាំងនោះ មិនមែនជាអ្នកស្មោះស្អាតដូចមិ ព្រះពុទ្ធ

ទ្រង់កើតក្នុងសក្យព្រឹក្សល រកបុគ្គលប្រៀបគ្នាទ ទ្រង់គ្រប

សង្កត់ខ្លាំងមិទាំងពួង ទ្រង់កំបាំងបង្ខំខ្លាំង ទ្រង់មិនចាញ់

មារទាំងអស់ ទ្រង់ផុតចាកកិលេសទាំងអស់ មិនអាស្រ័យ

ខ្លាំងណា ទ្រង់មានចក្ខុយិញ្ញាណទាំងអស់ ដល់ខ្លាំងយោ

អសិខនឬទាំងអស់ ទ្រង់មានចិត្តចុះស្រប់ក្នុងធម៌ជាគ្រឿង

អស់ទៅទៀត ព្រះមានព្រះភាពនោះ ជាព្រះអស់យើង

យើងគាប់ចិត្តនឹងសាសនារបស់ព្រះគង្គ ។

សំដៅនោះ មានចិត្តបាចដឹងថា សិស្សបាណាភិក្ខុ ស្គាល់

អញ្ញាបើយ ក៏មានសេចក្តីខ្ពង់ ខ្ពស់ចិត្ត បាត់វិវិទានោះទៅ ។

នវិមំ សេលាសុត្តំ

(២៥) សាវត្ថយំ... អថេចា សេលា ភិក្ខុនី បុត្រ-

ស្លាសមយំ និវាសេត្វា ។ បេ ។ អញ្ញាភាសី កុក្កម្ភេល
និវាសិណវិ ធិសីនំ ។

(២៥) អថេចា មារោ យាមិមា សេលាយ ភិក្ខុនិ-
យា ឈំ ។ បេ ។ សេលី ភិក្ខុនី តាថាយ អជ្ឈា-
ភាសិ

កោនិទំ បកាតំ តំម្ហំ

ក្វចំ តំម្ហំស្ស កាវកោ

ក្វចំ តំម្ហំ សមុប្បន្នំ

ក្វចំ តំម្ហំ ធិវុជ្ឈតីតិ ។

សេលាសូត្រ ទី ៩

(២៥) ទៀបក្រុងសាវត្ថំ... គ្រាខោន សេលាភិក្ខុនី ស្បៀកដណ្តប់

ក្នុងបុគ្គលាសម័យ ។ បេ ។ អន្តយសម្រាតក្នុងវេលាថ្ងៃ គ្រាមម្លប់

ឈម្នួយ ។

(២៥) គ្រាខោន មានទចិត្តបាប ញ្ញាតិភ័យឲ្យកើតឡើងដល់

សេលាភិក្ខុនី ។ បេ ។ បុរាណេវតាថានីសេលាភិក្ខុនីថា

កុម្ម គឺអត្តភាពខេ អ្នកលាភាត់តែងឡើង បុគ្គលតាត់

តែងឡើងក្នុងកំឡុងវិណាខ្លះ កុម្មកើតឡើងក្នុងវិណាខ្លះ

កុម្ម លេត់ទៅក្នុងវិណាខ្លះ ។

កិត្តិនិយម្យ លោក្ខន្ត លោកាសន៍

(៣០) អថេតា សេលាយ កិត្តិនិយា ឯកនិយា-
សិ កោ ទុ ទ្វាយំ ននុស្សោ វ អមនុស្សោ វ កាថិ
កាសតីតិ ។ អថេតា សេលាយ កិត្តិនិយា ឯកនិយា-
សិ មារោ ទោ អយំ ចាមមា មម អយំ នម្ពិត្តិ
លោមហំសិ ឧប្បនេតុកាមោ សមាជិម្ពា ចាវតុកា-
មោ កាថិ កាសតីតិ ។ អថេតា សេលា កិត្តិនិ-
មារោ អយំ ចាមមា វតី វិនិទ្វា មារំ ចាមមន្តិ កាថា-
ហិ អន្លិកាសំ

នយនំ បកតិ តិម្ពិ(១)

នយនំ បកតិ អយំ(២)

មោតុំ បដិក្ខ សក្ខតំ

មោតុកត្តំ និរុជ្ជតិ

យថាមិ អនាគរំ តំជំ

ទេត្ត វតី វិរហតិ

ចមរិសក្ខ អាតម្ម

សិលេហក្ខ តន្ត្រយំ

១ ទ.ម. អន្តរាតំ តិម្ពិ ។ ២ ទ.ម. ចរាគនយំ ។

កិត្តិនិយម្យ លោក្ខន្ត កាស្យោល លេខលោកិត្តិនិ

(៣១) លំដាប់នោះ សេលាកិត្តិនិមារោសេចក្តីក្រិកេ យ៉ាងនេះថា

អ្នកនេះជាអ្វីថ្នាំ ជាមនុស្ស ឬជាអមនុស្ស (មក) កោលកាថាផ្សេងៗ ។
តើសេលាកិត្តិនិមារោសេចក្តីចូលចិត្តផ្សេងៗ ខេត្តនោះមានចិត្តបាប
មានប្រាថ្នាញ៉ាំងយ សេចក្តីកក់ស្លុត និងសេចក្តីក្រិកេ ឲ្យកើតឡើង
ផលវាងវាញ មានប្រាថ្នាឲ្យវាងវាញយូរពេលសមាជិ បានជាភោល
កាថា ។ លុះសេលាកិត្តិនិ ដឹងច្បាស់ថា ខេត្តនោះមានចិត្តបាប ហើយ
ក៏កោលកាថាទាំងឡាយនឹងមានចិត្តបាបថា

ក្នុងនេះ ឥតមានអ្នកណាគាត់តែងទេ អយៈ(*)នេះ ឥតមាន
អ្នកណាធ្វើទេ កើតឡើងបាន ព្រោះកាស្រីយហេតុ លេខ
ទៅវិញ ព្រោះបេតក្ខយនៃហេតុ ដូចជាស្វាស្រីយនៃសេ
ពេព្រោះក្នុងស្រី វេចន៍ដុះឡើងបាន ព្រោះកាស្រីយ ឡូ
ធម្មជាតិ ២ យ៉ាង គឺសេចក្តីនៃដំណើរ ដំណើរ(២) ១ យ៉ាងណាមិញ

១ អយៈ ជាឈ្មោះនៃអ្នកកត់ត្រានិងកត្តា ។ អយៈ ប្រែថា ទាន់ពេលនៃសេចក្តីទុក្ខ ។
២ បានន័យសេចក្តីប្រែប្រួលចលនាចេញ ។

សុត្តន្តបិដក សម្ពុទ្ធសកល ភគវិនិច្ឆ័យ

ឯវិ ខន្ធ ច ធាតុយោ

ន ច អាយុវេទ វេទ

ហេតុ បដិច្ច សម្ពុត

ហេតុកត្តា ធម្មវិជ្ជា ។

អថតោ មារា ចាបិមា នាហនិ មំ សេសា កំត្តា-

និកំ ទុក្ខំ ទុក្ខោ តត្ថេវន្តោនាយីតិ ។

ទសមំ វិជ្ជាសុត្តំ

[៣០] ឯវិម្មេ សុតិ ។ ឯវិម្មេ សមយំ កកា សា-
វត្ថុយំ វិហារនិ ជេតវនេ អនាថចិល្លាភិក្ខុស្ស អារាមេ ។
អថតោ វជិក កំត្តុនិ បុព្វល្លាសមយំ ឯវិសេត្វា បន្ត-
ចិវេនាតាយ សាវត្ថិ មិល្លាយ ចាវសំ សាវត្ថិយំ
មិល្លាយ ចវិកា បន្តាភន្តំ មិល្លាចានធម្មជញ្ញត្តា យេន
អន្ទវនំ តេទុរសន្តមិ ឯវិវិហារាយ អន្ទវនំ អន្លោក-
ហេត្វា អញ្ញតាស្មី ត្រាម្យលេ ឯវិវិហារំ ឯសីនិ ។

សុត្តន្តបិដក សម្ពុទ្ធសកល ភគវិនិច្ឆ័យ

ធម៌តំនិទេវតំ ខន្ធ ធាតុ វិនិកាយភនៈ ៦ កេតុវ្យាដិបាទ

ព្រោះគាស្រីយហេតុ រាតតំទៅវិញ ព្រោះវេចក្ខន្ធជាវេន

ហេតុ យ៉ាងនោះឯង ។

ឯវិជាបំនោះ មានមានចិត្តបាចនឹងជា សេសាកិត្តុនិស្សលំខ្លះវិញ

ហើយ ក៏មានសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងចិត្ត ទុក្ខនឹងចំនោះទៅ ។

វិជ្ជាសូត្រ ទី ១០

[៣១] ថ្មីបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន

ព្រះភោគ ច្រើននឹងក្នុងគេតាម របស់អនាថចិល្លាភិក្ខុសេដ្ឋី និងព្រុត
សាវត្ថិ ។ ព្រោះនោះ វិជ្ជាកិត្តុនិ ស្បែកស្បែកប្រដាប់បាត្រចិវ ក្នុង
បុព្វល្លាសម័យ ចូលទៅកាន់ព្រុតសាវត្ថិដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះព្រាបទៅ
ន័ មិល្លាបាតក្នុងព្រុតសាវត្ថិហើយ ព្រាបមកកំពិតបិណ្ឌបាតវិញក្នុងបន្ទាតក្នុង
កំរើសំដៅទៅកាន់អន្ទវនំ ដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ លុះពូលទៅដល់
អន្ទវនំហើយ ក៏កន្ទុយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ព្រោះម្តងម្កាលមួយ ។

កំពុងបំប្លែង ដំណើរ ដើម ដើម

(៣២) អដទា មា ៣ ចាប៊ីមា វដិកយ កិត្តុ-
និយា កយំ ធម្មតត្ថំ លោមហីសំ ឧប្បនេតុកាមោ
សមាធិន្តា ចាវេតុកាមោ យេន វដិក កិត្តុនី តេតុប-
សន្តមិ តុបសន្តមិន្ទា វដិក កិត្តុនី តាថាហិ អជ្ឈកាសិ

តេតាយំ មកាមោ សន្តា

ត្បចិ សន្តស្ស តេតេតោ

ត្បចិ សន្តោ សន្តុច្ឆន្ទា

ត្បចិ សន្តោ និពុជ្ឈតីតិ ។

(៣៣) អដទា វដិកយ កិត្តុនិយា ឯតនេហាសិ
តោ ធុ ទ្វាយំ មនុស្សា វ អមនុស្សា វ តាប៊ី
កាសតីតិ ។ អដទា វដិកយ កិត្តុនិយា ឯតនេហាសិ
មារោ អយំ ចាប៊ីមា មម កយំ ធម្មតត្ថំ លោមហីសំ
ឧប្បនេតុកាមោ សមាធិន្តា ចាវេតុកាមោ តាប៊ី
កាសតីតិ ។ អដទា វដិក កិត្តុនី មារោ អយំ
ចាប៊ីមា វតិ វដិក មារំ ចាប៊ីមន្តំ តាថាហិ អជ្ឈកាសិ

កំពុងបំប្លែង ដំណើរ ដើម ដើម

(៣៤) ព្រះនាម មាមានចិត្តបាប មានប្រាជ្ញាញ៉ាំងក៏យ
សេចក្តីគត់ស្អាត និងសេចក្តីប្រើប្រាស់ ឲ្យកើតឡើងដល់វដិកកិត្តុនី មាន
ប្រាជ្ញាឲ្យមានប្រាជ្ញាបាបមានចិត្ត កំពុងបំប្លែងវដិកកិត្តុនី លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បានកាលភាពវដិកកិត្តុនីថា

សព្វនេះ បុគ្គលណាតាវត្រឡើង បុគ្គលណាតាវត្រឡើងសព្វ

ប៉ុន្តែនៅក្នុងវិណា សព្វកើតឡើង ក្នុងវិណា សព្វលេច

ទៅ ក្នុងវិណា ។

(៣៥) លំដាប់នោះ ដើម្បីក្នុងមានសេចក្តីប្រើប្រាស់ យ៉ាងនេះថា
គ្មាននេះជាអ្វីឡើយ ជាមនុស្សឬជាអមនុស្ស (៣៦) កាលភាពថ្មីចេះ ។
ទើបវដិកកិត្តុនីមានសេចក្តីចូលចិត្ត វ វេទនាជាមានចិត្តបាប ប្រាជ្ញា
ញ៉ាំងក៏យ សេចក្តីគត់ស្អាតនិងសេចក្តីប្រើប្រាស់ ឲ្យកើតឡើងដល់កាលភាព
មានប្រាជ្ញាឲ្យមានប្រាជ្ញាបាបមានចិត្ត បានជាបានកាលភាព ។
លំដាប់នោះ វដិកកិត្តុនីនឹងចូលដល់ យេនជាមានចិត្តបាប ហើយបាន
កាលភាពតាំងឡើងនឹងមានចិត្តបាបថា

កិច្ចនីស័យក្នុងស្រុក វិទ្យាស្ថាន ។ ខ្លះ

តម្រូវការ

អាជ្ញាធរ ១ លោក ១

កោតមី វិជ្ជា ១ សហ

ឧបនាយក ១ ចាតា ១

ឧបចាតា សីសុបចាតា

សេនា វិជ្ជា ១ គេ ១ ១ ១

កិច្ចនីស័យក្នុងស្រុក វិទ្យាស្ថាន ។ ខ្លះ

ទំនាក់ទំនងនៃកិច្ចនីស័យក្នុងស្រុក ជំពូក

ស្រុក ១ ខ្លះ គឺ អាជ្ញាធរ ១ លោក ១

កោតមី ១ វិជ្ជា ១ ឧបនាយក ១

ចាតា ១ ឧបចាតា ១ សីសុបចាតា ១

សេនា ១ វិជ្ជា ១ ។

ព្រហ្មសំយុត្តំ

បឋមោ អាយាចនវគ្គោ

បឋមំ អាយាចនសូត្រំ

(៣៤) ឯវុច្ចេ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា ឧត្តរេ-
 លាយំ វិហរតិ ឧត្តារេ ឆាន្ទរាយ ត័រ អនិចាលមិ គ្រោជេ
 បឋមាភិសន្តុតោ ។ អនិចោ កកវតោ រហោកតស្ស
 មជ្ជិសស្សំ ឯស្សំ ឯវុច្ចេ សោ បរិវិតតោ ឧទនាទិ មជ្ជិ-
 គតោ ។ ឧបាយំ ឆន្ទោ កម្ពីរោ ឧទ្ទេសោ ឧត្តរតោ ឆា-
 សត្តោ បណ្ឌិតោ អតត្តាវចារោ មិធុលោ បណ្ឌិតវេទន្តិ-
 យោ អាលយរមា ។ បឋមយំ បជា អាលយរតា

ព្រហ្មសំយុត្តំ

អាយាចនវគ្គ ទី ១

អាយាចនសូត្រ ទី ១

(៣៤) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ទើបនឹងបានគ្រាស់ដឹងជាដំបូង ទ្រង់គន្លឹះចៅក្រោះដើម
 អដបាលនិគ្រាម ប្របះឆ្នុរស្ទឹងនេះញោច ក្នុងទុក្ខវេទនាប្រទេស ។ គ្រា
 នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចៅគង់ក្នុងស្ថាន់សម្បូរ មាន
 ព្រះទ័យត្រង់តែងតែឡើង យ៉ាងនេះថា ធម៌(១)នេះកាត់អញ បានគ្រាស់
 ដឹងហើយ ជាធម៌ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ជាធម៌ដែលសព្វឃើញបានដោយកម្រ
 ជាធម៌ដែលសព្វគ្រាស់ដឹងបានដោយកម្រ ជាធម៌ស្ងប់ស្ងៀម ជាធម៌
 ថ្លៃថ្លា ជាធម៌ដែលសព្វមិនធម៌ស្ទើរមើល ដោយសេចក្តីត្រង់ចុះ ជា
 ធម៌ដ៏ល្អិត ជាធម៌មានតែអ្នកប្រាជ្ញ ទើបគ្រាស់ដឹងបាន ឯពួកសត្វនេះ
 ជាអ្នកប្រកបត្រាលាដោយសេចក្តីកាលីយ៍(២) ក្រេកអរស្រពសេចក្តីកាលីយ៍

១ សំយោគវិយសព្វគ្រង ៤ ។ ២ ពានធិលំណាចវិចិត្រគង ១០៨ ។

ព្រហ្មសំយុទ្ធារា កាយាវចន្ត កាលោ បរិក្ខតំ
 កាលយសធុតិកា កាលយកតាយ ទោ បទ បដាយ
 កាលយរតាយ កាលយសធុតិកាយ ទុន្ទសី ឥទ្ធិ ហំទំ
 យទំទំ ឥទ្ធិប្បទ្វយតា បដិទ្ធិសមុប្បាទោ ឥទ្ធិ ទោ
 ហំទំ ទុន្ទសី យទំទំ សត្វសង្ខារសមាថា សត្វបដិប្ប-
 ដិបស្សត្តោ តណ្ហាត្ថយោ វិភេតា ចិវេតោ ទិព្វាទំ
 អហោរោ ទោ បទ ទទ្ធិ នេសយ្យំ បរេ ទ មេ
 ទ កតាវេយ្យំ សោ មមស្ស កាលមថោ សា
 មមស្ស វិហោសាភិ ។ អបិស្សន្តិ ភក្កន្តំ ឥទ្ធា អន្តរិយា
 តាថាយោ បដិកីសុ បុព្វេ អស្សតបុព្វា

ព្រហ្មសំយុទ្ធារា កាយាវចន្ត សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ព្រះមានព្រះភាគ
 វិភេតយក្នុងសេចក្តីកាលីយ មួយទៀត បដិទ្ធិសមុប្បាទធម៌ គឺធម៌ជា
 បច្ច័យនៃគ្នាទំនងគ្នាណា បដិទ្ធិសមុប្បាទធម៌នេះ ពួកសត្វជាអ្នកត្រេក
 ត្រកាលាដោយសេចក្តីកាលីយ ត្រេកអរក្នុងសេចក្តីកាលីយ វិភេត
 ក្នុងសេចក្តីកាលីយ ឃើញបានដោយត្រ មួយទៀត ធម៌ណា សម្រាប់
 រម្ងាប់សង្ខារទាំងឡាយ សម្រាប់លាបនឹងទំនងទាំងឡាយ ជាទីអស់នៅនៃ
 កត្តា ជាទីខ្សឹមណាយចាកកត្តា ជាទីរំលងសេចក្តីទុក្ខ គឺព្រះចំពោះ
 ធម៌នេះ ពួកសត្វឃើញបាន ដោយត្រដូចគ្នា ប្រសិនបើគាត់អញ្ជ
 សំដែងធម៌ទៅ ក៏សត្វទាំងឡាយដទៃ មិនឃើញសំដែងធម៌ របស់
 គាត់អញ្ជបានទេ គាត់អញ្ជនឹងមានវិសេសចក្ខុវិស័យបាននោះ គាត់អញ្ជ
 នឹងមានវិសេសចក្ខុវិស័យព្រួយនោះ (អត្ថអំពើ) ។ បានឮថា ព្រះគាថា
 ជាអស្ចារ្យទាំងឡាយនេះ ដែលទំនងគ្នាបំបាត់ស្តាប់មកអធិការណ៍មុន ក៏
 ប្រាកដដល់ព្រះមានព្រះភាគជា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិកោ

តតិ ឡើង មេ អធិបតី

ហលទ្ធានិ បកាសិកុំ

ភក្កតោសបរេតេហិ

នាយិ ធម្មា សុសង្ការោ

បដិសោតតាមិ និប្បណិ

កម្ពុំ ធុន្តសំ អណ្ណំ

ភក្កតោ ន ធុន្តន្តិ

តោទ្ធានិ អាវុតាតិ ។

ឥតិ ភក្កតោ បដិសត្វកុតោ អប្បោស្សត្តកាយ
ចិត្តំ ធម៌តិ នោ ធម្មនេសនាយាតិ ។

(៣៥) អធិបតី ព្រហ្មនោ សហម្បតិស្ស ភក្កតោ
ធម៌សោ ធម៌តោបរិក្កមញ្ញាយ ឯកនិហោសិ នស្សតិ
វត កោ លោកោ វិនស្សតិ វត កោ លោកោ យត្រ
ហិ នាម តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
អប្បោស្សត្តកាយ ចិត្តំ ធម៌តិ នោ ធម្មនេសនាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិកោ

វត្សនោ ភាគាអញ មិនប្រកាសធម៌ ដែលអាត្មាអញ

បានប្រាសដឹងហើយ ដោយលំបាកទេ ព្រោះថា ធម៌នេះ

សត្វចង់ឡាយដែលត្រូវរកៈ ទោសៈ គ្របសង្កត់ហើយ មិន

ងាយប្រាសដឹងបានទេ សត្វចង់ឡាយត្រេកអរ ដោយរកៈ

មានកំនត់ដឹង តិកាដ្ឋាប័ទ្ធ ប៉ុន្តែ វេទនាមិនឃើញ ខ្លាំងមិ

ដែលប្រព្រឹត្តប្រាសវិទ្យុទ្ធិន៍(១) ជាធម៌ស្អិត ប្រាសប្រើ

សត្វឃើញបានដោយកម្រ ជាធម៌ជិត្តន្តា ។

កាលព្រះមានព្រះភាគ ពិចារណាដូច្នេះហើយ ព្រះទ័យកំហើង

ទៅដើម្បីសេចក្តីរស់ឡាយគឺ មិនបង្កើនទៅដើម្បីនឹងសំដែងធម៌ឡើយ។

[២៥] ព្រោះនោះ សហម្បតិព្រហ្ម ដឹងខ្លួនសត្វក្តីព្រះកេតុ

ព្រះទ័យរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយចិត្តហើយ ទើបពិនិត្យដូច្នេះថា

ឥឡូវ សត្វលោកសហស្សឲ្យមិនមាន ឥឡូវ សត្វលោកវិនាសមិនមាន

ដូចជាព្រះទ័យ របស់ព្រះតថាគត ជាអហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បង្កើនទៅ

ដើម្បីសេចក្តីរស់ឡាយគឺ មិនបង្កើនទៅដើម្បីសំដែងធម៌ឡើយ ។

១ បានដល់ចុងសត្វចម្រើន ។

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស អាយាចេវេត្ត សហម្បត្តិព្រហ្មតោ អាយាចំ

អដទោ ព្រហ្មា សហម្បត្តិ សេយ្យជាចិ ធាម ពលវា
បុរិសោ សម្មិត្តំ វា ពាហិ បសារេយ្យ បសាវតិ វា
ពាហិ សម្មិត្តេយ្យ វា មេវ ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតោ
ភគវតោ បុរោ ចាតុរហោសិ ។ អដទោ ព្រហ្មា
សហម្បត្តិ ឯកសំ ទុក្ខាសន្តំ កាវត្វា នក្ខណជាទុ-
មណ្ឌលំ បបរិយំ ចិហត្វា យេន ភគវា តេនក្ខលិ
បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទេវេន ទេសេតុ ភព្ព ភគវា
ធម្មំ ទេសេតុ សុតតោ ធម្មំ សន្តិ សត្តា អប្បរដក្ខ-
ជាតិកា អស្សវេនា ធម្មស្ស បរិហាយន្តិ កវិស្សន្តិ
ធម្មស្ស អញ្ញាតាកោតិ ។ ឥធមេវេន ព្រហ្មា សហម្បត្តិ
ឥទំ វត្វា អជាបរំ ឯតទេវេន

ចាតុរហោសិ មគទេសុ បុរោ
ធម្មោ អសុត្វា សមលេហិ ចិន្តិតោ
អជាបុរេតិ អមគស្ស ត្វារំ
សុណានុ ធម្មំ វិមលេនាទុក្ខំ
សេលេ យថា បព្វតតុន្តចិន្តិតោ

ព្រហ្មសំយុត្ត អាយាចេវេត្ត សេចក្តីអាកាសាចសសហម្បត្តិព្រហ្ម

ព្រោះនោះ សហម្បត្តិព្រហ្ម ក៏បានកំណត់ព្រហ្មលោកមកប្រាកដក្នុងចំណេះការ
ព្រះកម្រិតព្រះមានព្រះភាគ ដោយជាប់គ្នាម ដូចបុរសមានកំណត់លា
ចេញខ្លួនដែលបង់ចូល ឬបង់ចូលខ្លួនដែលលាចេញ ។ លំដាប់នោះ
សហម្បត្តិព្រហ្ម ធ្វើឱ្យសំពត់វត្ថុសន្តិៈច្រើន ស្មាមាត់ លុតចុះខ្វះមណ្ឌល
នៃជន្លង់វាស្តីលើផែនដី ប្រណម្បអញ្ញលី ចំពោះទៅព្រះមានព្រះ
ភាគ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បត់ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងធម៌ សូមព្រះសុគតទ្រង់សំដែងធម៌
សក្ខីចំណូល ដែលមានចូល(១)ស្រាលស្មើក្នុងភូមិ(២)ក៏មានទូរដែរ
សក្ខីចំណេះ នឹងសាបសូន្យ ព្រោះមិនបានស្តាប់ធម៌ សក្ខីចំណូល
ជាអ្នកស្រាវជ្រាវឱ្យធម៌នឹងមាន ។ សហម្បត្តិព្រហ្ម បានពោលពាក្យ
នេះ លុះពោលពាក្យនេះរួចហើយ ទើបពោលពាក្យនេះ ក៏ទៅទៀតថា
ឯមុនទៀងមក ធម៌ដែលដឹងចំណូល អ្នកប្រកបដោយ
មន្ទិល(៣)ក្នុងនឹក ជាធម៌មិនចរិសុទ្ធ កើតប្រាកដក្នុងផែន
មគចៈ សូមព្រះអង្គបើកឱ្យច្បាស់(៤)នៃព្រះនិព្វាន សក្ខីចំណ-
ទូលនឹងស្តាប់ឱ្យធម៌ ដែលព្រះក្នុងអ្នកប្រាសចាកមន្ទិល
ទ្រង់ស្រាវជ្រាវហើយ បុរសលមរនៅលើកិច្ចលក្ខសុទ្ធសំដែង

១ បានកាន់កាប់សហសភាគជាដើម ។ ២ បានកាន់បញ្ញាចក្ខុ ។ ៣ សំដៅយកត្រូតាំង ។
៤ បានកាន់អរិយធម៌ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ
 យថាមិ ចស្សេ ជនតិ សមន្តោកា
 តដ្ឋបមី ធម្មមយំ សុមេធសោ
 ចាសាធនាវុយ្យ សមន្តចក្ក
 សោភាវតិស្ថា ជនតមមេតសោភោ
 អវត្តស្ស ជាតិដកតិក្ខតន្ត្រី(១) ។
 ឧដ្ឋហិ វិវ វិជិតសង្គាម
 សត្វវហ អនលា វិចរ លោកា
 ធម្មេតុ កកត ធម្មិ
 អត្ថកាហ កវិស្សន្តិកិ ។

[២៦] អដទោ កកត ព្រហ្មចោ ច អដ្ឋសន្និ
 វិជិតា សត្តេសុ ច កាវុញ្ញតិ ចដិទ្ធ ទុទ្ធចក្កុយ
 លោកំ វេលោកេសិ ។ អន្តសា ទោ កកត ទុទ្ធ-
 ចក្កុយ លោកំ វេលោកេន្តោ សត្តេ អប្បវជេត្តោ

នតិសាទោ អយ្យន្តរោយ ទិស្សនិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ
 ឧប្បវេយ្យប្រជុំជនដោយដុំវិញ យ៉ាងណាទិញ ចតិច្រ
 ព្រហ្មត្ថំទានចក្កល្អ ទានចក្កវិញ ព្រាសបាតសេចក្តី
 សោក សូចព្រហ្មត្ថំឡើងកាន់ព្រាសា ដំហើយដោយនិ
 តិបញ្ញាដូចជាដំនោះ ហើយនិបាតនាមេសន្តវិញ ដែល
 ព្រាសចក្កសោកត្រចសន្តត ដែលព្រាសជាតិ ជក ត្រចសន្តត ។
 ចតិច្រព្រហ្មត្ថំទានក្បាយម ច្រងំឈ្នះខ្លួនសង្គ្រាម សូមព្រះ
 គង្គត្រាហឡើង ចតិច្រព្រហ្មត្ថំ ជាអ្នកដាំដុះក្បាលសត្វ
 ព្រហ្មត្ថំទានចក្កល្អ សូមច្រងំស្តេចទៅក្នុងលោក សិរ
 ព្រហ្មត្ថំទានក្បាយ ច្រងំសំដែងចតិ សត្វទាំងឡាយជាអ្នក
 ត្រាស់ដឹងអំពីនាម ។

[២៦] ព្រាហ្មត្ថំ ព្រហ្មត្ថំទានក្បាយ ច្រងំសំដែងចតិ
 កាកចោបស្សន្ត ច្រងំសំដែងចតិសេចក្តីកុណា ចំនោសត្វ
 ទាំងឡាយដង រើច្រងំសំដែងចតិសត្វលោក ដោយក្បាលសត្វ ។
 កាកដែលព្រហ្មត្ថំទានក្បាយ ច្រងំសំដែងចតិសត្វលោក ដោយក្បាល-
 សត្វ ច្រងំបានឃើញសត្វទាំងឡាយ បានក្បាលច្រកបដោយក្បាលសត្វ

សុន្ទរិយសិក្ខា សំយត្តនិកាយ សភាវិទ្យា

ទុវិញ្ញាបនបត្រ អន្លេងកម្ពុជា គណៈកម្មាធិការជាតិរៀនសូត្រ

វិហារវត្ត ទិស្វាន ព្រហ្មទិស ហម្មតិ កាតាម វេទកាសិ

អនាគត តេ អននស្ស ទ្វារ

យេ សាគវន្តា បមុញ្ញន្ត សន្និ

វិហឹសសញ្ញិ វេទុណំ ន កាសិ

នធិ ចណីតំ ឧទុជេសុ ព្រហ្មេតិ ។

[៣៧] អដទោ ព្រហ្មា សហម្មតិ កាតាវកាសោ

ទោត្តិ ភកវតា នធិនេសបាយាតិ ភកវត្ថំ អភិវាទេត្វា

បទិក្ខុណំ កត្វា កត្តេន្ត្រាបាយិតិ ។

សុន្ទរិយសិក្ខា សំយត្តនិកាយ សភាវិទ្យា

ជាសត្វដែលទ្រទ្រង់ដឹងបានដោយក្រុះ ជាគ្នាឃើញឱ្យស្រស់ដឹង

ក្នុងបរិវេណនេះ លុះទ្រង់ឃើញហើយ បានកាលគាត់ ភកវត្ថំ

សហម្មតិព្រហ្មេតិ

ទ្វារនៃព្រះឱកាសនោះគឺជាធានាបើកហើយ សត្វទាំងឡាយ

ណា មានសាគវន្តាទេ ចូរបោះញញឹមស្រពិច្ចះ ម្នាល

ព្រហ្ម គឺជាគតិសីលល្អបំផុតបំផុត បានជាមិនសំដែង

ធម៌ដែលស្អាត ជាធម៌ដ៏ឆ្អែក ដល់ភូមិមុនស្វតាំងឡាយ ។

[៣៨] ត្រាវនា សហម្មតិព្រហ្មេតិ កាតាវកាសោ

ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើឲ្យកសាងឡើងសំដែងធម៌ហើយ (លុះ

និកម្មចេះហើយ) គឺដោយបង្ខំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រព្រឹត្តិ ហើយ

បានអភិវឌ្ឍន៍ ។

ទុក្ខិយំ គាវស្ត្រំ

[៣៨] ឯវិជ្ជា សុតិ ។ ឯកំ សមយំ ពតតំ ទុក្ខេ-
 លាយំ វិហាតិ នត្ថា នេត្តាហយ តិវេ អនិច្ចារយំ គ្រា-
 ទេ បឋមាភិសេដ្ឋោ ។ អនិច្ចារ ពតតំ គោ យោគតស្ស
 បដិសម្មិទស្ស ឯវិ ទេតសោ បរិវិក្កោ ទុក្ខានិ
 ទុក្ខំ ទោ អតារាវ វិហាតិ អប្បតិស្សោ កំ ទុ ទ្វាហិ
 សមណំ កំ ព្រាហ្មណំ កំ សក្កាទា កុក្កាទា ឧប-
 ទិស្សនយ វិហាវេយ្យន្តិ ។

[៣៩] អនិច្ចារ ពតតំ គោ ឯតទេហាសិ អបរិ-
 បុណ្ណស្ស ទោ សិលក្ខន្ធស្ស ចារិម្ភិយោ អត្ថំ សមណំ
 កំ ព្រាហ្មណំ កំ សក្កាទា កុក្កាទា ឧបទិស្សនយ
 វិហាវេយ្យំ ន ទោ បតាហំ បស្សមិ សនេវកេ លោកេ
 សមាវកេ សម្រាហ្មកេ សស្សមណាព្រាហ្មណយា ប-
 ដាយ សនេវមទុស្សនយ អត្ថនា សិលសម្មន្ទតិ អត្ថំ
 សមណំ កំ ព្រាហ្មណំ កំ យមហំ សក្កាទា កុក្កាទា

គាវស្ត្រំ ទី ២

[៣៨] ឯវិជ្ជាស្ត្រំ ឯកំ យំនេះ ។ សមយមេយ ព្រះបាទ
 ព្រះភាគ ទើបនឹងបានគ្រាស់ដឹងជាដូច្នេះ ទ្រង់នឹងនៅក្រោមដើមដ-
 បាលនិគ្រោត ប្រថង្គស្ត្រីនេះឆ្ងោរ ក្នុងទុក្ខវេទនាប្រទេស ។ គ្រានោះ
 ព្រះបាទព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅក្នុងវិស្វាគ ទ្រង់សម្លឹង មានព្រះ
 បរិវិក្កក្នុងព្រះជ័យកើតឡើង យំនេះថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីគោរព
 មិនមានសេចក្តីគោរព ដែលនៅជាទុក្ខ កាក្កាទា កុក្កាទា ឬស្រីសក្កា-
 ទេសេចក្តីគោរព អាស្រ័យនៅនឹងសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាម្នាក់ ។

[៣៩] ទើបព្រះបាទព្រះភាគ មានព្រះតំរិះ យំនេះថា
 កាក្កាទា កុក្កាទា ឬស្រីសក្កាទេសេចក្តីគោរព អាស្រ័យនៅនឹងសមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ដទៃ ដើម្បីចំរើនក្នុងសីលក្នុង ដែលមិនទាន់ពេញលេញ
 នៃចក្ខុវិស័យ ព្រមទាំងទំលាក់ ហាលក ព្រហ្មលោក ក្នុងក្នុង
 សក្ខ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងសម្មាសម្ពុទ្ធនិមិត្តសង្ឃ
 សេស កាក្កាទាមិនបានឃើញសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដទៃ ដែលបរិបូណ៌
 ដោយសីលជាទីខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលកាក្កាទាឬស្រីសក្កាទេសេចក្តីគោរព

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ ធម្មបទបិដក

ឧបសិស្សោយ វិហារេយ្យំ អចរិច្ចស្ថានុស្ស ទោ សមា-
 និក្ខន្ធស្ស ចារិម្ភិយោ អត្ថំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ
 វា សក្កាតា កុក្កតា ឧបសិស្សោយ វិហារេយ្យំ ន
 ទោ បដាហំ បស្សមិ សទេវកេ លោកេ ។ រេ ។
 អត្ថថា សមាសម្បទ្ទករិ អត្ថំ សមណំ វា ព្រាហ្ម-
 ណំ វា យមហំ សក្កាតា កុក្កតា ឧបសិស្សោយ
 វិហារេយ្យំ អចរិច្ចស្ថានុស្ស ទោ បញ្ញាទទ្ធស្ស ចារិម្ភិយោ
 អត្ថំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា សក្កាតា កុក្កតា
 ឧបសិស្សោយ វិហារេយ្យំ ន ទោ បដាហំ បស្សមិ ស-
 ទេវកេ លោកេ សមារកេ សម្រេហកេ សស្សម-
 ណាព្រាហ្មណិយា បដាយេ សទេវមនុស្សោយ អត្ថថា
 បញ្ញាសម្បទ្ទករិ អត្ថំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា យមហំ
 សក្កាតា កុក្កតា ឧបសិស្សោយ វិហារេយ្យំ អចរិ-
 ច្ចស្ថានុស្ស ទោ វិមុត្តិក្ខន្ធស្ស ចារិម្ភិយោ អត្ថំ សមណំ
 វា ព្រាហ្មណំ វា សក្កាតា កុក្កតា ឧបសិស្សោយ
 វិហារេយ្យំ ន ទោ បដាហំ បស្សមិ សទេវកេ លោកេ

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សភាបិដក

កាស្រ័យោនោឡើយ កាត្មាអញ្ញត្ថវេសក្កាវៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព កា-
 ស្រ័យោនោនីសមណៈបូត្រាហ្មណំដ៏ខ ដើម្បីបំពេញខ្ញុំសមាធិក្នុងវេលា
 មិនទាន់ពេញលេញ តែថាវាគួរតែ មិនឃើញសមណៈបូត្រាហ្មណំ
 ដ៏ខ ដែលបរិបូណ៌ដោយសមាធិព័ន្ធខ្លួនអញ ក្នុងលោក ព្រមទាំង
 ទេវលោក ។ រេ ។ ដែលកាត្មាអញត្ថវេសក្កាវៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព
 កាស្រ័យោនោឡើយ កាត្មាអញ្ញត្ថវេសក្កាវៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព កា-
 ស្រ័យោនោនីសមណៈបូត្រាហ្មណំដ៏ខ ដើម្បីបំពេញខ្ញុំបញ្ញាខ្លួនដែល
 មិនទាន់ពេញលេញ តែថាវាគួរតែ ព្រមទាំងទេវលោក មាហលក
 ព្រហ្មលោក ក្នុងក្នុងសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណំ ព្រមទាំងសមុតិ-
 ទេវតាមនុស្សអ្នកសេស កាត្មាអញមិនឃើញសមណៈបូត្រាហ្មណំដ៏ខ
 ដែលបរិបូណ៌ ដោយបញ្ញាព័ន្ធខ្លួនអញ ដែលកាត្មាអញត្ថវេសក្កាវៈ
 ធ្វើសេចក្តីគោរព កាស្រ័យោនោឡើយ កាត្មាអញ្ញត្ថវេសក្កាវៈ ធ្វើ
 សេចក្តីគោរព កាស្រ័យោនោនីសមណៈបូត្រាហ្មណំដ៏ខ ដើម្បីបំពេញ
 ខ្ញុំវិមុត្តិក្នុងវេលាមិនទាន់ពេញលេញ តែថាក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក

គ្រួសារបុគ្គល អាហារជ័រ ភស្តុតាង

[illegible]

ព្រហ្មសិប្បន្ត អាហារចន្ទន្ត សេចក្តីបរិវត្តន៍ សំព្រះម ឧប្រាសាទ

១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

[២០] អថេតោ ព្រហ្មា សហម្បតិ កកវតោ ចេត-
 សា ចេតោចរិតក្ខមត្តាយ សេយ្យជាថិ ឆាម តលក
 បុរសា សម្មត្ថេនំ ក តាហំ បសារេយ្យ បសាវតិ
 ក តាហំ សម្មត្ថេយ្យ វិវាមេវ ព្រហ្មលោកេ អន្ត-
 រហិតោ កកវតោ ចាតុវហាសិ ។ អថេតោ ព្រហ្មា
 សហម្បតិ ឯកំសំ ឧត្តរសន្នំ កាវិកា យេន កកវ
 តេនក្ខលី បសារេត្វា កកវន្នំ ឯតេនកេច វិវាមេតិ
 កកវ វិវាមេតិ សុកក យេថ តេ កន្ត អហេសុ
 អតីតមន្តាធំ អហេត្តា សម្មាសម្ពុត្តា តេថ កកវត្តា
 ធម្មញ្ញោ សក្កត្តា កុក្កត្តា ឧបចិស្សាយ វិហរិសុ
 យេថ តេ កន្ត កវិស្សន្តំ អនាគតមន្តាធំ អហេត្តា
 សម្មាសម្ពុត្តា តេថ កកវត្តា ធម្មញ្ញោ សក្កត្តា
 កុក្កត្តា ឧបចិស្សាយ វិហរិស្សន្តំ កកវថិ កន្ត
 ឯតវហិ អហំ សម្មាសម្ពុត្តា ធម្មញ្ញោ សក្កត្តា
 កុក្កត្តា ឧបចិស្សាយ វិហរត្ថតិ ។

[២០] សំដាប្រការៈ សហម្បតិព្រហ្ម ដ៏និម្មិតបរិវត្តក្នុងព្រះ
 ជ័យនៃព្រះមានព្រះភាគ ដោយចំនុចហើយ ក៏បាត់អំពីព្រហ្មលោក មក
 ប្រាកដក្នុងចំពោះព្រះគម្ភៈព្រះមានព្រះភាគ ដោយឆាប់ភ្លាម ដូចជា
 បុរសមានកំលាំង លោះចេញនូវវិវាមលក់ចូល ឬបក់ចូលនូវវិវាម
 លោះចេញ ។ តើបសហម្បតិព្រហ្ម ធ្វើដូច្នេះសំពត់វត្ថុសន្តិស្រឡាត់
 ប្រណម្យអន្ទាលី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
 ព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ហេតុខ្ញុំយ៉ាងនេះហើយ
 បពិត្រព្រះសុភត ហេតុខ្ញុំយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម្បី
 ព្រះមានព្រះភាគទាំងឡាយណា ជាព្រះអហេត្តសម្មាសម្ពុត្ត ក្នុងអតីត-
 កាល ព្រះមានព្រះភាគទាំងនោះ ក៏បានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីការព
 កាស្រ័យនៅចំពោះធម៌ យ៉ាងនេះដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខុកជា
 ព្រះមានព្រះភាគទាំងឡាយណា ជាអហេត្តសម្មាសម្ពុត្ត ក្នុងអនាគត-
 កាល ព្រះមានព្រះភាគទាំងនោះ ក៏នឹងធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីការព
 កាស្រ័យនៅចំពោះធម៌ យ៉ាងនេះដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះ
 មានព្រះភាគជាអហេត្តសម្មាសម្ពុត្ត ក្នុងកាលវិប្បវាទៈ ទ្រង់ធ្វើសក្ការៈ
 ធ្វើសេចក្តីការព កាស្រ័យនៅចំពោះធម៌ យ៉ាងនេះចុះ ។

ព្យា

ព្រហ្មសំបុត្រ អាយុវង្ស សុទ្ធិតាវត

(២១) ឥន្ទ្រវង្ស ព្រហ្ម សហស្សតិ ឥន្ទ វង្ស

អថាបរិ ឯតនាវង្ស

យេ ច អតីតា សម្ពុទ្ធា

យេ ច តុទ្ធា អនាគតា

យោ ចេតេហិ សម្ពុទ្ធា

តហ្មង្គិ សោយនាសនោ

សុទ្ធេ សុទ្ធម្មាសនោ

វិហរីសុ វិហរង្គិ ច

អថាបរិ វិហរិស្សង្គិ

ឯសា តុទ្ធាន ធម្មតា

តស្មា ហិ អត្តតាមេន

មហាត្តមតិសង្កតា

សន្ធិស្មោ ឥន្ទ្រតាតថោ

សរិ តុទ្ធាន សាសនង្គិ ។

ព្យា

ព្រហ្មសំបុត្រ អាយុវង្ស សេចក្តីសោតក្រសួង

(២២) សហស្សតិព្រហ្ម ឧបាសាសាស្ត្រនេះ លុះកាល

នាក្រសួងហើយ ក៏កាលនាក្រសួងនេះ គេទៅទៀតថា

ព្រះសម្ពុទ្ធានំឡាយណាជាភក្តី ព្រះសម្ពុទ្ធានំឡាយ

ណាជាអនាគតក្តី ព្រះសម្ពុទ្ធនា ក្នុងកាលវេទនាភក្តី

ព្រះសម្ពុទ្ធានំឡាយណាជាភក្តី ព្រះសម្ពុទ្ធានំឡាយ ដ៏ច្រើនឡើយនាស

ព្រះសម្ពុទ្ធានំអស់នោះ ព្រះសម្ពុទ្ធានំអស់នោះ ព្រះសម្ពុទ្ធានំអស់នោះ

ដង ច្បាប់ច្បាប់ដង អនាគតកាលដង នេះជាច្បាប់ច្បាប់

ព្រះសម្ពុទ្ធានំឡាយ ហេតុដូច្នេះ បុគ្គលអ្នកស្រឡាញ់ខ្លួន

ព្រះសម្ពុទ្ធានំឡាយខ្លួនដង កាលលើកយើងសាសនាច្បាប់

ព្រះសម្ពុទ្ធានំឡាយ គួរធ្វើសេចក្តីសោតក្រសួង ។

ធម៌យំ ព្រហ្មទេវស្មត្ថំ

[២២] ឯវុទ្ធី សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
 សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេកវេន អនាថបំណ្ឌិតស្ស អនាថេ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតវិស្សា ព្រាហ្មណីយា
 ព្រហ្មនេវេ ឆាម បុត្តោ កកវតោ សន្តិកោ អនកាវិយំ
 បទ្ធនំតោ យោតិ ។ អថេទោ ភាយស្មា ព្រហ្មនេវេ
 ឯកោ វុបកេដ្ឋោ អប្បមត្តោ ភាគមី បរិកត្តោ
 វិហារត្តោ នចិវស្សេវ យស្សត្តាយ កុលបុត្តា សម្មនេវ
 អការស្មា អនកាវិយំ បទ្ធនំ កនទុត្តរំ ព្រហ្មចរិយេប-
 វិយាសានំ និដ្ឋេវ នធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហាសំ ចំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិ-
 យំ កាតំ កាលីយំ ឆាមរំ ឥត្តត្តាយាតិ អត្តញ្ញា-
 សំ ។ អញ្ញករេន ធម៌ បនាយស្មា ព្រហ្មនេវេ អរហតិ
 អហោសំ ។

ព្រហ្មទេវស្មត្ថំ ទី ៣

[២២] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះរាជ
 ព្រះរាជ ទ្រង់គង់នៅក្នុងភាគមណ្ឌារជេកពន លេស់គនាដបំណ្ឌិតលាចរី
 ទៀតក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង ក្នុងប្រសាចសំខាតព្រាហ្មណីមួយ
 ខាត់ ឈ្មោះព្រហ្មនេវេ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះ ក្នុងសំណាក់ព្រះរាជ
 ព្រះរាជ ។ គ្រានោះ ព្រះព្រហ្មនេវេមានកាយ ធៀសចេញទៅក
 ខាត់ឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមផុតកំដៅកិរិលស មានចិត្ត
 បញ្ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្តទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះ ចូល
 ទៅកាន់ផ្ទះដោយប្រៃស ធ្វើឱ្យច្រើន ផលផលកុស្តរេចទិណ ក៏បានធ្វើ
 ឱ្យជាក់ល្អសំ បានផលដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុ-
 ប្បន្ន បំរោះការអនុត្តរធម៌នោះ ដែលជាចិដ្តុក្ខនៃព្រហ្មចរិយៈ ដោយមិនយូរ
 ប៉ុន្មាន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនូវដោយដោយបដទាំង ២ ក៏ជឿល្អសំជា
 ជាតិកសំហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌ ពន្លាអញ្ញបានច្រើត្រឡប់ទៅដោយ
 សោឡសកិច្ចគាត់អញ្ជើញច្រើនហើយ មន្តការតាតិច្ចដ៏ទៃ ច្រើត្រឡប់ទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនបានឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ព្រះព្រហ្មនេវេមានកាយ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

[៤៣] អថេតោ អាយស្មតោ ព្រហ្មនេវេតោ បុត្តស្លា-
 សមយំ នវសេតោ មគ្គចរិវាទោយ សាវត្ថុយំ ចិល្ចា-
 យ ចាវសិ សាវត្ថុយំ សមធានំ ចិល្ចាយ មរាទោ
 យេន សក្កោនុ និវេសនំ កេតុមសង្កមំ ។ កេន ទោ
 មន សមយេន អាយស្មតោ ព្រហ្មនេវេស្ស មាតា
 ព្រាហ្មណី ព្រហ្មថោ អាហុតិ នំទុំ មគ្គស្លាតិ ។
 អថេតោ ព្រហ្មថោ សហម្បតិស្ស ឯកធមោសិ អយំ
 ទោ អាយស្មតោ ព្រហ្មនេវេស្ស មាតា ព្រាហ្មណី
 ព្រហ្មថោ អាហុតិ នំទុំ មគ្គស្លាតិ យន្ធាហិ តំ
 ឧបសង្កមិកា សិវេជេយ្យន្តំ ។

[៤៤] អថេតោ ព្រហ្ម សហម្បតិ សេយ្យដាមិ
 ឆាម គលវា បុរិសោ សម្មត្ថំតិ វា តាហិ មសាវេយ្យ
 មសាវតំ វា តាហិ សម្មិក្ខេយ្យ វិវេសេ ព្រហ្មលោកេ
 អន្តរហិតោ អាយស្មតោ ព្រហ្មនេវេស្ស មាតុ និវេសនេ
 មាតុរហោសិ ។ អថេតោ ព្រហ្ម សហម្បតិ វេហ-
 សណ្តិតោ អាយស្មតោ ព្រហ្មនេវេស្ស មាតុ ព្រាហ្មណី
 តាហិ អជ្ឈកាសិ

[៤៥] វេចិត្តេព្រហ្មទេវមានកាយុ ស្វៀតស្សន៍ប្រដាប់ជាគ្រ
 នឹងចិត្តក្នុងបុគ្គលសម័យ ចូលទៅបំណុលបាន ក្នុងក្រុងហវត្ថី កាល
 កំពុងគ្រាប់ទៅចំណុចបានតាមលំដាប់ប្រភព ក្នុងក្រុងហវត្ថី ក៏ចូលសំដៅ
 ទៅកាន់ផ្ទះមាតាបិតាខ្លួន ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ មានព្រាហ្មណី ជា
 មាតាបិតាប្រុសព្រហ្មទេវមានកាយុ តែងរៀបចំផ្លូវត្រៀមបូជា^(១) ជាធម្ម
 ផលព្រហ្ម ។ លំដាប់នោះ សហម្បត្តិព្រហ្ម បានសេចក្តីច្រើន យ៉ាង
 នេះថា មានព្រហ្មណីជាមាតា បេសព្រះព្រហ្មទេវមានកាយុនេះ តែង
 រៀបចំផ្លូវត្រៀមបូជាជាធម្មផលព្រហ្ម បើដូច្នោះ បានតែអាណាអញចូល
 ទៅកេនាងនោះ ហើយធ្វើឱ្យកើតសេចក្តីសង្វេគ ។

[៤៦] វេចិត្តេសហម្បត្តិព្រហ្ម បាត់អំពីព្រហ្មលោក មកប្រាកដ
 លើផ្ទះមាតា បេសព្រះព្រហ្មទេវមានកាយុ ដោយឆាប់រហ័ស ដូច
 ជាចូលទៅកាន់កំណត់ លាចេញខ្សែវីដដែលបក់ចូល ចូលក៏ចូលខ្សែវីដដែល
 លាចេញ ។ លំដាប់នោះ សហម្បត្តិព្រហ្ម បិទទៅក្នុងភោគាស
 បានគោលភាពតាំងខ្លួន និងនាងព្រាហ្មណីជាមាតា បេសព្រះ
 ព្រហ្មទេវមានកាយុថា

១ អាណាចំណុច ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញាណ
 ឧទេសោ ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មណៈកា
 យស្សាហុកី ឧត្តន្តាសំ និទ្ធំ
 ធនាធិសោ ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មណៈកា
 កី ធម្មសំ ព្រហ្មចរិ អដាសំ
 ឯសោ ហិ ភេ ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មនេរោ
 និរុច្ឆេតោ អភិទេវចត្តោ
 អភិញ្ញោ កិក្ខុ អនញ្ញោសំ
 យោ ភេ សោ ចិណ្ឌាយ យរិ ចរិដ្ឋា
 អាហុនិយោ^(១) វេទេ កាវតត្តោ
 នវាធនោ ធនោ ធនោ ធនោ ធនោ ធនោ
 កាហិក្ខា ហិក្ខា អនុចលិត្តោ

១. អាហុនិយោ ធនោ ធនោ ធនោ ធនោ ធនោ ធនោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញាណ
 ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណ៍ នាងរៀបចំនូវគ្រឿងបូជា ជាទិព្វ
 ចំពោះព្រាហ្មណ៍ រោគរបស់ព្រាហ្មនោះ ទៅឆ្ងាយ^(១) អំពី
 ទីនេះណាស់ ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណ៍ គ្រឿងបូជាប្រាកដ
 ដូច្នេះ មិនមែនជាចំណីរបស់ព្រាហ្មទេ នាងមិនដឹងនូវផ្លូវ^(២)
 របស់ព្រាហ្ម ហើយចោលដូចម្តេចបាន ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណ៍
 ក៏ឯកក្តី រាង្វារព្រាហ្មទេវ (ជាកូន) របស់នាងនេះ ជា
 អ្នកមិនមានទេព ជាអ្នកដល់នូវភាពជាទេវតា ដ៏ត្រសែន
 មិនមានសេចក្តីតម្កល់ ជាអ្នកមិនចំណីមហន្តរាយទេ ក៏ក្នុងនោះ
 ចូលមកកាន់ផ្ទះនាងឥឡូវនេះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ជាបុគ្គលក្តី
 ដើម្បីទទួលផុតយ ដែលគេនាំមកបូជា ជាអ្នកដល់នូវទីចម្រុះ
 នៃទុក្ខដោយវេទ^(៣) មានខ្លួនអប់រំហើយ ជាបុគ្គលក្តីទទួល
 នាង របស់ពួកមនុស្សនិងទេវតា បានបន្តរត់ចោល
 នូវបាបទាំងឡាយ មិនប្រឡាក់ដោយជ័រ ភិក្ខុលោកិនិទ្ធិ

១ ឱប្បាទណាប៉ុន្មាននាក់ទៀតបានចុះមកអំពីព្រាហ្មណ៍ក្រុមយ៉ាងមួយចំនួន មិន ៨
 កាន់យានន៍ បានចុះមក ៤ ទេពមិនលំនឹង ទេវតាឆ្ងាយ ព្រាហ្មណ៍នាំតម្កល់ផុត ។
 ២ ក្រុមសង្ឃមតាំង ៤ នាក់រៀបរស់ព្រាហ្ម វិញ ឆ្ងាន់តាំង ៤ ជាផ្លូវនៃរបស់ព្រាហ្ម ។ គាត់ដោយ
 យកទុក្ខតាំង ៤ ។

ប្រាស្រ័យស្នា ឈរចង្អុល សម្បត្តិប្រាស្រ័យ
 យាសសាស្ត្រ វិបាក សិទ្ធិត្រា
 ឧ ស្ប បន្ទា ឧ បុរាណ
 សន្តោ វិទ្យាមា អនិយោ ឯកសោ
 ឯក្ខត្តន្តរណ្តា ឧសដាវស្ត
 សោ ក្បហុតិ កុញ្ញតុ អត្ថប័ណ្ណ
 វិសេចិត្តតោ ឧបសេចិត្តតោ
 បាតោ ឧត្តោ ចាតិ អនេដា
 កិក្ខុ សុសីលា សុវិវត្តចិត្តោ
 សោ ក្បហុតិ កុញ្ញតុ អត្ថប័ណ្ណ
 តស្មី បសន្តា វេកា ឧបនាបា
 បតិដ្ឋបេហិ ឧត្តរណិ ឧត្តរណិយេ

ប្រាស្រ័យស្នា ឈរចង្អុល សម្បត្តិប្រាស្រ័យ

ជាបុគ្គលមានសេចក្តីត្រង់ ក៏ប្រើប្រាស់ ខ្លួនក្នុងស្ថានភាព
 ឈរ ក៏ក្នុងនោះ មិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់ព្រាង(១)
 មិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់ព្រាង(២) បានម្ចាស់ខ្លួនក៏
 លេសសេសហើយ ប្រាសចាកផ្ទះនិសេចក្តីត្រា មិនមាន
 សេចក្តីខ្លាច មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដាក់ចូលដៃបង្កើតក្នុង
 សត្វដែលរកស៊ី(៣) និងក្នុងសត្វដែលខ្វះខាត(៤) ក៏ក្នុងនោះ
 ចូលរកកាតខ្លាចស្រឡាញ់ ដូច្នេះប្រសើររបស់ខាង ក៏ក្នុង
 នោះប្រាសចាកសេដ្ឋា គឺក៏លេស មានចិត្តស្ងប់រង់ចាំហើយ
 មិនមានសេចក្តីញាប់ញ័រ គឺគណៈ តែងត្រាច់រា ដូចដំរី
 ដែលគេខ្លាចបាន មានសីលដ៏ល្អ មានចិត្តប្រសើរ
 ហើយ ក៏ក្នុងនោះចូលរកកាតខ្លាចស្រឡាញ់ ដូច្នេះប្រសើរ
 របស់ខាងចុះ មានចូលរកសេចក្តីជ្រៅចំពោះក៏ក្នុងនោះ កុំ
 មានសេចក្តីញាប់ញ័រ ចូលរកស្នាមនូវខាងក្នុងក្នុងរាងកាយបុគ្គល

១ សំដៅយកគំនិត ២ សំដៅយកអាការៈ ៣ មានសេចក្តីចង់ចូលរកចំពោះមុខប្រាកដ
 អាការៈខ្លាចនិងអាការៈស្រឡាញ់ ៤ មានសីលបុគ្គល ៥ មានសីលប្រាកដ ៦

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋន្តកាយស្ស ឧបាសិទ្ធា
 គាហោ បុត្តំ សុខនាយតិកំ
 ធិស្វា មុទិ ព្រាហ្មណំ ឧយតិណ្ឌំ
 ភស្មី បសថា អវិកាម្យនាថា
 ធម៌ដ្ឋេយសំ នក្ខណំ នក្ខណោយេវ
 អកាសំ បុត្តំ សុខនាយតិកំ
 ធិស្វា មុទិ ព្រាហ្មណំ ឧយតិណ្ឌំ ។

បឋមំ ពកស្សន្តំ

(២៥) ឯកំ សមយំ កកក សាវត្ថយំ វិហាតិ
 ដេតវេន អនាថមិណ្ឌិកស្ស កាលមេ ។ តេន ចោ បទ
 សមយេន ពកស្ស ព្រហ្ម ជា ឯវុបំ ចាបកំ ធិដ្ឋ-
 កតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ វេទំ ធិដ្ឋំ វេទំ ធូវំ វេទំ សស្សតំ
 វេទំ កោវលំ វេទំ អនវននម្មំ វេទំ ហំ ន ជាយតិ ន
 ជិយ្យតិ ន មិយ្យតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ វេតោ ច
 បុទត្តំ ឧត្តរំ ធិស្សរណំ នត្ថិតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋន្តកាយ សធាវត្ថុ
 ខាលនាគប្រាហ្មណំ ចូរនាគមីល ត្នូក្កក្រាជ្ឈនក្ខន្ធបទំ
 ឡុយះ ហើយវត្ថុបុណ្យជាទីនាំមក ត្នូរសេចក្តីសុខចុះ ។
 នាគប្រាហ្មណំ ហនៈសេចក្តីជ្រៅ មិនញាប់ញ័រចំពោះភិក្ខុ
 រោះ ពុទ្ធកម្មល់នូវទានក្នុងទុក្ខណាយ្យច្បង ខាងប្រាហ្មណំ
 ពុទ្ធរឿយក្នុងក្រាជ្ឈ ដែលកន្លងបង្កឡុយះហើយ ធ្វើនូវ
 បុណ្យជាទីនាំមកត្នូរសេចក្តីសុខ ។

ពកស្សប្រ ទី ២

(២៥) សម័យច្នួយ ព្រះចានប្រាភាគ ច្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 ដេតគន រថស័កនាថចំណូកឧបាសនី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យរោងងង
 ពកប្រាហ្មនាគចង្អិនក្រក់ នាគសកាភយ៉ាងនេះកើតឡើងថា ទីនោះទៀត
 ទីនោះបើកដៅ ទីនោះហនៈនៅគ្រប់កាល ទីនោះហ្ន៎ច្បង ទីនោះហនៈ
 សភាពមិនច្បួច ព្រោះថាសត្វក្នុងទីនោះ មិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់
 មិនប្លុក មិនបង្កើត ទីនោះដែលជាច្រៀងណាស់ចេញ ដីព្រៃស្រង
 ជាងទីលេស់ព្រហ្មនោះ មិនមានឡើយ ។

[៤៦] អដទោ កគវ កកស្ស ព្រហ្មោ ចេកសា
 ចេកាបរិកក្កុមញ្ញាយ សេយ្យជាវិ តាម កលវ
 បុរិសា សឌ្ឍក្ខតំ វ កាហំ មសាវេយ្យ មសាវតំ
 វ កាហំ សឌ្ឍក្ខេយ្យ វិវាមេវ ជេតវនេ អន្តរហិតោ
 កស្មី ព្រហ្មលោកោ ចាតុវហោសំ ។ អន្តរា ទោ
 កកោ ព្រហ្មា កកវន្តំ ទូរោ វ កកច្ចន្តំ ធិស្វាធន
 កកវន្តំ ឯតនវោច ឯហំ ទោ មាវិស ស្វាគតំ កេ
 មាវិស ចិវស្សំ ទោ មាវិស ឥមិ មរិយាយមកាសិ
 យនិធិ ឥតាមមាយ ឥនិ ហំ មាវិស និច្ចំ ឥនិ
 ចុវិ ឥនិ សស្សតំ ឥនិ កោវលី ឥនិ អចវនចឌ្ច
 ឥនញ្ចិ ន ជាយតិ ន ជិយ្យតិ ន មិយ្យតិ ន
 ចវតិ ន ឧបបដ្ឋតិ ឥតោ ន បនញ្ចិ ឧត្តរិ ធិស្សរណំ
 នត្ថតិ ។

[៤៦] គ្រាតោ ព្រះមានព្រះភាគ ជ្រាបទូចរិកក្កុមញ្ញចិត្ត
 ចេសំកកព្រហ្ម ដោយព្រះចំយរបស់ព្រះភ្នំហើយ គឺបាត់ពីវត្តរាជ
 កន ទៅប្រាសាទព្រហ្មលោកោនោះ ដោយនាច់ហើស ដូចចុវសមា
 កំលាំងលាចញ្ចូលវិវាមេវបក់ចូល ឬបក់ចូលទូលវិវាមេវលាចញ ។
 កកព្រហ្មបុរោយេញព្រះមានព្រះភាគ កំពុងស្តូចមកកំពង់មួយ លុះ
 ឃើញហើយ បានគោលនាក្សនេះ ឆ្លើយព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គក្នុងចិត្ត សូមព្រះអង្គស្តូចមក បពិត្រព្រះអង្គក្នុងចិត្ត
 ព្រះអង្គស្តូចមកល្អហើយ បពិត្រព្រះអង្គក្នុងចិត្ត ព្រះអង្គបានធ្វើ
 ឯវាយាយ ដើម្បីស្តូចមកក្នុងទីនេះដោយរូបវន្តនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ក្នុងចិត្ត ទីនេះទៀង ទីនេះបំភាយ ទីនេះមាននៅគ្រប់កាល ទីនេះ
 ភ្ជាប់ខ្លួន ទីនេះមានសភាពមិនច្យុត ព្រោះថាសក្កក្នុងទីនេះ មិនភីក
 មិនបាត់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ទីនេះវិវាមេវជាគ្រឿងរលាស់
 ចេញ ដីក្រវែងឆ្លងចំរើនព្រហ្មនេះ មិនមានឡើយ ។

(៤៧) ឯវិ វុត្ត កកា ពកំ ព្រហ្មា ឯ ឯក-

នោ ឯ អវិជ្ជា កកា វក កោ កកោ ព្រហ្មា អវិជ្ជា-

កកោ វក កោ កកោ ព្រហ្មា យត្រ ហិ នាម អនិច្ច-

យេវ សមាធិ ឯច្ឆន្តិ វក្ខតិ អនុវិយេវ សមាធិ ចុវន្តិ

វក្ខតិ អសស្សតិយេវ សមាធិ សស្សតិ វក្ខតិ អ-

កោវិល្លយេវ សមាធិ កោវិល្លន្តិ វក្ខតិ ចរណធម្មិយេវ

សមាធិ អចរណធម្មន្តិ វក្ខតិ យត្ថ ច បទ ជាយតិ

ច និយ្យតិ ច មិយ្យតិ ច ចវតិ ច ឧបបដ្ឋតិ ច កំ

កថា វក្ខតិ ឥធិ ហិ ន ជាយតិ ន និយ្យតិ ន

មិយ្យតិ ន ចវតិ ន ឧបបដ្ឋតិ(១) សន្តញ្ញ បទញ្ញ

ឧត្តរិ ឯស្សរណំ ឧត្តញ្ញ ឧត្តរិ ឯស្សរណន្តិ វក្ខតិ ។

• ១.២. ឥតិ សុត្តា ឧត្តិ ។

(៤៨) កាលបើពកព្រហ្ម កាលយាតនេហើយ ព្រះមាន

ព្រហ្មា ពុទ្ធគ្រាស់កស្យានេតិពកព្រហ្ម ឥហ្មំ ពកព្រហ្មប្រកប

ដោយកិច្ចហើយ ឥហ្មំ ពកព្រហ្មប្រកបដោយកិច្ចហើយ ព្រោះថា

គាត់កាលខ្ញុំរបស់ដែលមិនទៀង ថាជាបស់ទៀងវិញ កាលខ្ញុំរបស់

ដែលមិនបំរាស់ ថាជាបស់បំរាស់វិញ កាលខ្ញុំរបស់ដែលខ្លាច

នៅគ្រប់កាល ថាជាបស់មាននៅគ្រប់កាលវិញ កាលខ្ញុំរបស់ដែល

មិនខ្លាចបង្ក ថាជាបស់ខ្លាចបង្កវិញ កាលខ្ញុំរបស់ដែលមានសភាពច្បុក

ថាជាបស់មានសភាពមិនច្បុកវិញ មួយទៀត សព្វវិធីកើតឥត ហេតុ

ឥត ស្លាប់ឥត ច្បុកឥត បរិសុទ្ធឥត ក្នុងទីលា គាត់កាលចិន្តាថា

សព្វក្នុងទីនេះមិនកើត មិនហេតុ មិនស្លាប់ មិនច្បុក មិនបរិសុទ្ធ

ដូច្នោះវិញ មួយទៀត គាត់កាលខ្ញុំចង់ដឹងជាច្រើនលាស់វេញ

ដឹងក្រវិល ថាចង់ដឹងជាច្រើនលាស់វេញដឹងក្រវិលមិនមានឡើយ ។

ព្រហ្មសំយោគ្គ អាណាបនេត្ត ព្រហ្មវិបត្តិ

(២៨) ប្លាស្កុតិ កោកម ចុញ្ញកាមា

វសវត្ថុនោ ជាតិជរិ អតីតា

អយមន្តិមា វេទក្ខ ព្រហ្មបបត្តិ

អស្មកិដឡន្តិ ជនា អនេកាតិ ។

(២៩) អប្បំ ហិ ឯកំ ឈ ធីយមាយុ

យំ ភ្នំ ឧក មញ្ញសំ ធីយមាយុ

សតំ សហស្សន ជិវត្ថុនាធិ

អាយុំ បដានាមិ ក្វាហិ ព្រហ្មេតិ ។

(៣០) អនន្តនស្សី កកកំហមស្ម

ជាតិជរិ សោកមុនាតិក្កោ

កំ មេ ចុកាណំ វក សិលវត្ថុ

អាចិញ្ចមេតំ យមហំ វិជញ្ញាតិ

ព្រហ្មសំយោគ្គ អាណាបនេត្ត ព្រហ្មវិបត្តិ

(២៨) គតព្រហ្ម កោលថា បតិគ្រច្រះភាគម យេន៍
តាំងឡាយដង ៧២ នាក់ ជាអ្នកស្រឡាញ់បុណ្យ ញ៉ាំង
អ្នកដទៃ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាច (វិន័យ) កម្មនិយាយ
នូវដងខ្លាំងណា កំណើតក្នុងព្រហ្មនេះជាច្រើន ជាធម្មជាតិ
ប្រព្រឹត្តទៅដោយវេទ ដងតាំងឡាយ ដំប្រើន រមែង
ស្រឡាញ់យេន៍តាំងឡាយ ។

(២៩) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលពកព្រហ្ម
អ្នកសំខាន់នូវកាយណាថា វែង កាយខ្ពស់ មិនមែនវែង
ឡើយ ខ្មាលព្រហ្ម មួយទៀត គឺជាគតដ៏ធំច្បាស់នូវកាយ
មានប្រមាណ ១ វិសន ខែនិរោច៖(១) ។

(៣០) គតព្រហ្ម ទូលថា បតិគ្រច្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំ
ព្រះអង្គឃើញការមេណ៍កទីបំផុតគ្មាន ប្រព្រឹត្តកន្លងហើយ
នូវដងខ្លាំងស្របក្តីសោត អើស៊ីលវត្ថុ មានកម្មដ៏រើម
របស់ខ្ញុំព្រះអង្គដូចម្តេច ខ្ញុំព្រះអង្គអាចដឹងច្បាស់នូវស៊ីលវត្ថុ
ណា សូមព្រះអង្គប្រាប់នូវស៊ីលវត្ថុនេះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

១ គឺឈ្មោះសំរាប់ធម្មយោង ប្រើលេខ ១ មានព័ន្ធហ្មានសំបង់ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខសិទ្ធិ

(៥១) យំ ភិក្ខុ អនាមិកេ ពហុ មនុស្ស

មិថាសំភេ យម្មងំ សម្មារោគ

គន្លេ មុរាលំ វត សីលវត្តំ

សុត្តច្បុត្តោ អនុស្សរមិ

យំ ឯណំ កុលស្មី ជនំ កមាតំ

អនោចយំ កយ្ហតិ ជ័យមាធំ

គន្លេ មុរាលំ វត សីលវត្តំ

សុត្តច្បុត្តោ អនុស្សរមិ

កង្គាយ សោតស្មី កហិតធារិ

លុទ្ធន ធាកេន មនុស្សកម្សា

អនោចយំតុ ពលសា បសយ្ហ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខសិទ្ធិ

(៥១) ព្រះអង្គក្រាស់ថា អ្នកញ៉ាំងមនុស្សច្រើន ដែល

ស្រេកទឹក ដែលត្រូវកំដៅស្របស្អិត ឲ្យដឹកទឹកក្នុងដូរ

ប្រាំង(១) ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ជាសីលវត្តមានមក

អំពីដើមរបស់អ្នក ក៏ជាគោរលឹកបានដូចម្តងដេកលក់ហើយ

ក្រាក់ឡើង អ្នកញ៉ាំងប្រជុំជន ដែលត្រូវចោរបំប្លែងឆ្នើស្ទឹង

ឈ្មោះឯណំ ទាំងទាំងឈ្មើយ ឲ្យរួចបាន ដោយអំពើណា

អំពើនោះ ជាសីលវត្តមានមកអំពីដើមរបស់អ្នក ក៏ជាគោរលឹក

បាន ដូចជាម្តងដេកលក់ហើយក្រាក់ឡើង អ្នកញ៉ាំងខ្វក

ដែលនានាដកលាចក់វៃចិត្តចប់ដោយតំលាំង ក្រង់ឡើង

នៃទន្ធន៍ ឲ្យរួចបាន ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះដល់មនុស្ស

១ ឡើងវិញ ។

ប្រាស្រ័យស្នេហា អាយាចន៍ ប្រាស្រ័យ បរិក្ខត្តាវន៍
 កន្លែង បុរាណី វត្ត សីលវត្ត
 សុត្តប្បន្ទុក្ខោ អនុស្សាមិ
 កង្ការ ច គេ បដេនេ អមោសី
 សុត្តន្តវន្ត វត្ត អមញ្ញ
 កន្លែង បុរាណី វត្ត សីលវត្ត
 សុត្តប្បន្ទុក្ខោ អនុស្សាមិ
 អន្ទា បដាបាសិ មមេតមាយ្យ
 អញ្ញាមិ បដាបាសិ គថា ហិ តុក្ខោ
 គថា ហិ ឡាយិ ផលិតាទុកាភ
 ឧភាសយំ តិដ្ឋតិ ប្រាស្រ័យកន្លែង ។
 បញ្ចម៌ អប្បវិទ្យិស្ថតិ

(៨២) ឯវុទ្ធ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
 សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថប័ណ្ណិកស្ស អារាមេ ។
 តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាវស្ស ប្រាស្រ័យា ឯវុ-
 ទំ បាបកំ ឯដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ នត្ថំ សោ សម-
 ណោ កំ ប្រាស្រ័យោ កំ យោ វនេ អាកន្ធម្យាតិ ។

ក្រហ្មស័យន្ត អាយាចន៍ ប្រៀបប្រាស្រ័យបរិក្ខត្តាវន៍
 អំពីនោះជាសីលវត្តមានមកអំពីនេះរបស់អ្នក គថាគតលើក
 បានដូចជាបុគ្គលដែលកំហើយក្បែរ ពីដើមគថាគត
 ឈ្មោះកថាៈ ជាស្នេហាស្រឡាចស្នេហា កថាគតជាបុគ្គល
 បានប្រាស្រ័យប្រាស្រ័យដោយវត្ត អំពីនោះជាសីលវត្ត មាន
 មកអំពីនេះរបស់អ្នក គថាគតលើកបានដូចជាបុគ្គលដែលកំ
 ហើយក្បែរ អ្នកដឹងច្បាស់នូវគោរព របស់គថាគត
 ដោយភក្ត មួយទៀត ដឹងច្បាស់នូវផលតាំងឡើយដទៃ
 ហាក់ដូចជាប្រាកដ នេះជាគុណភាពដ៏ល្អឡើយរបស់អ្នក ជា
 សភាវៈញ៉ាំងប្រាស្រ័យលោកឲ្យស្រឡាចបិតាទៅ ។

អប្បវិទ្យិស្ថតិ ទី ៥

(៨២) ឯបុគ្គលាវមក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះនាង
 ព្រះកោត ប្រព្រឹត្តនូវក្នុងជេតវន របស់អនាថប័ណ្ណិកបាបតិ ទៀប
 ព្រឹត្តិសាស្ត្រ ។ សម័យនោះឯង ប្រាស្រ័យអង្គនានាទិដ្ឋាក្រក់ នាន
 សភាវៈយ៉ាងនេះគេឡើងថា បុគ្គលដែលមកក្នុងលោកនេះ គ្មានជា
 សមណៈ ជាប្រាស្រ័យទេ ។

[៨៣] អដទោ កកវា តស្ស ព្រហ្មនោ ទេវសា
 ទេវោបរិវិតក្កមញ្ញាយ សេយ្យជាមិ ធាម ធាលវា
 បុរិសោ ។ មេ ។ តស្ស ព្រហ្មលោកោ ចាតុរោហសិ ។
 អដទោ កកវា តស្ស ព្រហ្មនោ ឧបវេហសិ បល្លង្កេន
 ធិសិទិ ភេជោតាតុំ សមាបជ្ជិតា ។

[៨៤] អដទោ អាយស្មនោ មហាមោក្ខស្វាទស្ស
 ឯតនោហសិ កហំ ទុ ទោ កកវា ឯតហំ វិហាតិ ។
 អន្តសា ទោ អាយស្មា មហាមោក្ខស្វាទោ កកវន្តំ
 ធិព្វេន ចក្កោ វិសុទ្ធន អនិក្កន្តចាទុសកេន តស្ស
 ព្រហ្មនោ ឧបវេហសិ បល្លង្កេន ធិសិទិ ភេជោតាតុំ
 សមាបជ្ជំ ធិស្វាន សេយ្យជាមិ ធាម ធាលវា បុរិសោ
 សម្មិក្ខតំ វា តាហំ ចសវេយ្យ ចសវតិ វា តាហំ
 សម្មិក្ខោយ្យ ឯវេហេ ជេតវេន អន្តរាហោ តស្ស ព្រហ្ម-
 លោកោ ចាតុរោហសិ ។ អដទោ អាយស្មា មហា-
 មោក្ខស្វាទោ បុត្តិមិ ធិសិ ធិស្វាយ តស្ស ព្រហ្មនោ
 ឧបវេហសិ បល្លង្កេន ធិសិទិ ភេជោតាតុំ សមា-
 បជ្ជិតា ធិធករតិ ភកវេតោ ។

[៨៥] គ្រាតោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបទូលំអ្នក ក្នុង
 ចំក្ករបស់ព្រហ្មនោះ ដោយព្រះជ័យហើយ ក៏ដូចបុរសមានកំលាំង
 ។ មេ ។ ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មលោកនោះ ។ រឿងព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ចូលរកជាតុ គង់ផ្គត់ប្រះក្នុងព្វជីវិតភាស ភាសិល្យព្រហ្មនោះ ។

[៨៦] គ្រាតោ ព្រះមហាមោក្ខស្វានមានភាយ មានសច្ច័
 គ្រិះ យ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគ គង់ក្នុងទីលាហ្មំ ។
 ព្រះមហាមោក្ខស្វាន មានភាយ ក៏បាទយើង ទូលំព្រះមានព្រះភាគ
 ដោយទិព្វចក្កដំបូរ កន្លងរង់ទូលំព្វជាបេសមុស្សតេស្តា ដែលព្រះ
 គង់ចូលរកជាតុ គង់ផ្គត់ប្រះក្នុងព្វជីវិតភាស អំពីភាសិល្យព្រហ្ម
 នោះ លុះយើងហើយ ក៏បាត់អំពីក្លែងផ្កា ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្ម-
 លោកនោះ ដោយធាបេហ៍ស ដូចបុរសមានកំលាំងលាចេញទូលំ
 ដែលចង់ចូល ចូលចូលទូលំដែលលាចេញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
 មហាមោក្ខស្វានមានភាយ គាស្រ័យទូលំសភាសិក៏ ចូលរកជាតុ
 អង្គុយផ្គត់ប្រះក្នុងព្វជីវិតភាស ភាសិល្យព្រហ្មនោះ បាបជីវិតព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។

ព្រហ្មសំបុត្រ អាហារវង្ស សេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃព្រះមហាក្សត្រ

(៥៥) អថទោ អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស
ឯតនហោសិ កាហំ នុ ទោ ភគវា ឯតរហំ វិហារតីតិ។
អន្តរា ទោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ភគវន្តំ និព្វេន
ចក្កុចា ។ មេ ។ និស្វាន សេយ្យជាបិ នាម ពលវា
បុរិសោ ។ មេ ។ ឯវមេវ ជេតវនេ អន្តរាហិតោ ភស្មី
ព្រហ្មលោកេ នាគុរហោសិ ។ អថទោ អាយស្មា
មហាកស្សបោ នក្ខុណំ និសិ និស្សាយ ភស្ម
ព្រហ្មនោ ឧបវរហសិ បល្លង្កនំ និសិទិ តេជោនោគុ
សនាបន្តិកា និចគរកំ ភគវតោ ។

(៥៦) អថទោ អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស
ឯតនហោសិ កាហំ នុ ទោ ភគវា ឯតរហំ វិហារតីតិ។
អថទោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ភគវន្តំ និព្វេន
ចក្កុចា ។ មេ ។ និស្វាន សេយ្យជាបិ នាម
ពលវា បុរិសោ ។ មេ ។ ឯវមេវ ជេតវនេ អន្តរាហិ-
តោ ភស្មី ព្រហ្មលោកេ នាគុរហោសិ ។ អថទោ
អាយស្មា មហាកស្សបោ បន្តិមំ និសិ និស្សាយ

ព្រហ្មសំបុត្រ អាហារវង្ស សេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃព្រះមហាក្សត្រ

(៥៥) ព្រះនាមៈ ព្រះមហាកស្សបមានកាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងទីណាហ្ន៎ ។
ព្រះមហាកស្សបមានកាយុ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ ដោយទិព្វចក្ក
។ មេ ។ លុះឃើញហើយ ក៏ដូចមុនសព្វដងក៏ដូចគ្នា ។ មេ ។ ពុំ
អំពីវត្ថុផេនភាព ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មលោកនោះ ដោយឆាប់ហើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមហាកស្សបមានកាយុ ពាស្រ័យនូវទិសខាងត្បូង
ចូលរកដៅនាគ អង្គុយផ្អែកក្នុងខ្នងនាគ ខាងលើព្រហ្មនោះ តប
ជាងព្រះមានព្រះភាគ ។

(៥៦) ព្រះនាមៈ ព្រះមហាកស្សបមានកាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងទីណាហ្ន៎ ។
ព្រះនាមៈ ព្រះមហាកស្សបមានកាយុ ឃើញព្រះមានព្រះភាគ ដោយ
ទិព្វចក្ក ។ មេ ។ លុះឃើញហើយ ក៏ដូចមុនសព្វដងក៏ដូចគ្នា ។ មេ ។ ពុំ
អំពីវត្ថុផេនភាព ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មលោកនោះ ដោយឆាប់ហើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមហាកស្សបមានកាយុ ពាស្រ័យនូវទិសខាងលិច

កស្ស ព្រហ្មណេ ឧបវិវេហាសំ បល្លង្កេន ធិសីធិ
គេតោតាតុ សមាបដ្ឋិតា ធិនកាតំ កតវតា ។

[៥៨] អដាទា អាយស្មា អនុទ្ធស្ស ឯតធិ-
ហោសំ កាហំ ទុ ទេ កកា ឯវាហំ វិហាតិទំ ។
អនុសា ទេ អាយស្មា អនុទ្ធា ។ មេ ។ គេតោតាតុ
សមាបដ្ឋិតា ធិស្វាទ សេយ្យថាបិ បាម កលវា បុរិសា
។ មេ ។ កស្ស ព្រហ្មណេកោ បាទុរោសំ ។ អដាទា
អាយស្មា អនុទ្ធា ឧត្តរិ ធិសី ធិស្វាយ កស្ស
ព្រហ្មណេ ឧបវិវេហាសំ បល្លង្កេន ធិសីធិ គេតោតាតុ
សមាបដ្ឋិតា ធិនកាតំ កតវតា ។

[៥៩] អដាទា អាយស្មា មហាមោក្ខស្វាណេ
ព្រហ្មនិ^(១) កាតាយ អដ្ឋកាសិ

អដ្ឋាបិ គេ អារុសា សា ធិដ្ឋិ
យា គេ ធិដ្ឋិ បុរា អប្ប
បស្សសំ វិគីវត្ថន្តិ
ព្រហ្មណេកោ មហាយនន្តិ^(២) ។

១ ឧ.ម. គំ ព្រហ្មនំ ។ ២ ឧ.ម. បរស្សន្តិ ។

ចូលរកដោយគុ អន្តិយផ្គត់ក្នុងព្រះអាកាស ខាងលើព្រហ្មនោះ បាម
ជាងព្រះមានព្រះភាគ ។

[៥៧] គ្រានោះ ព្រះអនុទ្ធានាយ មានសេចក្តីត្រេក-
យ៉ាងនេះថា អនុវិទ្យា ព្រះមានព្រះភាគ ព្រង់អង្គក្នុងវិណាហ៍ ។
ទើបព្រះអនុទ្ធានាយ បានឃើញ ។ មេ ។ លុះឃើញហើយ ក៏ដូច
បុរសមានកំឡាំង ។ មេ ។ ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មណេកោះ ដោយឆាប់
ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអនុទ្ធានាយ អាស្រ័យខ្សឹបសាង
ដើម ចូលរកដោយគុ អន្តិយផ្គត់ក្នុងព្រះអាកាស ខាងលើព្រហ្មនោះ
បាមជាងព្រះមានព្រះភាគ ។

[៥៨] គ្រានោះ ព្រះមហាមោក្ខស្វាណេនាយ បានកាល
កាតនឹងព្រហ្មថា

មូលកាវុសា ចិដ្ឋិណា មេសំអុក ខានហើយក្នុងកាលមុន
ចិដ្ឋិមេសំអុកនោះ មានក្នុងថ្ងៃនេះទៀត អ្នកឃើញខ្សឹបស្មើ
មេសំព្រះបុព្វ ដែលប្រព្រឹត្តក្នុង ខ្សឹបស្មើនេះទៀត ក្នុង
ព្រហ្មណេកាដ៏ល្អ ។

គ្រូបង្គោលឫស្សី អាណាចក្រ ព្រះបាទ ជ័យវរ្ម័ន

(៩៧) ១ មេ ពង្ស ៣ ជំនួញ

ယၢ် ၵုၤ ၵုၤ ၵုၤ ၵုၤ ၵုၤ

ပဏ္ဍိတ မိမိတို့၏

ព្រះបាទសីហមុនី បាទ

ស្វា ហំ អង្គ កង វង្គ

អញ្ច ឆ័ត្រាភ័ សស្ស្តតោ ។

[illegible]

ပြည်လုံးမှူး အထူးအမှု ဖြစ်ပျက်နေကြောင်း

(៨៨) ប្រយោគបញ្ចប់ បទប្រែសម្រាប់កិច្ចការ ផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្ញុំលោក អាន

ហើយក្នុងកាលមុន ចំនួនសង្ខារ មានមាន ១០ ប្រយ័ត្ន

ទូរគ្រោះស្ទី ដែលប្រើក្នុងកម្ម ទូរស័ព្ទរង្វៀង ក្នុងប្រាង្គ

លោកវេជ្ជ ឥឡូវនេះ ថ្មីៗនេះ ហើយប្រាកដថាម្តុំ

අනෙක් ආකාරයකින් ආපසු හැරවීමේදී ෧ කල ෧

(உ-1) இரண்டு பைலாக்களின் மீள்பாய்ச்சி:

[illegible]

ហើយ គេបានគោត្រឡប់លេចនោះ មកប្រាកដក្នុងក្រុងនគរនេះ ហើយ
 ដាច់ហើយ ដូចម្យ៉ាងនោះក៏លំនឹងលេចឲ្យដឹងដែលបង់ចូល ឬបង់ចូល
 ឲ្យដឹងដែលលាចឲ្យ ។ ដំបូងនោះ ត្រឡប់ទៅប្រឡងប៉ះស័នចម្លង
 អង្គមកថា ម្ចាស់អ្នកទិដ្ឋភាព អ្នកម្នេញ អ្នកចូរទៅក្រុងនេះមកមានក្បួន
 មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្នុងកាលយំនេះ នឹងព្រះមហា-
 មោក្ខលោមានកាយថា បង់គ្រូព្រះមោក្ខលោអ្នកទិដ្ឋភាព សាវ័កទាំង
 ពួកយំទៅទៀត របស់ព្រះមហាព្រះភាគនោះ ដែលមានបូជ្ឈប្រើន
 យ៉ាងនេះ មានកន្ទុកកាយច្រើនយ៉ាងនេះ ដូចជាព្រះមហាមោក្ខលោ
 ព្រះកេស្រ ព្រះកម្សិន ព្រះអនុរាជវង្ស ទៅមានទៀតដែរម្នាក់ ។

ឯវំ ខារិសាតិ ។ ទា ។ សោ ព្រហ្មចារិសដ្ឋោ កស្ស
ព្រហ្មដោ មជ្ជិស្សុណិកា សេយ្យជាមិ តាម តលាវ
បុរិសោ ។ បេ ។ ឯវមេវ កស្សី ព្រហ្មលោកេ អន្តរមិតោ
អាយស្មតោ មហាមោក្ខល្លានស្ស បុរោ ចាតុរហោសិ ។

[៦០] អដទោ សោ ព្រហ្មចារិសដ្ឋោ អាយស្មន្តិ
មហាមោក្ខល្លានិ អភំវនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ វិគោ សោ ព្រហ្មចារិសដ្ឋោ អាយស្មន្តិ
មហាមោក្ខល្លានិ ឯកជនេច អន្តំ ទុ ។ ទា ខារិស
។ បេ ។ អនុវុទ្ធាតិ ។

[៦១] អដទោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ
ព្រហ្មចារិសន្តិ តាថាយ អដ្ឋកាសិ

កេវិដ្ឋា ឥន្ទបត្តា ច
ធមោមរិយាយកោវិតា
ទិណាសវា អរហន្តោ
តហ ទុទ្ធស្ស ហាវតាតិ ។

ព្រហ្មជាបរិស័ទនោ ទទ្ធលោក្យព្រហ្មនោថា អំណោកអ្នកនិព្វាន ដូច្នេះ
ហើយ ក៏បាត់អំពីព្រហ្មលោកនោះ មកប្រាកដក្នុងវិចិត្រព្រះមហា-
មោក្ខល្លានមានអាយុ ដោយគាប់ហ័ស ដូចបុរសមានកំលាំង ។ បេ ។

[៦២] លំដាប់នោះ ព្រហ្មជាបរិស័ទនោ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
មហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ហើយឋិតនៅ ក្នុងវិជ្ជាសមគ្គ ។ ព្រហ្ម
ជាបរិស័ទនោ លុះឋិតនៅក្នុងវិជ្ជាសមគ្គហើយ បានពោលពាក្យនេះ
នឹងព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុថា បពិត្រលោកអ្នកនិព្វាន ។ បេ ។
ព្រះអនុវុទ្ធ ។

[៦៣] គ្រានោះ ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ បានពោល
គាថានឹងព្រហ្មជាបរិស័ទថា

សាវ័កចំណាយរបស់ព្រះក្នុង នៅមានច្រើនអន្ត ជាអ្នក
មានវិជ្ជាពុទ្ធសាសនា ប្រមូលដោយពូជផង ល្អាសក្នុងកំរើន
ចិត្តផង ជាព្រះអរហន្តទិណាស្រពផង ។

ព្រហ្មសំយោគ្គ អាណាចក្រ កងទ័ពសង្គម

[២៣] អថេរ ហេតុ ព្រហ្មចារិយសង្គ្រាម អាយស្មតោ
មហាមោក្ខស្វាស្ស កាសិកំ អភិទន្ធិត្វា អនុមោធិត្វា
យេន ហេតុ ព្រហ្ម តេតុបស្ក្រឹម ឧបស្ក្រឹមត្វា តំ
ព្រហ្មានំ ឯតនោច អាយស្ម មាសិម មហាមោក្ខស្វា-
តោ ឯវមាហ

តេវិជ្ជា ឥន្ទ្របត្តា ច

តេតោមរិយាយតោវិធា

ទំណាសា អរហន្តោ

តហ តុទ្ធស្ស ហាវតាតំ

[២៤] ឥនមរោច ព្រហ្មចារិយសង្គ្រាម អត្តមតោ ច
ព្រហ្ម តស្ស ព្រហ្មចារិយសង្គ្រាម កាសិកំ អភិទន្ធិត្វា ។

ឆដ្ឋី បរាទស្សត្ថំ

[២៥] សាវត្ថិទិណ្ឌំ ។ តេន ហេតុ បទ សម-
យេន កតតំ ទិវាវិហារតោ ហោតិ បដិសន្ធិតោ ។

ព្រហ្មសំយោគ្គ អាណាចក្រ កងទ័ពសង្គម

[២៦] ឯតាប្រាជ្ញា ព្រហ្មជាបិស័ទនោ ក្រេតតា កែតយ
នីតិកាសិក របស់ព្រះមហាមោក្ខស្វាស្សមានកាយហើយ ក៏ចូលទៅក
ព្រហ្មនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រហ្ម
នោះថា បពិត្រអ្នកទីភ្នំ ព្រះមហាមោក្ខស្វាស្សមានកាយ មានថេរ-
វត្ថុយ៉ាងនេះថា

សាវត្ថិទិណ្ឌយរបស់ព្រះពុទ្ធ នៅមានច្រើនអង្គ ជាអ្នក

មានវិជ្ជា ពុទ្ធន សម្រេចដោយបុព្វជន ឈ្មោះសុគតិវរ្ម័ន

ចិត្តជន ជាព្រះអរហន្តទិណស្រាវជន ។

[២៧] ព្រហ្មជាបិស័ទបានពោលពាក្យនេះហើយ ចំណែក
ភាគព្រហ្មជាអ្នកមានសច្ចៈក្រេតតា ក៏ក្រេតតានឹងកាសិករបស់ព្រហ្មជា
បិស័ទនោះ ។

បរាទស្សត្ថំ ទី ៦

[២៨] សាវត្ថិទិណ្ឌ ។ សម័យនោះនឹង ព្រះមានព្រះភារ
ច្រើននឹងសម្រាក ក្នុងវេលាថ្ងៃ សង្ខារ ក្នុងឈានសមាបត្តិ ។

អដោ សុត្រញ្ញា ៥ បទ្វកត្រញ្ញា សុត្តារសោ ៥
 បទ្វកត្រញ្ញា យេន ភគវ ធម្មបសង្កម្មិសុ ឧប-
 សង្កម្មិតា បទ្វតំ ទ្វារាមំ ឧបទិស្សាយ អដ្ឋិសុ ។
 អដោ សុត្រញ្ញា បទ្វកត្រញ្ញា សុត្តារសំ បទ្វ-
 កត្រញ្ញា ឯ ឯកទេវេន អនកលោ ទោ តាវ ហិរិស
 ភវត្ថំ បយ្យុតាសិវុំ ឯវិហារេតោ ភគវ បដិ-
 សន្និទោ ៥ អដ្ឋ ៥ ត្រញ្ញាលោកោ ឥទ្ធា ចេវ ដីតោ ៥
 ត្រញ្ញា ៥ ឥត្ថ បមាធិហារំ វិហារិ អយាម ហិរិស
 យេន សោ ត្រញ្ញាលោកោ ធម្មបសង្កម្មិស្សាម ឧប-
 សង្កម្មិតា តំ ត្រញ្ញា ឯ សំវេជយ្យាមាតិ ។ ឯវិ ហិរិស-
 តំ ទោ សុត្តារសោ បទ្វកត្រញ្ញា សុត្រញ្ញោ បទ្វ-
 កត្រញ្ញោ បទ្វស្សាសំ ។ អដោ សុត្រញ្ញា បទ្វ-
 កត្រញ្ញា សុត្តារសោ ៥ បទ្វកត្រញ្ញា សេយ្យតាមិ
 តាម ធម្មវ ឫរិសោ ។ បេ ។ ឯវេវេ ភគវតោ
 ឫរតោ អន្តរាមិកា តស្មី ត្រញ្ញាលោកោ ចាក្ការេស្មី ។
 អន្តសោ ទោ សោ ត្រញ្ញា តេ ត្រញ្ញោ ទ្វារា
 វ អាកច្ឆាត្ថំ ធិស្វាទ តេ ត្រញ្ញោ ឯ ឯកទេវេន

លំដាប់នោះឯង បានប្រឡងយូរអង្គ ឈ្មោះសុប្រាហ្មណ៍និងប្រឡងយូរអង្គទៀត
ឈ្មោះសុប្រាហ្មណ៍ បានចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ឈរដៃបង្ខំសន្ធឹកប្រារព្ធនាង ។ គ្រានោះ ប្រឡងយូរ
អង្គ ឈ្មោះសុប្រាហ្មណ៍ បានខំយាយនឹងប្រឡងយូរអង្គ ឈ្មោះសុប្រាហ្មណ៍
ដូច្នេះថា ខែត្នាយើង កាលនេះ ជាសាលម៉ែទាន់រូ ខឹងចូលទៅ
តាមព្រះមានព្រះភាគនៅឡើយទេ គ្រោះព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់នឹង
សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ។ ក្នុងសម្លេងក្នុងឈាសមាត់គ្លីង ចំណែកនាង
ប្រញលោភនោះឈ្មោះ សុភស្តម្ភ (ដោយឈាមសុខ) និង រីក (ដោយ
គ្លាំងអភិបា) បំផុតបានប្រញក្នុងប្រញលោភនោះ នៅដោយសេចក្តី
ប្រមាទដង ខែត្នាយើង មក យើងខឹងចូលទៅឯប្រញលោភនោះ
វិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ត្រូវញ៉ាំងប្រញនោះឱ្យសន្ធឹក ។ ប្រញ
យូរអង្គឈ្មោះសុប្រាហ្មណ៍ បានចូលស្តាប់ប្រឡងយូរអង្គ ឈ្មោះសុប្រាហ្មណ៍
ថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ គ្នាយើង ។ លំដាប់នោះ ប្រឡងយូរអង្គឈ្មោះ
សុប្រាហ្មណ៍និងប្រឡងយូរអង្គ ឈ្មោះសុប្រាហ្មណ៍ ក៏ដូចជាបុរសមានកំណត់
។ ដេ ។ បាត់អំពីចំពោះព្រះត្រៀមព្រះមានព្រះភាគ ទៅប្រាកដក្នុង
ប្រញលោភនោះ ។ ប្រញនោះបានឃើញប្រញទាំងពីរនោះ ក៏ក្នុងមក
អំពីចង្កោយ លុះឃើញហើយ ក៏សួរប្រញទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា

ព្រហ្មសំយោគ អយោចន៍ អនុភាវិនិច្ឆ័យ

ហន្ត កុរុកោ ទុ គុរុត្ថ ហវសា អាគត្តិជាតិ ។ អថទោ
មយំ ហវស អាគត្តាម តស្ស កកវតោ អរហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សន្តិកា កច្ចសំ(១) មន ភ្នំ ហវ-
ស តស្ស កកវតោ ឧបដ្ឋានំ អរហតោ សម្មា-
សម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[៦៦] ឯវី វុត្ត(២) ទោ សោ ព្រហ្មា តី វេនំ
អននិកាសេនោ សហស្សក្ខត្តិ អត្តានំ អភិធម្មិកា
សុព្រហ្មានំ មទ្វេកព្រហ្មានំ ឯតនេវេច មស្សសំ
មេ យោ ភ្នំ ហវស ឯវីយំ ឥន្ទានុកាវន្តំ ។ មស្ស-
មិ ទោ ក្សាហំ ហវស ឯវីយំ ឥន្ទានុកាវន្តំ ។
សោ ទ្វាហំ ហវស ឯវីមហិន្ទិកោ ឯវីមហានុកាវេ
កស្ស អត្តាស្ស សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា
ឧបដ្ឋានំ កមេស្សាមីតិ ។

១. វ. រុក្ខេសំ ។ ២. វ. ឧ. វិវត្តោ ។

ព្រហ្មសំយោគ អយោចន៍ កាត្តកកុកោ

វៃគ្នាយើងព័ន្ធយោ អ្នកទាំងឡាយមកអធិទណ្ឌប្តី ។ ព្រហ្មព័ន្ធ
កក្ក៍ប្រាប់ថា ម្ចាស់គ្នាយើង យើងរើបង្កើនមកអធិទណ្ឌកំចៃព្រះមាន
ព្រះភាគ ជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ម្ចាស់គ្នាយើង ចុះអ្នកនឹង
រៅកាន់ទីបំរើព្រះមានព្រះភាគ ជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះឬទេ ។

[៦៦] កាលបើព្រហ្មព័ន្ធពិធីយោយយ៉ាងនេះហើយ ព្រហ្មនោះ
អត់ប្រាំទីនិពក្សនោះមិនបាន ក៏ដំបូងខ្លួនចំនួនមួយតាន់ ហើយខំយាយ
នឹងព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះសុព្រហ្មយ៉ាងនោះថា ម្ចាស់គ្នាយើង អ្នកឃើញ
ឥន្ទានុកាវេស័យ្យំ មានសភាពយ៉ាងនេះឬទេ ។ សុព្រហ្មនោះថា ម្ចាស់
គ្នាយើង ខ្ញុំឃើញឥន្ទានុកាវេស័យ្យំ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។
ព្រហ្មនោះរាប់ថា ម្ចាស់គ្នាយើង ខ្ញុំនោះឯង មានចូលច្រើនយ៉ាងនេះ
មានឥន្ទានុកាវេស័យ្យំ ខ្ញុំនឹងរៅកាន់ទីបំរើសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ផ្សេង
ណាៗទៀត ម្តេចបាន ។

(៦៧) អថេតោ សុត្តន្តោ បេត្តកត្រយា ទ្ធិស-
 ហស្សក្កុំ អត្តាធំ អភិវឌ្ឍន៍ត្រា ប្រយោជី ឯកភាព
 បស្សន៍ មេតោ គឺ ហិរិស ឯវុច្ឆំ តំ ឥន្ទាទុកាវន្តិ ។
 បស្សន៍ មេតោ ហិរិស ឯវុច្ឆំ ឥន្ទាទុកាវន្តិ ។
 កយោ ច មេតោ ហិរិស មយោ ទ ស្មេរ កកា មហិទ្ធិ-
 កកា មេតោ មហាទុកាវន្ត ច អាកាឡយ្យាសិ គឺ
 ហិរិស កកា កកា ទុបត្ថាធំ អមហាតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្មានិ ។

(៦៨) អថេតោ សោ ត្រយា សុត្តន្តោ បេត្តក-
 ត្រយាធំ កាថាយ អដ្ឋកាសំ

កយោ សុបណ្ណា(១) ឥតុរោ ច ហិសា
 ក្សត្រិយសា បញ្ចសក ច ឈាយិថោ
 កយិមំ វិហាធំ ជលតេ ច ត្រាហ្ម
 ឱកាសយំ ឧត្តរស្សី ឱសាយន្តិ ។

១ កំណត់ សុបណ្ណប្រសាទន៍ អដ្ឋកាយ វន្តិ ។

(៦៩) សំភាវនាឯក ត្រយាយុយអន្តិ ឈោសុត្តហុ ឱម្ពក្ខន្ធ
 ឯម្ពន្ធិកាចំ ហើយឱយាយន៍ត្រយាយន៍នេះ ម្ចាស់នាយន៍ អ្នក
 ឃើញឥន្ទាទុកាវន្តសំភាវនា កាសកាយន៍នេះ ។ ត្រយានោះ
 កម្រ ម្ចាស់នាយន៍ ឡើយឥន្ទាទុកាវន្តសំភាវនា នានសកាយន៍
 នោះហើយ ។ សុត្តហុកម្រ ម្ចាស់នាយន៍ ព្រះមានព្រះភាគ
 អង្គនោះ ព្រះអង្គមានព្រះប្រទេស តាំងមានកាសកាយន៍ច្រើនជាងអ្នកផង
 ជាងខ្ញុំផង ម្ចាស់នាយន៍ អ្នកកុះកកាឱបិព្រះមានព្រះភាគ ជា
 ព្រះអោនសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

(៦៩) សំភាវនាឯក ត្រយានោះ ទុកតាមទូកាថាវន្តនោះ

ត្រយាយុយអន្តិ ឈោសុត្តហុ
 ប្រត្រឡាយ ប្រហស្សប្រទេស ប្រវែងប្រាំយោ (នេះជា
 សម្បត្តិ ក្នុងវិហារ) របស់ខ្ញុំ ជាអ្នកមានឈាន វៃ
 ត្រាហ្ម វិហារនោះ ភ្នំស្វាង ត្រើវៀង ក្នុងវិសាធិជេន ។

ព្រហ្មលំយុត្តស្ស អាណាចក្រ កត្តិបទសង្ខេប

(៦៧) កក្កាបំ ភេ តី ដលតី វិមាជំ
ឱកាសយំ ឱត្តរស្សំ ជិសាយំ
រូបេ រណំ ជិស្វា សតា បរិចិត្តំ
តស្មា ន រូបេ រមតី សុមេនោតិ ។

(៧០) អដោ សុព្រហ្មា ច បទ្វេកាព្រហ្មា សុទ្ធា-
វាសោ ច បទ្វេកាព្រហ្មា តំ ព្រហ្មាជំ សំវេជិត្វា តត្ថេ-
វន្តោយីសុ ។ អតមាសិ ច សោ ព្រហ្មា អបរោ-
សមយេន កតវតោ ឧបដ្ឋាជំ អរហតោ សម្មាសម្ពុត្ថ-
ស្សាតិ ។

សុត្តមំ បរិមកោកាលិកសុត្តំ

។ (៧១) សាវត្ថយំ... ភេន ទោ បន សមយេន ក-
តវា ធិកវិហារតោ ហោតិ បដិសស្មិទោ ។ អដោ
សុព្រហ្មា ច បទ្វេកាព្រហ្មា សុទ្ធាវាសោ ច បទ្វេកា-
ព្រហ្មា យេន កតវា តេទុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា
បទ្វេកំ ផ្ការាហំ ជិស្សាយ អដ្ឋិសុ ។

ព្រហ្មលំយុត្ត អាណាចក្រ ព្រហ្មលំយុត្តស្ស អាណាចក្រ

(៦៧) សុព្រហ្មាបថា វិមាទេបសំអុតោ ភិស្វាទ្រុត្តិវ្យាជំ
ក្នុងទិសភាវជេន កំមនោយេ ចុំនៃ អុកប្រាជ្ញ មាន
ប្រាជ្ញា តែឆើយេញោសក្កិប្បជន យេញេបវេស
ញាបំញោសក្កិប្បជន ហេតុនោ បានជាលោក មិន

ក្រេកអរក្នុងរូប ។

(៧៧) សំដាបំនោឯនំ ព្រហ្មម្ហេន ឈោសុព្រហ្មនិ
ព្រហ្មម្ហេន ឈោសុព្រហ្មនិ ញាទ្រហ្មនោឱសភិគោហេយ កំ
បាត់អតិច្ចានៅ ។ សុចំលោកមក ព្រហ្មនោ តំបាទៅតាម
ទីបំព្រះមានព្រះភាគ ជាអវហន្តសម្មាសម្ពុត ។

បរិមកោកាលិកស្វត្ថ ទី ៧

(៧១) ទៀចក្រុនសាត្ថី... សម័យនោឯនំ ព្រះមានព្រះភាគ
ត្រង់នឹងសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ សម្លឹងក្នុងឈានសមាធិ ។ សំដាបំនោ
មានព្រហ្មម្ហេន ឈោសុព្រហ្មនិព្រហ្មម្ហេន ឈោសុព្រហ្មនិ
ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ សុចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរតែបន្តិច
សន្ធឹក្ខាន្តម្នាក់ ។

[៧២] អថេតោ សុត្រញោ បេត្តេត្រញោ គោ-
កាលីកំ កំភុំ អារត្ត កតតោ សន្តិកោ ឥមំ កាជំ
អកាសំ

អប្បមេយ្យំ បមិទេន្តោ

គោទ វិទ្យា វិគម្យយេ

អប្បមេយ្យំ បមាយិទំ

ធិតុគង្គំ^(១) មញ្ញោ បុត្តជ្ជន្តំ ។

អជ្ជិមំ វិស្សកសុត្តំ

[៧៣] សាវត្ថុយំ... គេទ ខោ បទ សមយេន
កកវំ ធិវំវិហារកតោ ហោតិ មជ្ជិសន្ធិនោ ។ អថេតោ
សុត្រញោ ទ បេត្តេត្រញោ សុទ្ធាវសោ ទ បេត្តេត្រ-
ញោ យេន កកវំ កេតុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមីត្វា
បេត្តេតិ ទ្វារតាហំ ធិស្សយ អជ្ជិសុ ។

១ ឧ.ប. ២៧៧ ។

[៧៤] លំដាប់នោះឯង ព្រហ្មមួយអង្គឈ្មោះសុត្រញោ ត្រាង
នឹងកោកាលីកំភុំ ហើយពោលទូកាថានេះ ក្នុងសំណាត់នៃព្រះ
មានព្រះកាតថ

តើអ្នកប្រាជ្ញណា ក្នុងលោកនេះ កំណត់បំផុតគុណព្រះ

ទិណស្រាព ដែលជាគុណរបស់មិនអស់បាន^(១) រុំសំគាល់

ទូច្បងជួន ដែលជាគុណរបស់គុណព្រះទិណស្រាព ជា

គុណរបស់មិនអស់បាន (នោះ) ថាបុគ្គលល្ងង់ទៅ^(២) ។

ពិស្សកសុត្រ ទី ៨

[៧៥] ទៀបក្រុងសាវត្ថិ... សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះ
កាត ជ្រើសរើសសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ សម្លឹងទៅក្នុងឈានសមាបត្តិ ។
លំដាប់នោះឯង ព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្រញោនឹងព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះ
សុទ្ធាវស បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះកាត សុខចូលទៅដល់ហើយ
កំណត់អថនឹងសន្ធិត្វារទ្វារទ្វារ ។

១ គុណព្រះទិណស្រាពគឺគុណកាតបំផុត ។ ២ ច្បងជួន ឆ្លងច្រកច្រក
ព្រះទិណស្រាពអស់ ច្បងជួននោះ ជាតំណាងអ្នកល្ងង់ទៅ ។ អត្ថកថា ។

ប្រាស្រ័យស្តី អយាទវេន្ត កោកលិក្ខបស្ត្ននំ

[៧២] អថេនា សុទ្ធាកសោ បទ្វេកាប្រហ្មា កា-
តោរកាតិស្សកំ កំតុំ អាវន្ត កតវតោ សន្តិកេ ឥមំ
តាជំ អតាសិ

អប្បមេយ្យំ បមំធនោ

កោធិ វិទ្យា វិកប្បយេ

អប្បមេយ្យំ បមាយំធិ

ធិធុតន្តំ មញ្ញោ អតិស្សវន្តំ ។

និមិ គុទុព្រហ្មស្ថិតិ

[៧៥] សាវត្ថិយំ... តេន េនា បទ សមយេន កោ-

កាលិកោ កំតុំ អាតាជិតោ ហោតិ ធុតន្តិតា តាធូ្ម្ម-
តិលោហោ ។ អថេនា គុតុ^(១) បទ្វេកាប្រហ្មា អកិក្ខន្តាយ
ត្ថិយោ អកិក្ខន្តវណ្ណោ កេវល-កប្បំ ជេតវនំ ធិតា-
សេនា យេន កោកាលិកោ កំតុំ តេធុបស្ត្ននំ

១ ម កុ។

ប្រាស្រ័យស្តី អយាទវេន្ត ប្រហ្មនុលកោកលិក្ខប

[៧២] ត្រាតោ ប្រហ្មម្មយអន្លៈឈ្មោះសុទ្ធាកស ប្រាជ្ញនិក្ខតុ
ឈ្មោះកតោរកំស្សកៈ ហើយតោលតាជានេះ ក្នុងសំណាត់នៃព្រះ
នាមព្រះភាគី

តើអ្នកប្រាជ្ញណា ក្នុងលោកនេះ កំណត់បំប៉ន់បុណ្យព្រះ

វិណាស្រក ដែលជាបុណ្យបំប៉ន់អស់បាន ខ្ញុំសំគាល់ខ្ញុំ

បុគ្គលឥតប្រាថ្នា ដែលមិនអាចបំប៉ន់បុណ្យព្រះវិណាស្រក ជា

បុណ្យបំប៉ន់អស់បាន (នោះ) ជាបុគ្គលល្ងង់ទៅ ។

គុទុព្រហ្មស្ថិតិ ទី ៩

[៧៥] ទៀបក្រុងសាវត្ថិ... សម័យនោះឯង កោកលិក្ខតុ

នាមភាគី ដល់ខ្ញុំសេចក្តីខ្ពង់ ឈឺធ្ងន់ ។ សំគាល់នោះឯង កាល

វេលាគ្រប់បែបយុទ្ធក្នុងទៅហើយ ប្រហ្មម្មយអន្លៈឈ្មោះគុទុ មានស្ម័គ្រ

ត្រឹមត្រូវ ញ៉ាំងវត្ថុជេតវនំចាំងអស់ទ្រូងស្លាង ចូលទៅកោកលិក្ខតុ

ឧបសម្ព័ន្ធមិត្តា វេហាសី វេតោ កោកាលិកំ កិក្ខុំ
 ឯតនកេន បសារេហិ កោកាលិកា សាវីបុត្តោក្ខ-
 ល្លានេសុ ចំន្តំ បេសលា សាវីបុត្តោក្ខល្លានាតិ ។
 កោសិ ភ្នំ អាវុសោតិ ។ អហំ តុទុបទ្វេកច្រញូតិ ។
 តិក្ខុ(*) ភ្នំ អាវុសោ កកវតា អនាគាមី ព្យាកតោ
 កកវតារហិ(២) ឥនាគតោតិ ។ បស្ស យាវក្ខ តេ ឥនំ
 អបរទ្ធិន្តិ ។

[៧៦] មុទិសស្ស ហំ ជាតស្ស

កុដាវី ជាយតេ មុខ

យាយ ចិន្ទតិ អត្តានិ

កាលោ ឧត្តាសិតិ កណ្តំ

យោ ធិន្ទយំ បសិសតិ

តំ វា ចិន្ទតិ យោ បសិសយោ

វិចិន្ទតិ មុខេន សោ កាលី

* ម. ឧទុក្ខ ។ ២ អធិ កិល្លហិ ។

លុះទូលពៅដល់ហើយ ក៏បិទនៅក្នុងអាគារ បាននិយាយនឹងកា-
 កាលីកក្កយ៉ានីនេះថា នែកាកាលីក លោកចូលឃ្លាំងចំនួនប្រាំក្នុង
 ព្រះសាវីបុត្តនិងព្រះមោគ្គល្លានចុះ ព្រះព្រះសាវីបុត្តនិងព្រះមោគ្គល្លាន
 មានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ កាកាលីកក្កសួរថា អ្នកអាវុសោ អ្នក
 ជាអ្វី ។ តុទុច្រហូតបដា ខ្លះថ្នាំច្រហូតអស់ឈ្មោះតុ ។ កាកាលីក-
 ក្កសួរថា អ្នកអាវុសោ អ្នកឯងប្រែមាឌព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាកថា ជា
 អនាគាមីបុគ្គលហើយ ហេតុអ្វីក៏ដេញដូរនេះ អ្នកមកក្នុងទីនេះ ។ តុទុ-
 ច្រហូតបដា លោកចូលឃើញកំហុសរបស់លោកនេះចុះ ។

[៧៦] មុត្តលភាល រោលទុត្តាសិក ភាគបន្តិទូរោយ

វិចារណ វិចារនោះដូចជាផ្លែដ៏ធំ កើតក្នុងចិត្តបុរសដែល

កើតហើយ អ្នកណាសរសើរបុគ្គលដែលគ្មានខ្លាចខ្លាចបុគ្គល

ដែលអ្នកសរសើរ អ្នកនោះហៅថា សម្បជោសដោយមាត់

ព្រហ្មសំឡេង អាយាធនេន្ទ អភិវត្តបសន្ធិមន្ត
 កាលីតា គេន សុខំ ន វិទ្ពតិ
 អប្បមត្តោ អយំ កាលី
 យោ អក្ខេសុ ននបរាជយោ
 សព្វស្សបិ សហាបិ អត្តនា
 អយមេវ មហាទ្គតរេ កាលី
 យោ សុគតេសុ មនំ បនោសយេ ។
 សតំ សហស្សន ធិរត្ថនាធិ
 ធីត្ថិសតំ ធិត្ថ ច អត្ថនាធិ
 យមរិយេ ករហី ធិរិយី ឧបេតិ
 វាចំ មនព្វ បណ៌នាយ ចាបតាធិ ។

ទស្សមំ ទុតិយកោកាលិកស្តុត្ថំ

(៧៧) សាវត្ថិយំ... អដថា តោកាលិកោ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តិ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីនិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីនោ ថា
 តោកាលិកោ ភិក្ខុ ភកវន្តិ ឯកនរោច ចាបិច្ឆា កន្តេ
 សាវីរ្យត្ថមោត្តល្លាទា ចាបិកាធិ វេន្ទាធិ វសី កតាតិ ។

ព្រហ្មសំឡេង អាយាធនេន្ទ កោកាលិកត្ថចូលទៅក្នុងព្រះមាតាព្រះភាគ
 វេមនមន្តបាសុក្ខព្រះភាសនោះ ករោញ្ចីធន ព្រមទាំង
 ទ្រព្យទ្រប់ចំក្នុង ព្រមទាំងខ្លួន ទៅលើស្បែកកាលីទាំង
 ខ្លាញ់ ពោសនេះ ជាពោសមានប្រធាណភិបាទ បុគ្គល
 ដែលញ៉ាំងចិត្តឱ្យប្រមូស ក្នុងបុគ្គលទាំងខ្លាញ់ ដែលមាន
 ឥតិក្ខុ ពោសនេះឯង ទើបជាពោសធំជាង ។ បុគ្គលកំលំ
 ក្នុងនឹងចិត្តកាត្រក់ ជាអ្នកកំរើត្យល្បែងអាយៈទាំងខ្លាញ់
 ទៅកើតក្នុងកេណា នរកនោះ មានអាយុចំនួនមួយវសន
 និងសាមសិបប្រាំមួយដង្វែងនិងប្រាំអង្ករ ។

ទុតិយកោកាលិកស្តុត្ថ ទី ១០

(៧៨) ខៀបគ្រងសាវត្ថិ... លំដាប់នោះឯង កោកាលិកភិក្ខុ
 ចូលទៅកាលីព្រះមាតាព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិធីសមន្ទ ។ លុះកោកាលិកភិក្ខុអង្គុយក្នុងវិ
 ធីសមន្ទហើយ បានគ្រោងចូលព្រះមាតាព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះគ្រូដ៏ចម្រើន សាវីរ្យត្ថនិងមោត្តល្លាទា ជាអ្នកប្រាជ្ញលាមក ប្រព្រឹត្ត
 ទៅតាមអំណាចសេចក្តីប្រាជ្ញាលាមក ។

[៧៨] ឯវិ វុត្ត កកវា កោកាលិកំ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច មា ហេវិ កោកាលិកា អវច មា ហេវិ
 កោកាលិកា អវច មសាធម៌ កោកាលិកា សាវិ
 បុត្តមោក្ខល្លាទេសុ ចិត្តំ មេសលា សាវិបុត្តមោក្ខល្លាទា-
 តិ ។ ធុតិយម្បិ ទោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ កកវា
 ឯតទរោច កំភារមិ មេ កន្ត សទ្ធាយកោ បច្ចយកោ
 អថទោ ចាបិជ្ជាវ សាវិបុត្តមោក្ខល្លាទា ចាបកាទិ
 វជ្ជាទំ វសំ កកាតិ ។ ធុតិយម្បិ ទោ កកវា កោ-
 កាលិកំ ភិក្ខុ ឯតទរោច មា ហេវិ កោកាលិកា អវច
 មា ហេវិ កោកាលិកា អវច មសាធម៌ កោកាលិកា
 សាវិបុត្តមោក្ខល្លាទេសុ ចិត្តំ មេសលា សាវិបុត្តមោក្ខ-
 ល្លាទាតិ ។ ធុតិយម្បិ ទោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ
 កកវា ឯតទរោច ។ មេ ។ វជ្ជាទំ វសំ កកាតិ ។
 ធុតិយម្បិ ទោ កកវា កោកាលិកំ ភិក្ខុ ឯតទរោច
 ។ មេ ។ មេសលា សាវិបុត្តមោក្ខល្លាទាតិ ។

[៧៨] កាលបរិភោគកកវា ក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងកោកាលិកក្ខុ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កោ-
 កាលិក អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិក អ្នកកុំនិយាយ
 យ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិក អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុងសា-
 វិបុត្តនិងមោក្ខល្លាទុះ ព្រោះសាវិបុត្តនិងមោក្ខល្លាទ មានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ ។ កោកាលិកក្ខុក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់បំផង
 យ៉ាងនេះថា ហេតុព្រះអង្គជំរុំរំ បុគ្គលដែលគួរជឿ គួរប្រតិបត្តិតាម
 របស់ខ្ញុំមានស្រាប់ហើយ សាវិបុត្តនិងមោក្ខល្លាទ ជាអ្នកប្រាជ្ញជាលាមក
 ភិក្ខុ ប្រព្រឹត្តតាមអំណាចនៃសេចក្តីប្រាជ្ញាជាលាមក ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងកោកាលិកក្ខុជាគំរប់បំផងយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 កោកាលិក អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិក អ្នកកុំនិយាយ
 យ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិក អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុងសាវិបុត្ត
 និងមោក្ខល្លាទុះ ព្រោះសាវិបុត្តនិងមោក្ខល្លាទ មានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ ។ កោកាលិកក្ខុ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់
 បំផង យ៉ាងនេះថា ។ មេ ។ ប្រព្រឹត្តតាមអំណាចនៃសេចក្តីប្រាជ្ញា ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងកោកាលិកក្ខុ ជាគំរប់បំផងយ៉ាងនេះ
 ថា ។ មេ ។ ព្រោះសាវិបុត្តនិងមោក្ខល្លាទ មានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។

[៧៩] អដថោ កោតាលិកោ កិក្ខុ ឧដ្ឋាយា-
 សនា កតវដ្ឋំ អំពីវាទេត្វា បទត្ថិណំ កត្វា បញ្ញា-
 មំ ។ អដប្បក្កន្ធស្ស ច កោតាលិកស្ស កិក្ខុយោ
 សាសបមមត្ថិហំ មិធុតាហំ សត្វោ កាយោ ដុះដ្ឋា
 អហោសិ សាសបមមត្ថិយោ ហុត្វា មុត្តមត្ថិយោ អហោ-
 សុំ មុត្តមត្ថិយោ ហុត្វា កធុរាយមត្ថិយោ អហោសុំ
 កធុរាយមត្ថិយោ ហុត្វា កោលដ្ឋមត្ថិយោ អហោសុំ
 កោលដ្ឋមត្ថិយោ ហុត្វា កោលមត្ថិយោ អហោសុំ
 កោលមត្ថិយោ ហុត្វា អាមលកមត្ថិយោ អហោសុំ
 អាមលកមត្ថិយោ ហុត្វា វេលុវសលាដុកមត្ថិយោ
 អហោសុំ វេលុវសលាដុកមត្ថិយោ ហុត្វា តិល្លមត្ថិ-
 យោ អហោសុំ តិល្លមត្ថិយោ ហុត្វា បកិដ្ឋិសុ មុច្ចក្ខ
 លោហិតញ្ច បក្កវិសុ ។ អដថោ កោតាលិកោ
 កំក្ខុ គេនេវ អាពាធន កាលមតាសិ ។ កាល-
 កតោ ច កោតាលិកោ កិក្ខុ មទុមដិយំ ឧបមដ្ឋិ
 សារីបុត្តោត្ថាស្វាទេសុំ ចិត្តំ អាធិបតេត្វា ។

[៧៩] លំដាប់នោះឯង ភោកាលិកកំក្ខុ ក្រោកអំពីកាលនេះ
 ក្លាយបង្កព្រះរោងព្រះកាត ធ្វើប្រទក្សិណាហិយាចញ្ជាទៅ ។ ភោកា-
 លិកកំក្ខុចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន កាយពង្សមូលកំចេញដាស់តុល្យ(១) ប៉ុន្មាន
 គ្រាប់ស្ករ អុទ្ធដែលប៉ុន្មានគ្រាប់ស្ករ ក្លាយឡើងប៉ុន្មាន គ្រាប់សណ្តែកបាយ
 អុទ្ធដែលប៉ុន្មានគ្រាប់សណ្តែកបាយ ក្លាយឡើងប៉ុន្មាន គ្រាប់សណ្តែកកង
 អុទ្ធដែលប៉ុន្មានគ្រាប់សណ្តែកកង ក្លាយឡើងប៉ុន្មាន គ្រាប់ពូត្រា អុទ្ធដែល
 ប៉ុន្មានគ្រាប់ពូត្រា ក្លាយឡើងប៉ុន្មាន ផ្លែពូត្រា អុទ្ធដែលប៉ុន្មានផ្លែពូត្រា ក្លាយ
 ឡើងប៉ុន្មាន ផ្លែកន្ទក់ព្រា អុទ្ធដែលប៉ុន្មានផ្លែកន្ទក់ព្រា ក្លាយឡើងប៉ុន្មាន
 ក្តីបង្កៅ អុទ្ធដែលប៉ុន្មានក្តីបង្កៅ ក្លាយឡើងប៉ុន្មាន ផ្លែបង្កៅ អុទ្ធដែលប៉ុន្មាន
 ផ្លែបង្កៅ ក៏បែកក្លាយហូរខ្ទះខ្ទង់ឆាម ។ គ្រាតោះ ភោកាលិកកំក្ខុ
 កំភ្លើមណាកាលដោយផ្សំនោះទៅ ។ លុះភោកាលិកកំក្ខុធ្វើមរណកាល
 ហើយ ទៅកើតក្នុងបទុមនរក ក្រោយកើតចិត្តអាហារកក្កដាព្រះសារីបុត្ត
 និងព្រះរាជានុលោម ។

១ អាចារ្យប្រែថា ពូស ខ្ទះថា ពូសលក់កៅ ខ្ទះថា កម្រាលយ ។

[៨០] អថតោ ប្រញូ សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ

រត្តិយា អភិក្កន្តវុល្លោ កេវលកម្យំ ធម្មវនំ ឧកា-

សេត្វា យេន ភក្កា ភេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា

ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តិ

មិតោ តោ ប្រញូ សហម្បតិ ភក្កវន្តំ ឯកមន្តេវ

កោកាលិកោ ភន្តេ ភិក្ខុ កាលកតោ^(១) កា-

លកតោ ធម្ម ភន្តេ កោកាលិកោ ភិក្ខុ បទុចធិវយំ

ឧបបន្នោ សារីបុត្តោ មាត្រាស្វាទេស្ម ចិត្តំ អាយាតេត្វាតិ ។

ឥនមនោច ប្រញូ សហម្បតិ ឥនំ វត្តា ភក្កវន្តំ

អភិវាទេត្វា បទុច្ឆិណំ តត្វា ភក្កវន្តវាយីតិ ។

^១ កាលកតសីតិ ឈា ។

[៨០] ចំពោះនោះ លុះវេលាព្រឹកបឋមយាម កន្លងទៅហើយ

សហម្បតិព្រហ្មមានស្មើស្ត ញ៉ាំងវត្តដេកបានចាំមូលទិវ្យត្ថំស្ងាត់ ចូល

ទៅវាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមាន

ព្រះភាគ ហើយឈរនៅក្នុងទីដ៏សមរម្យ ។ លុះសហម្បតិព្រហ្មឈរ

នៅក្នុងទីដ៏សមរម្យហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោកាលិកភិក្ខុធ្វើមរណកាលហើយ បពិត្រ

ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោកាលិកភិក្ខុ លុះធ្វើមរណកាលហើយ គឺទៅភ័ក្ត្រក្នុង

ចម្បុមនគរ ព្រោះវេលាបង្គំអាយាតក្នុងព្រះសារីបុត្តនិងព្រះមាត្រាស្វាទេស្ម ។

សហម្បតិព្រហ្មបានរោលពាក្យនេះ លុះរោលពាក្យនេះហើយ ក៏ថ្វាយ

បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ប្រថុញកំអំពីទីនោះ ។

ព្រះបាទស៊ីហម្មា អាយាចន៍ បទុមទ័យ អាប៊ុយមាណាប៊ុត្រា

[៨០] អនិច្ចាត ភព្វា កស្សា វត្ថុយា អន្តរាយ ធម៌
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥមំ ភិក្ខុវេ វត្ថុ ព្រហ្មា សហម្បតិ
 អភិក្ខុតាយ វត្ថុយា អភិក្ខុវេ ឆ្លោ ភេវលកម្មី
 ជេវនំ ឱការសត្វា យេនាហំ ភេទុបសង្កមំ ឧបសង្ក-
 មិត្វា មំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសំ ឯកមន្តំ វិពោ
 ចោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ មំ ឯកមន្តំ ភោគា-
 លំភោ កន្តេ ភិក្ខុ កាលាភោ កាលកភោ ច
 កន្តេ ភោគាលំភោ ភិក្ខុ បទុមនិវាយំ ឧបមន្តោ
 សាវបុត្តោត្តោត្តោត្តោត្តោ ចត្តំ អាមាភត្វាតិ ឥន្ទមន្តំ
 ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ ឥន្តំ វត្ថុ មំ អភិវនេត្វា
 បទុក្ខិណំ ភត្វា ភត្តេវន្តោយតិ ។

(៨២) បង្កើត អញ្ញាតលើ ភិក្ខុ កតវន្តិ ឯតទលើ
កតវន្តិ ឬ ទោ កន្លែង មនុស្សិយ អាយុប្បទា-
ណន្តិ ។ នីយ ទោ ភិក្ខុ មនុស្សិយ អាយុប្បទាណំ ត

[illegible]

(៨១) បុរាណកថាត្រូវបានរៀន ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់បង្គាប់
ក៏កុំចាំឱ្យយូរថា ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយូរ កាលវេលាព្រឹកថយយាងទទួល
ទៅហើយ ក្នុងត្រីនេះ សហម្បតិព្រហ្មមានស្នឹងល្អ ញ៉ាំងក្លែងឆោត
ចាំឱ្យមូលច្បងស្លាប់ ចូលមករកថាគត បុរេចូលមកដល់ ផ្ទះយង្គឺ
គាត់គត ហើយឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយូរ បុរេ
សហម្បតិព្រហ្មឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបឈរពាក្យនេះនឹង
គាត់គតថា ចរិតព្រះអង្គដ៏ធំរើស រកកាលក៏កុំ ធ្វើមរណកាល
ហើយ ចរិតព្រះអង្គដ៏ធំរើស រកកាលក៏កុំបុរេធ្វើមរណកាលហើយ
ក៏ទៅកើតក្នុងបុរុមរក ព្រោះស្រឡាចក្នុងព្រះសាមុទ្រក្នុងព្រះ
មោក្ខស្វាទ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឱ្យយូរ សហម្បតិព្រហ្មមានកាលពាក្យនេះ
បុរេពាក្យនេះហើយ ក៏ផ្ទះយង្គឺគាត់គត ធ្វើប្រទក្សិណ ប្រ
ក៏បាត់អំពីទីនោះទៅ ។

(៨២) កាលព្រះមានព្រះភាគ គ្រាន់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ
មួយរូប បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគង្គ
ដ៏ចម្រើន ប្រមាណកាយក្នុងបទុមនរោត្តមរូបិមាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ប្រមាណ
កាយក្នុងបទុមនរោត្តម យូរជាងគេ ប្រមាណកាយ ក្នុងបទុមនរោត្តមនោះ

ន សុត្តន្ត សង្ខារុំ ឯកុត្តរកំ វស្សនិ ឥតិ កំ ឯកុត្តរកំ
 វស្សសតានិ ឥតិ កំ ឯកុត្តរកំ វស្សសហស្សនិ ឥតិ
 កំ ឯកុត្តរកំ វស្សសតសហស្សនិ ឥតិ កំ កំ ។ សុត្តា
 មន កន្ថេ ឧបមា កាតុន្តិ ។

(៨៣) សុត្តា កិក្ខុតិ ភគវា អរោច សេយ្យ-
 ជាមិ កិក្ខុ វិសតិទារិកោ កោសលកោ តិលវាលោ
 កោតា មុរិសោ វស្សសតស្ស វស្សសតស្ស អន្ធរយន
 ឯកាមេតំ តិលំ ឧទ្ធរយ្យ ចំប្បតិ ចោ សោ កិក្ខុ
 វិសតិទារិកោ កោសលកោ តិលវាលោ ឥមិទា
 ឧបត្ថមេន បរិក្ខយំ បរិយាទានំ កន្ថយ្យ ន ត្រូវ ឯ
 កោ អន្ធរា និរយោ សេយ្យជាមិ កិក្ខុ វិសតិ អន្ធរា
 និរយោ ឯវមេកោ និរន្ធរា និរយោ សេយ្យជាមិ
 កិក្ខុ វិសតិ និរន្ធរា និរយោ ឯវមេកោ អន្ធរា និរយោ
 សេយ្យជាមិ កិក្ខុ វិសតិ អន្ធរា និរយោ ឯវមេកោ
 អន្ធរា និរយោ សេយ្យជាមិ កិក្ខុ វិសតិ អន្ធរា
 និរយោ ឯវមេកោ អន្ធរា និរយោ សេយ្យជាមិ កិក្ខុ
 វិសតិ អន្ធរា និរយោ ឯវមេកោ កុម្មុនោ និរយោ

មិនអាចរាប់បានដោយនិយមថា ប៉ុណ្ណោះនោះ ប៉ុណ្ណោះយេន្ទ្រ ប៉ុណ្ណោះ
 កាន់នោះ ឬប៉ុណ្ណោះសេដ្ឋានៗ ។ បរិក្ខេបព្រះអង្គជីវិតវិនិច្ឆ័យ ចុះអាច
 ធ្វើបែបនោះឬទេ ។

(៨៣) ព្រះបាទព្រះភាគ ជ្រើសរើសព្រះមន្ត្រីថា ខ្មាសភិក្ខុ
 ភគវា អាចធ្វើបាន ហើយជ្រើសរើសថា ខ្មាសភិក្ខុ ដូចជា៖ ទេវតា
 គ្រាប់ល្អរបស់ព្រះវិសេនាកសល ដែលមានចំណុះ ២០ ទាំង (១) លុះដល់
 កន្លង់តែមួយយេន្ទ្រ ។ បុរសចាប់យកគ្រាប់ល្អមួយគ្រាប់ ។ គំពិទ្ធពេននោះ
 ខ្មាសភិក្ខុ ទេវតាប្រសប់ព្រះវិសេនាកសល ដែលមានចំណុះ ២០ ទាំងនោះ
 អស់លើដីវេនាកសល ដោយរំលោភ ទេវតាចាប់ដី ទេវតាចាប់
 ដល់ទេវតា អន្ធរាមួយទេ ខ្មាសភិក្ខុ ២០ អន្ធរា លើដីនិរន្ធរា
 នាមួយ ខ្មាសភិក្ខុ ២០ និរន្ធរា លើដីនិរន្ធរាមួយ ខ្មាសភិក្ខុ
 ២០ អន្ធរា លើដីនិរន្ធរាមួយ ខ្មាសភិក្ខុ ២០ អន្ធរា លើ
 ដីនិរន្ធរាមួយ ខ្មាសភិក្ខុ ២០ អន្ធរា លើដីកុម្មុននាមួយ

• អន្ធរា ជា ២ ចន្លោះ (៣៧) ខ្សែនៃចន្លោះនោះ ចន្លោះរាល់គ្នាដែលស្រប
 ២ ចន្លោះ ជា ១ អន្ធរា ជា ១ ចេតនា, ២ ចេតនា ជា ១ មាតិកា, ២ មាតិកា ទើប
 ត្រូវជា ១ ទាំង ១ គឺ ១ តែ ១ ។

សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ វិសតិ កុម្មុតា និរយោ វិសេកោ
 សោភតិកោ និរយោ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ វិសតិ
 សោភតិកោ និរយោ វិសេកោ ឧប្បលកោ និរយោ
 សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ វិសតិ ឧប្បលកោ និរយោ វិសេ-
 កោ បុណ្យកោ និរយោ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ វិសតិ
 បុណ្យកោ និរយោ វិសេកោ បទុមោ និរយោ បទុម
 ទោ វេទ ភិក្ខុ និរយោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ ឧបបន្ទោ
 សាវិបុត្តោនាមស្ម ចិន្ទិ អយោតេត្ថាតិ ។

(៨៤) និមន្តរាជ ភគវា នំ វត្ថា ន សុគតោ
 អជាមិ ឯតនាវាជ សត្វា

បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស
 កុដាវី ជាយតេ មុខ
 យាយ ជិន្ទតិ អត្តាជំ
 ពាលោ ទុក្ខាសិតំ ភណ្ឌំ
 យោ ជិន្ទយិ បសិសតិ
 តំ វា ជិន្ទតិ យោ បសិសិយោ
 វិចិត្តាតិ មុខេន សោ កាលំ

មាលភិក្ខុ ៦០ កុម្មុទទរក ស្មើនីសោគន្តិកនកម្មយ មាលភិក្ខុ ៦០
 សោភន្តិកនក ស្មើនីឧប្បលកនកម្មយ មាលភិក្ខុ ៦០ ឧប្បលកនក
 ស្មើនីបុណ្យកនកម្មយ មាលភិក្ខុ ៦០ បុណ្យកនក ទើបស្មើនីបទុម-
 នកម្មយ មាលភិក្ខុ ចំណែកកោកាលិភិក្ខុ ទៅតែភក្តីនិរយោឈានបទុមៈ
 ព្រោះតែនិរយោឈាន ក្នុងសាវ័បុត្តនិរយោឈាន ។

(៨៥) ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាសសូត្រនេះហើយ លុះព្រះ
 សុភកងសាស្ត្រា ទ្រង់គ្រាសសូត្រនេះហើយ ទើបគ្រាសពាក្យនេះ
 គេទៅទៀតថា

បុគ្គលពាល ពោលទុក្ខាសិត កាត់ចង់ខ្លួន ដោយវេទ
 ណា វេទនោះ ដូចជាផ្លែដី កើតក្នុងមាត់បុរសដែលកើត
 ហើយ អ្នកពាលសរសើរបុគ្គលដែលស្អប់ខ្ពើម ឬនិម្មិតបុគ្គល
 ដែលស្អប់សរសើរ អ្នកពាលឈ្មោះថាសន្សំពោលដោយមាត់

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិថី

កាលំនា តេន សុទំ ន វិន្ទតិ

អធិបត្តោ អធិ កាលំ

យោ អក្កេសុ ននបរាជយោ

សទ្ធិស្សាបិ សហាបិ អត្តនា

អយមេវ មហន្តរោ កាលំ

យោ សុកកេសុ មនំ បនោសយេ ។

សតំ សហស្សានុ និរទ្ធានំ

ធន្តិសតិ បញ្ច ច អទ្ធានំ

យមវិយេ កាហំ និវយំ ឧបេតិ

ភំនំ មនញ្ច បណិជាយ បាបកាត្តិ ។

អាយចវេត្ថោ ។

ធិស្សន្ទានំ

អាយាចមំ ការោ ព្រហ្មនេវោ

កកោ ច ព្រហ្មា អបរា ច និដ្ឋិ

បមាណោ កាលំកតិស្សកោ ច

តុតុ ច ព្រហ្មា អបរោ កោកាលំកោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិថី

វេមនិមិទានុប្បោសោនោ កាចាញ្ចំនព្រមភំនំ

ទ្រព្យត្រប់ចំក្នុង ព្រមភំនំខ្លួន ទៅលើស្បែកភ្នាល់ភំនំឡាយ

ចោសនេះ ជាចោសមានប្រមាណតិចទេ បុគ្គលដែល

ញ៉ាំងចិត្តឱ្យប្រឡូស ក្នុងបុគ្គលភំនំឡាយ ដែលមានគតិល្អ

ចោសនេះឯង ទើបជាចោសធំជាង ។ បុគ្គលនិងកំលាំង

និងចិត្តកាត្រក់ ជាអ្នកនិរៀលព្រមឈ្នះភំនំឡាយ ទៅ

កើតក្នុងនកោណ ឧបករណ៍មានអាយុចំនួនមួយសែន និង

លាមសិបប្រាំមួយនៃពុទ្ធនិងប្រាំអព្ភុរៈ ។

ចំ អាយចវេត្ថោ ។

ឧទ្ទាននៃអាយាចនវិធីនោះ គឺ

អាយាចនសូត្រ ១ ការសូត្រ ១ ព្រហ្មទេវសូត្រ ១ ភក-

ព្រហ្មសូត្រ ១ អបរាវិនិស្សត្រ ១ ចនាទស្សត្រ ១ បឋម-

កោកាលិកសូត្រ ១ ភិស្សកសូត្រ ១ តុតុព្រហ្មសូត្រ ១

ទុតិយកោកាលិកសូត្រដទៃទៀត ១ ។

ព្រហ្មបញ្ចក្ក(១)

បឋមី សន្តង្គមារស្ត្រ

[៨៥] ឯវេទ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកក
កន្តកហេ វិហរតិ សប្បវិច្ឆិកា ។ អដោ ព្រហ្ម
សន្តង្គមារោ អភិក្កន្តាយ វត្ថុយា អភិក្កន្តវន្តោ
កេវលកប្បំ សប្បវិច្ឆិកំ ឱកាសេត្វា យេន កកក
កេតុបសន្តមិ ឱបសន្តមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកាមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

[៨៦] ឯកាមន្តំ វិគោ ទោ ព្រហ្ម សន្តង្គមារោ
កកវតោ សន្តិកោ នមិ កាដិ អដ្ឋាសិ

ទត្ថុយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី

យេ កោត្តប្បដិសារិចោ

វិដ្ឋាចរណា សច្ចដ្ឋោ

សោ សេដ្ឋោ ទេវមាតុសេតិ ។

១ ឱ. ទុតិយោ វិគោនិច្ចំ បញ្ចក្កិច្ចំ បាណា ។

ព្រហ្មបញ្ចក្កៈ

សន្តង្គមារស្ត្រ ទី ១

[៨៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងរាជ្យស្វ័ន្ធល្មោះសប្បវិច្ឆិ ទៀបក្រុងវិជ្ជាគ្រឹះ ។
លំដាប់នោះឯង កាលវេលាព្រឹកបឋមយាមកន្លងទៅហើយ ព្រហ្មៈឈ្មោះ
សន្តង្គមារ មានស្ម័គ្រចិត្ត ញ៉ាំងឆ្មោះស្វ័ន្ធសប្បវិច្ឆិទាំងមូលឱ្យភ្លឺស្វាង ចេ
ចូលទៅរាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះ
មានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីសមគួរ ។

[៨៨] លុះសន្តង្គមារព្រហ្ម ឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាន
គោលនាងនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគថា

តូចដល់ដល់ស្រយម្ល៉ោះគាត្រ មានតែគូស្រ្តយ៍ប្រសើរ

បំផុតក្នុងប្រជុំជន ចំណែកទីណាសាស្ត្រាហ្មណ៍ អ្នក

បរិច្ចារិដោយវិជ្ជាខ័ន្ធចរណៈ ប្រសើរបំផុតក្នុងគូកទៅកា

និងមនុស្ស ។

[៨៧] ឥធម៌វាច ព្រហ្មា សន្តត្តនាពេ សមទុញ្ញា
 សត្វា អហោសំ ។ អថទោ ព្រហ្មា សន្តត្តនាពេ
 សមទុញ្ញា មេ សត្វាតិ ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា បទេត្តិណំ
 កត្វា តត្ថេវន្តោបាយិកា ។

ទុតិយំ ទេវទត្ថសូត្រំ

[៨៨] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវ
 ភជគហោ វិហារតិ តិជ្ឈក្សដេ បទ្ធកេ អចិរិយុត្តន្តំ ទេវ-
 ធាតុ ។ អថទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ វត្តិ-
 យា អភិក្កន្តវណ្ណោ តេវលកប្បំ តិជ្ឈក្សដំ ឧកាសេត្វា
 យេន ភក្កវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភក្កវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសំ ។

[៨៩] ឯកមន្តំ មិគោ ទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ
 ទេវទត្តិ អាត្ម ភក្កវតោ សន្តតោ ឥមំ កាដំ អភាសំ

[៨៧] សុរសន្តត្តនាព្រហ្ម ភក្កវតោសត្វានេះហើយ ព្រះ
 សាស្តា ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ។ សំដាប់នោះឯង សន្តត្តនាព្រហ្ម
 ដឹងថា ព្រះសាស្តាចេសក្ខត្តអញ ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ក៏ថ្វាយ
 បន្តិព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយក៏បាត់អំពីទីនោះទៅ ។

ទេវទត្ថសូត្រ ទី ២

[៨៨] ខ្ញុំប៉ុនស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ កាលដែល
 ទេវទត្ត ទៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
 សេដ្ឋីក៏ជួបគ្នា ទៀបក្រុងរាជធានី ។ សំដាប់នោះឯង កាលដែលព្រះ
 បឋមយាមក្សន៍ទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម មានស្មើដ៏ល្អ ញ៉ាំងក្នុងផ្ស-
 ក្នុងទាំងចូលទ្រង់ស្តាត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 អស់ហើយ ក៏ថ្វាយបន្តិព្រះមានព្រះភាគ ហើយឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ។

[៨៩] សុរសហម្បតិព្រហ្ម ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាន
 គោលគាថានេះ ក្នុងសំណាត់ព្រះមានព្រះភាគ ប្រាជ្ញាធម៌ទេវទត្តថា

ព្រហ្មសំយក្ខស្ស ព្រហ្មចគ្គេ សហម្បតិស្ស ភស្តំ
 ដលំ វេ កក្កុលំ ហន្តិ
 ដលំ វេជ្ជំ ដលំ ឧជ្ជំ
 សក្ការោ កាមុរិសំ ហន្តិ
 កត្តោ អស្សតិ យថាភិ ។

តុតិយំ អន្តកវិន័យស្តុតិ

(៧០) ឯកំ សមយំ គគរំ មកេស្ស វិហាតិ
 អន្តកវិន័យ ។ តេជោ បទ សមយេន គគរំ វត្តទូ-
 ការតិមិសាយំ អន្លោកាសេ វិសិដ្ឋោ ហោតិ ។ ឧ-
 រោ ច ឯកមេតំ ដុសាយតិ ។ អនេតោ ព្រហ្មា
 សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ វត្តយោ អភិក្កន្តវណ្ណោ កោ-
 លកម្បំ អន្តកវិន័យំ ឱកាសេតា យេន គគរំ តេ-
 ទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិតា ភគវិន័យំ អភិវិនិតា ឯកមន្តិ
 អដ្ឋាសំ ។

(៧១) ឯកមន្តិ វិហោ តោ ព្រហ្មា សហម្បតិ
 ភគវតោ សន្តិកោ ឥតំ តាថាយោ អកាសំ

ព្រហ្មសំយក្ខ ព្រហ្មាភ្នកៈ ភស្តំវិសេសម្បតិព្រហ្ម
 វិទូរោក សំឡាប់ដើមរោក វិទូរស្សី សំឡាប់ដើម
 ឫស្សី វិទូរឫស សំឡាប់ដើមឫស គ្រឿងសក្ការៈ
 សំឡាប់ចុះសេដ្ឋ ដូចដាតិ សំឡាប់មេសេសេស្សករ ។

អន្តកវិន័យស្តុតិ ទី ៣

(៧២) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅក្នុងស្រុក
 អន្តកវិន័យៈ ក្នុងវិមលនគរ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ
 គង់ក្នុងទីវាល ក្នុងវាលាក្រុងនឹងអង្គ ។ ភ្លឺនឹកឆ្ងាត់ស្រែច ។
 គ្រានោះ លុះវាលាក្រុងបឋមយាមកន្ទុះពៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម
 មានស្ម័គ្រ ញ៉ាំងស្រុកអន្តកវិន័យៈទាំងមូលឱ្យភ្លឺស្វាង រួចចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយឈរក្នុងទីសមគួរ ។

(៧៣) លុះសហម្បតិព្រហ្ម ឈរក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បាន
 គោលភាពទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណក់ព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក
 សេវេជ បន្ទានិ សយនាសនាជិ
 ធម្មេយ្យ សញ្ញាជនវិប្បមោក្ខា
 សេវេ រតី ជាជិត្តេយ្យ ភត្ត
 សង្ឃ វសេ រត្តិកត្តា សតីមា
 កុលា កុលំ ចិន្ទាកាយ ធម្មត្តា
 ឥន្ទ្រិយតុត្តា ជិបកោ សតីមា
 សេវេជ បន្ទានិ សយនាសនាជិ
 កយា បុត្តោ អគយ វិមុត្តា
 យត្ថ កេវលំ សិរីសទា
 វិជ្ជុ សញ្ញាតិ ជនេតិ ធម្មេវ
 អនុការតិមិសាយ រត្តិយា
 ឧសិទិ ភត្ត ភិក្ខុ វិកតលោមហសោ
 ឥន្ទ ជាតុ មេ ធម្មិ
 ឧយិទំ ឥតិហិតិហិ
 ឯកស្មី ព្រហ្មចរិយស្មី
 សហស្សំ មនុស្សាយិទំ
 ភិយោ បញ្ចសតា សេត្តា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក
 ភិក្ខុស្ថេសនៈសនាសនៈស្លាត់ គួរប្រព្រឹត្តឱ្យប្រសព្វរចាក
 សំយោជនៈ បើមិនបានសេចក្តីក្រេកអរ ក្នុងសេនាសនៈនោះ
 ទេ ក៏គួរនៅក្នុងភ្នំកុច្ឆៈ ក្រៅក្បែរភ្នំ ត្រូវមានស្មារតី
 ភិក្ខុកាលប្រាប់ដល់បណ្ឌិត អំពីព្រឹត្តិប្បវេណី ពេលព្រឹត្តិប្បវេណី
 ត្រូវក្បែរភ្នំ ត្រូវមានប្រាជ្ញា មានស្មារតី ហើយគួរ
 សេនាសនាសនៈស្លាត់ ក្នុងទីណាមានភ្នំកុច្ឆៈ ឥសិទ្ធ
 ជាសត្វទីយពាតិដែលគួរខ្លាច ផ្សេងទៀតក៏ពុំដឹងឡើយទេ
 មេឃកំពុងតែត្រហឹម ក្នុងពេលដែលដំណើរភ្នំ ភិក្ខុអនុប្បវេណី
 ចាកភ័យ ចុះចិត្តស្ងប់ក្នុងព្រះឱកាសដែលឥតភ័យ ក៏អស់ប្រឹ
 ព្រួចរោមហើយ អង្គុយក្នុងទីតាំងនោះបាន មួយទៀត រោក
 នេះ ឱ្យឃើញច្បាស់ហើយ ឱ្យមិនមែននិយាយផ្ដេសផ្ដាសារ
 ក្នុងព្រហ្មចរិយៈ គឺធម្មទេសនាម្តង បានពួកលោកដែលលះ
 ចង់ឱ្យមុច្ចុបានមួយពាន់ បានពួកលោកជាសក្កៈជាងប្រាំមួយ

ព្រហ្មសំយក្ខ ព្រហ្មចក្ខុៈ ឆ្លុះច្រៀត
 ឧសា ច ឧសា ឧសា^(១)
 សព្វេ សោតំ សមាបន្នា
 អត្ថប្រាណមិចោ
 អជាយំ ឥតវា បជា
 បុញ្ញភាពាតិ មេ មិចោ
 សង្ខាតំ យោមិ សញ្ញាមិ
 មុសាវាធស្ស ខុត្តប្បន្និ^(២) ។

បញ្ចត្តិ អរុណវិចិត្រ

[៧២] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថយំ វិហាតិ ។ មេ ។
 កត្រ ទោ ភគវា ភិក្ខុ ឧមន្តេសំ ភិក្ខុវេតិ ។
 ភគន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ មច្ចុស្សសំ ។

[៧៣] ភគវា ឯតនោច ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ រាជា
 អហោសំ អរុណាវតំ ឆាម ។ ពញា ទោ មច ភិក្ខុវេ
 អរុណាវតោ អរុណាវតិ ឆាម រាជនាចំ អហោសំ ។

១ ឧ. សុត្ត ។ ២ ឧ. ឧប្បត្តិ ។ ម. ឧប្បន្និ ។

ព្រហ្មសំយក្ខ ព្រហ្មចក្ខុៈ ឆ្លុះច្រៀត

កំមាទ យេដបំកំមាទ លោកចាតិកសំនោះ បានដល់ខ្ញុំ
 ខ្សែរយេមក្តហើយ មិនទៅកើតជាសត្វតិរច្ឆានទេ ឬយូរៗ
 ចិត្តខ្ញុំគិតជា ពួកសត្វក្រៅពីសត្វនោះ សុទ្ធតែជាអ្នក
 បានចំណែកបុណ្យ នៃឱកាសនឹងរាប់បាន ព្រោះខ្លាច
 មុសាវាទ ។

អរុណវិចិត្រ ទី ៤

[៧២] សមីយមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុង
 សាវត្ថី ។ មេ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ទាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ ក៏ទទួលព្រះ
 ក្បួនដឹកព្រះមានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គប្រោស ។

[៧៣] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិ
 ទ្ទាយ កាលពីព្រឹកនាយមក មានព្រះរាជានិធម្មអរុណាវត្ត ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ ក៏ព្រះរាជអរុណាវត្ត មានរាជនិធម្មអរុណាវត្ត ។

អរុណាវតី ទោ បទ ភិក្ខុវេ វាជនាធិ សិទ្ធិ កកា
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ទុច្ចតស្សយ វិហាសំ ។ សិទ្ធិស្ស
 ទោ បទ ភិក្ខុវេ កកាវោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 អភិក្ខុសម្ពុទ្ធិ ធាម សាវកយុតំ អហោសិ អក្កយុតំ
 កន្ថយុតំ ។

(៧៦) អថទោ ភិក្ខុវេ សិទ្ធិ កកា អរហំ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធា អភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ អាយាម ប្រាហ្មណ
 យេន អញ្ញតោ ព្រហ្មណោ តេនុបសង្កមិស្សាម
 យាវ កត្តស្ស កាលោ កវិស្សតីតិ ។ ឯវិ កន្តេតិ
 ទោ ភិក្ខុវេ អភិក្ខុ ភិក្ខុ សិទ្ធិស្ស កកាវោ អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បទស្សាសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
 សិទ្ធិ ក កកា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អភិក្ខុ ក
 ភិក្ខុ សេយ្យងាមិ ធាម ពលកំ បុរិសោ សម្ពិញ្ញតិ ក
 តាហំ បសាវយ្យ បសាវតិ ក តាហំ សម្ពិញ្ញយ្យ
 ឯវាវេ អរុណាវតិយា វាជនាធិយា អន្តរហិតោ តស្មី
 ព្រហ្មណោ ចាតុរោសុំ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ សិទ្ធិ
 កកា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ

ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុ-
 ទ្រង់ព្រះនាមសិទ្ធិ បានគង់តាមស្រយនូវអរុណាវតីវាជនាធិ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុចាំឡាយ សាវកមួយនួ ឈ្មោះអភិក្ខុនិសម្ពុរ ជានូវប្រសើរ
 ជាងដំបូង ចេស្តព្រះសិទ្ធិ មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសិទ្ធិមានព្រះ
 ភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បានត្រាស់ហៅភិក្ខុឈ្មោះអភិក្ខុថា ម្នាល
 ប្រាហ្មណ៍ មក យើងនឹងចូលទៅកាន់ព្រហ្មណគណមួយ ទំកំផល
 ពេលអត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ អភិក្ខុភិក្ខុ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះសិទ្ធិ
 មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធថា ព្រះពុរោ ព្រះអង្គ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុចាំឡាយ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសិទ្ធិមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ និងអភិក្ខុភិក្ខុ ក៏បានដំណើរអរុណាវតីវាជនាធិ ទៅប្រាសាទក្នុង
 ព្រហ្មណគោនោះ ដូចជាបុរសមានកំលាំងលាចេញខ្លាំង ដែលបក់ចូល
 ចូចក៏ចូលខ្លាំងដែលលាចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ក្នុងលំដាប់នោះ
 ព្រះសិទ្ធិ មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ត្រាស់នឹងអភិក្ខុភិក្ខុថា

ព្រហ្មសំយុទ្ធ ព្រហ្មញ្ញៈ ព្រហ្មញ្ញយន្ត

បដិភាគុ ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មញ្ញៈ ច ព្រហ្មមរិសាយ
ច ព្រហ្មចារិសដ្ឋាន ធម្មំ កាដាតិ ។ ឯវំ កន្ត្តិ
ទោ ភិក្ខុវេ អភិក្ខុ ភិក្ខុ សិទ្ធិស្ស កករតោ អរហតោ
សន្មាសន្តុស្ស បដិស្សតា ព្រហ្មានន្ទ ព្រហ្មមរិសត្វ
ព្រហ្មចារិសន្នេ ច ធម្មិយា កាដាយ សន្តស្សសិ
សមាធមេសិ សឧត្តរេសិ សាម្មហំសេសិ ។

[៩៤] កត្រ សុទ្ធំ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា ច ព្រហ្មមរិសា
ច ព្រហ្មចារិសដ្ឋា ច ឧដ្ឋាយន្តំ ច័យន្តំ វិចារេន្តំ
អច្ឆរិយំ វត កោ អន្ធកំ វត កោ កាដញ្ញំ ឆាម សត្វិ
សន្តុទ័ក្ខតេ សាវកោ ធម្មំ នេសេស្សតីតិ ។ អដទោ
ភិក្ខុវេ សិទ្ធិ កករ អរហំ សន្មាសន្តុនោ អភិក្កំ
ភិក្កុំ អាមន្តសំ ឧដ្ឋាយន្តំ ទោ តេ ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មា
ច ព្រហ្មមរិសា ច ព្រហ្មចារិសដ្ឋា ច អច្ឆរិយំ វត
កោ អន្ធកំ វត កោ កាដញ្ញំ ឆាម សត្វិ សន្តុទ័ក្ខតេ
សាវកោ ធម្មំ នេសេស្សតីតិ តេនហំ ភ្នំ ព្រាហ្មណ៍

ព្រហ្មសំយុទ្ធ ព្រហ្មញ្ញៈ ព្រហ្មញ្ញយន្ត

ខាលព្រាហ្មណ៍ អនុទ្ធសំវេនន្តុវចន្តិកា ដល់ព្រហ្មផង ដល់បរិស័ទ
របស់ព្រហ្មផង ដល់អ្នកបំរើរបស់ព្រហ្មផង ។ ខាលភិក្ខុចាត់ឡាយ
ភិក្ខុឈ្មោះអភិក្ខុ ទទួលព្រះកុដ្តដ៏ក្រសើរឆានព្រះភាគ អរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធជា ព្រះគុណព្រះអង្គ ហើយញ៉ាំងព្រហ្មផង ញ៉ាំងបរិស័ទ
របស់ព្រហ្មផង ញ៉ាំងអ្នកបំរើរបស់ព្រហ្មផង ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
យក ឲ្យអាចហោះ ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកា ។

[៩៥] ខាលភិក្ខុចាត់ឡាយ បានឮមក ក្នុងរឿងនោះថា ព្រហ្ម
និងបរិស័ទរបស់ព្រហ្ម និងអ្នកបំរើរបស់ព្រហ្ម ពោលពោស គឺឃៀល
និម្មិតា អស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ ចំឡែកណាស់ហ្ន៎ ព្រះសាស្ត្រ គង់នៅ
ក្នុងទីបំរើពោះមុខ មិនសមបើសាក្រហឹមសំដែងធម៌សោះ ។ ខាលភិក្ខុ
ចាត់ឡាយ លំដាប់នោះឯង ព្រះសិវិមាឧព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
ត្រង់ត្រាស់នឹងអភិក្ខុក្នុង ខាលព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្ម និងបរិស័ទរបស់
ព្រហ្ម និងអ្នកបំរើរបស់ព្រហ្មចាត់នោះ ពោលពោសថា អស្ចារ្យណាស់
ហ្ន៎ ចំឡែកណាស់ហ្ន៎ ព្រះសាស្ត្រគង់នៅក្នុងទីបំរើពោះមុខ មិនសម
បើសាក្រហឹមសំដែងធម៌សោះ ខាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរ

កិយ្យោសោ មន្តាយ ព្រហ្មាណោ ព្រហ្មមរិសត្ថ ព្រហ្ម-
 ចារិសន្នេ ច សំវេជេហំតិ ។ ឯវិ កន្តេតិ ទោ កិក្ខុវេ
 អភិក្ខុ កិក្ខុ សំទិស្ស ភក្កវតោ អវហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស បដិស្សត្ថា ទិស្សទានេនបិ កាយេន ធម្មិ
 នេសេសិ អទិស្សទានេនបិ កាយេន ធម្មិ នេសេសិ
 ទិស្សទានេនបិ ហេដ្ឋិមេន ឧបន្ស្សកាយេន អទិស្ស-
 ទានេនបិ ឧបវមេន ឧបន្ស្សកាយេន ធម្មិ នេសេសិ
 ទិស្សទានេនបិ ឧបវមេន ឧបន្ស្សកាយេន អទិស្សទា-
 នេនបិ ហេដ្ឋិមេន ឧបន្ស្សកាយេន ធម្មិ នេសេសិ ។

[៧៦] តត្រ សុទ្ធំ កិក្ខុវេ ព្រហ្មា ច ព្រហ្ម-
 មរិសា ច ព្រហ្មចារិសន្នា ច អន្ធរិយក្ខតចិត្តជាតា អ-
 ហេស្សំ អន្ធរិយំ វត ភោ អក្ខតំ វត ភោ សមណស្ស
 មហិទ្ធិកតា មហាទុក្ខវតាតិ ។ អថទោ កិក្ខុវេ

ញាត្តិព្រហ្ម ឆិដ្ឋបរិស័ទេបេស្រព្រហ្ម ឆិដ្ឋភូមិវេរបេស្រព្រហ្ម ឲ្យសង្កត
 ព្រលឹងព័ន្ធប្រមាណន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិក្ខុភិក្ខុ ទទួល
 ព្រះក្មេងក្រីក្រស្រីមានប្រាភាគ អហោស្តសម្មាសម្ពុទ្ធច ព្រះគុណ
 ព្រះគង្គ ហើយមានកាយប្រាជ្ញ សំដែងធម៌ខ្លះ មានកាយមិនប្រាជ្ញ
 សំដែងធម៌ខ្លះ មានកាយពាក់កណ្តាលខាងក្រោមប្រាជ្ញ តែកាយពាក់
 កណ្តាលខាងលើមិនប្រាជ្ញ សំដែងធម៌ខ្លះ មានកាយពាក់កណ្តាល
 ខាងលើប្រាជ្ញ តែកាយពាក់កណ្តាលខាងក្រោមមិនប្រាជ្ញ សំដែង
 ធម៌ខ្លះ ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បាទភូមក ក្នុងភ្លើងនោះថា ព្រហ្ម
 ឆិដ្ឋបរិស័ទេបេស្រព្រហ្ម ឆិដ្ឋភូមិវេរបេស្រព្រហ្ម មានសេចក្តីអស្ចារ្យចំពោះ
 កើតឡើងក្នុងចិត្តថា អស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ ចំពោះណាស់ហ្ន៎ សមណៈ
 មានប្ញទ្ធិច្រើន មានភានុភាពច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដៅដំនោះ

ព្រហ្មសំយក្ខស្ស ព្រហ្មបញ្ចក អភិក្ខុស្ស គាថាភាសនំ

អភិក្ខុ ភិក្ខុ សិទ្ធិ កក្កន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ
 ឯតនេវេច អភិជាតាមិ ទ្វាហំ កក្កន្តំ ភិក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធិ
 មន្ត្រី ឯវុទ្ធិ វាចំ កាសីតា បរោមិ ទ្វាហំ អារុសោ
 ព្រហ្មលោកេ មិគោ សហស្សីលោកតាតុ សុរេន
 វិញ្ញាបេតុទ្ធិ ។ ឯតស្ស ព្រាហ្មណ កាលោ ឯតស្ស
 ព្រាហ្មណ កាលោ យំ ទំ ព្រាហ្មណ ព្រហ្មលោកេ
 មិគោ សហស្សីលោកតាតុ សុរេន វិញ្ញាបេយ្យសីតិ ។
 ឯវិ កក្កន្តិ ចោ ភិក្ខុវេ អភិក្ខុ ភិក្ខុ សិទ្ធិស្ស ក-
 កវិតា អរហិតា សម្មាសម្ពុទ្ធិស្ស ចជ័ស្សត្វា ព្រហ្ម-
 លោកេ មិគោ វេទា កាជាយោ អកាសិ

ព្រហ្មសំយក្ខ ព្រហ្មបញ្ចកៈ អភិក្ខុកុណោសតថា

អភិក្ខុភិក្ខុ បាទគ្រាបទ្ធានុស្សាសិទ្ធិមានព្រះភោគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធិយ៉ាង
 នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាប់ជាលក្ខណៈ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសម្ពុទ្ធិ មានការសោតាំងឡាយ ខ្ញុំប៉ុន្មាន
 ក្នុងព្រហ្មលោក អាចញ្ញាវិសោធនកុតាំងមួយពាន់ឲ្យដឹងច្បាស់ ដោយ
 សំឡេងបាទ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលនេះគួរហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 កាលនេះគួរហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកប៉ុន្មានក្នុងព្រហ្មលោកហើយ
 គប្បីញ្ញាវិសោធនកុតាំងមួយពាន់ ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងបាទ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អភិក្ខុភិក្ខុ ទទួលព្រះកុដ្តដ៏តាស្រស់ទំនាស់ព្រះភោគ
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធិថា ព្រះគុណ ព្រះអង្គ ហើយប៉ុន្មានក្នុងព្រហ្ម-
 លោក បាទជាលក្ខណៈតាំងនេះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយស្ស សតាថវិទ្យា

អារក្ខេន ធិក្កមេន

យុក្ខេន តុត្ថសាសនេ

តុចានេ មន្ទុនោ សេនិ

នន្ទរាគរិវ កុញ្ញារោ

យោ វេស្មី ធម្មវិជយេ

អប្បមត្តោ វិហាស្សនិ

បហាយ ជាតិសំសារិ

តុត្ថស្សន្តិ ករិស្សនីតិ ។

(៧៧) អដទោ ភិក្ខុវេ សិទ្ធំ ច ភគវា អរហំ
សម្មាសម្ពុទ្ធា អភិក្ខុ ច ភិក្ខុ ព្រហ្មណញ្ច ព្រហ្មមរិ-
សញ្ច ព្រហ្មចារិសន្នេ ច សិវេជន្វា សេយ្យជាបិ
ធាម ។ បេ ។ ភស្មី ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតា អរុ-
ណាវតិយា វជនាធិយា ធាតុរាហស្មី ។ អដទោ ភិក្ខុវេ
សិទ្ធំ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ភិក្ខុ ធម្មន្តេសិ
អស្សុត្ថ ចោ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ អភិកុស្ស ភិក្ខុនោ ព្រហ្ម-
លោកេ វិភស្ស កាជាយោ ភាសមាណស្សនិ ។
អស្សុត្ថា ទោ មយំ កន្លេ អភិកុស្ស ភិក្ខុនោ

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយ សតាថវិទ្យា

អ្នកតាំងឡាយ ចូរព្រោះគ្នា ចូរជ្រើសរើស ចូរប្រកបព្យាយាម

ក្នុងកុស្ថសាសនា ចូរកំចាត់ចំនេះសាខានៃមន្ត ដូចជាតុញ្ញញ្ចៀ-

ញ្ជីផ្ទះបុរស អ្នកណាមិនប្រហែស ក្នុងធម្មវិន័យនេះ អ្នក

មាននឹងលេងនឹងស្លាប់ជាភិសន្ធិវរ ហើយធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាទ ។

(៧៧) ម្ចាស់កុត្តតាំងឡាយ លំដាប់នោះឯង ព្រះសិវិមាធិ

ព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនិងអភិក្ខុកុត្ត ញ៉ាំងព្រហ្ម និងហិសំទរបស់

ព្រហ្ម និងអគប៌របស់ព្រហ្ម ឲ្យសង្កេតហើយ បាត់អំពីព្រហ្មលោក

នោះ មកប្រាកដក្នុងអរុណាវតិវជនាធិវិញ ដោយធាតុរាស ប្រៀបដូច

ជា ។ បេ ។ ម្ចាស់កុត្តតាំងឡាយ លំដាប់នោះ ព្រះសិវិមាធិព្រះភាគ

អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រាសហៅកុត្តតាំងឡាយថា ម្ចាស់កុត្តតាំងឡាយ

កាលដែលអភិក្ខុកុត្តបំផុតនៅក្នុងព្រហ្មលោក កាលខ្ញុំនាងតាំងឡាយ

អ្នកតាំងឡាយបាទញ៉ាំងវេ ។ បត់ព្រះអង្គដ៏បំរើន កាលអភិក្ខុកុត្ត

ព្រហ្មសំយស្ស ព្រហ្មចក្ខុៈ ភិក្ខុំ អភិក្ខុស្ស ភាវសាវ័នំ

ព្រហ្មលោកេ វិភិក្ខុស្ស ភាវាយោ ភាសនាទស្សនំ ។
យថាកតំ មន គុដ្ឋំ ភិក្ខុវេ អស្សុត្ថំ អភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុវោ ព្រហ្មលោកេ វិភិក្ខុស្ស ភាវាយោ ភាសនា-
ទស្សនំ ។ ឯវំ ទោ មយំ កន្ត្ថំ អស្សុត្ថំ អភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុវោ ព្រហ្មលោកេ វិភិក្ខុស្ស ភាវាយោ ភាស-
នាទស្ស

អារត្តិជំ ជិត្តមជំ

យុត្តជំ តុទ្ធសាសនេ

គុណជំ មត្តោនា សេដំ

ទន្ធការីវ កុញ្ញវោ

យោ ឥមស្មំ ធម្មវិទយេ

អប្បមត្តា វិហោស្សតិ

វហាយ ជាតិសីសារិ

ឧក្ខុស្សន្តំ កាវិស្សតិ

ឯវំ ទោ មយំ កន្ត្ថំ អស្សុត្ថំ អភិក្ខុស្ស ភិក្ខុវោ ព្រ-
ហ្មលោកេ វិភិក្ខុស្ស ភាវាយោ ភាសនាទស្សនំ ។

ព្រហ្មសំយស្ស ព្រហ្មចក្ខុៈ ភិក្ខុតំ ក្រោយស្តង់ភាវាយសំភិក្ខុវុ

បិគោតេក្នុងព្រហ្មលោក កោលភាវតំវង្សាយ ភូតាយិវិទ្ធិព្រះអង្គ
បានឮដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតំវង្សាយ កាលដែលអភិក្ខុភិក្ខុបិគោតេក្នុង
ព្រហ្មលោក កោលខ្ញុំភាវតំវង្សាយ អ្នកតំវង្សាយបានឮពាក្យថា
ដូចម្តេចនេះ ។ បងព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលអភិក្ខុភិក្ខុបិគោតេក្នុង
ព្រហ្មលោក កោលភាវតំវង្សាយ ភូតាយិវិទ្ធិព្រះអង្គបានឮយ៉ាង

នេះថា

អ្នកតំវង្សាយ ចូរព្រាហ្ម ចូរប្រឹងប្រែង ចូរប្រកបការងារ

ក្នុងពុទ្ធសាសនា ចូរកំលាំងបង្កើនសេនាវិនិច្ឆ័យ ដូចជាកញ្ចរ

ញាំញីផ្ទះបុរស អ្នកណាមិនប្រហែសក្នុងធម្មវិន័យនេះ អ្នក

នោះនឹងលះបង់ខ្ញុំជាតិសត្វ ហើយធ្វើខ្ញុំវិបត្តិកុក្កុកុកុន

បងព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលអភិក្ខុភិក្ខុបិគោតេ ក្នុងព្រហ្មលោក

កោលភាវតំវង្សាយ ភូតាយិវិទ្ធិព្រះអង្គ បានឮយ៉ាងនេះឯង ។

(៧៨) សាទុ សាទុ កិក្ខុវេ សាទុ ទោ កុម្មោ
 កិក្ខុវេ អស្សុត្ថ អភិក្ខុស្ស កិក្ខុវោ ប្រាជ្ញលោកេ
 មិតស្ស កាតាមោ កាសោនស្សាតិ ។ ឥន្ទមរោច
 ភគវា អន្តមនោ ទេ កិក្ខុ ភគវតោ កាសិទ្ធំ អភិទទ្ធន្តិ ។

បញ្ចមំ បរិនិព្វានសុត្តំ

(៧៩) ឯតំ សមយំ ភគវា ត្បុសីនាមយំ វិហារតំ
 ឧបវត្តនេ មន្ទានំ សាលវិនេ មន្ទវេន យមកសាលានំ
 បរិនិព្វានសមយេ ។ អន្ទទោ ភគវា កិក្ខុ អាមន្តុសិ
 ហន្តនាទិ កិក្ខុវេ អាមន្តុយាមិ ទេ វិយទម្ហា សង្ខារ
 អប្បមារនេន សម្បទេជាតិ ។ អយំ ភគវា ភគស្ស
 បច្ឆិមា វាចាតិ ។

(៧៩) ម្ចាស់កិក្ខុព័ន្ធទ្បយេ ល្អហើយ ល្អហើយ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ព័ន្ធទ្បយេ ពិតជាប្រពៃហើយ ការវេជ្ជបរិក្ខិត្តិកុ បិតាទៅក្នុងព្រហ្ម-
 លោក រោលភាពព័ន្ធទ្បយេ អ្នកព័ន្ធទ្បយេបានឮ ។ ព្រះមានព្រះ
 ភាគគ្រាស់ព្រះក្មេងជីកានេះហើយ កំពុងព័ន្ធនោះ ក៏មានសេចក្តីស្រេកអរ
 រីករាយ ចំពោះភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ។

បរិនិព្វានសូត្រ ទី ៥

(៨០) សម័យម្ហេយ ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងចន្លោះដើមសាល-
 ប្រឹក្សព័ន្ធក្នុងសាលវិនៃរបស់ពួកមជ្ឈក្សត្រិយ៍ ដែលជាទីបង្គំលាត
 ក្នុងព្រឹត្តិកុសិនារា ក្នុងសម័យជាទីបរិនិព្វាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់នឹងកិក្ខុព័ន្ធទ្បយេថា ម្ចាស់កិក្ខុព័ន្ធទ្បយេ ក៏
 ឥឡូវនេះ គេជាគគ្រាប្រាប់អ្នកព័ន្ធទ្បយេថា សង្ខារព័ន្ធទ្បយេមានសេចក្តី
 សាបសូន្យជាធម្មភា អ្នកព័ន្ធទ្បយេ ចូរញ៉ាំងកិច្ចព័ន្ធទ្បយេឱ្យសាប
 ដោយសេចក្តីមិនប្រហែសចុះ ។ នេះជាបច្ច័យវេទនា របស់ព្រះកថាគត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

តតិយជ្ឈានំ សហបដ្ឋេ តតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ទុតិ-
យជ្ឈានំ សហបដ្ឋេ ទុតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា បឋមជ្ឈានំ
សហបដ្ឋេ បឋមជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ទុតិយជ្ឈានំ សហ-
បដ្ឋេ ទុតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា តតិយជ្ឈានំ សហ-
បដ្ឋេ តតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ធកុត្តជ្ឈានំ សហបដ្ឋេ
ធកុត្តជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា សមណ្ឌំ កកា បរិនិព្វាយ ។

[១០១] បរិនិព្វតេ កកាតិ សហ បរិនិព្វានា ព្រហ្មា
សហម្បតិ ឥមំ កាជំ អកាសំ

សត្វោ ធិត្វបិស្សុទ្ធំ
ព្វតា លោកេ សមុស្សយំ
យត្ថ ឯកានិសោ សត្វា
លោកេ អប្បដិបុត្តលោ
តថាគរតា ពលប្បត្តោ
សម្ពុត្តោ បរិនិព្វតោតិ ។

[១០២] បរិនិព្វតេ កកាតិ សហ បរិនិព្វានា
សត្តោ ធម្មានិព្វោ ឥមំ កាជំ អកាសំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

ចូលភតិយជ្ឈានំ ចេញអំពីតតិយជ្ឈានំ ចូលទុតិយជ្ឈានំ ចេញអំពី
ទុតិយជ្ឈានំ ចូលបឋមជ្ឈានំ ចេញអំពីបឋមជ្ឈានំ ចូលទុតិយជ្ឈានំ
ចេញអំពីទុតិយជ្ឈានំ ចូលតតិយជ្ឈានំ ចេញអំពីតតិយជ្ឈានំ ចូល
ធកុត្តជ្ឈានំ ចេញអំពីធកុត្តជ្ឈានំ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បរិនិព្វាន ក្នុង
ចន្លោះ ។

[១០១] កាលព្រះមានព្រះភាគ បរិនិព្វានហើយ សហម្បតិ-
ព្រហ្ម ពោលគាថានេះ ដំណាលគ្នាដឹងការបរិនិព្វានថា

ព្រះតថាគត ជាសាស្ត្រ មានគុណប្រាកដដូច្នេះ មិន
មានបុគ្គលប្រៀបធៀបបានក្នុងលោក ទ្រង់ដល់នូវកត្តានិវេន
ញាណ គ្រាន់ដឹងដោយព្រះអង្គឯង ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ
ក្នុងលោកណា ពួកសត្វចង់អស់ តើដាក់ចុះនូវកតិកាយ
ក្នុងលោក (នោះ) មិនបានឡើយ ។

[១០២] កាលព្រះមានព្រះភាគ បរិនិព្វានហើយ សត្តៈជាដំណឹង
ទៅគាត់ឯទៀត ពោលគាថានេះ ដំណាលគ្នាដឹងការបរិនិព្វានថា

ព្រហ្មសិប្បក្ក ព្រហ្មចក្កៈ អនុរុក្ខាសិទ្ធ

អនិច្ចា វគ សង្ខារ ឧប្បាទវយេន្តរោ

ឧប្បជ្ជិតា និរុដ្ឋន្តិ តេសំ វុបសមោ សុខាតិ ។

[១០៣] បរិនិព្វតេ ភកវតិ សហ បរិនិព្វតោ

អាយស្មា អាធន្តោ វេទំ តាទំ អភាសិ

ភហសិ យំ កំសនកំ តហសិ លាមហិសនិ

សញ្ញាការវុបេតេ សន្តុទ្ធ បរិនិព្វតេតិ ។

[១០៤] បរិនិព្វតេ ភកវតិ សហ បរិនិព្វតោ

អាយស្មា អនុរុក្ខោ វេទំ តាហិយោ អភាសិ

នាហុ អស្សាសមស្សាសោ

មិត្តិក្កស្ស តាធិនា

អនេដោ សន្តិមារក្ខ

ឧក្កមា បរិនិព្វតា

អសស្មីនេន ចិត្តេន

វេទនិ អជ្ឈាសយំ

បរោជិតស្សវ និព្វានិ

វិហោត្តោ តេតសោ អហូតិ ។

ព្រហ្មចក្កៈ ។

ព្រហ្មសិប្បក្ក ព្រហ្មចក្កៈ កាសិបេសំព្រះអនុរុក្ខ

សុត្តិភោជន្តាយ មិនទៀងទេត្ថំ មានការកើតឡើងនឹងការ

សូន្យនៅក្នុងធម្មតា លុះកើតឡើងហើយក៏លេចវិវត្ត

ការម្ខាងម្នាក់សុត្តិភោជន្តោបាន រើបន្តមកនូវសេចក្តីសុខ ។

[១០៥] កាលព្រះមានព្រះភាគ បរិនិព្វានហើយ ព្រះអនុរុក្ខ

មានអាយុ កាលគាត់នេះ ដំណាលគ្នានឹងការបរិនិព្វានថា

កាលដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រគល់ដោយហេតុដ៏ប្រសើរគ្រប់យ៉ាង

ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ សេចក្តីខ្លាចនោះ សេចក្តីព្រឺរោមនោះ

ក៏តែងកើតមានប្រាកដ ។

[១០៦] កាលព្រះមានព្រះភាគ បរិនិព្វានហើយ ព្រះអនុរុក្ខ

មានអាយុ ក៏ពោលគាត់ចាំនេះ ដំណាលគ្នានឹងការបរិនិព្វានថា

រៀបរយស្របនឹងបស្សនៈ របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលមាន

ព្រះហឫទ័យភ្ជាប់ខ្លួននឹងនឹង មិនមានទេ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់

មិនញាប់ញ័រដោយកល្យាណ ទ្រង់ប្រាសសេចក្តីស្ងប់ តំអនុ-

បាទិសសនិព្វាន ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ក បរិនិព្វានហើយ ទ្រង់

អត់សង្កត់ខ្លាចនា ដោយព្រះហឫទ័យមិនបាច់ញាត មាន

ព្រះហឫទ័យរួចស្រឡះ ដូចជាប្រដាប់លក់ហើយ ។

ពង្ស ព្រហ្មចក្កៈ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិថ្តោ

តស្សីទ្វាគំ

ប្រញាសនំ នេវនត្តា
អន្ធការិវេទ្ធោ អរុណាវតី
បរិនិព្វានេន ច នេសតំ
ននំ ប្រញាបញ្ចកំ ។

តត្រៃ ទុទ្ទាគំ

ប្រញាយាចនំ ភាវត្ថុ
ប្រញានេវេ តតោ ប្រញា
អញ្ញតរោ ច ប្រញា ច
ប្រញាលោកោ តោកាលិកញ្ច
អាឡវិកញ្ច តុទុ ច
ប្រញា តោកាលិកកំត្តុ
សន្តត្តមាមេន នេវនត្តំ
អន្ធការិវិទ្ធំ អរុណាវតី
បរិនិព្វានេន ច បណ្ណាសាតិ
ន្និនិសា ចាបញ្ញាមា និស្សន្និ ។
ប្រញាសំយុត្តំ សមន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិថ្តោ

ទុទ្ទានៃត្រញាបញ្ចកៈនោះ គឺ

សន្តត្តមាប្រញាសូត្រ ១ វេរេត្តសូត្រ ១ អន្ធករិទ្ធិសូត្រ ១
អរុណាវតីសូត្រ ១ ឱតិបរិនិព្វានសូត្រ ១ នេះឈ្មោះថា ត្រញា-
បញ្ចកៈ ដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ។

ទុទ្ទានក្នុងប្រញាសំយុត្តនោះ គឺ

ប្រញាយាចនសូត្រ ១ ភាវសូត្រ ១ ប្រញាទេវសូត្រ ១
អត្តប្រញាសូត្រ ១ ប្រញាដ៏រៀង ក្នុងអបរាមិទ្ធិសូត្រ ១
រឿងប្រញាលោកក្នុងចរាសូត្រ ១ បឋមភោគាលិកសូត្រ ១
តាឡវិកៈ (តិស្សរៈ) សូត្រ ១ តុទុប្រញាសូត្រ ១ ភោគាលិក-
ភិក្ខុសូត្រ ១ សន្តត្តមាសូត្រ ១ វេរេត្តសូត្រ ១ អន្ធករិទ្ធិ-
សូត្រ ១ អរុណាវតីសូត្រ ១ បរិនិព្វានសូត្រ ១ ត្រង់ ១៨
នេះជាបំប៉ាន់ ដែលមានមក ប្រាកដដូច្នេះឯង ។

ចប់ ប្រញាសំយុត្ត ។

ព្រះហស្តលេខ
បរិយាយ អរហន្តវិគ្គ

បរិយាយ ធនញ្ញាដ៏ស្ម័គ្រ

[១០៨] ឯធម្ម សុតិ ។ ឯកំ សមយេ ភគវា
រាជកហោ វិហារតិ វេជ្ជវេន កាលទុក្ខនិវាបេ ។ តេន
ទោ មន សមយេន អញ្ញាតស្ស ការត្វាជគោត្តស្ស
ព្រាហ្មណស្ស ធនញ្ញាដ៏ តាម ព្រាហ្មណី អភិវ្យសន្តា
ហោតិ ពុទ្ធន ធម្មេ ន សាធុន ។

[១០៩] អដទោ ធនញ្ញាដ៏ ព្រាហ្មណី ការ
ត្វាជគោត្តស្ស ព្រាហ្មណស្ស កត្តំ ឧបសំហារន្តិ
ឧបក្កមិទ្ធ(១) កិក្ខុត្តំ ឧបាជំ ឧបាទេសំ ឧបោ
តស្ស ភគវតោ អរហតោ សន្តាសង្កទ្ធស្ស... ឧបោ

ព្រះហស្តលេខ
អរហន្តវិគ្គ ទី ១

ធនញ្ញាដ៏ស្ម័គ្រ ទី ១

[១០៨] ខ្ញុំបាទស្តាប់ យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ច្រើននឹងទោត្តមវេទនា ជាភស្តុតាងនៃការស្តាប់ ដ៏ត្រូវ
រាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង នាព្រះហស្តលេខធនញ្ញាដ៏ (ជាភរិយា)
នៃព្រាហ្មណីខ្ញុំកំ ឯការត្វាជគោត្រ នាព្រះព្រះព្រាហ្មណីព្រះពុទ្ធ
ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ។

[១០៩] លំដាប់នោះឯង នាធនញ្ញាដ៏ព្រាហ្មណី កំពុងចាត់វិធី
ភក្តិ ដើម្បីព្រាហ្មណីការត្វាជគោត្រ គឺភ្នាក់ងារទាំងឡាយបានបំផ្លាញ សូម
ថ្វាយបង្គំព្រះនាមព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ សូមថ្វាយបង្គំ

តស្ស ភកវតោ អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធានំ ។
 ឯវំ វុត្តេ ភាវន្តាជកោត្តា ប្រាហ្មណោ ធម្មត្ថាវចំ
 ប្រាហ្មណី ឯតទតេច ឯវំ ឯវំ មហាយំ វសសំ យស្សំ វា
 តស្សំ វា តស្សំ មុណ្ណកស្សំ សមណស្សំ វណ្ណំ
 កាសតំ ឥតាចំ ក្បាហំ វសសំ តស្សំ សត្តុបា
 ភំនំ អាហេយេស្សមីតំ ។ ឯ ខ្លាហង្គំ ប្រាហ្មណ
 បស្សនមិ សនេវតោ លោកេ ឧបាសម្ពុទ្ធសូត
 សស្សមណ្ឌប្រាហ្មណីយា មហាយ សនេវមុស្សយ
 យោ មស្ស ភកវតោ ភំនំ អាហេយេស្ស អរហនោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធសូត អមិច តំ ប្រាហ្មណ កង្ខ កង្ខាចិ
 ជាចិស្សសីតិ ។

[១០៧] អថេហ ភាវន្តាជកោត្តា ប្រាហ្មណោ
 កុម្មតោ អមត្តមនោ យេន ភកវតោ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា ភកវតោ សង្ខំ សម្មោធិ សម្មោធិយំ
 តេនំ សារាណីយំ វិតិសារត្វា ឯតេមង្គំ ឯសីធិ ។
 ឯកមង្គំ ឯសីធិ ទោ ភាវន្តាជកោត្តា ប្រាហ្មណោ
 ភកវត្ថំ កាថាយ អដ្ឋកាសិ

ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គីនោះ ។ កាលបើទាន់
 ប្រាហ្មណី កាលយំនេះនេះហើយ ប្រាហ្មណីភាវន្តាជកោត្តា និយាយ
 នឹងទាន់ចន្ទាប្រាហ្មណី ឯនេះចេះ មេចច្រើននេះ ធ្លាប់តែឯងនឹង ហ៊ាន
 ពោលសរសើសមណ្ឌប្រាហ្មណី ក្នុងទីផ្លូវសង្គ្រាម ។ មេចច្រើន អញ
 នឹងលើកខ្លួន(១) ចំពោះគ្រូរបស់យើងឯងនោះ ក្នុងកាលអន្ស្រវេះ ។
 ខ្មោលប្រាហ្មណី ក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក មានលោក ប្រាហ្មណេក
 មុនស្សលោក ក្នុងកិច្ចកសាត្រប្រមទាំងសមណប្រាហ្មណី ឯងមុនស្សជា
 សម្មតេវេត ឯងមុនស្សជ័សស ចំពោះលោកអ្នកណា អាចលើក
 ខ្លួន(២) ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះបានទេ ខ្មោល
 ប្រាហ្មណី តែយំអ្នកចូលទៅបុរៈ ចុះទៅហើយ គង់តែនឹងមិនទេ ។

[១០៨] ព្រះនោះឯង ប្រាហ្មណីភាវន្តាជកោត្តា ទ័ត្តអនិច្ចត្ត
 ចូលទៅក្រពះព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ដោយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបន្ទាប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ នឹងពាក្យ
 ដែលត្រូវព្យាបាល ក៏អង្គុយទៅ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះប្រាហ្មណី
 ភាវន្តាជកោត្តា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយគាថា ថា

អញនឹងលើកខ្លួន(១) ចំពោះគ្រូរបស់យើង អញនឹងលើកខ្លួន(២) ចំពោះគ្រូរបស់យើង ។

ប្រាជ្ញាណសំយោគស្ស អរហន្តវន្ត អរហន្តវន្ត
 កីស្ស ធម្មា សុខំ សេតិ
 កីស្ស ធម្មា ធម្ម សោចតិ
 កីស្សស្ស ឯកាធម្មស្ស
 វនិ ហោចសិ តោតមាតិ ។

[១០៨] តោជំ ធម្មា សុខំ សេតិ
 តោជំ ធម្មា ធម្ម សោចតិ
 តោធម្មស្ស វិសម្ពុលស្ស
 មនុស្សស្ស ប្រាជ្ញណ
 វនិ អរិយា មសំសន្តិ
 តិក្ខិ ធម្មា ធម្ម សោចតិ ។

[១០៩] ឯវី វុត្ត ភារាជតោត្តា ប្រាជ្ញណា កកវន្ត
 ឯតតោត អភិក្កន្តំ ភោ តោតម អភិក្កន្តំ ភោ តោតម
 សេយ្យជាមិ ភោ តោតម ធិក្កដិទំ វា ធិក្កដិយ្យ មដិ-
 ច្ឆន្តំ វា វិរេយ្យ មុឡស្ស វា មត្តំ អាចិន្តេយ្យ អនុការ

ប្រាជ្ញណសំយោគ សេចក្តីសកលប្រដាប់ប្រភេទ
 បុគ្គលកាត់បន្ថយ ទើបដកជាសុខ បុគ្គលកាត់បន្ថយ
 ទើបមិនសោកសៅ បពិត្រប្រាសាទ ព្រះអង្គពេញ
 ព្រះឡាទ័យនឹងសង្វាប័បដក ដែលជាធម៌ ។

[១០៨] ព្រះបាទព្រះរាជគ្រាសថា បុគ្គលកាត់បន្ថយ
 សេចក្តីគ្រាន់ ទើបដកជាសុខ បុគ្គលកាត់បន្ថយសេចក្តី
 គ្រាន់ ទើបមិនសោកសៅ ច្បាស់ត្រាញ់ ពួកព្រះ
 អរិយៈ តែងសរសើរឲ្យកាលសង្វាប័បសេចក្តីគ្រាន់ ដែលបាន
 ចូលជាពិស មានបុណ្យផ្អែម ព្រោះជា បុគ្គលកាត់បន្ថយ
 សេចក្តីគ្រាន់ចេញចោល ទើបមិនសោកសៅ ។

[១០៩] កាលដែលព្រះបាទព្រះរាជ គ្រាសយ៉ាងនេះហើយ
 ប្រាជ្ញណ៍ការព្រះរាជគ្រា បានចូលព្រះរាជគ្រាដ៏យ៉ាងនោះ បពិត្រ
 ព្រះរាជដ៏ឆ្លើយ ច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះរាជដ៏បរិសុទ្ធ ច្បាស់
 ណាស់ បពិត្រព្រះរាជដ៏បរិសុទ្ធ ដូចជាបុគ្គលកាត់ ឬរាសីដែលកាត់
 បើកចេញ កាត់បន្ថយដែលកំពុង ចូលចេញឬដែលទុកស្រទន់

វា គេលឃ្លាជាតិ ជាយេឃ្ល ឯកុមារនា រូបាឯ ឯកុមារនា
 ឯវិមា កោតា កោតមេធន អនេកមរិយាយេធន ធម្មោ
 មគាសិកោ ឯសាហំ កវន្តិ កោតមិ សារណំ កត្តាមិ
 ធម្មត្ថ កិក្ខុសង្ឃត្ថ លកេយ្យហំ កោតោ កោតមស្ស
 សន្តិកោ បទ្ធព្វំ លកេយ្យឧបសម្មន្តិ ។ អលត្ថ ទោ
 ការទ្វាជកោតោ ប្រាហ្មណោ កតវកោ សន្តិកោ បទ្ធព្វំ
 អលត្ថ ឧបសម្មន្តិ ។ អចរុបសម្មន្តោ ទោ បនាយស្មា
 ការទ្វាជោ ឯកោ រូបកោតោ អប្បមាត្ថា អាតាបិ
 បយិតតោ វិហារន្តោ ធម៌ស្សេយស្សន្តាយ កុលទុក្ខា
 សន្មនេវ អការស្មា អនតរិយំ បទ្ធព្វន្តិ កធនុត្តរិ
 ប្រាហ្មនិយមរិយាសាឯ ធម្មោ ធម្មោ សយំ អភិញ្ញា
 សន្តិកត្ថា ឧបសម្មន្តំ វិហាសិ ចិណ្ឌា ជាតិ វុសិតំ
 ប្រាហ្មនិយំ កតំ កាណិយំ នាមរិ ឥត្ថត្ថាយាតំ
 អត្ថញ្ញាសំ ។ អញ្ញតកេ ធន បនាយស្មា ការទ្វាជោ
 អរហតិ អយោសិតិ ។

ទូកំប្រាសប្រចិត្តន្តិវិធីនីតិ ដោយនិកាយ ពួកមនុស្សមានចក្ខុ ឆ្លើយឆ្លា
 រូបទាំងឡាយបាន ធម៌ដែលព្រះភោគមជ្ជិមនៃប្រកាសហើយ ដោយ
 អនេកចរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ខ្ញុំព្រះភោគម
 ជ្ជិមនៃផង ព្រះធម៌ផង ព្រះកុសល្យផង ជាទីកំរិតទ្វា ខ្ញុំព្រះអង្គ
 សូមទានរូបក្នុង សូមទាននូវឧបសម្មតា ក្នុងសំណាក់ព្រះភោគម
 ជ្ជិមនៃ ។ ប្រាហ្មណ៍ការទ្វាជកោតោ ក៏បានចក្ខុ ឆ្លើយឆ្លា
 ក្នុងសំណាក់ព្រះភោគមនោះ ។ លុះការទ្វាជកោតោ បាន
 ឧបសម្មតាមិនយូរប៉ុន្មាន ចៀសចេញទៅនៃម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ
 មានព្យាយាមផុតកំលើកលេស បានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុល-
 ទុក្ខទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្ទះស្វយោប្រវេណ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌លា (ព្រះការទ្វាជកោតោ) ក៏បានធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាស់ បានសម្រេច ដោយប្រាជ្ញាគុណដោយខ្លួនឯងក្នុងចក្ខុបុព្វន្ត ខ្ញុំ
 អនុត្តរធម៌នោះ ដែលជាទីចម្អិនព្រាហ្មនិយៈ ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិ
 អស់ហើយ មគ្គប្រាហ្មនិយៈបាននៅលើហើយ សោឡាសកិច្ចភាពក្នុង
 បានធ្វើហើយ មគ្គការទ្វាជកោតោ ដើម្បីសោឡាសកិច្ចនោះទៀត
 មិនបានឡើយ ។ ចល្លាយ អហន្តទាំងឡាយ ព្រះការទ្វាជកោតោ
 ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ព្រាហ្មណ៍សំយក្ខសង្ឃ គរហង្សវង្ស បដិច្ចព្រា

ទុតិយ៍ អញ្ជោលកសត្ត

[១១១] ឯកំ សមយំ ភព្វំ វាជេតហេ វិហាតិ
 វេជ្ជុនំ កាសន្តកាធិវាជេ ។ វេស្សនំ ទោ អត្តោ-
 សកការាទ្ធាដោ ព្រាហ្មណោ ការាជេតោត្តោ កំ
 ព្រាហ្មណោ សមណស្ស ភោគមស្ស សន្តិកា អការាស្ថា
 អនតារិយំ ចទ្ធិនំតាតិ កុបិតោ អនត្តមថោ យេន
 តតកំ តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិន្ទា ភព្វំ អសញ្ញហិ
 ជរាហិ វិនាហិ អត្តោសតិ បរិកាសតិ ។

(១១១) ឃុំ ត្រែ ភត្ត អន្តរាសកការដ្ឋាន ព្រះ
ហ្មឺន ឯត្ថនិក្ខេប តិ កិ មញ្ញសិ ព្រះហ្មឺន អប្ប ធុ
តេ អនុជន្ត មិត្តាមន្ទា ញាតិសាលាហិតា អន្តរ-
យោតិ ។ អប្បកតា មេ ភោ ភោតម អនុជន្ត
មិត្តាមន្ទា ញាតិសាលាហិតា អន្តរយោតិ ។ តិ កិ
មញ្ញសិ ព្រះហ្មឺន អប្ប ធុ តេសិ អនុជន្ត
តាជន្តិយំ វា ភោជន្តិយំ វា សាយន្តិយំ វាតិ ។
អប្បកតា ទេសាហិ ភោ ភោតម អនុជន្ត
តាជន្តិយំ វា ភោជន្តិយំ វា សាយន្តិយំ វាតិ ។

ប្រាជ្ញាសម័យ ការពង្រីក ទ្រង់ស្វាគមន៍

អង្គការកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

(១១០) សម័យដូច ព្រះបាទព្រះនរោត្តម ជ្រុងតំនោ ក្នុងវត្ត
 វេត្យុវន្ត ជាសកលគតិកបណ្ឌិត ទៀបត្រក្រដាសជ្រៃ ។ ក្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
 អក្ខរាសករព្រះនរោត្តម បានច្នៃដំណើរថា ក្រាហ្មណ៍នាព្រះនរោត្តម ចេញ
 ចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ក្នុងសំណាក់ព្រះសេនាបតីនាគរាជ ក៏ទិដ្ឋ អនុបិក្ខ
 ចូលទៅក្រុងព្រះបាទព្រះនរោត្តម លុះចូលទៅដល់ហើយ ដើរតម្រាមព្រះ
 បាទព្រះនរោត្តម ដោយរាបជាងសប្បុរស ភាគក្រពើ ។

(១១១) ការបើកក្ដោសកាត្រាងៈ កាលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ បានក្រសាំងនិងក្ដោសកាត្រាងៈប្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះថា
 ខ្ញុំសូមប្រាហ្មណ៍ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្ដេច ឆ្លុះមិត្រភាគាព្យាបាតិ
 សាលាហិត ជាក្សៀវ ទ្វាប័មករេត្តនវដៃរេ ។ បពិត្រព្រះភាគ
 ដ៏បរិវេទ ធូលកាលឆ្លុះមិត្តភាគាព្យាបាតិសាលាហិត ជាក្សៀវ ទ្វាប័មក
 រេត្តនវដៃ ។ ខ្ញុំសូមប្រាហ្មណ៍ អ្នកសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច
 អ្នកបានរៀបរាជនិយោគនិងសាធិនិយោគ ទទួលឆ្លុះក្សៀវ
 តាំងនោះដៃរេ ។ បពិត្រព្រះភាគដ៏បរិវេទ ធូលកាលឆ្លុះមិត្តរៀបរាជ-
 និយោគនិងសាធិនិយោគ ទទួលឆ្លុះក្សៀវតាំងនោះដៃរេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគកថា សុត្តន្តបិដក

ស. ឧ. ប. ឧ. តេ ប្រាហ្មណ៍ ឧប្បជិត្តស្ថានិ កស្ស តំ
 ហោតីតិ ។ ស. ឧ. តេ កេ កោតម ឧប្បជិត្តស្ថានិ
 អន្តាកមេវ តំ ហោតីតិ ។ ឯវមេវ ទោ ប្រាហ្មណ
 យំ ភំ អន្តេ អនក្កោសន្ត អនក្កោសសិ អនេសន្ត
 កេសេសិ អនក្កោសន្ត កក្កោសិ តំ តេ គយំ ឧប្បជិត្តស្ថានម
 ភវេវតិ ប្រាហ្មណ ហោតិ ភវេវតិ ប្រាហ្មណ ហោ-
 តីតិ ។ យោ ទោ ប្រាហ្មណ អនក្កោសន្ត មន្ត្រកោសតិ
 កេសេន្ត មន្ត្រកោសតិ កក្កោសន្ត មន្ត្រកក្កោសិ អយំ
 វុត្តិ ប្រាហ្មណ សម្ពុត្តិ វិភិហរតិ(*) តេ មយំ តយា
 នេវ សម្ពុត្តាម ឧ វិភិហរម ភវេវតិ ប្រាហ្មណ ហោតិ
 ភវេវតិ ប្រាហ្មណ ហោតីតិ ។ កវន្តិ ទោ កោតម
 សវាជេតា មវេសា ឯវី ជាតាតិ អវាហំ សមណោ
 កោតមោតិ អដ ច ប. ឧ. ឯវី កោតមោ កុដ្ឋតីតិ ។

* ឧ វិភិហរតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគកថា សុត្តន្តបិដក

ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើពួកភ្ញៀវចាំនោះ មិនទទួលយកទេ តើគេ
 នោះបានទៅអ្នកណាវិញ ។ បរិក្ខេបព្រះភាគមជ្ឈិមនិមិត្ត ប្រសិនបើពួក
 ភ្ញៀវចាំនោះ មិនទទួលយកទេ តើនោះត្រូវបានបង្ខំវិញ ។ ម្ចាស់
 ប្រាហ្មណ៍ ការដោះដូរកំណើននោះវា អ្នកឯងដេកជាអ្នក ដែលជាអ្នក
 មិនដេក រឹងរឹងជាអ្នក ដែលជាអ្នកមិនរឹង ប្រកួតប្រកាន់រឹងរឹងជាអ្នក
 ដែលជាអ្នកមិនប្រកួតប្រកាន់ ជាអ្នក មិនទទួលបានប្រកួតប្រកាន់អ្នកនោះ
 ទេ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ការដោះដូរត្រូវបានទៅអ្នកវិញ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍
 ការដោះដូរត្រូវបានទៅអ្នកវិញ ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ អ្នកណាដេកបង្កូល
 ដែលដេក រឹងរឹតបង្កូលដែលរឹង ប្រកួតប្រកាន់តបបង្កូលដែលប្រកួត
 ប្រកាន់ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ បង្កូលនេះ គឺជាអ្នកវិញនោះ តើជាមួយគ្នា
 ធ្វើតបបង្កូលដែលធ្វើហើយ គឺជាអ្នកនោះ មិនបរិភោគជាមួយនឹងអ្នក
 ទេ មិនធ្វើបង្កាវវិញទេ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ការដោះដូរត្រូវបានទៅអ្នកវិញ
 ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ការដោះដូរត្រូវបានទៅអ្នកវិញ ។ ប្រាហ្មណ៍តាមជា
 ចរិត្យក្រមតាំងស្មើ ល្អលំអ្នកភាគមជ្ឈិមនិមិត្តនោះជា ព្រះសម-
 ណោភាគ ជាព្រះសមាធិវិជ្ជា តែព្រះភាគមជ្ឈិមនិមិត្តនៅតែរឹង ។

ក្រាហ្វិកស៊ីប្រឡូ អាហ្វ្រិក អាស៊ី អាស៊ី

(១១២) អក្ខរាវិរុទ្ធិ កុរោ កោរោ
 ឧត្តស្ស សមដិវេនា
 សម្មត្តា វិបុលស្ស
 ឧបសម្ព័ន្ធ កាតិយោ
 កស្សេ កេន ចាមិយោ
 យោ កុទ្ធំ បដិកុជ្ឈតិ
 កុទ្ធំ អប្បដិកុជ្ឈន្តា
 សង្កាមំ ដេតំ ធុជ្ឈយំ
 ឧភិទ្ធអត្ថំ ចរិតំ
 អត្តោ ច បរស្ស ច
 បរំ សង្កមំ ញា
 យោ សកោ ឧបសម្ព័ន្ធ
 ឧភិទ្ធិ តិកិច្ចន្តា
 អត្តោ ច បរស្ស ច
 ដនា មញ្ញត្ថំ កាលោតិ
 យេ ឧត្តស្ស អកោវិធាតិ ។

ក្រាហ្វិកស៊ីប្រឡូ អាហ្វ្រិក អាស៊ី អាស៊ី

(១១២) ក្រាហ្វិកស៊ីប្រឡូ អាហ្វ្រិក អាស៊ី អាស៊ី
 មានខ្លួនខ្លួនហើយ រស់នៅលម្អ មានចិត្តច្របូប្រង
 គ្រោះយល់ត្រូវ អ្នកស្វ័យម្នាក់ក៏លាស ចំពោះបញ្ញាដោយ
 លោកធម៌ តើមានគ្រោះណាមក គ្រោះអ្នកណាគ្រោះ
 ក្របួនលាសគ្រោះដោយ អ្នកខាងឯង ខឹងមានលេចក្តី
 គាត្រក់ គ្រោះសេចក្តីគ្រោះខាងឯង ឯបុគ្គលមិនគ្រោះ
 ក្របួនអ្នកដែលគ្រោះ វេទន៍ស្រឡាត់ដែលគ្រោះបាន
 ដោយគ្រ អ្នកណាខឹងជា អ្នកដទៃគ្រោះមិនខ្លួន ជាអ្នកមាន
 ស្មារតីម្នាក់សេចក្តីគ្រោះបាន អ្នកខាងឯងជា ប្រព្រឹត្ត
 ប្រយោជន៍ដល់ដទៃទាំងឡាយ គឺខ្លួនខឹងអ្នកដទៃ បណ្តា
 ដទៃទាំង ២ ខាង គឺខ្លួនខឹងអ្នកដទៃ ដែលជាអ្នករក្សាសេចក្តី
 សុខ ដទៃទាំងឡាយណា មិនស្មារតីក្តី ដទៃទាំងឡាយ
 នោះ វេទន៍ស្រឡាត់អ្នកខាង ជាមនុស្សពាល ។

[១១៣] ឯវិវិដ្តុ អក្កោសកការទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ
 ភកវន្តំ ឯគណេច អភិក្កន្តំ ភោ ភោតម អភិក្កន្តំ
 ភោ ភោតម ។ បេ ។ ឯសាហំ ភវន្តំ ភោតមំ សវណំ
 កត្ថាមំ នធម្មំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច លកេយ្យហំ ភោតោ
 ភោតមស្ស សន្តិកោ បព្វជ្ជំ លកេយ្យំ ឧបសម្មន្តំ ។
 អលត្ថ ទោ អក្កោសកការទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ
 ភកវតោ សន្តិកោ បព្វជ្ជំ អលត្ថ ឧបសម្មន្តំ ។
 អច្ឆរេសម្បត្តោ ទោ បថាយស្មា អក្កោសកការទ្វា-
 ដោ ឯតោ វុបកដោ អប្បមត្តោ ភកាមំ បហិតត្តោ
 វិហារត្តោ នចរស្សេវ យស្សត្ថាយ កុលមុត្តា សង្ខនេវ
 អតាស្មា អនតារិយំ បព្វជន្តំ កន្តុត្តរំ ព្រហ្មចរិយមរិ-
 យោសានំ និដ្ឋេវ នធម្ម សយំ អភិក្ខា សន្តិកត្វា ឧប-
 សម្មន្តំ វិហាសំ ទំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតិ
 កាណិយំ ធាបរិ ឥត្តត្ថាយាតិ អន្តញ្ញាសំ ។ អញ្ញតភោ
 ច បថាយស្មា ការទ្វាដោ អវហតំ អហោសីតិ ។

[១១៣] កាលព្រះនាងព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 អក្កោសកការទ្វាដោព្រាហ្មណ៍ បានទូលព្រះនាងព្រះភាគ យ៉ាងនេះដោ
 បពិត្រព្រះភាគមដំបើង ច្បាប់ណាស់ បពិត្រព្រះភាគម ដំបើង
 ច្បាប់ណាស់ ។ បេ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ទ្រង់ព្រះភាគមដំបើងផង
 ព្រះធម៌ផង ព្រះក្នុសង្ឃផង ជាទីនិទិព្វក ខ្ញុំព្រះអង្គសូមបានទ្រង់
 បព្វជ្ជានិងឧបសម្បត្ត ក្នុងសំណាក់ព្រះភាគមដំបើង ។ អក្កោសក-
 ការទ្វាដោព្រាហ្មណ៍ បានបព្វជ្ជានិងឧបសម្បត្ត ក្នុងសំណាក់ព្រះនាង
 ព្រះភាគហើយ ។ លុះអក្កោសកការទ្វាដោះមានកាយ បានឧបសម្បត្ត
 មិនយូរប៉ុន្មាន ចៀសចេញទៅក្រៅក្នុងនឹង ជាអ្នកមិនប្រមាទ មាន
 ក្លាយមជ្ឈគតិកិលេស មានចិត្តបញ្ចុះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្រ
 ចំងឡាយចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្ទះសោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់អនុក្ករធម៌ណា លោកគឺបានធ្វើទីជាកំច្បាប់ ទានសម្រេច ដោយ
 ព្រាហ្មជីវកម្មនៃខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្លះអនុក្ករធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុត
 នៃព្រហ្មចរិយៈ ហើយដឹងច្បាប់ថា ជាតិអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ
 បានដក់ចេញហើយ សោច្យសក្ខីកម្មត្រូវបានធ្វើហើយ មន្តកាតាក្ខន្ធ
 ដរាប ដើម្បីសោច្យសក្ខីកម្មនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ ចណ្ណាព្រះអរហន្ត
 ចំងឡាយ ព្រះការទ្វាដោះមានកាយ គឺជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ព្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ អប្បន្តវិញ្ញាណ រាជគម្ភា

ធម្មិយំ អសុវិន្ទកស្សង្គំ

[១១៤] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគម្ភា វិហាតំ
 វេទ្យុវេន កាលន្ទកនិកាយេ ។ អស្សេសំ ទោ អសុវិន្ទ-
 កការទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ ការទ្វាដោតោត្តោ កំវេ ព្រាហ្ម-
 ណោ សមណស្ស តោតមស្ស សន្និគោ អតាស្មា
 អនកាវយំ បទ្ធជិតោតំ កុបំតោ អនត្ថមេវោ យេន
 ភគវា តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា ភគវន្តំ អសញ្ញាហិ
 ធម្មសាហំ វាចាហំ អញ្ញោសតំ បរិភាសតិ ។ ឯវំ វុត្តោ
 ភគវា កុណ្ឌី អហោសំ ។ អថទោ អសុវិន្ទកការ-
 ទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតនកេច ជិតោសិ
 សមណ ជិតោសិ សមណាតិ ។

ព្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ អប្បន្តវិញ្ញាណ កាស្របបង្កើតប្រភេទព្រះភាគ

អសុវិន្ទកស្សង្គ ទី ៣

[១១៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 វេទ្យុវេន ជាគលន្ទកនិកាយស្ថាន ដិតក្រុងកង្កែប ។ អសុវិន្ទកការទ្វាដោ
 ព្រាហ្មណ៍ បានឮដំណឹងថា ព្រាហ្មណ៍ការទ្វាដោតាត្រ ចេញចាកផ្ទះ
 ចូលទៅកាន់ផ្នួស ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណភាគមហោយ ក៏ក្រោចទឹក
 កន្លែងក្នុង ចូលទៅក្រានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដេក
 គម្រាមព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាត់ជាអសប្បុរសដ៏ក្រក់ ។ កាល
 ឃើញអសុវិន្ទកព្រាហ្មណ៍ដេក យ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទៅរក
 ស្លៀក ។ លំដាប់នោះឯង អសុវិន្ទកការទ្វាដោព្រាហ្មណ៍ បានឆោល
 ទឹកព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា ខែសមណៈ យើងឈ្នះអ្នកឯង
 ហើយ ខែសមណៈ យើងឈ្នះអ្នកឯងហើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគបិដក ឧបាសម្ព័ន្ធ

[១០៨] ជយំ វេ មញ្ញតិ ពាលោតិ

វិជាយ ជុស្សំ កណំ

ជយាភ្ន័យ អំ មោតិ

យា តិភិក្ខុ វិជាយតោ

តាស្សុវ វេន ចាមិយោ

យោ កុដ្ឋំ បដិកុដ្ឋានំ

កុដ្ឋំ មក្សដិកុដ្ឋានោ

សត្តាមំ វេតិ ទុដ្ឋយំ

ទុក្ខំបដ្ឋំ វេតិ

អត្ថោ ច បាស្ស ច

បរំ សត្តិបំភិ ញត្វា

យោ សតោ ឧបសម្មតិ

ទុក្ខំ តិក្ខុញ្ចាចំ

អត្ថោ ច បាស្ស ច

ជនា មញ្ញត្ថំ ពាលោតិ

យេ ធម្មស្ស អភោវិជាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគបិដក ឧបាសម្ព័ន្ធ

[១១៩] ព្រះឋានៈព្រះភាគស្រស់ថ្លា បុគ្គលគោលគោលនូវ

ផុសរាតា តែងសំគាល់ថាជ័យជំនះ តែជាសេចក្តីអត់ធន់ជា

ជ័យជំនះ របស់អ្នកប្រាជ្ញនោះ អ្នកណាប្រោចគបដ៍បុគ្គល

អ្នកប្រោច អ្នកនោះឯង វេទនាសេចក្តីកាត់ ព្រោះ

សេចក្តីប្រោចនោះ បុគ្គលមិនប្រោចគបដ៍បុគ្គលអ្នកប្រោច

ឈ្មោះថា ឈ្នះសង្គ្រាម ដែលឈ្នះបានដោយអម្រ អ្នក

ណាដឹងថា អ្នកដទៃប្រោចនឹងខ្លួន ហើយមានស្មារតីម្យ៉ាង

សេចក្តីប្រោចបាន អ្នកនោះឈ្មោះថា ប្រព្រឹត្តខ្លួនប្រយោជន៍

ដល់ជនទាំង ២ នាក់ នឹងខ្លួននឹងអ្នកដទៃ បណ្តាជនទាំង ២

នាក់ នឹងខ្លួននឹងអ្នកដទៃ ដែលជាអ្នកស្វែងរកសេចក្តីសុខ ជន

ទាំងឡាយ ដែលមិនឈ្លាសក្នុងធម៌ វេទនាសំគាល់អ្នក

ដែលអត់ធន់នោះ ថាជាមនុស្សគោល ។

ប្រាហ្មណស័យុត្តស្ស ភារាជ្យោ តិលង្គិកភារាជ្យោ យេនេវិក្កោនំ

[១១៦] ឯវិ វុត្តេ អសុវិទូក ភារាជ្យោ ជា ប្រាហ្មណោ
កកវង្គំ ឯតនេវេច អតិក្កន្តំ កោ កោតម អតិក្កន្តំ
កោ កោតម ។ បេ ។ អត្តញ្ញាសំ ។ អញ្ញាតោ ច
មហាយស្មា ភារាជ្យោ អរហនំ អរហសិកំ ។

បញ្ចង្គំ តិលង្គិកស្មត្ថំ

[១១៧] ឯតំ សមយំ កកវា រាជសោ វិហាតិ
វេជ្ជវេន កាលទូកដិកេ ។ អស្មោនិ ទោ តិលង្គិក-
ភារាជ្យោ ប្រាហ្មណោ ភារាជ្យោ ភារាជ្យោ កិវ ប្រាហ្ម-
ណោ សមណស្ស កោតមស្ស សង្ខេវោ អភារស្មា
អនកាវយំ មទ្ធជិកោតិ កុម្ភេតោ អនត្ថមោ យេន
កកវា តទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា កុណ្ឌិកោ ឯកមង្គិ
អដ្ឋាសំ ។

[១១៨] អដេទោ កកវា តិលង្គិកភារាជ្យោស្ស
ប្រាហ្មណស្ស យេតសា យេតាមវិកត្តមញ្ញាយ តិលង្គិ-
កភារាជ្យោ ប្រាហ្មណំ កថាយ អដ្ឋកាសំ

ប្រាហ្មណស័យុត្ត អយេជ្ជន្ត ទ្រង់ជ្រាបយោវិក្ក វេសិកិលង្គិកភារាជ្យោប្រាហ្មណំ

[១១៩] កាលេវិព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
អសុវិទូកភារាជ្យោប្រាហ្មណំ បានក្របខ្លួនព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាង
នេះថា បពិត្រព្រះភាគដ៏ចម្រើន ច្បាប់ណាស់ បពិត្រព្រះភាគម
ដ៏ចម្រើន ច្បាប់ណាស់ ។ បេ ។ ទានដ៏ច្បាប់ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត
តាំងឡាយ ព្រះការខ្លះមានកាយ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

តិលង្គិកស្មត្ថ ទី ២

[១១៧] សម័យេម្ហយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងទៅ ក្នុងវត្ត
វេជ្ជវេន ជាស្ថានក្នុងបស្ចាន ដឹកក្រុងរាជ្យោ ។ តិលង្គិកភារាជ្យោ-
ប្រាហ្មណំ ទានក្នុងឈ្លីថា ប្រាហ្មណំភារាជ្យោគាត្រ ចេញចាកផ្ទះ
ចូលទៅតាំងផ្ទះ ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណភាគន ក៏ក្រោតទឹក អនិច្ច
ចូលទៅក្របខ្លួនព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរស្រៀមក្នុង
ទិសមគ្គ ។

[១១៨] លំហំបំពោង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តី
ត្រិះរិះ ក្នុងចក្ខុវិស័យតិលង្គិកភារាជ្យោប្រាហ្មណំ ដោយព្រះហឫទ័យហើយ
ទ្រង់ត្រាស់នឹងតិលង្គិកភារាជ្យោប្រាហ្មណំ ដោយភាពថា ថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ធម្មបទ

យោ អប្បនុដ្ឋ ឃ្ម ចាស្ស ទុស្សតិ
 សុទ្ធស្ស ចោសស្ស អនុត្តរាស្ស
 កមេវ ពាលី មេត្តតំ ជាមិ
 សុទ្ធមោ វេជា មជ្ជតំ ចំត្តានិ ។

(១០៧) ឃី វុត្ត តិលត្ថំ កកាវត្ថាជា ព្រាហ្មណ
 កកវត្ថំ ឯតទេវតំ អភិក្កត្ថំ ភោគោកម អភិក្កត្ថំ ភោ
 គោកម ។ បេ ។ ឯសាហំ កវត្ថំ ភោគមំ ឃរណំ កត្វាមិ
 ធម្មត្ថុ កិត្តុស វ្យាហំ ឈរេ ឃរណំ កាតោ ភោគមស្ស
 សត្តំ ក មត្តដ្ឋំ ។ បេ ។ ត ទុត្តំ ព្រាហ្មចរិយបរិយោ-
 សាធំ ធិន្តេវ ធម្មេ សយំ អភិក្កា សត្តិកត្វា ឧប
 សាវ្យដ្ឋំ វិចារសំ ចំណា ជាតិ វិសិទ្ធិ ព្រាហ្មចរិយំ
 កតំ ករណីយំ ជាមិ វត្តត្តាយាតិ អត្តញ្ញាសំ ។
 អញ្ញករេ ច មហាយស្មា ភាវត្ថាជា មហាតំ
 អហោសតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ធម្មបទ

ចុត្តសភាសណា ប្រទូស្ត ចំការេន ដែលដឹងប្រទូស្ត
 ជាសត្វដ៏ស្អាត មិនមានទីលំនៅក្នុងសេស បាចរមែងក្រឡប់
 មកប្រទូស្តសភាសនាវិញ ដូចជាសត្វដ៏ស្អាត ដែលគេ
 បានប្រាសឡប់ ។

(១០៨) កាលបើប្រាមាទព្រាហ្ម ទ្រង់ប្រាសយ៉ាងនេះហើយ
 ក៏សន្និដ្ឋានខ្លាចព្រាហ្មណ៍ បានប្រាបចូលប្រាមាទព្រាហ្ម យ៉ាងនេះ
 ថា បដិប្បាទព្រាហ្មមជ្ឈិមំ ច្បាស់ណាស់ បដិប្បាទព្រាហ្មមជ្ឈិមំ
 ច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ ខំប្រាសន្តិទេ សូមដល់ចូលព្រាហ្មមជ្ឈិមំ
 ដង ប្រាមជ្ឈិមំ ប្រាសន្តិទេ ជាតិកិត្តុស ខំប្រាសន្តិទេ
 ដូចពួកគា ក្នុងសំណាក់ព្រាហ្មមជ្ឈិមំ ។ បេ ។ បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់
 សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្លាហានខ្លាំង ក្នុងចម្បង ដូចពួកគាមិទោ
 ដែលជាចំបងព្រាហ្ម ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិកិត្តុស មន្ត-
 ព្រាហ្មចរិយៈបានដៅចុះហើយ ហេតុសក្ខីភាពត្រូវបានធ្វើហើយ មន្ត-
 កាតាត្ថព្វនៃដើម្បីសាស្ត្រសក្ខីភាពនៃមិនបានឡើយ ។ បព្ពត្តាព្រា
 ហ្មបាត្តនាំឱ្យយ ព្រាហ្មខ្លាចខ្លាចព្រាហ្ម ក៏ជាព្រាហ្មបាត្តនាំឱ្យយ ។

ប្រាសាទសំយោគ អរោហិត អហិសកកាតា

ចក្ខុវិស័យ អហិសកកាតា

(១២០) សាវត្ថុវិស័យ ។ អដ្ឋោ អហិសកកាតា -
ដោ ប្រាសាទ យេន កកា កេតុបស្ថិតិ ឧប-
ស្ថិតិ កកា កកា ស្ថិតិ ស្ថិតិ ស្ថិតិ កកា
សាវត្ថុវិស័យ វិស័យ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។ ឯកស្ថិតិ
ឯស្ថិតិ ចោ អហិសកកាតាដោ ប្រាសាទ កកា
ឯកស្ថិតិ អហិសកកាតា កោ កោត អហិសកកាតា
កោ កោត ។

(១២១) យថា ឆាតិ កថា ឧស្ស

សិយា ចោ ក្ខិ អហិស កា
យោ ច កោយេន វិស័យ
ឧស្ស ច ឯ ហិសតិ
ស្ថិតិ អហិសកកា យោតិ
យោ ឆា វិស័យតិ ។

ប្រាសាទសំយោគ អរោហិត ឈោអហិសក

អហិសកកាតា ទី ៥

(១២០) សាវត្ថុវិស័យ ។ ឯកស្ថិតិ អហិសកកាតា -

ប្រាសាទ ចូលទៅក្នុងប្រាសាទ បុរេបុរាណ ឯកស្ថិតិ
ក្នុងប្រាសាទ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។

(១២១) ប្រាសាទសំយោគ អរោហិត ឈោអហិសក
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។
ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ឯកស្ថិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សកាបិវគ្គ

(១២២) ឯវំ វុត្តេ អហិសកការាដោ ព្រាហ្មណោ
កកវន្តំ ឯតនេវេន អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ មេ ។
អន្តក្ខាសំ ។ អញ្ញករោ វ មនាយស្មា ការាដោ
អរហតំ អហោសីតិ ។

ឆដ្ឋំ ជិដិស្សត្ថំ

(១២៣) សាវត្ថិនិទានំ ។ អថេតោ ជដាការាដោ
ព្រាហ្មណោ យេន កកវំ កេតុមសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា
កកវតា សន្តិ សង្កោនិ សង្កោនិយំ កាមំ សារុណិ-
យំ វិភិសារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

(១២៤) ឯកមន្តំ និសីទោ តោ ជដាការាដោ
ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ កាតាយ អជ្ឈកាសិ
អន្តោ ជដា ពហំ ជដា
ជដាយ ជដិតា មដា
តំ តំ កោតម មុច្ឆាមិ
កោ ឥមំ វិជជយេ ជជន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាបិវគ្គ

(១២៥) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនោះហើយ
អហិសកការាដោព្រាហ្មណ៍ បានពោលនូវពាក្យនេះ នឹងព្រះចាត់ព្រះ
ភាគជា បពិត្រព្រះភាគមជ្ឈិមេន ច្បាស់ណាស់ ។ មេ ។ បានជីវិត
ច្បាស់ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តចាន់ឡាយ ព្រះការាដោមានអាយុកំជា
ព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ជិដិស្សត្ថ ទី ២

(១២៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ត្រាបានឯង ជដាការាដោព្រាហ្មណ៍
ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
រីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលនូវរីករាយ
នឹងពាក្យដែលនូវរីករាយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

(១២៧) លុះជដាការាដោព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយភាព ជា
បណ្តាញទាន់ក្នុងកំឡាន បណ្តាញទាន់ក្រៅកំឡាន ក្បែរសព្វ
គែងចំពាក់ ដោយបណ្តាញ បពិត្រព្រះភាគម ព្រោះ
ហេតុនោះ ឡំព្រះអង្គសូមសូមនូវសេចក្តីនោះ តើអ្នកណា
អាចកាច់ឆ្មារបណ្តាញនេះបាន ។

ប្រាហ្មណសំយុត្តស្ស អហោរិក្ខំ ឆន្ទ្យាសំសា

[១២៥] សីលេ មនិជ្ជាយ ឧហេ សមញ្ញោ

ធិក្ខំ មញ្ញញ កាវយំ

អាតាមី ធិបតោ កំកុ

សោ វេទំ វិជជយេ ជជិ

យេសំ កកោ ច ឆោសោ ច

អវិជ្ជា ច វិវជិតា

ទីណាសកំ អហោត្ថា

តេសី វិជជិតា ជជា

យតុ ឆាមញ រូបញ

អសេសំ ឧបវុជ្ជតិ

មជ្ជិយរូបសញ្ញា ច

ឯត្ថេសា ធិដ្ឋតេ ជជាតិ ។

[១២៦] ឯវិ វុត្តេ ជជាភាវត្ថាដោ ប្រាហ្មណោ កត្ត-
វន្តំ ឯតធនេច អភិក្កន្ធិ តោ កោតម ។ មេ ។ អញ្ញត្ត-
រោ ច មជ្ជាយស្ថា ភាវត្ថាដោ អហោតំ អហោសីតិ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្ត អហោរិក្ខំ សេចក្តីសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

[១២៥] ព្រះគង្គត្រាស់ថា ខាងឆ្វេងញាតិយ ក្នុងសំសារវង្គ

ប្រកបដោយបញ្ញា មានក្បាយម មានបញ្ជាជាគ្រឿងក្បូរ

ខ្លួន កំរើនៅក្នុងសីល ហើយចាំរើនឡើងក្នុងបញ្ញា ខាង

នោះ ទើបគូរតាប់គ្នាខ្លួនបណ្តាញានបាទ កន្លះក្តី ទោសក្តី

អវិជ្ជក្តី ដែលជនចាំឡើយណា ឲ្យសាច់លាចរហើយ

ជនចំរើននោះ មានភាសៈអស់ហើយ ជាគ្រូអរហន្ត ជន

ចំរើននោះ ឈ្មោះជាបាទកាប់គ្នាខ្លួនបណ្តាញាទា ភាមក្តី

រូបក្តី បដិយសញ្ញានិងប្រសញ្ញា លេកមិនសល់ក្នុងទីណា

បណ្តាញាទុះ កំរើចំស្មុគ្រក្នុងវិន័យនោះ ។

[១២៦] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យំនិទេះហើយ

ដង្ហែកទ្រង់ប្រាហ្មណ៍ បាទអោយឲ្យភាគនេះ ក៏ឲ្យព្រះមានព្រះភាគ

ថា បពិត្រព្រះនាគមជ្ជិមរោ ក្នុងសំណាស់ ។ មេ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត

ចាំឡើយ ព្រះភាវត្ថាដោះមានកាយ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

សុទ្ធិកស្ត្រ

(១២៧) សាវត្ថិទំនាធំ ។ អថោ សុទ្ធិកការធ្វា-
ដោ ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា ភេទុបសង្កម៌ ឧប-
សង្កម៌ត្វា ភកវតា សន្តិ សង្កាធិ សង្កាធិយិ
កម៌ សាវណិយិ វិភីសាវត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទំ ។

(១២៨) ឯកមន្តំ ធិសីទំ ថោ សុទ្ធិកការធ្វា-
ដោ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ សង្កកេ ឥមំ កថំ អ-
កាសិ

ន ព្រាហ្មណោ សុជ្ឈតិ កោចិ លោកេ
សីលវាចិ ភថោ កាវិ

វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សោ សុជ្ឈតិ

ន អញ្ញា ឥត្វា មជាតិ ។

(១២៩) តហុម្បិ មលចំ ជប្បិ

ន ជន្វា ហោតិ ព្រាហ្មណោ

អន្តោ កាសម្ពុស្សន្តិដ្ឋោ

កុហោ ឧបទិស្សិកោ

សុទ្ធិកស្ត្រ ទី ៧

(១២៧) សាវត្ថិទំនាធំ ។ ព្រាហ្មណោ សុទ្ធិកការធ្វា
ចូលទៅកាន់ព្រះមានព្រះកាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសចក្ត
រីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះកាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលនូវរីករាយ
នឹងពាក្យដែលនូវរីករាយហើយ ក៏គន្ថយក្នុងទីសមគួរ ។

(១២៨) លុះសុទ្ធិកការធ្វាព្រាហ្មណ៍ គន្ថយទីសមគួរហើយ
បានពោលនាងនេះ ក្នុងសំណាត់ព្រះមានព្រះកាគថា

បុគ្គលដែលឈ្នះថា ព្រាហ្មណ៍ ពុំទាន់បរិសុទ្ធទៅឡើយ

១ លុះបុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក ដែលមានសីល
ធ្វើឱ្យគបៈ ប្រកបដោយវិជ្ជានិងចរណៈ បុគ្គលនោះ រើប
រឿនដោយបរិសុទ្ធ ពួកសត្វដទៃៗ ត្រូវបាន រើបនិង
បរិសុទ្ធឡើយ ។

(១២៩) ព្រះគង្គត្រាស់ថា បុគ្គលកាលាចារកុំពាក្យច្រើន
តែជាអាក្រក់ក្រៃលែងយ៉ាងណា ខាងក្នុង កាស្រ័យដោយ
ការកុហក ក៏មិនឈ្នះថា ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះជានិច្ចឡើយ

ប្រាហ្មណសំយុត្តស្ស អរហន្តវុទ្ធ អត្តិកភាវាជស្ស បរិនិព្វន្ធំ

ទតិយោ ប្រាហ្មណោ វេស្សោ
សុត្វា ចណ្ឌលបុគ្គលោ
អាទុរិយោ បហិតត្តោ
និទ្ទិ ធម្មបរក្កមោ
បរេស្វតំ បរមំ សុទ្ធិ
ឯវិ ជាតាហំ ប្រាហ្មណាតំ ។

(១៣០) ឯវិ វុត្ត សុទ្ធិកភាវាជោ ប្រាហ្មណោ
កកវន្តំ ឯតទរោច អតិក្កន្តំ កោ កោតម អតិក្កន្តំ
កោ កោតម ។ បេ ។ អញ្ញតរោ ច បដាយស្មា
ភាវាជោ អរហតំ អបេកសីតិ ។

អដ្ឋមិ អត្ថកល្យាណំ

(១៣១) ឯកំ សមយំ កកវា វាជកហោ វិហរតិ
វេន្យវិន កលទ្ធកនិវេ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
អត្ថកភាវាជស្ស ប្រាហ្មណស្ស សច្ច្យតា តាហោសោ
សង្ខហិតោ ហោតិ អត្ថិ ផុតស្សាមិ អត្ថិហុតំ បរិច-
រិស្សាមីតិ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្ត អរហន្តវុទ្ធ បរិនិព្វន្ធនៃអត្ថកភាវាជប្រាហ្មណំ

ក្សត្រេ ប្រាហ្មណំ វេស្សុៈ សុទ្ធៈ ចណ្ឌល អ្នកចោល
សំភម ដែលមានក្បាយមាត្រាហោយ មានចំកូបកាន
ទៅ កាន់ព្រះនិក្ខម មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងម្តងជាម្តង
រមែងដល់នូវសេចក្តីបរិសុទ្ធដ៏ក្រៃលែងបាន ខ្លួនប្រាហ្មណ៍
អ្នកចូរផ្សំយ៉ាងនេះចុះ ។

(១៣២) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សុទ្ធិកភាវាជប្រាហ្មណ៍ បានតោតរន្ទុករក្សានេះ នឹងព្រះមាន
ព្រះភាគជា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តគ្រប់គ្នា
ព្រះភាវាជៈមានគោរព ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

អត្ថកល្យាណំ ទី ៨

(១៣៣) សមយម្ហយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តាំងនៅក្នុងវត្ត
វេន្យវិន ជាភលទ្ធកនិវេសន្ត ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សមយោធន៍
អត្ថកភាវាជប្រាហ្មណ៍ លាយខ្លួនបាយសាដោយសម្បី ដោយបំណង
ថា អាត្មាអញនឹងចូជាភ្លើង នឹងបំរើនូវការបូជាភ្លើង ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សុត្តន្តបិដក

[១៣២] អដាទា ភក្កវ ធុត្តន្តសមយំ ធិរសេត្វា
បត្តនិវាសនាយ ភក្កវាហំ មិណ្ឌាយ ចារិសំ ភក្កវេហ
សមនាទំ មិណ្ឌាយ ចារិសោ យេន អត្ថិកការាទាស្ស
ប្រាហ្មណស្ស ធិរសេនំ ភេតុបស្ថន្តិមិ ឧបស្ថន្តិមិ ឬ
ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

[១៣៣] អដ្ឋាសា ទោ អត្ថិកការាទាស្ស ប្រាហ្ម-
ណោ ភក្កវន្តំ មិណ្ឌាយ មន្តំ(១) មិស្វា ឯ ភក្កវន្តំ តាថាយ
អដ្ឋាសិ

តិវា វិជ្ជាហិ សម្មន្តោ
ជាតិមា សុត្តវ ធាតុ
វិជ្ជាចរណសម្មន្តោ
សោមំ កុញ្ញយ្យ តាយសន្តិ(២) ។

[១៣៤] ធាតុម្យំ ចលមំ ជម្យំ
ន ជញ្ជា ហោតិ ប្រាហ្មណោ
អន្តោ កាសម្ភុសន្តិដ្ឋោ
កុហោ បរិភិកា

១ ឧ.ម. មិណ្ឌាយ រន្តំ ។ ២ ឧ.ម. បាយាសន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សុត្តន្តបិដក

[១៣៥] លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្ងៀមប្រដាប់
បាត្រនិងចីវរ ក្នុងចូលសម័យ សេចក្តីលេចចេញចូល ក្នុងក្រុងក្រុងគ្រឹះ
កាលប្រាប់ចេញចូលរាល់ដំណាក់ក្នុងក្រុងក្រុងគ្រឹះហើយ ក៏ចូលទៅកាន់
ផ្ទះរបស់អត្ថិកការាទាស្សប្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ឈរទៅ
ក្នុងទីសមគួរ ។

[១៣៦] អត្ថិកការាទាស្សប្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
កំពុងទ្រង់ឈរដើម្បីចេញចូល លុះឃើញហើយ បានកាលនឹងព្រះ
មានព្រះភាគ ដោយតាម ថា

អត្ថណបរិបូណីតោយវិជ្ជាហិ មានជាតិ(ចំប៉ាសុទ្ធ) ជាអ្នកចេះ
ចំណេះច្រើន ជាអ្នកបរិបូណីតោយវិជ្ជាចរណៈ អ្នកនោះ
ទើបចូលព្រះភាគ ឆ្លុំបាយាសនេបាន ។

[១៣៧] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ចុក្កលកាលកាលទូតាក្សត្រច្រើន
កែជាអ្នកជ្រកជ្រកនៅក្នុង រាងកាយ ត្រូវសេចក្តីកុហក
ប្រើរកហើយ មិនឈ្លានចិត្តប្រាហ្មណ៍ ព្រោះជាតិឡើយ

ប្រាជ្ញាបណ្ណបញ្ញត្តិ អនាម័យ ជាតិកិច្ចទទួល

ចុះត្បូងដំបូង យោ វង់
 សត្វនាយក បស្សន៍
 អង្គ ជាតិកុម្ម បត្តា
 អង្គ វេសិតោ ឌុំ
 ឯតាហ៍ ត្រីហ៍ វិជ្ជាហ៍
 តេជ្ជា ហោតិ ព្រាហ្មណ៍
 វិជ្ជាបរណសម្បត្តិ
 ភោគី កុញ្ញយ្យ ជាយសន្តិ ។

កុញ្ចុត លី ខេនហេ ប្រាហ្មណ៍ ភវ៌្ម ។

[១៣៥] តាងព័ត៌មាន មេ អា.កាដ.ជឿ
សម្បស្សនី ប្រាហ្មណ ទេស ឆន្ទា
តាងព័ត៌មាន បទុទន្ត តុនា
ឆន្ទ សត្វ ប្រាហ្មណ វត្តិ វសា
អាញ្ញ ឆ កៅលីនី មហាសី
វិណាសី កុត្តរាជ្ជវបសន្តិ
អង្គ ចា.នន ឧបជ្ជហស្ស
ទេសនា តំ បុត្រាមេកុស្ត ហោតិក ។

ប្រាសាទស្រីយន្ត អរហន្តវន្ត ចំណោមគ្នាខ្ពង់ខ្ពស់រំកិលរំលោភ ដូចជាជម្រៀង

နှစ်လကမီ၌စွဲလေ့ရှိသော အလေ့အကျင့်ကို ပြောင်းလဲအောင်
 ယေဘုယျပြုလုပ်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်
 လိုအပ်သည်။ ထိုအတွက် အထူးအရေးကြီးသော အချက်များမှာ
 အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။
 ၁။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၂။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၃။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၄။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၅။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၆။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၇။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၈။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၉။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။
 ၁၀။ အချိန်အား အသုံးပြုရန် အထူးအရေးကြီးသည်။

ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ សូមប្រារព្ធនាមវង្ស ជាព្រាហ្មណ៍
 ដំបូង ហ៊ុន សែន ៗ

[១៣៥] ប្រសើរគ្រាន់ជា រាងកាយ មិនប្លែកពីគោតភាពដទៃ
ដែលបានអំពីការបោលគាត់ ដូចជាប្រៀនៗ ខ្លាច
ត្រាញពី ឥទ្ធិពល មិនមែនជាឥទ្ធិពលក្នុងអ្នកឬអ្នកឃើញ
ធម៌តាមទី១ ព្រះពុទ្ធចំណំរួច តែងចេញមើលការបោល
គាត់ ដូចជាប្រៀន ខ្លាចត្រាញពី ការបើកធម៌តាម
ហើយ ទេវធម៌ជាតាមចំណិតដ៏រឹង ឬអ្នកទំនុកចំណេះព្រះ
ទីលក្សណ ដែលមានគុណបរិបូណ៌ អ្នកស្វែងរកនូវគុណ
ដ៏ធំ ជាអ្នកទាញទៅស្រឡាញ់ស្នេហា ដោយចាប់ផ្តើមពីដំបូង
ព្រោះ គោរពទេវតាបស់បុគ្គលអ្នកបាញ់ទៅបុណ្យ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុពទិវគ្គ

(១៣៦) ឯវី វុត្ត អត្តិកការគ្នាដោ ប្រាហ្មណោ
កកវន្តំ ឯកធារេន អត្តិក្កន្តំ កោ គោតម អត្តិក្កន្តំ កោ
កោតម ។ មេ ។ អញ្ញតរោ ច បនាយស្មា ការគ្នាដោ
អរហតិ អរហសីតិ ។

និមិ សុន្តរិកសុត្តំ

(១៣៧) ឯកំ សមយំ ភគវំ កោសលេសុ
វិហរតិ សុន្តរិកាយ ននិយា តីរេ ។ តេន ទោ មន
សមយេន សុន្តរិកការគ្នាដោ ប្រាហ្មណោ សុន្តរិកាយ
ននិយា តីរេ អត្តិ ធុហតិ អត្តិហត្ថំ បរិចរតិ ។ អថទោ
សុន្តរិកការគ្នាដោ ប្រាហ្មណោ អត្តិ ធុហតិ អត្តិហត្ថំ
បរិចរតិ ឧដ្ឋាយោសថា សមន្តា ឧត្តន្តិសា អនុវិលោ-
កេសិ កោ ទុ ទោ ឥមំ ហិក្សេសេសិ កុរុញ្ចយ្យតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុពទិវគ្គ

(១៣៦) កាលវេលាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រាស់យ៉ាងនេះ
ហើយ អត្តិកការគ្នាដោប្រាហ្មណ៍ តទៅរកបង្គំខ្លួនព្រះមានព្រះភាគ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាប់រោគណាស់ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ច្បាប់រោគណាស់ ។ មេ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តចាំនិទ្យាយ
អត្តិកការគ្នាដោមាននាម គឺជាព្រះអរហន្តមួយដែរ ។

សុន្តរិកសូត្រ ទី ៧

(១៣៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះទៀប
ជ្រៅស្ទឹងសុន្តរិក ក្នុងវេលាសាល ។ សម័យនោះនិង សុន្តរិកការគ្នាដោ
ប្រាហ្មណ៍ តែងបូជាភ្លើង បំរើឲ្យកាបូជារក្សិក ទៀបជ្រៅស្ទឹងសុន្តរិក ។
លុះសុន្តរិកការគ្នាដោប្រាហ្មណ៍ បូជារក្សិក បំរើឲ្យកាបូជារក្សិកហើយ
ក៏ប្រោកអំពីសនៈ ជាការរើសជុំវិសាច់រូង គឺថា អ្នកណាញ់ គួរ
បរិភោគឲ្យបាន វេលាសាលបូជានេះ ។

[១៣៨] អនុសា ។ ចា សុន្ទរិកការដ្ឋាន ជា ប្រាហ្មណ៍
 កក្កដ៍ អញ្ញករស្មី ត្រូវទ្រុឌ ស្មើបំ ចាត់ ធិសន្តិ
 ធិស្វា ។ មេធិ ហេតុធន ហេតុសេស កហេតុ ធីតា
 ណេធិ ហេតុធន កមណ្ឌលុំ កហេតុ យេធន កក្ក
 តេនុសន្តិ ។ អថេន កក្ក សុន្ទរិកការដ្ឋានស្ម
 ប្រាហ្មណស្ម មេធិសេន ធីសំ វិវ ។ អថេន
 សុន្ទរិកការដ្ឋានជា ប្រាហ្មណ៍ ធីតា អយំ កវិ
 ធីតា អយំ កវិ កតោ វ មេធិ ធីតា កតា ហ
 អរហន្ត ។ អថេន សុន្ទរិកការដ្ឋានស្ម ប្រាហ្មណស្ម
 ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា
 យេធន ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា
 សុន្ទរិកការដ្ឋានជា ប្រាហ្មណ៍ យេធន កក្ក តេនុ
 មសន្តិ ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា ធីតា
 កវិ ។

[១៣៨] សុន្ទរិកការដ្ឋានប្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
 ត្រង់គង់ទីព្រះសីល គ្រោមម្លប់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ គំកាន់ខ្ញុំ
 បាយាស ដែលសរសើរក្នុងការប្រាថ្នា ដោយដៃឆ្វេង ហើយកាន់ខ្ញុំកុណ្ឌ
 ទំព័រដោយដៃស្តាំ ចូលទៅក្រុងមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះឯង
 ព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់បើកព្រះសីល ដោយឆ្វេងស្តាំ ដៃសុន្ទរិក-
 ការដ្ឋានប្រាហ្មណ៍ ។ សុន្ទរិកការដ្ឋានប្រាហ្មណ៍ ក៏ពោលថា លោក
 ដំបើកនេះ ក្បាលត្រង់ល លោកដំបើកនេះ ក្បាលត្រង់ល ដូច្នេះ
 ហើយ ចង់ត្រឡប់អំពីទីនោះមកវិញ ។ ទើបសុន្ទរិកការដ្ឋានប្រាហ្មណ៍
 បានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ប្រាហ្មណ៍ចង់ឡាយក្នុងមួយ ក្នុងលោកនេះ
 មានក្បាលត្រង់លដែរ បើដូច្នេះ មានតែអាត្មាអញត្រូវចូលទៅក្នុង
 ព្រះមានព្រះភាគនោះ ហើយស្ម័គ្រចិត្តវិញ ។ លំដាប់នោះឯង
 សុន្ទរិកការដ្ឋានប្រាហ្មណ៍ ចូលទៅក្រុងមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ គំពោលភាគនេះ ឯងព្រះមានព្រះភាគថា លោកដំបើក
 ជាដំបើក ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយទី១ សកាមិវគ្គ

[១៣៩] មា ជាតី បុព្វ ចរណញ្ច បុព្វ
 កង្ខា ហវេ ជាយតិ ជាតវេនា
 ធិនាកុលំនោមិ មុនី ធិតិមា
 អាជាធិយោ ហោតិ ហិរិធិសេនា
 សន្ទេន នន្ទោ ននសា ឧមេតា
 វេនន្តកុ វុសិតព្រហ្មចរិយោ
 យញ្ញវជិតោ កម្ពុជវ័យេជ
 កាលេន សោ ជុហតិ នក្ខិណោយ្យតិ ។

[១៤០] អត្វា សុយេដ្ឋំ សុហុតំ មមយេនំ
 យំ ភានិសំ វេនកុមន្តសាមំ
 កុម្មានិសាទំ ហិ ឧនស្សនេន
 អញ្ញោ ជនោ កុញ្ញតំ ហត្យសេសន្តិ ។
 កុញ្ញតុ ភវំ ភោតមោ ប្រាហ្មណោ ភវន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាមិវគ្គ

[១៣៩] ព្រះគង្គប្រាសព៌ ចូរអង្គកុស្តរេតជាតិឡើយ ចូរ
 ស្ទូនកែប្រែប្រតិកិច្ច ភ្លើងភ្លើងកើតអំពីឈើ ឯអ្នកប្រាជ្ញ
 ទោះបីកើតក្នុងក្រព្វលទ្ធភាព ក៏គង់មានសេចក្តីព្យាយាម ជា
 បុរសជាដើម្បី ជាអ្នកហាមឃាត់ ឆ្លៀតបរិយាយហិរិ
 ទូន្មានដោយបរមគុណៈ ប្រកបដោយការទូន្មានខ្ពស់ស្រ្តីយ
 ដល់នូវទិវបុត្រនៃបុត្រវេទ គឺមន្ត្រ មានព្រហ្មចរិយៈនៅឆ្ងាយ
 ហើយ បុគ្គលណា កាក៏តែងនូវយំក្លា ជនគប្បីហៅបុគ្គល
 នោះ (ជាព្រាហ្មណ៍ដ៏ទុក្ខ) បុគ្គលនោះ វេនិតបូជាខ្ពស់
 ទុក្ខិណោយ្យបុគ្គលតាំងឡើយ តាមកាល ។

[១៤០] សុត្តន្តភាព្វាជប្រាហ្មណ៍នាលជា តែនេះ ខ្ញុំ
 ចូរដាក់ហើយដោយប្រពៃ តែនេះ ខ្ញុំគិតបរិយាយដោយប្រពៃ
 ដោយតែង ខ្ញុំមិនទាន់ឃើញបុគ្គលណា ដែលដល់នូវវេទដូច
 ជាព្រះអង្គសោះ ព្រោះថាជនឯទៀត លុះតែមិនឃើញពួក
 បុគ្គលដូចជាព្រះអង្គ ទើបចំរើកោតបាយាស ដែលសល់
 អំពីការបូជា ។

សូមព្រះភាគមជ្ឈិមវេទ ជាព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើន បរិភោគចុះ ។

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធស្ស គហ្គវេន្ត ហឡសេសន្តានំ

(១៤១) តាជាភិក្ខុំ មេ អកោដិធមយ្យំ

សម្បស្សតំ ប្រាហ្មណ ធមស ធម្មោ

តាជាភិក្ខុំ បនុន្តំ តុត្វា

ធម្មេ សតិ ប្រាហ្មណ វុត្តិ វេសា

អញ្ញោ ន ច កោវលីនំ មហេសី

ចំណាសវិ កុត្តកុច្ឆវេសន្តិ

អន្លោ ន ចាធន ឧប្បហស្ស

ទេត្តញ្ចិ តំ បុត្តាបេក្ខស្ស ហោតីតិ ។

(១៤២) អថ កស្ស ចាហំ កា កោតម វិមំ

ហឡសេសំ នម្មិតំ ន ទ្វាហន្តិ ប្រាហ្មណ មស្សាមិ

សនេវកោ លោកេ សហាវកោ សត្រុញ្ចកោ សស្សម-

ណាប្រាហ្មណិយា មជាយ សុវេរេនុស្សាយ យស្សេ-

សោ ហឡសេសោ កុត្តោ សម្មាបរិណាមិ កច្ឆេយ្យ

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធស្ស អហេន្តវុត្ត ព្រះប្រាហ្មណ៍ឡោយន្តវេន្ត ដែលសល់អំពីការប្លង់

(១៤៣) ព្រះអង្គស្រាស់ថ កថាគមមិនគួរបរិភោគការជន

ដែលបានអំពីការរោលភាព ដូចជាចម្រៀងទេ ម្ចាស់

ប្រាហ្មណ៍ ធម៌នេះ មិនមែនជាធម៌របស់ពួកបុគ្គលអ្នកឃើញ

ធម៌អាថ៌កំបាំង ព្រះពុទ្ធចាំនិទ្យាយ តែងចម្លែងនូវការរោល

ភាព ដូចជាចម្រៀង ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ កាលចែងធម៌មាន

ហើយ នេះឯង ជាភាពចាំបាច់ដ៏ល្អ ចូរអ្នកទំនុកចំរើនព្រះ

វិញ្ញាណស្រព ដែលមានគុណបរិបូណ៌ អ្នកស្វែងរកនូវគុណ

ដ៏ធំ អ្នករៀបចំសេចក្តីច្រើន ដោយបាយនិងទឹកដ៏ទុក្ខ

ព្រោះថា នោះជាទេត្តាបេសបុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាបុណ្យ ។

(១៤៤) បរិក្ខេបព្រះភាគមជ្ឈិមវិម បើដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទិញ

នូវបុណ្យ ដែលសល់អំពីការប្លង់នេះដែលអ្នកលា ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍

អង្គរលាត ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ប្រហុលោក ភ្នំនិរត្តកសត្វ

ព្រមទាំងសមណប្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្ស

និរោស កថាគម មិនឃើញមានបុគ្គលណា ដែលបរិភោគបុណ្យ

សល់អំពីការប្លង់ ហើយតប្បីផល នូវការទ្រទ្រង់ព្រមទៅដោយស្រួល

អញ្ញាត្រ តដាតតស្ស វ តដាតតស្សវតស្ស វ តដា
ត្រាហ្មណ តំ ហត្ថសេសំ អបហិត វ ធម្មតា
អប្បណតោ វ ឧទកោ ឧបិណមេសីតំ ។

[១៤៣] អដទោ សុទ្ធិកភាវនាដោ ត្រាហ្មណ
តំ ហត្ថសេសំ អប្បណតោ ឧទកោ ឧបិណមេសី ។
អដទោ សោ ហត្ថសេសោ ឧទកោ បក្ខិកោ វិចីដា-
យតិ(១) វិចីដាយតិ សទ្ធាយតិ សម្មទ្ធាយតិ ។
សេយ្យដាមំ តាម តាលោ(២) ឱវសសន្តត្ថោ ឧទកោ
បក្ខិកោ វិចីដាយតិ វិចីដាយតិ សទ្ធាយតិ សម្ម-
ទ្ធាយតិ ឯវមេវសោ ហត្ថសេសោ ឧទកោ បក្ខិកោ
វិចីដាយតិ វិចីដាយតិ សទ្ធាយតិ សម្មទ្ធាយតិ ។
អដទោ សុទ្ធិកភាវនាដោ ត្រាហ្មណ សិរិកោ លោ-
មហដ្ឋដាតោ យេន ភកកំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា
ឯកមន្តំ អដ្ឋាសំ ។

១ វិចីដាយតិ វិចីដាយតិ ។ ២ វ. លោយោ ។

ក្រៅពីតាត ឬក្រៅពីសាវ័កតាតនោះឡើយ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ បើ
ដូច្នោះ អ្នកចូលកំចោលខ្ញុំបាយស ដែលសល់អំពីការប្រើប្រាស់នោះ ក្នុង
វិគ្គានស្រីស្រស់ ឬបាចនៅក្នុងទីកន្លែងដែលគ្មានសត្វ ។

[១៤៣] លំដាប់នោះឯង សុទ្ធិកភាវនាដោត្រាហ្មណ៍ កំបាច
បាយស ដែលសល់អំពីការប្រើប្រាស់នោះ នៅក្នុងទីកន្លែងដែលគ្មានសត្វ ។
បាយស ដែលសល់អំពីការប្រើប្រាស់នោះ លុះត្រាហ្មណ៍បាចបាចនៅក្នុងទីក
ហើយ ក៏ធ្វើសំឡេងក្នុងចុង វិចីដ ហុយផ្សងឡើង ហុយផ្សង
ក្ដៅល ។ ដូចជាដាលៈនហលអស់មួយថ្ងៃ ហើយដាច់នៅក្នុងទីក ធ្វើ
សំឡេងក្នុងចុង វិចីដ ហុយផ្សងឡើង ហុយផ្សងក្ដៅល យ៉ាងណា
មិញ បាយស ដែលសល់អំពីការប្រើប្រាស់នោះ ត្រាហ្មណ៍បាចបាចនៅក្នុង
ទីក ហើយធ្វើសំឡេងក្នុងចុង វិចីដ ហុយផ្សងឡើង ហុយផ្សង
ក្ដៅល យ៉ាងនោះឯង ។ លំដាប់នោះ សុទ្ធិកភាវនាដោត្រាហ្មណ៍
បានសេចក្ដីសង្ឃឹម កើតសេចក្ដីប្រិយ កំចូលទៅកាលព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បិទនៅក្នុងទីសមគួរ ។

ព្រាហ្មណ៍សំយោគ អហន្តរៈ វិទូរមា

(១៤៤) ឯកមន្តិ បំភំ ទោ សុន្ទរកកាវត្វាជំ

ព្រាហ្មណ៍ កកា កាជាហិ អដ្ឋភាសំ

មា ព្រាហ្មណ ធាតុសមាធិហោ

សុន្ទិ អមញ្ញំ កហិត្វា ហិ ឯតំ

ន ហិ ភេន សុន្ទិ កុសលា វន្តិ

យោ កាហិវេន ហិសុន្ទិមិទ្ធេ

ហិត្វា អហំ ព្រាហ្មណ ធាតុតាហិ

អដ្ឋត្ថមេវ ជលយាមិ ដោតំ

និទ្ទត្តំនំ និទ្ទសមាហិតតត្ថា

អហំ អហំ ព្រហ្មចរិយំ ភេមំ

មាធ�ោ ហិ ភេ ព្រាហ្មណ ទាវិកាភេ

កោតោ ទ្វិមា កស្មនិម្មោសវដ្ឋំ

ព្រាហ្មណ៍សំយោគ អហន្តរៈ វិទូរមា

(១៤៤) លុះសុន្ទរកកាវត្វាជំព្រាហ្មណ៍ បំភំភីសមគ្គហិយ

រឿងព្រះមាត្រះភាគ បានត្រាស់ដោយព្រះភាពព័ន្ធច្បាយថា

មាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកកុំផុតសេស សំគាល់ថាហិសុន្ទិឡើយ

ព្រោះថាការដុតខ្លះ ជាខាងក្រៅទេ បុគ្គលណា ប្រាថ្នា

ខ្លួនសេចក្តីបរិសុទ្ធខាងក្រៅ អ្នកប្រាថ្នាព័ន្ធច្បាយ មិន

ហៅខ្លួនបុគ្គលនោះ ថាមានសេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះហេតុ

នោះឡើយ មាលព្រាហ្មណ៍ កថាភកលរបង ខ្លួនការ

ដុតសេសហើយ ដុតកែត្រឡប់វាងក្នុងទេ កថាភកលនាភ័ន្ត

ត្រឡប់វាងក្នុង មានចិត្តតាំងតែជាដំបូង ជាអហន្ត ប្រព្រឹត្តខ្លួន

ព្រហ្មចរិយៈ មាលព្រាហ្មណ៍ មានរបស់អ្នក ដូចជាអ្នកប្រក

ដំបូង សេចក្តីប្រាមដូចជាផ្សេង ពាក្យកុហកដូចជាវិវា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សកាវគ្គោ

ដំបូរ សុដា ហធម៌ ដោតមាំជំ
 អត្តា សុដន្តោ បុរិសស្ស ដោតិ
 ធម្មោ រហនោ ព្រាហ្មណ សីលតំក្ខោ
 អនាវិលោ សត្តំ សតិ បសក្ខោ
 យត្ថ ហរេ វេទកុបា សិបាតា
 អធិប្បកត្តារ^(១) ករុន្តិ ចារិ
 សទ្ធិ ធម្មោ សិយមោ ព្រហ្មជរិយំ
 មជ្ឈេសិកា ព្រាហ្មណ ព្រហ្មបត្តិ
 សត្តជ្ជកុរុតសុ ធមោ ករោហិ
 តមសំ ធរិ ធម្មសារីតំ ព្រមីតិ ។

(១២៥) ឯវិ វុត្តេ សុត្តនិកាយាធម្មោ ព្រាហ្មណ
 កកវុត្តំ ឯតទលោធម អភិក្កុត្តំ កោ តោតម ។ ថ។
 អត្តាតទ ធម បធាយស្ស ការាធម្មោ អរហតំ អហោ-
 សីតិ ។

១ ឧ.ម. អនុវិទិត្តារិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាវគ្គោ

អណ្តាភដ្ឋូបដារិក ហទយវត្ថុដ្ឋូបដាកវិទ្យន៍ក្វីន៍ ចំក្កវែល
 បុគ្គលខន្ធនាមហិយ ដ្ឋូបដារិក្វីន៍របស់បុរស ក្នុងបុគ្គល
 ដល់ខ្លួនវា គឺកក្កន៍អនុជំណា ទំនងទឹកខ្លួនសោះ តែង
 ឆ្លងដល់គ្រើយគឺព្រះមិត្តាន ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ អនុជំនោះ គឺ
 ចមិ មានសីលជាតំនង់ ទំនល្អកំ ដែលសប្បុរសទាំងឡាយ
 សរសើរហើយ ថាជាបេសសប្បុរសទាំងឡាយ ខ្មាល
 ព្រាហ្មណ៍ សច្ចៈក្តិ ចម្មៈក្តិ^(១) សំយមៈក្តិ^(២) ព្រហ្មជរិយៈក្តិ
 ជាធម្មជាតិទាំងនៅជាគណៈ ដាច់លោកដ៏ប្រសើរ ចូរអ្នក
 ធ្វើទូរការធម្មស្តារ ចំពោះព្រះវិទាស្រាត ដែលមានចំក្ក
 ស្មុគ្រង់ទាំងឡាយចុះ អថាសហវាជនៈនោះ ថាជាអ្នក
 ព្យាបាលដ៏ ដូច្នេះឯង ។

(១២៥) កាលព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 សុត្តនិកាយាធម្មោ ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខន្ធនាមហិយ ទំនងព្រះមិត្តាន
 ថា បរិក្ខេពព្រះភាគដ៏ចំរើន ច្បាស់រាគណាស់ ។ ថេ ។ បុគ្គលព្រះ
 អហន្តទាំងឡាយ ការព្រះដ៏មានអាយុ ក៏ជាអហន្តមួយប្រយោជន៍ ។

១ ធម្មៈ បានដល់ សម្មាសម្ពុទ្ធ សម្មាសង្ឃ ។ សម្មាសិកៈ សម្មាសមាជិ ។ ២ ករ
 សាម្មិម បានដល់ សម្មាសង្ឃ ។ សម្មាសាមី ។

ទស្សមំ ពហុធិតិស្សត្ថំ

[១៤៦] ឯកំ សមយំ កកវំ កោសលេស្ស វិហារតិ
អត្តាភាស្មំ វេសស្លោ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
អត្តាភាស្ម ការាជតោត្ថស្ស ប្រាហ្មណស្ស បុគ្គល
ពលិតថា ធម្មា ហោន្តិ ។

[១៤៧] អដទោ ការាជតោត្ថោ ប្រាហ្មណោ តេ
ពលិតន្តេ កវេសន្តោ យេន សោ វេសស្លោ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិកា អន្តស កកវន្តំ តស្មំ វេសស្លោ
ធិសំន្តំ បល្លង្កំ អាគុជិត្វា ឧដ្ឋំ កាយំ បណិបាយ
បរិមុទំ សតី ឧបដ្ឋមេក្វា ធិស្វាន យេន កកវំ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិកា កកវតោ សង្កកេ វិសា
កាដាយោ អភាសំ

ពហុធិតិស្សត្ថ ទី ១០

[១៤៦] សម័យមួយ ព្រះនាមព្រះភាគ គង់ក្នុងវង់ក្រមួយ
ក្នុងវង់កោសល ។ ក៏សម័យនោះឯង ប្រាហ្មណ៍ទាក់ទងការព្រាជ្ញ
គោត្រ មានកោត្រខ្លួន ១២ បាត់ទៅមិនឃើញ ។

[១៤៧] គ្រានោះ ការព្រាជ្ញតាមប្រាហ្មណ៍ ដើរកកតាតាំង
នោះ ក៏ចូលទៅកាន់វង់ក្រនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានឃើញ
ព្រះនាមព្រះភាគ គង់ក្នុងក្រនោះ ក៏នាំព្រះភាយត្រង់ កម្ពស់ព្រះស្នាម
នោះទៅក្រុងកម្ពុជ្ជន ក្នុងវង់ក្រនោះ លុះឃើញហើយ ក៏ចូល
ទៅក្រុងនាមព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានភោគខ្លួនគាត់
ទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះនាមព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធភិកាយស្ស សកាថវិទូ

នហ៍^(១) ទូធិមស្ស សមណស្ស
 តលិពន្ធា ធនុន្តស
 អន្ថ សន្ថី ន ធិស្សន្តិ
 តេនាយី សមណោ សុទ្ធំ
 នហ៍ ទូធិមស្ស សមណស្ស
 តលា ទេក្កស្មី វាជិតា
 ឯកចណ្ណា ធុបណ្ណា ធុ
 តេនាយី សមណោ សុទ្ធំ
 នហ៍ ទូធិមស្ស សមណស្ស
 តុន្ណកោដ្ឋស្មី ម្ភសិកា
 ឧស្សោឡិកាយ នត្ថន្តិ
 តេនាយី សមណោ សុទ្ធំ
 នហ៍ ទូធិមស្ស សមណស្ស
 សន្តារោ សត្តមាសិកោ
 ឧច្ឆរនកោហិ សញ្ញន្តោ
 តេនាយី សមណោ សុទ្ធំ

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធភិកាយ សកាថវិទូ

គោតាំង ១២ ដែលតេជិយិញអស់ ៦ វគ្គនឹងថ្ងៃនេះហើយ
 បេសសមណៈនេះ ប្រហែលមិនមានទេ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុទ្ធ ល្អស្អាតមានតែស្លឹកមួយ
 ឬមានស្លឹកក៏ដែលទូចក្នុងចម្ការ បេសសមណៈនេះ ប្រ-
 ហែលមិនមានទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ
 នៅជាសុទ្ធ ភណ្ឌចាំងឡាយ ក៏កែវដោយការលាភលេង
 ក្នុងជីវិតទេ បេសសមណៈនេះ ប្រហែលមិនមានទេ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុទ្ធ គម្រោល
 ដែលគ្រោលរលាយផ្ទុកក៏វែង សំនឹកដោយសេដ្ឋកិច្ច
 ជាតិចាំងឡាយ បេសសមណៈនេះ ប្រហែលមិនមាន
 ទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុទ្ធ

ព្រាហ្មណ៍សំបុត្រ អរហន្តក្ខេត្ត ពរវត្ថុស្ស ចន្ទីវង័

ឧហ ទ្ធនិមស្ស សមណស្ស
 វិធជា បុត្តនិករោ
 ឯកាបុត្តា ទ្ធិបុត្តា ច
 ភេតាយិ សមណោ សុទ្ធំ
 ឧហ ទ្ធនិមស្ស សមណស្ស
 បិដ្ឋលា តិលតាហតា
 សោត្តំ ចារេន ចោដេតិ
 ភេតាយិ សមណោ សុទ្ធំ
 ឧហ ទ្ធនិមស្ស សមណស្ស
 បទ្ធសម្ពិ ឥណាយិកា
 ធម៌ ធម៌ាតិ ធម៌នន្ទិ
 ភេតាយិ សមណោ សុទ្ធំ ។

(១៤៨) ឧហ មញ្ញំ ព្រាហ្មណ
 កលិកត្ថា ចតុន្ទស
 អដ្ឋ សដ្ឋំ ន និស្សន្ទិ
 ភេតាយិ ព្រាហ្មណ សុទ្ធំ
 ឧហ មញ្ញំ ព្រាហ្មណ

ព្រាហ្មណ៍សំបុត្រ អរហន្តក្ខេត្ត ពរវត្ថុស្ស ចន្ទីវង័

កូនប្រស កូនស្រី ដែលកោះហៅ ឬមហាយ មានកូន
 មួយឬមានកូនពីរ របស់សមណៈនេះ ប្រហែលមិនមានទេ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះនៅជាសុខ ស្រឡាច
 ដែលមានខ្លួនសៅហ្មង ដោយប្រជ្រៀត* យកជើងចៀក
 ចៀនខ្លួនសេចក្តីរត់ របស់សមណៈនេះ ប្រហែលមិនមាន
 ទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុខ
 ម្ចាស់បំណុលរបស់សមណៈនេះ មកទៅជា អ្នកច្រឡំមក
 ច្រឡំមក ដូច្នេះ ក្នុងចូលសម័យ ប្រហែលមិនមានទេ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុខ ។

[១៤៨] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គោ ១៤
 ដែលមកមើលឮ អស់ ៦ ថ្ងៃ នឹងថ្ងៃនេះហើយ របស់
 ភក្តីគត មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាភក្តីគត នៅជាសុខ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ល្ងស្សឃី

* សព្វគ. ហាវាតិវិលមានខ្លះប្រែថា ចុះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ
 គិណ ទេវត្តស្មី ទាមិកា
 ឯកបណ្ណា ទុបណ្ណា ក
 ភេតាហំ ព្រាហ្មណ សុទ្ធំ
 នហ មយ្ហំ ព្រាហ្មណ
 កុច្ចកោដ្ឋស្មំ ម្ភសិកា
 ឧស្សោន្យិកាយ នច្ចុដ្ឋ
 ភេតាហំ ព្រាហ្មណ សុទ្ធំ
 នហ មយ្ហំ ព្រាហ្មណ
 សត្តារោ សត្តាហសិកោ
 ឧប្បនកោហំ សញ្ញន្តោ
 ភេតាហំ មយ្ហំ ព្រាហ្មណ
 វិជរា បុត្តជីវកោ
 ឯកបុត្តា ទិបុត្តា ក
 ភេតាហំ ព្រាហ្មណ សុទ្ធំ
 នហ មយ្ហំ ព្រាហ្មណ
 បិដ្ឋុណ គិលកាហាតា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

មានកេស្មីកម្មយ ឬមានក្មេកិរ ដែលខ្លួនក្នុងចក្ខុ បេស
 ភវគត មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាភវគតនៅជាសុខ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គណៈចំង
 ឡាយ ពុំគេដោយការណ៍គលេង ក្នុងដង្រ្កុនខ្លះ បេស
 ភវគត មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាភវគតនៅជាសុខ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គម្រាលដែល
 ព្រាលចោល ៧ ខែ សិនីដេវាសាដោយច្បាប់គតតាំង
 ឡាយបេសភវគត មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាភវគតនៅជាសុខ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 កូនប្រុស កូនស្រី ដែលកោះចាំយថាហំយ មានកូនមួយ
 ឬមានក្មេកិរ បេសភវគត មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាភវគត នៅជាសុខ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ ស្រឡាចដែលខ្លួនស្រឡាច ដោយប្រជ្រុយ

ប្រាហ្មណ៍សុទ្ធស្ស អរហន្ត្ត្រ រោគាទ្ធនិរោធិ

សោត្តំ ចាតេន ចោដេតិ
តេហាហំ ប្រាហ្មណ សុទ្ធំ
នហ មយ្ហិ ប្រាហ្មណ
មទ្ធសម្ពំ វិណាយតា
នេដ ធម្មាតិ ចោត្តិ

តេហាហំ ប្រាហ្មណ សុទ្ធិតិ ។

(១២៧) ឃី វុត្ត ការទ្វាជៈកាត្តា ប្រាហ្មណ
កកវុត្តិ ឯកនរោច អតិក្កន្តំ ភោ ភោតម អតិក្កន្តិ
ភោ ភោតម សេយ្យជាចិ ភោ ភោតម មិត្តន្តិ វា
ឧត្តដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ ឧត្តស្ស វា មត្ត
អាចិក្ខេយ្យ អទ្ធការេ វា តេហា វា ជាយេយ្យ
ចក្កមន្តា វាចាចិ ឧត្តន្តិ ឃីវេយ្យ ភោតា ភោតមេន
អនេកមវិយាយេន ធម្មោ មកាសំ តា ឯសាហំ កវុត្តិ
ភោតមំ សាសំ កត្វាមំ ធម្មេយ្យ កក្កសង្សក្ស
លេយ្យហំ ភោតា ភោតមេយ្យ សម្ពុតោ មទ្ធជិ
លេយ្យឡំ ឧបសម្បទន្តិ ។ អលត្ត ចោ ការទ្វាជៈកាត្តា

ប្រាហ្មណ៍សុទ្ធស្ស អរហន្ត្រ រោគាទ្ធនិរោធិ

យកដើម្បីស្រឡាត់ស្រឡាយ របស់គាត់ មិនមាន
ឡើយ ខ្មោចប្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគាត់
នៅជាសុខ ខ្មោចប្រាហ្មណ៍ ខ្មោចបំណុលរបស់គាត់
មកទៅ ក្នុងរូប ឬឱ្យមក ឬឱ្យមក ដូច្នេះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ក៏មិនមានឡើយ ខ្មោចប្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ បាន
ជាគាត់នៅជាសុខ ។

(១២៨) ការប្រែប្រួលច្រកាត ត្រូវបានប្រាសយ៉ាងនេះហើយ
ការទ្វាជៈកាត្តាប្រាហ្មណ៍ ក៏បានប្រែប្រួលច្រកាតនេះ មិនព្រោះមានច្រក
កាតថា បតិច្រកាតមេដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ បតិច្រកាត
កាតមេដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ បតិច្រកាតកាតមេដ៏ចំរើន ធម៌ដែល
ព្រះភោតមេដ៏ចំរើន ត្រូវប្រកាសដោយអនេកបរិយាយ ដូចជាបុគ្គលធ្វើ
របស់ដែលដាច់ខ្វែងឡើយ ឬដូចជាចំណង់របស់ដែលចំរើន ឬ
ដូចជាគ្រាប់ដ្បងដែលដុះឡើង ពុំនោះសោត ដូចជារប្រាស
ច្រកាតក្នុងទីនេះ ឬក៏ថា ក្នុងទុក្ខដែលមានក្នុងកំឡុងមេរោយញ
ប្រព័ន្ធច្បាយបាន ឬព្រះអង្គនេះ សូមដល់ខ្ញុំព្រះភោតមេដ៏ចំរើន ខ្ញុំ
ព្រះធម៌ដ៏ ខ្ញុំព្រះកុសល្យដ៏ ជាតិដ៏ ឬព្រះអង្គសូមបានខ្ញុំច្បាស់
សូមបានខ្ញុំបសម្បត្តិ ក្នុងសំណាគ់ព្រះភោតមេដ៏ចំរើន ។ ការទ្វាជៈ

ប្រាហ្មណ៍ ភក្កេតោ សង្ខារោ ចត្វាធិ អលត្ថ ឧប-
 សម្បជំ ។ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បជញ្ញោ ច មនាយស្មា ការាជា
 ឯកោ វុច្ចកេត្តា អប្បមាត្តា កាតាប័ មហិកត្តោ
 វិហារត្តោ ននិរសេវ្យ យស្សត្វាយ កុលបុត្តា សម្មនេ
 អការស្មា អនការិយំ ចត្វាធិ កម្ពុត្តរំ ព្រហ្មចរិយ-
 មរិយោសាទំ និរដ្ឋេ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខារត្វា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហាសំ ចំណា ជាតិ វុសំតិ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ កាណិយំ ធាបរំ វត្តត្តាយាតិ អត្តញ្ញាសំ ។
 អញ្ញតោ ច មនាយស្មា ការាជា អាហាតំ អ-
 ហាសំតិ ។

អហេតុត្ថោ ចរោ ។

ធម្មប្បទានំ

ធនញ្ញាទំ ច អត្តោសំ

អសុវិន្ទំ វាលន្តិកំ

អហិសកំ នជា ចេវ

សុទ្ធិកាត្វោវ អត្តិកា

សុទ្ធវិកា ធម្មាធិតិ

យេន ច កេ នសាតិ ។

គោត្តប្រាហ្មណ៍ វិទុនបព្វជំ បានឧបសម្បទា ក្នុងសំណាគ់ព្រះរាជ
 ព្រះរាជ ។ ក្នុងការព្រះរាជមានកាយ បានឧបសម្បទា មិនយូរថ្ងៃនោះ
 គឺគេចចេញទៅតែម្នាក់ឯង មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានវត្តភ្នំយាម
 ជាគ្រឿងជុំគ្នាវិលវល់ មានខ្លួនបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះវិហារ កុលបុត្ត
 ចង់ឲ្យយល់ព្រាហ្មចរិយៈ ចូលទៅកាន់ផ្ទះសំបែក ដើម្បីឧត្តរាធិ
 ណា ការព្រះ មិនយូរថ្ងៃនោះ ក៏បានធ្វើឲ្យជាន់ច្បាស់ បានសម្រេច
 ដោយបញ្ញាវិទ្យាដោយខ្លួនឯង ក្នុងបុព្វបុរ្គ ឲ្យអនុត្តរធម៌នោះ ដែល
 ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ហើយជីវិតច្បាស់ជា ជាតិអស់ហើយ មគ្គ-
 ព្រហ្មចរិយៈ ភក្កេតោ បានដេញចោល ក៏ចូលដល់រូបធ្វើ ភក្កេតោ
 ក៏បានធ្វើរូបហើយ ក៏ចង់ទៀតក្រៅពីនេះ មិនមានឡើយ បណ្តាព្រះ
 អហេតុចង់ឲ្យយល់ ការព្រះរាជមានកាយ ក៏បានជាព្រះអហេតុមួយដែរ ។

ចចំ អហេតុត្ថោ ទំ ។

បញ្ជីប្រើប្រាស់នៃអហេតុត្ថោនេះ គឺ

- ធនញ្ញាទំសូត្រ ១ អត្តោសសូត្រ ១ អសុវិន្ទសូត្រ ១
- វាលន្តិកសូត្រ ១ អហិសកសូត្រ ១ ជជាសូត្រ ១ សុទ្ធិក-
- សូត្រ ១ អត្តិកសូត្រ ១ សុទ្ធវិកសូត្រ ១ ធម្មាធិតិសូត្រ ១
- ត្រូវជា ១១ សូត្រ ។

ទុតិយោ ឧបាសកវគ្គោ

បឋមំ កសិស្ថំ

[១៥០] ឯកំ ឬ ឥតិ ។ ឯកំ សមយំ កកា
មគេសុ វិហាតិ នត្ថាណាភិវស្ថិ ឯកាណាយំ
ព្រាហ្មណកាមេ ។ គេន ។ ទា បន សមយេន កសិ-
ការាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស បក្ខមត្ថានំ នត្ថសសតានំ
មយុត្តានំ ហោត្តំ វច្ឆតាលេ ។

[១៥១] អដទោ កកា បុព្វត្ថាសមយំ ឯកសេនា
បត្តិវិវាទាយ យេន កសិការាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស
កម្មត្ថោ តេនុបសង្កមិ ។ គេន ។ ទា បន សមយេន
កសិការាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស បរិវេសនា វត្ថុតំ ។
អដទោ កកា យេន បរិវេសនា តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា ឯកមម្ពំ អដ្ឋាសិ ។ អត្ថសា ។ ទា កសិ-
ការាជោ ព្រាហ្មណោ កកវត្ថំ មិណ្ឌាយ មិទំ និស្វាទ
កកវត្ថំ ឯកនាវាទ អហំ ។ ទា សមណ កសាមិ ទ

ឧបាសកវគ្គ ទី ២

កសិស្ថត្រ ទី ១

[១៥០] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងព្រាហ្មណគ្រាម ឈ្មោះឯកនាល ក្នុងទុក្ខណា-
តិវេនិច្ឆេទ ទាវេនមគេ ។ សម័យនោះឯង កសិការាជព្រាហ្មណ
បានកាន់កែនីមិត្តសម្រាហណ ៥០០ ក្នុងរលាវដែលព្រះស្រូវ ។

[១៥១] លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រថាប់
ពុទ្ធនិមិត្ត ក្នុងបុព្វត្ថាសម័យ ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ការងាររបស់
កសិការាជព្រាហ្មណ ។ សម័យនោះឯង ការកសិស (លៀងកៀវ)
របស់កសិការាជព្រាហ្មណ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
មានព្រះភាគស្តេចចូលទៅកាន់ការកសិស សុច្ឆលៈទៅដល់ហើយ ក៏
ប្រថាប់នៅក្នុងទីសមន្ត ។ កសិការាជព្រាហ្មណ បានឃើញព្រះមាន
ព្រះភាគ ដែលទ្រង់ឈរលើស្មាបាន សុះឃើញហើយ ក៏បានរោលខ្លួន
ពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បតប្រព្រះសមណៈ ខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងន័យ

វចានំ ធិ កាសិក្ខា ធិ វចនក្ខា ធិ កុញ្ញាមិ គ្រូម្យំ សម ហ
 កាស ធិ វមស្សំ ធិ កាសិក្ខា ធិ វចនក្ខា ធិ កុញ្ញាស្សនំ ។
 អមាម្យំ ទោ ប្រាហ្មណ កាសាមិ ធិ វចានំ ធិ កាសិក្ខា
 ធិ វចនក្ខា ធិ កុញ្ញាមិ ។ ន ទោ បទ មយំ បស្សម
 កោកោ កោកមស្ស យុតំ វា នន្តរំ វា ជាលំ វា
 ចាទំ វា តលិកន្តេ វា អជ ធិ បទ កវំ កោកមោ
 ឯវាមា អមាម្យំ ទោ ប្រាហ្មណ កាសាមិ ធិ វចានំ
 ធិ កាសិក្ខា ធិ វចនក្ខា ធិ កុញ្ញាមិ ។

[១៩២] អនោ កាសិការទ្វាដោ ប្រាហ្មណ
 កកវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

កាស្សកោ បដិជាតាសិ
 ន ធិ បស្សមិ តេ កាសិ
 កាស្សកោ មុត្តិកោ ត្រូហិ
 កដិ ជាទេមុ តិ កាសិន្តំ ។

[១៩៣] សត្វា ពិជំ តតោ វុដ្ឋិ
 មញ្ញា មេ យុកនន្តរំ
 ហិវ វ្យាសា មនោ យោគំ

ព្រោះផង លុះខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងហើយ ព្រោះហើយ ទើបបរិភោគ បតិក្រ
 ព្រះសមណៈ ចំណែកព្រះអង្គចូរក្នុងផង ព្រោះផង លុះក្នុងហើយ
 ព្រោះហើយ ចូរបរិភោគចុះ ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ គង់គតក្នុងផង
 ព្រោះផង លុះក្នុងហើយ ព្រោះហើយ ទើបបរិភោគដែរ ។
 យើងខ្ញុំ មិនយំញឹក ឬខន្តិល កាល ឬជន្មញ ឬគោតង់ខ្សោយ
 របស់ព្រះភោគមន្តិចំរើនទេ តែព្រះភោគមន្តិចំរើន ពោលយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ គង់គតក្នុងផង ព្រោះផង លុះក្នុងហើយ
 ព្រោះហើយ ទើបបរិភោគដែរ ។

[១៩៤] លំដាប់នោះ កសិការទ្វាដោ បានពោលនឹង
 ព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាត់ ថា

ព្រះអង្គប្តេជ្ញាថាជាអ្នកក្នុង តែថា ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដែលយើញម្ត
 ការក្នុងរបស់ព្រះអង្គសោះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសូមព្រះអង្គជាអ្នកក្នុង
 សូមប្រាថ្នាមក ធ្វើដូចម្តេច នឹងឲ្យយើងខ្ញុំជីវិត ខ្ញុំការក្នុង
 នោះបាន ។

[១៩៥] ព្រះអង្គត្រាស់ថា សត្វាជាត្វផ គបះជាក្បែង
 បញ្ញាបេសគង់គតនឹងនឹងនន្តិល ហិវជាយាមនន្តិល ចិត្ត

ប្រាហ្មណ៍សំយោគ រោសក្សត្រ ២០៦៣៣៣៣៣

សតិ មេ ជាលទ្ធិ
 កាយកុត្តា វិចិត្តកុត្តា
 អាហារ ឧទ្ទេស យោ
 សតិ ករោម ជំនាតិ
 សោតិ មេ មោទន៍
 វិយ័ មេ ធុរោត្តរ
 យោគក្សេមាជិកា
 ភូតិ អនិវត្តន៍
 យត្ត កុត្តា ឧ សោតិ
 ឯវេសា កសិ កាត្តា
 សា រោតិ អមត្តលា
 ឯតិ កសិ កសិក្ខា
 សត្វកុត្តា មត្តតិ ។

កុញ្ញតុ ករំ ភោគមោ កស្សតោ ករំ យត្តិ ករំ
 ភោគមោ អមត្តលិមិ កសតិ ។

(១៥៤) កាតិកីតិ មេ អភោជនយ្យ
 សម្មស្សតិ ប្រាហ្មណ ឯស ធម្មោ

ប្រាហ្មណ៍សំយោគ រោសក្សត្រ ២០៦៣៣៣៣៣

ជាតិ សតិ បេសកក ជាតិ ឯតិ ឯតិ ឯតិ
 គ្រប់គ្រងកាយ គ្រប់គ្រងវាចា សត្វមហា មហា
 ភាគ ធ្វើឱ្យការជម្រះស្មោះដោយសច្ចៈ សេចក្តីព្រឹត្តិអនុ
 ព្រះឱព្វាន ទុកជាគោលបំណង បេសកក សេចក្តី
 ព្យាយាម បេសកក ដូចជាភាសនា ជាធម្មជាតិ
 មត្តព្រះឱព្វាន ជាតិ ក្រុមពាក្យ ឬគ្រូ វេទនា
 ណា មិនសាកស្រី សេចក្តីព្យាយាម វេទនា
 ចំពោះ ដែលជាតិ មិនគ្រប់គ្រង ប្រែប្រួល
 ក្នុងយោងនេះ ប្រែប្រួលព្រះឱព្វានជាសេចក្តី ឬគ្រូ
 ក្នុងយោងនេះ វេទនា មិនគ្រប់គ្រង មិនគ្រប់គ្រង ។

សតិការព្រះប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ជា
 អត្តសញ្ញាណ ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ ជា
 ខ្លួនស្រី ដែលមានព្រះឱព្វានជាសេចក្តី ។

(១៥៥) ព្រះអង្គប្រាសាទ ភាគ មិនគ្រប់គ្រង
 ដែលបានអំពីការប្រាសាទ ដូចជាប្រៀបធៀប ឬ
 ប្រាហ្មណ៍ មេ ជាធម្មតា បេសកក ឬគ្រូ ឬគ្រូ ឬគ្រូ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ

តាងភិក្ខុ បទុទ្ធិ កុត្តា

ឆម្ម សុតិ ព្រាហ្មណ៍ វុតិ វេសា

អញ្ញោ ច កេវលីនំ មហេសី

ចំណា បរិ កុត្តកុដ្ឋិមសន្តិ

អន្ធនោ ចារិទ្ធ ឧបជ្ឈហស្ស

ទេសញ្ញំ ភំ មុញ្ញាបក្ខប្ប ហោតិភំ ។

[១៥៥] ឯវិ វុត្ត កេវិការាជា ព្រាហ្មណ៍
កកវន្តំ ឯតទេវោ អភិក្កន្តំ កោ កោតម អភិក្កន្តំ
កោ កោតម ។ បេ ។ អន្ធតក្កេ ចារិកុបេតំ
សវណ្ណន្តកន្តិ ។

ទុតិយំ ឧទយសុត្តំ

[១៥៦] សាវត្ថិនំនា ។ អថោ កកវោ មុត្តញ្ញា-
សមយំ ឯវិសេនា មត្តចិវរោនាយ យេន ឧទយស្ស
ព្រាហ្មណស្ស ឯវេសនំ តេទុបសន្តិមំ ។ អថោ
ឧទយោ ព្រាហ្មណោ កកវោ មត្តំ ឧទេនេន មុវេសិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ

ព្រះភ្នំភ័ន្តិយោ តែងបង្ហាញនូវការពោលគាត់ ដូចជា
ចម្រៀង ឆ្ងាយត្រាហ្មណ៍ កាលបើធម៌មានហើយ នេះឯង
កាលបើធម៌នឹង ចូរអ្នកទំនុកចម្រើនព្រះវិណ្ឌាស្រគ ដែល
មានគុណបំប៉ន ជាអ្នកស្មើគ្នាទូទៅគុណនឹង ជាអ្នករាប់
នូវសេចក្តីរើស ដោយបាយន័ន្ទិកៈទៀតចុះ ព្រោះជា
នោះជាគ្រូរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាជ្ញបុណ្យ ។

[១៥៧] កាលព្រះមានព្រះភាព ត្រង់ស្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
គង់ការព្រាហ្មណ៍ ព្រោះពោលរក្សាទុក នឹងព្រះមានព្រះភាព
ជាគ្រូព្រះគោតមនឹងរើស ឱ្យសំរេកណាស់ បើគ្រូព្រះគោតមនឹងរើស
ឱ្យសំរេកណាស់ ។ បេ ។ ឯព្រះអង្គ សូមដល់នូវព្រះកេត្រិយ ជា
“ ទីតាំងស្មើដោយវិវិក កាន់តែថ្លៃថ្លៃជាងដើម្បីរើស ។

ឧទយសុត្ត ទី ២

[១៥៨] សាវត្ថិនំនា ។ ត្រាថានេះ ព្រះមានព្រះភាព
ត្រង់ស្រង់ប្រាប់ព្រះភិក្ខុវិញ ក្នុងបុព្វសម័យ ស្តេចចូលទៅកាន់
លំនៅរបស់ខ្មោចព្រាហ្មណ៍ ។ ដំណោះស្រាយ ខ្មោចព្រាហ្មណ៍
យកបាយ ដាក់ពេញព្រាហ្មណ៍ព្រះមានព្រះភាព ។

ព្រាហ្មណសំយោគ្គ ចោសក្កន្ត ឧទយស្ស វិជេសក្កសង្កម្ព

[១៥៧] ធុតិយម្បិ ទោ ភកវា បុព្វស្តាសមយំ

វិកសេត្វា មន្តវិវាទាធាយ យេន ឧទយស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស វិជេសនំ តេទុបសង្កម្ព ។ ធុតិយម្បិ ទោ
ឧទយោ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ មន្តំ ឧទយេន បូរេសិ ។

[១៥៨] តតិយម្បិ ទោ ភកវា បុព្វស្តាសមយំ

វិកសេត្វា មន្តវិវាទាធាយ យេន ឧទយស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស វិជេសនំ តេទុបសង្កម្ព ។ តតិយម្បិ ទោ
ឧទយោ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ មន្តំ ឧទយេន បូរេត្វា
ភកវន្តំ ឯកទេវោច ពកដ្ឋក្យាយំ សមណោ តោតោ
បុទប្បនំ អាគច្ឆតិគិ ។

[១៥៩] បុទប្បនំ ទេវ វចន្តំ តំជី

បុទប្បនំ វស្សតិ ទេវកាជា

បុទប្បនំ ទេត្តំ កាសន្តិ កាស្សកា

ព្រាហ្មណសំយោគ្គ ចោសក្កន្ត ទ្រង់ស្លូតទៅកាន់លំនៅឧទយព្រាហ្មណ៍

[១៥៧] ព្រះមានព្រះភាវ ទ្រង់ស្លូតប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ

ក្នុងបុព្វស្តាសមយំ ស្តេចចូលទៅកាន់លំនៅ របស់ឧទយព្រាហ្មណ៍
អស់វារៈពីដើម ។ ឧទយព្រាហ្មណ៍ ក៏យកបាយ ដាក់ចេញបាត្រ
ព្រះមានព្រះភាវ ដាក់បែរពីដើម ។

[១៥៨] ព្រះមានព្រះភាវ ទ្រង់ស្លូតប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុង

បុព្វស្តាសមយំ ស្តេចចូលទៅកាន់លំនៅ របស់ឧទយព្រាហ្មណ៍ ដាក់បែរ
ពីដើម ។ ឧទយព្រាហ្មណ៍ ក៏យកបាយ ដាក់ចេញបាត្រព្រះមាន
ព្រះភាវ ដាក់បែរពីដើម ហើយរោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះ
ភាវថា ព្រះសមណភាវនេះ ជាអ្នកជាប់ចិត្តក្នុងសេ ទើបនិមន្ត
មករឿយ ។ ។

[១៥៩] ភ្លឺចង្អុលចុះរឿយៗ ដទៃទាំងឡាយ ក៏ច្រោះ

ចូលរឿយៗ អ្នកក្នុងពេលទាំងឡាយ ក្នុងសេសស្រឡើយ ។

តតិយំ ទេវហិតស្វត្ថំ

(១២១) សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ... តេន ទោ
 បន សមយេន ភគវា វាតហាពាជិតោ ហោតិ ។
 អាយស្មន្តំ ឧបវណ្ណំ ភគវតោ ឧបដ្ឋានោ
 ហោតិ ។ អជទោ ភគវា អាយស្មន្តំ ឧបវណ្ណំ
 អមន្តេសំ វជ្ជ មេ ភ្វី ឧបវណ្ណំ ឧល្លាសកំ
 ជាតាហិតិ ។ ឯវី កន្តតិ ទោ អាយស្មន្តំ ឧបវណ្ណំ
 ភគវតោ បដិស្សត្វា ឯវសេត្វា បន្តចិវិមាតាយ យេន
 ទេវហិតស្វត្ថំ ព្រាហ្មណស្វត្ថំ ឯវសនំ តេនុបសន្តិមិ
 ឧបសន្តមិត្វា តុល្លាភ្នតោ ឯកមន្តំ អដ្ឋាសំ ។

(១២២) អន្តសា ទោ ទេវហិតោ ព្រាហ្មណ
 អាយស្មន្តំ ឧបវណ្ណំ តុល្លាភ្នតំ ឯកមន្តំ មិតំ ធិស្វាន
 អាយស្មន្តំ ឧបវណ្ណំ តាតាយ អដ្ឋកាសំ

ទេវហិតស្វត្ថំ ទី ៣

(១២៣) ព្រះសាស្តា ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន្ធ ចៀបក្រុងសាវត្ថិ...

សម័យគោរង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះអាភារដោយខ្យល់
 ក្នុងព្រះទេវ ។ ព្រះឧបវណ្ណៈមានអាយុ ជាអ្នកបំរើព្រះមានព្រះភាគ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះឧបវណ្ណៈមានអាយុ
 មកថា ម្ចាស់ឧបវណ្ណៈ អ្នកចូលដើរទូរក្នុងវត្តជេតពន្ធ ។ ព្រះ
 ឧបវណ្ណៈមានអាយុ ទទួលព្រះក្នុងដីកា ខែព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
 អរុណា ព្រះអន្ត ហើយស្ងៀមស្ងៀមទ្រង់ជ្រាបចំបាត្រនិងចិវិ ចូលទៅកាន់
 លំដាប់សាវត្ថិព្រាហ្មណ៍ ពុះចូលទៅដល់ហើយ គំរាយស្ងៀម
 ក្នុងវិសមគួរ ។

(១២៤) ទេវហិតព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះឧបវណ្ណៈមាន
 អាយុ ឈរស្ងៀមក្នុងវិសមគួរ ពុះឃើញហើយ បានកោលនឹក
 ព្រះឧបវណ្ណៈមានអាយុ ដោយគាថា ថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាធិវគ្គ

កុណ្ឌីកុតោ ភវំ តំដ្ឋ
មុណ្ណោ សុដ្ឋានំចារុតោ
កំ បត្តយានោ កំ ឯសំ
កំ នុ យាចិត្តមាគតោតិ ។

[១២៣] អរហំ សុគតោ លោកោ
នគេហាតាធិកោ មុនំ
សចេ ឧណ្ណាធនំ អត្ថំ
មុនំនោ នេហិ ព្រាហ្មណ
បូជិតោ បូជនេយ្យនំ
សត្តនេយ្យន សត្តកោ
អមនិតោ អមនេយ្យនំ^(១)
តស្ស ឥដ្ឋាមំ ហាគរេតិ ។

[១២៤] អដទោ នេហិតោ ព្រាហ្មណោ ឧណ្ណា-
ធនតស្ស កាជំ មុនំសេន កាហាមេត្វា ផាលិតស្ស
ច មុនំ ហាយស្មតោ ឧបវណ្ណស្ស ចាតាសិ ។ អដទោ
ហាយស្មា ឧបវណ្ណោ យេន ភកក កេនុបសង្កមំ

១ ១. អបមេយ្យនំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាធិវគ្គ

អកត្រេហិលដំបំរេន ឃុំសន្ធិក្ខំ ឈរនាស្មេរ ប្រាថ្នា
អំ វស្សនកេអំ មកដើម្បីសូមទូរ្យភ័យ ។

[១២៣] ព្រះបរវណៈកបថា ព្រះសុគតជាអរហន្ត គាត់
អកប្រាជ្ញក្នុងលោក ទ្រង់មានភាពដោយឡែកក្នុងព្រះខេន
មាលព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកមានជីវិតក្តៅ អ្នកច្នៃថ្វាយដល់ព្រះគុដ្ឋ
គាត់អកប្រាជ្ញ (ព្រោះគាត់) ព្រះមានព្រះភាគ គឺបូជនេយ្យ-
បុគ្គល^(១) តាំងឡើយបានបូជន៍ហើយ សក្តារេយ្យបុគ្គល^(២)
តាំងឡើយ បានធ្វើសក្តារេយ្យហើយ អបមនេយ្យបុគ្គល^(៣)
តាំងឡើយ បានកោតត្រង់ហើយ កាត្មាប្រាថ្នាដើម្បីខំទឹក
ទៅថ្វាយព្រះអង្គ ។

[១២៤] លំដាប់នោះ ទេវហិតព្រាហ្មណ៍ ឲ្យបុរសកែអប្រែក
ទឹកក្តៅនិងដុំស្ពឺរំពៅ ទៅប្រទេនព្រះបរវណៈកាអោយ ។ លំដាប់
នោះឯង ព្រះបរវណៈកាអោយ គឺចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

១ បុគ្គលដែលឆ្លងលំដាប់បូជាមានអសិទ្ធិយោធិ៍ជាដើម ។ ២ បុគ្គលដែលឆ្លងលំដាប់បូជា ។

៣ បុគ្គលដែលឆ្លងលំដាប់កោតត្រង់ ។

ព្រាហ្មណសំយុត្តស្ស ចោសកេត្ត ទេវហិកព្រាហ្មណំ ឬ្ាទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ

ឧបសង្កមិត្តា ភកវន្តំ ឧល្លាឧកោ ឧហាថេត្តា
ឧល្លាឧកោ ជាណិកំ អាណាឲ្យត្រា ភកវតោ ហិណា-
សំ ។ អដទា ភកវតោ សោ អាតាជា បដិប្បស្សម្ពំ ។

(១២៥) អដទោ ទេវហិកោ ព្រាហ្មណោ យេឧ
ភកវា កេតុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភកវតា សទ្ធិ
សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កាដិ សាវណិយំ វីតិសាវេត្តា
ឯកមន្តំ និសិទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ទោ ទេវហិកោ
ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ តាហាយ អជ្ឈភាសិ

កក្កុ នដ្ឋា នេយ្យនម្ពិ
កក្កុ និដ្ឋំ មហាថ្មលំ
កាដិ ហិ យជមានស្ស
កក្កុ វជ្ជភិ នក្ខណាតិ ។

(១២៦) ធុត្វេនិកសំ យោ វេនិ
សក្កនាយក្ខ បស្សតិ
អដោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ
អភិញ្ញា វេសិកោ មុនិ

ព្រាហ្មណសំយុត្ត ចោសកេត្ត ទេវហិកព្រាហ្មណំ ឬ្ាទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ

លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានប្រតិព្រះមានព្រះភាគ ដោយទឹកក្តៅ
ហើយលាយស្ករក៏ដោយទឹកក្តៅ ថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់
នោះ អាភាគព្រះមានព្រះភាគនោះ ក៏សរសើរយាទៅ ។

(១២៥) ត្រាវោះ ទេវហិកព្រាហ្មណំ ចូលទៅក្រព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសចក្តិភកយ ជាមួយនឹងព្រះ
មានព្រះភាគ លុះព្រះពាក្យដែលត្រូវភកយ នឹងពាក្យដែលត្រូវភក
ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងសមាធិ ។ លុះទេវហិកព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុង
សមាធិហើយ ក៏បានគ្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

បុគ្គលត្រូវឲ្យជ្រាបថា ចំពោះបុគ្គលណា បានដែលបុគ្គល
ឲ្យចំពោះបុគ្គលណា ទើបមានផលច្រើន កាលបុគ្គលចូល
ដូចម្តេច ទុក្ខណាបានសម្រេច^(១) ដូចម្តេច ។

(១២៦) ព្រះគង្គត្រាស់ថា បុគ្គលណា ដឹងខ្ញុំបុរេខ្ញុំក៏ស
ផង ឃើញខ្ញុំសូត្រនិងអបាយន្ត មួយទៀត ដល់ខ្ញុំការ
អស់ទៅនឹងគំ ជាអនុប្រាជ្ញ សម្រេចហើយព្រះត្រាស់ដឹង

១ ទុក្ខណាបានសម្រេច បានឆ្នើមថា ទុក្ខណាបាន មានផលច្រើន ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សគរវិថ្តោ

ឯកុ ឧដ្ឋា ធម្មទុក្ខំ

ឯកុ ធម្មំ មហាច្ឆលំ

ឯកុ ចា យជមានស្ស

ឯកុ ឥដ្ឋតិ ឧត្តរណាតិ ។

[១២៧] ឯកុ វុត្ត ធម្មាហិកោ ប្រាហ្មណោ កកវន្តំ
ឯកុ ឧកោច អភិក្កន្ធិ កោ កោតម អភិក្កន្ធិ កោ
កោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មី កវំ កោតមោ ជានេតុ
អដ្ឋកត្តោ ចាណុបេតិ សរណាដ្ឋកត្តំ ។

បញ្ញត្តិ មហាសាលស្សត្ថំ

[១២៨] សាវត្ថិធិនាធំ ។ អថេតោ អញ្ញតកោ
ប្រាហ្មណមហាសាលោ លុទោ លុទចាបុរណោ
យេន កកវ កេតុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិកា កកវតា
សន្តិ សម្មោធិ សម្មោធិយំ កកមំ សាករណីយំ
វិគីសារេត្វា ឯកុ ធម្មំ ធម្មំ ឯកុ ធម្មំ ធម្មំ
ចោ តំ ប្រាហ្មណមហាសាលំ កកវ ឯកុ ឧកោច

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សគរវិថ្តោ

បុគ្គលប្បវេទន្យទេយ្យតមិច្ចោះបុគ្គលនោះ ទានដែលបុគ្គលឱ្យ

ចំពោះបុគ្គលនោះ ទើបមានផលច្រើន កាលបុគ្គលចូលយ៉ាងនេះ

ទុក្ខណាទាន កែតិសម្រេច គឺមានផលច្រើន យ៉ាងនេះ ។

[១២៧] កាលព្រះមានព្រះភាគ ក្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ទេវ-
ហិតប្រាហ្មណី ក៏បានទានបុត្រានោះ និងព្រះមានព្រះភាគថា
ចតុគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ ចតុគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន
ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រាប់ឱ្យព្រះ
អង្គថា ជាទុក្ខសកល់ខ្ញុំព្រះគោតម ជាទីតាំងស្នើថ្វាយដ៏រីក តាំង
ពីថ្ងៃនេះជាដើមទៀតទៅ ។

មហាសាលស្សត្ថ ទី ២

[១២៨] សាវត្ថិធិនាធំ ។ ព្រះនោះ ប្រាហ្មណមហាសាល
ម្នាក់ មានខ្លួនសៅហ្មង មានសំពត់ដណ្តប់កំសៅហ្មង ចូលទៅក្រព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹង
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចេញបំពេញផលក្នុងរីករាយ និងពាក្យដែលគួរ
រឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះប្រាហ្មណមហាសាលនោះ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ក្រាស់យ៉ាងនេះថា
។ ។

ប្រាហ្មណ៍សំយុង្គ ពេសវន្ត គោតិយបុត្រា

កំដ្ឋ ភី ប្រាហ្មណ៍ លុតោ លុតោបុរោហិតិ ។ ឥឡ
មេ កោ កោតម ធន្តារោ បុត្តា មេ មី ជារហិ សិបុត្ត
យក ធិក្កមេត្តិ ។

(១៦៨) គេធា ភី ប្រាហ្មណ៍ ឥតា តាជាយោ
មរិយាបុរិក្ខា សភាយី មហាជនកាយេ សង្ខិមនិគេ
បុត្តសុ ធន សង្ខិសិទ្ធសុ ភាសស្ស៍

យេហិ ជាតេហិ ធន្តិស្ស៍

យេសេវេ កវធិសិ

មេ មី ជារហិ សិបុត្ត

សាវ កធន្តិ(១) ស្វភវី

កសត្តា កវី មី ជន្មា

តាត តាតាតិ ភាសវេ

កត្តសា បុត្តវេធន

តេ ជេហត្តិ វាយាតតិ

ប្រាហ្មណ៍សំយុង្គ ពេសវន្ត ប្រាហ្មណ៍វៀនគាត

ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ អ្នកឯងមានខ្លួនសាហ្មង មានសំនត់ដណ្តប់កំសៅហ្មង
តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ប្រាហ្មណ៍ប្រាបបង្គំខ្លួនថា ចតុក្រព្រះតាគម
ដំបំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានកូនប្អូនទាក់ ក្នុងទីនេះ កូនកំរើនោះ សមគំនិត
គ្នាដឹងប្រឡូតាំងខ្លួន ហើយបោះលោក្ខន្ធាតុព្រះអង្គវាញពីដុះ ។

(១៦៩) ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នក
ចូររៀនសូត្រភាពតាំងខ្លួនយ៉ាងនេះ ហើយស្ម័គ្រចិត្តដឹងថាប្រជុំ នៅវេលា
ដែលពួកមហាជនប្រជុំគ្នាផង នៅវេលាដែលកូនតាំងខ្លួនយល់ស្ម័គ្រ
អង្គុយហើយដឹងថា

ខ្ញុំប្រកាស ដោយកូនតាំងខ្លួនយល់ ដែលកើតហើយផង
ប្រាជ្ញាខ្ញុំសេចក្តីដំរើន ដល់កូនតាំងខ្លួនយល់ផង កូនតាំង
នោះ គឺសមគំនិតគ្នាដឹងប្រឡូតាំងខ្លួន ហើយ
បោះលោក្ខន្ធាតុ ដូចជាត្រៃដេញជ្រូក ក៏កូនតាំងខ្លួន ជា
អសប្បុរសឈាមក ត្រាន់តែហៅខ្ញុំថា ចិត្ត ចិត្តប៉ុណ្ណោះ
ទេ ប៉ុន្តែកូនតាំងនោះ ដូចជាអ្នកក៏ដល់មកដោយប្រេង
កូន លមើលខ្ញុំដែលមានកាយ ចូលដល់ច្រើនយ៉ាងហើយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា
 អស្សាវរ ជិវ្ហោកា ជិវ្ហោកា
 ទាននា អបដិយតិ
 ពាលកាជិ វិសា ខេរោ
 បរាភាវេសុ ភិក្ខុតិ
 ឧណ្ហោ វ កតិ មេ សេយ្យោ
 យាញ បុត្តា អនុស្សា
 ឧណ្ហាម្យិ កោណិ វិបតិ
 អដោ ឧណ្ហាម្យិ កុញ្ញវិ
 អនុកាវេ បុរេ លោតិ
 តម្កិរ កាតុមេធនិ
 ឧណ្ហាស្ស អាទុកាវេន
 ទលិត្វា បដិទិដ្ឋតិ ។

[១៧៦] អដោ កោ ព្រាហ្មណ៍មហាសាលោ
 កកវតោ សន្តិកេ ភីមា កាថាយោ បរិយាប្បណិទ្វា
 សភាយំ មហាជនកាយ សន្តិបតិកេ បុត្តសុ ឧ
 សន្តិសិន្នេសុ អភាសិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា
 ចិត្តាចារ្យសំបុត្តរវេលាវតំនិទ្យាយ វិភង្គសូត្រប្រដូរ
 ខែ៨៩៧១ ដូចជាសេចក្តីប្រែប្រួលមិនបាន គេនាំចេញ
 ចាកចំណី ឈើច្រក់របស់ខ្ញុំច្រសើរ ក្នុងតំនិទ្យាយ ដែល
 ទំនាស់បំផ្លាស់ មិនប្រសើរដូចឈើច្រក់ឡើយ ព្រោះ
 ឈើច្រក់ មែនជាពារទោកចក់បាន ការពារផ្អែកចក់
 បាន ច្រក់ក្នុងភីមាមុខ ក្នុងទីនីតក៏បាន ស្ទើរក្នុងទីប្រជុំ
 ក៏បាន បុត្តស្នាក់រើល ភីមាបំប្លែងបាន ដោយពេលកាល
 ខែ៨៩៧១ ។

[១៧៦] សំភវៈនោះ ព្រាហ្មណ៍មហាសាលៈនោះ បានរៀន

នូវភាពតំនិទ្យាយនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយកាល
 ក្នុងពេលជាទីប្រជុំ ទៅវិលវិលក្នុងក្រុមហាវនប្រជុំពួកផង ទៅវិល
 ដែលក្នុងតំនិទ្យាយ អង្គុយហើយផងថា

ប្រាជ្ញាសិបប្បដ្ឋាន ឧបសម្ព័ន្ធ ភាគីកសន៍
 យេហិ ជាតេហិ ឧត្តិស្សំ
 យេសត្វ កវិមិច្ឆិសិ
 តេ បិ នាហេហិ សិបុត្តិ
 សាវ វាធម្មិ សុត្ថវ
 អសត្តា កិរ មំ ជេត្តា
 ភាគ ភាគាភិ ភាសវ
 រក្ខុសា បុត្តវមន
 តេ ជេហន្តិ វយោភត៌
 អស្សាវ ជិណ្ហា ជិញ្ញោតោ
 ទានពា អបដិមនិ
 ពាល ទាទំ មិទា ជេរោ
 បរាភាវសុ ភិក្ខុតិ
 ធន្តោ វ កិរ មេ សេយ្យា
 យេត្វ បុត្តា អនស្សវា
 ធន្តាមិ កោលំ វារតិ
 អថា ធន្តាមិ កុក្ករំ

ប្រាជ្ញាសិបប្បដ្ឋាន ឧបសម្ព័ន្ធ ប្រាជ្ញាសិបប្បដ្ឋាន

ខ្ញុំប្រកាស ដោយកូនចំណង់យាយ ដែលកើតហើយផង
 ប្រាជ្ញាសិបប្បដ្ឋាន ដែលកូនចំណង់យាយផង កូនចំណង់
 នោះ ក៏សមគង់គ្នាជាមួយនឹងប្រភពចំណង់យាយ ហើយ
 បណ្តាញខ្ញុំ ដូចជាគ្រឹះដេញជ្រូក ក៏កូនចំណង់យាយជាអស្សុ-
 សេសាមក គ្រាន់តែហៅខ្ញុំថា បិតា បិតាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ
 កូនចំណង់នោះ ដូចជាក្សត្រីដែលមកដោយរូបជាតិកូន លះ
 បង្ខំខ្ញុំដែលមានកាយ ចូលដល់ចង្កូមវិយាហើយ បិតា
 ចាស់របស់បុគ្គលពាលចំណង់យាយ តែងសូមបានប្រមូលផ្តុំខ្លួន
 ផងដែរ ដូចជាសេះចាស់ប្រើប្រាស់មិនបាន គេដាច់ញាតិ
 ចាត់ចំណី ឈឺច្រក់របស់ខ្ញុំប្រាសាវ កូនចំណង់យាយដែលមិន
 ស្តាប់បង្គាប់ មិនប្រសើរដូចឈឺច្រក់ឡើយ ព្រោះឈឺច្រក់
 វេទនាការពារភាពចក់បាន ការការព្រឹត្តិការចក់បាន ច្រក់

សុត្តន្តបិដក សម្ពុទ្ធិកាយវិញ្ញាណកថា
 អនុកាវេ បុរេ រោតិ
 កម្ពីរ កាងមេធានី
 ឧណ្ណស្ស អាទុកាវេន
 ទលិត្តា បដិទ្ធិត្ថិតិ ។

(១៧១) អដទោ ធិ ប្រាជ្ញណមហាសាលី មុត្តា
 យរំ ទេត្វា ឧបាមេត្វា បច្ចេកំ តុស្សយុតេន អប្បា-
 ទេសុំ ។ អដទោ សោ ប្រាជ្ញណមហាសាលោ ឯកំ
 ទុស្សយុតំ អាតាយ យេន កកា ទេទុបសង្កមំ ឧប-
 សង្កមិត្វា កកាតា សង្ខំ សង្ខេទំ បង្ខេទនិយំ កកំ
 សាគរណិយំ វិសាមេត្វា ឯកាវន្តំ ឯសិទំ ។ ឯកមន្តិ
 និសិទ្ធា ទោ សោ ប្រាជ្ញណមហាសាលោ កកាវន្តំ
 ឯកនិកោច បរិ កោ កោតម ប្រាជ្ញណា ធាម អា-
 ចរិយស្ស អាចរិយននី មវិយេសាច បដិក្កណាតុ មេ
 កវំ កោតមោ អាចរិយោ អាចរិយកាតន្តំ ។ បដិក្ក-
 ណេសិ កកា អនុតាម្យំ ឧត្តនាយ ។

(១៧២) អដទោ សោ ប្រាជ្ញណមហាសាលោ
 កកាវន្តំ ឯកនិកោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សម្ពុទ្ធិកាយ សាវតិវុទ្ធ

កុដិវាជមុ កុដិវន្តិកកំបាទ សុដិវន្តិកកំបាទ បុគ្គល
 ភាវកំអិល អនិបបិញ្ញាន ដោយភាវុភាវនិយម្រតំ ។

[១៧១] លំដាប់នោះ កូនចំងឡាយ ចាំប្រាជ្ញណមហាសាល
 នោះទៅកាន់ផ្ទះ ហើយទ្រង់ទឹក ឱ្យស្រៀកដល់ ដោយគូសំពត់
 មួយគូ ម្នាក់ ។ ។ ទើបប្រាជ្ញណមហាសាលនោះ យកសំពត់មួយគូ
 ចូលទៅព្រមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរក
 រក ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ការ ដែលគួររករក
 នឹងការដែលគួររកហើយ ក៏អន្តរាយក្នុងសមន្ត ។ លុះប្រាជ្ញណ-
 មហាសាលនោះ អន្តរាយក្នុងសមន្តហើយ បានពាលនូវការនេះ
 នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន យើងទ្រង់អង្គុយ
 ប្រាជ្ញណ វិសុទ្ធិកេន្ទ្រច្រក្សសម្រាប់គាតារៀ (មគប្រដេន) ដល់គាតារៀ
 សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាគាតារៀ ទទួលយកនូវវិណាកាតារៀរបស់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលយក ដោយសេចក្តី
 អនុគ្រោះ ។

[១៧២] លំដាប់នោះ ប្រាជ្ញណមហាសាលនោះ គ្រាបទូលព្រះ
 មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្នំណាស់ ។ បេ ។

ព្រាហ្មណ៍យុស្ស ឧបសាស្ត្រ មានខ្លួនឡើយ បរិក្ខត្តំ
 ឧបសាស្ត្រំ មិ ភវិ កោតោ ជានេតុ អដ្ឋកត្ត
 ចាណុមតិ សាណាត្តំ ។

បញ្ចម៌ មានតួទូស្ស្រ

[១៧៣] សាត្វំចំនាតំ ។ តេន ចោ បទ សមយេន
 មានតួនោ ឆាម ព្រាហ្មណោ សាវត្ថុយំ មជ្ជិសតិ ។
 សោ លេ មាតវំ អភិវំនេតិ ឯ មិតវំ អភិវំនេតិ ឯ
 អាចរិយំ អភិវំនេតិ ឯ ជេដ្ឋភាវំ អភិវំនេតិ ។

[១៧៤] តេន ចោ បទ សមយេន ភកវំ មហតិ-
 យោ បរិសាយ បរិក្កតោ ធម្មំ នេសេតិ ។ អដ្ឋចោ
 មានតួទូស្ស្រ ព្រាហ្មណស្ស ដ៏គន្លងហាសំ អយំ ចោ
 សមណោ កោតោ មហតិយោ បរិសាយ បរិក្កតោ ធម្មំ
 នេសេតិ យទ្ធាហំ យេន សមណោ កោតោ កេទ-
 បសង្កមេយ្យំ សទេ មិ សមណោ កោតោ អាស-
 មិស្សតិ អហម្យំតំ អាសមិស្សតិ ចោ ទេ មិ សមណោ
 កោតោ អាសមិស្សតិ អហម្យំតំ ចាសមិស្សតិ មិ ។

ព្រាហ្មណ៍យុស្ស ឧបសាស្ត្រ បរិក្ខត្តំ មានខ្លួនឡើយ
 សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រាថ្នាបង្គំប្រកេតិថា ព័ន្ធនុសក ដល់ខ្ញុំព្រះ
 គេន្រ្ទយ៍ជាទីគំនិតស្នើដោយជិត កំណត់ថ្ងៃនេះជាដើមទៀតទេ ។

មានតួទូស្ស្រ ទី ៥

[១៧៥] សាត្វំចំនាតំ ។ សមីយនោឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
 មានតួខ្លះ (អ្នកមានឈ្មោះស្រស់) កាស្រ័យនៅ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។
 ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនសំរេចមាតា មិនសំរេចបិតា មិនសំរេចអាពាហ៍ មិន
 សំរេចជីវិតឡើយ ។

[១៧៦] សមយនោឯង ព្រះមានព្រះភាគ កំភូតិមាន
 បរិស័ទច្រើនចេមរេម ទ្រង់សំរេងនមិ ។ គ្រានោះ មានតួទូព្រាហ្មណ៍
 មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតមនឯង មានបរិស័ទ
 ច្រើនចេមរេម ទ្រង់សំរេងនមិ ច្រើនខ្លះ មានវគ្គតាមអញ្ញាចូលទៅ
 កេព្រះសមណគោតម ប្រសិនបើព្រះសមណគោតម និយាយនឹងកាត្ម
 អញ កាត្មអញ ក៏និយាយនឹងលោកវិញ បើព្រះសមណគោតម មិន
 និយាយនឹងកាត្មអញទេ កាត្មអញ ក៏មិននិយាយនឹងលោកវិញដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធសិកាយស្ស សភាវិទូ

អដទោ ខានត្ថន្ទោ ប្រាហ្មណោ យេន ភកា តេនុប-
សង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិតា^(១) ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ អដទោ
ភកា^(២) ជាលមតិ ។ អដទោ ខានត្ថន្ទោ ប្រាហ្មណោ
នាយំ សមណោ តោតមោ កំហ្មំ ជាធាតីតិ តេតោ ។
មុន ធីត្ថុតុកាមោ អដ្ឋាសិ ។

[១៧៥] អដទោ ភកា ខានត្ថន្ទស្ស ប្រាហ្មណស្ស
តេតសា តេតោ បរិវត្តមញ្ញាយ ខានត្ថន្ទំ ប្រាហ្មណំ
តាមាយ អដ្ឋាសិ

ន ខានំ ប្រាហ្មណ សាទុ
អត្ថំ កស្សីន ប្រាហ្មណ
យេន អត្ថេន ភកាញិ
តោវមនុស្សោយេតិ ។

[១៧៦] អដទោ ខានត្ថន្ទោ ប្រាហ្មណោ ធីត្ថំ មេ
សមណោ តោតមោ ជាធាតីតិ តេតោ ភកាតោ
ចារេសុ សិវសា ធិមតិថា ភកាតោ ចាធានំ មុនេ-
ន បរិច្ចម្ពតិ ចាណំហំ ច បរិសម្ពាហិតិ ធាមិ ច

១ ឧ.ប. ឯត្ថន្ទេ ពុល្លិកុតោតិ ទិស្សា ។ ២ ឧ.ប. ឯត្ថន្ទេ កត្តិ ទិស្សា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធសិកាយ សភាវិទូ

សំដាប់នោះ មានត្ថន្ទប្រាហ្មណំ ចូលទៅក្នុងព្រះពុទ្ធក្រឹត្យ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ បានបំភ្លឺដល់សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ គ្រានោះ ព្រះ
ពុទ្ធក្រឹត្យ មិនទ្រង់មានប្រយោជន៍ ។ ទើបមានត្ថន្ទប្រាហ្មណំ
ចង់ត្រឡប់មកវិញ ដោយដឹងថា ព្រះសមណតោតមោ មិន
ដឹងអ្វីសោះ ។

[១៧៧] គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធក្រឹត្យ ទ្រង់ជ្រាបម្ល៉េះ ក៏
ក្នុងចិត្តរបស់មានត្ថន្ទប្រាហ្មណំ ដោយព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គ ហើយ
បានត្រាស់នឹងមានត្ថន្ទប្រាហ្មណំ ដោយនាថា យ៉ា

ម្ចាស់ប្រាហ្មណំ មានរបស់បុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ
ម្ចាស់ប្រាហ្មណំ មាននោះ មិនប្រកែក បុគ្គលមកហើយ
ដោយប្រយោជន៍ណា បុគ្គលត្រូវចំរើន ឬប្រយោជន៍
នោះឯង ។

[១៧៨] សំដាប់នោះ មានត្ថន្ទប្រាហ្មណំដឹងថា ព្រះសមណ-
តោតមោ បំភ្លឺដល់សាមញ្ញ ហើយក៏ទទួលបាន ទៀងព្រះបាទ
យុត្តសារីរេន្ទ្រព្រះរាជក្រឹត្យ ក្នុងនោះឯង ហើយដល់ព្រះពុទ្ធជាធីត្ថ
របស់ព្រះពុទ្ធក្រឹត្យ ដោយនាថា ព្រះបាទយុទ្ធជាធីត្ថ

ព្រាហ្មណ៍សិល្បៈ ឧបាសម្ព័ន្ធ មានប្បប្ប

សាវេតិ មានត្ថុជាហិ កោ កោតម មានត្ថុជាហិ
 កោ កោតមាតិ ។ អថេទា សា បរិសា អត្ថុតិច្ឆជាតា
 អហោសិ អច្ឆយិ វេត កោ អត្ថុតិ វេត កោ អយញ្ញា
 មានត្ថុនោ ព្រាហ្មណោ នេវ មាតិ អភិវិនេតិ ន
 មិអិ អភិវិនេតិ ន អាចរិយិ អភិវិនេតិ ន ដេដ្ឋភាតិ
 អភិវិនេតិ អថ ច បន សមណោ កោតមោ ឯវុបិ
 ឧរេនិបទ្ធការិ កោតិ ។ អថេទា កកវា មានត្ថុទិ
 ព្រាហ្មណិ ឯតទរោច អសំ ព្រាហ្មណា ឧដ្ឋេហិ សកោ
 កាសនេ ចិសិន យតោ កេ មយិ ចិទ្ធិ បសន្និ ។

[១៧៧] អថេទា មានត្ថុនោ ព្រាហ្មណោ សកោ
 កាសនេ ចិសិនត្វា កកវា កាតាយ អដ្ឋកាសិ

កេសុ ន មាទំ កាយិវាថ
 កេសំ សុស្ស សតារោ
 ក្សស្ស អមចិតា អស្ស
 ក្សស្ស សាទុ សុប្បជិតាតិ ។

ព្រាហ្មណ៍សិល្បៈ ឧបាសម្ព័ន្ធ បុត្រាបដិមានន្ត្រព្រាហ្មណ៍

ប្រកាសនាមន្ត្រៈនំចា កេត្រុប្រាសនាមន្ត្រៈនំ ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះ
 មានត្ថុៈ បក្សព្រះភោគមន្ត្រៈនំ ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះមានត្ថុៈ ។
 គ្រាថាៈ បរិសទ្ធាៈ កំភើតសេដ្ឋីអស្ថាប្បក្កន្តថា យើង អស្ថាប្ប
 ណាស់ យើង ចេត្រុប្រាសនាម ប្បក្សមានត្ថុព្រាហ្មណ៍នេះ មិនសំពះ
 មាតា មិនសំពះចិតា មិនសំពះកាយ មិនសំពះបង្កើយ ទើបតែ
 ព្រះសមណោតម ធ្វើឱ្យមនុស្សបែបនេះ ឱ្យធ្វើឱ្យការភោគដ៏ក្រៃ
 វែងឆ្ងាយ ។ គ្រាថាៈ ព្រះមាតា ព្រះភាគ បានត្រាស់ឱ្យភាគនេះ
 នឹងមានត្ថុព្រាហ្មណ៍ថា ខ្មោចព្រាហ្មណ៍ ហើយ អ្នកចូរគ្រា
 ឡើង ចូរអង្គុយលើសសនៈនៃខ្ញុំនេះ គ្រោះថា ចិត្តរបស់អ្នកជ្រះថ្លា
 ក្នុងចំណោមយើង ។

[១៧៨] គ្រាថាៈ មានត្ថុព្រាហ្មណ៍ អង្គុយលើសសនៈរបស់
 ខ្ញុំនេះហើយ បានក្រាបទូលព្រះមាតាព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

បុគ្គលមិនគួរធ្វើនាម ក្នុងពួកបុគ្គលណា បុគ្គលគួរប្រកប
 ដោយសេចក្តីសាទ ក្នុងបុគ្គលណា ពួកបុគ្គលណា ដែល
 បុគ្គលឧប្បិស័ន្ធក្នុងសេចក្តី ពួកបុគ្គលណា ដែលបុគ្គល
 បូជាស្តេច ញ៉ាំងប្រាសាទនៃស្វាមី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខសិទ្ធកថ

[១៧៨] នាគរី ឯតរិ ធម៌

អរោ ជេន្ទុម្ហី រាគរី

អាគរិយេ ធម្មុត្តម្ហី

តេស្មុ អស្សុ សតារា(១)

ត្បស្សុ អធិតា អស្សុ

តេ ធម្មស្សុ សាទុ បូជិតា

អរហន្តុ សីតិក្ខតេ

កតតំភ្នំ វណ្ណសវេ

ធិហរ្គ មាធំ អនុត្តោ

តេន អនុសាសេន អនុត្តរេតិ ។

[១៧៩] ឃី កុត្តោ ឆានត្ថោ ប្រាហ្មណោ គតវន្តិ

ឯតធាវេន អភិក្កន្ធិ កោ កោតម អភិក្កន្ធិ កោ

កោតម ។ បេ ។ ទុច្ចាសកំ មិ ករិ តោតមោ ឆានត្ថោ

អជ្ជតត្ថោ ចាណុបេតិ សុរណាត្ថត្ថិ ។

១. ឧ.ម. កេសុ ១ រាតំ កយិវិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខសិទ្ធកថ

[១៧៨] ព្រះត្រៃត្រាស់ថា បុគ្គលមិនគួរធ្វើមានចំពោះ

មាតា បិតា មន្ត្រី ឯតិណោរ្យ ជាតិរបស់ គួរប្រកបដោយ

សេចក្តីគោរព ចំពោះបុគ្គលទាំង ៤ នោះ បុគ្គលទាំង ៤

នោះ បុគ្គលគួររំលឹកដល់គោន មួយទៀត បុគ្គលទាំង ៤

នោះ ដែលគេបូជាស្តាយ ញ៉ាំងប្រយោជន៍ ឲ្យសម្រេច

បុគ្គលគួរកំចាត់មាន មិនគួរឆ្លើយតបដោយអនុស្សយន្ត គឺមាន

នោះ ចំពោះព្រះអរហន្ត ដែលមានសេចក្តីត្រជាក់ មាន

សោច្យសកិច្ចធ្វើចាយយ៉ាង មិនមានអសវៈ ជាអ្នកប្រសើរ ។

[១៧៩] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យំនំនេះហើយ

មានគួរប្រាញ់ បានរោលខ្លូរក្បែរនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា

បដិគ្រូព្រះភាគមកដល់ខ្លួន ច្បាស់ពេកណាស់ បដិគ្រូព្រះភាគមកដល់ខ្លួន

ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះភាគមកដល់ខ្លួន ប្រាមខ្លូរព្រះអន្ត

ថាជាទុណ្យ ដល់ស្រូវព្រះតេជគ្រឹះជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត កំណើតដូ

នេះជាដើមរៀងទៅ ។

ធម្មំ បច្ចុទ្ទិស្តំ

[១៨០] ឯកំ សមយំ ភគវំ សាវត្ថុយំ វិហរតិ
ដេវតំ អបាថមិណ្ឌិកស្ស អាហម ។ តេន ទោ
មន សមយេន បច្ចុទ្ទិកសាតោ(១) ឆាម ប្រាហ្មណោ
សាវត្ថុយំ បដិវសតិ ។ អថទោ បច្ចុទ្ទិកសាតស្ស
ប្រាហ្មណស្ស ឯគនហោសិ យទ្ធជាហំ យេន សម-
ណោ តោតនោ តេនុបសង្កមេយ្យិ យំ យនេវ សម-
ណោ តោតនោ កាសិស្សតិ តំ តានេវស្សាហំ បច្ចុទ្ទិ-
កស្សន្តំ ។

[១៨១] តេន ទោ មន សមយេន ភគវំ
អដ្ឋិកាសេ ចង្កមតិ ។ អថទោ បច្ចុទ្ទិកសាតោ
ប្រាហ្មណោ យេន ភគវំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា
កកវន្តំ ចង្កមន្តំ អនុចង្កមាថោ ភគវន្តំ ឯគនេវ
កណ សមណ ឧទ្ទន្តំ ។

១ បច្ចុទ្ទិក គឺថា ចាយ ដា សទ្ធក ។

បច្ចុទ្ទិស្ត ទី ២

[១៨២] សមយម្ហេ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ដេវតាម របស់អនាមិណ្ឌិកធម៌ ដ៏ក្រសួងសាវត្ថុ ។ សមយ
នោឯង ប្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះបច្ចុទ្ទិកសាតៈ (ឬក៏មានសេចក្តីសុខជា
ស្រ្តី) អាស្រ័យនៅ ក្នុងក្រសួងសាវត្ថុ ។ ព្រោះនោះ បច្ចុទ្ទិកសាតៈ
ប្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ មានតែភាគអញ
ចូលទៅក្នុងសមណគោតម បើព្រះសមណគោតម ទ្រង់ពេញចិត្ត
ពាក្យណា ភាគអញឥឡូវពេលទាល់ទ្រង់ពាក្យនោះ ។ របស់លោក ។

[១៨៣] សមយនោឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ច្រើន
ក្នុងទីកំលោះ ។ ព្រោះនោះ បច្ចុទ្ទិកសាតប្រាហ្មណ៍ ចូលទៅក្នុងព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដើរតាមព្រះមានព្រះភាគ ដែល
កំពុងច្រើន ប្រាបច្ឆន្ទិស្តប្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះថា ចិត្តព្រះ
សមណៈ សូមព្រះអង្គសម្រេចចម្លើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំសុត្តន្តកថា សុត្តន្តបិដក

[១៨២] ន ចន្ទនិកាសាគេន

សុវិជានំ សុភាសិតំ

ឧបក្កិល្លដ្ឋចិត្តេន

សាម្ពុទ្ធភហុតេន ន

យោ ន វិនិយម្យ សាម្ពុ

អប្បសាទញ្ច តេតសោ

អាហារតំ បដិដិស្សន្តិ

ស(េ) ជញ្ញា សុភាសិតន្តំ ។

[១៨៣] ឯវី វុត្ត ចន្ទនិកាសាគេន ប្រាជ្ញាលោ

ភក្កន្តំ ឯតន្តរោច អភិក្កន្តន្តំ ភោ តោតម អភិក្កន្តន្តំ

ភោ តោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ ភវី តោតមោ

នាវេតុ អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតំ សាវណ្ណក្កន្តន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំសុត្តន្តកថា សុត្តន្តបិដក

[១៨៤] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ចន្ទនិកាសាគេន មាន

ចិត្តសេវា ច្រើនដោយការប្រណាំងប្រជែង មិននិយ

នឹងដឹងសុភាសិតទេ លុះតែបុគ្គលណា គាំពេញខ្លួនការ

ប្រណាំងប្រជែងផង ខ្លួនសេចក្តីដឹងច្រើនចិត្តផង លះ

ចង់ខ្លួនខ្ញុំផង បុគ្គលនោះ វិចារីន្តសុភាសិតបាន ។

[១៨៥] កាលព្រះមានព្រះភាវ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

ចន្ទនិកាសាគេន ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាវ ដូច្នេះថា

បរិត្រព្រះភាវមជ្ឈិមំ ច្បាស់រកណាស់ ចរិត្រព្រះភាវមជ្ឈិមំ

ច្បាស់រកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះភាវមជ្ឈិមំ ប្រាថ្នាខ្ញុំព្រះអង្គ

ថាជាឧបាសក ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គច្រើនជាទីពឹងស្មោះថាជីវិត កំណត់ថ្ងៃ

នេះជាដើមទៀតទៅ ។

ប្រាហ្មណ៍ វាចនាសម្ព័ន្ធ ទេវតាបូជន៍ ធម្មបទសង្គហៈ

លក្ខន្តិក ឧបាសិកាសុត្តន្ត

[១៨៤] ឯកំ សមយំ ភកកំ កោសលេស្មំ វិហាតំ
អញ្ញកាស្មី វេសសោ ។ ភេទំ ចោ យេន សមយេន
ឧវកម្មំ កកាតាជា ប្រាហ្មណោ ភស្មំ វេសសោ
កក្កន្តំ កាកាមតំ ។ អន្តសា ចោ ឧវកម្មំ កកាតា-
ជា ប្រាហ្មណោ កក្កន្តំ អញ្ញកាស្មី សាលកុក្ខុលេ
និសង្កំ មល្លន្តំ កកុដិកា ធម្មំ កា បិ បណ្ឌិតាយ
ចរិយុទំ សតិ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ ធិស្វានស្ស ឯតនហោសិ
អហំ ចោ វេសស្មី វេសសោ កក្កន្តំ កាកា បន្តោ វមាមិ
អយំ សមណោ បិ កី កាកាបេន្តោ វមតិ ។

[១៨៥] មមាទា ឧវកម្មំ កកាតាជា ប្រាហ្មណោ
យេន ភកកំ ភេទុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា កក្កន្តំ
កាកាយ អជ្ឈកាសិ

កេ ទុ កក្កន្តា កាយន្តំ
កិក្ខុ សាលវេន ក
យនកកោ អញ្ញកាស្មី
វតិ វិទូតិ កោកមោតិ ។

ប្រាហ្មណ៍ វាចនាសម្ព័ន្ធ ឧបាសិកាសុត្តន្ត ធម្មបទសង្គហៈ ទូលក្ខន្តិក ប្រាហ្មណ៍

ឧបាសិកាសុត្តន្ត ទី ៧

[១៨៦] សម័យមួយ ព្រះមហាប្រាសាទ ក្នុង
ផង្ក្រមួយ ក្នុងវេសសោ ។ សម័យនោះឯង ឧវកម្មំ កកាតា-
កក្កន្តំ ឱ្យធ្វើការងារ ក្នុងផង្ក្រនោះ ។ ឧវកម្មំ កកាតា-
កក្កន្តំ បានឃើញព្រះមហាប្រាសាទ គង់ប្រាមបូជន៍ លាងត្រីក្រមួយ
ផង្ក្រក្នុង ក្នុងព្រះរោងចក្រ កំពស់ព្រះល្វា ក្នុងព្រះក្រុងព្រះ
ក្នុងរោង ។ លុះឃើញហើយ ទើបឧវកម្មំ កកាតា បានសេចក្តីត្រិះរិះ
យំនឹងខ្លួន កកាតាឱ្យធ្វើការងារ ក្នុងផង្ក្រនោះ កំពុងសប្បាយ
ចុះព្រះសមណៈនេះ ឱ្យធ្វើការងារ ក្នុងសប្បាយដែរ ។

[១៨៧] ទើបឧវកម្មំ កកាតា ប្រាហ្មណ៍ ទូលក្ខន្តិក ប្រាហ្មណ៍
ព្រះមហា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានព្រះសមណៈប្រាសាទ
ដោយភាព ថា

ខែកុក្ខុ លោកធ្វើការងារដូចគ្នា បានដំណើរការងារក្នុង
ព្រះសាលត្រីក្រ ព្រះមហាប្រាសាទផង្ក្រ ចុះបានសេចក្តី
ព្រះសមណ ក្នុងព្រះក្រុង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធសិកាយ សុត្តន្តបិដក

[១៨៦] ន ច មេ វនស្មី កាណិយមតិ

ឧច្ឆិទ្ធមូលី មេ វន វិស្វតិ

ស្វាហិ វន ចិព្វនមោ វិសលោ

ឯតោ វមេ អវតិ វិជ្ជាហយាតិ ។

[១៨៧] ឯវិ វត្ត វន កម្មតិកាវត្ថាជា ប្រាហ្មណ៍
កកវត្ថំ ឯតនាវត អភិក្កត្តំ កោ តោតម អភិក្កត្តំ
កោ តោតម ។ បេ ។ ឧបាសតិ មិ កវិ តោតោ
តាវតុ អដ្ឋតាតុ ចាណុបេតិ សាវណ្ណត្ថត្ថំ ។

អដ្ឋមិ កុដ្ឋិហារស្មត្ថំ

[១៨៨] ឯតំ សមយំ កកវំ កោសលេស្ម
វិហាតិ អញ្ញាតវស្មី វន បណ្ណោ ។ តេន តោ បន
សមយេន អញ្ញាតវស្មី កាវត្ថាជកោត្ថស្មី ប្រាហ្មណ៍ស្មី
សត្តហុលា អន្តេសិកា កម្មវារតា មាណវតា
យេន សោ វន បណ្ណោ តេនុកាវត្ថមីសុ ឧបសន្តមិត្តា

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធសិកាយ សុត្តន្តបិដក

[១៨៩] ព្រះអង្គត្រាស់ថា គថាគក មិនមានកិច្ចវេសក្រូវ
រក្សាភ័យព្រះ ព្រឹត្តិកិលេសជាសក្រូវ គថាគក បានដក
ឫសគល់អស់ហើយ គថាគកនោះ ជាបុគ្គលម្នាក់ឯង មិន
មានព្រឹត្តិកិលេសទេ តាំងសតិលេស វិនាសអស់ហើយ
គថាគកលះចង់ខ្វះសចក្ខុអដ្ឋក្រហើយ ទើបត្រេកកា ក្នុង

ព្រៃបាទ ។

[១៩០] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
នូវកម្មកាវត្ថាជប្រាហ្មណ៍ បានក្របខ្យល់ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា
ចក្ខុព្រះភាគមដ៏ចំរើន ច្បាស់លោកណាស់ ចក្ខុព្រះភាគមដ៏ចំរើន
ច្បាស់លោកណាស់ ។ បេ ។ សូចព្រះភាគមដ៏ចំរើន ជ្រាបនូវព្រះអង្គ
ជាថាវបាសក ដល់នូវព្រះអង្គត្រង់ជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃ
នេះដើមរៀងទៅ ។

កុដ្ឋិហារស្មត្ថំ ទី ៨

[១៩១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តាំងនៅ ក្នុងផង
ព្រៃមួយ ក្នុងវិវារកសល ។ សម័យនោះឯង មានពួកមាណវ
ជាច្រើន ជាអ្នកនាំទស ជាអន្តរាសិក របស់ប្រាហ្មណ៍កាវត្ថាជ-
កោត្ថម្នាក់ ឆ្លាតចូលទៅកាន់ដងព្រៃតោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ ធម្មសិទ្ធិ កាតុប្បន្ត

អន្តរាស្ត កកវង្គ កស្មី វេសសោ វិសង្ខំ បល្លង្គី
អាភុជិតា ឧជ្ជិ កាយិ បណ្ឌិតាយ បរិមុខំ សតិ
ឧបជ្ជ បត្វា វិសាទ យេន កាត្វាជិតោត្តា ប្រាហ្មណ៍
តេតុបសង្កម្មី ឧបសង្កម្មិតា កាត្វាជិតោត្តំ ប្រាហ្មណ៍
ឯតនកេតំ យោក្យ កវិជានេយ្យ អសុកាស្មី វេសសោ
សមណោ តោតោ វិសង្ខំ បល្លង្គី អាភុជិតា ឧជ្ជិ
កាយិ បណ្ឌិតាយ បរិមុខំ សតិ ឧបជ្ជបេត្វាទិ ។

(១៨៩) អដទោ កាត្វាជិតោត្តា ប្រាហ្មណ៍ តេហិ
មាណវកេហិ សង្ខំ យេន ភោ វេសសោ តេតុប-
សង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិតា អន្តរាស្ត កកវង្គ កស្មី វេសសោ
វិសង្ខំ បល្លង្គី អាភុជិតា ឧជ្ជិ កាយិ បណ្ឌិតាយ
បរិមុខំ សតិ ឧបជ្ជបេត្វា វិសាទ យេន កកវ-
តេតុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិតា កកវង្គ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ ធម្មសិទ្ធិ កាតុប្បន្ត ព្រះមហាក្សត្រ
កំពុងឃើញព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់ក្នុងផងព្រះនោះ ផ្គត់ព្រះវត្ត
តាំងព្រះកាយត្រង់ កំពស់ព្រះស្មារតី ឆ្ពោះត្រង់ទៅកេតុដ្ឋាន លុះ
ឃើញហើយ ក៏ចូលទៅកេតុដ្ឋានតាមប្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏បានឆ្ងល់ខ្សឹមខ្សួន ឆ្ងល់កាត្វាជិតោត្តាប្រាហ្មណ៍ ថា សូម
ដកបរិយោគ សូមរោគឯងរើន ឧប្បដ្ឋាប ដ្បិតព្រះសមណតោម គង់
ក្នុងផងព្រះណា ផ្គត់ព្រះវត្ត តាំងព្រះកាយត្រង់ កំពស់ព្រះស្មារតី
ឆ្ពោះត្រង់ទៅកេតុដ្ឋាន ។

(១៩០) ព្រះនោះ កាត្វាជិតោត្តាប្រាហ្មណ៍ ចូលទៅកាន់ផង
ព្រះនោះ ដំបូងនឹងមាណវតាំងអម្បាលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់ក្នុងផងព្រះនោះ ផ្គត់ព្រះវត្ត
តាំងព្រះកាយត្រង់ កំពស់ព្រះស្មារតី ឆ្ពោះត្រង់ទៅកេតុដ្ឋាន លុះ
ឃើញហើយ ក៏ចូលទៅក្រុងព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
បានកោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយនាថា ថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយូត្តនិកាយស្ស សភាវិទោ

[illegible]

(၁၂၈) ယော ကာဂါ ကမ္ဘာ့ အဓိပတိတစ်
 အဝေကတရုဇ် ဗုဒ္ဓ ဟော ဟိန္ဒ
 အဓိပတိတစ် ဗုဒ္ဓ ဟော

• វ. បណ្ណា ។

សុត្តន្តបិដក សំឡេងចំការយ សភាចំរើន

មតិគ្រឹះកុំ អនុវត្តបទពាក្យប្រាសាទ ឥតមានមនុស្ស ជាប្រ
ដំបៅគ្នាឲ្យខូចច្រើន លោកមានកាយដ៏ល្អ ប្រកបដោយ
ប្រយោជន៍ មិនបានញាត់ឃ្លាំ ទើបចំរើនឈានដ៏ល្អព្រៃ
ពេកបាន ក្នុងប្រលោកនេះដំបៅនិ ឬក្នុងប្រាណគ្មានឈ្មួញ
ប្រគំ ព្រះមុនីកំពស់ស្រីទេវ ក្នុងប្រាសាទវត្តដំបៅនិ ព្រះ
មុនីមានចំនូលគ្រូករ ទៅក្នុងប្រាសាទដំបៅ ដោយហេតុណា
ហេតុនេះ ជាការស្តាប់ប្រែ ឈប់និម្មិត ផ្គុំក្នុងប្រាសាទ
ប្រើទិព្វ គឺប្រាសាទ កន្លែងស្រី សំគាល់លោកជាអ្នកទៅ
កើតជាមួយដំបៅបាប្រាសាទដំបៅនិ ព្រោះហេតុអ្វី
លោកដំបៅនិសាស្រីទេវ ក្នុងប្រាសាទវត្តដំបៅនិ លោក
ធ្វើទុក្ខប្រកបក្នុងទីនេះ ដើម្បីដល់នូវប្រាសាទណាមួយ ។

(១៧០) ព្រះគង្គត្រាស់ថា ធម្មជាតិពិការមួយ គឺសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដែលចង់ប្រែកម្តី មានប្រការដង្ហែង កាស្រីយ
 នៅក្នុងឆាតាំងឡាយ គឺការចង់មានសភាព មិនតែមួយ
 សព្វ កាល មានការមិនជឿជាមួយ ប្រភពជាដ្ឋាន

ប្រាហ្មណ៍សំយុង្គស្ស ហេសវត្ថុ ភវត្តប្បសំសា

សត្វា មយា ឡត្តិកតា សម្មលំកា

ស្វាហំ អកក្កោ អសិកោ អនុបយោ

សាទ្វសុ ធម្មសុ វិសុទ្ធនស្សហោ

បប្បយ្យ សន្តោធិមនុក្ខំ សិរិ

ឈាយាមហំ ប្រាហ្មហោ វិសារោធិ ។

(១៩០) ឯវិ វុត្ថេ ការទ្វាជកោត្តោ ប្រាហ្មណោ

ភវត្តំ ឯតទរោម អភិក្កត្តំ ភោ ភោតម អភិក្កត្តំ

ភោ ភោតម ។ បេ ។ អន្ធិតត្ថេ ទាណុបេតិ សា-

ណត្តត្តំ ។

ប្រាហ្មណ៍សំយុង្គ ។ វិសារោធិ សេចក្តីសង្ខេប ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ

ប្រាសាទដ៏ធំជាប់ពាក់ ធម្មជាតិទាំងអស់នោះ គឺជាគត

បានច្នៃឱ្យវិភាស ព្រមទាំងចូលគល់អស់ហើយ គឺជាគតនោះ

មិនប្រាថ្នា មិនកាស្រយឱ្យកណ្តា មិនចូលទៅកណ្តា

(និងអំប្លែង) មានសេចក្តីយេញដំបើស្មុំ ក្នុងធម៌

ទាំងឡាយ ហើយដល់ខ្លួនសម្រាប់ក្នុងព្រះសិវៈព្រលឹង

គឺជាគត គួរដល់ព្រះលោក ជាអក្ខរៈក្រៅ តែងដុត

បំប្លែងឱ្យក៏រលាយ (ដោយឈានទាំងពីរ) ។

(១៩១) ភាវព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

ការទ្វាជកោត្តោប្រាហ្មណ៍ បានក្រាបចង្អុលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា

ចត្តត្រព្រះភាគមជ្ជិមេវ ច្បាស់ពេកណាស់ ចត្តត្រព្រះភាគមជ្ជិមេវ

ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះភាគមជ្ជិមេវ ប្រមូលឱ្យព្រះអង្គ

ជាជាទុកសត ដល់ខ្លួនព្រះភាគត្រូវជាទីតាំងស្នាដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃ

នេះជាដើមរៀងរាល់ ។

និម្មិ មាតុបោសសេដ្ឋី

[១៤២] សាវ័ក្ខិមនាមី ។ ម. ខ. ខា មាតុបោសកោ
 ប្រាហ្មណោ យេន ភគវា នេនុនសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្តា
 ភគវតា សន្និសម្មានិ សម្មានុវិជ្ជិ តេជំ សារាណិយំ
 វិគីសារេត្វា ឯកមន្តំ ជិសិមំ ។ ឯ. ម. ខ. ខា ជិសិមន្តា
 ខោ មាតុបោសកោ ប្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតនាវន
 អហត្ថំ កោ តោតម ធម្មេន ភិក្ខុំ បរិយេសាមិ ធម្មេន
 ភិក្ខុំ បរិយេសិត្វា មាតាបិតរោ ចោសេមិ កត្វាហំ
 កោ តោតម ឯវិការី តិច្ឆការី ហោមីតិ ។ តត្ប
 ទ្ធិ ប្រាហ្មណ ឯវិការី តិច្ឆការី អហោសិ យោ
 ខោ ប្រាហ្មណ ធម្មេន ភិក្ខុំ បរិយេសតិ ធម្មេន
 ភិក្ខុំ បរិយេសិត្វា មាតាបិតរោ ចោសេតិ ពហុ
 សោ ឬត្ថំ បសវតីតិ ។

មាតុបោសកសូត្រ ទី ៩

[១៤២] សាវ័ក្ខិមនាម ។ ត្រាវោ ប្រាហ្មណៈឈានមាតុ-
 បោសកៈ (អ្នកចិញ្ចឹមមាតា) ចូលទៅក្រេបខ្លាចប្រគោត លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីកេរយ ជាមួយនឹងប្រទេសប្រគោត លុះ
 ចេញពីតាម្បែងស្រែកេរយ និងតាម្បែងស្រែកេរយហើយ ក៏អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរ ។ លុះមាតុបោសកប្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 បានក្រាបចង្អុលប្រទេសប្រគោតដូច្នេះថា បពិត្រប្រទេសគាតមដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំប្រអង្គស្វែងរកខ្ញុំក៏ដោយធម៌ លុះស្វែងរកខ្ញុំក៏ដោយធម៌ហើយ
 តែងចិញ្ចឹមខ្ញុំមាតាបិតា បពិត្រប្រទេសគាតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំប្រអង្គធ្វើយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកធ្វើ ខ្ញុំកិច្ច (ភបត្តណ) បានដែរ ។ ត្រាវោស្រាស់
 ថា តើប្រាហ្មណ៍ អ្នកធ្វើយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកធ្វើខ្ញុំកិច្ច (ភប
 ត្តណ) បានហើយ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ឬក្តលណាស្វែងរក ខ្ញុំក៏ដោយ
 ធម៌ លុះស្វែងរកខ្ញុំក៏ដោយធម៌ហើយ ចិញ្ចឹមមាតាបិតា
 ឬក្តលនោះ តែងបានបុណ្យដ៏ច្រើន ។

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ ចេតនាវិទ្យា ឈរលេខ៦

(១៤៣) ឥន្ទ្រគោត ។ បេ ។

យោ មាតរិ មិតរិ ក

មាត្រា ធម្មេន មោសតំ

តាយ ទំ ចារិចរិយាយ

មាតា មិត្តស្យ មណ្ឌិតា

ឥន្ទ្រ ទំ ឥសិសន្តិ

បេច្ច សត្ត ឃមោធាតិវិ។

(១៤៤) ឃិវំ វុត្ត មាតុចោសគោ ប្រាហ្មណោ

កតវន្តំ ឃតនេវេច អភិក្កន្តំ ភោ ភោតម អភិក្កន្តំ

ភោ ភោតម ។ បេ ។ ឧចាសតំ មំ ករិ ភោតនោ

ជាមតុ អន្តតត្ថេ ចាណុបេតំ សវណន្តត្ថំ ។

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ ចេតនាវិទ្យា ឈរលេខ៦

(១៤៥) ព្រះមានព្រះភាគ បានប្រាសន៍ក្នុងព្រះ ។ បេ ។

បុគ្គលណ ចិត្តមិច្ឆាតាប្បិការោ បេនមិ បណ្ឌិតចំនិទ្យាយ

វេមនិសរសើបុគ្គលនោះ គន្លឹះលោកនេះ ព្រោះការបំរើ

មាតាបិតាចំនិទ្យាយនោះ លុះបុគ្គលនោះ ទៅកាន់បរលោក

ហើយ វេមនិវិកាយ គង់មានស្និទ្ធ ។

(១៤៦) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាសន៍យ៉ាងនេះហើយ

មាតុចោសគោយុណ្ឌ បានប្រាសន៍ក្នុងព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា

បពិត្រព្រះភាគដ៏ចម្រើន ច្បាប់គោតណាស់ បពិត្រព្រះភាគដ៏ចម្រើន

ច្បាប់គោតណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះភាគដ៏ចម្រើន ប្រាប់នូវព្រះគន្លឹះ

ជាងមាតុចោស ដល់នូវព្រះនេះត្រូវយកវិវិធីស្មើដោយដិត តាំងពីថ្ងៃ

នេះជាដើមរៀនទៅ ។

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ ចោលវង្ស ភក្តីសង្គម

(១៩៨) ដំរី ក្រៃ កំពុងកោ ប្រាហ្មណ៍ កក់ដំ
ដំរីកក់ កក់ក្រៃ កោ កោតម កក់ក្រៃ កោ
កោតម ។ ប ។ ឧទាសកំ មំ កវី កោតមា ជាត្រៃ
អង្គក្រៃ ជាត្រៃ មំ សាសន៍ក្រៃ ។

ឯកាទសម្ម សង្គរវិស្វត្ថំ

(១៩៩) សាវត្ថុដ៏ជាប់ ។ គេ ទោ បទ សមយោ
សង្គរវេ ជាត ប្រាហ្មណ៍ សាវត្ថុយំ បដិសេតិ
ឧទកកុដ្ឋិកា ឧទកក កុដ្ឋិ បច្ចេតិ សាយចាតិ
ឧទកកោបាណាធុយោតមធុយុត្តោ វិហរតិ ។ អដ-
ទោ កាយស្មា កាយស្មា បុព្វសមយំ ឯវសេត្វា
បត្តិវិវាទាយ សាវត្ថុយំ បណ្តាយ ចាវិស សាវត្ថុយំ
បណ្តាយ កវិកា បច្ចាភត្ថំ បណ្តាចាតក្សដិក្ខត្តោ
យេ កក់ កេតុសង្កតិ ឧបសង្កតិកា កក់ដំ
អភិវាទត្វា ដំរីកក់ ឯសំដិ ។

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ ចោលវង្ស ព្រះរាជ ព្រះរាជព្រះបាទព្រះរាជ

(១៩៩) ការព្រះបាទព្រះរាជ ទ្រង់ស្រាវជ្រាវនេះហើយ
ក៏ត្រូវប្រាហ្មណ៍ បានប្រាបទូលព្រះបាទព្រះរាជ ដូច្នេះចា ចក្រ
ព្រះរាជមជ្ឈិម ច្បាស់គេកណ្តាល បង្កើតព្រះរាជមជ្ឈិម ច្បាស់
គេកណ្តាល ។ ប ។ សូមព្រះរាជមជ្ឈិម ប្រើប្រាស់ក្នុងថា
ទោសក ដល់ខ្ញុំព្រះរាជមជ្ឈិមជាតិ ឈ្មោះយសីវរ កងកំ
វិជ្ជាជាតិមេ ។

សង្គរវិស្វត្ថ ទី ១១

(១៩៩) សាវត្ថុដ៏ជាប់ ។ សមយោ ឯវសេត្វា
ក្រសែនៅក្នុងក្រុងសាវត្ថុ បានសេចក្តីសំខាន់ថា ទឹកជាចលនាសុទ្ធ
វេទនាប្រាថ្នាការយំសុទ្ធដោយទឹក ច្រកចក្រយោមចុះទឹករឿយ ។ ក្នុង
វេទនាច្រក ។ ព្រះរាជ ព្រះរាជមុខមាឃ ល្បឿនស្រង់
ប្រដាប់ប្រដាប់ ក្នុងវេទនា ហើយចូលទៅបណ្តាចា ក្នុងក្រុងសាវត្ថុ
លុះប្រដាប់បណ្តាចា ក្នុងក្រុងសាវត្ថុហើយ ត្រូវប្រដាប់បណ្តាចា
វិញ ក្នុងវេទនាប្រាថ្នាក្នុង ទើបចូលទៅដល់ព្រះបាទព្រះរាជ លុះ
ចូលទៅដល់ ក៏ដូចយុទ្ធព្រះបាទព្រះរាជ ហើយអង្គុយក្នុងវិសមគរ ។

[១៩៩] ឯកមន្ត្តិ ឯសិដ្ឋាន ទោ អាយស្មា អនុដ្ឋា
 កកវន្តិ ឯកនិកាម កំណ កន្ត កន្តវេរ ឆាម ប្រាហ្ម
 ណា សាវត្ថុយំ បដិសេសិ ឧទកសុទ្ធិកោ ឧទកន
 សុទ្ធិ បទ្កេតំ សាយនាតិ ឧទកោកេហាណាចុយោ
 តមទុយុត្តោ វិហារិ សាទុ កន្ត កកវ យេន សន្តវ
 វស្ស ប្រាហ្មណស្ស ឯវសនំ តេនុបសន្តមិ ឧទកមន្ត្តិ
 ឧទានាយាតិ ។ អនិកសេសិ កកវ តុល្លាភាវេន ។ អ
 ថទោ កកវ បុព្វត្ថាសមយំ ឯវសេត្វា បន្តនិវេហនាយ
 យេន សន្តវស្ស ប្រាហ្មណស្ស ឯវសនំ តេនុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្វា បញ្ចត្តោ អាសនេ ឯសីនិ ។

[២០០] អថទោ សន្តវេរ ប្រាហ្មណោ យេន កកវ
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវតា សុទ្ធិ សម្មាធិ
 សម្មាធិយំ តាមំ សាវណីយំ វិគីហារេត្វា ឯកមន្ត្តិ
 ឯសីនិ ។ ឯកមន្ត្តិ ឯសីនិ ទោ សន្តវេរ ប្រាហ្មណំ កកវ
 ឯកនិកាម សុទ្ធិ កកវ ត្រំ ប្រាហ្មណ ឧទកសុទ្ធិកោ

[១៩៩] លុះព្រះអាគន្ធិ បានកាយ អង្គុយក្នុងសមន្តរហើយ
 បានប្រាសចូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សន្តវេរ
 ប្រាហ្មណំ កាស្រ័យនៅក្នុងត្រង់សាវត្ថុនេះ មានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ទឹកដាច់សំបុរសុទ្ធ តែងត្រូវការយូរស្រេចដោយទឹក ប្រកបសេចក្តី
 ព្យាយាមចុះទឹករឿយ ។ ក្នុងវិវាហាចត្រឹម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះមានព្រះភាគ កាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ស្តេចចូលទៅកាន់លំ
 នៅរបស់សន្តវេរ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលដោយភាគ
 ស្ងៀម ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្ងៀមប្រដាប់បាត្រ
 ចិវ្រក្នុងវេលាព្រឹក ហើយស្តេចចូលទៅកាន់លំនៅ របស់សន្តវេរ ប្រាហ្មណំ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ គង់លើតាសនៈ ដែលប្រាហ្មណំត្រាស់ថា ។

[២០០] លំដាប់នោះឯង សន្តវេរ ប្រាហ្មណំ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាច្រើននឹងព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ការរៀនសូត្ររីករាយ និងការរៀនសូត្ររីករាយ
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងសមន្តរ ។ លុះសន្តវេរ ប្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុង
 សមន្តរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ឆ្ងល់
 ប្រាហ្មណំ បានឮថា អ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ថា ទឹកដាច់សំបុរសុទ្ធ

ឧទេកោ សុទ្ធិ បរិវេសិ សាយនាតិ ឧទេកោរោហណា-
 ទុយោតមទុយុត្តោ វិហារសីតិ ។ ឯវិ កោ កោតមាតិ ។
 កំ បទ ទិ ប្រាហ្មណ អត្តវសំ សម្បស្សមាថោ
 ឧទេកសុទ្ធិកោ ឧទេកោ សុទ្ធិ បរិវេសិ សាយនាតិ
 ឧទេកោរោហណាទុយោតមទុយុត្តោ វិហារសីតិ ។ ឥធន
 មេ កោ កោតម យំ ជិវំ នាមកម្មំ កាតំ ហោតិ តំ
 សាយំ ឧហា ធន បរិហេមិ យំ វត្តំ នាមកម្មំ កាតំ
 ហោតិ តំ នាតិ ឧហា ធន បរិហេមិ ឥមំ ទ ទ្វាហំ
 កោ កោតម អត្តវសំ សម្បស្សមាថោ ឧទេកសុទ្ធិកោ
 ឧទេកោ សុទ្ធិ បរិវេសិ សាយនាតិ ឧទេកោរោហណា-
 ទុយោតមទុយុត្តោ វិហារសីតិ ។

(២០០) ធម្មោ វហនោ ប្រាហ្មណ សីលតិត្តោ
 អនាវរោ សត្តំ សតំ បសត្តោ
 យត្ត បរិវេសនុបោ សីលតា
 អនុប្បត្តោ វ ករុន្តិ នាតិ ។

តែងប្រាថ្នាការបរិសុទ្ធិដោយទឹក ប្រកបសេចក្តីត្បាញដូច្នេះទឹក រឿយ ។
 ក្នុងវេលាស្ងាចព្រឹកវែង ។ បត់ត្រព្រះភោគមជ្ជិមរោ វែងហើយ ។
 ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ចុះអក្ខរណ៍យល់យ៉ាងណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច បាន
 ជាសំគាល់ថា ទឹកជាបសិបសិទ្ធិ ប្រាថ្នាការបរិសុទ្ធិដោយទឹក ប្រកប
 សេចក្តីត្បាញដូច្នេះទឹក រឿយ ។ ក្នុងវេលាស្ងាចព្រឹក ។ បត់ត្រព្រះ
 ភោគមជ្ជិមរោ ក្នុងទីនេះ បាបកម្មណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើហើយ
 ក្នុងវេលាថ្ងៃ ខ្ញុំព្រះអង្គ បន្ទាប់បន្សំបាបកម្មនោះ ដោយការផ្អិតទឹកក្នុង
 វេលាស្ងាច បាបកម្មណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើហើយ ក្នុងវេលាបរិ
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏បន្ទាប់បន្សំបាបកម្មនោះ ដោយការផ្អិតទឹក ក្នុងវេលាព្រឹក
 បត់ត្រព្រះភោគមជ្ជិមរោ ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញច្បាស់ នូវអំណាចប្រយោជន៍
 នេះឯង បានជាសំគាល់ថា ទឹកជាបសិបសិទ្ធិ ប្រាថ្នាការបរិសុទ្ធិ
 ដោយទឹក ប្រកបសេចក្តីត្បាញដូច្នេះទឹក រឿយ ។ ក្នុងវេលាស្ងាចព្រឹក ។

(២០១) ព្រះនាមព្រះភាគក្រាស់ថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ពួក
 បុគ្គលអ្នកដល់ខ្ញុំវេទ បានផ្អិតទឹកក្នុងអន្លង់ទឹកណា មិនបាន
 ទឹកខ្លួនសោះ ហើយស្រាប់តែចូលដល់ក្រើយទ្វារ អន្លង់
 ទឹកនោះ ក៏ដល់មិ មានសីលជាតំរង់ មិនល្អក៏ ដែលសប្បុរ-
 សទាំងឡាយ សរសើរថាជាបសិបសប្បុរសទាំងឡាយ ។

(២០២) ឯវិ វុត្តេ សង្ការោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ
 ឯករោច អភិក្កន្តំ កោ តោតម អភិក្កន្តំ កោ តោតម
 ។ ឬ ។ ទុច្ចាសកំ មំ កវំ តោតមោ តាវេតុ អដ្ឋតក្កេ
 ចាណុបេតំ សរណន្តកុត្តំ ។

ទោមទុស្សន្ត្រី

(២០៣) ឯវេ ឬ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា
 សក្កេសុ វិហារតំ ទោមទុស្សន្ត្រីម សក្កាចំ និកមោ ។
 អថទោ កកវា មុត្តាសមយំ និកសេត្វា បត្តចីវរ
 មាធាយ ទោមទុស្សំ ចិណ្ហាយ ចាវិសំ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន ទោមទុស្សកា ព្រាហ្មណគហបតិ-
 កា សកាយំ សន្និបតិកា ហោន្តិ កោចចិទេវ
 កាណិយេន ។ តេវា . ច ឯកមេកំ ធុសា-
 យតិ ។ អថទោ កកវា យេន សា សកា តេទុប-
 សន្តមិ ។ អនុសីសុ ទោ ទោមទុស្សកា ព្រាហ្មណ-
 គហបតិកា កកវន្តំ ទ្រវតោ ។ អាត្មន្តំ និស្វាទ

(២០២) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 សង្ឃព្រាហ្មណ៍ ក៏ស្រាបចង្អុលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រ
 ព្រះភាគមង្គិចំរើន ច្បាស់រោគណាស់ បពិត្រព្រះភាគម ដ៏ចំរើន
 ច្បាស់រោគណាស់ ។ ឬ ។ សូមព្រះភាគមង្គិចំរើន ជ្រាបនូវព្រះអង្គ
 ថាជាទុស្សក ដល់នូវព្រះគន្ធីយថាទីភីនីស្មើដោយជីវិត កំណើតថ្មី
 នេះទៅ ។

ទោមទុស្សន្ត្រី ទី ១២

(២០៣) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់តែងតែនិមន្តមហាមនុស្ស ចេញពីសក្កៈ ក្នុង
 វេសសក្កៈ ។ ព្រះនារង្គី ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បុត្រ
 ចិវ្រក្នុងវេលាព្រឹក ហើយចូលទៅកាន់រោមទុស្សនិកម ដើម្បីបណ្តុ-
 បាត ។ សម័យនោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងហេមភី អ្នករោមទុស្សនិកម
 បានប្រជុំគ្នាក្នុងរោង ដោយកិច្ចនិមួយ ។ ចូរដោះភ្លៀង ក៏ស្រក់ចុះមក
 មួយដំណាក់ ។ រស់ជាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅ
 ជ្រកក្នុងរោងនោះ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងហេមភី អ្នករោមទុស្សនិកម
 បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ យាងមកកំពិតម្ខាង លុះឃើញហើយ

ប្រាហ្មណ៍សំយោគ ឧបាសវន្ត រាជវិញ្ញាណសា

ឯតទ្ធិ កេ ច មុណ្ឌកា សមណកា កេ ច
សភាធម្មំ ជាតិស្សន្តិកំ ។

(២០៤) អជ្ជោ កកវា ទោមទុស្សកេ ប្រាហ្ម-

ណាភយមគិកេ កាជាយ អជ្ជោកាសិ

នេសា សភា យកុ ឆ សន្តិ សន្តោ

សន្តោ ឆ កេ យេ ឆ វន្តិ ធម្មំ

កកត្វ ភោសត្វ មហាយ មោហិ

ធម្មំ វន្តា ឆ កវន្តិ សន្តាតិ ។

(២០៥) ឯវិ វុត្តេ ទោមទុស្សកា ប្រាហ្មណាភយ-

មគិកា កកវន្តិ ឯតទ្ធិ អភិក្កន្តិ ភោ កោកម

ប្រាហ្មណ៍សំយោគ ឧបាសវន្ត សេចក្តីសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

កិច្ចសម្បទានិកនេះថា ពួកជនគ្រោធិល្មើបចណា ឈ្មោះថាអ្នកស្ងប់
រម្ងាប់ ពួកជនល្មើបចណា នឹងជីវិតនូវសភាធម៌(១) ។

(២០៦) សំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ប៉ះពោះ

ពួកប្រាហ្មណ៍និងភយមគិ អ្នករោមទុស្សនិកម ដោយគាត់ ថា

ពួកសម្បទានិកមាន ក្នុងចំណោមនោះ មិនឈ្មោះថាទី

ប្រជុំឡើយ ដទៃទៀតណា មិនគាល់ធម៌ ដទៃទៀតនោះ

មិនឈ្មោះថា សម្បទាន (អ្នកស្ងប់រម្ងាប់) ទេ លុះតែពួកជន

លាចង់រត្នៈ រោសៈ មោហៈ ទាំងពោលនូវធម៌ផង ទើប

ឈ្មោះថា សម្បទាន (ពួកជនល្មើបចនៈ នឹងជីវិតនូវសភាធម៌) ។

(២០៧) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

ពួកប្រាហ្មណ៍និងភយមគិ អ្នករោមទុស្សនិកម បានប្រាបបង្គំទូលព្រះ

មានព្រះភាគ ដូច្នេះថា ចតិក្រព្រះភាគមជ្ឈិមនិ ច្បាស់រលាកណាស់

១ ធន៍ដែលប្រែច្រង់ច្រង់ច្រង់ ។

អភិក្កន្ធន្តំ ភោ ភោគម សេយ្យដាចិ ភោ ភោគម
 ធិក្កន្ធន្តំ វា ឧក្កន្ធយេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុឡ្ហេយ្យ
 វា មក្កំ អាចិក្កេយ្យ អនុការេ វា ភេលប្បន្នោតិ
 បាយេយ្យ ធម្មមន្តោ វុចាធិ ធម្មន្តិតំ ឯវមេវ ភោតា
 ភោតមេធិ អធិកបរិយាយេធិ នន្តោ បតាសិ កា
 ឯតេ មយំ កវន្តំ ភោតមំ សវណំ កច្ឆាម ធម្មញ្ញ
 កិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកេ ខោ កវំ ភោតមោ បារតុ
 អជ្ជតក្កេ បាណ្ឌវេតេ សវណាភ័តេតិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធន្តំ ។

ធម្មប្បវាទំ

កាសី ឧទយោ ទេវបាតោ
 អត្តាភរមហាសាលំ
 មាធិកុដ្ឋញ្ច បទ្ធិធិកញ្ច
 ទវកម្មំ កដ្ឋហារិ
 មាតុបាសតិ ភិក្ខុកោ សង្ករោ
 ទោមធុរេស្សេន ប្បាទសាតិ ។

ព្រាហ្មណសំយុត្តំ សមន្តំ ។

ចត្តិក្រព្រះភាគមជ្ជិមំវេន ច្បាស់ភោគណាស់ ចត្តិក្រព្រះភាគមជ្ជិមំវេន
 ធម៌ដែលព្រះភាគមជ្ជិមំវេន ទ្រង់សំដែងដោយអនេកបរិយាយ ដូចជា
 មនុស្សជ្រកក្នុងផ្ទះ ឬបើកចេញក្នុងផ្ទះ ឬក៏ប្រាប់ដូរ
 ដល់គ្នាផ្សេងៗ កុំនោះសោត ដូចជាមនុស្សគាត់ប្រទេសប្រទេសប្រាស
 បំភ្លឺក្នុងទីនីតដោយគិតថា ឲ្យគ្នាមនុស្សដែលទាន់ភ្នែក មើលឃើញ
 ប្រចាំឡាយបាន យើងខ្ញុំខាងឡាយនេះ សូមដល់ព្រះភាគមជ្ជិមំវេន
 ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះកិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹង សូមព្រះភាគមជ្ជិមំវេន
 ជ្រាបនូវយើងខ្ញុំខាងឡាយ ជាជាទុក្ខសក ដល់នូវសរណនម៌ ស្មើ
 ដោយជីវិត កំរើកដល់ថ្ងៃនេះតទៅ ។

ឈប់ ឧបសម្ព័ន្ធន្តំ ទី ២ ។

ឧទាននៃឧបាសកវិគ្គនោះ គឺ

កាសីសូត្រ ១ ឧទយសូត្រ ១ ទេវបាតសូត្រ ១ មហាសាល-
 សូត្រ ១ មាធិកុដ្ឋសូត្រ ១ បទ្ធិធិកសូត្រ ១ នវកម្មកសូត្រ ១
 កដ្ឋហារសូត្រ ១ មាតុបាសកសូត្រ ១ ភិក្ខុកសូត្រ ១
 សង្ករសូត្រ ១ ទោមធុរេស្សសូត្រ ១ ត្រូវជា ១២ ។

ឈប់ ព្រាហ្មណសំយុត្តំ ។

វិធីសម្បត្តិ

បឋម៖ ឥក្ខន្ធស្បត្តិ

[២០៦] ឯវង្វេ សុត្តំ ។ ឯកំ សមយំ អាយ-
ស្មា វត្ថុសោ អាឡវិយំ វិហារតំ អត្តាឡវេ ចេតិយ
អាយស្មតា និគ្រានតាយោន ឧចជ្ឈាយេន សន្និ ។
តេន ចោ បន សមយេន អាយស្មា វត្ថុសោ ធរា
ហោតិ អចិបព្វជិតោ ឱហិយ្យកោ វិហារថាលោ ។

[២០៧] អដោ សម្ពហុលា ឥតិយោ សមស្គ័-
រិក្ខា យេនាភមោ(*) តេនុបស្គម័ស្ម វិហារមេត្តិកា-
យោ ។ អដោ អាយស្មតោ វត្ថុសស្ស តា ឥតិយោ
និស្វា អនកំរតំ ឧប្បជ្ជតិ ពតោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ ។
អដោ អាយស្មតោ វត្ថុសស្ស ឯតនហោសិ អលា-
ភា វត មេ ន វត មេ លាភា ទុល្លទ្ធិ វត មេ

១ ម. យេន អត្តាឡវេន អាមោ ។

វិធីសម្បត្តិ

ឥក្ខន្ធស្បត្តិ ទី ១

[២០៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះវិន័យៈ
មានកាយ ទៅក្នុងអត្តាឡវេនិយ ទៀបក្រុងភាឡវេ ជាមួយនឹង
ទង្ស័យៈឈានចេញចេញ មានកាយ ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះ
វិន័យៈមានកាយ ជាភិក្ខុថ្មី ចូលមិនយូរប៉ុន្មាន ទៅជាភិក្ខុក្នុងតាប
ជាតុក្កាវិហារ ។

[២០៧] គ្រានោះឯង ពួកស្រីច្រើននាក់កំភែងខ្លួន ចូល
ទៅកាន់កាម ម្យ៉ាងមើលវិហារ ។ គ្រានោះ ព្រះវិន័យៈមានកាយ
ធុនយើង ខ្ញុំស្រីចំណិននាហើយ ក៏កើតសេចក្តីអផ្សុក ពន្លឺក៏ញាំង
កុសលចំក្នុងវិហារ ។ ទើបព្រះវិន័យៈមានកាយ នាសេចក្តីត្រិះរិះថា
អើប្បី ភាគអញ ពេញជាមិននាហេត អើប្បី លាភមិនមានដល់ភាគ
អញឡើយ អើប្បី អត្តភាគជាមនុស្ស ភាគអញ បានដោយកាត្រក់

ន វត មេ សុលទ្ធី យស្ស មេ អនភិរតិ ឧប្បន្នា វតោ
 ចំភី អនុទ្ធីសេតិ ភំ កុកេត្ត លន្តា យំ មេ បរេ អនភិរតិ
 វិហោនេត្វា អភិរតិ ឧប្បនេយ្យំ យទ្ធជាហំ អត្តនា វ
 អត្តនោ អនភិរតិ វិហោនេត្វា អភិរតិ ឧប្បនេយ្យន្តិ ។

(២០៨) អថេទា អាយស្មា វន្តិសោ អត្តនា វ
 អត្តនោ អនភិរតិ វិហោនេត្វា អភិរតិ ឧប្បនេត្វា
 តាយំ វេលាយំ ឥទា តាថាយោ អកាសំ

ចិត្តន្តំ វត មំ សន្តំ

អតារស្មា ធម្មារិយំ

វិតក្កា ឧបនាវន្តំ

ធម្មត្តា កុល្លាតោ ឥមេ

អើវុ អត្តភាពជាមនុស្ស ភាគាអញ មិនបានដោយស្មោះ ព្រោះសេចក្តី
 អផ្សុក កើតឡើងដល់ភាគាអញ វាគៈក៏ញ័រកុសលចិត្តឱ្យវិចារស ផន
 ចាំវិទ្យាយវៃ ធម្មបទនាមន៍សេចក្តីអផ្សុក របស់ភាគាអញ ហើយធ្វើ
 សេចក្តីប្រកាសឱ្យកើតឡើង ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ភាគាអញ
 ធម្មបទនាមន៍នោះក៏ជីវិត ម៉ែន្ទ្រោះ មានតែភាគាអញ ហេតុបង្ក
 នូវសេចក្តីអផ្សុករបស់ខ្លួន ដោយខ្លួនឯងចុះ ហើយធ្វើសេចក្តីប្រកាស
 ឱ្យកើតឡើង ។

(២០៨) សំពាថាទានេន ត្រេវន្តិសៈនានតាយុ ភំបន្តាបន៍
 សេចក្តីអផ្សុក របស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើសេចក្តីប្រកាស ឱ្យកើត
 ឡើង រួចរាល់គាត់ចាំវិទ្យាយនេះ គួររកលទ្ធផលនោះថា
 វិតក្កៈចាំវិទ្យាយនេះ ជាសភាវៈយើសយង តែងស្ទុះមកកំពតខា
 ប្រសព្វន៍ភាគាអញ ដែលទេពកំពត្តិ ចូលមកកាន់ផ្ទុយ

[illegible]

វង្សសំយុង្គ វិចិត្រសូត្រ កាព្យចន្ទ្រវង្សត្រដង្គិល៖
 ភ្នកតាន់ដាម្បក្រវិចិត្រអក្ខន្តវង្ស បានសិក្សាហើយ មានច្បាប់
 ដ៏មាំ ឧប្បាយៗបានសាចៈដោយដ៏វិញ ចំពោះសត្វចាត់តាន់
 កុំឱ្យតៅទៅរួច ទោះបីពួកស្រ្តីមកច្រើន ជាងសត្វចាត់វង្ស៖
 ក៏ដឹងមិនអាចធ្វើអាក្មាញ ដែលបំភាន់នៅក្នុងចម្លើយស្ត្រីខ្លួនឱ្យ
 ញាប់ញ័របានឡើយ ព្រោះជាការឱ្យខ្លះអាក្មាញបាន ក្លាយ
 អំពីខំចំពោះព្រះក្រៀនច្រះក្នុង ដាច់ដោយនឹងនៃព្រះអាច្ឆរ
 ហើយ ចិត្តរលស់អាក្មាញាច្រើនអស់ ក្នុងផ្លូវដាច់ទៅកាន់ព្រះ
 វិញ្ញាណនោះហើយ ម្ចាស់នៃភិក្ខុលោក បើដូចចូលមករក
 អាក្មាញ ដែលកុំពុំនៅយ៉ាងនេះ ម្ចាស់មួយ អ្នកដឹងមិន
 ឃើញផ្លូវរបស់យើង យ៉ាងណា យើងមិនធ្វើ យ៉ាងនោះ ។

ទុតិយំ អារិស្មត្តំ

(២០៤) ឯកំ សមយេ អាយស្មា វុត្តិសោ អាឡវយំ
 វិហរតិ អត្តាឡវេ ធនំយេ អាយស្មតា និគ្រាជកាឡោ
 ឧបជ្ឈាយេន សទ្ធិំ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
 អាយស្មា និគ្រាជកាឡោ បន្ទាតត្ថំ បិណ្ឌបាតប្ប-
 ជំក្កន្តោ វិហារំ បរិសតិ សាយំ វា ជំក្ខមតិ
 អបរដ្ឋំ វា កាលេ ។

(២០៥) តេន ខោ បទ សមយេន អាយស្មតា
 វុត្តិសស្ស អនគរតិ ឧប្បន្ទា ហោតិ វាតោ ចិត្តំ អនុជ្ជិ-
 សេតិ ។ អថខោ អាយស្មតា វុត្តិសស្ស ឯតនហោសំ
 អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា ទុល្លទ្ធិំ វត មេ ន
 វត មេ សុលទ្ធិំ យស្ស មេ អនគរតិ ឧប្បន្ទា វាតោ
 ចិត្តំ អនុជ្ជិសេតិ តំ កុតេន លត្តា យំ មេ បទ
 អនគរតី វិហារេន្ទា អនគរតី ឧប្បន្ទាយ្យំ យទ្ធនាហំ

អារិស្មត្ត ទី ២

(២០៤) សម័យមួយ ព្រះវុត្តិសៈមានកាយ គង់នៅក្នុងគត្តា-
 ឡវេចន័យ ទៀបក្រុងកាឡវី ជាមួយនឹងទីជួរដុំ ឈ្មោះនិគ្រាជ-
 កប្បៈមានកាយ ។ សម័យនោះឯង ព្រះនិគ្រាជកប្បៈ មានកាយ
 ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាព្រាយកក្ក ក៏ចូលទៅកាន់វិហារ ចេញ
 (អំពីហោរៅវិញ) ក្នុងវេលាល្ងាច ឬក្នុងកាលថ្ងៃស្អែកឡើង ។

(២០៥) សម័យនោះឯង សេចក្តីអង្អែក កើតមានដល់ព្រះវុត្តិសៈ
 មានកាយ ទាំងពីរ៖ គឺញាតិកុសលចិត្តឡវិទាស ។ ព្រះវុត្តិសៈមាន
 កាយ មានសេចក្តីច្រើន យ៉ាងនេះថា អើប្បី ភក្តាអញ ចេញជាមិនមាន
 លាភ អើប្បី លាភមិនមានដល់ភក្តាអញឡើយ អើប្បី អត្តភាពជា
 មនុស្ស ភក្តាអញ បានដោយអាក្រក់ អើប្បី អត្តភាពជាមនុស្ស ភក្តា
 អញ មិនបានដោយល្អទេ គ្រាន់ថា សេចក្តីអង្អែក កើតឡើងដល់ភក្តា
 អញ ព្រះញាតិកុសលចិត្តឡវិទាស ពួកដទៃទៀតឃើញថាសេចក្តី
 អង្អែករបស់ភក្តាអញ ហើយធ្វើសេចក្តីក្រេកអរ ចូរកើតឡើងដោយហេតុ
 លា ហេតុនោះ ភក្តាអញឃើញបានជនទាំងនោះអំពីទំលាក់ ក្នុងពិភពៈនេះ

វង្សសំយុង្គ អនិស្សន្ទ វង្សសំយុង្គ

អត្តនា វ អត្តនោ អនគិរតិ វិបោធនោ អគិរតិ ឧប្ប-
នេយ្យន្តិ ។

[២១១] អថេតោ អាយស្មា វង្សសោ អត្តនា វ
អត្តនោ អនគិរតិ វិបោធនោ អគិរតិ ឧប្បនេត្វា
កាយិ វេលាយិ វេតា តាថាយោ អកាសិ

អតិក្ខុ វតិក្ខុ បហាយ
សត្វសោ គេហសិក្ខុ វិតក្កិ
វនមិ ឧ កាយេយ្យ កុហិត្វ
និព្វនថោ អនតោ(១)ស ហិ ភិក្ខុ
យមិច បមវិក្ខុ វេហសិ
រូបកកត្វ ជកតោគមិ
កិក្ខុ បរិជយ្យតិ សត្វមនិក្ខុ
ឯវិ សមេច្ច ធន្តិ មុតត្តា
ឧបទិស្ស ជនា កជិតាស

• ម. អនតោ ស វិក្ខុ ។

វង្សសំយុង្គ អនិស្សន្ទ ព្រះប្រជ្ឈាបសំប្រវង្គសៈ

បើដូច្នោះ មានតែការក្លាយប្រែប្រួល ឲ្យសេចក្តីអង្គុករបស់ខ្លួន ដោយ
ខ្លួនឯង ហើយធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ ឲ្យកើតឡើង ។

[២១១] លំដាប់នោះឯង ព្រះវង្សសៈមានកាយ ក៏បន្ទាប់
សេចក្តីអង្គុករបស់ខ្លួន ដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ ឲ្យកើត
ឡើង ព្រះពោលនាថាព័ន្ធភ្យាននេះ ក្នុងវេលានោះថា

ភិក្ខុណាលេបដី ឲ្យសេចក្តីមិនត្រេកអរដង ឲ្យសេចក្តីត្រេក
អរដង ឲ្យវិតក្កៈដែលកស្រយ ឲ្យដឹងកាមតុណ្ហដង ដោយ
ប្រការព័ន្ធនឹង ហើយមិនធ្វើឲ្យព្រំ ភិក្ខុលេស ក្នុង
ការម្នាក់ណាមួយឡើយ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិនមានព្រំ
ភិក្ខុលេស ជាអ្នកប្រាសចាកតណ្ហា របស់អ្វីមួយ ក្នុងលោក
នេះ ដែលបានប្រើប្រាស់វិជ្ជាដ៏ត្រូវ ដែលបំភ្លឺអាកាសក្តី
ដែលបំភ្លឺនៅក្នុងផែនដីក្តី(១) របស់ព័ន្ធអស់នោះ មិនទៀង
វេលាគ្រាំគ្រាទេ ពួកដទៃដែលស្គាល់ច្បាស់ ឲ្យអត្តភាព
តែងអត្តប្រជ្ឈាបនេះ តែងជាប់ពាក់កណ្តាលព័ន្ធភ្យាន

១ សំដៅយកពិភពនាគ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

និដ្ឋសុតេ បដិយេ ច មុតេ ច

ឯកុ វិចារនយ(១) ធន្តមនេជា

យោ ឯកុ(២) ធន លំអ្សតិ តំ មុនិមាហ

អថ សដ្ឋិសំតា សវិតត្តា

បុត្តជ្ជនកាយ អធិដ្ឋនិដ្ឋា

ន ច វដ្តកតស្ស(៣) កុហំហិ

នោ បធន ទុដ្ឋល្អកាលំ ស ភិក្ខុ

នត្វោ ចំរត្តសមាហិតោ

អកុហិតោ និបតោ អថហាលុ

សន្តំ បដិ អដ្ឋកមា មុនិ បដិច្ច

បរិច្ចតោ កត្តតិ កាលន្តិ ។

១ ១. ធនាមយ ។ ២ ១. កត្ត ។ ៣ ១. ន ច វដ្តកតស្ស ។ ២. វដ្តកតោ ធន្ស ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

អកុណិស្កតោ មិនមាតកុណិស្កតោ ធម្មបទោ

ចន្ទិមុនិសា កុណិស្កតោ ធម្មបទោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ កុណិស្កតោ

តតិយ៍ បេសហាតិមពានាសត្តិ

(៦១៦) ឯកំ សមយំ អាយស្មា វត្ថុសោ អនុវិយ
វិហរតិ អត្តានុវេ ចេតិយ អាយស្មតា វិគ្រោត-
កម្មេន ឧបជ្ឈាយេន សន្តិ ។ តេន ចោ បទ សម-
យេន អាយស្មា វត្ថុសោ អត្តោ បដិកាលោន អត្តោ
បេសលេ ភិក្ខុ អភិមត្តាតិ ។ អថេន អាយស្មតា
វត្ថុសស្ស ឯតនហោសិ អលាភា វត មេ ន វត មេ
លាភា ឧល្មន្តិ វត មេ ន វត មេ សុលន្តិ យាហំ អត្តោ
បដិកាលោន អត្តោ បេសលេ ភិក្ខុ អភិមត្តាតិ ។

(២០៣) ឧបត្ថម្ភ ឆាយស្នា វិទ្យុស្ថា អត្តនា វ
អត្តនា វិទ្យុស្ថា វិទ្យុស្ថា ឆាយ វិទ្យុស្ថា វិទ្យុស្ថា
ឆាយស្នា អត្តនា

បេសហ៍តិមញ្ញតាសូត្រ ទី ៣

២១២ ។ សម័យមួយ ព្រះវង្សីសៈមានកាយ ទៅក្នុងអន្តរាគមន៍
 ទេវតា ទៅប្រជុំកាន់វិ ជាមួយនឹងរាជបង្គោល ឈ្មោះនិព្វានធម្មៈ
 នីមានកាយ ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះវង្សីសៈមានកាយ មើលដឹង
 មូលកក់ដ៏ទៃ ដែលមានសីលជាវិស្សាញ ដោយសេចក្តីឈ្លាសវៃ
 របស់ខ្លួន ។ លំដាប់នោះ ព្រះវង្សីសៈមានកាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា អើយ្ន កាតាអញ ពេញជាមិនមានលាភ អើយ្ន លាភ
 មិនមាន ដល់កាតាអញឡើយ អើយ្ន អត្តភាពជាមនុស្ស កាតាអញ
 បានដោយភាគ អើយ្ន អត្តភាពជាមនុស្ស កាតាអញ មិនបានដោយ
 ល្អទេ ព្រោះកាតាអញ មើលដឹងក្នុងកក់ដ៏ទៃ ដែលមានសីលជាវិ
 វិស្សាញ ដោយសេចក្តីឈ្លាសវៃរបស់ខ្លួន ។

[២១៣] លំដាប់នោះ ព្រះវិហារនោះហៅ ក៏ធ្វើសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយរលក់ខ្លួន ឲ្យកើតឡើងវាយខ្លួនឯង ហើយគោលនូវតាម
ទាំងឡាយនេះ ក្នុងវេលានោះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ
 មានសំ ជីហស្ស គោតម
 មានបដិមិទ(១) ជីហស្ស
 អសេសំ មានបដិមិទ(២) មុញ្ញតោ
 វិជ្ជាសាវ័ហុកា ចិរត្ថំ
 មក្ខេន មក្ខិតា បដា
 មានហតា(៣) និរយំ បបតន្តិ
 សោចន្តិ ជនា ចិរត្ថំ
 មានហតា និរយំ ឧបបន្នា
 ន ហិ សោចតិ កិក្ខុ កាតាចិ
 មក្ខជំនោ សង្ខាបដិបន្នោ
 កត្តិត្តេ សុទ្ធោ អនុភោតិ
 ធម្មធសោតិ(៤) ភមាហុ ភដត្ថិ(៥)
 ភស្មា អទំលោន បដាណកា
 ជីវេណាចិ បហាយ វិសុទ្ធោ
 មានត្វ បហាយ អសេសំ
 វិជ្ជាយន្តតារោ សមិការិភិ ។

• ១. ឧ. មានបហត្វ ជីហស្ស ។ ២. ឧ. មានបដិស្នំ សុត្តន្តបិដក ។ ៣. ឧ. មាន-
 ភតា ។ ៤. ឧ. ធម្មធាតិ ។ ៥. ឧ. ធម្មស្មោតិ ។ ៦. ឧ. បដិមិទ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ

ឆ្ងាសអ្នកជាសាវ័កព្រះគោតម អ្នកចូលរូបន៍ ខ្ញុំចិត្តមាន៖
 ចេញ ចូលរូបន៍ខ្ញុំគន្លងវិទមាន៖ ក្នុងកាយនេះចេញ បុគ្គល
 ដែលមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ អស់កាលជាយូរអង្វែង ឬ
 កែលម្អន៍ខ្ញុំគន្លងវិទមាន៖ ក្នុងកាយនេះ កុំឱ្យសេសសល់
 គណៈសត្វដែលប្រឡាក់ ដោយសេចក្តីល្មមគុណ ដែល
 ត្រូវមានបៀតបៀនហើយ វេទន៍ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ពួក
 ផន ដែលត្រូវមានបៀតបៀនហើយ កែវទៅក៏ក្នុងនរក
 សោតសៅ អស់កាលជាយូរអង្វែង ក៏កុំដែលឈ្នះភិលេស
 ដោយមគ្គ ប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ វេទន៍មិនសោតសៅ
 ក្នុងកាលណាម្តងឡើយ វេទន៍បាននូវសេចក្តីសរសើរ និង
 សេចក្តីសុខ អ្នកប្រាជ្ញចាំនិទ្ទាយហៅកិក្ខុនោះ ដែលមាន
 សកាតដូច្នោះថា ជាអ្នកឃើញធម៌ ហេតុដូច្នោះ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ជាអ្នកមិនរឹងក្លឹង មានព្យាយាម លះបង់នូវ
 និរោធាចាំនិទ្ទាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ លះបង់មានមិនឱ្យ
 សេសសល់ ហើយធ្វើនូវច្រើនផុត នៃភិលេសដោយវិជ្ជា ជា
 អ្នកស្ងប់រង្សាប ។

បញ្ញត្តិ អាណត្តិ

(២០២) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាណត្តោ សាវត្ថយំ
 វិហរតិ ជេតវនំ អនាដបិណ្ឌិកាស្ស អាកមេ ។ អដទោ
 អាយស្មា អាណត្តោ បុព្វសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរ-
 មាធាយ សាវត្ថយំ មិណ្ឌាយ ចាវសំ អាយស្មតា
 វង្សសេន បញ្ចសមណោ ។ តេន ទោ ចន សមយេន
 អាយស្មតោ វង្សសស្ស អនភិរតិ ឧប្បន្នា ហោតិ ភគោ
 ចិន្តំ អនុទ្ធីសតិ ។

(២០៣) អដទោ អាយស្មា វង្សសោ អាយស្មន្តិ
 អាណន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

តាមភកេន ឧប្បាមិ
 ចិន្តំ មេ បរិធម្មតិ
 សាទុ និព្វាបនំ ព្រហ្ម
 អនុកម្យាយ តោតមាតិ ។

អាណត្តិ ទី ៤

(២០៤) សម័យមួយ ព្រះអាទន្ទមានកាយ គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតវន របស់អនាដបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រាខាងឯង
 ព្រះអាទន្ទមានកាយ ស្ងៀមស្ងៀមប្រាប់បាតក្រង់ចិវរ ក្នុងវេលាព្រឹក
 ព្រហ្មម ចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ មានព្រះវង្សសៈមានកាយ
 ជាបង្កូរសមណៈ ។ សម័យនោះ សេចក្តីអង្ស៊ុកភិក្ខុភិក្ខុនី ផល់ព្រះ
 វង្សសៈមានកាយ ពុំនឹកគិតធ្វើកុសលចិត្តឱ្យវិនាស ។

(២០៥) ទើបព្រះវង្សសៈមានកាយ បានពោលនឹងព្រះអាទន្ទ
 មានកាយ ដោយគាថា ថា
 បរិក្រលោត ជាគោតមរកាព្រ ប៉ុន្តែដោយភាមកៈ ចិត្ត
 របស់ប៉ុន្តែព្រហ្មយោធាសំ សូមរលកមក្ខា សំដែនធម៌
 ជាច្រើនលែងក្នុង ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះឱ្យបាន ។

(២១៦) សុញ្ញាយ វិចារិយសា

ចិត្តន្ត ចរិយ្យតិ

ចិម្ពត្តំ មវវជ្ជេហិ

សុកំ ភក្ខមសង្ខតិ

សង្ខារេ មរតាមស្ស

ទុក្ខតោ មា ច អត្តតោ

ចិញ្ចាមេហិ មហាភកិ

មា ធម្មតោ ធុនច្បងំ

អសុកាយ ចិត្តំ ភាវេហិ

ឯកត្តំ សុសមាហិតិ

សតិ កាយកតា ឡត្ត

ចិញ្ចិយាធម្មតោ កវ

អចិម្ពត្តញ្ច ភាវេហិ

មាធានុសយធុដ្ឋហ

តតោ មាធាភិសមយា

ឧបសន្តោ ចរិស្សសីតិ ។

(២១៦) គ្រវានន្ទ គោលថា ចិត្តចេសំលោភក្ក

ក្រហាយ គ្រោងសង្ខត្តិប្រមូលនៃសញ្ញា លោកចូរៀង

និម្មិតស្តវ័លប្រកបដោយពន្លឺចេញ ហើយក៏បានសង្ខារ

ព័ន្ធទ្រុយ ជាជាប់ដៃ ជាជាប់ក្នុង កុំបានលោកជា

ចេសំរួនឡើយ ចូរច្នៃនៈដ៏ធំឡើយនាំទៅ កុំបាន

សេចក្តីក្រហាយឡើយ។ ឡើយ លោកចូរចំរើនឡើយចិត្ត

ឲ្យមានការងារតែមួយ ឲ្យគាំទ្រដោយប្រពៃ ដោយ

អសុភាវូទ្បំ កាយនកាសនំ ចូរមានផលលោភ លោភ

ចូរជាអ្នកមានសេចក្តីឡើយណាយច្រើន ចូរចំរើនឡើយនិម្មិត

តិវិស្សនា ដកឡើងទៅនាំយកចេញ ហើយជាអ្នកមានចិត្ត

ស្ងប់រង់ចាំប្រព្រឹត្តទៅ ដោយការយល់ច្បាស់ឲ្យបាននោះ ។

បញ្ចប់ សុភាសិតស្រី

[២០៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ តត្រ ទោ កកវា កិត្ត
 អាមន្តេសិ កិត្តរោតិ ។ កន្តេនិ ត កិត្ត កកវោ
 បទុស្សសុំ ។ កកវា ឯតេរោច ចត្វហិ កិត្តរេ អន្តេ-
 ហិ សមន្តាគតា វាចា សុភាសិតា ហោតិ ទោ ទុក្ខា-
 សិតា អនុវដ្ឋា ច អនុវដ្ឋា ច វិញ្ញាទំ ។ តតមេហិ
 ចត្វហិ ។ ឥច កិត្តរេ កិត្ត សុភាសិតិយេវ ភាសតិ
 ទោ ទុក្ខាសិតំ ឧម្មិយេវ ភាសតិ ទោ អធម្មំ មិយិយេវ
 ភាសតិ ទោ អប្បិយំ សទ្ធិយេវ ភាសតិ ទោ
 អសីកំ ។ ឥមេហំ ទោ កិត្តរេ ចត្វហិ អន្តេហិ
 សមន្តាគតា វាចា សុភាសិតា ហោតិ ទោ ទុក្ខាសិតា
 អនុវដ្ឋា ច អនុវដ្ឋា ច វិញ្ញាទំ ។

សុភាសិតស្រី ទី ៥

[២០៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ ក្នុងនោះឯង ព្រះមានព្រះការ
 ទ្រង់ត្រាស់ហៅកិត្តរោតិឡាយមកថា ខ្មោចកិត្តរោតិឡាយ ។ កិត្តរោតិ
 នោះ ទទួលព្រះបទូលព្រះមានព្រះការថា ព្រះគុណា ព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះការ ត្រាស់ដោះថា ខ្មោចកិត្តរោតិឡាយ វាចាប្រកប
 ដោយអង្គ ៤ ឈ្មោះថាសុភាសិត មិនមែនទុក្ខាសិតទេ ជាវាចាមិនមាន
 ទោសផង ដែលអ្នកប្រាជ្ញមិនគំរាមជៀសផង ។ វាចាដែលប្រកបដោយ
 អង្គ ៤ តើដូចម្តេច ។ ខ្មោចកិត្តរោតិឡាយ កិត្តក៏សាសនានេះ រំមែង
 ពោលពាក្យសុភាសិត មិនពោលពាក្យទុក្ខាសិតទេ ពោលពាក្យជា
 ធម៌ មិនពោលពាក្យមិនជាធម៌ទេ ពោលពាក្យជាវិស្សទ្បញ្ញំ មិន
 ពោលពាក្យមិនជាវិស្សទ្បញ្ញំ ទេ ពោលពាក្យតិក មិនពោលពាក្យ
 កុហកទេ ។ ខ្មោចកិត្តរោតិឡាយ វាចាប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះឯង
 ឈ្មោះថាសុភាសិត មិនមែនទុក្ខាសិតទេ ជាវាចាមិនមានទោសផង
 ដែលអ្នកប្រាជ្ញមិនគំរាមជៀសផង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សកាលវិញ្ញា

[២១៨] ឧទេសវេទ ភគវ ឥតិ វត្ថាច សុត្តោ

អថាបរិ ឯតទវេទ សត្វា

សុកាសំតិ ឧត្តមនាហិ សុត្តោ

ឧប្បិ កលោ ចាចឡន្តំ ធុតិយំ

មិយំ កលោ ចាច្យ្យឡន្តំ តតិយំ

សត្វំ កលោ ចាលិកន្តំ ឧត្តត្ថន្តំ ។

អថោ អាយស្មា វត្ថីសោ ឧត្តាយសថា ឯតិសំ
ឧត្តកសត្ថីកវិថា យេន ភគវ តេនញ្ញាលិម្បណមេត្វា
ភគវត្ថំ ឯតទវេទ បដិភាតិ មិ ភគវ បដិភាតិ មិ
សុត្តោតិ ។ បដិភាតុ តំ វត្ថីសាតិ ភគវ អវេទ ។

[២១៩] អថោ អាយស្មា វត្ថីសោ ភគវត្ថំ សម្មត្វា

សុត្វាហិ កាថាហិ អតិកុរិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាលវិញ្ញា

[២១៩] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់កាសិកនេះហើយ លុះ
ព្រះសុត្តកថាហស្តា ទ្រង់ត្រាស់កាសិកនេះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់នាង
នេះទៅទៀតថា

ពួកសប្បុរស កោលសុកាសិក ជាពាក្យខ្លីៗសំ (ទី ១)

កោលពាក្យជាដំបូង មិនកោលពាក្យមិនជាដំបូង ទោះជាទី ២

កោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មិនកោលពាក្យមិនជាទីស្រឡាញ់

ទ្បាញ់ ទោះជាទី ៣ កោលពាក្យពិត មិនកោលពាក្យ

កុហក ទោះជាទី ៤ ។

លំដាប់នោះឯង ព្រះវត្ថីស្មៈ មានកាយ ព្រោតបាតកាសនេះ
ហើយធ្វើស្តុកស្តុកទៀងស្មាមាត់ ច្រណម្បកញ្ជ័យ ឆ្ពោះទៅក្រព្រះ
មានព្រះភាគ ហើយកោលពាក្យនេះ ទ្រង់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងដល់ បពិត្រព្រះសុខា ខ្ញុំ
ព្រះអង្គសូមសំដែងដល់ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
វត្ថីស្មៈ អ្នកច្បស់ដែរឬមិច្ច ។

[២២០] លំដាប់នោះឯង ព្រះវត្ថីស្មៈមានកាយ បានកោល
សរសើរព្រះមាត្រ ក៏ដោយ ដោយភាពតាំងច្បាយដ៏សមគួរ ក្នុងទី
ចំពោះព្រះក្រុងថា

វ្តែសស័យឆ្មាស្ស សុភាសិទ្ធសុត្ត ភាវណ្ឌិវិទូតិ
 តមេវ វាចំ កាសេយ្យ
 យាយត្តាចំ ឧ កាបយេ
 បវេ ឆ ឧ វិហិសេយ្យ
 សា វេ វាចា សុភាសិតា
 មិយវាចមេវ កាសេយ្យ
 យា វាចា បដិទដ្ឋិតា
 យំ អនាធាយ ចាចាមិ
 បវេសំ កាសតេ មិយំ
 សត្តិ វេ អមតា វាចា
 ឋស ឆឡោ សទន្តោ
 សក្កេ អត្តេ ឆ ឆឡេ ឆ
 អាហុ សឡោ បតិដ្ឋិតា
 យំ តុឡោ កាសតិ វាចំ
 ទេមំ និព្វានបតិយា
 ធុត្វស្សន្តតំវិយាយ
 សា វេ វាចាធម្មត្ថមាតិ ។

វ្តែសស័យឆ្មា សុភាសិទ្ធសុត្ត សេចក្តីសរសើរព្រះមោទ្រព្វការ
 បុគ្គលមិនធ្វើឧប្បាស ដោយវាចាណា ធម្មវិភាសវាចា
 ឆោឯង មួយទៀត បុគ្គលមិនធម្មវិភាសឆ្មាឯង
 (ដោយវាចាណា) វាចាឆោឯង ឈ្មោះជាសុភាសិត វាចា
 ណា ដែលគេគ្រូគាត់ បុគ្គលធម្មវិភាស ឆ្មាវាចាឆោ
 ជាវាចាជាច្រើនឡាញ់ បុគ្គលគោល ឆ្មាវាចាណា មិនកាត់
 យកវាចាដ៏ក្រីក្រ គោលឆ្មាវាចាជាច្រើនឡាញ់ ដល់ដង
 ចំណង់ឡាយដទៃ (បុគ្គលធម្មវិភាសឆ្មាវាចា) ពាក្យព័ត
 ឈ្មោះជាពាក្យមិនស្តាប់ ធម៌នេះជាប្រវាណី ពួកសម្មា-
 សេ តាំងនៅចាំយកស្តីចុះ ដែលជាអក្ខរណ៍ ជាធម៌ឯង
 ព្រះគុដ្ឋព្រះមោទ្រព្វការវាចាណា ដ៏ក្សេមក្សាន្ត ដើម្បីដល់ឆ្មា
 ព្រះគុដ្ឋាន មិនធ្វើឆ្មាមិនធម្មត្ថុបុគ្គល វាចាឆោឯង ជា
 វាចាដ៏ទូលំទូលាយជាងវាចាចំណង់ ។

ធម្មំ សារីបុត្តសូត្រំ

[២២០] ឯកំ សខយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ សា-
 វត្ថុយំ វិហរតិ ជេតវនំ អនាថមិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
 តេ ច មន សខយេន អាយស្មា សារីបុត្តោ កិក្ខុ
 ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតិ សនាទមេតិ សមុត្តេ-
 ជេតិ សម្បហំសេតិ ចោរិយា វាទាយ វិស្សង្គាយ
 អនេសកន្តាយ អនុស្ស វិញ្ញាមនិយា ។ តេ ច កិក្ខុ
 អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា សព្វជេតសោ សមន្នាហរិក្ខា
 ឱហិតសោតា ធម្មំ សុណត្ថំ ។

[២២១] អថេតា អាយស្មតោ វត្តសស្ស ឯកន-
 យោសិ អយំ ចោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កិក្ខុ
 ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតិ ។ បេ ។ អនុស្ស វិញ្ញា-
 មនិយា តេ ច កិក្ខុ អដ្ឋិកត្វា ។ បេ ។ ធម្មំ
 សុណត្ថំ យទ្ធាហំ អាយស្មតំ សារីបុត្តំ សមុចា-
 ស្សាហំ កថាហំ អភិក្កដេយ្យត្ថំ ។ អថេតា អាយស្មា
 វត្តសោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរសន្តំ ករិក្ខា

សារីបុត្តសូត្រ ទី ២

[២២០] សម័យម្តេ ព្រះសារីបុត្តមានកាយ ទៅក្នុងវត្ត
 ជេតវន របស់អនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះ
 ព្រះសារីបុត្តមានកាយ បានឲ្យសំណាក់កុំ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
 យកតាម ឲ្យកាចបាន ឲ្យតែឈរដោយចម្លែកថា ជាវត្ថុបំប្លែងដោយ
 អក្ខរៈនិងបទច្បាស់លាស់ ជាវត្ថុនៃគោល កាចញ្ជាតិបុគ្គល ឲ្យដឹង
 ច្បាស់នូវសេចក្តីបាន ។ ក៏កុំចាំនិរន្តរៈ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្ត ប្រមូលនូវចំណង់អស់ ផ្សំទៀតទៀតស្តាប់ចម្លែង ។

[២២១] លំដាប់នោះឯង ព្រះវត្តសៈមានកាយ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះឡូងថា ព្រះសារីបុត្តមានកាយនេះឯង បានឲ្យសំណាក់កុំ ឲ្យ
 ឃើញច្បាស់ដោយធម្មតា ។ បេ ។ ជាវត្ថុកាចញ្ជាតិបុគ្គលឲ្យដឹងច្បាស់
 នូវសេចក្តីបាន ចំណែកក្នុងចំណេះនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ។ បេ ។
 ស្តាប់ចម្លែង បើដូច្នោះ មានតែអាក្ខរអញ្ច គោលសរសើរព្រះសារីបុត្តមាន
 កាយ ដោយគាត់ចង់ឲ្យយល់សម្បត្តិ ក្នុងចំណេះមុន ។ បើប្រះ
 វត្តសៈមានកាយ ក្រោកចាកភាសនៈ ធ្វើទុកសង្ឃៈទៀងស្មារតី

វង្សសំយុង្គស្ស ហវិបុល្តសុត្ត ហវិបុល្តកំពុង

យេនាយស្មា ហវិបុល្តា តេជញ្ញលំម្បណមេត្តា អា-
យស្មន្តិ ហវិបុល្តំ ឯតន្តរេច បដិភាតិ មំ អាវុសា
ហវិបុល្ត បដិភាតិ មំ អាវុសា ហវិបុល្តាតិ ។ បដិភាតុ
តំ អាវុសា វង្សិសាតិ ។

(២២២) អដទោ អាយស្មា វង្សិសា អាយស្មន្តិ
ហវិបុល្តំ សម្ពុទ្ធា សទ្ធាហិ តាថាហិ អភិក្ខវិ

កម្ពីរបញ្ញា មេតាវី

មគ្គមគ្គស្ស កោវិទោ

ហវិបុល្តា មហាបញ្ញា

ធម្មំ ទេសេតិ កិក្ខុដិ

សង្ខត្តន្តមិ ទេសេតិ

វិក្កុវេនមិ ភាសតិ

សាលីកា, វិយ ឯត្យាសោ

វង្សសំយុង្គ សាវិបុល្តសុត្ត សេចក្តីសរសើរព្រះសាវិបុល្ត

ប្រណម្យកត្តាសិ ត្រូវទៅរកព្រះសាវិបុល្តមានអាយុ ហើយគោលការណ៍
នេះ នឹងព្រះសាវិបុល្តមានអាយុថា បត់គ្រូព្រះសាវិបុល្តមានអាយុ ខ្ញុំសូម
សំដែងធម៌ បត់គ្រូព្រះសាវិបុល្តមានអាយុ ខ្ញុំសូមសំដែងធម៌ ។ ព្រះ
សាវិបុល្តគួរថា កើតវិសាវង្សិសៈ ចូរលោកសំដែងធម៌ចុះ ។

(២២២) សំដៅប៉ុន្មានឯង ព្រះវង្សិសៈមានអាយុ គោលសរ-
សើរព្រះសាវិបុល្តមានអាយុ ដោយភាពពំនុះឡាយជ័យសម្បូរ ក្នុងទី
ចំណេះមុខងារ

ព្រះសាវិបុល្តជាអ្នកប្រាជ្ញ មានបញ្ញាជ្រាលជ្រៅ ជាអ្នក

ឆ្លាស់ក្នុងមគ្គនិងមិនមែនមគ្គ មានបញ្ញាច្រើន តែងសំដែង

ធម៌ដល់អ្នកពំនុះឡាយ សំដែងដោយសង្ខេបច្បុះ សំដែង

ដោយពិស្តារច្បុះ មានសំឡេងតិកតិ ផ្តួចជាសត្វសាលីកា

សុដ្ឋន្តចំណី សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្ត
 បដិកាលំ មុទិវិយិ
 តស្ស តំ ធនេយ្យន្ត បុរ
 សុណាត្ថំ មទុរំ តិរិ
 សវេន វេជ្ជិយេន
 សវេនេន វត្ថុតា
 ឧទក្ខត្តា មុទិកា
 សោតំ ឱនេម្ពំ គំត្វារេតិ ។

សុត្តម្យំ បរិវារណសុត្តំ

(២២៣) ឯកំ សមយំ កកក សារត្ថយំ វិហរ-
 តិ បុត្វារមេ មិគារមាតុ ប្រាសាទេ បហតា កិក្ខុ-
 សង្ឃន សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ កិក្ខុសតេហិ សត្វេហេវ
 អរហន្តេហិ ។ តេជ ទោ ចន សមយេន កកក ត-
 ធម្មោសាសេ បណ្ណានេន បរិវារណាប កិក្ខុសង្ឃវរិកុ-
 តោ អដ្ឋោកាសេ ធិសិដ្ឋោ កោតិ ។ អដ្ឋោ ក-
 កក កុត្តរិក្ខតំ កិក្ខុសង្ឃំ អនុវិលោកេត្វា កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ហន្តតាចិ កិក្ខុវេ បរិវាយាមិ(*) វេ ច ច មេ
 កំត្វា កហេជ កាយិកំ វា វេសិកំ វាតិ ។

* ឧ. បរិវារំ ។

បញ្ចេញខ្ញុំប្រាថ្នាដ៏វិសេស ក្នុងកិច្ចខិតខំស្តាប់ខ្ញុំវាចាដ៏ពិរោះ
 ចេសំលោក ដែលកំភួនសំដែងធម៌នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានចិត្តអវិជ្ជាតឡើង មានចិត្តរីករាយដោយសំឡេង ដែល
 គួរក្រេកអរ គួរស្តាប់ ជាសំឡេងដ៏ពិរោះ ហើយផ្សំនឹង
 គ្រឿងស្តាប់ ។

បរិវារណសូត្រ ទី ៧

(២២៤) សមិយម្ហយ ព្រះមានព្រះកាត ទ្រង់គង់នៅក្នុងប្រាសាទ
 ខែមិគារមាតា ឈ្មោះបុត្វារមេ ទៀបគ្រន់សាវតី ជាមួយនឹងភិក្ខុ-
 សង្ឃច្រើន និក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ស្ទូនតែជាព្រះអរហន្ត ។ ក៏
 ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះកាត មានព្រះភិក្ខុសង្ឃ គាល់ត្រៀម
 ត្រា គង់ក្នុងទីវេស ក្នុងវិថីបណ្ណាសិបរាណា ថាថ្ងៃទានសច្ចៈនោះ ។
 ព្រះនោះឯង ព្រះមានព្រះកាត ទ្រង់ផ្សំនឹងព្រះនេត្រទេវយោធិក្ខុសង្ឃ
 ដែលនៅស្ងៀមហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ខ្លាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ឆ្លើយចុះ អន្ទរវេន គឺជាគតបរាណា ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ក្នុងកំពុងឡាយ មិនគិតដៀលខ្ញុំកម្មតិចតួច ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយនោះ
 ថ្ងៃច័ត្វារ ចេសំគឺជាគតាទេវ ។

វគ្គសិក្សាប្រចាំថ្ងៃ ការងារសង្គម សារីរៈត្រាហ្វីត

(២២២) ឃុំ ព្រៃ អាយសា សាវ័យតា ឧដ្ឋាយា-

សង្ខារ ឯកស័ក ឧត្តរសង្ក័តិ កត្តា យេន ភគវា តេជញ្ញា-
 សិឡ្យណាមេត្តា ភគវង្គំ ឯកនិកេន ន ទោ មយំ
 ភន្តុ ភគវតោ កិត្យំ កហាម កាយកំ វា វាសិកំ
 វា ភគវា ហំ ភន្តុ អនុច្ឆន្ទស្ស មគ្គស្ស ឧប្បនេតា
 អសញ្ញាតស្ស មគ្គស្ស សញ្ញាតតា អនុត្តាតស្ស
 មគ្គស្ស អត្តាតា មគ្គត្ថា មគ្គិន្ទ មគ្គកោរិយា មគ្គាទុតា
 ន ភន្តុ ឯកវាហំ សាវកា វិហារង្គំ បច្ឆា សមញ្ញាតតា
 អហត្ថ ទោ ភន្តុ ភគវង្គំ បវចនេ ន ន មេ ភគវា
 កិត្យំ កហាម កាយកំ វា វាសិកំ វា ភិ ។ ន
 ទ្វាហំ តេ សាវ័យុត្ត កិត្យំ កហាម កាយកំ វា
 វាសិកំ វា មណិនោ ភិ សាវ័យុត្ត មហាបញ្ញា
 ភិ សាវ័យុត្ត ចុដ្ឋប្បញ្ញោ ភិ សាវ័យុត្ត ហាសប្បញ្ញោ

វដ្តសំយាទ្ត ចក្រវេទសូត្រ សេចក្តីសរសើរស្រាវជ្រាវ

[២២២] កាលព្រះមានព្រះភាគ ព្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសាវ័ប្បក្កមានអាយុ ក៏ប្រាកដបានសាសនៈ ធ្វើទុក្ខកសន្ធិធៀវ ស្មាមានប្រណម្យុសត្វាប្រិ ឆ្ពោះទៅក្រោះមានព្រះភាគ គ្រាបង្វលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះ បរិត្រព្រះអង្គដ៏ធំរើន យើងខ្ញុំប្រាសនឹងចង់ គំរងៀល ខ្លូតម្មភិតភ្លេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ ឬវិច្ឆារ របស់ព្រះមានព្រះភាគទេ បរិត្រព្រះអង្គដ៏ធំរើន ព្រោះថា ព្រះមានព្រះភាគ ជាអ្នកបង្កើតដូរដែលមិនចាត់គិត ឱ្យស្មោះផ្លូវដែលមិនចាត់ស្គាល់ ប្រាប់ផ្លូវដែលមិនចាត់ប្រាប់ ទ្រង់ដឹងខ្លួនផ្លូវ ប្រាបច្បាប់ខ្លួនផ្លូវ ល្អាសវិក្កនីផ្លូវ បរិត្រព្រះអង្គដ៏ធំរើន គួរសាវ័កក្នុងកាលនប្បវរទះ ភីរីដើរទៅកាមផ្លូវ ដើរតាមគ្រោយ បរិត្រព្រះអង្គដ៏ធំរើន ចំណែកប៉ុន្មានផ្លូវ សូមបរាណាចរិះរោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់គំរងៀល ខ្លូតម្មភិតភ្លេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ ឬវិច្ឆារ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គទេ ។ ម្ចាស់សាវ័ប្បក្ក អង្គភក មិនបានគំរងៀលខ្លូតម្មភិតភ្លេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ ឬវិច្ឆារ របស់ព្រះទេ ម្ចាស់សាវ័ប្បក្ក អ្នកជាបណ្ឌិត ម្ចាស់សាវ័ប្បក្ក អ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ម្ចាស់សាវ័ប្បក្ក អ្នកមានប្រាជ្ញា ព្រាស់ ម្ចាស់សាវ័ប្បក្ក អ្នកមានប្រាជ្ញា ជាវាចក្សិរក៏សរសេរក្នុងកាយ

វង្សសំយុង្គ ចារាណសូត្រ ភស្តុតាង

អថ ឥតេ បញ្ញាវិមុត្តាភិ ។ អថ ទោ អាយស្មា វង្សសោ
ឧដ្ឋាយសោ ឯកសិ ឧត្តរសង្កំ កក្កា យេន កកា
ភេនត្ថា ឯម្បណមេត្តា កកវង្សំ ឯនតោច បដិភាតិ មិ
កកា បដិភាតិ មិ សុតតាភិ ។ បដិភាតុ តំ វង្សសាតិ
កកា អរោច ។

(២២៨) អថ ទោ អាយស្មា វង្សសោ កកវង្សំ សម្ម-

ទា សុត្ថាហិ តាជាហិ អភិក្ខុ

អដ្ឋ បណ្ណាសេ វិសុទ្ធិយា

ភិក្ខុបញ្ចសតា សមាគតា

សញ្ញាជនទទួលបាន

អធិយា ទិណបុណ្យា ឥសិ

វង្សសំយុង្គ ចារាណសូត្រ សេចក្តីសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

(បុគ្គលរួចចាកកិលេស ដោយធម៌ពីរ គឺ ប្រសាទបង្កើននិងប្រសាទបង្កើត)

ឯកក្ខតាំងឡាយក្រៅពីនេះ ជាបញ្ញាវិមុត្តបុគ្គល (បុគ្គលរួចចាកកិលេស

ដោយប្រាថ្នា) ។ ទើបព្រះវង្សសៈមានកាយ ក្រោកចាកកាយនេះ ធ្វើ

ឧត្តរសង្កំនៃស្មាតាង ប្រណម្យអញ្ចាសិ ឆ្ពោះទៅក្រុងមានព្រះ

ភាគ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ

ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ ចតិក្រព្រះបុរាណ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ ។

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ពោះវង្សសៈ ចូរអោយសំដែងធម៌ចុះ ។

(២២៩) ឯដំបូងនោះឯង ព្រះវង្សសៈមានកាយ កាល

សរសើរព្រះមានព្រះភាគ ដោយភាពតាំងឡាយដ៏សមគួរ ក្នុងទី

ចំរើនព្រះអញ្ចាសិ

ថ្ងៃនេះថ្ងៃ ១៨ កក្កតាំងឡាយ៨០០ ប្រ ជាអ្នកកាត់ចង្កៀង

កិលេសដ៏សញ្ញាជននិងក្នុងនេះ ជាអ្នកមិនមានទុក្ខ មានភាព

ថ្មីអស់ហើយ ជាអ្នកស្វែងរកនូវគុណនៃសីលគុណជាដើម

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជិនី

ចក្ខុវត្ថុ យេនា កាយ

អនុប្បតិកា

សមត្ថា អនុប្បតិកា

សាគរន្តំ មហិ វិម

បរិ វិមិតស្តង្គំ

សត្វភិ អនុត្តរំ

សាវតា បយ្យតាសន្តិ

តេវិជ្ជា មក្ខតោយោ

សទ្ធគ កតវតោ បុត្តា

បលាបេត្ត ឧ វិជ្ជតិ

តណ្ហាសុត្តន្ត ហត្ថា

វិទ្យុ ភាគីត្ថត្ថន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជិនី

មកប្រជុំគ្នាដើម្បីធ្វើឱ្យបរិសុទ្ធ ប្រៀបដូចស្តេចប្រក្រតី

ដែលគួរកាតព្វកិច្ចចោទបោស ទ្រង់ស្តេចប្រក្រតីវិញដែរ

នេះ ដែលមានសាគរជាចំបង យ៉ាងណា ក្នុងសាវតាដែល

បានប្រក្រតីញ៉ាំងមកប្រជុំគ្នា ចូលទៅក្នុងយោគប្រទេស

កល ទ្រង់ឈរសម្រ័ព្វតំកលេស ទ្រង់ដឹកនាំគួរសត្វ រក

បុគ្គលជាតិខ្លះ យ៉ាងនោះដែរ សាវតាចំណែក ជាបុគ្គ

ចេសព្រះមានប្រភេទ បុគ្គលជ្រកជ្រក ទំនងមានក្នុងពួក

សាវតានេះឡើយ ខ្ញុំព្រះគង្គសូមថ្វាយចង្គ្គព្រះទេសកល ជា

ដៅកង្វែរព្រះតាមគ្រូ ជាគួរដកឱ្យសាវតារណាបាន ។

អង្គីម៍ បរោសហស្សវត្ស

(២២២) ឯក សមយំ កកក សាវត្ថយំ វិហាតិ
ជេតវេន អបាថបំណិកស្ស អាកមេ មហាតា កំត្តុ-
សង្ខេប សង្ខី អន្តរេស្សសហិ កំត្តុសតេហិ ។
កេច ទោ បន សមយេន កកក កំត្តុ ធិត្វានប្បដិសិ-
យុត្តាយ ធម្មិយា កាថាយ សន្តស្សតិ សមាធិបតិ
សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ។ កេ ច កំត្តុ អដ្ឋិកត្វា
មនសិកត្វា សព្វាចតសោ សមន្តាហរិក្វា ឱហិតសោ-
តា ធម្មំ សុណាត្ថំ ។

(២២៣) អបទោ អាយស្មតា វង្សសស្ស ឯកន-
ហោសិ អយំ ទោ កកក កំត្តុ ធិត្វានប្បដិសិយុត្តាយ
ធម្មិយា កាថាយ សន្តស្សតិ សមាធិបតិ សមុត្តេ-
ជេតិ សម្បហំសេតិ ។ កេ ច កំត្តុ អដ្ឋិកត្វា
មនសិកត្វា សព្វាចតសោ សមន្តាហរិក្វា ឱហិត-
សោតា ធម្មំ សុណាត្ថំ យន្តចាហិ កកវង្សំ សម្មទា
សុរាហិ កាថាហិ អភិក្កុយ្យន្តំ ។ អបទោ អាយស្ម
វង្សសោ ឧដ្ឋាយាសថា ឯកសំ ឧត្តកសង្ខំ កាវិក្វា

បរោសហស្សវត្ស ទី ៨

(២២៤) សមយម្ហយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
ជេតវន របស់អនាថបំណិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ជាមួយនឹង
កំត្តុសង្ខេបច្រើន នីតិកុច្ចន្ត ១.២០០ ប្រ ។ កំត្តុសម័យនោះឯង ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់តម្រូវលក្ខកក្ក ឲ្យយឺញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកកាម
ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដែលជាប់ទាក់ទងដោយព្រះ
និព្វាន ។ កំត្តុទាំងនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើឲ្យកុក្កិច្ច ប្រមូល
មកស្លូតត្រង់ទាំងអស់ ផ្សំទៀតទៀតស្តាប់ធម៌ ។

(២២៥) លំដាប់នោះឯង ព្រះវង្សសៈមានអាយុ មានសច្ច័-
ត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគនេះ ទ្រង់តម្រូវលក្ខកក្ក ឲ្យយឺញ
ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកកាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ដែល
ជាប់ទាក់ទងដោយព្រះនិព្វាន ។ កំត្តុទាំងនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍
ធ្វើឲ្យកុក្កិច្ច ប្រមូលមកស្លូតត្រង់ទាំងអស់ ផ្សំទៀតទៀតស្តាប់ធម៌
បើដូច្នោះ មានតែគាត់អញ រោសសរសើរព្រះមានព្រះភាគ ដោយ
ភាពទាំងឡាយនឹងសមគួរ ក្នុងចំណោមព្រះកេត្ត ។ លំដាប់នោះឯង
ព្រះវង្សសៈមានអាយុ ព្រះភាគពាក្យសន្តិ ធ្វើឲ្យកុក្កិច្ចផ្សំទៀតស្តាប់ធម៌

យេន ភក្កវា ភេនត្បាល់ម្បណាមេត្វា ភក្កវន្តិ ឯកនរោច
 បដិភាតិ មិ ភក្កវា បដិភាតិ មិ សុភតាតិ ។ បដិភាតុ
 តំ វន្តិសោតិ ភក្កវា អរោច ។

[២២៨] អដិទោ អាយស្មា វន្តិសោ ភក្កវន្តិ សម្មទា
 សុទ្ធាហិ កាដាហិ អភិគ្គវិ

បរោសហស្ស កិក្ខុនិ
 សុភតិ បយិវុចាសតិ
 ទោសន្តិ វិជិ ធម្មំ
 និព្វានំ អកុសោភយំ
 សុណន្តិ ធម្មំ វិមលំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធនេសតំ
 សោភតិ វត សម្ពុទ្ធា
 កិក្ខុសង្ឃបុរាណោ
 បាគនាមោសិ ភក្កវា
 វសីនិ វសិសត្ថោ
 មហាមេឃោវ ហុត្វា ន

ប្រណម្ភត្ថាលិ ឆោរោវេក្ខត្រោមាប្រភោន ក្រាបទូលត្រោមា
 ត្រោភាគ ដូច្នេះថា ចត្រោត្រោមាប្រភោន ឡំព្រះគន្ធីសូមសំដែនធម៌
 ចត្រោត្រោសុគត ឡំព្រះគន្ធីសូមសំដែនធម៌ ។ ត្រោមាប្រភោន
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលវន្តិសៈ ឮឆោតសំដែនធម៌ចុះ ។

[២២៨] លំដាប់នោះឯង ព្រះវន្តិសៈទាមភាយ បាទាភាល
 សរសើរត្រោមាប្រភោន ដោយដាច់ចំណុចយង់សម្បត្ត ក្នុងទីចំពោះ
 ត្រោក្រូងថា

កិក្ខុច្រើនជាងពាន់ ឲ្យប.វេ.តាល់ត្រោសុគតកំពុងសំដែនធម៌
 ដែលដាច់ទាក់ទងដោយត្រោនិព្វាន ជាធម៌ប្រាសចាកគូលីតិ
 កំលេស ឥតមានភ័យអំពីវិវាទាមួយឡើយ ពួកកិក្ខុទាំងនោះ
 ស្តាប់ធម៌ដែលប្រាសចាកមន្ទិល ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់
 សំដែនហើយ ព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលកំពុងសន្ធិស្សនាសំគ្រប់គ្រា
 ល្អណាស់ហ្ន៎ បណ្តាវសីទាំងឡាយ ត្រោមាប្រភោន
 ទ្រង់ត្រោមាប្រភោន ជាទីពេញ វិនិច្ឆ័យសិ (ព្រមទាំងអំពីព្រះ
 កុរុវិបស្សិមក) តែងឡើង ចំពោះសាវ័កទាំងឡាយ

វន្តិសសំយុត្ត បរោសហស្សសុត្ត រាជវង្សវង្ស

សាវតោ អភិវស្សតិ

ធិរាវិហារា ធិក្ខម្ម

សត្វនិស្សន្ទតាមតា

សាវតោ តេ មហាវិរ

ចានេ វន្តិស វន្តិសោតិ ។

ក៏ ធុ តេ វន្តិស ឥមា តាថាយោ បុព្វេ ប-
រិវិតក្ខតិ ធុ ធាហុ ហំ ធាសោ វ តំ បដិកន្តិ ។ ធុ
ចោ មេ កន្តេ ឥមា តាថាយោ បុព្វេ បរិវិតក្ខតិ
អដចោ ហំ ធាសោ វ មំ បដិកន្តិ ។ តេ ធាហំ តំ វន្តិស
ភិយ្យោសោ មត្តាយ បុព្វេ អបរិវិតក្ខតិ តាថាយោ
បដិកន្តិ ។

(២២៩) ឯវំ កន្តេតិ ចោ អាយស្មា វន្តិសោ កក-
វតោ បដិស្សតា ភិយ្យោសោ មត្តាយ កកវន្តិ បុព្វេ
អបរិវិតក្ខតិ តាថា តាថាហំ អភិក្ខវិ

វន្តិសសំយុត្ត បរោសហស្សសុត្ត សេចក្តីសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

បីដូចគ្នា ឯដ្ឋានកុះ បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះយាមតំ វន្តិសៈ

ជាសាវតោរបស់ព្រះអង្គ ចេញមកអំពីទីសម្រាត ក្នុងវេលា

ថ្ងៃ ព្រោះចង់ឃើញព្រះសាស្តា សូមថ្វាយចង្អុលព្រះបាទ

របស់ព្រះអង្គ ។

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ឱ វន្តិសៈ ភាពតាំងឡាយនេះ អ្នកភ្ជាប់
បានត្រឹមត្រូវកាលមុនឬ ឬទៀតបើត្រូវបានដល់អ្នក មួយរំពេចនេះទេ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាពតាំងនេះ ឲ្យព្រះអង្គមុខដែលបានត្រឹមត្រូវ ពី
កាលមុនមកទេ ស្រាប់តែត្រូវបានដល់ឲ្យព្រះអង្គ មួយរំពេចនេះឯង ។
ឱ វន្តិសៈ បើដូច្នេះ ភាពតាំងឡាយ ដែលអ្នកមិនភ្ជាប់បានត្រឹមត្រូវ
ក្នុងកាលមុនមកនោះ ចូរអ្នកសំដែងឲ្យត្រូវលែងការទៀត ។

(២២៩) ព្រះវន្តិសៈមានអាយុ ទទួលព្រះបន្ទូលនៃព្រះមាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយកាលសរសើរព្រះមានព្រះ
ភាគ ដោយភាពតាំងឡាយ ដែលមិនភ្ជាប់ត្រឹមត្រូវកាលមុន ឲ្យត្រូវ
លែងការទៀត

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិក្ខោ
 ទុម្ពន្តសង្ខ(១) មារស្ស អភិកុយ្យ
 ទេសិ មគិជ្ជ ទីលានិ
 តំ បស្សថ ពន្ធមមុក្កេករំ
 អសំតំ កាគសោ មរិកជ្ជំ
 ឱយស្ស ហិ ធិតុណ្ហតំ
 អនេកវិហារំ មគ្គំ អត្តាសំ
 តស្មី ទេ អមតេ អត្តាតេ
 ធម្មទូសា ជិនា អសំហារ
 មជ្ឈាគករេ អភិវឌ្ឍ ធម្មំ
 សត្វនិដ្ឋងំ អភិក្កម្ពន្ធស
 ញត្វា ធន សង្ខតត្វា ធន
 អត្ថំ សោ ទេសយំ ទេសដ្ឋានំ(២)
 ឯវិ សុទេសិតេ ធម្មេ
 កោ មមាដោ វិជានតិ(៣)

១. ទ. ឧប្បបទ ១ ២ ប. សង្ខត ១ ៣ ឧ.ម. វិជានតំ ធម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិក្ខោ

ព្រះមហាព្រហ្ម ទ្រង់ប្រទានក្នុងភ្នំវត្តកុសជាច្រើន ទេស
 មារ ទ្រង់ប្រាប់ទៅចំពាក់គោលធិកិលេសបាន លោកទាំង
 ឡាយ ចូរមើលព្រះអង្គកំពុងស្រាយ ផ្លូវចំណងដែលចង់
 កាស្រីយកិលេស ទ្រង់ចែកចងចាំចំណែកៗ ព្រះអង្គសំដែង
 ប្រាប់ផ្លូវច្រើនថែម ដើម្បីឱ្យចាកកន្លង (ទាំង២) កាលច
 ព្រះអង្គសំដែងប្រាប់ ឱ្យព្រះវិហារនោះហើយ ពួកជនដែល
 ជាអរោហិត្យធម៌ ក៏ទាំងនៅដកបានរលេចសោម ព្រះអង្គ
 ជាអរោហិត្យធម៌ ព្រាស់ដឹងផ្លូវចង់ បានឃើញច្បាស់ ឱ្យ
 ព្រះវិហារ ជាទីកន្លងបង្អួចហេតុ ខែចង្អុលទាំងអស់ លុះ
 ព្រះអង្គព្រាស់ដឹង ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ សំដែងផ្លូវធម៌
 ដ៏ឧត្តម ដល់ជនទាំងឡាយដែលមានសព្វ កាលចង់
 ដែលព្រះអង្គសំដែង ដោយស្តាយកិលេសហើយ ជនទាំង
 ឡាយអស់ដឹងច្បាស់ ខឹងមានសេចក្តីប្រមាម ដូចម្តេចបាន

វិស័យស្នា កោណ្ឌញ្ញស្នា វិស័យ បរិវេណ
 កស្មា ហិ កស្ស កកវតោ សាសនេ
 អប្បមត្តោ សនា ធម្មស្សមនុស្សកោតិ ។

ឆិប្បំ កោណ្ឌញ្ញស្នា

[២៣០] ឯកំ សមយំ កកវ ពជគហេ វិហារតិ
 វេជ្ជវនេ កាលទ្ធកាចិវិបេ ។ អថេចា អាយស្មា អញ្ញា-
 កោណ្ឌញ្ញា^(១) សុចិវស្សវ យេន កកវ កេតុចសង្កមិ
 ឧបសង្កមិទ្ធា កកវតោ នាទេសុ សិវសា និបតិទ្ធា
 កកវតោ នាទានំ ឌុទេន ធម្មវត្ថុតិ ចាលីហិ ធម្ម
 ចរិសង្ខាហតិ នាមញ្ញ សាវេតិ កោណ្ឌញ្ញាហិ កកវ
 កោណ្ឌញ្ញាហិ សុកតាតិ ។

[២៣១] អថេចា អាយស្មតោ វត្ថីសស្ស ឯកជនោសិ
 អយំ ចោ អាយស្មា អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញា សុចិវស្សវ

១ ២ ៣ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញា ។

វិស័យស្នា កោណ្ឌញ្ញស្នា សេចក្តីត្រូវបែងបែងវិស័យ
 ព្រះហឫទ័យនិង បុគ្គលក្នុងសាសនា របស់ព្រះមានព្រះ
 ភាគនោះ ឆប្បជ្ជអកមិនប្រមាទ ឆប្បសិក្សារឿយៗ ទូរ
 ការងារយល់ច្រឡំគ្រប់គ្រាន់ ។

កោណ្ឌញ្ញស្នា ទី ៨

[២៣០] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹង ក្នុងវត្ថុ
 វេជ្ជវនេ ជាពលកម្មនិងបស្ចាទ ទៀបក្រុងកងគ្រឹះ ។ គ្រានោះ ព្រះ
 អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញមានអាយុ យូរណាស់ហើយ ទើបទីនិច្ចលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទទួលរៀបចំព្រះបាទនៃ
 ព្រះមានព្រះភាគ ដណ្តប់ព្រះមានព្រះភាគដោយទាត់ ប្របាច់
 ដោយពុកដៃ ហើយប្រកាសនាមថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ ឈ្មោះកោណ្ឌញ្ញ បពិត្រព្រះសុខន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះ
 កោណ្ឌញ្ញ ។

[២៣១] សំដែងនោះនិង ព្រះវត្ថីស្រះមានអាយុ មានសច្ច័
 ត្រូវយ៉ាងនេះថា ព្រះកោណ្ឌញ្ញមានអាយុនេះ យូរណាស់ហើយ

យេន ភក្កវា ភេទុមសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតោ
 ចានេសុ សិវសា និបតិត្វា ភក្កវតោ ចានាធិ ឥន្ទេន
 ធម៌ទុម្ពតិ ចាណិហំ ធម៌សន្តាហតិ ចាមក្ខុ សាវេតិ
 កោណ្ឌត្រាហំ ភក្កវា កោណ្ឌត្រាហំ សុគតាតិ
 យទ្ធជាហំ អាយស្មន្តិ អញ្ញាកោណ្ឌត្រាហំ ភក្កវតោ
 សម្មទា ស្សចាហំ កាថាហំ អភិក្កវេយ្យន្តិ ។ អថទោ
 អាយស្មា វង្គិសោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯតំសំ ឧត្តរាសង្កិ
 ករិត្វា យេន ភក្កវា ភេទក្ខលំម្សណាមេត្វា ភក្កវង្គិ
 ឯតនរោច បដិភាតិ មំ ភក្កវា បដិភាតិ មំ សុគតាតិ ។
 បដិភាតុ តំ វង្គិសាតិ ភក្កវា អរោច ។

[២៣២] អថទោ អាយស្មា វង្គិសោ អាយស្មន្តិ
 អញ្ញាកោណ្ឌត្រាហំ ភក្កវតោ សម្មទា ស្សចាហំ កាថាហំ
 អភិក្កវេ

ទើបកែនឹងចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទទួល
 សិទ្ធិទៀបបាត ខែព្រះមានព្រះភាគ ដក្ខត់បាតខែព្រះមានព្រះភាគ
 ដោយមាន ប្រព្វចំដោយពុទ្ធារិយ ហើយប្រកាសនាមថា បពិត្រព្រះមាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះកោណ្ឌត្រាហំ បពិត្រព្រះសុភគ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ឈ្មោះកោណ្ឌត្រាហំដូច្នេះ បើដូច្នោះ មានវត្តកក្កាសត្វា កោលសរសើរ
 ព្រះអញ្ញាកោណ្ឌត្រាហំនាមយុ ដោយគាត់ទាំងឡាយដ៏សមគួរ ក្នុងទី
 ចំពោះព្រះកេត្ត ខែព្រះមានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះវង្គិសៈមាននាមយុ
 គ្រោតចាកពាសនៈ ធ្វើក្បួនសង្ខេបនៀងស្មាមាត់ ហើយប្រណម្យអញ្ជូល
 ឆ្ពោះទៅក្រពះមានព្រះភាគ គ្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា
 បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ បពិត្រព្រះសុភគ
 ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ច្បាស់
 វង្គិសៈ ចូរគ្រាសំដែងធម៌ចុះ ។

[២៣២] សំដាច់ដោយន័យ ព្រះវង្គិសៈមាននាមយុ បានកោល
 សរសើរព្រះអញ្ញាកោណ្ឌត្រាហំនាមយុ ដោយគាត់ទាំងឡាយដ៏សមគួរ
 ក្នុងទីចំពោះព្រះកេត្ត ខែព្រះមានព្រះភាគ

វង្សសំយុង្គស្ស កោណ្ឌក្ខត្តស្រ ក្នុងកោណ្ឌក្ខត្តនិក្ខិ

កុំនាទុក្ខោ សោ មេរា

កោណ្ឌក្ខត្តា តិក្ខុចិក្ខុមា

លាភី សុខវិហារា

វិវេកាធិ អភិស្វាសោ

យំ សាវកោ បន្តតំ

សត្វសាសនកាមា

សត្វស្ស តំ អនុច្ឆន្តំ

អប្បមត្តស្ស សិក្ខុតោ

មហានុកាមោ កេរិដ្ឋោ

ធម្មតោ បរិយាយតោវិធា

កោណ្ឌក្ខត្តា កុក្ខនាយាធា(១)

ចារុន វន្តតិ សត្វនោតិ ។

វង្សសំយុង្គ កោណ្ឌក្ខត្តស្រ សេចក្តីសរសើរព្រះអញកោណ្ឌក្ខ

ព្រះមេរាឈ្មោះកោណ្ឌក្ខត្តនោះ ជាពុទ្ធានុក្ខ គឺជាអ្នកគ្រាស់

ដឹងតាមព្រះក្នុង មានព្យាយាមដ៏ត្រូវវិជ្ជា បានឡើយសុខវិហារ

ធម៌និងវិវេកដ៏ល្បីយៗ តំបូណ៌ ដែលសាវកជាអ្នកធ្វើតាម

នូវធម្មប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកក៏សម្រេចកិច្ចពុំខាន

អស់នោះ ព្រះកោណ្ឌក្ខត្តនោះជាអ្នកមិនប្រមាទ សិក្សាក្នុង

ព្រៃសិក្ខា បានសម្រេចហើយ ព្រះកោណ្ឌក្ខត្ត (នេះ) មាន

ភាពក្នុងច្រើន បានខ្វះខាត ឈ្មោះវិក្កិកាភក្តិលាភីដ៏ធំ

ចិត្តរបស់សត្វដទៃ ជាពុទ្ធាយាទ (អ្នកខ្វល់មករករបស់

ព្រះក្នុង) តែងយំបង្ខំព្រះបាទ របស់ព្រះសាស្តា ។

ទសមី មោក្ខណ្ឌសូត្រ

[២៣៣] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហោ វិហារតិ
ឥសីកិលិបស្ស កាឡសិលាយំ មហាតា ភិក្ខុ-
សង្ឃន សន្តិ បញ្ចមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ សទ្ធិហោវ
អហន្តេហំ ។ តេសំ សុនំ អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌោ
ចេតសា ចិត្តំ សមទ្ទេសតិ វិប្បមុត្តំ និរុបទី ។

[២៣៤] អដោ អាយស្មតោ វង្គីសស្ស ឯតន-
ហោសិ អយំ ទោ ភគវា រាជគហោ វិហារតិ ឥសីកិលិ-
បស្ស កាឡសិលាយំ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃន សន្តិ
បញ្ចមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ សទ្ធិហោវ អហន្តេហំ
តេសំ សុនំ អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌោ ចេតសា
ចិត្តំ សមទ្ទេសតិ វិប្បមុត្តំ និរុបទី យទ្ធាហំ អាយស្មន្តំ
មហាមោក្ខណ្ឌំ ភគវតោ សម្មាសាស្សាហំ កាថាហំ
អភិក្កវេយ្យន្តំ ។ អដោ អាយស្មា វង្គីសោ ឧដ្ឋាយាស-
នា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កាវិទ្យា យេន ភគវា តេជញ្ញ-
លិឃ្យណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតនរោជ បដិភាតិ មំ ភគវា

មោក្ខណ្ឌសូត្រ ទី ១០

[២៣៥] សមេយម្ហេ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនក្នុងកាឡ-
សិលា រាជក្នុងសិលិលំ ទៀបនគរាជគ្រឹះ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន
ភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ ប្រ សុខតែជាព្រះអរហន្ត ។ បានឮថា ព្រះ
មហាមោក្ខណ្ឌមានកាយ ពិចារណាមើលចិត្ត ដែលរួចស្រឡះ មិន
មានឧបេក្ខាលេស បេសកិក្ខុចាំនិរោធិ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ។

[២៣៦] សំដាច់នោះឯង ព្រះវង្គីសៈមានកាយ មានសេចក្តី
ត្រិះរិះ ដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនេះ ច្រើនក្នុងកាឡសិលា
រាជក្នុងសិលិលំ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ភិក្ខុ
ប្រមាណ ៥០០ ប្រ សុខតែជាព្រះអរហន្ត បានឮថា ព្រះមហា-
មោក្ខណ្ឌមានកាយ ពិចារណាមើលចិត្ត ដែលដុះស្រឡះ មិនមាន
ឧបេក្ខាលេស បេសកិក្ខុចាំនិរោធិ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន បើដូច្នោះ គួរតែ
កត្តាអញ កោលសរសើរព្រះមហាមោក្ខណ្ឌមានកាយ ដោយភាព
ព័ន្ធច្បាញដ៏សមគួរ ក្នុងទីចំការព្រះក្រក្រព្រះមានព្រះភាគ ។ ទើប
ព្រះវង្គីសៈមានកាយ ក្រោកចាកអាសនៈ ធ្វើទុក្ខសង្ឃៈទៀងស្មាមាត់
ប្រលាឡូកញ្ជា គ្រោះត្រង់ទៅក្រព្រះមានព្រះភាគ ក្រាបទូលព្រះមាន
ព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងចម្លើ

វង្សសង្ឃស្ស មោក្ខល្លានសុត្ត មហាមោក្ខល្លានវិថុតិ

មជ្ជិកាតំ មំ សុគតាតំ ។ មជ្ជិកាតុ តិ វង្សិហតិ កតា
អរោច ។

[២៣៥] អដោ អាយស្មា វង្សិសោ អាយស្មង្គំ
មហាមោក្ខល្លានំ កតាតោ សឡុទា សុទាហិ កាជាហិ
អភិក្ករិ

ឧតស្ស មស្ស អសំបំ
ឌុទិ ឌុក្ខស្ស ចារតិ
សាវតា មយេវុទាសង្គំ
តេវិជ្ជា មទ្ធិហាយោ
តេ ឧតសា អទុចារយសតំ
មោក្ខល្លានោ មហិវិទោ
ចិត្តំ ធនំ សមច្ឆេសំ
វិជ្ជាឌុត្តំ ធិរូបទិ
ឯវំ សទ្ធាស្ស ឧប្បន្នំ
ឌុទិ ឌុក្ខស្ស ចារតិ
អនេតាតារសធម្មង្គំ
មយេវុទាសង្គំ តោតមង្គំ ។

វង្សសង្ឃស្ស មោក្ខល្លានសុត្ត មហាមោក្ខល្លានសុត្ត

មតិក្រោសុត្ត បុត្រាអង្គសូមសំដែងមិ ។ ព្រះមាតាព្រះភាគ ព្រង់
ត្រាស់ថា ឆ្ងាលវង្សិសៈ ចូរអោយសំដែងមិ ។

[២៣៦] សំដៅនោះ ព្រះវង្សិសៈ មានអាយុ បានគោល
សរសើរព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ដោយគាត់ចំណាយដ៏សមគួរ
ក្នុងទិវនោះត្រាក្រុង នៃព្រះមាតាព្រះភាគ

ពួកសាវ័កដ៏អ្នកមានស្រែង លះបង់ខ្ញុំមច្ចុ គាំគ្នាចូលទៅ
អង្គុយជិតព្រះភាគអ្នកប្រាជ្ញ ព្រង់ដល់ខ្ញុំក្រើយនៃសេចក្តី
ទុក្ខ ព្រង់គង់នៅក្បែរខាងក្នុង ព្រះមោក្ខល្លានដ៏អ្នកមានបូជ្ជ
ច្រើន កំពុងពិចារណាមើលចិត្ត របស់សាវ័កទាំងនោះ
ដែលជាចិត្តផ្សេងៗ មិនមានទម្ងន់ក្នុងលេស ក៏កំណត់
ដឹងខ្ញុំសាវ័កទាំងនោះ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន សាវ័កទាំងឡាយ
ក្រែងចូលទៅអង្គុយជិតព្រះភាគអ្នកប្រាជ្ញ ដែលប្រកប
ដោយគុណចំណេះដ៏សំយោងនេះ ព្រង់ដល់ខ្ញុំក្រើយនៃសេចក្តី
ទុក្ខ ទាំងប្រកបដោយគុណច្រើនប្រការ ។

ឯកាទសម្ពុទ្ធិ ធម្មបទសម្ពុទ្ធិ

(២៣៦) ឯកំ សមយំ ភគវំ ចម្បាយំ វិហារតិ
 កក្កវាយ ចោត្តរណិយា ភីវេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃោ
 សទ្ធិ មញ្ញមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សត្តេហិ ច ឧបាស-
 កសតេហិ អនេកេហិ ច នេវតាសហស្សេហិ ។
 គ្យាស្សនំ ភគវំ អតិរេចតិ វណ្ណោ ចេវីយសសា
 ច ។

[២៣៧] អថេវា អាយស្មតោ វុទ្ធិសស្ស ឯតនហោ-
 សិ អយំ ចោ ភគវំ ចម្បាយំ វិហារតិ កក្កវាយ ចោត្ត-
 រណិយា ភីវេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃោ សទ្ធិ មញ្ញមត្តេហិ
 ភិក្ខុសតេហិ សត្តេហិ ច ឧបាសកសតេហិ អនេ-
 កេហិ ច នេវតាសហស្សេហិ គ្យាស្សនំ ភគវំ
 អតិរេចតិ វណ្ណោ ចេវីយសសា ច យទ្ធាហិ

ធម្មបទសម្ពុទ្ធិ ទី ១១

(២៣៦) សម្មយម្ហ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនធន៍ជីវិត្ត
 ស្រះបោត្តរណិយ្យានេត្តក ទៀបនគរចម្បា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន
 ភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ ប្រជន ទុបាសក ៧០០ នាក់ផង ទៅគាត់ច្រើន
 ពាន់ផង ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ត្រើយ្យិន្យសជនចំពង
 នោះ ដោយសម្បុរព្រះសីរីផង ដោយយសបរិវារផង ។

[២៣៧] សំដៅបំពានឯង ព្រះវុទ្ធិស្រះមានភាយ មានសេចក្តី
 ព្រិះ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនេះ គង់នៅជិតនោះស្រះ
 បោត្តរណិយ្យានេត្តក ទៀបនគរចម្បា ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ភិក្ខុ
 ប្រមាណ ៥០០ ប្រជន ទុបាសក ៧០០ នាក់ផង ទៅគាត់ច្រើនពាន់
 ផង បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ត្រើយ្យិន្យសជនចំពងនោះ ដោយ
 សម្បុរព្រះសីរីផង ដោយយសបរិវារផង បើដូច្នោះ ក្នុងនាមអញ

ឆ្នើសសំយត្តស្ស ភក្តកសុរត្ត ភសវត្តាហិច្ឆិ

ភក្ត្រវង្ស សម្បទា សុទ្ធាយ តាងយ អភិវឌ្ឍន៍ ។
 អដទា តាយស្មា វង្សសោ ឧដ្ឋាយសា ឯតសិ
 ឧត្តរសង្ក្រាន្ត ករិត្យ យេន ភគវ ភេនញ្ញាសិឡាណាមេត្រា
 ភក្ត្រវង្ស ឯតនេរេច បដិភាតិ មិ ភគវ បដិភាតិ មិ
 ស្មតតាតិ ។ បដិភាតុ តិ វង្សសាតិ ភគវ អរេច ។

(២៣៨) អង្គទេ អាយស្មា វង្គីសោ ភតវង្គី^(១)

សុត្តន្ត សុរុទ្ធោយ កាដាយ អភិវត្តិ

ចេញ យ៉ាង រីករាយ ណាស់ ទេ

វិភេទតំរូវការសេវា ភាសាខ្មែរ

ឯកសារ អំពីស្ថានភាព ធនាគារ

អតីតរាជសី យសសា សព្វលោកនាង ។

វិទ្យុសាស្ត្រ តន្ត្រាសូត្រ សេចក្តីសរសើរព្រះអាទិព្វរាត

ពោលសសើព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាត់ដ៏សមនូវ ក្នុងចំពោះ
 ព្រះក្រ្ត ។ ទើបព្រះវិស្ណុសៈមានកាយ ក្រោកចាកអាសនៈ រឿ
 ទុកសង្គ្រោះនៃស្នាម ប្រណម្យអញ្ចាស ឆ្ពោះទៅរកព្រះមានព្រះ
 ភាគ ក្របខ្លួនព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា មតិព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ មតិព្រះសុត្ត ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ព្រង់ត្រាស់ថា មាលវិស្ណុសៈ ចូរអោយសំដែងធម៌ចុះ ។

(၆၈၄) လံသံဝံးစာဝံး ပြုစုပြီးစားအဆင့် ဘုရားကလေး
 လေးလေးပြုစုမေးမြန်းအံ့စွာ အသံအသံအသံအသံ အသံအသံအသံအသံ
 ဟံ

ព្រះបង្គំជឿនឹងព្រះអាសាស ដែលអភ័យ យ៉ាងណា

ព្រះអាទិត្យដែលប្រាសចាកមន្ទិល វេលាប្រាំបី យ៉ាងណា

បត់ក្រព្រះស្ត្រីជាអតីត (ទ្រង់មានស្និទ្ធភ័យចេញពីព្រះ

អង្គ) ព្រះអង្គជាអ្នកប្រឆាំង កែតម្រូវរឿង (ដោយសម្បូរ

ព្រះសិវៈ) នឹងយសបរិវារ គ្របសត្វលោកទាំងអស់ យ៉ាង

187: 7 1st 7

ព្រាហ្មសម្មំ វិជ្ជីសសុត្តំ

[២៣៩] ឯកំ សមយំ អាយស្មា វជ្ជីសោ សា-
 វត្ថុយំ វិហាតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។
 តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មា វជ្ជីសោ អចិរ-
 អរហត្តប្បត្តោ ហោតិ(១) វិមុត្តិសុខំ បដិសំវេទំ តាយំ
 វេលាយំ ឥមា កាថាយោ អភាសិ

តាយវយ្យមត្តា វិចរិម្ហ បុព្វ
 តាមា តាមំ បុរា បុរិ
 អជន្តសាម សម្ពុត្តិ
 សត្វា នោ ឧបបជ្ជន្ត
 សោ មេ ធម្មមនេសសិ
 ទន្ទេ អាយតនានិ ជាតុយោ
 តស្សា ហំ ធម្មំ សុត្វាន

១ ឧ.ម. ហុតា ។

វិជ្ជីសសូត្រ ទី ១២

[២៣៩] សម័យមួយ ព្រះវិជ្ជីសៈ មានកាយុ ទៅក្នុងវត្ត

ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសម្មិ ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យ

នោះឯង ព្រះវិជ្ជីសៈមានកាយុ ចៀបតែងនឹងបានសម្រេចព្រះអរហត្តច្នៃ ។

សោយវិមុត្តិសុខំ ហើយរកាលភាពពុំមាន ក្នុងរាល់នោះថា

ក្នុងកាលមុន យើងជាអ្នកស្រវឹងដោយកាព្យហ្វោង ចេញពី

ស្រុកមួយគ្រាចំពៅស្រុកមួយ ចេញពីចុំមួយគ្រាចំពៅចុំ

មួយ ក៏ស្រាប់តែយើងបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ សត្វរបស់

យើងក៏គេតឡើង ព្រះអង្គច្រង់សំដែងធម៌ និទ្ទ តាយកនៈ

និងភាគរស់យើង យើងបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះអង្គហើយ

វង្សសំយុង្គ វង្សសុត្ត វង្សវិចិត្រ

បព្វជី អនកាវិយំ

ពហុជំ វត្ថុ អន្តាយ

កោតិមជ្ឈកមា មុច្ចិ

កំភូជំ កំភូជំពពួ

យេ ជំយា មគតន្តសា

ស្វាភតំ វត្ថុ មេ អាសំ

មម តុទ្ធស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អបុប្ផតា

កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ

បុព្វេនំវាសំ ដានាមំ

ជំពូចកុំ វិសោជិតំ

កេវិដោ វត្ថុប្បត្តោម្ហិ

ចេតោបរិយាយកោវិជោតិ ។

វង្សសំយុង្គ សមន្តំ ។

វង្សសំយុង្គ វង្សសុត្ត កាប្បព្រជន្តិសៈ

កំបូលមកកាន់ផ្លូវ គេច្នាំ ព្រះមុនីបានដល់ខ្លាចក្រាស់

ដំនី ដើម្បីប្រហោងដល់កំភូជិតកំភូជិតជាច្រើន ដែលដល់

ខ្លាចខ្លាចនិយាយឃើញផ្លូវអរិយមន្ត ដំណើរដែលអាត្មាអញបាន

មកកាន់សំណាក់ព្រះពុទ្ធនេះ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ព អាត្មា

អញបានដល់ហើយ លាសនាបសព្វព្រះពុទ្ធ អាត្មាអញបាន

ធ្វើហើយ អាត្មាអញដឹងខ្លាចខ្លាចខ្លាចស ចក្ខុជាទិព្វអាត្មាអញ

បានជ្រេស្អាតហើយ អាត្មាអញបានវិជ្ជា ព សម្រេចខ្លាច

វត្ថុវិចិត្រណា ល្បាសវិវត្តកាត់ណាត់ចិត្ត (វិនិច្ឆ័យវិចិត្រ

ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន) បាន ។

ចប់ វង្សសំយុង្គ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិថី

ធិស្ស ឧទ្ទានំ

និក្ខុទ្ធអភិ ថេ

បេសណាអតិមញ្ញា

អាទិទេន សុភាសិតា

សារីបុត្តមវរណា

បរោសហស្សំ កោណ្ឌញ្ញោ

មោក្ខល្យាទេន គត្តក

វង្គិសេន ឆ្វាទសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិថី

ឧទ្ទាននៃវង្គិសសំយុត្តនោះគឺ

និក្ខុទ្ធសូត ១ អភិសូត ១ បេសណាអតិមញ្ញាសូត ១

អាទិទ្ធសូត ១ សុភាសិតសូត ១ សារីបុត្តសូត ១ បរោ-

សាសូត ១ បរោសហស្សសូត ១ កោណ្ឌញ្ញសូត ១

មោក្ខល្យាទេសូត ១ គត្តកសូត ១ វង្គិសសូត ១ ត្រូវ

ជា ១២ ។

វិស័យប្តូរ
បឋម វិវិកស្ត្រ

(២៤០) ឯក្ខេ សុតិ ។ ឯកិ សមយំ អញ្ញតោ
កិក្ខុ កោសលេសុ វិហារិ អញ្ញតាស្មី វង់សណ្ឋោ ។
តេជោ មោ បទ សមយេន សោ កិក្ខុ ធិវិហារកោ
ចាបកោ អត្តសលេ វិតត្ថោ វិតត្ថោតិ តេហធិស្សិតោ ។

(២៤១) អដោ យោ តស្មី វង់សណ្ឋោ អដវត្ថា
ទេវតា តស្ស កិក្ខុតោ អនុកម្មិតា អត្តតាមា តំ
កិក្ខុំ សិវេជនុតាមា យេន សោ កិក្ខុ តេជុបសន្តិ-
មិ ឧបសន្តមិត្វា តំ កិក្ខុំ កាថាហិ អដ្ឋកាសិ

វិវេកកាមាសិ វង់ បវិដ្ឋា
អដ (ត ម) ចោ ធិន្ទរិ តហិត្វា
តំ ជោ ជនស្មី វិធយស្ស ធិន្ទ
តតោ សុទ្ធំ ហោហិសិ វិតរកោ
អរតិ បដហាសិ^(១) សតោ

វិស័យប្តូរ
វិវិកស្ត្រ ទី ១

(២៤០) ឯក្ខេស្តាបមក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ កិក្ខុមួយរូប
នៅក្នុងដងព្រៃមួយ ក្នុងដែនកាល ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ កិក្ខុនោះ
ទៅកាន់ទីសង្រ្គាម ក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយក្រែងរងទុក្ខសេសសល់ក្នុងតាំង
ខ្សោយ ដ៏លាមក ដែលកាស្រ័យនឹងបញ្ចាកមកលា ។

(២៤១) ក្នុងកាលនោះ មានទៅតាដែលកាស្រ័យនៅក្នុងដង
ព្រៃនោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាខ្ញុំប្រយោជន៍ដល់កិក្ខុនោះ
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកិក្ខុនោះឱ្យសង្ឃឹម ក៏ចូលទៅរកកិក្ខុនោះ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បានកោលនឹងកិក្ខុនោះ ដោយតាថា តាំងខ្សោយថា

លោកប្រាថ្នាសេចក្តីស្ងៀម បានជាចូលមកកាន់ព្រៃ តែចិត្ត
របស់លោកនៅតែប្រាថ្នាទៅក្នុងការងារព្រៃ លោកចូរ
ជាជននាំចេញឱ្យនាងក្នុងដង (៨១) គតិក៏នោះ លោក
នឹងបានសេចក្តីសុខ ប្រាសចាកព្រះម៉ែនាន លោកចូរ
លះបង់សេចក្តីមិនស្រេកដេញ លោកចូរជាអ្នកមានស្មារតី

សុខ្ពង្គ័រមីន សំយុង្គនិកាយ សុភវិវត្តា
 ភក្តសិ សត្តំ តំ សារាយាមសេ
 ចាតាសារជា ហិ ទុក្ខភេ(១)
 មា តំ កាមរជា អភិបា
 សកុណា យថា បិសុកុណ្ឌិតោ
 វិទុនំ ចាតយតិ សត្តំ វជំ
 ឯវំ ភិក្ខុ បធានកំ សត្តិមា(២)
 ចាតយតិ សត្តិ វជន្តំ ។

អដទោ សោ ភិក្ខុ តាយ នេវតាយ សិវេនិកោ
 សិវេនាចាទិទិ ។

ទុតិយំ ទុបដ្ឋានសុត្តំ

(២២២) ឯកំ សមយំ អញ្ញតុកោ ភិក្ខុ កោ-
 សលេសុ វិហារតិ អញ្ញតុស្មី វជសន្តោ ។ ភេន ទោ
 បន សមយេន សោ ភិក្ខុ និកវិហារកតោ សុបតិ ។

១ ឡង្គោ ។ ឃ. ទុក្ខភេ ។ ២ ឃ. វិទុនំ យាយតិ ។

សុខ្ពង្គ័រមីន សំយុង្គនិកាយ សុភវិវត្ត

ខ្ញុំសូមរំលឹកលោក ដែលជាអ្នកមានស្មារតី ប្រោះចាំគុណិតិ
 កិលេស ដែលចណ្ឌិតហៅជាបាសា(១) (១៩៖) លំបាកទី៨
 ឆ្លងណាស់ គុណិតកម្មកុំនាំលោកទៅឡើយ ដូចសត្វស្លាប់
 ដែលប្រឡាក់ខ្លួនដោយអាចម៍ដី ប្រើទទេដម្រះចុលី ដែល
 ប្រឡាក់ខ្លួនឲ្យទាក់ចេញ យ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកមានភូមិយាម
 មានស្មារតី តែងធ្វើចុលីកិលេសដែលប្រឡាក់ខ្លួន ឲ្យទាក់
 ចេញ យ៉ាងនោះឯង ។

ក្នុងភាសានោះ ភិក្ខុនោះ ក៏បានដល់ខ្លួនសេចក្តីសង្ឃឹម ដោយសារ
 ទេវតានោះធ្វើឲ្យសង្ឃឹម ។

ទុបដ្ឋានសូត្រ ទី ២

(២២២) សម័យមួយ មានភិក្ខុមួយរូប នៅក្នុងវង្សព្រមួយ
 នាដៃនកោសល ។ ក្នុងភាសានោះ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីសម្រាក
 ក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយដេកលក់ ។

១ ព្រៃថា «ភិក្ខុភាគ» ក៏បាន ថា «សមុទ្រ» ក៏បាន ថា «ស្រែកក្នុងទីធ្លា» ក៏បាន ខ្មែរយើង
 ក៏ដឹងគ្នាបំផុតយាយថា «បាសា» (បាលីសិល្បៈ) ។

[២២៣] អថទោ យា ភស្មំ វិទសស្មោ អធិវត្ថា
 ទេវតា ភស្មំ ភិក្ខុនោ អនុភាម្យិកា អនុភាមា ភិ
 ភិក្ខុំ សំវេជតុភាមា យេន សោ ភិក្ខុ ភេតុប-
 សង្កមំ ឧបសង្កមិត្ថា តំ ភិក្ខុំ កាជាហិ អដ្ឋកាសំ
 ឧដ្ឋេហិ ភិក្ខុ តិ សោមិ(១)
 កោ អន្តោ សុច្ឆេតេន តេ
 អាតុរស្ស ហិ តេ ចិន្ទា
 សល្លវិទុស្ស វុប្បតោ
 យាយ សន្ធាបព្វជិតោ
 អការស្មាធាការិយំ
 តទៅ សន្ធិ ព្រហ្មហិ
 មា ចិន្ទាយ វសី តមីតិ ។

[២២៤] អធិវត្ថា អនុភា ភាមា
 យេសុ មន្តោ វ មុច្ឆិតោ
 ពទ្ធសុ មុត្តំ អសិគំ
 កាស្មា បព្វជិតំ តមេ

[២២៥] ព្រាហ្មនា ទៅកាន់វិស័យភាស្រ័យនា ក្នុងផងព្រាហ្មនា
 ជាអ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនោះ ចង់ធ្វើ
 ភិក្ខុនោះឲ្យសង្កេត ក៏ចូលទៅកេតិក្កុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន
 ពោលនឹងភិក្ខុនោះ ដោយគាត់ចង់ឲ្យដឹងថា

បរិក្រតិកុំ លោកចូលព្រាហ្មឡើង លោកសិន្ធិធ្វើអ្វី លោកមាន
 ប្រយោជន៍អ្វី ដោយការសំរិះ ព្រោះថាពាលកំបស់លោក
 ដែលមានកិលេសក្តៅពេលវាល មុកដោយសក្តិស្លា មាន
 សេចក្តីលំបាក លោកចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលមកកាន់ផ្នួស
 ក្នុងពុទ្ធសាសនា ដោយសង្ខារណា លោកចូលចំរើនឲ្យសង្ខារ
 នោះចុះ ចូរកុំលុះក្នុងអំណាចនៃការលក់នេះឡើយ ។

[២២៦] ភិក្ខុនោះក៏បដិ បុគ្គលមានប្រាថ្នាចង់ ជ្រមុជ
 ក្នុងកាមចង់ឲ្យយល់ កាមចង់ឲ្យដឹងនោះ មិនទៀង
 មិនប្រាកដឡើយ (ការដកលក់ក្នុងវិលាវដ្ឋ) ដូចម្តេច
 នឹងដកកំដៅអ្នកចូល ដែលដកចាកចំណង់ចង់ឲ្យដឹង មិន
 ភាស្រ័យធម្មតាមិនទិដ្ឋិបាន (ការដកលក់ក្នុងវិលាវដ្ឋ)

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

ឧទ្ទកកស្ស វិណយា

អវិជ្ជាសមតិក្កាមា

តំ ញាណំ បរមោធាតិ^(១)

កាស្មា បទ្ធវជិតំ តបេ

ភេត្វា អវិជ្ជំ វិជ្ជាយ

អាសវំ បរិក្ខយា

អសោកំ អនុចាយាសំ

កាស្មា បទ្ធវជិតំ តបេ

កាដូរិយំ បហតតំ

ជិទ្ធិ នឡបរក្កមំ

ជិទ្ធានំ អភិកាដូនំ

កាស្មា បទ្ធវជិតំ តបេតិ ។

១. បរិយោគនំ ។ ប. បរោ តនំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

ដូចម្តេចនឹងដុតកំដៅអ្នកបួស ដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញាដ៏បរិ-

សុទ្ធិក្រៃលែងនោះបាន ព្រោះលោកគាំបង្អួចនូវភ្នែក ទាំង

ប្រព្រឹត្តកន្លងដុតអវិជ្ជាហើយ (ការដកលក់ក្នុងវេលាថ្ងៃ)

ដូចម្តេចនឹងដុតកំដៅអ្នកបួស ដែលមិនមានសេចក្តីសោក

មិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ទេ ព្រោះលោកទំលាយអវិជ្ជា

ដោយវិជ្ជាហើយ ទាំងកាសវិកាស្រស់ហើយ (ការដកលក់ក្នុង

វេលាថ្ងៃ) ដូចម្តេចនឹងដុតកំដៅអ្នកបួសដែលប្រាជ្ញាញាយាម

ខានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទាំងមានសេចក្តីប្រឹងប្រែង

ដ៏ទាំងស្រុងកាលជាដំបូង ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញាខ្ញុំព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាសិទ្ធា

សុណាតិ ឧ វិជានាតិ

អាណាតោតិ ឧ បស្សន្តិ

ធម្មស្មី កត្តាមាធម្ម

អនុំ កាលោ ឧ តុជ្ឈតិ

សចេមិ ធម្ម បដ្ឋោតេ

នាយិស្សសិ កស្សប

ទេវ ធម្មតិ រូបាធិ

ចក្ក ហំស្ស ឧ វិជ្ជតីតិ ។

អដ(១) កាយស្មា កស្សបតោតោ កាយ ទេវ

កាយ សីវេជិតោ សីវេគនាចាធិតិ ។

បុព្វតំ សម្ពហុលសត្តំ

(២៤៧) ឯតំ សមយំ សម្ពហុលា ភិក្ខុ កោ-

សលេសុ វិហារន្តិ អត្តកាស្មី វិទសណ្ណោ ។ អដ(១) តេ

ភិក្ខុ វស្សំ វុត្តា តេនាសច្ចយេនំ ចារិតំ បក្កមីសុ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាសិទ្ធា

បុគ្គលពាល បើស្តាប់ (ធម៌) ក៏មិនដឹងសេចក្តី បើគិតត្រូវ

មើល ក៏មិនឃើញ ពុំដឹងម្យ៉ាងខ្លួនដឹងសេចក្តីក្នុងធម៌

ដែលលោកម្ចាស់សំដែងប្រាប់ បរិច្ឆេទកស្សប ទោះបី

លោកដឹងគ្រាលប់ភ្លឺប្រថីប គ្រប់ម្រាមដៃពុំ ១០ បុគ្គល

កាល ក៏មិនឃើញរូបពុំដឹងឡាយបានទេ ព្រោះជាបញ្ចកុ

របស់បុគ្គលពាលនោះគ្មានឡើយ ។

គ្រានោះឯង ព្រះកស្សបគាត់ចង់អោយ ក៏ដល់ខ្ញុំសេចក្តី

សង្ខត ដោយសារទេវតានោះធ្វើឱ្យសង្ខត ។

សម្ពហុលសូត្រ ទី ៤

(២៤៧) សម័យមួយ ពួកភិក្ខុច្រើនរូប នៅក្នុងផង្កែព្រៃមួយ

ក្នុងដែនកោសល ។ កាលដែលភិក្ខុពុំដឹងនោះ នៅចាំស្បែករូបហើយ

លុះកន្លងទៅ ១ ខែ ក៏នាំគ្នារៀនចេញទៅកាន់ចារឹក ។

[២២៨] អមទោយា តស្មី វិសុទ្ធិ អនិច្ចា
 ទេវតា តេ ភិក្ខុ អបស្សន្តិ បរិទេវមាថា នាយិ វេ
 ណយិ វិទី តាមិ អភាសិ

អភិ វិយ មេដ្ឋី តាយតិ
 តហុតេ ទិស្វាន វិវត្តេ អាសវេ
 តេ ចិត្តកថា តហុស្សតា
 កោមេ កោតមសាវហា តតាទិ ។

[២២៩] បិវិវត្តេ អញ្ញាធា ទេវតា តំ ទេវតំ តា-
 មាយ អន្លាភាសិ

មកទំ តតា កោសលំ តតា
 ឯកុដ្ឋិយា បទ វជ្ជក្ខមិយា
 មក្កដា(១) វិយ សង្ឃបារិយោ
 អនិកេតា វិហារន្តិ ភិក្ខុភោតិ ។

១ ឧ.ម. មញ្ញា វិយ អសន្តិបារិយោ ។

[២៣០] ប្រាជ្ញាទិវិ ទេវតាវេលកស្រីយាទេ ក្នុងផង្កិប្រាជ្ញា
 កាលបើមិនយំញឹកក្នុងទាំងនោះ ក៏យំសាគរោកសាគរ ក្នុងវិលា
 នោះថា

ទីវេលក្ខត្រកអប្រាកដ ហាក់ដូចជាទីមិនក្លាត្រកអរោ
 វិញ ក្នុងក្នុងសាវ័ករបស់ប្រាជ្ញាតមទាំងនេះ លោកមាន
 សំដីវិចិត្ត ជាតហុស្សត បានឃើញសាសនៈស្វាគរ៍ជ័យច្រើន
 ហើយ ទាំងគ្នាចេញទៅទីណាវិញអស់ ។

[២៣១] កាលទេវតានោះ កាលយ៉ាងនេះហើយ មានទេវតា

មួយគ្នាទៀត បានប្រាប់ទៅគាតោះ ដោយគាត់ ថា

ភិក្ខុទាំងឡាយខ្លះ ទៅកាន់ផែនមកចុះ ខ្លះទៅកាន់ផែន
 កោសល ខ្លះឆ្ពោះមុខទៅកាន់ផែនវជ្ជី គ្រាច់ទៅកំពូក
 មិនកំណត់ទីលំនៅ បីដូចជាគាតា ។

បញ្ចមី អាណន្តសុត្តិ

[២៥០] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាណន្តោ កោ-
សលេសុ វិហរតិ អញ្ញាតាស្មី វេសលោ ។ តេន ទោ
មន សមយេន អាយស្មា អាណន្តោ អតំវេសំ តិហិ-
សញ្ញត្តិតហុលោ វិហរតិ ។

[២៥១] អថទោ យា ភស្មី វេសលោ អធិវត្ថា
នេវេតា អាយស្មតោ អាណន្តស្ម អនុកម្មំតោ អន្តតា-
មា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ សំវេសិតុតាមា យេនាយស្មា
អាណន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្ថា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ
កាដាយ អជ្ឈកាសិ

តុត្ថុម្ភលតហណំ បសក្កិយ
និព្វានំ បាធយស្មី ឱចិយ
ឈាយ តោតម មា បមាតោ
កំ តេ បិធិបិធិតោ កវស្មតីតិ ។

អថទោ អាយស្មា អាណន្តោ តាយ នេវតាយ
សំវេសិតោ សំវេសិតាដីតិ ។

អាណន្តសូត្រ ទី ៥

[២៥០] សម័យមួយ ព្រះអាណន្តមានកាយ គង់នៅក្នុងផ្ទះ
ព្រៃមួយ ក្នុងវេសាកាសល ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះអាណន្តមាន
កាយ ច្រើននិយាយឯងក្នុងគ្រហស្ថប្បសវនា ។

[២៥១] គ្រាពោះឯង នៅពេលស្រាយទៅ ក្នុងផ្ទះព្រះព្រះ
មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាច្បាប់ច្របាច់ ផលព្រះអាណន្តមានកាយ
ប្រាថ្នានឹងធ្វើព្រះអាណន្តមានកាយ ឲ្យសង្កេត ក៏ចូលទៅក្រៅព្រះអាណន្ត
មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលគាថា នឹងព្រះអាណន្ត
មានកាយថា

បរិគ្រេណគជាសាវ័ក បេសព្រះគោតម ចូរលោកចូលទៅ
កាន់ម្លប់ឈើនឹងព្រៃស្អាត ដាក់ព្រះទីក្រុង ក្នុងហឫទ័យ
ហើយបំរើនិយាមនុះ កុំមានសេចក្តីប្រមាទឡើយ ពាក្យ
បំប៉នបំប្លែង (ជាមួយនឹងគ្រហស្ថ) នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន ។

គ្រាពោះឯង ព្រះអាណន្តមានកាយ ក៏បានដល់នូវសេចក្តីសង្កេត
ដោយសារទៅការងារ ធ្វើឲ្យសង្កេត ។

ធម្ម័យ អនុវត្តស្តីពី

(២៥២) ដាក់ សម័យ អាយស្មី អនុវត្ត គោល
សម្រាប់ វិស័យក្រសួង អនុវត្តស្តីពី វិស័យក្រសួង ។

(២៥៣) អនុវត្ត អនុវត្ត គោលសម្រាប់
គោល ជាលិកា យក អាយស្មី អនុវត្តស្តីពី បុគ្គល
ណាមួយ យក អាយស្មី អនុវត្តស្តីពី បុគ្គល
ណាមួយ អាយស្មី អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

ក្នុង ក្នុង បណ្តាញ

យក អាយស្មី បុគ្គល

គោលសម្រាប់ អនុវត្ត

សម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី

បុគ្គល បុគ្គល

គោលសម្រាប់(១) គោលសម្រាប់ ។

(២៥៤) អនុវត្ត គោលសម្រាប់

សម្រាប់ អនុវត្ត

គោលសម្រាប់ អនុវត្ត

គោលសម្រាប់ អនុវត្ត(២) ។

១ ២.២ គោលសម្រាប់ ២ បុគ្គល ។

អនុវត្តស្តីពី ទី ២

(២៥៥) សម័យ អាយស្មី អនុវត្ត គោលសម្រាប់

ក្រសួង អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់ ។

(២៥៦) គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

(២៥៧) គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

គោលសម្រាប់ អនុវត្តស្តីពី គោលសម្រាប់

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

[២៥៥] ន តេ សុតិ បដាទន្តិ
 យេ ន បស្សន្តិ នន្តរិ
 អារាសំ នរណេវនិ
 តិណសានិ យសស្សិនន្តិ ។

[២៥៦] ន ភី ពាល វិជាតាសំ
 យថា អរហតំ វុតា
 អនិច្ចា សត្វ សត្វិក
 ឧប្បន័យធម្មិច្ឆា
 ឧប្បជ្ឈិតា ចិរជ្ឈន្តិ
 តេសំ វិបសមោ សុខា
 ធម្មិណិនិ បុណ្យាសោ
 លោកាយស្មំ ជាលិនិ
 វិក្ខុណោ ជាតិសីសារោ
 ធម្មិណិនិ បុណ្យាសោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

[២៥៥] ទៅតាមដំណើរការនេះយើងឮឡើងឈ្មោះ
 នន្តរៈ ជាពាក្យសរសេរក្នុងទៅតា មានប្រមាណ ៣(?)
 ដ៏មានយស ក្នុងនោះឈ្មោះដ៏មានស្នាដៃសេចក្តីសុខ
 សប្បាយ ។

[២៥៦] ព្រះអនុវត្តដោយ ហ្មលទៅតាពាល ខាងឯង
 មិនដឹងពាក្យសរសេរព្រះអរហន្តចំណីឡើយថា សត្វចំណីក្នុង
 មិនទៀង មានការកើតឡើងនិងការវិនាសទៅវិញវិញជាអន្តរា
 ប្បកើតឡើងហើយរលត់ទៅវិញ ប្រសិនបើមានសត្វចំណី
 នោះបាន ទើបមានកម្មសេចក្តីសុខ ហ្មលនាងជាលីនី ការ
 ទៅរបស់យើងក្នុងក្នុងទៅតាទៀត ក្នុងកាលឥឡូវនេះ មិន
 មានទេ ជាតិសន្យាអស់ហើយ ឥឡូវតែឃើញមិនបានទេ ។

១ មានប្រមាណ ៣ គឺ ជាតិ ១ សត្វ ១ អរិយាស ១ ។

លក្ខន្តិកា ព្រះបណ្ឌិត

(២៩៧) ឯកំ សមយំ អាយស្មំ ឆាននត្ថោ
កោសលេស្មំ វិហរតិ អញ្ញតាស្មី វេសលោ ។ កេ
ចោ បទ សមយេន អាយស្មំ ឆាននត្ថោ អតិកាលេន
កមំ បរិសតិ អតិទិវ បដិក្កមតិ ។

(២៩៨) អថេចា យា ភស្មី វេសលោ អទិវត្ថា
នេវតា អាយស្មំ ឆាននត្ថោ អនុត្តរិកា អត្ថ-
កាមា អាយស្មំ ឆាននត្ថំ សំវេនេត្ថកាមា យេនាយ-
ស្មំ ឆាននត្ថោ កេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្ថា អាយស្មំ
ឆាននត្ថំ កាដាហិ អដ្ឋកាសិ

កាលេ បរិស្ស ឆាននត្ថ
ទិវ ច អាកត្តា អតិវេ-
លី សំសង្ខារ កមាដ្ឋេហិ
សមាទស្សទុក្ខោ

ព្រះបណ្ឌិត ទី ៧

(២៩៩) សម័យមួយ ព្រះបណ្ឌិតមានអាយុ ទៅក្នុងជនីព្រ
មួយ ក្នុងវេសលេស ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះបណ្ឌិតមានអាយុ
ចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេសលេស ព្រមទាំងក្នុងក្រុងក្នុងវេសលេស ។

(៣០០) គ្រានោះឯង ទៅកាន់វេសលេសនៅក្នុងជនីព្រនោះ
ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាជ្ញាប្រយោជន៍ ដល់ព្រះបណ្ឌិតមានអាយុ ចង់រើ
ព្រះបណ្ឌិតមានអាយុស្រីស្រី ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះបណ្ឌិតមានអាយុ សុរ-
ចូលទៅដល់ហើយ ទើបកាលនោះ ទើបព្រះបណ្ឌិតមានអាយុ

បរិព្រះបណ្ឌិត លោកចូលទៅ (កាន់ស្រុក) ក្នុងវេស
ព្រឹក ព្រមទាំងក្នុងក្រុងក្នុងវេសលេស គ្រាន់ទៅហួសវេស ទៅ
ច្រឡំច្រឡំជាយូរក្រហម រួមទាំងអ្នកជាមួយគ្នា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិក្កា
 ភាយាមិ បាគនន្តិ សុបបត្តិ
 កុលេសុ វិនិច្ឆ័យ
 មា ហេវ មច្ចុរោ ពលវិភា
 អន្តកស្ស វសមេសីតិ(*) ។

អថេវ ភាយស្មា នាគនន្តោ ភាយ នេវភាយ

សីវេនិភា សីវេនមាចាធិតិ ។

អដ្ឋមិ កុលយរណីស្សន្តិ

(២៥៧) ឯកំ សមយី អញ្ញតោ ភិក្ខុ ភកាស-

លេសុ វិហារតិ អញ្ញតាស្មី វេសសន្តោ ។ ភេទ ទោ ចន

សមយេន សោ ភិក្ខុ អញ្ញតាស្មី កុលេ អនិវេលី

អដ្ឋោ កាណ្ឌ្យក្សតោ វិហារតិ ។

* ១. វេសមេស្សនិ ។ ឃ. វិសំ ឧបេសីតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិក្កា

ភំភាចព្រះនាគទត្ត ប្រែថៅកែអក្ខរកម្មសម្បជ័យក្រុមភក ជាប់

ចំពាក់ក្នុងក្របខណ្ឌចំណេះ លោកកុំលុះអំណាចវេទនា

មច្ចុ ដែលឈ្មោះថាអន្តកៈ ដ៏មានកំឡុងឡើយ ។

លំដាប់នោះឯង ព្រះនាគទត្តមានអាយុ លុះទៅនាពេល ធ្វើឲ្យ

សង្កេតហើយ ក៏ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសង្កេត ។

កុលយរណីស្សន្តិ ទី ៨

(២៥៨) សម័យមួយ ភិក្ខុមួយច្រើន ទៅក្នុងអង្គព្រៃមួយ ក្នុង

វេសនាភាសល ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុនោះ ចូលទៅក្នុងក្របខណ្ឌ

មួយ ហួសវេលា ។

[២៦០] អថេតា យា ឥស្សី វេសស្ថា អថេតា
 ធម៌តា ឥស្សី ភិក្ខុនោ អនុកម្មតា អនុកម្មតា តំ
 ភិក្ខុំ សំវេជេតុកាមា យា ឥស្សី កុលេ កុលយ-
 រណំ ឥស្សី វេស្ថា អភិវិជ្ជនិកា យេន សោ ភិក្ខុ
 កេតុបស្សនិ ឧបស្សនិកា តំ ភិក្ខុំ តាមាយ
 អដ្ឋកាសំ

នទីតីវេសុ សណ្ឋាន
 សភាសុ វជេយាសុ ច
 ជនា សង្កម្ម ឧទ្ទន្តិ
 មញ្ញ ឥញ្ញ តិមន្តរន្តិ ។

[២៦១] តញ្ច ហិ សទ្ធា បទ្ធិហា
 ទមិត្តា ឥបស្សីយា
 ន គេន មង្គលោតតំ
 ន ហិ គេន តិលស្សតិ
 យោ ច សទ្ធិប្បវិត្តាសិ
 វេន វាតមិកោ យថា

[២៦០] ព្រះនាងឯង ទេវតាដែលនៅក្នុងផ្ទះព្រះនាង ជាអ្នក
 អនុគ្រោះ ប្រាថ្នាឲ្យប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនោះ ចង់ធ្វើឲ្យភិក្ខុនោះស្មើគ្នា
 ក៏និម្មិតជាគោស្រមៃផ្ទះ ក្នុងក្រុងកុលានោះ ហើយចូលទៅកេតុកនោះ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបកោលភាពាន់ភិក្ខុនោះថា

នទីតំឡាយ មកប្រជុំនិយាយគ្នាទៅវិញទៅហើយ
 ផង ក្នុងពេលសម្រាប់សម្រាកផង ក្នុងពេលសម្រាប់ប្រជុំគ្នា
 និយាយផង តាមប្រជុំផង ហើយនិយាយចំពោះខ្ញុំផង
 ចំពោះលោកផង តើព្រះហេតុអ្វី ។

[២៦១] ភិក្ខុបដិស្រាយព្រះនាងនាងឡាយ មានសទ្ធា
 ជាបដិសោម ក្នុងលោកនេះ ច្រើនគ្នា អ្នកដែលមានបរិ-
 នោះ ត្រូវតែអត់ប្រាំ មិនអ្នកអៀនឆ្នាំសឡើយ ដូចសត្វមិន
 មែនសាច់ឡើយ ដោយពាក្យដែលក្នុងផ្ទះនិយាយនោះទេ
 បុគ្គលណា ភក់ស្អាតនឹងស្បែក ដូចជាសត្វឈ្នួសក្នុងព្រៃ

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សុត្តន្តបិដក
លហុចិយោតិ កំ អាហុ
នាស្ស សម្មជ្ជតេ វត្ថុនំ ។

ផែន វិជ្ជបុត្តសុត្តំ

[២២២] ឯកំ សមយំ អញ្ញតោ វជ្ជបុត្តកោ
កិក្ខុ វេសាលីយំ វិហារតិ អញ្ញតាស្មី វនសណ្ឋា ។
តេន វា បន ស យេន វេសាលីយំ សត្វាត្ថិកំ(១)
យោតិ ។

[២២៣] អនេនា សោ កិក្ខុ វេសាលីយំ តុរិយ-
តា ធួតវនិកនិក្ខេបសសន្ធិ សុត្វា បរិវេណោ តា-
យំ វេសាលី ខំមំ តាខំ អកាសំ

ឯកកា មយំ អញ្ញតោ វិហារម

អបវជ្ជីវ វនស្មី តាតុតំ

ឯតានិសិកាយ វត្ថុយោ

កោ សុ នាមម្ពោហិ ចាបិយោតិ ។

១ ម វជ្ជបុត្តកោ សត្វាត្ថិកោ ។ ២ សត្វាត្ថិកោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សុត្តន្តបិដក

អ្នកប្រាជ្ញបោស្តក្កលៈនោះ ជាអ្នកមានចិត្តស្រាល កិច្ចវត្ថុ

មិនសម្រេចដល់បុគ្គលនោះទេ ។

វិជ្ជបុត្តសុត្តំ ទី ៩

[២២២] សម័យមួយ វជ្ជបុត្តកក្កុម្មយុប នៅក្នុងដងវិប្រមួយ
ជិតក្រុងវេសាលី ។ ក៏សម័យនោះឯង វជ្ជបុត្តកក្កុ មានការដើរ
លេង អស់ពេញមួយកម្រិត ក្នុងក្រុងវេសាលី ។

[២២៣] ប្រាមនាឯង ក៏ត្រូវបានឮសំឡេងគំពកន៍ នៃការ
វាយ នឹងការប្រជុំគ្រប់ ក៏ឮឮទូលេ គោលភាពនេះ ក្នុងវិសា
នោះថា

យើងមកនៅក្នុងវិប្រតែម្នាក់ឯង ដូចជាគំណត់លើវិសេស

ចោលក្នុងវិប្រ ក្នុងកម្រិតប្រាកដដូច្នេះ មិនមានអ្នកណាខុស

ជាងយើងទៅទៀតទេ ។

វេសំយុត្តស្ស សង្ខយសុត្ត សង្ខយតហុលគំកុ

[២២៤] អថេតា យោ ភស្មី វេសសោ អនិវត្តា ទេ-
វតា ភស្ម ភិក្ខុចោ អនុគម្យតា អនុគាមា ភិ
ក្ខុំ សំវេជេតុកាមា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្ម
ឧបសង្កម្មតា វំ ភិក្ខុ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

ឯកាកោ វ ភិ អត្ថោ វិហារសិ

អចវិជ្ជេ វេស្មី ធារតំ

ភស្ម តេ តហុកា បិមាយន្តិ

ទេយេកា វិយ សន្តកាមិនន្តិ ។

អថេតា សោ ភិក្ខុ តាយ ទេវតាយ សំវេជេ-
តោ សំវេតមាមាជិតិ ។

ទសមំ សង្ខយសុត្តំ

[២២៥] ឯកំ សមយំ អញ្ញតភេ ភិក្ខុ កោ-
សលេសុ វិហារតិ អញ្ញតវស្មី វេសសោ ។ តេន ទោ
មន សមយេន សោ ភិក្ខុ យំ សុទ្ធំ មុទ្ធោ អតិវេសិ
សង្ខយតហុលោ វិហារតិ ។ សោ អចវេន សមយេន
អច្យោស្សកោ តុណ្ហិភូតោ សកមាយតិ(?) ។

១១. សង្កាយតិ ។

វេសំយុត្ត សង្ខយសុត្ត វិទូធានុតស្វាធម្មយាច្រឹន

[២២៦] គ្រានោះឯង ទៅកាន់វេសកស្រីយានៅ នាដង់ព្រះនោះ
ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាឱ្យប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនោះ ចង់ធ្វើភិក្ខុនោះឱ្យ
សង្ខត ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបគាល់គាត់
នឹងភិក្ខុនោះថា

លោកនៅក្នុងព្រៃត្រង់ឯង ដូចជាគំណាត់ឈើដល់គេ

ចោលនៅក្នុងព្រៃមែន តែមានជនច្រើនគ្នាស្រឡាញ់លោក

នោះ ដូចជាជនស្រីក្នុងឋានទេវក ស្រឡាញ់ក្នុងទៅគា

ក្នុងឋានសួគ៌ ។

លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះ លុះទៅគាត់នោះ ធ្វើឱ្យសង្ខតហើយ

ក៏ដល់ខ្លួនសេចក្តីសង្ខត ។

សង្ខយសុត្ត ទី ១០

[២២៧] សម័យមួយ ភិក្ខុមួយច្រើននៅក្នុងដង់ព្រៃមួយ ក្នុងវេន
កោសល ។ ក៏សម័យនោះ កាលមុន ភិក្ខុនោះជាអ្នកស្វាធម្ម
ច្រើនហួសកាលវេលា ។ ដល់សម័យក្រោយមក ភិក្ខុនោះ ក៏មាន
សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនិង ជាអ្នកនៅស្ងៀម ញ៉ាំងកាលឱ្យច្រើនក្នុងទៅ
(ហើយឧបសមាបក្តីសុខ) ។

[២២២] អថទោ លោ ភស្មំ វិទសនោ អនិវត្តា
 នេវតា ភស្មំ ភិក្ខុនា ធម្មំ អសុណមី យេន សោ
 ភិក្ខុ ធម្មុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា តំ ភិក្ខុំ ភាជា-
 យ អជ្ឈការមិ

ភស្មំ តុវិ ធម្មុបសាមិ ភិក្ខុ
 ចាជីយសិ ភិក្ខុហិ សិវសនោ
 សុត្តាន ធម្មំ លាភិក្ខុសាទំ
 ធិដ្ឋវុទ្ធខេ លាភិក្ខុសិសង្កំ ។

[២២៣] អហុ មុវេ ធម្មុបសាមិ ធម្មោ
 យាវ វិរាគេន សមាគមិម្ហ
 យេតា វិរាគេន សមាគមិម្ហ
 យំ តំព្វំ ធិដ្ឋវុទ្ធិ^(១) សុនំ មុតំ វា
 អញ្ញាយ ធិត្ថេននមាហុ សាញាតិ ។

១. ធិដ្ឋវុទ្ធិ សុតំ វុទ្ធិ ។ ធិដ្ឋវុទ្ធិ តំ ពុតំ វា មុតំ ។

[២២៤] ព្រាហ្មណ៍ ទេវតាវេសកស្រីយេវេ ខាដង្កៀត្រ
 ពោរ មិនបានក្លាបតមិលសំភិក្ខុនោះ កិច្ចលេខៅភិក្ខុនោះ លុច្ចេស
 ទៅដល់ហើយ ទើបភោគភាវាឱ្យភិក្ខុនោះថា

បតិក្រភិក្ខុ ព្រាហ្មណ៍កុតិ បានជាលោកទៅបូជនាមុយ
 ឱ្យភិក្ខុភិក្ខុ ហើយលើសសាឡាយទូរធម្មុបសា បុណ្យសក
 ស្តាប់មិ វេមន៍បានទូរសេចក្តីច្របូរ ឯក្នុងដែលសំដែងធម៌
 វេមន៍បានទូរសេចក្តីសរសើរ ក្នុងចក្ខុវិស័យ ។

[២២៥] (ភិក្ខុនោះកបថា ភិក្ខុនោះសេចក្តីពេញចិត្តក្នុង
 ធម្មុបសាភិក្ខុ ភិក្ខុនោះ យើងបានដល់វិភង្គមិហើយ
 កាលណាបើយើងបានដល់វិភង្គមិហើយ សប្បុរសចំរើន
 ឡាយ បានដឹងហើយ គឺសរសើរនូវការលេចនៃការច្នៃ
 លាភធម្មុ ចំរើនដែលយើងហើយ ច្បាប់ឡើងដែលពុ
 ហើយ ភិក្ខុ សេ ដោយឡែក ដែលតាមស្រ្តីហើយ ។

ឯកាទសម្ព អយោធិសោមនសីការសូត្រ

[២៦៨] ឯកំ សមយំ អញ្ញតរោ កំកុ កោ-
សលេសុ វិហរតិ អញ្ញតេស្មី វេសលោ ។ កេន ចោ
មន សមយំន លោ កិកុ ឯកវិហារតតោ នាប-
កោ អកុសលេ វិតត្ថោ វិតត្ថោតិ សេយ្យមិទំ កា-
មវិតត្ថំ ឡាទាទវិតត្ថំ វិហិតាវិតត្ថំ ។

[២៦៩] អថចោ យា តស្មី វេសលោ អធិវត្ថា
ទេវតា តស្ស កិកុនោ អនុកាម្យកា អត្ថកាមា
តិ កិកុំ សំវេទេតុកាមា យេន លោ កិកុ តេទុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា តិ កិកុំ តាថាមិ អជ្ឈកាសិ

អយោធិសោ មនសីការា
លោ វិតត្ថោហិ ទដ្ឋសិ(*)
អយោធិសោ(២) មដិទិស្សដ្ឋ
យោធិសោ អនុវិចិទ្ធយ

១ ឧ. ហា វិតត្ថោ មដ្ឋសិ ។ ឧ. កដ្ឋសិ ។ ២ ឧ. ឧ. អយោធិ ចនិស្សដ្ឋ ។

អយោធិសោមនសីការសូត្រ ទី ១១

[២៦៨] សម័យមួយ កិកុមួយរូប នៅក្នុងផង្កាព្រមួយ ក្នុង
វេសរកាសល ។ ក៏សម័យនោះឯង ចិក្ខុនោះទៅនៅក្នុងទីសម្រាកក្នុង
វេលាថ្ងៃ ក្រវើតក្នុងទាំងឡាយ ជាអកុសលដ៏លាមក អិកាមវិតត្ថុ
ព្យាបាទវិតត្ថុ វិហិតាវិតត្ថុ ។

[២៦៩] គ្រានោះឯង ទេវតាដែលកាស្រ័យនៅក្នុងផង្កាព្រានោះ
ជាអកុសលគ្រោះ ប្រាថ្នាខ្លីច្របាយដង្កូវកំពុងនោះ ចង់ធ្វើកិកុនោះឱ្យ
សង្កេត ក៏ចូលទៅកេតិកុនោះ ចុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបរាលដាលថា
នឹងកិកុនោះថា

រោតវេសវិតត្ថុទាំងឡាយទំពាស៊ីបាន ព្រោះមិនយកចិត្ត
ទុកដាក់ដោយទុយប្រាថ្នា ចូររលាកលរេងទុយមិន
មែនជាប្រាថ្នារបប ហើយចូរត្រូវរោតដោយទុយប្រាថ្នាព្រា

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយស្ស សភាវិន្ទ

សង្ការី ធម្មំ កាវត្ត

សង្ការី សីលាចំ វត្តបោ

អធិកឧសិ ចាមោជ្ជំ

មិគិសុទ្ធសសីសយំ

កកោ ចាមុជ្ជនាហុលោ

ទុក្ខស្សន្តំ កាវិស្សសីតិ ។

អធិបោ សោ ភិក្ខុ កាយ ទេវកាយ សិវេជិតោ
សិវេតមាចានីតិ ។

ទ្វាទសមិ មជ្ឈិម្ពិកសុត្តំ

[២៧០] ឯកំ សមយំ អញ្ញគរោ ភិក្ខុ កោស-
លេសុ វិហារិ អញ្ញកុស្មី វេសសោ ។

[២៧១] អធិបោ យា កុស្មី វេសសោ អធិវត្តា
ទេវកា យេន សោ ភិក្ខុ កេតុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិ ក្ខា
កស្ស ភិក្ខុបោ សន្តិកោ ភីមិ កាមិ អភាសំ

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សភាវិន្ទ

ប្រាជ្ញាប្រាសាស្តា ប្រាជ្ញមិ ធម៌ប្រាសន្តិ ជាគ្នាប្រព្រឹត្ត

សីល វេទន៍បានឡូវប្រាមាជ្ជៈ បីតិ សុខៈ ឥតសន្ស័យ

បើលោកមានប្រាមាជ្ជៈច្រើនជាងនេះទៅទៀត ធម៌ធ្វើឡូវទី

បំផុតទុក្ខបាន ។

ត្រាតានឯង ភិក្ខុនារ លុះទៅការងារ ធ្វើឱ្យសង្កឹមហើយ ក៏

ដល់ខ្លួនសេចក្តីសង្កឹម ។

មជ្ឈិម្ពិកសូត្រ ទី ១២

[២៧០] សម័យមួយ ភិក្ខុមួយរូប ទៅក្នុងផង្កែព្រមួយ ក្នុង

ដែនកោសល ។

[២៧១] ត្រាតានឯង ទៅកាដែលនៅពេលស្រ័យក្នុងផង្កែព្រះនារ

បានចូលទៅកេតុកុនារ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលនាថានេះ

ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនារជា

វិសម្បត្តិ ពាក្យត្រៀមស្រួល ឧបាទិកា

បិតេ មជ្ឈន្តិក កាល

សន្និសិទ្ធសុ មគ្គិក

សណេត្តិ ។ ប្រហារញី

តំ កយំ មជ្ឈន្តិក មន្តិ ។

បិតេ មជ្ឈន្តិក កាល

សន្និសិទ្ធសុ មគ្គិក

សណេត ។ ប្រហារញី

សា រតិ មជ្ឈន្តិក មន្តិ ។

តេសមិ បារតិទ្រៀមស្រួល

(២៧២) ឯកំ សមយំ សម្ពហលា គិក្ខុ កោ.

សលេសុ វិហរន្តំ អញ្ញាស្មី វិសណោ ឧទ្ធា ឧទ្ធា
ចមលា ឧទ្ធា វិក្កន្តិកា មុដ្ឋស្សន្តិកោ អសម្មជាតា
អសមាហិតា វិក្កន្តិកា ហេតុត្រៀម ។

១ វេរិយស្រួល បណ្ណាលី ទំស្សន្តិ ។ ឧស្ស អង្គិកយស្ស ចណ្ណាលី ទំស្សន្តិ ។

វិសម្បត្តិ ០ ០ ត្រៀមស្រួល ពាក្យត្រៀមស្រួល

កាលវេលាថ្ងៃត្រង់ ក្នុងបក្សីនៅស្ងប់ស្ងៀម ក្រែងកំហែក

ដូចជាបញ្ចេញសំឡេង ភ័យខ្លាចព្រាងដល់ខ្ញុំ ។

(ភ័យខ្លាចបង) កាលវេលាថ្ងៃត្រង់ ក្នុងបក្សីនៅស្ងប់

ស្ងៀម ក្រែងកំហែកដូចជាបញ្ចេញសំឡេង សេចក្តី

ក្រេកអរខ្លាច ព្រាងដល់ខ្ញុំ ។

ពាក្យត្រៀមស្រួល ទី ១៣

(២៧២) សមយម្ម គិក្ខុប្រើប្រាស់មានចិត្តរីករាយ មានខាន

ដូចជាបុរសចុះឡើងហើយ មានចិត្តរីករាយ មានមាត់រីក មានកំពា

រោយរាយ មានស្មារតីរីករាយ មិនមានសម្បជញ្ញៈ មានចិត្តរីករាយ

មិនខឹង មានចិត្តរីករាយនៅក្នុងស្រែ ក្នុងព្រៃ ក្នុងជម្រក ក្នុងស្រែ

នៅក្នុងជម្រក ក្នុងជម្រកកាល ។

(២៧៣) អនេតោ យោ ភស្មី វេសសណ្ណោ អនិវត្តា
 ទេវតា ភេសិ ភិក្ខុនិ អនុកម្មនា អត្តកាមា ភេ
 ភិក្ខុ សិវេវេត្តកាមា យេន ភេ ភិក្ខុ ភេទុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិតា ភេ ភិក្ខុ កាថាហិ អន្ល្ហកាសិ

សុខដ៏វិបាក មុន ភាស្មី
 ភិក្ខុ កោតមសាវតា
 អនិវត្តា មិល្លិ ឯសនា
 អនិវត្តា សយនាសនិ
 លោកេ អនិវត្តនិ ញត្វា
 ទុក្ខសង្កតិ អកិលេ ភេ
 ទុប្បស្សី កត្វា អត្តានិ
 កាមេ កាមណិកា វិយ
 កុត្វា កុត្វា និបទ្ធិនិ
 បរាគាវេសុ មុត្តិកា
 សង្កស្ស អញ្ចលី កត្វា
 ឥនេកេន វេទមហិ(១)
 អបវិជ្ជា អនាថា ភេ

(២៧៣) ព្រាហ្មណ៍ ទេវតាដែលបិកាដា ខាងដ៏ព្រាហ្មណ៍
 ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ចង់ធ្វើភិក្ខុ
 ខោឱ្យសង្កត ទើបចូលទៅក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ពោលភាសាទាំងឡាយ ដើម្បីភិក្ខុនោះថា

ភិក្ខុជាសាវត បេសព្រះគោតម កាលភិក្ខុ សេស
 ដោយស្រួល មិនប្រាថ្នាភិក្ខុសាវត ខ្លួនចង់ចំណុះ
 មិនប្រាថ្នាខ្លួនដេកទឹកឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះ លុះដឹងខ្លួន
 អនិវត្តនាម ភិក្ខុលោកហើយ ក៏ធ្វើខ្លួនបំបែកទុក្ខបាន ឯភិក្ខុ
 ភិក្ខុ (ក្នុងវិទ្យុនេះ) ធ្វើខ្លួនឱ្យភិក្ខុម្នាក់ដោយលំបាក
 ជ្រុលជ្រប់ក្នុងផ្លូវបុគ្គលដ៏ខ្ពស់ ភិក្ខុដេក ដូចជាមនុស្ស
 អ្នកចង់ស្រក ខ្ញុំសូមធ្វើអញ្ចលី ចំពោះសង្ឃ ខ្ញុំនិយាយ
 ចំពោះភិក្ខុមួយពួក ក្នុងទីនេះ ភិក្ខុកុណា ជាអ្នក
 ប្រមាទ ភិក្ខុនោះ គេបោះបង់ពោល អត់មានទីកំណត់

សែស័យ្យ បុទ្ធម្មប្បសូត្រ វិចិត្រសង្ខេប

យថា ខេត្តា តេជោ តេ
យេ ខេត្តា មមត្តា វិហារន្តិ
តេ ខេត្តា សុទ្ធាយ កាសិវត្តិ
យេ មមត្តា វិហារន្តិ
នមោ តេសិ កកេមហន្តិ ។

អដខេត្ត តេ ភិក្ខុ តាយ ខេត្តតាយ សិវេជិតា
សិវេតនាបាទន្តិ ។

បុទ្ធម្មប្បសូត្រ

[២៧២] ឯកំ សមយំ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កោស-
សេសុ វិហារតិ អញ្ញតរស្មី វេសសោ ។ តេន ខេត្តា ចន
សមយេន សោ ភិក្ខុ បច្ឆាគតំ បិណ្ឌាចារប្បជិត្តតោ
ចោត្តរណី ឱកាហិត្វា បទុមិ ឧបសិជ្ឈតិ ។

[២៧៣] អដខេត្ត យា តេសិ វេសសោ អចិត្តា
ខេត្តា តេស្យ ភិក្ខុនោ អនុតម្ភិតា អន្តតាហា តំ
ភិក្ខុំ សិវេជិតតាហា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសន្តិមិ
ឧបសន្តិមិត្វា តំ ភិក្ខុំ តំនាយ អជ្ឈកាសិ

សែស័យ្យ បុទ្ធម្មប្បសូត្រ វេតិកាសង្ខេប

ដូចជាព្រះប្រាសាទ ខ្ញុំគោលសិវេជិតភិក្ខុនោះ ភិក្ខុ
ណាជាអ្នកមិនប្រមាទ ខ្ញុំសូមមេស្តា ចំពោះភិក្ខុនោះ ។
គ្រានោះឯង ភិក្ខុនោះ លុះទៅគ្រានោះ ធ្វើឱ្យសាស្ត្រហើយ
ក៏ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសាស្ត្រ ។

បុទ្ធម្មប្បសូត្រ ទី ១២

[២៧៤] សម័យមួយ ភិក្ខុមួយរូប ទៅក្នុងជន្លៃព្រៃមួយ ក្នុង
ដែនកោសល ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុនោះត្រឡប់មកភិបិណ្ឌបាត
(ធ្វើភិក្ខុកិច្ចស្រេច) ក្នុងវេលាព្រលឹមក្នុង ក៏ចុះកាន់ស្រះបោករណី
ហើយប៉ះផ្កាឈូក ។

[២៧៥] គ្រានោះឯង ទៅតាវេសនៅក្រោយ ក្នុងជន្លៃព្រៃនោះ
ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាឱ្យប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនោះ ចង់ឱ្យភិក្ខុនោះឱ្យ
សាស្ត្រ ទើបចូលទៅក្នុងភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏កោលគាត់
នឹងភិក្ខុនោះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជវិទ្យា

យមេតំ ភវីនី មុច្ចិ
មនិច្ចំ ឧបសិទ្ធិសិ
ឯកន្តីមេតំ ថេយ្យាជំ
កត្វានុចាសិ មារិសាតិ ។

(២៧៦) ន ហោមិ ន កត្វាមិ
អាភ សិទ្ធិមិ ភវីនី
អថ ភេតន ទុ វណ្ណាន
កត្វានុចាតិ វុទ្ធិតិ
យ្យាបេ ភីសាជំ ទទតិ
បុណ្ណវិកាជំ កត្វាតិ
ឯវិ អាតិណ្ណាតម្មត្ថោ
តាស្មា ឯសោ ន វុទ្ធិតិ ។

(២៧៧) អាតិណ្ណាបុត្វោ មុរិសា
អតិវេសិវ(១) មត្តិភោ
តស្មី មេ វចនំ នត្តិ
តត្វា អរហាមិ វត្ថវេ
អនត្តំណាស្ស ចោសស្ស

១ ឧ. ច. ពារិយេសំ មត្តិភោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជវិទ្យា

សោកហិតក្កំ ដែលកើតក្នុងទីកន្លែង ដែលគេមិនបានឱ្យ
បរិក្ខេបសោកអ្នកនិទុក្ខ ក៏ហើតម្ល៉េះ ជាអង្គមួយនៃការល្អច
លោកឈ្មោះជាអ្នកល្អចក្លិន ។

(២៧៦) ភីត្តុនោះ គបថា អាត្មាមិនបានដាំទៅ មិនបាន
កាច់ទេ គ្រាន់តែហើតក្នុងដែលកើតក្នុងទីកន្លែង អំពីចម្ងាយទៅ
ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាអ្នកនិយាយថា អាត្មាល្អចក្លិន ចុះ
បុរសដែលមានអំពៅផ្តេសផ្តាស ជិតគាស់គ្រវែវឈ្នួត កាច់
ផ្កាឈូកយ៉ាងនេះ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកមិនថាឱ្យបុរសនោះផង(១) ។

(២៧៧) ទេវតា គបថា បុរសដែលឆ្កាតផ្តេសផ្តាស
ជាអ្នកប្រឡាក់ (ដោយពតាទីក្លិលេស) ហួសគំណក់ ពាក្យ
លេសខ្ញុំមិនទាន់ ក្នុងបុរសនោះទេ ខ្ញុំគ្រាន់និយាយតែទីនីលេក
ម្នាក់ហ្នឹង (ព្រោះ) សត្វដែលឥតមានទីខ្វល់ការលឺកិលេស

១ ក្នុងអង្គនោះ កាលដែលគេកាត់ក្បាលឱ្យភិក្ខុនោះ មានការបន្ទាត់ចុះដឹកដាស់គ្រវែវ
ឈ្នួត កាច់ផ្កាឈូក ។

វៃសំយុង្គ បុព្វបុរ្ន ទៅតាមសំ

ចិត្តិ សុច្ឆិតវេសិ ជា

វាលក្នុងក្តី ជាបស្ស

អត្តាមតិវ ទាយតិវ ។

(២៧៨) អន្តា មិ យក្ខ ជាបាសិ

អថា មិ អនុកម្មសិ

បុណិ យក្ខ វេសិ

យតា បស្សសិ វេសិសន្តិ ។

(២៧៩) ទេវ តិ ឧបដិវាមិ

នមិ តេ កន្តកម្មសេ

ត្រាមេវ ភិក្ខុ ជាឈយ្យ

យេន កន្តយ្យ សុកតិវិទិ ។

អថទោ សោ ភិក្ខុ តាយ ទេវតាយ សំវេសិតោ

សំវេសិតាជាតិ ។

វៃសំយុង្គ លម្អ ។

វៃសំយុង្គ បុព្វបុរ្ន តាមពោធិវេសិតោ

ជាអកស្វន្តិកេសចក្កិស្តា អស់កាលជាចិត្ត សូម្បីមានបាប

ប៉ុន្តែចុងសក់ ក៏ប្រាកដដូចជាប៉ុនមេឃ ។

(២៨០) ភិក្ខុនារកថា ម្ចាស់ទេវតា អកស្តាល់តាតា

មែន អកអនុគ្រោះតាតាមែន ម្ចាស់ទេវតា កាលណាបើអ្នក

ឃើញតាតាធ្វើដូច្នេះ អ្នកប្បវិទ្យាយាងឱ្យតាតាទៀតចុះ ។

(២៨១) ទេវតា កថា ថ្វីមិនបានចិញ្ចឹមលោក១ មិន

មែនត្រាន់ចំជាងលោក១ លោកប្បវិទ្យាចំជាងសុកតិវេយ

កម្មណា បពិត្រភិក្ខុ លោកត្រូវដឹងកម្មនោះខ្លះលោកចុះ ។

ត្រាតាចង់ ភិក្ខុនារ លុះទេវតានោះ ធ្វើឱ្យសង្វេគចិញ

ក៏ដល់ខ្លះសចក្កិស្តា ។

ចប់ វៃសំយុង្គ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជវគ្គោ

ធិស្សន្ទានំ

វិវេកំ ឧបដ្ឋានញ្ច

កស្សបតោត្ថេន សម្ពហុលា

អាជនោ អនុវត្តញ្ច

ចាកនត្តញ្ច កុលយរណី

វដ្តិច្ចត្តោ ច វេសាលី

សដ្ឋាយេន អយោធិសោ

មជ្ឈន្តកាលម្ហំ ចាកតិច្ឆិយា

មនុមមុច្ឆេន ចុន្តស កវេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជវគ្គោ

ទុក្ខានិវោធសំយុត្តនោះ ជំរឿន គឺ

វិវេកសូត្រ ១ ទបង្គនសូត្រ ១ កស្សបតោត្ថសូត្រ ១ សម្ព-

ហុលសូត្រ ១ កាធិន្ទសូត្រ ១ អនុវត្តសូត្រ ១ ចាកនត្ថសូត្រ ១

កុលយរណីសូត្រ ១ វដ្តិច្ចត្ថសូត្រ ១ វេសាលី ១ សដ្ឋា-

យសូត្រ ១ អយោធិសោមនសីកាសូត្រ ១ មជ្ឈន្តកាល-

សូត្រ ១ ចាកតិច្ឆិយសូត្រ ១ ជាទង វិនិច្ឆ័យបុប្ផសូត្រ ។

យក្ខសំយុត្តំ

បឋមំ ពិន្ទុកស្សត្ថំ

(២៨០) ឯវាម្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកក
រាជគហោ វិហរតិ ឥន្ទក្សដេ មទ្ធកេ ឥន្ទកាស្ស
យក្ខកស្ស ភវនេ ។

(២៨១) អដហោ ឥន្ទកោ យក្ខោ យេន ភកក
គេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ តាថាយ អជ្ឈ
ភាសិ

ប្រមំ ១ ដីវន្តំ វន្តំ តុន្ទា
កជំ ទ្វយំ វិន្ទតិមិ សរី
តុតស្ស អជ្ឈយកមិណ្ឌុមេតិ
កជំ ទ្វយំ សជ្ជតិ គត្តស្មិន្ទំ ។

យក្ខសំយុត្ត

ពិន្ទុកស្សត្រ ទី ១

(២៨០) ភ្នំបាតស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ត្រង់គឺនៅក្នុងលំនៅ របស់យក្សឈ្មោះឥន្ទុកៈ នាគ្នាឥន្ទក្សដ
ជិតក្រុងកដ្រឺ ។

(២៨១) លំដាប់នោះឯង ឥន្ទុកយក្ស បានចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលភាព ឯងព្រះមាន
ព្រះភាគថា

ព្រះក្នុងតាំងឡាយ មិនពោលឡើយដ៏វិភាទ ចុះសេនា
នេះ បានសរីរៈនេះ ដោយហេតុដូចម្តេច ភ្នំនិងដុំសាច់
ម្ល៉ឹង ចេសសត្វនោះ បានមកពិរាគ ចុះសេនានោះ មិន
នៅក្នុងភិវង្គលម្តេច ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋន្តិកាយស្ស សភាវិក្ខុ

[២៨២] បឋមី កាលលំ ហោតិ

កាលលា ហោតិ អក្កន្តិ(១)

អក្កនា ជាយតេ បេសិ

បេសិយា ធិត្ថត្ថតិ យនោ(២)

យនា បសាទា(៣) ជាយន្តិ

កោសា លោហា នទាបិ ប

យញ្ញស្ស ពុញ្ញតិ មាតា

អន្តិ នាមញ្ញ កោជនំ

តេន សោ តត្ថ យាបេតិ

មាតុក្កុដ្ឋត្ថោ នរោតិ ។

ខុតិយំ សក្កសុត្តំ

[២៨៣] ឯកំ សមយំ ភក្កា រាជគរោ វិហារតំ

តិជ្ឈក្ករាជ បត្ថកេ ។

១ អក្កន្តិ និទ្ទេសនិយំ ទិស្សនិ ។ ២ បេសិយា និយាមន យនោតិ អក្កន្តិ ទិស្សនិ ។

៣ យនា ន សាទនី និទ្ទេសនិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋន្តិកាយ សភាវិក្ខុ

[២៨២] ព្រះអង្គត្រាស់ថា កលលរូបរក្ខតវាដ៍បូន្ន ភវិ

កលលរូបមក កើតជាអម្បរូប ភវិកម្បរូបមក កើតជា

បេសិរូប ភវិបេសិរូបមក កើតជាយន្តរូប ភវិយន្តរូបមក

កើតជាសាទារូប ឆមកទៀត បើបកើត សភំ រោម ក្របក

ឯមាតារបស់សត្វនោះ ចរិកាតាតាជនណា ចានបាយក្តី

ទឹកក្តី សត្វនោះដែលបិកនៅ ក្នុងវិវាទមាតានោះ ក៏ញ៉ាំង

អត្តភាពឲ្យច្រឡំគ្នាទៅ ដោយរោជននោះ ។

សក្កស្សត្រ ទី ២

[២៨៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនតង់នៅលើ

ក្នុងជ្រុងក្នុង ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។

(២៨២) អដិទា សក្កនាមកា យក្ខា យេន
កកា តេនុបស្ក័មិ ឧបស្ក័មិត្តា កករន្តី កាយ
អដ្ឋកាសិ

សព្វកុដ្ឋឃ្ម័យោស្ស
វិប្បុត្តស្ស តេ សគោ
សមសាស្ស នំ កំ សាទុ
យនញ្ចមទុសាសតិ ។

(២៨៥) យេន តេនចំ វណ្ណេន

សិវសោ សក្ក ជាយតិ
នំ កំ អហតិ សម្បញ្ញោ
មនសា អនុតម្បិកំ
មនសា វេ ចសន្នេន
យនញ្ចមទុសាសតិ
នំ តេន ហេតិ សិយុត្តោ
យាទុកម្យា^(១) អនុទុយាតិ ។

១. ឧ. សាទុតម្យា ។

(២៨៦) ត្រាវោនេន យក្សឈ្មោះសក្កៈ ពន្លឺចូលទៅក្រោះ
មានក្រោះកាត សុខចូលទៅដល់ហើយ រទិបរោលគាថា ទីនៃក្រោះមាន
ព្រៃភោគជា

បុគ្គលប្រៀនប្រដៅបុគ្គលដទៃ ដោយពាក្យណា ពាក្យនោះ
មិនប្រព្រឹត្តដល់លោកជាសមណៈ ដែលជាអ្នកលះបង់ខ្ញុំខ្លួន
ធម៌គ្រប់យ៉ាង មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ចាកពាសៈ)
ជាអ្នកស្ងប់ម្ខាងទេ ។

(២៨៨) ត្រាអង្គីត្រាស់ថា ខ្ញាលសក្កៈ ការនៅជាមួយ
គ្នាភិក្ខុ ដោយហេតុណាមួយ បុគ្គលអ្នកមានព្រាង្គ មិនគួរ
នឹងអនុគ្រោះឲ្យហេតុនោះ ត្រឹមតែចិត្តទេ បើបុគ្គលមានចិត្ត
ជ្រះថ្លា ប្រៀនប្រដៅបុគ្គលដទៃ ដោយពាក្យណា ទុកជា
បុគ្គលដទៃនោះ មិនប្រកបខ្លួនតាមពាក្យនោះ ការប្រៀន
ប្រដៅនោះ គឺឈ្មោះថាការអនុគ្រោះ ឈ្មោះថាការកា-
លាភដែរ ។

ភតិយំ សូចិលោមស្កំ

[២៨៦] ឯកំ សមយំ កកកំ កយាយំ វិហារតិ
 ដង្ហិតមញ្ចេ សូចិលោមស្កំ យក្ខុស្កំ កវិទ ។ កេន
 ទោ បន សមយេន ទរោ ន យក្ខោ សូចិលោមោ
 ន យក្ខោ កកវតោ អវិទុរេ អតិក្កមន្តំ ។ អដទោ
 ទរោ យក្ខោ សូចិលោមំ យក្ខំ ឯតនរោច ឯសោ
 សមណាតិ ។ ធមសោ សមណោ សមណកោ ឯ
 សោ យាវ ជាតាមិ យទិ ក សោ សមណោ យទិ
 ក សមណកោតិ ។

[២៨៧] អដទោ សូចិលោមោ យក្ខោ យេន កកកំ
 កេតុបសន្តមិ ឧបសន្តមិថា កកវតោ កាយំ ឧបបាមេ
 សិ ។ អដទោ កកកំ កាយំ អបបាមេសិ ។ អដទោ
 សូចិលោមោ យក្ខោ កកវតំ ឯតនរោច កាយសិ មិ
 សមណាតិ ។ ន ទ្វាហន្តំ ឯវសោ កាយាមិ អមិចតេ
 សម្មស្សោ ចាបកោតិ ។ បញ្ចំ តំ សមណោ បុច្ឆិស្សាមិ

សូចិលោមស្កត្រ ទី ៣

[២៨៦] សមយមួយ ព្រះមានព្រះកាក ទ្រង់នាំទៅ លើគ្រែ
 ឈ្នះដង្ហិត ជាលំនៅនៃយក្ខឈ្នះសូចិលោមៈ ជិតស្រុកគយា ។
 ក៏សម័យនោះឯង យក្ខឈ្នះទេវៈ ឯងយក្ខឈ្នះសូចិលោមៈ ដើរ
 ក្នុងវិមនឆ្ងាយ អំពីព្រះមានព្រះកាក ។ ទើបទាយក្សនិយាយនឹងសូចិ
 លោមយក្ខយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំជាសមណៈចំ ។ សូចិលោមយក្ខតប
 វិញថា ខ្ញុំមិនមែនជាសមណៈចំទេ ខ្ញុំជាសមណៈតូចទេតើ ខ្ញុំស្គាល់
 ថាប្រាកដថា នោះជាសមណៈតំ ឬសមណៈតូច ។

[២៨៧] គ្រាខាងឯង សូចិលោមយក្ខ បានចូលទៅក្នុងព្រះមាន
 ព្រះកាក លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបបង្គំនិយាយទៅក្នុងព្រះមាន
 ព្រះកាក ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះកាក នាំក្រុមកាយចេញ ។
 គ្រាខាងឯង សូចិលោមយក្ខ បានក្រាបបង្គំចូលព្រះមានព្រះកាក
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រសមណៈ លោកទ្វាចង្អុល ។ ព្រះអង្គជ្រាបត្រាស់
 ថា ខ្មោលកវសោ កថាគត មិនទ្វាចអ្នកឯងទេ តែសម្មីស្សរបស់អ្នក
 ឯង កក្រក់ណាស់ ។ បពិត្រសមណៈ ខ្ញុំនឹងស្សប្រស្នាចំពោះលោក

យកុស្តយុត្តស្ស សូចិលោមសុត្តេ សូចិលោមយចុប្បុរ

ស.ចេ មេ សមណ ឧ ព្យាករិស្សសិ ចិក្ខុំ ក ភេ
 ទិមិស្សាមិ ហនយំ ក ភេ ជាលេស្សាមិ ចាទេសុ
 ក កហេត្វា ចារកត្តាយ ទិមិស្សាមិ ។ ឧ ទ្វាហន្តិ
 អាវុសោ មស្សាមិ សនេវកោ លោកេ សមារកេ
 សត្រាហ្មកោ សស្សមណាប្រាហ្មណិយា មជាយ សនេ-
 វមនុស្សាយ យោ មេ ចិក្ខុំ ក ទិមេយ្យ ហនយំ
 ក ជាលេយ្យ ចាទេសុ ក កហេត្វា ចារកត្តាយ ភីរេ
 ទិមេយ្យ អមិច ភិ អាវុសោ មុច្ឆ យនាកត្តសិកិ ។

[២៨៨] កកោ ឧនោសោ ច កុកោធិនាថា

អភី ភី លោមហិសោ កុកោជា

កុកោ សមុដ្ឋាយ មនោវិតត្តា

កុកោ ធម្មមិវាស្សជន្លឹកិ ។

យកុស្តយុត្ត សូចិលោមសុត្តេ សូចិលោមយក្ខន្ធលស្ស

ចតិក្រសមណៈ មេរោកមិនដោះស្រាយប្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងច្បាប់ចិត្ត
 លោក និរុត្តិក្ខន្ធមុខ ឬវេចាប្បទ័យរបស់លោក កុំនោះសោត ខ្ញុំនឹង
 ចាប់ដើរលោក បោះទៅក្រើយម្ខាងទៀត ។ ព្រះអង្គគ្រាស់ថា
 ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលណា ចម្បងចង់ឲ្យចិត្តរបស់គេបាន ឬវេ-
 ចាប្បទ័យរបស់គេ កុំនោះសោត ចាប់ដើរគេដាក់ក្រៅទៅក្រើយ
 ទទួលខ្លាចនាងបាន បុគ្គលនោះ កថាគត មិនដែលឃើញមានទេ
 ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពួកសត្វ
 ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្ស
 ដ៏សេស ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត បើអ្នកឯងចង់សួរ ចំសួរចុះ ។

[២៨៩] សូចិលោមយក្ខ ទូលស្មោះ កតៈនិងពេសៈ

មានអ្វីជាហេតុ សេចក្តីផ្សេង សេចក្តីត្រេកអរ និងសេចក្តី

ព្រឺព្រួចរោម កើតអំពីទីណា មនោវិភក្តៈ តាំងឡើងអំពី

ទីណា ហើយលែងចោលឲ្យចិត្តទៅវិញ ដូចកូនក្មេងចាប់

ក្អែកបោះចោល ។

សុន្ទរូបនិក សំយត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

(២៨៩) ភកោ ច ឆោសោ ច ឥតោនិទានា

អរតំ វតំ លោមហីសោ ឥតោជា

ឥតោ សមុដ្ឋាយ មធាវតត្តា

កុដារតា ឆន្តមិវេស្សនន្តិ

ស្មោហជា អត្ថសម្ពុតា

និគ្រោធស្សេវ ទទ្ធជា

បុត្តំ វិសត្តា តាមេសុ

មាលុកា(១) វិគ្គតា វេ

យេ នំ បដានន្តិ យេតានិទានំ

តេ នំ វិធានេន្តិ សុលោហំ យក្ខ

តេ នុត្តរំ ឱយមិមំ ករន្តិ

អតិណ្ណាប្បត្តិ អប្បនត្តកំយាតិ ។

សុន្ទរូបនិក សំយត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

(២៩០) ព្រះគង្គត្រាស់ថា ភគវិនិច្ឆ័យសៈ មានអក្ខរភាព

នេះជាហេតុ សេចក្តីអស្សុត សេចក្តីត្រេកអរ និងសេចក្តី

ព្រឺត្រួចរោម ក៏កើតអំពីអក្ខរភាពនេះ មធាវតត្តៈ កំតាំងឡើង

អំពីអក្ខរភាពនេះដែរ ហើយវេលាដែលខ្ញុំចិត្តចៅវិញ ដូច

កូនក្មេងចាប់ក្អែកចុះចោល វិភក្តៈដ៏លាមក កើតអំពីសេចក្តី

ស្រឡាញ់ កើតព្រមក្នុងខ្លួន ដូចជាព្រលឹង កើតអំពីដើម

ជ្រៃ បាបវិភក្តៈដ៏ច្រើន វេលាដែលសត្វទាំងអស់នៅក្នុងកាយ

ទាំងឡាយ ដូចវល្លិដែលប្រើដើមឈើក្នុងវិញ្ញា ពួកបុគ្គល

ណា ដឹងច្បាស់នូវអក្ខរភាពនោះថា មានរបស់ណាជាហេតុ

ពួកបុគ្គលនោះ ក៏បង្ហាញនូវអក្ខរភាពនោះបាន ម្ចាស់យក្ស

ឆ្មាចក្សត្រាច់ចុះ ពួកបុគ្គលនោះ វេលាដែលខ្ញុំនូវអន្ទង់នេះ ដែល

ឆ្លងបានដោយកម្រ ដែលពេទ័នដែលឆ្លង ដើម្បីមិនកើតក្នុង

ភពន្តិកទៅទៀត ។

បត្តិ មណីករុស្សត្រ

(២៧០) ដំកំ សមយី កកវា មគេសុ វិហរតិ

មណិមាឡកោ មេតិយ មណិករុស្ស យក្សស្ស

កវិល ។

(២៧១) អថោ មណិកត្ថោ យក្សោ យេន កកវា

តេជុមសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវតោ សង្កិកោ វមិ

កាដិ អកាសិ

សតិមកោ សនា កង្កិ

សតិមា សុខមេនតិ

សតិមកោ សុវេ សេយ្យា

វេរា ច បរិមុច្ចតិ ។

មណីករុស្សត្រ ទី ២

(២៧០) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះកាត ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងលំនៅ

របស់យក្សឈ្មោះមណិករុ ទៀបចេតិយឈ្មោះមណិកាឡកៈ ក្នុង

វេលាមគធៈ ។

(២៧១) ប្រាសាទឯង មណិករុយក្ស ទានចូលទៅក្រព្រះ

មានព្រះកាត លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលគាថានេះ ក្នុង

សំណាក់ព្រះមានព្រះកាតថា

សេចក្តីចំរើន របស់បុគ្គលអ្នកមានស្មារតី វេលាមានគ្រប់

កាល អ្នកមានស្មារតី វេលាដល់នូវសេចក្តីសុខ កុណាជី

ប្រសើរ របស់បុគ្គលអ្នកមានស្មារតី វេលាមានជាខ្ចី អ្នក

មានស្មារតី វេលាប្រធានព្យា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្យា

(២៧២) សតិមគោ សនា កន្តិ
 សតិមា សុខមេធាតុ
 សតិមគោ សុវេ សេយ្យោ
 វេរា(១) ន បរិមុត្តតិ(២) ។
 យស្ស សត្វមហោរត្តិ
 អហំសាយ រតោ មនោ
 មេត្តិសោ(៣) សត្វក្ខតេសុ
 វេន្តស្ស ន កោធិតិ ។

បញ្ចមី សាទុស្ស្នី

(២៧៣) ឯកំ សមយី ភកកា សាវត្ថយី វិហា-
 រតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ចោ បន សមយេន អញ្ញាតវិស្សា ទុចាសិកាយ
 សាទុ ឆាម បុត្តោ យក្ខេន ឥហំតោ មោតិ ។
 (២៧៤) អជេតោ សា ទុចាសិកា បរិនេវមាបា
 កាយំ វេលាយំ វេនា កាតាយោ អភាសិ

១ ឧ. ជរា ឬ ។ ២ កន្តិ ចោត្តរោ ឥតិសត្វោ ទិស្សតំ ។ សោ ន សមេតិ (អញ្ញាតិ
 ឥតិ) ។ ៣ មេត្តិ សោតិ បាលេ ។ ឥន្ទ្រកាយឡិ ឯវី ទិស្សតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្យា

(២៧៥) ព្រះអង្គប្រាសាទំ វេសចក្កិចំរេន របស់បុគ្គលអ្នក
 មានស្មារតី វេសចំរេនសុគុណ អ្នកមានស្មារតី តែងដល់
 ខ្លះសេចក្តីសុខ គុណដ៏ប្រសើរ របស់បុគ្គលអ្នកមានស្មារតី
 វេសចំរេនដាន់ខ្ពស់ តែអ្នកមានស្មារតី មិនច្របាច់ភៀវេរ ។
 លុះវេសចក្កលោក មានចក្កក្រេតអរ ក្នុងការមិនចៀកចៀន
 អស់ថ្ងៃមិនឈប់តាំងអស់ មានចំណែកមេត្តាចិត្ត ចំពោះ
 ភូមិសត្វព័ន្ធក្នុង បុគ្គលនោះ ទើបមិនខានភៀវេរ ដោយ
 ហេតុនិមួយឡើយ ។

សាទុស្ស្នត្រ ទី ៥

(២៧៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងនៅ ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះ
 ឯង យក្សបានចាប់សាទុសាមណេរ ជាបុគ្គលរបស់ទុចាសិកាម្នាក់ ។

(២៧៧) ព្រះនាងឯង ទុចាសិកានោះ ឡើងឡើយ បានពោល
 ភាពតាំងនេះ ក្នុងវេលានោះថា

យក្សសំយុង្គស្យ ហានុស្យត្រ ហានុស្យ
 ចាកុន្ទសី បក្សនសី
 យា ច បក្សស្យ អដ្ឋមី
 ចារិហារិកបក្សត្ថ
 អដ្ឋង្គស្យសមាគតំ
 ឧបោសថំ ឧបសន្និ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តិ យេ
 ន តេហំ យត្វា កើជ្ឈន្តិ
 វតី មេ អរហនំ សុតំ
 សាវាទិ អដ្ឋ បស្សនិ
 យត្វា កើជ្ឈន្តិ សាទុតាតិ ។

[២៧៨] ចាកុន្ទសី បក្សនសី

យា ច បក្សស្យ អដ្ឋមី
 ចារិហារិកបក្សត្ថ
 អដ្ឋង្គស្យសមាគតំ
 ឧបោសថំ ឧបសន្និ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តិ យេ
 ន តេហំ យត្វា កើជ្ឈន្តិ

យក្សសំយុង្គស្យ ហានុស្យត្រ ហានុស្យ

ខ្ញុំបានឮព្រះអរហន្តចាំនិទ្យាយថា បុគ្គលចាំនិទ្យាយណា

រក្សាទុកបានប្រកបដោយអង្គ ៨ ក្នុងថ្ងៃទី ១២ ថ្ងៃទី ១៩ និង

ថ្ងៃទី ៨ នៃចក្ស ចាំនិទ្យាយរក្សាអង្គ(១) ឈ្មោះថាប្រព្រឹត្ត

ប្រហូចរិយៈ ពួកយក្ស មិនយាយបុគ្គលនោះឡើយ អត្ថវ

ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំឯងឃើញពួកយក្ស យាយិសានុសាមណេ ។

[២៧៩] យក្ស គបថា ចាត់បានឮពាក្យព្រះអរហន្តចាំនិ

ទ្យាយ ដោយប្រពៃថា បុគ្គលចាំនិទ្យាយណា រក្សា

ទុកបាន ប្រកបដោយអង្គ ៨ ក្នុងថ្ងៃទី ១២ ថ្ងៃទី ១៩

និងថ្ងៃទី ៨ នៃចក្ស ចាំនិទ្យាយរក្សាអង្គ ឈ្មោះថា

ប្រព្រឹត្តប្រហូចរិយៈ ពួកយក្ស មិនយាយបុគ្គលចាំនិទ្យាយនោះ

១ ចារិហារិកបក្សនេះ សំដៅយល់ថ្ងៃបដិវាទនៃបោសថ ពីថ្ងៃទី១២ដល់ថ្ងៃទី១៩នៃចក្សនៃបោសថ
 ទោសថ (ថ្ងៃអន្តរាគមន៍បោសថ) ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាសិក្ខា

សាមាណេ ភេ អរហន្តំ សុត្តំ
សាមិ មនុស្សំ វិជ្ជាសិ
យេត្តាមិ វចនំ វិជ្ជំ
មាគាសិ មាគាសំ កាម្មំ
មាភិ វិ យនិ វិ វេណ
សចេវ មាគាសំ កាម្មំ
កាវិស្សសិ កាវិស្សសំ វិ
ន ភេ ទុក្ខា មុត្តុក្កន្តំ
ឧប្បត្តាមិ វេលាយកោតិ(១) ។

(២៧៦) មតំ វិ អម្ព វេណន្តំ
យោ វិ ជីវី ធន វិស្សតិ
ជីវីន្តំ អម្ព វេណន្តំ
កាស្មា មិ អម្ព វេណន្តំ ។

(២៧៧) មតំ វិ មុត្ត វេណន្តំ
យោ វិ ជីវី ធន វិស្សតិ
យោ ធន កាមេ វិស្សតិ
មុនរាគ្មតេ វិច

១ ធន ជាយោ អន្តរា ធន ឧ.ម. យេត្តេ ធន អន្តរា វិស្ស យេវ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាសិក្ខា

មានធម្មនិយាយប្រាប់សាមាណេ ដែលភ្ញាក់ឡើងថា
នេះជាពាក្យរបស់ពួកយេសូ (ប្រាប់) ថា លោកកុំធ្វើអំពើ
ពាក្យក្នុងចំពោះមុខ ឬចិត្តជាមុនឡើយ មើលលោកនឹង
ធ្វើ ឬកុំធ្វើ ឬអំពើលាមក លោកទុកជាហោរាអំពើ
ក៏មិនចង់អំពើសេចក្តីទុក្ខដែរ ។

[២៧៦] សាមាណេភ្ញាក់ឡើង និយាយថា ញោម
ពួកជនកែងយំកេចខ្លួន ដែលស្លាប់បាត់ទៅហើយ ឬបុគ្គល
ដែលរស់នៅ កែឆេះឆេះញញ ញោម ញោមឃើញពាត្យ
នៅរស់នៅឡើយ ញោម ហេតុអ្វីក៏ញោមយំកេតាត្យ ។

[២៧៧] ។ មាសិកាកថា លោកកូន ជនតាំងឡើយកែង
យំកេចខ្លួន ដែលស្លាប់បាត់ទៅហើយ ឬបុគ្គលដែលរស់នៅ
កែឆេះឆេះញញ ឬក៏ទៀត បុគ្គលណា លះបង់កាមតាំង
ឡើយហើយ បែរជាត្រឡប់មកកោតម ក្នុងលោកនេះវិញ

យក្ខសំយក្ខ បិយង្គរស្មត្ថ អនុវត្តស្ម ធម្មបទាសនំ

តិ វិជី បុត្ត រោធន្ត

បុន ជីវី មរោ ហិ សោ

កុក្កុណ្ណ ឧត្តតោ តាត

កុក្កុណ្ណី បតិគុម្ភិសិ

នរោ ឧត្តតោ តាត

នរោ បតិគុម្ភិសិ

អភិបាទ កន្ថុន្ត

កស្ស ឧដ្ឋាបយាមសេ

អាធិត្ថា ធិត្ថតិ កណ្ឌិ

បុន ឧយ្យុត្តមិច្ឆសិ ។

ធម្មំ បិយង្គរស្មត្ថំ

[២៧៨] ឯតំ សមយំ អាយស្មា អនុវត្តោ សា-
វត្ថុយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។
តេន ទោ មន សមយេន អាយស្មា អនុវត្តោ វត្តិយា
មន្ទុសសមយំ បទ្ធព្វាយ ធម្មបទានិ កាសតិ ។

យក្ខសំយក្ខ បិយង្គរស្មត្ថ ព្រះអនុវត្តសំដែងធម្មបទ

លោកក្នុង សូម្បីតែបុគ្គលនោះ ក៏ពួកដទៃទៀតដែរ ព្រោះ

ជា បុគ្គលនោះសំនៅមិន តែខុសដូចជាមនុស្សស្លាប់ហើយ

លោកក្នុង ខ្ញុំបានស្រង់លោក អំពីផែនភ្នំគំយករស ហើយ

លោកចង់ដាក់ទៅ ក្នុងផែនភ្នំវិញ លោកក្នុង ខ្ញុំបានស្រង់

លោកអំពីរណ្តៅហើយ លោកចង់ដាក់ទៅ ក្នុងរណ្តៅវិញ

លោកចូរស្ទុះចេញទៅ សេចក្តីចម្លែកច្នៃនៃលោក ខ្ញុំ

នឹងប្រាប់ដល់គ្រូណាមក លោក (ចេញអំពីយករសទៅ

ចូលហើយ) ដូចជាស្រ្តីឯកល្អៈ ដែលគេនាំចេញអំពីផ្ទះ

ភ្នំនោះ ហើយចង់នោះ (ក្នុងយករស) វិញ ។

បិយង្គរស្មត្ថ ទី ២

[២៧៩] សម័យមួយ ព្រះអនុវត្តមានកាយ ទៅក្នុងវត្តជេតពន
ចេសអនាថមិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
អនុវត្តមានកាយ ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃកម្រិត ហើយសំដែង
ធម្មបទ ។

[២៩៩] អនេហោ បិយេន្តរោ យក្ខន្តិ បុត្តកំ
ឯវំ កាសេសំ

មា សន្ទមកាវី បិយេន្តរោ
ភិក្ខុ ធម្មបទានិ កាសតិ
អបិច ធម្មបទំ វិជានិយ
បដិបដ្ឋេម ហិកាយ នោ សិយាភិ ។

[៣០០] ចាលោសុ ច សញ្ញាមាសេ
សម្បជានមុសា ន កលាមសេ
សិក្ខេម សុសីល្យមគ្គោ
អមិ មុត្តេម ចិសានយោនិយាភិ ។

សុត្តមំ បុណ្ណសុត្តំ

[៣០១] ឯកំ សមយំ ភគវំ សាវត្ថយំ វិហារិនិ
ជេតវាន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេន ទោ បទ
សមយេន ភគវំ ភិក្ខុ និព្វានប្បជីសិយុត្តាយ ធម្មិយា
កថាយ សន្ទស្សតំ សមាទេតិ សមុត្តេជតិ សម្ប-
ហំសេតិ ។ តេ ច ភិក្ខុ អដ្ឋិកក្ខា មនសិកក្ខា សព្វ-
វេកសោ សមន្តាហរិក្ខា ធិហិតសោកា ធម្មំ សុណន្តំ ។

[២៩៩] ព្រាហ្មណ៍ យក្ខន្តិ បិយេន្តរោ ក្នុងក្នុង
យ៉ាងនេះថា

ខាលបិយេន្តរោ ឯងកុំចាត់កឡើយ ដ្បិតកុំកុំពុំសំដែង
ធម្មបទ ប្រសិនបើយើងដឹងច្បាស់នូវធម្មបទហើយ ប្រតិបត្តិ
ភាវណ្ណ៍ជាប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ដ៏មានផលយើង ។

[៣០០] ក្នុងក្នុង យើងនឹងសង្រួម ក្នុងសព្វព័ន្ធាយ
យើងគុំគោល នូវពាក្យសម្បជានមុសា យើងគួរសិក្សា
នូវមាយាទ របស់ខ្លួនឱ្យល្អ រើបើយើងរួចពីកំណើត
បិសាចបាទ ។

បុណ្ណសុត្តប្រ ទី ៧

[៣០១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងនៅក្នុងវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀចក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យព្រះឯង
ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនឲ្យលំណែនាំពួកភិក្ខុឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់
យក ឱ្យរាជហោន ឱ្យរីករាយ ដោយធម្មិតថា ប្រកបដោយព្រះ
និព្វាន ។ ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើឱ្យជាប្រយោជន៍ រៀនក្នុងចិត្ត ប្រមូល
មគ្គវិចិត្រព័ន្ធន៍ ផ្ទៀងសោតប្រសាទប្រសើរស្តាប់ធម៌ ។

យក្ខសំយក្ខស្ស បុគ្គលសុសុត្ថេ យក្ខីវិវាទំ

(៣០២) អង្គទេ បុណ្យសុមាសា យក្ខីនី បុត្រ
កំ វិវា តោស្រសិ

កុណី ឧត្តរិកោ ហោហិ
 កុណី ហោហិ បុទពុស្ស
 យោភំហិ កុន្ធសេដ្ឋស្ស
 ធម្មំ សោស្សនិ សត្តោ
 ជំព្វាជំ ភគវា អាហ
 សត្វកន្តុប្បមោធនំ
 អតិវេលា ច មេ ហោតិ
 អស្មី ឆម្មេ មិយោយនា
 មិយោ លោកេ សកោ
 មិយោ លោកេ សកោ
 តតោ មិយតំ មុយ្ហិ
 អស្សំ ធម្មស្ស មគ្គនា
 ច ហិ បុត្តោ មតិ វាមិ
 មិយោ ទុក្ខា មមោធិយេ
 យថា សន្តមស្សវំ

သုန္ဒရီလူမျိုး၊ ဗုဒ္ဓဝါဒီလူမျိုး၊ ကျေးလက်လူမျိုး

(៣០៦) ព្រះនាងឆ័យក៏ទាំងឈ្មោះចង្កោស្រីក្រមុំ ល្អិតខ្ម

५८ **హిందూ**

ឆ្មារនាងក្អក ចូរឯនិស្ស័យទៅ ឆ្មារបុទពុស ចូរឯនិ
 ស្ស័យទៅ អញនឹងស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះសាស្តាជាព្រះពុទ្ធ
 នីប្រសើរសិន ព្រះមានព្រះភាគ បានសំដែងនូវព្រះនិព្វាន
 ជាជាត្រៀងប្រេងកន្ទួនដូចជាងក្នុង ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីប្រា-
 ជ្ញាក្នុងធម៌នោះ របស់អញឆ្ងាត់ហួសប្រមាណ កូនរបស់ខ្លួន
 ក៏ជាចីស្រឡាញ់ក្នុងលោក ប៉ុន្តែរបស់ខ្លួនក៏ជាចីស្រឡាញ់ក្នុង
 លោក តែសេចក្តីប្រាជ្ញាធម៌នោះ របស់អញជាចីស្រឡាញ់
 ក្រៃលែងជាងនោះទៅទៀត កូនក្តី ចិត្ត ដែលជាចីស្រឡាញ់
 មិនមែនជាអញទេប្រេងកន្ទួនក្នុងខ្លួន មានតែការស្តាប់ធម៌

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សទ្ធាវិញ្ញា

ទុក្ខា មោចេតិ ចាណំជំ
ណោកេ ទុក្ខបរេតស្មី
ជនមណសំយុត្ត
ជនមណោត្ថាយ
យំ ធម្មំ អតិសុខំ
តំ ធម្មំ សោតុមិច្ឆាមិ
តុណ្ហិ ហោហិ បុណ្យសូតិ ។

(៣០៣) អធិ ទ ច្បហវិស្សាមិ
តុណ្ហិកាយទុក្ខា
ធម្មមេវ វិសាមេហិ
សទ្ធម្មស្សវំ សុខំ
សទ្ធម្មស្ស អនត្តាយ
អធិ ទុក្ខំ ជនមសេ
វិស ធម្មទុស្សាជំ
សម្មណ្ឌំ ចក្កំរោ
តុក្ខោ អន្តិមសារីរោ
ធម្មំ ធនេសតិ ធម្មាមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាវិញ្ញា

ទិចរោសត្វតាំងឡាយ ច្បាប់ចាកទុក្ខបាន កាលបើសត្វ-
រោគ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខគ្របសង្កត់ ប្រកបដោយជនវិន័យ
មណោហិយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងហើយ
ម្យ៉ាងម្នាក់ អញ្ជាញស្តាប់ធម៌នោះ ដើម្បីចេញពីជនវិន័យ
មណោ ខ្លាចចុះឡូក ចូលនិរុទ្ធិ ។

(៣០៣) បុន្តសុកុមារ គបថា ចតិក្រអូតម្តាយ ប្តីមិន
និយាយទេ តាំងនាងទុក្ខនេះក៏ស្ងៀមវែង សូមអ្នកម្តាយ
ស្តាប់ដងចុះ ការស្តាប់ព្រះសង្ឃ តាំងកន្លែងសេចក្តីសុខ
ចតិក្រអូតម្តាយ យើងដឹងតាំងទុក្ខ ព្រោះមិនបានដឹងព្រះ
សង្ឃ ព្រះពុទ្ធខ្ញុំ ជាអ្នកធ្វើឲ្យវាខ្ចីដល់ទៅភាវិនមនុស្ស
តាំងឡាយដែលវាធ្វើ មានព្រះសារីរោច័យផុត ព្រះអង្គ
មានបញ្ជាចុក ទ្រង់កំពុងសំដែងធម៌ ។

យក្សសំយុង្គស្ស សុទ្ធសុត្តន្ត អនាថិបិណ្ឌិតស្ស បរិក្កដំ

[៣០៤] សាតុ ទោ បណ្ឌិតោ នាម
 បុត្តោ ជាតោ ឧប សយោ
 បុត្តោ មេ កុន្ធសដ្ឋស្ស
 ធម្មសុទ្ធិ មិយាយតិ
 បុណ្យសុ សុទ្ធំ ហោ ហិ
 អដ្ឋាហម្មិ សមុត្តតា
 ធិដ្ឋានំ អរិយសប្បាដំ
 ឧត្តរាមិ សុណាតុ មេតិ ។

អដ្ឋមិ សុទ្ធសុត្តន្តំ

[៣០៥] ឯកំ សមយំ ភក្ខវា រាជកុហោ វិហារតិ
 សីគវេន ។ តេន ទោ បទ សមយេន អនាថបិណ្ឌិតោ
 កហាបតិ រាជកហំ អនុប្បត្តោ ហោតិ តេនចិលេវ ការ-
 ណីយេន ។ អស្សេសំ ទោ អនាថបិណ្ឌិតោ កហាបតិ
 កុត្តោ កាវ លោកេ ឧប្បន្នោតិ នាវវេន ច បទ
 ភក្ខវន្តំ នស្សនាយ ឧបសង្កម្មតុកាហោ ហោតិ ។
 អថទោ អនាថបិណ្ឌិតស្ស កហាបតិស្ស ឯតនហោសិ

យក្សសំយុង្គ សុទ្ធសុត្តន្ត សោត្តិគ្រិះ របស់អនាថិបិណ្ឌិតសោត្តិ

[៣០៦] (បុគ្គលសុខាភារោសថ) ប្រវេណសំប្បា
 កូនកើតហើយ ដេកនៅនាទ្រូង ដែលជាបណ្ឌិត កូនរបស់
 អញ ស្រឡាញ់ធម៌ដ៏ល្អសុទ្ធ របស់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ គ្មាន
 បុគ្គល ច្បងបានសុខស្រួល អញបានឆ្លង់ខ្ពស់ (គ្រូ
 សាសនា) តាំងពីថ្ងៃនេះហើយ តាំងនាឆ្នាំទុក្ខ ក៏ចូរស្តាប់
 អរិយសុទ្ធតាំងឡាយ ដែលអញមិនឯងឃើញហើយចុះ ។

សុទ្ធសុត្តន្ត ទី ៨

[៣០៧] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់គង់នៅ ក្នុង
 សីវើន ទៀបត្រង់រាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង អនាថបិណ្ឌិតកហាបតិ
 បានទៅដល់ត្រង់រាជគ្រឹះ ដោយកិច្ចការមួយ^(១) ។ អនាថបិណ្ឌិត-
 កហាបតិ បានឮដំណឹងថា ព្រះពុទ្ធកើតឡើងហើយក្នុងលោក ក៏មាន
 ប្រាថ្នាដើម្បីចូលទៅជួប ដឹងព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងខណៈនោះឯង ។
 គ្រានោះឯង អនាថបិណ្ឌិតកហាបតិ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា

• កិច្ចការនៃយក្សនិងនេះ សំដៅយកការជួញ ។ អដ្ឋកថា ។

អគារលោ ។ ខា អដ្ឋ ភក្កវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មតុំ
 ឆ្មេងនាយី គារលោ ភក្កវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្ក-
 មិស្សាមីតិ ។ ត្វកតាយ សនិយា និបដ្ឋិ វន្តិយា សុទ្ធំ
 តិក្កតុំ វន្តាសំ បរាភក្កំ មញ្ញមាតោ ។ អដ្ឋខា
 អនាថិយិក្ខានោ កហមតិ យេន សីវមីតាផ្ការំ តេនុប-
 សង្កម្ម ។ អនុស្សា ផ្ការំ វិវិសុ ។

[៣៦២] អដ្ឋខា អនាថិយិក្ខានស្ស កហមតិស្ស

ឧកាស្តា និក្ខមន្តប្ប អាសោតោ អន្តាបាយី អនុតា-
 រោ ចាតុរហាសំ ភយី ចម្ព៌តតុំ លោមហិសោ ឧ-
 នចាទិ ។ តតោ ច បុប និវត្តតុតាមោ អហាសំ ។
 អដ្ឋខា សិវតោ យតោ អន្តាហិតោ សន្តិ អនុស្សាវសិ

វិជ្ជាធរណីយនិក្ខោ វេទិក្ខុចូលទៅក្នុងប្រទេសប្រទេសាន ចាំដល់វិជ្ជា

ស្រុក កាតាអញ្ញនិក្ខោចូលទៅក្នុងប្រទេសប្រទេស ដោយការស្នូ កុំ

ខាន ។ កាលបើសក្កិភាវៈនៅក្នុងក្នុងគុណហើយ ភាវៈក្នុងក្នុងមួយក្រី

ក្រោកឡើង ចាំដល់ ដោយស្មោះចិត្តហើយ ។ គ្រានោះឯង អនា-

ថិល្លាភក្កយាមី កិច្ចលេចកេសិចិត្តា (ទ្វាស្មោន) ។ តួក

អមនុស្ស កំចើកទ្វាឡើយ ។

[៣៦២] គ្រានោះ កាលអនាថិយិក្ខានយាមី កំពុងចេញទៅកំ-

ភិក្ខុ ភក្កិកុំបាត់ទៅ ដឹងកំចើកក្រោកឡើង សេចក្តីយ កក់ស្លុត និង

ការប្រើប្រាស់កំចើកឡើង ។ ភាវៈចង់ស្រឡប់មកកំចើកនាវិញ ។ គ្រានោះ

ឯង យក្សឈ្មោះសិវតៈបំប៉ងខ្លួនបំបង្វែរឃើញ ធ្វើសំឡេងឡើងទ្វា

យកសំយុងស្ប ឥសាន្តស្ប សិរិយត្ថស្ប
 សតិ ហត្ថិ សតិ អស្សា
 សតិ អស្សតិ រោ
 សតិ កញ្ញាសហស្សា ៥^(១)
 អាមុត្តមណិកុណ្ឌលា
 វេកស្ស បដិវត្តហារស្ស
 កលំ ចាក្យន្តិ សោធុសិ
 អភិក្កម កហបតិ
 អភិក្កម កហបតិ
 អភិក្កមនន្ត សេយ្យោ
 រោ បដិក្កមនន្តិ ។

អដថា អនាថដិណ្ឌិកស្ស កហបតិស្ស អទុកា-
 រោ អន្តរាយិ អាណោកោ ចាតុរហាសិ យំ អហោ-
 សិ កយំ ធម្មិតត្ថំ លោមហិសោ សោ បដិប្បស្សន្តិ ។

១ សតិ កញ្ញាសហស្សនិ ចុះចតានិ ៥និច ៖ សហស្សចេ ៥ ស្សំ សុត្តន្ត
 ១០៨ ហំ សតិ កញ្ញាសហស្សនិ សតិសហស្សនិ ហន្តិសតិសហស្សនិ អស្សសតិស-
 ហស្សនិ រោតិ អយាច្ច អថា ។ នតិ ឯកោសតិសហស្សសោ ទីតិគន្ធិ នន្តិកាយិ
 ៥ន្តិ ។

យកសំយុង សុទ្ធស្ប រោតិវេសំសិរិយោ
 ដិវិម្ពយសេន សេរម្ពយសេន រោតិវេសំសិរិយោ
 ម្ពយសេន ឆានតញ្ញាភាគកុណ្ឌល ជាវិភាវិវេសេសេ
 ម្ពយសេន ភិមិន្ទសំវិវិម្ពយចំណិត ខែដំហានម្ពយ
 ដែលរោតិវេសំសិរិយោ ដំបូងម្ពយ ៗ ដង ឡើយ ម្ពយ
 កហបតិ ចូរអោយមានរោតិវេសំសិរិយោ ម្ពយកហបតិ ចូរអោយ
 ឈានរោតិវេសំសិរិយោ កាឈានរោតិវេសំសិរិយោ របស់អ្នកប្រសើរជាង
 ឯការត្រឡប់មកវិញ មិនប្រសើរទេ ។

ត្រាចោង ឆន្ទីកថា ភិក្ខុភិក្ខុន្ត្រាគដ្ឋច្បើន ដល់អត្ថា-

បដិណ្ឌិកសហសិ ចំណិតសេចក្តីយំ ការកកស្ទះ និងការជ្រើកម ក

ស្របម្លាប់ទៅ ។

[៣០៧] ទុតិយម្យំ ទោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស ក-

ហមតំស្ស អាលោកោ អន្តរជាយិ អនុត្តារោ ចាតុ-
ហោសិ ភយំ ធម្មតិកុំ លោមហីសោ ឧទទាមិ ។ កតោ
ន បុន ធម្មតិកុំតាមោ អហោសិ ។ ទុតិយម្យំ ទោ
សិវតោ យក្ខោ អន្តរជាតោ សន្តមទុស្សាវសិ

សតំ ហត្ថំ សតំ អស្សា ។ បេ។

កលំ ចាត្រ្យន្តំ សោឡសិ

អភិក្កម កហមតំ

អភិក្កម កហមតំ

អភិក្កមនន្តំ សេយ្យោ

ទោ បដិក្កមនន្តំ ។

អថទោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស កហមតំស្ស អនុត្តា-
រោ អន្តរជាយិ អាលោកោ ចាតុហោសិ យិ អហោសិ
ភយំ ធម្មតិកុំ លោមហីសោ សោ បដិឃ្លស្សន្តំ ។

[៣០៧] ធម្មតិកុំតាមោ ធម្មតិកុំតាមោ ធម្មតិកុំតាមោ ធម្មតិកុំតាមោ

បិណ្ឌិកហមតិ ចំណែកក្នុង ការកត់ស្តង់ និងការប្រើប្រាស់ កំណត់
ឡើង អស់វិសេសៗទៀត ។ ឯអនាថបិណ្ឌិកហមតិ កំណត់ប្រឡប់
ពីវិសេសៗទៀត ។ សិវតោក្នុងចំណោមធម្មតិកុំ ក៏ធ្វើ
សំឡេងឲ្យឡើង អស់វិសេសៗទៀត

ដ៏មួយសេស មួយសេស ។ បេ។ ក៏មិនដល់ថ្ងៃមួយ

បំណិត នៃជំហានមួយ ដែលនៅបញ្ចប់ចំណែកដប់ប្រាំ

មួយ ។ ដ៏ឡើយ ម្ចាស់ហមតិ ឬអ្នកឈានទៅមុខបុរ

ម្ចាស់ហមតិ ឬអ្នកឈានទៅមុខបុរ ការឈានទៅមុខ

របស់អ្នកប្រសើរជាង ឯការប្រឡប់ថយក្រោយវិញ មិន

ប្រសើរទេ ។

ប្រាថ្នាឯង ធម្មតិកុំតាមោ ធម្មតិកុំតាមោ ធម្មតិកុំតាមោ ធម្មតិកុំតាមោ
បិណ្ឌិកហមតិ ចំណែកក្នុង ការកត់ស្តង់ និងការប្រើប្រាស់ កំណត់
ឡើង ។

[៣០៨] ភត្តិយម្បិ ទោ អនាថមិណ្ឌិកស្ស ភហ-
 បតិស្ស អាណោតោ អន្តរាយិ អន្ធការេ ចាតុរយោ-
 សិ ភយំ ធម្មិកត្ថំ លោមហិសោ ទុនចានំ ។ ភតោ
 ច មុន ធម្មិកុកាខោ អយោសិ ។ ភត្តិយម្បិ ទោ
 សិវតោ យត្តោ អន្តរាយិកោ សន្មមនុស្សវេសំ

សតំ មាត្រំ សតំ អស្សា ។ ថេ ។

កលំ ចាក្កន្តំ សោឡសិ

អភិក្កម ភហបតិ

អភិក្កម ភហបតិ

អភិក្កមនន្តេ សេយ្យោ

ថោ បដិក្កមនន្តំ ។

អថទោ អនាថមិណ្ឌិកស្ស ភហបតិស្ស អន្ធកា-
 រេ អន្តរាយិ អាណោតោ ចាតុរយោសិ យំ អយោសិ
 ភយំ ធម្មិកត្ថំ លោមហិសោ សោ បដិប្បស្សន្តំ ។

[៣០៩] ពន្ធិបាតំវេ ធិនីភីភីកប្រាគដឡើង ផល់អនា-
 ថមិណ្ឌិកភហបតិ ចានំសេចក្តីភយ ការកត់ស្កុត និងការប្រើពេល កំភើត
 ឡើង អស់វារៈចំផងទៀត ។ ឯអនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី កំចង់ក្រឡប់វារៈ
 ចំខាងក្រៅ ។ សំវាយក្បួនប៉ាន់ខ្លួនមិនឲ្យយឺត ធ្វើសំឡេងឲ្យ
 ឮឡើង អស់វារៈចំផងទៀតថា

ធីម្ហូយសេន សេម្ហូយសេន ។ ថេ ។ មិនផល់ថ្ងៃមួយ

ចំណិត ខែដំហានមួយ ដែលគេនៃកន្លងចំណេញដប់ប្រាំ

មួយ ។ ធីវឡើយ ម្ចាស់ភហបតិ ចូរអ្នកឈានទៅមុខចុះ

ម្ចាស់ភហបតិ ចូរអ្នកឈានទៅមុខចុះ ការឈានទៅមុខ

ចេសំអ្នកប្រសើរជាង ឯការក្រឡប់វេយក្រោយវិញ មិន

ប្រសើរទេ ។

ត្រាតាឯង ធិនីបាតំវេ ពន្ធិភីភីកប្រាគដឡើង ផល់អនា-
 ថមិណ្ឌិកភហបតិ ចានំសេចក្តីភយ ការកត់ស្កុត និងការប្រើពេល កំស្លាប់
 រម្ងាប់វេ ។

(៣០៤) អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ យេន

សិកវង្គំ កេតុចសង្កម្ពំ ។ កេន ទោ មន សមយេន កកវំ

ភត្តិយា ធម្មសសមយេ ធម្មដ្ឋាយ អន្លោកាសេ ចង្កៀមតិ។

អន្តសា ទោ កកវំ អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតិ ទូរោ

វំ អាគម្ពន្តំ ជិស្វាន ចង្កៀមា ឱរេហិត្វា មញ្ញត្តេ អាសនេ

និសីទិ ។ និសង្កំ ទោ កកវំ អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតិ

ឯតន្តរោច ឯហិ សុត្តត្ថាទិ ។ អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ

កហមតិ ធានេន មី កកវំ អាសមតិកិ កត្តេវ កកវំ តោ

ចានេសុ សិវសា និចតិក្វា កកវង្គំ ឯតន្តរោច កក្ខិ

កត្តេ កកវំ សុទំ វសិត្តាទិ(១) ។

១ ឱ. សុទំ អសយិត្តាទិ ។

(៣០៥) គ្រាវនារង្គិ អនាថបិណ្ឌិកេហមតិ ចូលទៅឯសិកវង្គំ ។

កំសម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តើចង្កៀម ក្នុងបច្ចុប្បន្ន

នៃពេល ទៅចង្កៀមក្នុងទីកាលស្រឡះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ បាន

ទតឃើញអនាថបិណ្ឌិកេហមតិ កំពុងមកដល់ចម្ងាយ លុះទតឃើញ

ហើយ ទ្រង់ចុះអំពីចង្កៀមមកគង់លើកាលនេះ ដែលគេក្រាលថ្វាយ ។

លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ហើយ ក៏ត្រាស់ហៅអនាថបិណ្ឌិកេ

ហមតិ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សុត្ត ចូរមកបត់កាយ ។ រើបអនាថ

បិណ្ឌិកេហមតិ ឧទក្សល់ទៀបបុរា នៃព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីនោះ

ដោយគង់ថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅអញចំណង ក៏ត្រាប

បង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បត់ត្រឡប់គង់ដល់ទីនេះ

ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅជាសុខទេ ។

យព្វសំបុត្រស្ស បរិមសុត្តាសូត្រ សុត្តាភិក្ខុនិយា ធម្មសេតិ

(៣១០) សព្វថា វេ សុខំ សេតិ

ត្រាឃ្មុណោ បរិវិទិត្តោ

យោ ន លីឡតិ កាមេសុ

សីតក្ខតោ វិរុបដិ

សត្វា អាសត្តិយោ ធនត្វា

វិនេយ្យ ហនយេ នវំ

ឧបសន្នោ សុខំ សេតិ

សន្តិ ចម្បយ្យ ចេតសាតិ ។

និវម៌្ម បរិមសុត្តាសូត្រ

(៣១១) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជកថោ វិហរេតិ
វេជ្ជវេន កាលទ្ធតេចិវាមេ ។ តេន វេទា បន សមយេន
សុត្តា ភិក្ខុនំ មហាតិយា បរិសាយ បរិវត្តា ធម្មំ
នេសេតិ ។

(៣១២) វេទោ សុត្តាយ ភិក្ខុនិយា អភិប្ប-
សន្នោ យត្វោ រាជកថោ វចិត្តាយ វចិតំ សិដ្ឋាដ-
កោន សិដ្ឋាដកំ ឧបសន្តិមិត្វា តាយំ វេលាយំ ននា
កថាយោ អកាសំ

យព្វសំបុត្រ សុត្តាសូត្រ សុត្តាភិក្ខុនិយា ធម្មសេតិ

(៣១៣) ព្រះគន្ធិត្រាស់ថា បុគ្គលជាអ្នកចម្លងកំចង់បាច

វលេកំកិលេស វេទនីដេកជាសុខសព្វកាល បុគ្គលណាមាន

សេចក្តីត្រជាក់ត្រជុំ ឥតមានទប់ឥតកិលេស កាន់ចង់កល្យាណ

ទាំងអស់ បន្ទាប់ពីសេចក្តីត្រជាក់ត្រជុំ ក្នុងហ្វូងយ មិន

បានប្រឡាក់ ក្នុងកាមទាំងឡាយ ចុកលះឆាន វេទនីដេក

ខ្លួនសេចក្តីរម្ងាប់កិលេសដោយឆិត មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ចេក

នៅជាសុខ ។

បរិមសុត្តាសូត្រ ទី ៩

(៣១៤) សម័យមួយ ព្រះនាងព្រះតោ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
វេជ្ជវេន ពាកលទ្ធតេចិវស្ថាន ទៀចក្រដកជ្រៃ ។ ក៏សម័យនោះឯង
ភិក្ខុនិយាយសុត្តា បានបរិសេទច្រើនចោមកេម កំពុងសំដែងធម៌ ។

(៣១៥) គ្រានោះឯង យក្សមានសេចក្តីជ្រេថ្លាព្រៃភោគ បំពាន
សុត្តាភិក្ខុនំ កំចេញពីច្រកមួយ ចូលទៅកាន់ប្រកមួយ ចេញពីផ្លូវ
ត្រូវឡើងកែងមួយ ចូលទៅកាន់ផ្លូវត្រូវឡើងកែងមួយ ក្នុងក្រុងជ្រៃ
ហើយគោលគាត់ទាំងនេះ ក្នុងវេលានោះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិវដ្តោ
 កំច្ច កាតា វជគហោ មទុស្សា
 មទុប័តា^(១) សេយវេ
 យេ សុត្តំ ន បយេវាសន្តិ
 ទេសន្តិ អមតំ បទំ
 តញ្ច បទ អប្បនិរទិយំ
 អសេននកាលោជរំ
 មិវន្តិ មញ្ញោ សប្បញ្ញា
 វលាហកមិវ ចន្ទគូតំ ។

ទុតិយសុក្កាស្ត្រ

[៣១៧] ដកំ សមយំ កកក វជគហោ វិហរតិ
 វេជ្ជវនំ កលំច្ច ភនិកមេ ។ ភេន ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាករេ ទុច្ចាសតោ សុត្តាយ កិក្ខុនិយា
 កោជនី អនាសំ ។

[៣១៨] អថេទា សុត្តាយ កិក្ខុនិយា អភិច្ឆ-
 សង្ខោ យេក្ខា វជគហោ វជគាយ វជកំ សិដ្ឋាដ-
 តេន សិដ្ឋាដកំ ឧបសន្តិមិកា នាយំ វេលាយំ វមំ
 តានំ អនាសំ

• ១. មទុប័តា អន្លូប យេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិវដ្តោ

ពួកមនុស្សក្នុងក្រុងកម្រើះ ធ្វើអ្វីដល់អញ ពួកវជគហោ
 មិនចូលទៅជិតស្នាក់ក្នុង ដែលកំពុងសំដែងនូវទុក្ខយថា
 ត្រៀមដល់ប្រារព្ធពាន ឈ្មោះកមកៈ (ដូចគ្នាដូចគ្នា) ដូចជា
 បុគ្គលធិកវិកយ៉ាងហើយដេក ពួកបុគ្គលមានប្រាថ្នា ចាក់
 ដូចជាប្រេងកន្ទុះអមតនិព្វាននោះ ដែលជាធម៌មិនចូរបាន
 ចង់ចោល មានទុក្ខជាសេដ្ឋនិព្វានយូរ ដូចជាអ្នកដំណើរ
 ជីកទឹក ដែលហូរច្រាស់មកភ័យនោះភព ។

ទុតិយសុក្កាស្ត្រ ទី ១០

[៣១១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 វេជ្ជវនំ ជាកលន្តកន្លែងស្នាក់ ទៀបក្រុងកម្រើះ ។ កិសម័យនោះឯង
 មានទុក្ខសក្ការៈ ព្រះមានភោគដល់ស្នាក់ក្នុង ។

[៣១២] ព្រះនោះឯង យក្សមានរូបចក្ខុជ្រៅពេក ចំពោះ
 ស្នាក់ក្នុង កំដៅចេញច្រកមួយ ចូលទៅកាន់ច្រកមួយ ចេញពីម្លូ
 ត្រូវឡើងក្នុងមួយ ចូលទៅកាន់ម្លូត្រូវឡើងក្នុងមួយ ក្នុងក្រុងកម្រើះ
 ហើយគោលគាត់នេះ ក្នុងវិហារនោះថា

ឈ្មោះឈ្មួញ បីកន្លះ ចំណែក
 បុត្រ រត មសវ ពហ្ម
 សប្បញ្ញា វតាយមុខាសកោ
 យោ សុត្តាយ អនាសិ កោជន៍
 សព្វកន្លែង វិញ្ញុត្ត យាតិ ។

ឯកទស្សបំ បីវស្សត្ថំ

(៣០៥) ឯក សមយំ កកក កជគហោ វិហារតំ
 វេទ្យុនេកលទ្ធៈ វិហារេ ។ កេន ទោ មន សមយេន
 អញ្ញាតោ វតាយសកោ ជីកយ កក្កុនយា ចីវរ អនាសិ ។

(៣០៦) អជទោ ជីកយ កក្កុនយា អកិច្ចសន្តោ
 យត្ថោ កជគហោ វិហារេ ។ មន សមយេន
 សិដ្ឋជកំ ឧបសង្ករិតោ អនាសិ វេលាយំ កមំ កាជំ
 អនាសិ

បុត្រ រត មសវ ពហ្ម
 សប្បញ្ញា វតាយមុខាសកោ
 យោ ចីកយ អនាសិ ចីវរ
 សព្វកន្លែង វិញ្ញុត្ត យាតិ ។

ឈ្មោះឈ្មួញ បីកន្លះ ចំណែក

វេទ្យុនេកលទ្ធៈ វិហារេ ។ កេន ទោ មន សមយេន
 អញ្ញាតោ វតាយសកោ ជីកយ កក្កុនយា ចីវរ អនាសិ ។
 យោ សុត្តាយ អនាសិ កោជន៍
 សព្វកន្លែង វិញ្ញុត្ត យាតិ ។

បីកស្សត្ថ ទី ១

[៣០៧] សមយេន ប្រទានប្រភាគ ទ្រង់នឹងទៅ ក្នុងវត្ត
 វេទ្យុនេកលទ្ធៈ វិហារេ ។ កេន ទោ មន សមយេន
 អញ្ញាតោ វតាយសកោ ជីកយ កក្កុនយា ចីវរ អនាសិ ។

[៣០៨] ប្រទានប្រភាគ យក្សានេកលទ្ធៈ វិហារេ ។ កេន ទោ មន
 សមយេន អញ្ញាតោ វតាយសកោ ជីកយ កក្កុនយា ចីវរ អនាសិ ។
 យោ សុត្តាយ អនាសិ កោជន៍
 សព្វកន្លែង វិញ្ញុត្ត យាតិ ។

វេទ្យុនេកលទ្ធៈ វិហារេ ។ កេន ទោ មន សមយេន
 អញ្ញាតោ វតាយសកោ ជីកយ កក្កុនយា ចីវរ អនាសិ ។
 យោ សុត្តាយ អនាសិ កោជន៍
 សព្វកន្លែង វិញ្ញុត្ត យាតិ ។

ទ្វាទសមិ អាឡារិកសុត្តំ

[៣១៧] ឯវេយ្យា សុតិ ។ ឯកំ សមយំ កកក
 អាឡារិយំ វិហារិ អាឡារិកសុត្តំ យក្ខាឡ កវិទ ។
 អដទា អាឡារិកោ យក្ខោ យេន កកក តេ-
 ឡុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភក្ខុន្តំ ឯតទរោច ឯត្ថម
 សមណាតិ ។ សាធាវុសាតិ កកក ឯត្ថម ។ ចរិស
 សមណាតិ ។ សាធាវុសាតិ កកក ចារិស ។ ឡុតិ-
 យម្បិ ទោ អាឡារិកោ យក្ខោ កកកន្តំ ឯតទរោច
 ឯត្ថម សមណាតិ ។ សាធាវុសាតិ កកក ឯត្ថម ។
 ចរិស សមណាតិ ។ សាធាវុសាតិ កកក ចារិស ។
 តតិយម្បិ ទោ អាឡារិកោ យក្ខោ កកកន្តំ ឯតទរោច

អាឡារិកសុត្តំ ទី ១២

[៣១៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងលំនៅ របស់យក្ខ ឈ្មោះអាឡារិកៈ ក្នុងដែនអាឡារិ ។
 ព្រះមានឯង អាឡារិកយក្ខ ទទួលទៅវាព្រះមានព្រះភាគ លុះទទួល
 ទៅដល់ហើយ ទើបទោលនឹងព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បតិត្រ
 សមណៈ ចូរលាភចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទទួលថា ម្ចាស់កា-
 វុសា ប្រកែហើយ ដូច្នេះ ក៏ស្តេចចេញទៅ ។ អាឡារិកយក្ខ ពោល
 ថា ម្ចាស់សមណៈ ចូរលាភចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទទួល
 ថា ម្ចាស់កាវុសា ប្រកែហើយ ដូច្នេះ ក៏ស្តេចចូលមកវិញ ។ អាឡា-
 រិកយក្ខ បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ អស់រំពេចផងថា
 ម្ចាស់សមណៈ ចូរលាភចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទទួលថា
 ម្ចាស់កាវុសា ប្រកែហើយ ដូច្នេះ ក៏ចេញទៅ ។ អាឡារិកយក្ខ
 ពោលថា ម្ចាស់សមណៈ ចូរលាភចូលមកវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទទួលថា ម្ចាស់កាវុសា ប្រកែហើយ ដូច្នេះ ក៏ចូលមកវិញ ។ អាឡា-
 រិកយក្ខ បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ ជាន់របបផងថា

ធិក្ខម សមណាតិ ។ សាធាវសោតិ កកក ធិក្ខមិ ។
ចរិស សមណាតិ ។ សាធាវសោតិ កកក ចារិសិ ។

[៣១៨] ចក្កត្ថម្យំ ទោ កាឡវកោ យេត្តោ ក.
កវុត្តំ ឯកទេវិទ ធិក្ខម សមណាតិ ។ ទ ទ្វាហំ
កាវុសោ ធិក្ខមិស្សមិ យេត្តោ កាវុសំយំ តំ ក-
រោហិតំ ។ មញ្ញំ តំ សមណ មុច្ឆិស្សមិ សេ មេ
ទ ក្យាការិស្សសំ ចិត្តំ ក កេ ទិមិស្សមិ មានយំ
ក កេ ជាសេស្សមិ ចានេសុ ក កហេត្វា ចារ-
កត្តាយ ទិមិស្សមិ ។ ទ ទ្វាហត្ថំ កាវុសោ មស្សមិ
សនេវកោ លោកោ សហវកោ សប្រាជ្ញកោ សស្ស-
មណាស្រាហ្មណិយោ មជ្ជាយ សនេវមនុស្សាយ យោ
មេ ចិត្តំ ក ទិមេយ្យ មានយំ ក ជាសេយ្យ ចានេសុ
ក កហេត្វា ចារកត្តាយ ទិ មេយ្យ អមិទ អំ កាវុសោ
មុច្ឆិ យនាកាត្ថសីតិ ។

ខ្នាសសមណៈ ចូរលោកចេញទៅវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទទួលថា
ខ្នាសកាវុសោ ប្រកែកហើយ ដូច្នេះ ក៏ស្តេចចេញទៅ ។ កាឡវកយក្ស
នោលថា ខ្នាសសមណៈ ចូរលោកចូលមកវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទទួលថា ខ្នាសកាវុសោ ច្រវែកហើយ ដូច្នេះ ក៏ទ្រង់ចូលមកវិញ ។

[៣១៩] កាឡវកយក្ស បាននោលទ័ងព្រះមានព្រះភាគ គស់
វារៈ ២ ដងទៀតថា ខ្នាសសមណៈ ចូរលោកចេញទៅវិញ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្នាសកាវុសោ កថាគតទ័ងមិនចេញទៅទេ កិច្ច
ណាអ្នកឯងស្រូបធ្វើ ចូរអ្នកឯងធ្វើកិច្ចនោះចុះ ។ ខ្នាសសមណៈ ខ្ញុំទ័ង
ស្មូរប្រសាទនោះលោក បើលោកមិនដឹងប្រសាទនោះ ខ្ញុំទ័ងចង្អុលក៏ចិត្ត
លោក ឮនោះចូរច្បាំងចេញលោក កុំនោះលោក ខ្ញុំទ័ងចាត់ដឹងលោក
ចោទទៅ ក្នុងត្រើយទាំងនាយនៃទន្លេនាង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់
ថា ខ្នាសកាវុសោ ចូរលោក មន្យក៏ចិត្តកថាគត ឮនោះចូរច្បាំង ឬក៏
ចាត់ដឹងត្រើយទៅ ក្នុងត្រើយទាំងនាយនៃទន្លេនាង កថាគត មិនដែល
ឃើញចូរលោកនោះ ក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក ចារលោក
ព្រហ្មលោក ទ័ងពន្ធកសត្វ ព្រមទាំងសមណាស្រាហ្មណំ ព្រមទាំង
មនុស្សជាសម្បត្តិទេព ទ័ងមនុស្សដ៏សេស ខ្នាសកាវុសោ បើដូច្នេះ ចូរ
អ្នកឯងស្មូរប្រសា ដែលអ្នកឯងប៉ុនប៉ងសួរចុះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាសិទ្ធ

- [៣១៩] កើស្វន វិទ្ចំ បុរិសស្ស សេដ្ឋំ
កើសុ សុចិណ្ឌំ សុមហាហតិ
កើសុ ហវេ សាធុតិ រសានំ
កដំ ជីវំ ជីវិតមាហុ សេដ្ឋន្តំ ។
- [៣២០] សទ្ធិន វិទ្ចំ បុរិសស្ស សេដ្ឋំ
នម្មា សុចិណ្ឌា សុមហាហតិ
សទ្ធិ ហវេ សាធុតិ រសានំ
មញ្ញាជីវំ ជីវិតមាហុ សេដ្ឋន្តំ ។
- [៣២១] កដំសុ តរតិ ឱយិ
កដំសុ តរតិ អណ្ណំ
កដំសុ ធុក្ខមទ្វតិ
កដំសុ បរិសុជ្ឈតិ ។
- [៣២២] សទ្ធាយ តរតិ ឱយិ
អប្បនាធន អណ្ណំ
វិរិយេន ធុក្ខមទ្វតិ
មញ្ញាយ បរិសុជ្ឈតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាសិទ្ធ

- [៣១៩] កត្យវាយស្ស សូចំ ភិច្ចំ ជាទ្រព្យប្រសើរ
ចេសំបុរសក្នុងលោកាន ភិច្ចំ ដែលបុគ្គលសន្សំដោយ
ប្រពៃហើយ ជាសេចក្តីសុខមកឱ្យ ចេសំភិ ដែលមានស
ទ្ធាន្ត វិសេសជាងសេចក្តីទ្វាយ ពួកអនុក្រាជ្យការលា
បុគ្គលដែលរស់នៅដូចម្តេច ឈ្មោះថាសំរៅប្រសើរ ។
- [៣២០] ប្រាជ្ញត្រាស់ថា សទ្ធាជាទ្រព្យប្រសើរ ចេសំ
បុរសក្នុងលោកាន សុចតិកចំដែលបុគ្គលសន្សំដោយប្រ
ពៃ តែងនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ កត្យវិកថាសេចក្តីនាំវិសេស
ជាងសេចក្តីទ្វាយ ពួកអនុក្រាជ្យការលា បុគ្គលដែល
រស់នៅដោយប្រាជ្ញ ឈ្មោះថាសំរៅប្រសើរ ។
- [៣២១] វុ បុគ្គលទ្រង់អន្ទង់បាន ដោយភិច្ចំ ទ្រង់
សមុទ្របាន ដោយភិ បុគ្គលកន្លងសេចក្តីទុក្ខបាន ដោយភិ
បរិសុទ្ធាន ដោយភិ ។
- [៣២២] វុ បុគ្គលទ្រង់អន្ទង់បាន ដោយសទ្ធា ទ្រង់
សមុទ្របាន ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ កន្លងសេចក្តីទុក្ខបាន
ដោយសេចក្តីព្យាយាម បរិសុទ្ធាន ដោយប្រាជ្ញ ។

យកសំឡេង ក្នុងសំឡេង ច្បាញក្នុងសំឡេង

(៣២៣) កង់ស៊ុ លកតេ បញ្ជី
 កង់ស៊ុ វិទ្យុតេ ឆន្ទ
 កង់ស៊ុ កំភ្លឺ បញ្ជីតិ
 កង់ ម៉ត្តាធិ កង់តិ
 អស្មា លោកា បរិ លោកា
 កង់ បេឡ ឆ លោកាតិ ។

(៣២៤) សទ្ធមាថា អរហន្ត
 ធម្មិ ធម្មិធម្មិយា
 សុស្ស័យ លកតេ បញ្ជី
 អប្បមត្តោ វិទ្យុតេ លោកា
 បដិវត្តកា ធម្មា
 ឧដ្ឋាតា វិទ្យុតេ ឆន្ទ
 សទ្ធមា កំភ្លឺ បញ្ជីតិ
 ឆន្ទ ម៉ត្តាធិ កង់តិ(១)
 យស្សេតេ ធម្មា ធម្មា
 សទ្ធស្ស យស្សេតេ

១ ឧ.ច. អស្មា លោកា បរិ លោកា ឆ យក្ខ ឆ លោកា ។

យកសំឡេង ក្នុងសំឡេង ច្បាញក្នុងសំឡេង

(៣២៥) ១. បុគ្គលបានប្រាជ្ញាដោយអ្វី បានទ្រព្យ
 ដោយអ្វី ដល់នូវសេចក្តីសរសើរដោយអ្វី ធន់ក្នុងចិត្ត
 បានដោយអ្វី បុគ្គលនរណាខ្លះ ទៅកាន់លោកាធិបុរ
 មិនសោកសៅ ក្នុងលោកាធិបុរ ដោយអ្វី ។

(៣២៦) ២. បុគ្គលធ្វើធម៌បដិសន្ធិអនាមិកាធម៌ក្នុង
 វេទន្តប្រព្រឹត្តិភាវី ដើម្បីដល់ព្រះនិព្វាន បុគ្គលបានប្រាជ្ញា
 មិនប្រធាន កាលស្តាប់ដោយប្រវត្តិ វេទន្តបានប្រាជ្ញា
 បុគ្គលបានការងារសេចក្តីសោកសៅ ធម៌បុរៈ (មិនទំលាក់
 ចោល) ជាអកុសល វេទន្តបានប្រាជ្ញា បុគ្គលដល់នូវសេចក្តី
 សរសើរដោយសច្ចៈ បុគ្គលក្នុងចិត្ត វេទន្តធន់ក្នុងចិត្តបាន
 បុគ្គលដែលមានសច្ចាប្រវត្តិផ្ទះ ក្រៅចោលមិន ប្រការនេះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទោ

សត្វំ នរោ ជីតិ ចារោ

ស វេ ចេត្ត ធន សោធនិ

ឥន្ទ្រ^(១) អត្តោចិ បុជ្ជស្ស

បុជ្ជ សមណាត្រាហ្មណោ

យនិ សទ្ធា នមា ចារោ

ទន្ស្ស ភិយ្យោធន វិជ្ជតីតំ ។

(៣២៩) កថំ ទុកាធិ បុជ្ជយ្យំ

បុជ្ជ សមណាត្រាហ្មណោ

យោហិ អជ្ជ បជាធាមិ

យោ អត្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធិកោ

អត្តាយ វត មេ បុត្តោ

វាសាយាធិវិមាភមា

យោហិ អជ្ជ បជាធាមិ

យត្ថ និព្វំ មហាបូសិ

• ឧ.វ. ឥន្ទ្រ សោតា បរិ លោក ២៧ ធម្មនុសោធនំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទោ

គី សច្ចៈ (ឆាក្យភិក) ១ ឧមៈ (ការទូន្មាន) ១ ជីតិ (សេចក្តី

អត់ធ្ម) ១ ចារៈ (ការបញ្ចូល) ១ វេទនិមិទសោកាលក្កុត

សោកភាវមុខដោយភិក បើដូច្នោះ ចូរអ្នកសួរពួកសមណ-

ត្រាហ្មណ៍ទៀតឱ្យច្រើនគ្នាចុះ ព្រងឆាននមណក្កុតសោក

នេះ វិសេសជាង សច្ចៈ ឧមៈ ចារៈ ទន្ធិ ទៅទៀត ។

(៣២៩) ឡា ក្នុងវេលានេះ ខ្ញុំនឹងសួរពួកសមណ-

ត្រាហ្មណ៍ច្រើនគ្នាដូចម្តេចបាន (ត្រាស់) ខ្ញុំច្រើនតែនឹងដឹងប្រ-

យោជន៍ក្នុងចរសោកក្កុតវិជ្ជានេះ ដោយសារព្រះពុទ្ធស្តេចមក

នឹងក្នុងវិជ្ជានុក្ខវិជ្ជាប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំច្រើនតែនឹងដឹងក្នុង

វិជ្ជានេះថា វានឹងដល់គេឱ្យចំពោះបុគ្គលណា វានឹងដល់ច្រើន

យកសំយុង្គស្នូ អាឡាវត្ថុ ឧប្បាទ្គំ
 លោ អហំ វិចិត្រស្នូមិ
 កាតា កាមិ បុរា បុរិ
 ធម្មស្សហោ ឧប្បាទ្គំ
 ធម្មស្ស ច សុធម្មតន្តិ ។

យកសំយុង្គ សមន្តំ ។

តស្សប្បាទ្គំ

ឥន្ទកោ សក្កស្វច្ច(១) ច
 មណិកតោ ច សាទុ ច
 បិយង្គរមុទ្ធសុ
 សុនតោ ច ទ្វេ សុត្តា ជីវ
 អាឡាវតោ ឆ្នាធនាតិ ។

១ ១. ឥន្ទកោ សក្កធនាមា ច ។

យកសំយុង្គ អាឡាវត្ថុ ឧប្បាទ្គំនៃយកសំយុង្គនោះ

ខ្ញុំនឹងចេញពីស្រុកមួយ ទៅស្រុកមួយ ចេញពីបុរីមួយ ទៅ
 បុរីមួយ ឧបស្សាទ្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធផង ព្រះធម៌ដ៏ច្រើនស្មើផង ។

.ចប់ យកសំយុង្គ ។

ឧប្បាទ្គំនៃយកសំយុង្គនោះ គឺ

សូត្រមាន ១២ គឺ ឥន្ទកសូត្រ ១ សក្កសូត្រ ១ ស្វច្ចលោម-
 សូត្រ ១ មណិកតសូត្រ ១ សាទុសូត្រ ១ បិយង្គរសូត្រ ១
 មុទ្ធសុត្រ ១ សុទ្ធសូត្រ ១ សុត្តសូត្រ ២ ជីវសូត្រ ១
 អាឡាវតសូត្រ ១ ។

សក្កសំយត្តំ

បឋមំ សុរិយសុត្តំ

[៣២២] ឯវច្ឆេ សុត្តំ ។ ឯតំ សមយំ ភគ-
វា សាវត្ថិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថថិស្វាភាស្ស-
អាណមេ ។ តត្រ ទោ ភព្វេ ភិក្ខុ ឧទេស្ថេ ភិក្ខុ-
វេតិ ។ ឧទេស្ថេ តេ ភិក្ខុ ភវេតោ បច្ចុស្សេស្សី ។

[៣២៣] ភគវា ឯតទេវេន ភ្លុតបុទ្ធំ ភិក្ខុវេ អ-
សុរា ទេវេ អភិយេសុ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ សន្តោ ទេវា-
នមិទ្ធោ សុរិយេ ទេវបុត្តំ អាមន្តេសិ ឯតេ តាត សុរិយេ អ-
សុរា ទេវេ អភិយេន្តិ តច្ច តាត សុរិយេ អសុរេ បច្ចុយ្យា-
ហិតិ ។ ឯវិ ភទ្កន្តវាតិ ទោ ភិក្ខុវេ សុរិយេ ទេវបុត្តោ
សន្តោ សុរេវេន ទេវនិទ្ធុស្ស បដិស្សត្វា បមាជំ អាចារេសិ ។

សក្កសំយត្ត

សុរិយស្វត្រ ទី ១

[៣២២] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះបាទ
ព្រះរោគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថថិស្វាភាស្ស
ទៀចក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះបាទព្រះរោគ ទ្រង់ក្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ក្នុងភិក្ខុនោះ ទទួលស្តាប់
ព្រះពុទ្ធមីកាព្រះបាទព្រះរោគថា ចក្រព្រះគង្គិចិចិវិច ។

[៣២៣] ព្រះបាទព្រះរោគ ទ្រង់ក្រាស់ យ៉ាងនេះថា ខ្ញាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយមក ទានពួកអសុរា ច្បងឯកឆ្នាំឯកឆ្នាំ
ទៅវា ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាន់នោះឯង សក្កុទៅក្រដ ដំរីដំរី
ភ្លុតទៅវា បានហៅទៅច្បងនោះសុរិយមកថា ខ្ញាលចាសុរិយ ក្នុង
អសុរាទាំងនោះ ច្បងឯកឆ្នាំឯកឆ្នាំទៅវា ខ្ញាលចាសុរិយ ចូរអ្នកទៅវាវា
នឹងពួកអសុរានោះ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុរិយទៅច្បង ទទួលទៅ
ចញ្ជា របស់សក្កុទៅក្រដ ដំរីដំរីទៅវាទាំងឡាយថា ព្រះករុណាថ្ងៃ
វិសេស យ៉ាងនេះហើយ ក៏ធ្វើពួកអសុរា ឱ្យដល់ខ្ញុំសេចក្តីប្រទាន ។

សន្តសំយុត្តស្ស សុរិយុត្ត សក្កវេទនំ

ធុតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវាធម៌ន្ទោ សុរិ-
 ទេវបុត្តំ អាមន្តេសំ ឯតេ កាត សុរិ អសុវា ទេវេ
 អភិយន្ត កន្ធិ កាត សុរិ អសុវេ បច្ចុយ្យហិតិ ។ ឯវិ
 កន្ធិន្ត ភិ ទោ ភិក្ខុវេ សុរិវេ ទេវបុត្តោ សក្កស្ស ទេ-
 វាធម៌ន្ទស្ស បដិស្សត្វា ធុតិយម្យំ បមាទំ អាចាទេសំ ។
 ធុតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវាធម៌ន្ទោ សុរិ-
 ទេវបុត្តំ អាមន្តេសំ ឯតេ កាត សុរិ អសុវា ទេវេ អ-
 ភិយន្ត កន្ធិ កាត សុរិ អសុវេ បច្ចុយ្យហិតិ ។ ឯវិ
 កន្ធិន្ត ភិ ទោ ភិក្ខុវេ សុរិវេ ទេវបុត្តោ សក្កស្ស ទេ-
 វាធម៌ន្ទស្ស បដិស្សត្វា ធុតិយម្យំ បមាទំ អាចាទេសំ ។

[៣២៨] អដ្ឋទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវាធម៌ន្ទោ សុរិ-
 ទេវបុត្តំ កាតាយ អដ្ឋភាសំ

- អនុដ្ឋហិ អវាយាមំ
- សុទំ យក្រាជិតន្ទតិ
- សុរិ កត្វ កថាហិ
- ឯព្វ កត្វេវ ជាបយាតិ ។

សន្តសំយុត្ត សុរិយុត្ត កាស្យប្បនេត្រ

ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សក្កវេរាជ ជាដំបូងពួកទេវតា បានហៅសុរិ-
 ទេវបុត្តមកអស់ព្រះ២៨ ជឿតថា ម្នាលសុរិះ ពួកអស្មាចាំនិទ្ធិ៖ ច្បាប់
 កត្តាទីនិព្វានទេវតា ម្នាលសុរិះ ចូរគ្រោះទៅកត្តាទីនិព្វានអស្មាចុះ ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សុរិះទេវបុត្ត ទទួលទៅបញ្ជា ចេសសក្កវេរាជ
 ជាដំបូងពួកទេវតាថា ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស យ៉ាងនេះហើយ ក៏ធ្វើពួក
 អស្មាឱ្យដល់ខ្លួនសេចក្តីប្រថាទ អស់ព្រះ២៨ ជឿ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 សក្កវេរាជ ជាដំបូងពួកទេវតា បានហៅសុរិះទេវបុត្តមកអស់ព្រះ២៨
 ជឿតថា ម្នាលសុរិះ ពួកអស្មាចាំនិទ្ធិ៖ ច្បាប់កត្តាទីនិព្វានទេវតា
 ម្នាលសុរិះ ចូរគ្រោះទៅកត្តាទីនិព្វានអស្មាចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 សុរិះទេវបុត្ត ទទួលទៅបញ្ជា ចេសសក្កវេរាជ ជាដំបូងពួកទេវតាថា
 ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស យ៉ាងនេះហើយ ក៏ធ្វើពួកអស្មា ឱ្យដល់ខ្លួនសេចក្តី
 ប្រថាទ អស់ព្រះ២៨ ជឿត ។

[៣២៩] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រះនោះឯង សក្កវេរាជ ជាដំ
 បូងពួកទេវតា បានកាលសាច់នឹងសុរិះទេវបុត្តថា
 ចក្កស កាលមិនកស្វី មិនព្យាយាមទេ តែនិព្វានសេចក្តី
 សុទ្ធ ក្នុងទីណា ម្នាលសុរិះ ចូរគ្រោះទៅក្នុងទីនោះចុះ
 ចូរគ្រោះធ្វើអញ្ចឱ្យដល់ ក្នុងទីនោះផង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទ្យោ

[៣២៩] អលស្វាយិ^(១) អនុដ្ឋាតា
 ឧ ច កំប្បាចិ កាវយេ
 សព្វកាឧសមិទ្ធិស្ស
 តម្មេ សក្ក វិ ធិសាតិ ។

[៣៣០] យត្ថាលសោ អនុដ្ឋាតា
 អនុត្តសុខមេធនំ
 សុវិរ តត្ថ កប្បាហំ
 ឧព្វ តត្ថេវ ចាបយាតិ ។

[៣៣១] អកម្មបា នេវសេដ្ឋ
 សក្ក វិន្ទេម្ម យំ សុទ្ធំ
 អសោតំ អនុចាយាសំ
 តម្មេ សក្ក វិ ធិសាតិ ។

១ ឧ. អលស្ស។ ឧ. អលស្ស។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្យោ

[៣២៩] សុវិរទៅបុគ្គ ទូលថា បុគ្គលខ្ចីលច្រមុស
 ជាតិកម្មនស្ស មិនធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើ តែជាអ្នក
 សម្រេច ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់ចំណូក បរិក្រសក្កទៅរាជ
 សូមព្រះវង្សទ្រង់បង្ហាញ ខ្ញុំក៏ខ្វែងដីប្រសើរនោះ ដល់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

[៣៣០] សក្កទៅរាជព្រាស់ថា បុគ្គលខ្ចីលច្រមុស ជា
 អ្នកមិនស្និ ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ដោយចំណែកមួយ
 ក្នុងវិណា ម្ចាស់សុវិរ ចូរអ្នកទៅ ក្នុងទីនោះចុះ ចូរអ្នក
 ធ្វើអញ្សឱ្យដល់ ក្នុងទីនោះផង ។

[៣៣១] សុវិរទៅបុគ្គ ទូលថា បរិក្រសក្កទៅរាជដ៏ប្រសើរ
 ជាតិកម្មនស្ស យើងបានសេចក្តីសុខណា ដោយមិនបាច់
 ធ្វើការណា បរិក្រសក្កទៅរាជ សូមព្រះវង្សទ្រង់បង្ហាញសេចក្តីសុខ
 ដ៏ប្រសើរ ដែលមិនមានសាពសៅ មិនខានសេចក្តី
 ចាត់តាំងក្នុងលំដាប់នោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គផង ។

កកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កន្តេតិ តេ
ភិក្ខុ កកវតោ បទ្បស្សនំ ។

[៣៣៨] កកវា ឯតនោវាច ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុវេ អសុក
នេវេ អភិយេសុ ។ អថេវា ភិក្ខុវេ សក្កោ នេវាធម៌ន្ទ
សុសិមី នេវបុត្តិ អាមន្តេសិ ឯតេ តាត សុសិម អសុក
នេវេ អភិយន្តិ កច្ច តាត សុសិម អសុវេ បទ្បយ្យវេតិ ។
ឯវំ កន្តេតិ ទោ ភិក្ខុវេ សុសិមោ នេវបុត្តោ សក្កស្ស
នេវាធម៌ន្ទស្ស បដិស្សុត្វា បមាជំ អាចារេសិ ។ ទុតិ-
យម្បិទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ នេវាធម៌ន្ទ សុសិមី នេវបុត្តិ
អាមន្តេសិ ។ ថេវ ទុតិយម្បិ បមាជំ អាចារេសិ ។

ព្រះបាទប្រាសាទ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ច្បាប់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធមីកា របស់ព្រះបាទប្រាសាទ
ថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[៣៣៩] ព្រះបាទប្រាសាទ ទ្រង់ត្រាស់ថា ច្បាប់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺព្រាហ្មណ៍នោះ មានពួកអសុវេ ច្បាប់នឹងពួកនេវា ។ ច្បាប់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបាទនឹង សក្កទេវពជ ជាដំបូងពួកនេវា ពុទ្ធ
ហៅសុសិមទៅបុគ្គមកថា ច្បាប់សុសិមៈ ពួកអសុវេទាំងខ្លះ ច្បាប់
នឹងពួកនេវា ច្បាប់សុសិមៈ ចូរអ្នកទៅកាន់នឹងពួកអសុវេចុះ ។
ច្បាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ សុសិមទៅបុគ្គ ទទួលទៅបញ្ញា របស់សក្កទេវពជ
ជាដំបូងពួកនេវាថា ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស យំនឹងទេវហិយ ក៏ធ្វើ
ពួកអសុវេឲ្យដល់ខ្លះសេចក្តីប្រមាទ ។ ច្បាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កទេវពជ
ជាដំបូងពួកនេវា ត្រាស់ហៅសុសិមទៅបុគ្គ អស់វារៈ ២ ដងទៀត
។ ថេវ ធ្វើពួកអសុវេឲ្យដល់ខ្លះសេចក្តីប្រមាទ អស់វារៈ ២ ដងទៀត ។

សក្កសំយុត្តស្ស សុសិមសុត្ថេ សក្កវគ្គំ

ភតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ នេវាទមិទ្ធា សុសិមំ
នេវបុត្តំ អារម្ភេសំ ឯតេ ភាគេ សុសិមេ អសុរេ នេវ
អភិយម្ពំ កុច្ឆ ភាគេ សុសិមេ អសុរេ បព្វយ្យាហិតំ ។
ឯវំ អនុត្តរាតិ ទោ ភិក្ខុវេ សុសិមោ នេវបុត្តោ
សក្កស្ស នេវាទមិទ្ធស្ស បដិស្សត្ថា ភតិយម្យំ បមាណិ
អាចារេសិ ។

[៣៣៦] មដេទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ នេវាទមិទ្ធា
សុសិមំ នេវបុត្តំ កាថាយ អដ្ឋោភាសិ

អនុដ្ឋហំ អវាយាមំ
សុទ្ធំ យត្រាធិកច្ឆនិ
សុសិមេ ភត្ត កថាហិ
មត្ថា តត្ថេវ ចាតយនតិ ។

[៣៣៧] អលស្វាយំ អនុដ្ឋាតា
ន ច ភិក្ខុវេ ភាគយេ
សព្វកាមសមិទ្ធស្ស
តំ មេ សក្កា វិវំ វិសាតិ ។

សក្កសំយុត្ត សុសិមសុត្ថេ ពល្លសក្កវេរោធិ

ម្ចាស់ភិក្ខុវេនិទ្យាយ សក្កវេរោធិវាជំជាតិពួកវេរោតា ត្រាស់ហៅសុសិម-
វេវបុត្តមក អស់វារៈ ៣ ដងហ្នឹង ម្ចាស់សុសិមៈ ពួកអសុរេវាជំខ្ញុំ
ច្បាំងនឹងពួកវេរោតា ម្ចាស់សុសិមៈ ចូរអ្នកទៅគាត់នឹងពួកអសុរេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុវេនិទ្យាយ សុសិមវេវបុត្ត ទទួលទៅមក បេសសក្កវេរោធិ
ជាជំជាតិពួកវេរោតា ព្រះករុណាថ្វីវិសេស យ៉ាងមេរោយ ក៏ធ្វើ
ពួកអសុរេ ឲ្យជប់ល្បែស ភ្លឺប្រទាន អស់វារៈ ៣ ដងទៀត ។

[៣៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុវេនិទ្យាយ ទើបសក្កវេរោធិវាជំជាតិពួក
វេរោតា បានពោលគាថា នឹងសុសិមវេវបុត្តថា

បុគ្គល កាលមិមេភស្ថិ មិមេត្យាយាមទេ បាបេសេចក្តីសុទ្ធ
ភតិវិណា ម្ចាស់សុសិមៈ ចូរអ្នកទៅក្នុងទីនោះចុះ ចូរអ្នក
ធ្វើអញ្ញឱ្យផល ក្នុងវិរោធិផង ។

[៣៣៧] សុសិមវេវបុត្តទូលថា បុគ្គលដែលប្រមូស ជា
អ្នកមិមេភស្ថិ មិមេត្យិក្ខុបកាវីជលត្រូវធ្វើ ហ្នឹងអ្នកសម្រេច
ឡើយសច្ចក្រាថ្នាគ្រប់ពួក បតិក្រសក្កៈ ម្តេចព្រះអង្គប្រតិ
បត្តិញ ឡើយធម៌ប្រសើរនោះ ផលខ្ញុំព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សតវត្ថុ

[៣៣៨] យេក្កាលសោ អនុដ្ឋាតា

អនុត្តសុទ្ធចេតិ

សុសិម ភត្ត កណ្ណហិ

មញ្ច ភត្តោ ចាបយាតិ ។

[៣៣៩] អត្តម្មតា ទេវសេដ្ឋ

សត្ត វិទ្ធម្ម យី សុទ្ធំ

អសោភី អនុចាយាសី

តំ មេ សត្ត វិទំ ធិសាតិ ។

[៣៤០] សទេ មត្ថំ អត្តម្មេន

កោចំ ក្សតំ ឧ ជីវតំ

ធិត្វានស្ស ហិ សោ មគ្គោ

សុសិម ភត្ត កណ្ណហិ

មញ្ច ភត្តោ ចាបយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាជវគ្គ

[៣៣៨] សក្កទេវពជ ភបថា បុគ្គលន្ទ្រិលប្រដូស ជាត្ថក

មិនភស្តុ វេលន្ទ្រិលសេចក្តីសុទ្ធ ដោយចំណែកមួយ ក្នុង

ទីណា ម្នាលសុសិមៈ ចូរអ្នកទៅក្នុងទីនោះចុះ ចូរអ្នកធ្វើ

អញ្ញាឱ្យដល់ ក្នុងទីនោះផង ។

[៣៣៩] សុសិមទេវបុគ្គ ទូលថា បរិច្ឆេសក្កទេវពជ

វិប្រសើរផងទេវតា យើងបានសេចក្តីសុទ្ធនា ដោយមិន

បាច់ធ្វើការងារ បរិច្ឆេសក្កទេវពជ សូមទ្រង់បង្ហាញ

សេចក្តីសុទ្ធជីប្រសើរ ដែលមិនមានសេចក្តីសោកសៅ មិន

មានសេចក្តីក៏ដឹងចំនោះ ដល់ច្បាប់អង្គផង ។

[៣៤០] សក្កទេវពជ ភបថា ប្រសិទ្ធិបេក្ខណាមួយ មិន

សំនៅក្នុងទីណាមួយ ដោយមិនធ្វើការងារទេ ឡើយនោះឯង

ហើយ ជាដូច្នេះធិត្វាន ម្នាលសុសិមៈ ចូរអ្នកទៅក្នុងទី

នោះចុះ ចូរអ្នកធ្វើអញ្ញាឱ្យដល់ ក្នុងទីនោះផង ។

(៣២១) សោ ហិ ធាម ភិក្ខុវេ សក្កោ ធម្មេនិម្ហោ
 សកំ បុញ្ញជលំ ឧបជីវនាថា ធម្មំ ចាវត្តិសាទំ
 ឥស្សរិយាធិបត្ថិរដ្ឋំ កាហេន្តា ឧប្បាធម្មិយស្ស វណ្ណាភិទ្ធំ
 ភវិស្សតិ ។ ឥធម ទ្វេតំ ភិក្ខុវេ សោភេជ យំ តុម្កេ
 ឯវំ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិធមយ មច្ចុជំហ សមាធា ឧប្ប-
 ហេយ្យាជ យាដេយ្យាជ កាមរេយ្យាជ អប្បត្ថស្ស
 មត្តិយា អធមិតតស្ស អតិកមាយ អសច្ចិតតស្ស
 សច្ចិតិវិយាយាតិ ។

ធម្មិយំ ធម្មិកុលត្ថំ

(៣២២) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថយំ វិហារតំ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាកាម ។ តត្រាថា
 ភគវា ភិក្ខុ អាមាណ្តសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កធន្តតិ
 តេ ភិក្ខុ ភគវេតោ មច្ចុស្សសុ ។

(៣២១) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងសក្ការៈរាជជាតិ
 ជាតិក្នុងការកាន់កាប់ កំពុងនិយាយដល់បុណ្យរបស់ខ្លួន សោយធម្មជាតិ
 ដ៏ស្បែកធំបង្កើតជាតិទៅកាន់ទាំងឡាយ នៅមានការត្រួតត្រា អ្នកចង់សរសើរ
 សេចក្តីច្រើនប្រសិនបើការព្យាយាមដែរ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយធ្វើការណ៍ខ្ពង់ខ្ពស់ ក្នុងសាសនានេះចុះ ព្រោះថា អ្នកទាំងឡាយ
 បានបួសក្នុងធម្មវិធី ដែលគេបានសម្តែងឲ្យឃើញ គោរពប្រកបយ៉ាង
 នេះ គួររៀនវិញ ប្រសិនបើ ព្យាយាម ដើម្បីដល់ខ្លួនឯង ដែល
 ខ្លួនមិនបានដល់ ដើម្បីគ្រាស់ជីវិតខ្លួនមិ ដែលខ្លួនមិនបានគ្រាស់ជីវិត
 ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ខ្លួនព្រះនិព្វាន ដែលខ្លួនមិនបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ កុំ
 បំភាន់ខានឡើយ ។

ធម្មិកុលត្ថព្រះ ទី ៣

(៣២២) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគឺនៅ ក្នុងវត្ត
 ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសង្ឃ ជីវិតក្រសួងវត្ត ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 គ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីនោះថា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។ ក្នុងភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ទទួលបានបន្ទូលព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[៣២៣] ភក្ខវា ឯតនោទេ ក្នុងបុគ្គល ក៏ត្រូវ ដេក-
 សុវសន្តិមោសមុបក្សន្តោ^(១) អ.យាសិ ។ អថទោ
 ភក្ខវេ សន្តោ នេវាទមិទ្ធា នេវា ភាវិត្តិសេ អាមន្តេសិ
 សទេ មាវសា ដេវាទិ សន្តមន្តតាមំ ឧប្បជ្ឈេយ្យ
 ភយំ វា ធម្មិកត្ថំ វា លោមហិសោ វា មមេវ ភស្ម
 សមយេ ធនត្ថំ ឧល្លាសេយ្យាថ ។ មមញ្ញំ វា ធនត្ថំ
 ឧល្លាសេយតំ យម្ហវិស្សតំ ភយំ វា ធម្មិកត្ថំ វា លោម-
 ហិសោ វា សោ បហិយិស្សតិ ។ នោ ពេ មេ ធនត្ថំ
 ឧល្លាសេយ្យាថ អថ បជាមតិស្ស នេវាទស្ស ធនត្ថំ
 ឧល្លាសេយ្យាថ ។ បជាមតិស្ស ហិ វា នេវាទស្ស
 ធនត្ថំ ឧល្លាសេយតំ យម្ហវិស្សតំ ភយំ វា ធម្មិកត្ថំ
 វា លោមហិសោ វា សោ បហិយិស្សតិ ។ នោ
 ទេ បជាមតិស្ស នេវាទស្ស ធនត្ថំ ឧល្លាសេយ្យាថ
 អថ វុលាស្ស នេវាទស្ស ធនត្ថំ ឧល្លាសេយ្យាថ ។

១ ឧ. សមុត្តរោ ។

[៣២៣] គ្រូមេត្រូវបាន ព្រឹក្សាស្រយំនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ រឿងទាំងនោះមកថា សង្គ្រាមទៅកាន់នឹងអស្ស បានផ្គុំគ្នា
 (ច្របល់គ្នា) ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាដោះដង ទេវាទ
 ឈ្មោះសក្កៈ ជាដំបូងទៅតាមទាំងឡាយ បានចោលក្នុងទៅកា ក្នុងហ្ន
 ភាវិត្តិក្សមកថា ម្ចាស់នាយេនី កាលបើពួកទៅកា ចូលកាន់សង្គ្រាមហើយ
 សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬសេចក្តីព្រៃពេម កើតឡើង ពួកអ្នកឃ្លី
 ក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យរបស់ខ្ញុំ ក្នុងសម័យនោះចុះ ។ ព្រោះថា កាល
 បើអ្នកទាំងឡាយ ក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យរបស់ខ្ញុំ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តី
 ខ្លាច ឬសេចក្តីព្រៃពេម ណា ខឹងកើតឡើង សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ
 មុនជាដំបូងស្លាប់ទៅវិញ ។ បើពួកអ្នកមិនក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យ
 របស់ខ្ញុំទេ គ្រូត្រូវក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវាទឈ្មោះបជាមតិ
 ចុះ ។ ព្រោះថា កាលបើពួកអ្នកក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវាទ
 ឈ្មោះបជាមតិ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬសេចក្តីព្រៃពេម ណា
 ខឹងកើតឡើង សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ ខឹងស្លាប់ទៅវិញបាន ។
 បើអ្នកទាំងឡាយ មិនក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវាទឈ្មោះបជា-
 មតិទេ ក៏ត្រូវក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវាទ ឈ្មោះវុលាស្ស ។

វុណ្ណស្ស ហិ វេ វេវរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លាសយតិ
 យម្ពវិស្សតំ ភយំ វា ធម្មតត្ថំ វា លោមហិសោ វា សោ
 មហិវិស្សតំ ។ ឆោ វេ វុណ្ណស្ស វេវរាជស្ស ធម្មត្ថំ
 ឧល្លាសយាថ អធំ ឦសានស្ស វេវរាជស្ស ធម្មត្ថំ
 ឧល្លាសយាថ ។ ឦសានស្ស ហិ វេ វេវរាជស្ស
 ធម្មត្ថំ ឧល្លាសយតិ យម្ពវិស្សតំ ភយំ វា ធម្មតត្ថំ វា
 លោមហិសោ វា សោ មហិវិស្សតំ(១) ។ តំ ចោ ធម
 ភិក្ខុវេ សក្កស្ស វា ធម្មនុស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លា
 សយតិ មជាមតិស្ស វា វេវរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លាស
 យតិ វុណ្ណស្ស វា វេវរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លាសយតិ
 ឦសានស្ស វា វេវរាជស្ស ធម្មត្ថំ ឧល្លាសយតិ
 យម្ពវិស្សតំ ភយំ វា ធម្មតត្ថំ វា លោមហិសោ វា សោ
 មហិវិស្សតំ ឆោចំ មហិយេមំ តំ កតិស្ស ហេតុ
 សញ្ញា ហិ ភិក្ខុវេ ធម្មនុស្ស អវិគរាតោ អវិគ
 ឆោសោ អវិគមោហោ ភីរុ ធម្មំ ឧប្រាសំ មលាយតិ ។

១ កត្តចំ មហិវិស្សតំ ឧល្លាសំ ។

ព្រាហ្មណ៍ កាលបើពួកអ្នកក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវក្ស ឈ្មោះ
 វុណ្ណៈ សេនត្តិទ្រាវ សេនត្តិទ្រាវ ឬសេនត្តិព្រិកេម ណា នឹងកើតឡើង
 សេនត្តិទ្រាវជាដើមនោះ នឹងស្លាប់ម្ខាងទៅវិញ ។ បើពួកអ្នកមិនក្រឡេក
 មើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវក្សឈ្មោះវុណ្ណៈ ក្រឡេកមើលចុងទង់
 ជ័យនៃទេវក្ស ឈ្មោះឦសានៈ ។ ព្រាហ្មណ៍ កាលបើពួកអ្នកក្រឡេក
 មើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវក្សឈ្មោះឦសានៈ សេនត្តិទ្រាវ សេនត្តិទ្រាវ
 ឬសេនត្តិព្រិកេម ណា នឹងកើតឡើង សេនត្តិទ្រាវជាដើមនោះ នឹងស្លាប់
 ម្ខាងទៅវិញ ។ ម្ចាស់កុំបង្វែង កាលបើពួកទេវក្សក្រឡេកមើល
 ចុងទង់ជ័យនោះ នៃទេវក្សឈ្មោះបក្កៈ ជាចំណង់ទៅកាត់ចំណាយក្នុង
 ក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវក្សឈ្មោះបក្កៈ ក្រឡេកមើលចុង
 ទង់ជ័យនៃទេវក្សឈ្មោះវុណ្ណៈក្នុង ក្រឡេកមើលចុងទង់ជ័យ នៃទេវក្ស
 ឈ្មោះឦសានៈក្នុង សេនត្តិទ្រាវ សេនត្តិទ្រាវ ឬសេនត្តិព្រិកេម ណា
 នឹងកើតឡើង សេនត្តិទ្រាវជាដើមនោះ ក៏នឹងស្លាប់ម្ខាង ចូលកាល
 មិនស្លាប់ម្ខាងក៏នាងនូវ សេនត្តិទ្រាវ ព្រាហ្មណ៍ ម្ចាស់កុំបង្វែង
 ព្រាហ្មណ៍ សក្កទេវក្សមិន មិនចង់ប្រាសចាកពន្លះ មិនចង់ប្រាសចាក
 ចោលៈ មិនចង់ប្រាសចាកនោះ ជាអ្នកនាំទ្រាវ នៅក្នុង នៅក្នុង
 ស្តុក ក៏ចេញទៅឡើង ។

[៣២៤] អហត្យ ចោ ភិក្ខុវេ វិវិ វនាមិ សធម៌

កុដ្ឋាភិ ភិក្ខុវេ អវញ្ញកតាធិ វា វុត្តមូលកតាធិ វា
 សុញ្ញកាវតតាធិ វា ឧប្បន្នេយ្យ កយំ វា ធម្មិ-
 កត្តំ វា លោមហំសោ វា មមេវ កត្តំ សមាយ
 អនុស្សវេយ្យាថ ឥតិមំ សោ កកវា អហំ សន្មា-
 សម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាវេសសច្ចេន្ទោ សុគតោ លោកាវិជ្ជ
 អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារាជំ សក្កា វេសធម្មស្សនំ ពុទ្ធា-
 កកវាតិ ។ មមំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ អនុស្សវតិ យត្ត-
 វិស្សតំ កយំ វា ធម្មិកត្តំ វា លោមហំសោ វា
 សោ មហិយិស្សតិ ។ ចោ ធម៌ អនុស្សវេយ្យាថ អថ
 ធម្មំ អនុស្សវេយ្យាថ ស្វាត្វាតោ កកវតោ ធម្មោ
 សន្និដ្ឋិកោ អកាណិកោ ឯហិមស្សិកោ ឧបមយិកោ

[៣២៥] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកគមាគន ពោលយ៉ាង

នេះ វា ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ឬនៅទៀបគល់ឈើ
 ឬនៅក្នុងផ្ទះស្នាក់ សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីប្រិយក្តី រើគ
 ឡើង ពួកអ្នកប្បិទ្ធករឿយៗ ខ្ញុំវាគមន ក្នុងសម័យនោះ ព្រះនាង
 ព្រះភាគអង្គនោះ ជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ចម្រើនដោយវិជ្ជាធិ
 ចរណៈ ជាព្រះសុភក្ត ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ខ្លាំងណាស់ ព្រះអង្គប្រសើរចម្រើន
 ជាសារធិដ្ឋន្តនូវបុរស ជាសាស្ត្រានុវត្តន៍មនុស្ស ជាព្រះពុទ្ធ ទ្រង់
 ចែកដូចម្តេច ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បើពួកអ្នករស់នៅ
 ឡើយៗ ខ្ញុំវាគមន សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីប្រិយក្តី
 ណា ឆឹងឆឺតឡើង សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ មុខជាស្ងប់ស្ងាមទៅ ។
 បើពួកអ្នកមិនឡើយៗ ខ្ញុំវាគមន ប្បិទ្ធករឿយៗ ខ្ញុំព្រះធម៌ជា
 ធម៌ដែលព្រះពោធិព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយល្អ ជាធម៌
 ដែលព្រះអរិយបុគ្គល ប្រើយើងច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ទ្វិជលមិន
 រើសចាកល ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល ដូចហៅបុគ្គលដទៃ ឲ្យចូលមក
 បើលទាន ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល ដូចហៅបុគ្គលមកទុកក្នុងចក្ខុវិស័យ

បច្ចុត្តំ វេទិតេត្វា វិញ្ញាហិតិ ។ ធម្មំ ហិ វេ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតំ យម្ហវិស្សតិ កយំ វ ធម្មតត្ថំ វ លោម-
 ហំសោ វ សោ បហិយិស្សតិ ។ តោ ចេ ធម្មំ
 អនុស្សវេយ្យាថ អថ សង្ឃំ អនុស្សវេយ្យាថ សុប្បដិ-
 បន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ ឧដ្ឋប្បដិបន្នោ កកវតោ
 សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវក-
 សង្ឃោ សាមិច្ឆប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ
 យទិនំ ចត្តាវ មុរិសយុគាទិ អម្ព មុរិសចុត្តលា
 ឯស កកវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ ចាហុ-
 នេយ្យោ ធម្មិកេណេយ្យោ អក្ខលំការណីយោ អនុត្តរំ
 បុញ្ញក្ខត្តំ លោកស្សតិ ។ សង្ឃំ ហិ វេ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតំ យម្ហវិស្សតិ កយំ វ ធម្មតត្ថំ វ លោម-
 ហំសោ វ សោ បហិយិស្សតិ តិ កសិស្ស ហេតុ

ជាធម៌វេទិតេត្វា វិញ្ញាហិតិ ។ ធម្មំ ហិ វេ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតំ យម្ហវិស្សតិ កយំ វ ធម្មតត្ថំ វ លោម-
 ហំសោ វ សោ បហិយិស្សតិ ។ តោ ចេ ធម្មំ
 អនុស្សវេយ្យាថ អថ សង្ឃំ អនុស្សវេយ្យាថ សុប្បដិ-
 បន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ ឧដ្ឋប្បដិបន្នោ កកវតោ
 សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវក-
 សង្ឃោ សាមិច្ឆប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ
 យទិនំ ចត្តាវ មុរិសយុគាទិ អម្ព មុរិសចុត្តលា
 ឯស កកវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ ចាហុ-
 នេយ្យោ ធម្មិកេណេយ្យោ អក្ខលំការណីយោ អនុត្តរំ
 បុញ្ញក្ខត្តំ លោកស្សតិ ។ សង្ឃំ ហិ វេ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតំ យម្ហវិស្សតិ កយំ វ ធម្មតត្ថំ វ លោម-
 ហំសោ វ សោ បហិយិស្សតិ តិ កសិស្ស ហេតុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាបិដក

ភជាភតោ ហិ ភិក្ខុវេ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធវា វិគភតោ
វិគោណោ វិគោហោ អភីវុ អន្ធអី អនុក្រាសី អប្ប-
លាយីតិ ។

[២២៨] ឥន្ទសភេទ គគរា ឥន្ទី វិទ្យាទ សុត្តន្តោ
អដាបរំ ឯគុណេន សក្កា

អរោញ្ចត្តម្ហូលេ វា
សុត្តាភារេ វ ភិក្ខុវេ
អនុស្សវេសេ សម្ពុទ្ធំ
កយំ តុម្ហាតា ឆោ សិយា
ឆោ ចេ ពុទ្ធិ សវេយ្យេន
លោកាដេដ្ឋំ នាសតំ
អដេ នម្មំ សវេយ្យេន
និយ្យាទិកំ សុខេសិកំ
ឆោ ចេ នម្មំ សវេយ្យេន
និយ្យាទិកំ សុខេសិកំ
អដេ សង្ឃំ សវេយ្យេន
បុត្តាត្ថេត្ថិ អនុត្ថរំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា គេជាគកជាអរោទ្តសធាសម្ពុទ្ធ ប្រាស
ចាកគកៈ ប្រាសចាករោសៈ ប្រាសចាករោហៈ មិនទ្វាច មិនម្លប់
មិនគង់ស្ងួត មិនរត់ចេញៈ ។

[២២៩] ព្រះនាងព្រះភាគ បានប្រាសព្រះក្មេងពីការនេះ លុះ
ប្រាសគក ប្រាសនូវព្រះក្មេងពីការនេះហើយ លំដាប់នោះ ព្រះលាស្តា
ទ្រង់ប្រាសព្រះក្មេងពីការនេះ ក៏ទៅទៀតថា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកកល់គ្នាទៅក្នុងព្រៃ ឬទៀច
គល់រោង ឬក្នុងផ្ទះស្ងាត់ គប្បីព្យោបរឿយ ។ នូវប្រាសម្ពុទ្ធ
ក៏យន្តឹងមិនមានផលក្នុងអ្នកទេ បើអ្នកទាំងឡាយ មិនបាន
ព្យោបរឿយ ដែលជាធម៌បំផុតក្នុងលោក ជាទីរក្សាគតចរ
គប្បីព្យោបរ ជាធម៌ស្រោចស្រង់សព្វ ដែលគេថាគកសំដែង
ល្អហើយ បើអ្នកទាំងឡាយ មិនបានព្យោបរ ជាធម៌ស្រោច
ស្រង់សព្វ ដែលគេថាគក សំដែងល្អហើយទេ គប្បីព្យោ
បរសព្វ ជាបុត្តាត្ថេត្ថប្រសើរមុត (រចសៈសព្វលោកចុះ)

សក្កសំយុត្ត វេចចិត្តិសុត្ត ទន្ធិនិកាយ្យ

ឯវិ កុដ្ឋំ សាធានំ

ធម្មិ សង្ឃកុ កំកូរោ

កយិ ក ធម្មិកុក្កំ ក

លោមហំសោ ធន ហោស្សតិកំ ។

បត្តន្តំ វេចចិត្តិសុត្តំ

(៣២២) ឯកំ សមយំ ភកកំ សាវត្ថយំ វិហារតិ
ជេតវាន អនាថចិត្តិកាស្ស អាភោ ។ ចេ ។

(៣២៣) ភកកំ ឯតទភោ ភកបុត្តំ កំកូរោ
ទេវសុរសង្ការោ សមុបក្សម្ពោ អហោសិ ។ អដោ
កំកូរោ វេចចិត្តិ អសុវេនោ អសុវេ អាមន្តេសិ សេ
នាវសា ទេវសុរសង្ការោ(១) សមុបក្សម្ពោ អសុភ
ជិទេយ្យំ ទេវា មកជិទេយ្យំ យេន នំ សក្កិ ទេវា-
នមំ កណ្ឌាចក្ខមហេ(២) តទ្ធទេហិ កុដ្ឋិកា មម
សង្កិកោ អាទេយ្យាថ អសុវេនុត្តិ ។ សក្កោ មិ
ចោ កំកូរោ ទេវានចិទោ ទេវោ ភាវត្ថិសេ អាមន្តេសិ
សេ ទេវា ទេវសុរសង្ការោ សមុបក្សម្ពោ ទេវា

១ ឧ.ម. ទេវានំ អសុវេនុត្តិ ។ ២ ឧ.ម. ចក្ខុ ចក្ខុវេហិ ។

សក្កសំយុត្ត វេចចិត្តិសុត្ត ទន្ធិនិកាយ្យ

ម្ចាស់កុដ្ឋតាំងឡាយ កាលបើអ្នករាល់គ្នាពួកព្រះកុដ្ឋ ព្រះ

ធម៌ ព្រះសង្ឃយ៉ាងនេះ ភ័យភ្លឺ សេចក្តីរន្ធត់ភ្លឺ សេចក្តី

ព្រៃរមភ្លឺ នឹងមិនមានឡើយ ។

វេចចិត្តិសុត្តំ ទី ៤

(៣២៤) សមីយម្ហ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្ថំនៅ ក្នុងវត្ត
ជេតវាន របស់អនាថចិត្តិកាសង្ឃ ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ចេ ។

(៣២៥) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កុដ្ឋ
តាំងឡាយ ត្រូវបំបាត់ទៅ ក្រោយទៅតាំងអសុរ បានប្រឈរ
គ្នាហើយ ។ ម្ចាស់កុដ្ឋតាំងឡាយ ព្រះមានឯង អសុវេនុត្តិ
បានហៅពួកអសុរមកថា ម្ចាស់ពួកអនុចិត្តិ កាលបើសង្ឃមកទៅតា
នឹងអសុរចូលប្រទះគ្នាហើយ ពួកអសុរឈ្នះ ពួកទៅតាចាញ់ ពួកអសុរ
ចរសក្កទៅនឹងមុខគ្នា ដោយចំណង់តាំងឡាយ មានចំណង់កង់គ្នា
ប្រាំ ហើយតាំងអសុរម្នាក់ ក្នុងសំណាក់របស់ខ្ញុំ ។ ម្ចាស់កុដ្ឋតាំង
ឡាយ ឯសក្កទៅនឹងមុខ ក៏បានហៅពួកទៅតា ក្នុងឯងតាំងតែមកថា
ម្ចាស់ពួកអនុចិត្តិ កាលបើសង្ឃមកទៅតាំងអសុរ ចូលប្រទះគ្នាហើយ

ដំឡើង អស្សុក បរាជ័យឡើយ យេន ដំឡើងចិត្ត អស្សុក្ខំ
 កណ្តបញ្ចមេហិ ពន្ធនេហិ ពន្ធា មម សន្តិកា
 អាឡេយ្យេន សុធម្មំ សក្កំ ។ អស្សី ទោ បន
 កំក្ខវេ សន្តិមេ ទេវំ ជំនិសុ អស្សុក បរាជ័យសុ ។
 អថទោ កិក្ខវេ ទេវំ ភាគីសា វេមចិត្តំ អស្សុក្ខំ
 កណ្តបញ្ចមេហិ ពន្ធនេហិ ពន្ធា សន្តិស្ស ទេវំ-
 ធម៌ទុស្ស សន្តិកា អាឡេយ្យេន សុធម្មំ សក្កំ ។

[២២៨] អត្រ សុដំ កំក្ខវេ វេមចិត្តំ អស្សុក្ខំ
 កណ្តបញ្ចមេហិ ពន្ធនេហិ ពន្ធា សន្តិ ទេវំធម៌ទុ
 សុធម្មំ សក្កំ អវសន្តិកា មិក្ខមន្តញ្ច អសញ្ញាហិ
 មុសាហិ វាហាហិ អន្តោសតិ បរិកាសតិ ។

[២២៩] អថទោ កិក្ខវេ មាសិ សន្តិហតោ
 សន្តិ ទេវំធម៌ទុ កាហាយ អជ្ឈកាសិ

កយោ ទុ មយវំ(១) សន្តិ
 ទុក្ខល្បន(២) ឥតិក្ខុសិ
 សុណាត្តោ មុសិ វាចិ
 សម្មទា វេមចិត្តិវាទិ ។

១ ១. មន្តវា សព្វ ។ ២ ១. ម. ទុក្ខល្បន ។

បើគ្នាទៅតាម ពួកអស្សុក្ខំ ពួកអស្សុក្ខំ វេមចិត្តិអស្សុក្ខំនោះ
 ដោយចំណង់តាំងឡើយ មានចំណង់ដាច់ប្រុង ហើយនាំមកកាន់សុ-
 ធម្មសភា ក្នុងសំណាក់របស់យើង ។ ម្ចាស់កំក្ខវេនឡើយ កំក្ខវេ
 សន្តិមនោះ ពួកទៅតាម ពួកអស្សុក្ខំ ។ ម្ចាស់កំក្ខវេនឡើយ
 ព្រោះនេះ ពួកទៅតាមដោយក្នុងចិត្ត យើងវេមចិត្តិអស្សុក្ខំ ដោយ
 ចំណង់តាំងឡើយ មានចំណង់ដាច់ប្រុង ហើយនាំមកកាន់សុធម្មសភា
 ក្នុងសំណាក់សក្កទេវធម៌ទុ ។

[២២៨] ម្ចាស់កំក្ខវេនឡើយ ក្នុងកាលនោះ បានឮថា វេម-
 ចិត្តិអស្សុក្ខំ ដែលព្រះពុទ្ធទៅតាម ដោយចំណង់ មានចំណង់ដាច់
 ប្រុង ក៏ស្រែកដោះស្រាយសក្កទេវធម៌ទុ ដែលស្តេចចូលមកកាន់សុធម្ម-
 សភា តាំងស្តេចចេញមកវិញ ដោយរោ ជ.អសប្បុរេន ដ៏ត្រកូត ។

[២២៩] ម្ចាស់កំក្ខវេនឡើយ លំដាប់នោះនេះ មានលំដាប់
 ហតទៅបុគ្គ បាននិយាយនឹងសក្កទេវធម៌ទុ ដោយតាម ថា-

បពិត្រមយវេសក្កទេវពជ ព្រះអង្គឮវាចាត្រកូត របស់វេ-
 មចិត្តិអស្សុក្ខំ ក្នុងចំណេះព្រះកត្រហើយ ទ្រង់អត់ធ្មត់បាន
 គឺព្រះទ្រង់ទ្រង់ ឬព្រះទ្រង់ទ្រង់កំក្ខវេនឡើយ ។

សព្ទសំយុត្ត វេទចិត្តសុត្ត ខន្តិសោធ្នុ

- [៣៨១] បាហិ កយា ន ទុក្ខល្យា
 ទមាមិ វេទចិត្តោ
 កថញ្ញិ មាទិសា វិញ្ញា
 ពាលេន មជ្ជិសំយុត្តិ ។
- [៣៨២] ភិយេន ពាលា មជ្ជិដ្ឋយ្យំ^(១)
 តោ មស្ស មជ្ជិសេនេតា
 តស្មា កុសេន និស្សាន
 ជីវេ ពាលេ និសេនេយេតិ ។
- [៣៨៣] ឋិតេន អមាធិញ្ញា
 ពាលស្ស មជ្ជិសេនេនំ
 មរិ សុត្តមិកំ ញត្វា
 យោ សតោ ឧបសម្មតិកិ ។
- [៣៨៤] ឋិតេន តិកិត្តាយ
 វដ្ឋិ មស្សមិ កសេន
 យនា នំ មញ្ញតិ ពាលា
 កយា ម្យាយំ តិកិត្តតិ

១. ខ. ពាលា មស្សយ្យំ ។

សព្ទសំយុត្ត វេទចិត្តសុត្ត ខន្តិសោធ្នុ

- [៣៨១] សក្កេនវេទចិត្តោ ថ្មីត្តោចេសេវវេទចិត្តិ
 កស្មិនេហិយ កតំភ័ក្ត្រាន មិនមេត្រាខ្លាច មិនមេ
 ត្រាខ្លាចកំលាំងខ្លាចខ្លាច ភាគតិក អ្នកយល់ករណីឲ្យសំ
 ប្រហែលយ៉ាងៗ ដូចម្តេចនឹងតបត ជួយមុខលកាល ។
- [៣៨២] ប្រា. បើប្រាសន៍មិនយាត់ហាមមុខលកាលខ្លាច
 ក្នុងកាលនឹងតែងតែយាត់ហាមខ្លាច ហេតុនេះ អ្នកត្រូវ
 ត្រូវហាមប្រាមមុខលកាល ដោយគ្មានជំនុំផ្ទាល់ ។
- [៣៨៣] ស្រ. អ្នកណាប្រកបដោយសតំ ជឿជាក់អ្នកផ្សេង
 កំលាំងគ្រាន់ ហើយប្រាំអត់បាន ថ្មីសំគាល់ខ្លាចអ្នកផ្សេងជឿជាក់
 ជាអ្នកយាត់ហាមមុខលកាល ។
- [៣៨៤] ប្រា. ចិត្តត្រូវសេវៈ ថ្មីយល់ឃើញថាការអត់បាន
 នេះឯង ជាតាសវិញខ្លាច (គ្រាន់) មុខលកាល វែង
 សំគាល់អ្នកអត់បាននោះថា អ្នកនេះអត់បាន ត្រាខ្លាចអញ

လျှို့ဝှက်ခံရ လိမ့်မည်ကလေးလေး စာတစ်ချို့

អង្គរ រហត្ថ ឬ អង្គរ

ក្រៅ ពីនេះ មហាធិបតី ។

(ကမ္ဘာ) ကာဗိုနစ်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဒ်

ကယာ မျှ ယ် ခံ ခို ခု ခ်

பெரிய நகரம்

စက္ကန့် အံ့သြစရာ မရှိပေ။

យោ ហវ៍ តេស៊ី សុទ្ធ

ឧបសគ្គ ទំនិញ

តម្លា រោ បរមី បុត្ត

[illegible]

អតល្ហី តលី អា ហ្វ

យស្ស កាលតលំ តលំ

សេចក្តីសង្ខេប (១) ធម្មតាសង្ខេប

បដិស្ឋាន ៨ វិជ្ជា

១ ឧ.ប. ពលស្សៈ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សទ្ទាថវិក្ខុ

ហេតុនោះ បានជាអ្នកអត់ប្រាប់ រឿងស្នេហាស្និទ្ធនេះទេ អ្នក

ជាតា ព្រះសង្ឃត្រៃសង្គ័យតាចាញ់ ដែលចាញ់រោង ។

[៣៥៤] ស្រ. បុគ្គលកាលខន្ត្រសំភាសក៍ មិនសំភាសក៍ធម្មតា

ទេសធម៌បាត ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន គឺជាអ្នករៀន តែងតែ

យោជន៍តំណាង មានប្រយោជន៍ខ្ពស់ជាងគេ ប្រយោជន៍

អ្នក ព្រះគ្រូលះជាង ១៥០០ ម៉ឺន ម៉ាឡេ ១០ អ្នក ណា មាន កំឡុង

ជាអកស្គរ ហើយអត់ទុំ ចំពោះបុគ្គលមានកំឡុង ខ្លះ

បណ្តាតាំងឡាយសរសើរបុគ្គលនោះថា មានសេចក្តីអភ័រុំតាំ

ដំរុកលែង ព្រោះថា បុគ្គលនាក់ទាំង៤យ តែងតែចុះពី

ទី៣ ភ័ក្ត្រនិរុបស្ស៍ដ៏ទូលំផ្លាស់ភ័ក្ត្រនិរុបស្ស៍ បណ្តឹងទាំង១២៧

ហេតុអ្វីបានជា មិនមែនពាក់ព័ន្ធទេ បងប្រជានិរ

សិប្បករវេទនាខ្ពង់ខ្ពស់ ជាមួយគោលគំនិតចម្លើយ អ្នកមាន

សក្កសំបុត្រស្នំ បេធិតិសុត្ថេ ទន្ធិសោរង្គ
 កសេស្ស តេជ មេធិសោរ
 យោ កុត្តិ មេធិកុត្តិ
 កុត្តិ អប្បជិកុត្តិ
 សត្តមំ ដេតិ ទុក្ខយំ
 ឧក្ខន្ធមត្តំ មេតិ
 អត្តនោ ច មេស្ស ច
 មរំ សត្តមំ ព្យាគា
 យោ សតោ ឧបសម្ពុតិ
 ឧក្ខន្ធិ កំកិច្ចត្ថានី(១)
 អត្តនោ ច មេស្ស ច
 ដនា មញ្ញន្តំ កាលោតិ
 យេ ធម្មស្ស អតោវិធាតិ ។

សក្កសំបុត្រ បេធិតិសុត្ថេ ទន្ធិសោរង្គ
 អត្តនោ វិនិកបន្តិបុត្តសក្កន្តិ សេចក្តីតាម្រក់ វេធិនា
 ដល់អត្តនោវិនិ ក្រោយបេធិវិនិកបនោះ បុត្តសក្កន្តិ
 វិនិកបន្តិបុត្តសក្កន្តិ ឈ្មោះថាឈ្នះខ្ញុំសង្គ្រាម ដែល
 ឈ្នះបានដោយសម្រេច បុត្តសក្កន្តិសាតិ ដឹងថាបុត្តស
 ដល់វិនិ ហើយប្រាំកំបាន (បុត្តសនោះ) ឈ្មោះថាប្រព្រឹត្ត
 ស្ត្រីប្រយោជន៍ ដល់ដនតាំងពីរោង គឺខ្លួនឯង ១ អត្តដល់ ១
 កាលដនតាំងពីរោង គឺខ្លួនឯង និងអត្តដល់ ១ កំពុងសេដានិ
 គា ក្នុងនាមសាសនា គេឃើញ (ក្នុងនាមនោះ)
 ឈ្មោះថា មិនហ៊ានបំបែកសេដាន ។

[៣៩៥] សោ ហំ ឆាន កិក្ខុវេ សាញោ នេវ ធម៌នោ
 សកំ បុញ្ញេសំ ឧបដិសោតោ នេវ ធម៌ ការត្ថីសាទំ
 ឥស្សរិយាធិបតី វដ្តី កាវេនោ ទន្តិសោវច្ចស្ស វណ្ណាភំទំ
 កវិស្សតិ ។ ឥធន ទ្វេតំ កិក្ខុវេ សោភេជ យំ តុម្កេ
 ឯវំ ស្វាទ្វាតេ ធម្មវិជយេ បព្វជីតា សមាធា ទមា ធន
 កវេយ្យាជ សោភា ចាតិ ។

បញ្ចមំ សុភាសិតជិយស្មត្ថំ

[៣៩៦] ឯតំ សមយំ កកក សាវត្ថិយំ វិហាតិ
 ជេតវនេ អបាជិយំ ភិក្ខុកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ។ ចា ។ បេ ។

[៣៩៧] កកក ឯតនេវេច ក្ខតបុត្ថំ កិក្ខុវេ នេវ
 សុវសន្តិមោ សមុបស្សន្តោ អហោសំ ។ អជេតា
 កិក្ខុវេ វេបចិត្តិ អសុវេនោ សញ្ញំ នេវ ធម៌នំ ឯតនេវេច
 ហោតុ នេវ ធម៌នំ សុភាសិតេន ជយោតិ ។ ហោតុ
 វេបចិត្តិ សុភាសិតេន ជយោតិ ។ អជេតា កិក្ខុវេ

[៣៩៨] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អច្ចុលយ៉ាងសក្កទេវតាមិនខ្វះខាត
 ទ្រង់សោយផលបុណ្យលេងៗ សោយរាជ្យ ជាឥស្សរិយាធិបតី លើកៅតា
 ទាំងឡាយ ក្នុងឋានភាវត្ថវ្យ ម្តេចគង់ស្រលាញ់សេចក្តីអត់ច្រាំមិន
 សេចក្តីស្អប់ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវញ៉ាំងហេតុនោះ
 ឱ្យលក្ខណៈសាសនានេះចុះ ប្រការជាមួយទាំងឡាយ ចូលក្នុងធម៌វិជយ
 ដែលគេជាគតសំរេចហើយ ដោយប្រវត្តយ៉ាងនេះ គួរតែជាអ្នកអត់ធន
 ផង សូត្រចូតផង ។

សុភាសិតជិយស្មត្រីទី ៥

[៣៩៩] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេត-
 វន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ បេ ។

[៣៩៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ខ្មាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ រឿងរ៉ាវបំបាត់មកថា សង្រ្គាមទៅតាមនិមិត្តអសុរ បានប្រទល់
 គ្នាហើយ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវនោះឯង វេបចិត្តិអសុរក្តីបាន
 មិនយាមនឹងសក្កទេវតាមិនខ្វះយ៉ាងនេះថា នៃទេវតាមិនខ្វះ ជ័យជំនះចូរមាន
 ដោយសុភាសិតចុះ ។ សក្កទេវតាជេតបថា ខ្មាលវេបចិត្តិ ជ័យជំនះ
 ចូរមានដោយសុភាសិតចុះ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះឯង

នេក ច អសុភ ច ចារិសន្តេ មេស៊ី ឆមេ នោ សុភា-
សិក ធុត្តាសិក អាដាធិស្សន្តិក ។ អថេចា កិក្ខុវេ
វេបចិត្តិ អសុភន្តោ សក្កំ នេកនមិទ្ធិ ឯគនេកច កណ
នេកនមិទ្ធិ តាជន្តិ ។ ឯវី វុត្តេ កិក្ខុវេ សន្តោ នេកន-
មិទ្ធិ វេបចិត្តិ អសុភន្ត ឯគនេកច តុត្តេ ទ្វេត
វេបចិត្តិ ធម្មនេក កណ វេបចិត្តិ តាជន្តិ ។

[៣៨៨] ឯវី វុត្តេ កិក្ខុវេ វេបចិត្តិ អសុភន្តោ ឆមេ
តាជន្តិ អភាសិ

កិយ្យោ ពាលា បក្កុជ្ឈយ្យិ
នោ ចស្ស ធម៌សេធនោ
តស្មា កុសេន និល្លាន
ចំរោ កាលី ធម៌សេធមេតិ ។

កាសិកាយ ទោ បទ កិក្ខុវេ វេបចិត្តិចា អសុភន្ត
តាដាយ អសុភ អនុមោធិសុ នេក តុត្តា អហេស៊ី ។
អថេចា កិក្ខុវេ វេបចិត្តិ អសុភន្តោ សក្កំ នេកនមិទ្ធិ
ឯគនេកច កណ នេកនមិទ្ធិ តាជន្តិ ។

ពួកទេវតាធិត្តិកអសុភ បានកំណត់ពួកបរិស័ទ (ជាសាគ្រី) ជា ពួកបរិស័ទ
ចំរើននឹងដ៏ធូលី ខ្ញុំសុភាសិក ឬធុត្តាសិករបស់យើង ។ ខ្ញាលភិក្ខុ
ចំរើនឡាយ ក្នុងកាលនោះ វេបចិត្តិអសុភន្ត បាននិយាយនឹងសក្កទេវតាធិត្តិ
យ៉ាងនេះថា វៃទេវតាធិត្តិ ចូរអ្នកពោលតាមចុះ ។ ខ្ញាលភិក្ខុចំរើនឡាយ
កាលវេបចិត្តិអសុភន្តចិបាយ យ៉ាងនេះហើយ សក្កទេវតាធិត្តិបាននិយាយ
នឹងវេបចិត្តិអសុភន្ត យ៉ាងនេះថា វៃវេបចិត្តិ ពួកអ្នកជាទេវតា កើតមុន
ក្នុងឋាននេះ វៃវេបចិត្តិ ចូរអ្នកពោលតាមចុះ ។

[៣៨៩] ខ្ញាលភិក្ខុចំរើនឡាយ កាលបើសក្កទេវតាធិត្តិ និយាយ
យ៉ាងនេះហើយ វេបចិត្តិអសុភន្ត បានពោលតាមនេះថា
បើចូរល មិនយាត់ហាមជនពាលទេ ពួកជនពាល នឹងរើស
រឹតតែល្អាន្តានទៀត ហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញត្រូវយាត់ហាម
ជនពាល ដោយវាជ្រើសរើស ។

ខ្ញាលភិក្ខុចំរើនឡាយ ពួកអសុភ សប្បាយរីករាយនឹងភាព ដែល
វេបចិត្តិអសុភន្តបានពោលហើយ តែពួកទេវតាដាស្រៀម ។ ខ្ញាលភិក្ខុ
ចំរើនឡាយ យំដំរើននោះឯង វេបចិត្តិអសុភន្ត បានពោល នឹង
សក្កទេវតាធិត្តិយ៉ាងនេះថា វៃទេវតាធិត្តិ អ្នកឯងចូរពោលតាមចុះ ។

(៣៩៩) ឯវិ វុត្តេ ភិក្ខុវេ សុត្តាន ទេវនមិទ្ធោ

ឥមំ កាថំ អភាសំ

ឯកទេវ អហំ មាតា

ពាលស្ស បដិសេននំ

យំ សុត្តន្តំ ញាតា

យោ សុតោ ទុបសម្មតិកំ ។

ភាសិតាយ ទោ បទ ភិក្ខុវេ សុត្តាន ទេវនមិទ្ធោ
កាថាយ ទេវ អនុមោទីសុ អសុភ តុល្លំ អយោស្មំ ។
អថទោ ភិក្ខុវេ សុត្តាន ទេវនមិទ្ធោ វេបចិត្តំ អសុវិន្ទំ
ឯកទេវេន ភណ្ឌា វេបចិត្តំ កាថន្តំ ។

(៣៦០) ឯវិ វុត្តេ ភិក្ខុវេ វេបចិត្តំ អសុវិន្ទោ ឥមំ

កាថំ អភាសំ

(៣៩៩) ឆាលកិក្ខុចានិទ្ធាយ កាលេវេវេបចិត្តិអសុវិន្ទិយាយ

យានីនេហិយ សក្កទេវនមិទ្ធោ បុនពាលភាវនេថា

អកលាមាស្មាភី ជីវិតំ អកលាមាស្មាភី ហិយប្រាំអតំបុន

ខ្ញុំសំគាល់អក្ខរន៍ ថាអកយាត់ហាមបុគ្គលពាល ។

ឆាលកិក្ខុចានិទ្ធាយ កាលេវេវេ សហ្មយេវិកាយនីតិភាវា វេល

សក្កទេវនមិទ្ធោពាលហិយ វេលកអសុវេស្មិទ្ធ ។ ឆាលកិក្ខុចានិ

ទ្ធាយ ប្រាសាននំ សក្កទេវនមិទ្ធោពាល នីតិវេបចិត្តិអសុវិន្ទ

យានីនេថា ឆាលវេបចិត្តំ អកលាពាលភាវនេថា ។

(៣៦០) ឆាលកិក្ខុចានិទ្ធាយ កាលេវេវេសក្កទេវនមិទ្ធោយាយ

យានីនេហិយ វេបចិត្តិអសុវិន្ទោ បុនពាលភាវនេថា

សន្តតិយ្យស្ស សុភាសិតធម្មសូត្រ ធម្មបទិក

ឯកទេវេ តិច្ឆិត្តារមេ
វន្នំ មស្សាបិ កុរេ
យតា បំ មឆ្លងំ ពាលោ
កយា ឡាយំ តិច្ឆិត្តាតំ
អន្ល្ហរុហិតំ ទុម្មេនា
កោវេ កិយ្យោ ចលាយនន្តិ ។

ភាសិតាយ ទា មន តិច្ឆិត្តារេ វេយចន្តិតា អស្សវិទ្ធេន
តាតាយ អស្សា អនុបោជីសុ ទេវេ កុណំ អហេស្សំ ។
អថទោ កិច្ចារេ វេយចន្តិ អស្សវិទ្ធោ សុភ័ក្តិ ទេវាមមិន្តិ
ឯកទេវេន កលា ទេវាមមិន្តិ តាជន្តិ ។

[៣២៦] ឯវិ វុត្ត កិច្ចារេ សុភ័ក្តិ ទេវាមមិន្តិ
នមា តាតាយោ អភាសិ

កាមំ មញ្ញតុ វា មា វា
កយា ឡាយំ តិច្ឆិត្តាតំ
សន្តតិយ្យមា អត្ថា
ទន្ធយ កិយ្យោ ន វិន្ននំ
យោ ហេវេ កលា សុភ័ក្តិ

សន្តតិយ្យស្ស សុភាសិតធម្មសូត្រ ភាសិតសន្តតិយ្យ

នៃភាសិតៈ ខ្ញុំយល់ឃើញថា សេចក្តីអត់ចង់ចង់ ជាភាសា
វិញទេ ដ្បិតបុគ្គលភាព នៃភិសំភាវៈអ្នកអត់ចង់នោះថា
អ្នកនេះអត់ចង់ព្រោះតែខ្លាចអញ ហេតុនោះ បានជាបុគ្គល
ដកប្រាថ្នា តែតែសន្តតិយ្យសន្តិទាន ដូចជាគោត្រូវសន្តតិ
សន្តិទាន នៃលេខាប្រាជ្ញា ។

ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ ត្រូវស្តាប់ សង្ខេបនៃកាយ ដឹងតាម ដែល
វេយចន្តិអស្សវិទ្ធោពាលេហិយ នៃកុរេវេតាទៅស្ងៀម ។ ម្ចាស់កិត្តតាំង-
ឡាយ លំដាប់នោះឯង វេយចន្តិអស្សវិទ្ធោពាលេហិយ ដឹងសក្តានុបក្ស
យ៉ាងនេះថា នៃទេវាមមិន្តិ អ្នកចូរពាលេហិយកុរេ ។

[៣២៧] ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ ភាសាបើវេយចន្តិអស្សវិទ្ធិយាយ
យ៉ាងនេះហើយ សក្តានុបក្ស បានពាលេហិយតាំងឡាយនេះថា

បុគ្គលភាពនៃសំភាសិត្តិ មិនសំភាសិត្តិ អ្នកនេះអត់ចង់
ព្រោះតែខ្លាចអញ ក៏តាមការណ៍ចុះ តែជាប្រយោជន៍តាំង-
ឡាយ មានប្រយោជន៍ខ្លួនជាសំភាវៈ ប្រយោជន៍អ្វីៗក្រៃ-
លែងជាទីខ្ពង់ខ្ពស់មានទេ ដល់ណាមានកិត្តតាំង ជាអ្នកស្ងប់

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

ទុក្ខលក្ខណ៍ តិច្ឆាតិ

តតាហុ បរមំ ទុក្ខំ

ធិត្ថំ ទមតិ ទុក្ខលោ

អតលក្ខំ តលំ អតហុ

យស្ស ពាលតលំ តលំ

តលស្ស ធម្មតុក្កស្ស

បដិវត្តា ធិ វិជ្ជតិ

តស្សេវ តេន ចាបិយោ

យោ កុដ្ឋំ បដិកុដ្ឋតិ

កុដ្ឋំ អប្បដិកុដ្ឋន្តោ

សង្កមំ ជេតិ ទុដ្ឋយំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

ហើយអត់ទុក ចំពោះបុគ្គលមានកំឡុងខ្សោយ បណ្ឌិតចាស់

ខ្សោយ សរសើរដល់នោះ ថាជាអ្នកមានសេចក្តីអត់ប្រាំដីក្រ

រៃន ព្រោះថា បុគ្គលមានកំឡុងថយ តែងអត់ស្តីត

ជាទិច្ច កំឡុងរបស់ដល់នោះ ដាក់កំឡុងនោះ បណ្ឌិត

ចាស់ខ្សោយ គោលសំដៅកំឡុងដល់នោះថា មិនមែនជាកំ

ឡុងទេ ដល់អ្នកចេះច្រើន ចំពោះបុគ្គលអ្នកមានកំឡុង

ជាអ្នកមានធម៌ត្រប់គ្រង មិនមានទេ អ្នកណាទាំងឡាយ

បុគ្គលអ្នកទាំង សេចក្តីត្រូវ រមែងមានដល់អ្នកនោះឯង

ព្រោះសេចក្តីទាំងឡាយនោះ ឯបុគ្គលអ្នកមិនទាំងឡាយបុគ្គល

អ្នកទាំង ឈ្មោះថាឈ្មោះស្រ្តីម ដែលឈ្មោះបានដោយកម្រ

សក្កសំយក្ខុ ឬកាសំធម៌សុត្ត ធានិស្ឋានាសំ

ឧក្ខិមភិ ចាតិ

អត្ថោ ច បរស្ស ច

បរិ សង្កប្បិ តំ ញត្វា

យោ សាតា ឧបសម្មតិ

ឧក្ខិ តំ កក្ខដ្ឋាសំ

អត្ថោ ច បរស្ស ច

ជនា មញ្ញត្តិ ពាលោមិ

យេ ធម្មស្ស អតោ វិហតិ ។

កាសិកាសុ ទោ បទ កំត្វាវេ សក្កោន ទេវន-
មិន្ទេន កាដាសុ ទេវ អនុមោទីសុ អសុរា តុណ្ហិ
អហេសុំ ។

[៣៦២] អថេទា កំត្វាវេ ទេវបញ្ច អសុរាធាតុ
ធានិស្ឋានា ឯតទេវតំ កាសិកា ទោ វេចចិត្តនា
អសុរិន្ទេន កាដាយោ តា ច ទោ សធន្តារវេន
សសត្តារវេន វតិ កណ្ឌិនិ វតិ វិគ្គហោ វតិ កាលហោ
កាសិកា ទោ សក្កោន ទេវនមិន្ទេន កាដាយោ

សក្កសំយក្ខុ ឬកាសំធម៌សុត្ត ធានិស្ឋានាសំ

បុគ្គលណាមាស្ថាតិ វិនិច្ឆ បុគ្គលវេទនំ ហើយព្រាហ្ម

បាទ (បុគ្គលនោះ) ឈ្មោះថាប្រព្រឹត្តនូវប្រយោជន៍ដល់ជន

ទាំងពីរភាគ គឺខ្លួនឯង ឬគេដទៃ កាលជនទាំងពីរភាគ គឺ

ខ្លួនឯងនិងគេដទៃ កំពុងស្វែងរកនឹងគ្នា ពួកជនណាសំគាល់

ថាគេល្ងង់ (ពួកជននោះ) ឈ្មោះថាមិនយល់ធម៌ច្បាស់ទេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសក្កុទេវនមិន្ទុកាលគាត់ទាំងឡាយ

ហើយ ពួកទេវតាភិក្ខុមាត់ តែត្រូវអសុរាវេស្ស) ។

[៣៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះឯង ពួកបរិស័ទរបស់ទេវ-

តាមិនអសុរាបានឈាមគ្នា យ៉ាងនេះថា គាត់ទាំងឡាយ ដែលវេចចិត្ត-

អសុរិន្ទុកាលហើយ គាត់ទាំងនោះ សុទ្ធតែប្រកបដោយការធ្លាក់ចុះក្នុង

ភាព ប្រកបដោយការធ្លាក់ចុះក្នុងសង្គ្រាម ដែលចិត្តប្រកួតប្រជែងគ្នា

ហេតុនេះ សេចក្តីទាស់ទែងក៏ព្រោះហេតុនេះ ការឈ្លានពានព្រោះហេតុ

នេះ ចំណែកគាត់ទាំងឡាយ ដែលសក្កុទេវនមិន្ទុកាលហើយនោះឯង

សុត្តន្តបិដក វិជ្ជាបិដក ធម្មបទបិដក សភាសិ

តា ច ទោ អនិច្ចារវចរ អ បុត្តាវចរ ឥតិ អ
កណ្ឌំ ឥតិ អវិក្កហោ ឥតិ អកលហោ សក្កស្ស
ទេវនមិទ្ធស្ស សុភាសិតេន ជយោតំ ។ ឥតិ ទោ
កិក្ខវេ សក្កស្ស ទេវនមិទ្ធស្ស សុភាសិតេន ជយោ
អហោសំ ។

ធម្មំ កុលាវកស្សន្តំ

[៣៦៣] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ ភូតវុទ្ធិំ កិក្ខវេ ទេវ-
សុវស្ថានោ សមុបស្សន្តោ អហោសំ ។ តស្មី ទោ បទ
កិក្ខវេ សង្ការេ អសុភ ធិនិសុ ទេវ បរិនិស្ស ។
បរិនិស្ស ច ទោ កិក្ខវេ ទេវ អយិយេស្ស ឧត្តរេន
មុទា អយិយេស្ស នេ អសុភ ។

[៣៦៤] អធិទោ កិក្ខវេ សក្កា ទេវនមិទ្ធា
មាគសំ សង្កហកំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាសន្ត

ជាតាមិនធ្លាក់ក្នុងគាថា មិនធ្លាក់ចុះក្នុងសង្គ្រាម ឯការមិនប្រកួតប្រ-
កាន់កំព្រោះហេតុនេះ ការមិនពាសខែនីកំព្រោះហេតុនេះ ការមិនរល្មោះ
កំព្រោះហេតុនេះ សក្កទេវនមិទ្ធិ មានជ័យជំនះ ដោយសុភាសិត ។
ខ្មាលកិក្ខុវាំងឡាយ សក្កទេវនមិទ្ធិ មានជ័យជំនះ ដោយសាសុភាសិត
ផ្ទះចង ។

កុលាវកស្សន្ត ទី ៦

[៣៦៥] សាវ្រ្មីនិទាន ។ ខ្មាលកិក្ខុវាំងឡាយ រឿនធ្លាប់
មានមកថា សង្គ្រាមខែនីកាន់អសុ បានប្រទល់គ្នាហើយ ។ ខ្មាល
កិក្ខុវាំងឡាយ ក៏ក្នុងសង្គ្រាមនោះឯង ភូតអសុមានជ័យជំនះ ភូត
ទៅតាបរជ័យ ។ ខ្មាលកិក្ខុវាំងឡាយ ភូតទៅតាចាញ់ហើយ គេ
ឈមមុខទៅទិសខាងជើង ភូតអសុគេរជ័យតាមភូតទៅតាខាង ។ ។

[៣៦៦] ខ្មាលកិក្ខុវាំងឡាយ ព្រាតោះ សក្កទេវនមិទ្ធិ បាន
និយាយនឹងមាគសិសង្កហកេរ្តិ៍ ដោយគាថា ថា

សក្កស័យុទ្ធស្ស កុណវិស្សត្ត អនុរាជីនក្កនំ

កុណវិស្ស មាតុសិ សិទ្ធិសិស្សី

ន្ទិសាមុទេន មរិវជ្ឈយស្ស

កាមំ ជជាម អសុរេសុ ចាណំ

មា យំមេ និជាវិកុណាភ(១) អមោសុន្តិ ។

ឯវិ កន្ត្តន្តកំ ទោ ភិក្ខុវេ មាតុសិ សង្កាមាតោ
សក្កស្ស នេវនមិទ្ធស្ស មជ្ជិមស្សតា សមាស្សយុត្តិ
អាជញ្ញាមំ មទ្ធាវត្តេសំ ។

(៣២៥) អថទោ ភិក្ខុវេ អសុរាជំ ឯតនមោសិ
មទ្ធាវត្តេ ទោតាមំ សក្កស្ស នេវនមិទ្ធស្ស សា-
មាស្សយុត្តា អាជញ្ញាមា មុតិយម្យំ ទោ នេវ អ-
សុរេហំ សង្កមេស្សន្តិកំ ។ អសុរា ភិកា អសុរចុរមេវ
ចាវិសីសុ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ សក្កស្ស នេវនមិទ្ធស្ស
ធម្មនេវ ជយោ អមោសីតិ ។

១. វិ. កុណវិស្ស ។

សក្កស័យុទ្ធស្ស កុណវិស្សត្ត អនុរាជីនក្កនំ

មាលមាតុសិ សម្បក (២) ក្កត្តា កេវេសិវីមរា អ្នកចូរ

ចំបរមុខទេន្ទោលេចេញ ពួកយើងស្វែងរក ចំពោះ

ពួកអសុរេហ៍នោះ កុំឱ្យតែឆ្លងក្រុងទាំងនេះ ខ្វាក់ខាយ

ភិសម្បកឡើយ ។

មាលភិក្ខុតាំងឡាយ មានសិស្សិយករេវច្ចក្ក បានទទួលព្រះ
មន្ទូលសក្កទេវនមិទ្ធិជា ចក្រព្រះអង្គជីវិត ហោរីនេះហើយ ក៏
ញាក់ក្រឡប់វេលាដោះយេ ដែលទីមេដាយសេដ្ឋយកាន់ ។

(៣២៦) មាលភិក្ខុតាំងឡាយ គ្រាន់តែឯង ពួកអសុរគ្រិន
យំឯងនេះ ឥឡូវនេះ សក្កទេវនមិទ្ធិបក្សវេលាដោះយេ ដែលទីមេដាយ
សេដ្ឋយកាន់មកវិញហើយ ពួកទេវតានឹងរត់ដោយពួកអសុរ ក្នុង
ពេល២៤ ខ្សែក ។ ពួកអសុរក៏កំភើប រត់ទៅកាន់អសុរច្ចរិញ ។ មាល
ភិក្ខុតាំងឡាយ សក្កទេវនមិទ្ធិ បានជ័យជំនះនេះដោយធម៌ ដូច្នេះឯង ។

សត្តម្ហិ ឥន្ទ្រិយសុត្តិ

(៣៦៦) សាវត្ថិដំណើរ ។ ក្នុងបុព្វំ កិក្ខុវេ សក្កស្ស
 ទេវាធម៌ន្ទ្រស្ស រហោគកស្ស វេជ្ជសម្មាស្ស វិវ
 ចេតសោ បរិកត្តោ ឧទាហនិ យោចំ មេ អស្ស
 បទុត្តិកោ កស្សបាហំ ន ទុក្ខយ្យន្តំ ។ អថោ កិក្ខុ-
 វេ វេមចិត្តិ អសុវិន្ទិ សក្កស្ស ទេវាធម៌ន្ទ្រស្ស វេតសា
 វេតោបរិកត្តមញ្ញាយ យេន សក្កោ ទេវាធម៌ន្ទ្រ
 តេទុបសង្កម្មំ ។

(៣៦៧) អន្តសា វោ កិក្ខុវេ សក្កោ ទេវាធម៌-
 ន្ទ្រោ វេមចិត្តិ អសុវិន្ទិ ទូរោ ។ អាត្មច្ឆន្តំ ទិស្វា
 វេមចិត្តិ អសុវិន្ទិ ឯតនភោច តិដ្ឋ វេមចិត្តិ កហិតោ-
 សីតិ ។ យទេវេតោរិស បុព្វេ ចិត្តិ តទេវេ ភិ មារិស
 ឥហាសីតិ ។ សបស្ស ច មេ វេមចិត្តិ អនុត្តរាហិ ។

ឥន្ទ្រិយសុត្តិ ទី ៧

(៣៦៦) សាវត្ថិដំណើរ ។ ខ្លាបក្កុប្បាទឡាយ រឿងរាប់មាន
 មកហើយថា សក្កទេវាធម៌ន្ទ្រស្ស ទូរសម្មំ ហើយក៏គេសេចក្តី
 គ្រោះ ក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណា វាប្រក្រតីដឹងកាតាមញ្ញ អាត្ម
 អញ មិនប្រក្រតីប្រក្រតីស្រដៀងគ្នាទេ ។ ខ្លាបក្កុប្បាទឡាយ គ្រា
 ទោធន៍ វេមចិត្តិអសុវិន្ទិដឹងខ្លាត្រោះ ក្នុងចិត្តរបស់សក្កទេវាធម៌ន្ទ្រ
 ដោយចិត្តហើយ ក៏ប្រក្រតីសក្កទេវាធម៌ន្ទ្រ ។

(៣៦៧) ខ្លាបក្កុប្បាទឡាយ សក្កទេវាធម៌ន្ទ្របានឃើញវេ-
 ចិត្តិអសុវិន្ទិ កំពុងតែដឹងមកដល់ចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏និយាយនឹង
 វេមចិត្តិអសុវិន្ទិយ៉ាងនេះថា ខ្លាបវេមចិត្តិ អនុត្តរយេម អនុត្តរយេម
 ចាច់ ។ វេមចិត្តិអសុវិន្ទិគោបថា បព្វត្រហោគអនុត្តិក្ខំ ចិត្តណា
 របស់លោក មានក្នុងកាលមុន បព្វត្រហោគអនុត្តិក្ខំ លោកលះ
 មន៍ ឡើងគ្នាទាំងពីរ ។ សក្កទេវាធម៌ន្ទ្រស្សថា ខ្លាបវេមចិត្តិ
 អនុត្តរយេម ដើម្បីកុំឲ្យប្រក្រតីស្រដៀងគ្នាទៅត្រឡប់ ។

សន្តវ័យ្យ្យ វិហាតា បុរិស្ថេ ភវន្ត្រាសន្តវង់

[៣៦៨] យំ ឥសា ភណ្ឌោ ចាបំ

យំ អវិយ្យោហនិគោ

មិត្តន្ត ឆា ជ យំ ចាបំ

យំ ចាបំ អកាតញ្ញោ

កមេវ ចាបំ ឥសតុ

យោ ភេ ធុរ្ត ឥស្សតិភី ។

អដ្ឋមី វិហាតាសុវិទូស្ត

[៣៦៩] ឯកំ សមយំ កកងំ សាវត្ថុយំ វិហាតំ
ជេតវេន អនាជិច្ចិត្តាស្ស អារមេ ។ តេន ចោ បទ
សមយេន ភកងំ និវិហាតោ ហោនិ បដិសន្ធិនោ ។
អថាទា សន្តោ ច និវាសន្តោ វិហាតោ ច អសុវិទ្ធោ
យេន ភកងំ តេនុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមិទា ចត្វេតិ
ទ្វាវាហំ និស្សយេ អដ្ឋិសុ ។

[៣៧០] អថាទា វិហាតោ អសុវិទ្ធោ កកវតោ
សន្តោ ឥមំ ចាបំ អភាសំ

សន្តវ័យ្យ្យ វិហាតាសុវិទូស្ត ព្រះត្រៃធិវិហាតាសុវិទូ ចូលជាប់ព្រះមានព្រះភាគ

[៣៦៩] ចាបណា បេស្ថកោល នូវពាក្យមុសាវត

ចាបណា បេស្ថកោល ព្រះគោរពៈ ចាបណា បេស្ថ

អក្កស្ថមិត្ត ចាបណា បេស្ថកោល អកកញ្ញ ចាប្រសុដ្ឋេតិ

អកណា ប្រសុដ្ឋេតិ ចាបណា ចាបណា ។ ចូរចាប្រសុដ្ឋេតិ

នោះវិញចុះ ។

វិហាតាសុវិទូស្ត ទី ៨

[៣៧១] សមយេន ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះត្រៃធិវិហាតា
ជេតវេន បេស្ថកោល បេស្ថកោល ព្រះគោរពៈ ។ សមយេន ព្រះមានព្រះភាគ
ព្រះត្រៃធិវិហាតា ព្រះត្រៃធិវិហាតា ព្រះត្រៃធិវិហាតា (ព្រះត្រៃធិវិហាតា
ចាបណា) ។ ព្រះមានព្រះភាគ សុវិទូនិវិហាតា ព្រះមានព្រះភាគ
ព្រះមានព្រះភាគ សុវិទូនិវិហាតា ព្រះមានព្រះភាគ សុវិទូនិវិហាតា
ព្រះមានព្រះភាគ សុវិទូនិវិហាតា ព្រះមានព្រះភាគ សុវិទូនិវិហាតា
ព្រះមានព្រះភាគ សុវិទូនិវិហាតា ព្រះមានព្រះភាគ សុវិទូនិវិហាតា

[៣៧២] បេស្ថកោល ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះមានព្រះភាគ
ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះមានព្រះភាគ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជវិទ្យា

ភាយមេដេវ ធូរិសោ

យាវ អនុស្ស និប្បតា

និប្បន្នសោភិតោ អន្តោ

វេរោចនវចោ ឥន្ទន្តិ ។

(៣៧០) ភាយមេដេវ ធូរិសោ

យាវ អនុស្ស និប្បតា

និប្បន្នសោភិតោ អន្តោ

ទន្លៀ កិឡោ ន វិជ្ជតីតិ ។

(៣៧២) ស(ឲ្យ) សត្តា អនុជាតា

តត្ថ តត្ថ យថាហិ

សីយោគមាតាត្រូវ

សម្ពោតា សត្វចាណំ

និប្បន្នសោភិតោ អន្តោ

វេរោចនវចោ ឥន្ទន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជវិទ្យា

បុគ្គលកបុរស (កូនប្រុស) ត្រូវតែប្រើឲ្យចាស់តែសម្រេច

ប្រយោជន៍ ព្រោះថា បុគ្គលកបុរសឈ្នះជាងប្រយោជន៍

សម្រេចល្អហើយ នេះជាពាក្យរបស់វិរោចនអសុរិន្ទ ។

(៣៧១) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលកបុរស

ត្រូវតែប្រើឲ្យចាស់តែសម្រេចប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ទាំង

ឡាយ (របស់បុរស) ឈ្នះថា សម្រេចល្អហើយ ប៉ុន្តែ

ប្រយោជន៍ក្តី ឲ្យត្រូវលឺជាជានិច្ច មិនមានទេ ។

(៣៧២) វិរោចនអសុរិន្ទតថា ពួកសត្វទាំងអស់ មាន

ប្រយោជន៍សម្រេចហើយ ពាសវិសាលដល់ការគំរាមខ្លា ។

គ្រឿងបរិភោគ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ មានការផ្សំ ត្រូវទុក

ជាសំខាន់បំផុត ប្រយោជន៍ទាំងឡាយ (របស់បុរស) ឈ្នះ

ជាសម្រេចល្អហើយ នេះជាពាក្យរបស់វិរោចនអសុរិន្ទ ។

សន្តស័យុត្តស្ស អារត្តកស្សន្ត ភូតព្វវន្ត

(៣៧៣) សទ្ធ សត្តា អកុដាតា

តត្ថ តត្ថ យថាវេ

សំយោគបរាមាត្រ

សម្ពោតា សព្វចាណិច្ចំ

ចិប្បន្នសោភិទោ អក្កា

ទន្ធិកា ភិយ្យោ ន វិជ្ជតីតិ ។

នវិមំ អារព្វាភស្តី

(៣៧៤) សាវត្ថិច្ឆិទាច្ចំ ។ ភូតបុគ្គំ ភិក្ខុវេ សម្ពហុលា

ឥសរយោ សីលវុត្តា កាល្យាណទង្គា អារត្តាយតនេ

មណ្ឌកុដីសុ សម្ពន្ធិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ច

នេវាធមិទ្ធោវេមចិទ្ធិន អសុវិទ្ធោ យេន កេ ឥសរយោ

សីលវុត្តា កាល្យាណទង្គា កេទុបសង្កមីសុ ។

សន្តស័យុត្ត អារត្តកស្សន្ត រឿងធ្លាប់មានមហើយ

(៣៧៥) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ពួកសត្វខ្លាំង

គស់ មានប្រយោជន៍សម្រេចហើយ តាមសមន្តរដល់ការ

គោរព ។ គ្រឿងបរិកោតរបស់សត្វសត្វ មានការផ្សំ ត្រូវ

ទុកជាសំខាន់បំផុត ប្រយោជន៍ខ្លាំងឡើយ (របស់បុរស)

ឈ្មោះថាសម្រេចល្អហើយ ប៉ុន្តែប្រយោជន៍អ្វី ឱ្យក្រៃលែង

ជាងទន្ធិ មិនមានទេ ។

អារព្វាភស្តី ទី ៩

(៣៧៦) សាវត្ថិច្ឆិទាច្ចំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុខ្លាំងឡើយ រឿងធ្លាប់

មានមកថា ពួកដំសីច្រើនរូប ជាអ្នកមានសីល មានគុណធម៌ល្អ នៅ

កាស្រ័យក្នុងក្រុង ដែលប្រកាសដោយស្វិតាលី ក្នុងដងវិទ្រា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ខ្លាំងឡើយ ព្រោះគាត់ដឹង សក្ការខ្លាំងទន្ធិនិងវេចចិត្តអស្ចារ្យ ចូលទៅកេ

ពួកដំសីអ្នកមានសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អខ្លាំងនោះ ។

[៣៧៥] អដទោ ភិក្ខុវេ វេរេនិភ្នំ អសុរិដ្ឋោ
 អដលិយោ ឧបាសាមា អាហេហិត្វា ទត្ថិ ឧសុត្តោ
 ឆត្តេន ជារិយមាណេន អត្តន្តារេន អស្សបំ បរិសិទ្ធា
 តេ ឥសយោ សីលវុទ្ធោ កល្យាណធម្មេ អបក្សម-
 តោ កាវិទ្យា អតិក្កមិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ
 ធនេនមិដ្ឋោ អដលិយោ ឧបាសាមា ឧហេហិត្វា ទត្ថិ
 អញ្ញាសំ និទ្វា នត្ថិ អបណាមេត្វា នារេនេ អស្សមំ
 បរិសិទ្ធា តេ ឥសយោ សីលវុទ្ធោ កល្យាណធម្មេ
 អនុវត្តិ ចញ្ចលំកោ នមស្សមាណោ អដ្ឋាសិ ។

[៣៧៦] អដទោ ភិក្ខុវេ តេ ឥសយោ សីលវុទ្ធោ
 កល្យាណធម្មេ សក្កិ ធនេនមិដ្ឋំ តាមាយ អជ្ឈកាសីសុ

កថោ ឥសីធំ ចិនេត្តិ តាធំ(១)
 កាយា ធុនោ កន្ទត់ មាលុតេន
 ឥតោ បដិក្កម សហស្សនេត្ត
 កថោ ឥសីធំ អសុធំ ទេវកជាតិ ។

[៣៧៧] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវនាវង្គ វេរេនិភ្នំអសុរិទ្ធ
 ពាក់ស្បែកជើងជីក្រាស់(១) សៀតទ្រូងទ្រូង ពុំទុកដើម្បីចូលទៅកាន់
 កាស្រមតាមទ្វារជុំប្រាសាទ ដើរត្រូវពួកឥសីអ្នកមានសីល មានគុណធម៌
 ដ៏ល្អទាំងនោះ ចង្អុលប្រមាណមួយក្បួន ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចំណែកភាគសក្កទេវកមិទ្ធ ដោះស្បែកជើងជីក្រាស់ ប្រទានប្រទាន
 ដល់ពួកទៅតាងខៀវ តែមិនដោះចេញ ស្តេចចូលទៅកាន់កាស្រម
 តាមទ្វារទាំង បានឈរជុំអញ្ចល់ឧបស្សន្តពួកឥសី អ្នកមានសីល មាន
 គុណធម៌ដ៏ល្អទាំងនោះ ពីទាំងក្រោមឡើយ ។

[៣៧៨] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវនាវង្គ ពួកឥសីអ្នក
 មានសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អទាំងនោះ បានកាលនឹងសក្កទេវកមិទ្ធ
 អោយគាត់ ថា

ភ្លឺចម្រស់ពួកឥសី អ្នកប្រព្រឹត្តទ្រព្យដ៏យូរ វេរេនិយ្យាតចេញ
 អំពីកាយវ្យាយទៅតាមឡើយ បរិក្រេសហស្សនេត្ត សូម
 ព្រះអង្គចៀសចេញពីទីនេះទៅ បរិក្រេសទៅរាជ ព្រោះភ្លឺ
 ចម្រស់ពួកឥសីមិនស្អាតទេ ។

១ ស្បែកជើងជីក្រាស់តាំងពី ៤ តាំងឡើងទៅ ។

សក្កសំយក្ខស្ស សមុទ្ការស្ស ភូតបុរិស្ថ

(៣៧៧) កេត្តោ ឥសីទំ ចិវនកុតាទំ
 កាយា ចុតោ កច្ចតិ^(១) មាលុភេទ
 សុចិត្របុជ្ឈំ សាស្តីវ មាសិ
 កត្ថំ ឯតំ បដិកត្តាម កន្ថេ
 ឯ ហេតុ ទេវ បដិក្ខលសត្វិយាតិ ។

ទសមំ លម្ពទ្ធកស្ថតិ

(៣៧៨) ឯតំ សមយំ ភក្កា សាវត្ថិយំ វិហាតិ
 ជេតវនំ អនាថចិណ្ឌិកស្ស អាកាម ។ តត្រ ទោ ។ បេ ។

(៣៧៩) ភក្កា ឯតទរោច ភូតបុរិស្ថ កិក្ខវេ
 សម្មហុលា ឥសយោ សីលវន្តោ កល្យាណទម្មា
 សមុទ្កតិវេ បណ្ណកុដិសុ សម្មតិ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន កិក្ខវេ ទេវសុវសន្តាមោ សមុ-
 ចត្ស័ន្តោ អរហសំ ។ អដទោ កិក្ខវេ តេសំ
 ឥសីទំ សីលវន្តាទំ កល្យាណទម្មាទំ ឯតទរោសំ

• កច្ចតិ កត្ថំ ទំស្សតិ ។

សក្កសំយក្ខ សមុទ្ការស្ស វៀងផ្កាចំអាចេកហើយ

(៣៨០) ភូតបស្ថិតសិក្ខាប្រតិក្កត្ត អសំភាលដីយេ
 វេមន្តុចេញកំភាយ ជ្យាយោវតាមទ្យលំ (កំណិវមន) ។
 ចក្កាសាសនាវិចារីនំ វេតាយេនិទ្ធិប្រាថ្នាវតក្ខន្ធន្តុះ ដូចជា
 បុគ្គលត្រូវការព្រមគ្នា ជាដាច់ដៃចិត្តដាក់លើក្បាល ពួក
 ទេវតា មិនសំភាលក្នុងការខ្ចីមរតិម ក្នុងភូមិទេវតា ។

សម្ពទ្ធកស្ថតិ ទី ១០

(៣៨១) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តង់ក្នុងវត្តជេតពន
 របស់អនាថចិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏តក្រវិសាវតី ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ បេ ។

(៣៨២) ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 គំកុចាំនិទ្យាយ រឿងទ្រង់មានមកថា ពួកសិល្បៈច្រើនរូប ជាអ្នកមានសីល
 មានគុណធម៌ដ៏ល្អ ទៅតាស្រ័យក្នុងកុដិប្រក់ស្លឹក ទៀបត្រាសមុទ្រ ។
 ម្ចាស់គំកុចាំនិទ្យាយ ក៏សម័យនោះឯង សង្រ្គឹមទៅតានិវេសន៍សុទ្ធចលំ
 គ្នាហើយ ។ ម្ចាស់គំកុចាំនិទ្យាយ ព្រះនោះឯង ពួកសិក្ខាប្រតិក្កត្ត
 សីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អចាំនិទ្យាយ មានសេចក្តីត្រេវិរ យ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសកាលវគ្គ

ធម្មិកា ទោ ទេវា អធម្មិកា អសុរា សំយាមិ
ធំ អសុរាតោ ភយំ យន្តន មយំ សម្ពុរំ អសុរិច្ចំ
ឧបសង្កម្មិតា អភយនត្ថុណំ យោធម្យោមាតិ ។

(៣៨១) អដ្ឋោ កំត្តុវេ តេ ឥសរយោ សីលវន្តោ
កល្យាណធម្មា សេយ្យោមិ យាម តលាភ បុរិសោ
សម្មិក្ខំតិ វា តាហំ បរាមេយ្យ មសាវតិ វា តាហំ
សម្មិក្ខោយ្យ វា មេវ សមុត្ថតិវេ បណ្ឌិតុដិសុ អន្តរាមិតា
សម្ពុរាស្ស អសុរិច្ចស្ស សម្មទេ បាតុរោសី ។ អដ្ឋោ
កំត្តុវេ តេ ឥសរយោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា
សម្ពុរំ អសុរិច្ចំ តាថាយ អជ្ឈកាសីសុ

ឥសរយោ សម្ពុរំ បត្តា
យាធម្មំ អភយនត្ថុណំ
តាមី តារោសិ តេ នាតុំ
ភយស្ស អភយស្ស វាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសកាលវគ្គ

ពួកទៅប្រាកដដោយដទៃ ពួកអសុរាមិនប្រាកដដោយធម៌ទេ ភ័យអំពី

ពួកអសុរាទោះ សម្លាប់នឹងទានដល់ពួកយើងប្រាកដ បើដូច្នោះ មានភក

ពួកយើង ត្រូវត្រលាចៅកសម្ពុរាស្សន្ត ហើយសូមនូវអភយទាន ។

(៣៨២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដាប់នោះឯង ពួកឥសីអ្នក

មានសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អចំនាត់ កំច្រកំអំពីកុម្ម្រក៏ដោយស្វិត

ទៀបឆ្នេរនៃសមុទ្រ ហៅប្រាកដនឹងចំពោះមុខសម្ពុរាស្សន្ត ដូចជា

បុរសមានកំពូងលាខ្លីវិវាទចេញ ឬបត់កំពូងវិវាទលា ដូច្នោះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើច្បាស់ស្មើគ្នាមានសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អចំនាត់

នោះ បាននិយាយនឹងសម្ពុរាស្សន្ត ដោយភាព ជា

លោកកាចឱ្យភ័យភ័យទាន ឱ្យភ័យភ័យទាន ទានជាពួកឥសី

មកសូមអភយទាន អំពីសំណាក់សម្ពុរាស្សន្ត ។

សក្កសំបុត្រស្យ សមុទ្រសុទ្ធ និវិណ្ឌវេនំ

[៣៨១] អសីនំ អកយំ នត្ថិ

ទុដ្ឋាដំ(១) សក្កសេវីនំ

អកយំ យាធមានាដំ

កយមេវ ននាមិ វេតី ។

[៣៨២] អកយំ យាធមានាដំ

កយមេវ ននាសំ វោ

មដ្ឋក្កណាម ភេ ឯតំ(២)

អកយំ(៣) ហោតុ ភេ កយំ

យាធិសំ លកភេ(៤) តីដំ

តាធិសំ លកភេ(៥) ដលំ

កល្យាណកាវី កល្យាណំ

ចាបកាវី ច ចាបកំ

បុត្តំ ភាគ ភេ(៦) តីដំ

ដលំ បទ្ធពុកោស្សសីតិ ។

១ ម. ត្រង់ ។ ២ ទ.ម. ដំ ។ ៣ ទ.ម. អយយំ ។ ៤ ទ.ម. វិញ្ញេត តីដំ ។
៥ ហាតេ ធិលំ ។ ៦ បុត្តំ វិញ្ញេត តីដំ ។

សក្កសំបុត្រ សមុទ្រសុទ្ធ កាព្យសម្បវចនស្វាគីសិ

[៣៨១] សម្ភារសុខ្ខុកបថា អភិយមិនមានដល់ពួកអសី

អ្នកកាត់កាត់ ជាអ្នកសេវាធម៌នឹងសក្កទេវកថា កាលបើពួក

អសីសូមអភ័យ ខ្ញុំត្រូវបន្ស៊ីយដល់ពួកលោកវិញ ។

[៣៨២] ពួកអសីកបថា កាលបើយើងសូមអភ័យ អ្នក

បែរជាទ្រុឌដល់យើងវិញ យើងទទួលយកអភ័យតែម្យ៉ាង

អំពីអ្នក ក៏យល់ច្បាស់ដល់អ្នកចុះ គេបាទពូជបែបណា គេ

បានផលបែបនោះដែរ អ្នកធ្វើល្អ វាមិនបានផលល្អ អ្នកធ្វើ

អាក្រក់ វាមិនបានផលអាក្រក់ ទ្វារអ្នក ពូជដែលអ្នក

ប្រោះហើយ អ្នកនឹងទទួលផល មិនខានឡើយ ។

អថេតា ភិក្ខុវេ តេ ឥសីយោ សីលវន្តោ កាល្យា-

ណាធម្មា សម្មា អសុរិទ្ធិ អភិសមេត្វា មេឃ្យថាចិ

នាម តលវ ឡិសោ សម្មិក្ខុតិ វ កាហំ មហាវតិ

វ កាហំ សម្មិក្ខេយ្យ ឯវេរេ សម្មាស្ស អសុរិទ្ធស្ស

សម្មុទេ អន្តរហិតា សមុទ្ទតិវេ បណ្ណកុដិសុ មាតុ-

រហេសុំ ។

[៣៨៣] អថេតា ភិក្ខុវេ សម្មា អសុរិទ្ធា តេហិ

ឥសីហិ សីលវន្តហិ កាល្យាណាធម្មហិ អភិសមេតោ

វត្តិយោ សុទ្ធិ តិក្ខុត្ថំ ទទ្ធិជ្ជតិ(១) ។

សុរិទ្ធា បរិយោ ។

ម្ចាស់កុំភ័យ រំដាប់ខាង ក្នុងសីលកម្មសីល មាន

គុណធម៌ដ៏ល្អចាំបាច់ បានផ្ដាសាយសម្បទាហើយ ក៏បាត់អំពី

ចំងាយសម្បទាសុខ្ខ មកប្រាកដក្នុងក្បួនរំដាប់ស្វិត ទៀបឆ្នេរ

សុទ្ធជ្រៅ ដូចជាបុរសមានកំឡុងលាវដៃវេលា ឬរត់ដៃវេលា

ដូច្នោះឯង ។

[៣៨៣] ម្ចាស់កុំភ័យ គ្រាខាង ក្នុងសម្បទា

ក្នុងសីលកម្មសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អចាំបាច់ បានផ្ដាសាយហើយ

ក៏រត់វេលា ក្នុងក្រី អស់វេលា ព ជន ។

សព្វសំយដ្ឋស្ស សុរិយុត្ត ខោត

តស្សប្បាណំ

សុរិយំ សុសិមញ្ចោ

ធនតំ វេបចិត្តិវោ

សុភាសិតំ ជយញ្ចោ

តុលាវតំ ធនុត្តិយំ

វិភោធនសុរិយោ

ឥសយោ អរញ្ញាកញ្ចោ

ឥសយោ ធន សមុទ្ធតាតិ ។

សព្វសំយដ្ឋ សុរិយុត្ត ខោត

ឧទ្ទាននៃសុរិយុត្តនោះ គឺ

សុរិយុត្ត ១ សុសិមស្សត្ត ១ ធនតុស្សត្ត ១ វេបចិត្តិស្សត្ត ១

សុភាសិតវេយស្សត្ត ១ តុលាវតស្សត្ត ១ ធនុត្តិយស្សត្ត ១

វិភោធនសុរិយុត្ត ១ ពួកឥសិក្ខនិករោគស្សត្ត ១ ពួកឥសិ

ក្ខនិកមុទ្ធតស្សត្ត ១ ។

ទេវត្តោ

បឋមំ បឋមទេវត្តោ

[៣៨៤] ឯតំ សមយំ កកវំ សាវត្ថុយំ វិហារនិ
ជេតវំ ធម៌ អនាថមិណ្ឌុកាស្ស អារាមេ ។ តត្រ ទោ
។ ថេ ។

[៣៨៥] កកវំ ឯតទកេន សត្តស្ស កិត្តវេ
នេនិធមិណ្ឌុស្ស មុទ្ធ មនុស្សក្ខតស្ស សត្ត វត្តបនាទិ
សមត្ថានិ សមាទិញានិ អរោស្មំ យេសំ សមាទិញត្តា
សុត្តោ សុត្តន្តំ អដ្ឋកា ។ តាតមាទិ សត្ត ។ យាវ
ជីវំ ចាតាចេតិវេន អស្សំ យាវជីវំ កុលេ ជេដ្ឋាបបាយិ
អស្សំ យាវជីវំ សណ្តានំ ចោ អស្សំ យាវជីវំ អបិសុណ
កំ ចោ អស្សំ យាវជីវំ វិគតមលមច្ឆេន ចេតសា អតាវ
អដ្ឋកាសេយ្យំ មុត្តចាតោ បយតបាលី វេស្សក្ករតោ
យាចយោតោ តានសិវិកាតរតោ យាវជីវំ សព្វកំ ចោ

ទេវិត្ត

បឋមទេវិត្ត ទី ១

[៣៨៦] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុង
វត្តជេតពន របស់វេនាថបិណ្ឌុកាស្ស ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ
ងង ។ ថេ ។

[៣៨៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ឆ្ងល់ក្នុង
ចំនងាយ សក្កទេវតទទួល កាលកើតជាមនុស្សក្នុងជាតិមុន បានសមា-
ធានក្បាលរូបទាំង ៧ ប្រការប៉ុណ្ណា ព្រោះតែបានសមាធានក្បាលរូបទាំង
៧ ប្រការនោះ បានជាសក្កទេវត បានផលនូវតារាងនៃរូបជាសក្កៈ ។
ក្បាលរូបទាំង ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសក្កទេវតបានសមាធានថា
តាតាអញត្រូវជាអ្នកចិញ្ចឹមនាមិត្ត អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវគោរពបុគ្គល
ប៉ាច្នុងក្នុងក្រលួល អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានវត្តបាលីរូបទាំង ៧ អស់មួយជីវិត ១
មិនត្រូវមានវត្តបាលីរូបទាំង ៧ អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានវត្តបាលីរូបទាំង ៧ អស់មួយជីវិត ១
កំណាញ់ជាមន្ទិល មានព្រះបិណ្ឌុកាស្ស មានវត្តជេតពន (ចំណុច) ហើយ
ត្រេកអរក្នុងកាលបេជ្ជ កំណាញ់សក្កទេវត ត្រេកអរក្នុងការទ្រង់
ការព្រះវិសេស ទៅប្រជុំទ្រង់ផ្ទះអស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានសំដីទៀតទៀត

សក្កស្សប្បដិសេធិស្ស ធម្មវេទនា សក្ក វត្ថុបទានិ

អស្សំ យាវជីវំ អត្តោននោ អស្សំ សង្ខេបំ មេ
កោណោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ចិប្បមេវ ធិ បដិវិទេយ្យន្តិ ។
សុត្តស្ស ភិក្ខុវេ ទេវនិទ្ទេស្ស បុត្រ មនុស្សក្ខត្តស្ស
នីមាទិ សត្ត វត្ថុបទានិ សមត្តានិ សមាទិច្ឆានិ អរោហ័
យេសំ សមាទិច្ឆានា សត្តោ សត្តានិ អជ្ឈតាតិ ។

[៣៨២] នីមមភោច កកក វង្សំ វត្តាន សុគតោ
អជាបរំ ឯតទភោច សត្តា

មាតាមេតិករំ ជន្និ
កុលេ ជេដ្ឋាបបាយនិ
សង្ខំ សទិលសង្ខាសំ
មេសុណោយ្យម្បោយនិ
មច្ឆេវិទយេ យុត្តិ
សន្និ កោណាភិក្ខុ ទរំ
តិ វេ ទេវ កាវតីសា
អាហុ សប្បវិសោ នីតិ ។

សក្កស្សប្បដិសេធិស្ស ធម្មវេទនា សក្ក វត្ថុបទានិ

អសម្ពុយជីវិក ១ មិនត្រូវមានសេចក្តីក្រោម មើលគេសេចក្តីក្រោមកើត
ឡើងដល់តាមអញ តាមអញត្រូវតែប្រញាប់ចង្អុល ឱ្យសេចក្តីក្រោម
នោះចេញ អសម្ពុយជីវិក ១ ។ ចូលតែចុងច្បាយ បញ្ចូលនឹងខ្លួន កាល
កើតជាមនុស្ស គង់ជាភិក្ខុ បានសមាទានវត្ថុបទានិ ៧ ប្រការនេះឯង
បរិច្ចណិ ប្រារព្ធសមាទានវត្ថុបទានិ ៧ ប្រការនេះ ទើបសក្កទៅរក
បានដល់វត្ថុតាតនៃខ្លួនជាសក្ក ។

[៣៨២] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់សួរគ្រូនេះហើយ លុះ
ព្រះសុភក្កជាសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់សួរគ្រូនេះហើយ ទើបត្រាស់តាតនៃ
នេះទៅទៀតថា

តួកទៅកាន់វាងភាវក្ខន្ធិ បានហៅដទៃអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា
អ្នកកាន់ក្រដាសចូលជាច្បង ក្នុងក្រកូល មានវត្តាល្អិតខន់
និយាយតែពាក្យផ្អែមល្អម លះបង់ពាក្យញុះញង់ ប្រកប
ក្នុងកាលលះបង់សេចក្តីកំណាញ់ មានសំដីទៀងទាត់ ជាដទៃ
គ្របសក្តីនៃសេចក្តីក្រោមនោះឯង ជាសប្បុរស ។

ទុតិយំ ទុតិយទេវស្មត្ថំ

(៣៨៧) ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថិយំ វិហាតិ
នេតវនេ អនាថមំល្អិតស្ស អារាមេ ។ តត្រ ចោ
កកវំ ភិក្ខុ ។ មេ ។

(៣៨៨) កកវំ ឯតនេវនេ សុត្តន្តំ ភិក្ខុវេ នេវ-
នមិទ្ធា បុព្វេ មនុស្សក្ខតោ សមាធា មយោ បាម
មាលារំ អហាសិ តស្មា មយវតិ វុទ្ធិតិ ។ សុត្តន្ត
ភិក្ខុវេ នេវនមិទ្ធា បុព្វេ មនុស្សក្ខតោ សមាធា
បុរេ នាជំ អនាសិ តស្មា បុរិទ្ធនោតិ វុទ្ធិតិ ។
សុត្តន្ត ភិក្ខុវេ នេវនមិទ្ធា បុព្វេ មនុស្សក្ខតោ
សមាធា សុត្តន្តំ នាជំ អនាសិ តស្មា សុត្តន្ត-
តិ វុទ្ធិតិ ។ សុត្តន្ត ភិក្ខុវេ នេវនមិទ្ធា បុព្វេ
មនុស្សក្ខតោ សមាធា អវសមិ អនាសិ តស្មា
វាសវតិ វុទ្ធិតិ ។ សុត្តន្ត ភិក្ខុវេ នេវនមិទ្ធា
សមាស្សម្យំ អនាជំ មហាក្កន ចំន្តតិ តស្មា

ទុតិយទេវស្មត្ថំ ទី ២

(៣៨៩) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ផេត្តន របស់អនាថមំល្អិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ ក្នុងពេលនោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មេ ។

(៣៩០) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យំទំនេរថា ខ្ញុំលក្ខណ៍
ទាំងឡាយ សក្កទេវនមិទ្ធិ កាលកើតជាមនុស្ស ក្នុងជាតិមុន ជាមាណវ
ឈ្មោះមយៈ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាមយៈ ។ ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ
សក្កទេវនមិទ្ធិ កាលកើតជាមនុស្ស ក្នុងជាតិមុន បានឲ្យបានមុនគេ
ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាមុន្តៈ ។ ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ សក្កទេ-
វនមិទ្ធិ កាលកើតជាមនុស្សក្នុងជាតិមុន បានឲ្យបានដោយគោរព ហេតុ
នោះ បានជាគេហៅថាសក្កៈ ។ ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ សក្កទេវនមិទ្ធិ
កាលកើតជាមនុស្ស ក្នុងជាតិមុន បានឲ្យទ័សប្រាប់សំណាត់ ព្រោះ
ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាស័រៈ ។ ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ សក្កទេវ-
នមិទ្ធិ ក៏ឃើញហេតុស្មើទាំងនោះ ដោយមួយរំលងបាន ហេតុនោះ

សហស្សត្នោតិ វុទ្ធាតិ ។ សក្កស្ស កិក្ខុវេ ទេវាទ-
 មិទ្ធស្ស សុជា ជាម អសុរកក្ខា បជាមតិ^(១) តស្មា
 សុជម្បតិក វុទ្ធាតិ ។ សក្កោ កិក្ខុវេ ទេវាទមិទ្ធា
 ទេវាទំ តាវត្ថសាទំ ឥស្សរិយាទិមទ្ធំ វជ្ជំ កាវេតិ
 តស្មា ទេវាទមិទ្ធាតិ វុទ្ធាតិ ។

[៣៨៧] សក្កស្ស កិក្ខុវេ ទេវាទមិទ្ធស្ស បុព្វ
 មនុស្សក្ខតស្ស សក្ក វត្ថុបទាទិ សមត្ថាទិ សមាទិដ្ឋាទិ
 អហេស្សំ យេសំ សមាទិទ្ធក្ខា សក្កោ សក្កត្ថំ អជ្ឈ-
 កា ។ កកមាទិ សត្ត ។ យាវជីវំ មាតាបេតិកភោ អស្សំ
 យាវជីវំ គុលេ ទេដ្ឋាបុទាយំ អស្សំ យាវជីវំ សណ្តារ-
 ចោ អស្សំ យាវជីវំ អចិសុណារចោ អស្សំ យាវជីវំ វិក-
 កមលមន្ទោរទ ទេតសា អតាវ អជ្ឈាវសេយ្យំ មុត្តចាកោ
 បយត្ថាណំ វោស្សត្តវតោ យោធជោតោ ធានសិរិកា-
 កវតោ យាវជីវំ សទ្ធាវចោ អស្សំ យាវជីវំ អក្កោធជោ

១ ១, បជាមតិ អយោសិ ។

បានជាគេហៅថាសហស្សក្ខៈ ។ ខ្នាស់ក្នុងចំណោម អសុរកក្ខាឈ្មោះ
 មានសុជា ជាមហាសីរបស់សក្កទេវាទមិទ្ធ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថា
 សុជម្បតិក ។ ខ្នាស់ក្នុងចំណោម សក្កទេវាទមិទ្ធ បានសោយរាជ្យជា
 ឥស្សរាទិបតិ លើត្បូងទៅតាមនាវត្ថុនិម្ម ហេតុនោះ បានជាគេហៅ
 ថា ទេវាទមិទ្ធ ។

[៣៨៨] ខ្នាស់ក្នុងចំណោម សក្កទេវាទមិទ្ធ កាលកើតជាមនុស្ស
 ក្នុងជាតិមុន បានសមាធានវត្ថុបទទាំង ៧ ប្រការបរិបូណ៌ ព្រោះហេតុ
 នៃបានសមាធានវត្ថុបទទាំង ៧ ប្រការនោះ បានជាសក្កទេវាទបាននាម
 ជាសក្កៈ ។ វត្ថុបទទាំង ៧ ប្រការ គេដូចម្តេចខ្លះ ។ (សក្កទេវាទបាន
 សមាធាន) ថា គាត់បានអញ្ញត្រូវចិញ្ចឹមមាតាបិតា អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវគា-
 តេបុគ្គលជាច្បងក្នុងគ្រួសារ អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានពាក្យល្អិតទន់ អស់
 មួយជីវិត ១ ត្រូវមានវាចាមិនញុះញង់ អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានចិត្តប្រាស
 ចាកសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិល ជាអ្នករំលែកលែងខ្លាច ជាអ្នកសាង
 វិជ្ជាដ៏ម្សិលឆ្ងាយ ជាអ្នកក្រែកអក្កេនិកាលនរចន៍ ជាអ្នកគួរគេសូមបានបាន
 ត្រេកអរ ក្នុងការទ្រទ្រង់ការរំលែកលែង ហើយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ អស់មួយ
 ជីវិត ១ ត្រូវមានវាចាទៀងទាត់ អស់មួយជីវិត ១ មិនត្រូវមានសេចក្តីប្រាថ្នា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិថី

អស្សី សាធម៌ មេ កោតោ ឧប្បន្នេយ្យ ទិប្បមេវ នំ
 បដិវិទេយ្យន្តំ ។ សក្កស្ស ភិក្ខុវេ ទេវាទមិន្ទស្ស មុខ
 មនុស្សក្ខតស្ស ឥសានិ សក្ក វត្ថុបទានិ សមញ្ញានិ
 សមាទិច្ឆានិ អហេសុំ យេសំ សមាទិច្ឆត្តា សក្កា
 សក្កតំ អជ្ឈតាតិ ។

(៣៩១) ឥន្ទមរោច ។ បេ ។

មាតាបេតិកវំ ជន្នំ
 កុលេ ជេដ្ឋាបទាយិទំ
 សណ្តំ សទិលសម្ភាសំ
 មេសុណោយ្យប្បហាយិទំ
 មន្រ្តវិទយេ យុត្តំ
 សន្នំ កោតាកំកុំ នវំ
 តំ វេ ទេវា ភាវនីសា
 មាហុ សប្បវិសោ ឥតិទិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិថី

បើទុកជាសេចក្តីក្រោធ តើឥឡូវនឹងលំភាន់អញ ត្រូវតែអាត្មាអញបោះ
 ចង់សេចក្តីក្រោធនោះមួយរំពេច អស់មួយនិវេទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុតឈ្មោះ
 សក្កទេវកនមិន្ទ កាលកើតជាមនុស្ស ក្នុងជាតិមុន បានសមាទានវត្ថុបទ
 ទាំង ៧ ប្រការនេះបើបូណ៌ ព្រោះហេតុតែបានសមាទានវត្ថុទាំង ៧
 ប្រការនោះ ទើបសក្កទេវកន បានដល់ខ្ញុំកាលខ្ញុំខ្លួនជាសក្កៈ ។

(៣៩១) ប្រាមេមន្ត្រេភាវ បានស្រាស់ភាគ្យនេះហើយ ។ បេ ។

ពួកទេវតានៅឋានតាវត្តិន្ទ្រ បានហៅបុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា
 គួរកោតត្រង់ ចំពោះបុគ្គលជាច្បង ក្នុងគ្រួសារ មានកំពា
 ល្អិតទន់ និងយាយភាគ្យផ្អែមល្អែម លះលង់ភាគ្យញ្ចះញង់
 ប្រកបតែក្នុងការកំចាត់ចង់សេចក្តីតណាញ់ មានសិរីរៀង
 ជាដទៃប្រសព្វនឹងសេចក្តីក្រោធនោះឯង ថាជាសប្បុរស ។

តតិយ តតិយទេវស្វត្រ

[៣៧១] ឯវិជ្ជា សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកា
 វេសាលិយំ វិហារតិ មារាវតំ ក្នុងគារាសាលាយំ ។
 អនិទោ មហាលី លិច្ឆិ យេន កកា កេនុបសង្កម្ភិ
 ឧបសង្កម្ភា កកាវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ វិសិទ្ធំ ។
 ឯកមន្តំ វិសិទ្ធោ ទោ មហាលី លិច្ឆិ កកាវន្តំ ឯកន-
 វេន ឯដ្ឋោ វេ(១) កន្ត សក្កោ ទេវនមិទ្ធាតិ ។
 ឯដ្ឋោ ទោ មេ មហាលី សក្កោ ទេវនមិទ្ធាតិ ។ សោ
 ហិ ទ្ធន កន្ត សក្កាប្បជីវ្ហមោ ភវិស្សតិ ទុន្ទសោ
 ហិ កន្ត សក្កោ ទេវនមិទ្ធាតិ ។

[៣៧២] សក្កញ្ញាហំ មហាលី បដាបាមិ សក្ក-
 កាលោ ច ឧទ្ទេ យេសក្ក ឧទ្ទាមិ សមាធិទ្ធក្កា
 សក្កោ សក្កតំ អជ្ឈតា កក្ក បដាបាមិ ។ សក្កោ
 មហាលី ទេវនមិទ្ធា មុទ្ធ មនុស្សក្កតា ស-
 មាទោ មយោ បាមិ មាលាកំ អមោសិ កស្ស

១. ទ. ទិដ្ឋិ តោ ។

តតិយទេវស្វត្រ ទី ៣

[៣៧១] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងក្នុងការសាលា ក្នុងមហាវន ទៀបក្រុង
 វេសាលី ។ លំដាប់នោះឯង ស្តេចលិច្ឆិព្រះនាមមហាលី បានចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមស្រួល ។ លុះស្តេចលិច្ឆិព្រះនាមមហាលី
 គង់ក្នុងទីសមស្រួលហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទ្រង់បានឃើញសក្កទេវនមិទ្ធាវេន ។ បពិត្រ
 មហាលី ភព៌ភក បានឃើញសក្កទេវនមិទ្ធាវេន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ត្រង់សក្កទេវនមិទ្ធា ត្រាស់កថាប្រែប្រៀបរបស់សក្កទេវនមិទ្ធា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា សក្កទេវនមិទ្ធា គេមិនកាយខឹងឃើញទេ ។

[៣៧២] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រមហាលី ភព៌ភក
 ស្គាល់ច្បាស់នូវសក្កទេវនមិទ្ធា ឡូតិ៍មិទ្ធិសក្កទ្យុបានជាសក្កៈផង មួយ
 ទៀត សក្កទេវនមិទ្ធា បានដល់នូវការវិនិច្ឆ័យជាសក្កៈ ព្រោះវេសាលីមាន
 ធម៌លក ភព៌ភក ក៏ដឹងច្បាស់នូវនោះផង ។ បពិត្រមហាលី សក្កទេវន-
 មិទ្ធា កាលកើតជាមនុស្សក្រុងជាតិមុន ជាមាណពៈឈ្មោះមួយ ហេតុនោះ

មយភតិ វុទ្ធាតិ ។ សក្កោ មហាលី ទេវទមិទ្ធោ បុត្រ
 មនុស្សក្ខតោ សមាធា បុរ ឆានី អធិសំ ភស្មា
 បុរិទ្ធាតិ វុទ្ធាតិ ។ សក្កោ មហាលី ទេវទមិទ្ធោ
 បុត្រ មនុស្សក្ខតោ សមាធា សក្កត្ថំ ឆានី អធិសំ
 ភស្មា សក្កោតិ វុទ្ធាតិ ។ សក្កោ មហាលី ទេវទមិទ្ធោ
 បុត្រ មនុស្សក្ខតោ សមាធា វាសនំ អធិសំ ភស្មា
 វាសភតិ វុទ្ធាតិ ។ សក្កោ មហាលី ទេវទមិទ្ធោ
 សហស្សម្បំ អន្តរំ បុហុក្កំ ចិន្តតិ ភស្មា ស-
 ហស្សក្ខតិ វុទ្ធាតិ ។ សក្កស្ស មហាលី ទេវទមិទ្ធស្ស
 សុជា ធាម អសុរកក្ខា មធាបតិ ភស្មា សុជម្បតិ
 វុទ្ធាតិ ។ សក្កោ មហាលី ទេវទមិទ្ធោ ទេវទំ
 ភាវតី ហនំ ឥស្សរិហនិបទំ រដ្ឋំ ភាវតិ ភស្មា
 ទេវទមិទ្ធាតិ វុទ្ធាតិ ។

(៣៩៣) សក្កស្ស មហាលី ទេវទមិទ្ធស្ស
 បុត្រ មនុស្សក្ខតស្ស សត្ត វត្តបធានំ សមគ្គានំ
 សមាទិទ្ធានំ អហេស្មំ យេសំ សមាទិទ្ធក្ខា សក្កោ

បានជាគេហៅថា មយវៈ ។ បពិត្រមហាលី សក្កទេវទមិទ្ធ កាលកើត
 ជាមនុស្សក្នុងជាតិមុន បានឲ្យបានមុនគេ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថា
 បុរិទ្ធៈ ។ បពិត្រមហាលី សក្កទេវទមិទ្ធ កាលកើតជាមនុស្សក្នុង
 ជាតិមុន បានឲ្យបានជាយេនាហ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាសក្កៈ ។
 បពិត្រមហាលី សក្កទេវទមិទ្ធ កាលកើតជាមនុស្សក្នុងជាតិមុន បានឲ្យ
 សម្រាប់សំណាត់ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាវាសវៈ ។ បពិត្រមហាលី
 សក្កទេវទមិទ្ធ គិតយើងហេតុ សូម្បីតាំងអស់ ដោយមួយរំពេចបាន
 ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាសហស្សក្កៈ ។ បពិត្រមហាលី អសុរកក្ខា
 រល្មោះនាងសុជា ជាមហេសីនៃសក្កទេវទមិទ្ធ ហេតុនោះ បានជាគេហៅ
 ថា សុជម្បតិ ។ បពិត្រមហាលី សក្កទេវទមិទ្ធ ហេតុនោះបានជាគេហៅ
 ថា ភាវតិ ។ បពិត្រមហាលី សក្កទេវទមិទ្ធ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាទេវទមិទ្ធ ។

(៣៩៣) បពិត្រមហាលី សក្កទេវទមិទ្ធ កាលកើតជាមនុស្ស
 ក្នុងជាតិមុន បានសមាទានវត្តបធានំ ៧ ប្រការធំចម្បង ព្រោះ
 ហេតុនៃសមាទានវត្តបធានំ ៧ ប្រការនោះ បានជាសក្កទេវទមិ

សក្កតិ អជ្ឈតា ។ កាតមាទិ សក្ក ។ យាវជីវី
 មាតាបេតិកភេ អស្សំ យាវជីវី តុលេ ដេដាធិបាយ
 អស្សំ យាវជីវី សណ្តានំ អស្សំ យាវជីវី អចិ
 សុណាវំ អស្សំ យាវជីវី វិភតមលមច្ឆេវន ទេត
 សា អតាវី អជ្ឈាវសេយ្យំ មុត្តនាតោ បយតទាណី
 វេស្សត្តរតោ យាទេយោតោ នាទសិវិភាគរតោ យាវជីវី
 សត្វានំ អស្សំ យាវជីវី អត្តោទេវោ អស្សំ
 សាទេមិ មេ តោតោ ទុច្ឆរជ្ជយ្យ ទិច្ឆរមេវ នំ បដិវ
 ទេយ្យន្តំ ។ សក្កស្ស ចហលំ ទេវនមិទ្ធស្ស មុត្ត
 មនុស្សក្ខតស្ស ឥមាទិ សក្ក វគ្គបទាទិ សក្កាទិ
 សមាទិដ្ឋាទិ អរោស្សិ យេសំ សមាទិទ្ធក្ខា សក្កោ
 សក្កតិ អជ្ឈតាតិ ។

បាននាមជាសក្កៈ ។ វគ្គបទាទិ ៧ ខោរ តើដូចម្តេច ។ (សក្កាទិវរាជ
 បានសមាទាទ) ជា អាត្មាអញ ត្រូវវិបុលមាតាបិតា អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវ
 កោតក្រែងឬក្តាលជាពូជក្នុងក្រែង អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានវត្តភ្នំ
 ទន់ អស់មួយជីវិត ១ មិនត្រូវមានវត្តភ្នំ អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវ
 មានចិត្តប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ជាចិត្តល ជាអ្នកមានការបញ្ចេញស្រ
 កន់ មានវេលាឆេះហើយដើម្បីនឹងឲ្យរួច ។ គ្រូអាក្នុងកាលបេតិ ជា
 អ្នកគួរតែសូមបានបាទ គ្រូអាក្នុងកាលទ្រង់វិចារីចកវិលកបាន ហើយ
 នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានវត្តភ្នំទាំង ៣ អស់មួយ
 ជីវិត ១ មិនត្រូវមានវត្តភ្នំប្រាជ បើខ្លាជាសេចក្តីប្រាជ តើត្រូវ
 ដល់អាត្មាអញ អាត្មាអញត្រូវបន្ទោបង់ ខ្លាជាសេចក្តីប្រាជនាមួយវិល
 អស់មួយជីវិត ១ ។ បតិប្រមាទី សក្កៈទាំងមិទ្ធិ កាលកើតជាមនុស្ស
 ក្នុងជាតិមុន បានសមាទាទវគ្គបទាទិ ៧ ប្រការនេះហើយ គ្រោះ
 ហេតុនៃសមាទាទវគ្គបទាទិ ៧ ប្រការ ។ តើសក្កាទិវរាជ បានដល់
 ខ្លាតកវិលជាសក្កៈ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយ សភាវិញ្ញ

(៣៩២) ឥន្ទេរោច ។ បេ ។

មាតាមេតិកំ ជំនុំ

កុលេ ជេដ្ឋាមចាយិជំ

សន្តិ សិលសន្តាសំ

មេសុណោយ្យច្បហាយិជំ

មន្ទេរិយេ យុត្តិ

សន្ធិ កោនាតិកុំ ធិរិ

តិ វេ ធនោ តាវតីសា

អាហុ សច្ចុរិសោ ឥតិវតិ ។

បិទ្ខតំ ទុដ្ឋិទ្ធសូតំ

(៣៩៤) ឯកំ សមយំ កកវំ វជនហេ វិហារតិ

វេន្យុវេ កលទ្ធកតិវមេ ។ នប្រ ហេ កកវំ កិក្ខុ

អាមន្តេសិ កិក្ខុវេរិវេ ។ ធនេន្តេតិ កេ កិក្ខុ កកវំតោ

បទុស្សាសុំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយ សភាវិញ្ញ

(៣៩៤) ព្រះមានព្រះភាគ ពុទ្ធប្រាសាទិយនិវេសនំ ។ បេ ។

ក្នុងព្រះភាគវេន្យុវេ ពុទ្ធប្រាសាទិយនិវេសនំ ។ បេ ។

នោះព្រះភាគព្រះបុគ្គលជាច្បង ក្នុងក្រុមលោក មានវត្តល្អិត

ទង់ និងយាយសំដីផ្អែមល្អិត លះបង់ពាក្យញុះញង់ ប្រកប

នៃក្នុងការកំចាត់បង្គំសេចក្តីកំណាញ់ មានវត្តទៀងទាត់

ជាដទៃប្រសព្វគ្នាសេចក្តីប្រាថ្នាដោះដូរ ជាជាសម្បុរស ។

ទុដ្ឋិទ្ធសូត្រ ទី ៤

(៣៩៥) សមយម្ពេ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុង

ព្រះវត្តវ្យាទ ជាពលទ្ធកតិវមេស្ថាន ជិតព្រះវត្តជ័តិវេ ។ ក្នុងទីនោះឯង

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាសាទៅក្នុងកិក្ខុ ខ្មែរភិក្ខុបំណិនល្អ ។

ភិក្ខុបំណិននោះ ទទួលព្រះក្ខន្ធមីក នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះកុណា

ព្រះអង្គ ។

សក្ខីសម្បជញ្ញ ឆៀសឆ្កែ ក្នុងច្បាប់

(៣៩៦) កកក ឯកទេស ក្នុងច្បាប់ កិច្ចសន្យា
 អត្ថបទ បុរស ៨៥៧៧៧ រាជកថា មនុស្ស-
 ធម្មតា អហោសិ មនុស្សកម្មណា មនុស្សវរកា ។
 សោ កថាភក្ខប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ សន្តិ សមាធិយិ
 សីលំ សមាធិយិ សុតិ សមាធិយិ ចាតិ សមាធិយិ
 មញ្ញំ សមាធិយិ ។ សោ កថាភក្ខប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 សន្តិ សមាធិយិក្ខា សីលំ សមាធិយិក្ខា សុតិ
 សមាធិយិក្ខា ចាតិ សមាធិយិក្ខា មញ្ញំ សមាធិយិក្ខា
 កាយស្ស កេនា បរម្មណា សុគតិ សក្ខី លោកិ
 ឧបមន្ត ទេវនំ ភាវត្តិសាទំ សហព្យតំ ។ សោ
 អញ្ញេ ទេវ អតិរោចតិ វិស្ណោទ ទេវ យសសា ច ។

(៣៩៧) តត្រ សុទ្ធំ កិច្ចសន្យា ទេវ ភាវត្តិសា
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ អច្ឆរិយំ វត កោ អត្ថតិ វត
 កោ អយំ ហិ ទេវបុត្តា បុព្វេ មនុស្សក្ខតោ សមាធា
 មនុស្សធម្មតា អហោសិ មនុស្សកម្មណា មនុស្ស-
 វរកា សោ កាយស្ស កេនា បរម្មណា សុគតិ
 សក្ខី លោកិ ឧបមន្ត ទេវនំ ភាវត្តិសាទំ សហព្យតំ

សក្ខីសម្បជញ្ញ ឆៀសឆ្កែ រឿងប្រាសាទ

(៣៩៨) ព្រះបាទព្រះកាត ទ្រង់ប្រាសាទនេះថា ម្នាក់ក្នុង
 ចំណង កាលពីព្រេងនាយ មានបុរសម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងធីត្រីនេះ
 ឯង ជាមនុស្សក្រសែ មនុស្សក្របា ជាមនុស្សចាតប ។ បុរសនោះ
 បានសមាធាសត្វ សមាធាសីលៈ សមាធាសុតៈ សមាធាចាតៈ
 សមាធាបញ្ញា ក្នុងធម៌និយ ដែលព្រះកថាភក្ខប្បវេទិតេ ។
 លុះបុរសនោះសមាធាសត្វ សមាធាសីលៈ សមាធាសុតៈ សមា-
 ធាចាតៈ សមាធាបញ្ញា ក្នុងធម៌និយ ដែលព្រះកថាភក្ខប្បវេទិតេ ។
 បើកប្រាសាទនេះស្រាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្លូតិ ទៅលោក
 ជាមួយនឹងក្នុងទៅកាតាវត្តិវិទូ ។ ទៅបុត្រនោះ មានសម្បជញ្ញ
 យស្សប្បវិទីលើស ជាតិក្នុងទៅកាតាវត្តិវិទូ ។

(៣៩៩) ម្នាក់ក្នុងចំណង បានឮមកក្នុងរឿងនោះថា ក្នុង
 ទៅកាតាវត្តិវិទូ កាលនោះស ក៏រៀប បន្ទុះបង្កប់ថា អស្ចារ្យ
 ណាស់ ចំណែកណាស់ ព្រោះថា ទៅបុត្រនោះ កាលពីក្នុង
 មនុស្ស ក្នុងចំណង ជាមនុស្សក្រសែ ជាមនុស្សក្របា ជាមនុស្ស
 ចាតប បុរសនោះ លុះបើកប្រាសាទនេះស្រាប់ទៅ បាន
 មកកើតក្នុងសុគតិ ស្លូតិ ទៅលោក ជាមួយនឹងក្នុងទៅកាតាវត្តិវិទូ

សោ អញ្ចេ ទេវេ អតិរោចតិ វណ្ណោ ទេវេ យ-
 សសា ចាតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ សញ្ញោ ទេវោន-
 មិទ្ធោ ទេវេ ភាវត្តិសេ អាមាណ្ហសិ មា ទោ តុម្កេ
 មាវិសា ឯតស្ស ទេវេ មុត្តស្ស ឧជ្ឈាយិត្ត ឯសោ
 ទោ មាវិសា ទេវេ មុត្តោ មុទ្ធេ មុត្តស្ស កុតោ សមាបោ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ សទ្ធិ សមាធិយំ សីលំ
 សមាធិយំ សុតំ សមាធិយំ ចាតិ សមាធិយំ បញ្ញំ
 សមាធិយំ សោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ សទ្ធិ
 សមាធិយំ គា សីលំ សមាធិយំ គា សុតំ សមាធិ-
 យំ គា ចាតិ សមាធិយំ គា បញ្ញំ សមាធិយំ គា
 កាយស្ស កេតា បរម្មណា សុតតិ សត្តំ លោកិ
 ឧបបន្នោ ទេវោនំ ភាវត្តិសាទិ សមាធិកំ សោ អញ្ចេ
 ទេវេ អតិរោចតិ វណ្ណោ ទេវេ យសសា ចាតិ ។

[៣៩៨] អដទោ ភិក្ខុវេ សញ្ញោ ទេវោនមិទ្ធោ
 ទេវេ ភាវត្តិសេ អនុនយមាបោ កាយំ វេលាយំ ឥមា
 កាជាយោ អភាសិ

ទេវបុត្តនោះ មានសម្បវន្តនិយស្សវ្យាជំ លើសទៅតាមវិទ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចំរើងឡើយ ត្រាតោះឯង សក្កទេវោនមិទ្ធ បានហៅពួកទេវកាជាទំ
 ភាវត្តិឱ្យមកថា ម្ចាស់ពួកអនុទិក្ខុ អ្នកចំរើងឡើយ កុំបោលរោសទៅ-
 បុត្តនេះឡើយ ម្ចាស់ពួកអនុទិក្ខុ ទេវបុត្តនេះ កាលកើតជាមនុស្ស បាន
 សមាធនសទ្ធា សមាធនសីលៈ សមាធនសុតៈ សមាធនចាតៈ
 សមាធនបញ្ញា ក្នុងធម៌នៃយ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ លុះ
 ទេវបុត្តនោះ បានសមាធនសទ្ធា សមាធនសីលៈ សមាធនសុតៈ
 សមាធនចាតៈ សមាធនបញ្ញា ក្នុងធម៌នៃយ ដែលព្រះតថាគតសំដែង
 ហើយ បែកគ្នាយកនិកាយស្រប់ទៅ បានមកកើតក្នុងសុតតិ ស្ថិតិ
 ទេវលោក ជាមួយនឹងពួកទេវកាជាទំភាវត្តិឱ្យ បានជានិមិត្តនោះ
 មានសម្បវន្តនិយស្សវ្យាជំ ជាទំពួកទេវកាជាទំទៀត ។

[៣៩៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើងឡើយ កាលដែលសក្កទេវោនមិទ្ធ
 គម្យសំពូកទេវកាជាទំភាវត្តិឱ្យហើយ បានកោលតាចំរើងឡើយនេះ
 ក្នុងវេលានោះថា

សក្កសំយុត្តស្ស ភមណេយ្យកស្មត្ថំ ភមណេយ្យសក្កមំ

យស្ស សទ្ធា ភជាគតេ
 អចលា សុបត្ថដ្ឋិតា
 សីលញ្ច យស្ស កាល្យាណំ
 អរិយកង្គំ បសិសតិ
 សង្ខេប បសាទោ យស្សត្ថិ
 ឧជុត្តតញ្ច ឧស្សង្គំ
 អនន្ទ្រោតំ តំ អនុ
 អោយំ តស្ស ជីវិតំ
 តស្មា សទ្ធា បាលញ្ច
 បសាទំ ឧប្បនស្សប័
 អនុយុត្តាជ មេតាវិ
 សវំ ពុទ្ធាន សាសនង្គំ ។

បញ្ចមី ភមណេយ្យកស្មត្ថំ

(៣៩៩) ឯកំ សមយំ ភគវំ សាវត្ថយំ វិហារតិ
 ជេតវាន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាភមេ ។ អនិច្ចា សក្កោ
 រេវានមិច្ឆោ យេន ភគវំ តេតុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា

សក្កសំយុត្ត ភមណេយ្យកស្មត្ថំ សក្កទោមិទ្ធិត្ថសកាលំព្រះមាត្រាភារ

សក្កាបេសប្បុត្តលណា មិនកម្រើក បានតំកលំដោយប្រវែង
 ក្នុងព្រះភពាគត ពំនិសីលរបស់ប្បុត្តលណាដ៏ល្អ ជាទីក្រេត
 អវិនិច្ឆ័យៈ ដែលលាភសរសើរហើយ សេចក្តីជ្រេថ្លា
 របស់ប្បុត្តលណាមានក្នុងសង្ឃ ពំនិស្សនៈក៏ត្រូវត្រូវ ក្នុង
 បណ្ឌិតហៅប្បុត្តលនោះថា មិនមែនជាមនុស្សក្រឡាត់ខ្រោយ
 ទេ ដ៏វិភារបស់អ្នកនោះ មិនមែនជាមោឃទេ ព្រោះហេតុ
 នោះ បណ្ឌិតកាលបើទឹកក្នុងក្បាលប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ក្នុងប្រាសាទ ១ ឬសង្ខតនិ សីលផង សេចក្តីជ្រេ
 ថ្លាផង ការឃើញក្នុងអមិផង ។

ភមណេយ្យកស្មត្ថំ ទី ៥

(៣៩៩) សមយមួយ ព្រះមាត្រាភារ ព្រង់គង់នៅ ក្នុងក្តែ
 ជេតវាន របស់អនាថបិណ្ឌិកសង្ឃ ដ៏ត្រូវសាវត្ថី ។ ព្រាង្គានិង
 សក្កទោមិទ្ធិ ចូលទៅកាលព្រះមាត្រាភារ សុះចូលទៅដល់ហើយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកលវគ្គ

ភក្កវង្គី អភិវាទេត្វា ឯកមង្គី អដ្ឋាសំ ។ ឯកមង្គី
បិគោ ទោ សក្កោ ទេវាទមិទ្ធោ ភក្កវង្គី ឯគណេច
កំបុ ទោ កង្ក ក្វមិវាមណោយ្យកង្កី ។

[២០០] អារាមចេត្យា វនចេត្យា

ចោត្តរញ្ញា សុនិម្មិតា

មនុស្សាមណោយ្យកង្ក

កលំ ជាត្វង្គី សោត្វសំ

តាមេវា យនិ កកញ្ញា

និទ្ទេវា យនិ វា ជលេ

យត្ថុ អរហន្តោ វិហារង្គី

កំ ក្វមិវាមណោយ្យកង្កី ។

ឆង្គី យជិមាសស្តង្គី

[២០១] ឯកំ សមយំ ភក្កវា វាជិកេហោ វិហា-
រាតំ កំជ្ឈក្សវេ បត្តកេ ។ អថទោ សក្កោ ទេវាទមិទ្ធោ
យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវង្គី
អភិវាទេត្វា ឯកមង្គី អដ្ឋាសំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកលវគ្គ

កិច្ចាបយន្តីព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិកោតក្នុងទិសមគ្គ ។ លុះសក្ក-
ទេវានមិនបំភានៅក្នុងទិសមគ្គហើយ បានគ្រាបចូលសូត្រមានព្រះភាគ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទីដែលគូប្រកាស កើតឡើង ។

[២០០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា អារាមដែលគេ

គោរព ព្រៃដែលគេគោរព ប្រះបាតុរណីដែលគេគោរព

តែងឈរហើយ នៅមិនទាន់ដល់មួយចំណិត វិទ្យាដែលមនុស្ស

គូប្រកាស ជាចំណិតគេចែកជាចំណែកដប់ប្រាំមួយ ។

អង្គ ដែលជាទីគួរព្រះអរហន្តនឹងរស់ ពោះជាស្រុកឬជាព្រៃ

ជាទីទំនាប ឬជាទីទួល ទីនោះជាគូមិនប្រកាស ។

យជិមាសស្តង្គី ទី ៦

[២០១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អង្គនៅ លើក្នុង
គិជ្ឈក្ខន្ធ ទៀបត្រង់ព័ន្ធរឹះ ។ គ្រានោះឯង សក្កទេវានមិន ចូលទៅ
គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់កិច្ចាបយន្តី ហើយបិកោត
ក្នុងទិសមគ្គ ។

(២០២) ឯកមន្តី ម៉ែតោ ទោ សុត្តោ ទេវាធុ-

មំន្នា កកវន្តី តាហាយ អដ្ឋកាសំ
យជនាទាទំ មនុស្សាទំ
មុត្តាមេត្តាទ ចាណិទំ
ករោតំ ឧបទិកំ មុត្តិ
កតុ និទ្ធិ មហាប្បសន្តំ ។

(២០៣) ចន្ទារោ ច បដិបន្នា

ចន្ទារោ ច ជលេ ម៉ែតោ
ឯស សុដ្ឋោ ទុដ្ឋកុ តា
មត្តាសីលសមាហិតោ
យជនាទាទំ មនុស្សាទំ
មុត្តាមេត្តាទ ចាណិទំ
ករោតំ ឧបទិកំ មុត្តិ
សុដ្ឋ និទ្ធិ មហាប្បសន្តំ ។

(២០៤) កុរុសក្កទេវាធុន្ត ម៉ែតោ ក្នុងមីសមន្តហើយ បាន

ក្រាបទូលគ្រូមានព្រះការ ដោយតាម ថា

ទាន ឆិក្ខុកមនុស្សអ្នកបូជា ជាសត្វប្រាជ្ញាបុណ្យ កាល
ខឹងធ្វើបុណ្យ ដែលឲ្យផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន តើឲ្យផលបុគ្គលណា
រើសជាទានមានផលច្រើន ។

(២០៥) ព្រះមានព្រះភាគគ្រាប់ថា បុគ្គល ៤ ពួក

ប្រគំបត្តិ (រើស្វីផល) បុគ្គល ៤ ពួក ម៉ែតោក្នុងផល
បុគ្គលខ្ពុះ គឺសត្វជាអត្រីមក្រង់ ប្រករដោយបញ្ញាខឹង
សីល ឯទាន ឆិក្ខុកមនុស្សអ្នកបូជា ជាសត្វប្រាជ្ញាបុណ្យ
កាលខឹងធ្វើបុណ្យ ដែលឲ្យផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានឲ្យផល
សត្វគោ រើសជាទានមានផលច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក វិទ្យុស្តវគ្គ

[២០៤] ឯកំ សមយំ ភកកំ សាវត្ថយំ វិហរតិ
ជេតវនំ អនាថមិណ្ឌិកស្ស អាភមេ ។ តេន ទោ បទ
សមយេន ភកកំ និវាហិយាតតោ ហោតិ បដិសស្សីទោ ។
អដិទា សន្តោ ច នេវនមិទ្ធោ ព្រហ្មា ច សហម្បតិ
យេន ភកកំ តេនុបសន្តមីសុ ទសន្តមិត្វា បព្វេកំ
ទ្វារតាហិ ឯស្សយ អដ្ឋិសុ ។

[២០៥] អដិទា សន្តោ នេវនមិទ្ធោ ភកកតោ
សន្តិកេ វមី តាមី អភាសំ

ទដ្ឋាហិ វីរ វិជិតសង្គម

បដ្ឋការ អនណ វិទេ លោកេ

ចិត្តត្វា តេ សុវិមុត្តំ

ចន្ទោ យថា បដ្ឋសាយ វត្តិទ្ធិ ។

វិទ្យុស្តវគ្គ ទី ៧

[២០៦] សមីយម្ហយ ព្រះមានព្រះភាគ ប្រជ័នទៅ ក្នុងវត្ត
ជេតវន លេសគោចរិណ្ឌិកេ បដ្ឋិ ដ៏ត្រូវ ហវត្ថិ ។ សមីយាមានឯង
ព្រះមានព្រះភាគ ប្រជ័នទៅសព្វក្នុងវត្ត ហវត្ថិ សម្បទៅក្នុងឈាន
សហម្បតិ ។ ព្រះមានឯង សក្ការកនមិទ្ធនិសម្បត្តិព្រហ្ម បាន
ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ កុះកុះទៅដល់ហើយ បានបិករម
នីសន្ទុះទ្វារ ម្ខាតម្ខាត ។

[២០៧] ព្រះមានឯង សក្ការកនមិទ្ធិ បានកាលតាមនេះ ក្នុង
សំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បព្វគ្រូព្រះអង្គជាវិបុលេស ជាអ្នកឈ្នះសង្គ្រាម សូមព្រះ
អង្គត្រោកឡើង បព្វគ្រូព្រះអង្គអ្នកដាក់ការចុះហើយ មិន
ចំពាក់បំណុលភិកិលេស សូមព្រះអង្គស្តាប់ក្នុងវិហារ
ព្រោះឡើយរបស់ព្រះអង្គ ច្រសូឡរហើយ ដូចជា
ព្រះចន្ទក្នុងក្រីទី ទេវ កើត ។

សក្តសិយុត្តស្ស បឋមសក្កនមស្សនស្សត្ថំ ភូមិបុព្វតំ

(២០៦) ន ទោ ទេវាទមិទ្ធិ ភវាភតា វរិ វន្តិ-

ភត្វា ។ វរិភ្នា ទោ ទេវាទមិទ្ធិ ភវាភតា វន្តិភត្វា

ឡិដ្ឋាហិ វរិ វន្តិភស្កាម

សភ្កាហិ អនណ វិទរ លោភោ

ទេសេតុ ភត្វា ទម្ពិ

អញ្ញាតាហ ភវិស្សន្តិភិ ។

អដ្ឋមិ បឋមសក្កនមស្សនស្សត្ថំ

(២០៧) សាវត្ថិទិវាទំ ។ ភូមិបុព្វំ ភិក្ខុវេ សញ្ញោ

ទេវាទមិទ្ធិ មាគលី សង្កាហតិ អាមន្តសំ យោជេហិ

សម្ម មាគលី សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញាដិ ទយ្យាន-

ភូមិ ឥន្ទាម សុភូមិ ទស្សនាហតិ ។ វរិ ភន្តិទ្គាភិ

ទោ ភិក្ខុវេ មាគលី សង្កាហតោ សញ្ញស្ស ទេវាទ-

មិទ្ធិស្ស បដិស្សត្វា សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញាដិ យោជេហិ

សក្តសិយុត្ត បឋមសក្កនមស្សនស្សត្ថំ ជឿនច្រាង

(២០៦) ព្រះភ្នំប្រាសាទ ទេវាទមិទ្ធិ ព្រះភេតាភតាភិ-

ទ្បាយ ភេតាភតាភយច្ចំ យ៉ាងរាង ។ ទេវាទមិទ្ធិ ព្រះភេតាភ

តាភិទ្បាយ ភេតាភតាភយច្ចំ យ៉ាងរាង

ចត្តិព្រះភ្នំជាបុរស ជាអនុយោសត្រឹម សូមព្រះភ្នំ

ក្រោកឡើង បច្ចុប្បន្នព្រះភ្នំអង្គរវត្តជាតំណាង ច្រើនឆ្នាំ

ចំណុចសិរីរាស សូមព្រះភ្នំស្តេចទៅក្នុងលោក សូម

ព្រះមាតាព្រះបាទសីហនុ ក្នុងបុគ្គលអ្នកប្រាសាទ ទាំង

វិសាល ។

បឋមសក្កនមស្សនស្សត្ថំ ទី ៨

(២០៧) សាវត្ថិទិវាទំ ។ ភូមិបុព្វំ ភិក្ខុវេ សញ្ញោ

សក្កនទេវាទមិទ្ធិ បានហៅមាគលីសង្កាហតោ មកប្រាប់ថា មាគលី

សំឡេង អ្នកចូលមកជាមួយ ដែលទិវាសម្បជាន់ យើងទាំងអស់

កាន់យកក្នុង ដើម្បីមើលទូក្រុងដ៏សប្បាយ ។ ភូមិបុព្វំ ភិក្ខុវេ

មាគលីសង្កាហតោ ទទួលស្តាប់ពាក្យសក្កនទេវាទមិទ្ធិថា សូម

ច្រើនព្រះមហាក្សត្រ ហើយវិមលជាមួយ ដែលទិវាសម្បជាន់

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិថី

សក្កស្ស ទេវនម៌្មិក្ខស្ស វេជីវេទេសិ យុត្តោ ទោ តេ
ហរិស សហស្សយុត្តោ អាជ្ឈាមោយ យស្សនាទិ កាលិ
មញ្ញសីតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវនម៌្មិនោ
វេជយន្តប្បសាទា ឱរេហន្តា អញ្ញលី កាត្វា សុទិ
ចុដ្ឋន្តិសា ឧមស្សតិ ។

[៤០៨] អដទោ ភិក្ខុវេ ភាគលី សង្កាហកោ
សក្កី ទេវនម៌្មិក្ខ កាតាយ អជ្ឈកាសិ

តំ ឧមស្សន្តំ តេវិជ្ជា

សទ្ធវេ កុដ្ឋា ច ទុត្តយា

ចត្តារោ ច មហាភជា

តិទសា ច យសស្សិទោ

អដ តោ បាម សោ យុត្តោ

យំ ភំ សក្ក ឧមស្សសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិថី

ប្រាចទ្ទនេវសក្កទេវនម៌្មិក្ខ ចរិត្តប្រាគង្គភក្កិក្ខ វេសាថា-
នេយ្យ វេសទិមសេម្បយនាមំ ខំប្រាគង្គបាទិមប្រេត្តប្រាគង្គហើយ
សូមទ្រង់សំគាល់នូវកាលនូវទីនិស្សបទៅ ក្នុងកាលនូវទីនេះចុះ ។ ឆ្ងាស
ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះឯង សក្កទេវនម៌្មិក្ខ ស្ដេចចុះបាតវេជយន្ត-
ប្រាសាទ ធ្វើអញ្ញលីឧមស្សាប្រថវិស ។

[៤០៨] ឆ្ងាសភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវនាឯង ឆាគលីសង្កាហក-
កោសក្ក បាទប្រាចទ្ទនេវសក្កទេវនម៌្មិក្ខ វេសាភាថាថា

ពួកអ្នកទានវិជ្ជាបិដក ពួកក្សត្រយ៍ទាំងអស់ វេសគង្គទៅលើ

វេសនីដង ពួកមហាភជទាំងបួនដង ពួកវេសាភាយស

ក្នុងឯនាគវត្តិវ័រដង តែងថ្វាយបង្គំប្រាគង្គ ចរិត្តសក្ក-

ទេវាដ កាលបើយ៉ាងនេះ ប្រាគង្គនឹងថ្វាយបង្គំអ្នកណា

អ្នកនោះជាបុគ្គលអ្នករកចូល តើជាអ្នកណា ។

សព្ទសំយោគ ឃ្លាសព្ទធម្មតាសព្ទ សព្ទសព្ទ ធម្មតាស

(២០៨) មី(១) ធម្មស្សន្និ កេវដ្ឋា

សព្វេ កុដ្ឋា ច ទត្ថិយា

ចត្តារោ ច មហាកថា

គិណ្ឌ ច យសស្សនោ

អហក្ខ សីលសម្មន្ន

ចិរត្ថសមាហិត

សន្មា ចព្វជិតេ វេទ

ព្រហ្មជិយមកាយោ

យេ កហដ្ឋា ធុត្តកា

សីលវត្តា ឧបាសកា

ចខ្មេន ធារំ ចោសន្និ

កេ ធម្មស្សនិ មាគលីតិ ។

(២០៩) សេដ្ឋា ហិ កិរ លោកស្មី

យេ ភំ សក្ក ធម្មស្សនិ

អហម្យ កេ ធម្មស្សនិ

យេ ធម្មស្សនិ វាសកតិ ។

១ ឃុំចិត្ត មាហា ។

សព្ទសំយោគ ឃ្លាសព្ទធម្មតាសព្ទ សព្ទសព្ទ ធម្មតាស

(២០៨) សក្កទេវតាវ ព្រាសំថា ភូមិភូមិភូមិភូមិភូមិ

ក្សត្រិយ៍ ព័ន្ធគត្ថ ដែលគតិទៅលើផែនដី ភូមិភូមិភូមិ

ព័ន្ធគត្ថ ភូមិភូមិភូមិភូមិ ភូមិភូមិភូមិភូមិ

ត្រីវិជ្ជាបណ្ឌិត ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ

ភូមិភូមិ ដែលបរិបូណ៌ដោយសីល មានចិត្តកំលាំង

សក្កត្រិយ៍ ព័ន្ធគត្ថ មានព្រហ្មចារ្យជាប្រតិភូ ព័ន្ធគត្ថ

មុន ភូមិភូមិភូមិភូមិ ជាព័ន្ធគត្ថ មានសីល

ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ

ភូមិភូមិភូមិភូមិ ។

(២០៩) មាគលី ទូលថា បរិភូមិភូមិភូមិ ព្រះអង្គ

ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ

លោកដោយពិត បរិភូមិភូមិ ព្រះអង្គព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ

លោក ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ព័ន្ធគត្ថ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយស្ស សភាវដ្ឋាន

[២០១] ឥតិ វត្ថាធិ មយេវា

នេវាភា សុដម្បតិ

មុដុន្តិសា នមស្សតា

បមុខោ វជហ្មហិតិ ។

ឆិមិ ទុតិយសក្កនមស្សនស្សត្ថំ

[២០២] សាវត្ថិធិធានំ ។ កុត្តជុំ កិក្ខុវេ សក្កោ
នេវាធិមន្តោ មាគលី សង្កាហិតំ អាមន្តេសិ យោដេ-
ហិ សម្ម មាគលី សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញាវដិ ឧយ្យា-
នក្ខមិ កុដ្ឋាម សុក្ខមិ នស្សបាយាតិ ។ ឯវិ កុដ្ឋនាតិ
ទោ កិក្ខុវេ មាគលី សង្កាហិតោ សក្កាស្ស នេ-
វាធិមន្តស្ស បដិស្សតា សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញាវដិ
យោដេត្ថា សក្កាស្ស នេវាធិមន្តស្ស បដិវេនេសិ យុត្តោ
ទោ តេ មាវស សហស្សយុត្តោ អាជញ្ញាវដោ យស្ស-
ធានំ កាលំ មញ្ញសីតិ ។ អដោ កិក្ខុវេ សក្កោ
នេវាធិមន្តោ វេជយន្តប្បសាធា ឱរេហន្តោ អញ្ញលី
កាត្វា សុធិ(១) កកវន្តំ នមស្សតិ ។

• ១. បក្សលីកោ សុតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយ សភាវដ្ឋាន

[២០៣] លុះមយេវាវត្ថា ព្រះនាមសុដម្បតិ ជា

ប្រធានរបស់ទេវតា បានរោសតាព្យុះនេះហើយ ក៏

ថ្វាយចង្ក្រប់ទិស ប្រឡើងឆ្នើមលើថេរវា។

ទុតិយសក្កនមស្សនស្សត្ថំ ទី ៩

[២០៤] សាវត្ថិធិធាន ។ ម្ចាស់កំពុងឡាយ កាលណាព្រាង
នាយ សក្កោទេវនម្ពុត បានហៅមាគលីសង្កាហិតទៅបុគ្គមកប្រាប់ថា
ម្ចាស់មាគលីសង្កាហិត ចូរអ្នកទីមថេរកាងខេយ្យ ដែលទីមសេម្បយនាន់
យើងនឹងទៅកាន់យ្យាភូមិ ដើម្បីមើលទីដ៏សប្បាយ ។ ម្ចាស់កំពុងឡាយ
មាគលីសង្កាហិតទៅបុគ្គ ទទួលស្តាប់សក្កោទេវនម្ពុតថា
ព្រះគរុណាថ្វីវេសេស សូមព្រះអង្គមានសេចក្តីចំរើន ហើយទីម
ថេរកាងខេយ្យ ដែលទីមសេម្បយនាន់ ហើយក្រាបទូលដល់
សក្កោទេវនម្ពុតថា បពិត្រព្រះអង្គអ្នកខិត្តិក ថេរកាងខេយ្យ ដែលទីម
សេម្បយនាន់ ឱព្រះអង្គទាន់ទំហមម្រងព្រះគង្គហើយ សូមព្រះគង្គ
សំគាល់ខ្ញុំកាលខ្ញុំនឹងស្តេចទៅដល់ទីនោះចុះ ។ ម្ចាស់កំពុងឡាយ
លំដាប់នោះឯង សក្កោទេវនម្ពុត កាលយាងចុះចាកវេជយន្តប្រាសាទ
ក៏ធ្វើអញ្ញលីនមស្ត្រព្រះនាមព្រះភាគ ។

សង្កសំយុត្តស្ស ទុតិយសក្កេមស្សនេត្តេ កត្តិក្កត្តេត្តេ

(២១៣) អដទោ ភិក្ខុវេ មាគលិ សង្កាបាគោ

សង្កត្តំ នេវនមិទ្ធិ តាថាយ អដ្ឋកាសំ

យំ ហំ នេវ មនុស្សា ច

តំ នមស្សន្តិ វាសវ

អដ គោ ឆាម សោ យត្ថោ

យំ វុំ សង្កត្តំ នមស្សន្តិវិ ។

(២១៤) យោ ឥឯ សង្កាសម្ពុត្តោ

អស្មិ ឈោគោ បាធិវេត

អនោមចាមិ សង្ការិ

តំ នមស្សមិ មាគលិ

យេសំ វាគោ ច តោសោ ច

អវិជ្ជា ច វិរាជីតា

ទីណាសវា អរហន្តោ

សង្កសំយុត្ត ទុតិយសក្កេមស្សនេត្តេ កាធមស្ការចំពោះព្រះមានព្រះកា

(២១៥) ហសតិក្កុចាំងឡាយ គ្រោះឆានឯង មាគលិសង្កាបាគ-

ទេវបុត្ត បានពោលនឹងសក្កទេវនិមិត្ត ដោយភាព ថ

បតិគ្រាសវៈ សេចក្តីពិតថា ក្នុងទេវតានឹងមនុស្ស គែង

ធមស្ការចំពោះព្រះអង្គ បតិគ្រាសក្កទេវព័ន កាលបើយ៉ាង

នេះ ទ្រង់នឹងធមស្ការ ចំពោះអាការ ឬគ្រោះជាបុគ្គល

ក្នុងគេឬជា តើជាអាការ ។

(២១៦) សក្កទេវព័នគ្រាសំថា មាលមាគលិ ក្នុងលោក

នេះ គ្រោះសាស្តាអង្គិកជាសង្កាសម្ពុត្ត ខ្ញុំធមស្ការចំពោះ

ព្រះសាស្តាអង្គិកនោះ ដែលមានព្រះនាមមិនយោគជាប ក្នុង

លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក ក្នុងបុគ្គលណាគិតបាត់បង់

វាគៈ ចោសៈ មិនអវិជ្ជា អស់មាសវៈហើយ ជាព្រះអរហន្ត

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាដង្ក

តេ ធម្មស្ស្សមិ មាគលី

យេ ភក្ខេនាសវិធមា

អវិជ្ជាសមគំភ្លា

សេត្វា អប្បត្ថយាកមា

អប្បមត្តាទុសិតុរេ

តេ ធម្មស្ស្សមិ មាគលីតិ ។

(២០៥) សេដ្ឋា ហិ កំរ លោកស្មី

យេ ភ្នំ សុត្ត ធម្មស្ស្សសិ

អហម្យំ តេ ធម្មស្ស្សមិ

យេ ធម្មស្ស្សសិ វាសវាតំ ។

(២០៦) ឥទ្ធិ វត្វាធម្ម មយវា

នេវវាជា សុដម្បតិ

ភកវន្តិ ធម្មស្ស្សត្វា

បមុខោ វជមារុណីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាដង្ក

មាលមាគលី ខ្ញុំឧមស្ការ ចំពោះពួកបុគ្គលនោះ ពួកបុគ្គល

ណា ចេត្នាបង្កើតឧទិវាសៈ កន្លងបង្អួចវិជ្ជា ជាសត្វ-

បុគ្គល ជាអ្នកក្រេកអរ ភ្នំកិរិយាតំបន់បង្អួចវិជ្ជា ជាអ្នក

មិនប្រមាទ សិក្សារឿយ ។ (ក្នុងអំឡុងពេល) មាលមាគលី

ខ្ញុំឧមស្ការ ចំពោះពួកបុគ្គលនោះ ។

[២០៥] មាគលីតបថា បពិត្រសក្កទេវព៌ មេចក្តីពិត

ថា ទ្រង់ឧមស្ការ ចំពោះពួកបុគ្គលណា ពួកបុគ្គលនោះ

ប្រសើរបំផុតក្នុងលោក បពិត្រសក្កទេវព៌ ទ្រង់ឧមស្ការ ចំពោះ

បុគ្គលណា ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ឧមស្ការ ចំពោះបុគ្គលនោះដែរ ។

[២០៦] លុះមយវាទេវព៌ ព្រះនាមសុដម្បតិ ជាប្រធាន

ចេសវទេវតា ពោលនាថាទេវហិយ ក៏ឧមស្ការ ចំពោះ

គ្រូបាទព្រះភាគ ហើយទ្រង់ឡើងនិស្ស័យលើដេវតា ។

ទស្សនៈ តតិយសក្តិសិទ្ធិស្តីពី

[២៩៣] សាក្សីទី១ ។ ក្នុងករណី ក៏ដូចជា សាក្សី
ទី១ មានលិខិតសាក្សី អាចទទួលបាន យោងដល់
សក្តិសិទ្ធិ សហស្សន្ទស្តី អាជ្ញាធរ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួង សុខាភិបាល ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ។ ឯករណ៍ ទី១
ក៏ដូចជា មានលិខិតសាក្សី សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣
បង្កើតជា សហស្សន្ទស្តី អាជ្ញាធរ យោងដល់
សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣ បង្កើតជា សហស្សន្ទស្តី ។
តែ មានសហស្សន្ទស្តី អាជ្ញាធរ យោងដល់
កាលបរិច្ឆេទស្តីពី ។ អង្គការ ក៏ដូចជា សក្តិសិទ្ធិ ទី១
ទី២ ទី៣ យោងដល់ កាលបរិច្ឆេទស្តីពី ។

[២៩៤] អង្គការ ក៏ដូចជា មានលិខិតសាក្សី
សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣ យោងដល់ កាលបរិច្ឆេទស្តីពី ។

តតិយសក្តិសិទ្ធិស្តីពី ទី ១០

[២៩៥] សាក្សីទី១ ។ ក្នុងករណី ក៏ដូចជា សាក្សី
ទី១ មានលិខិតសាក្សី សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣
បង្កើតជា សហស្សន្ទស្តី អាជ្ញាធរ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួង សុខាភិបាល ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ។ ឯករណ៍ ទី១
ក៏ដូចជា មានលិខិតសាក្សី សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣
បង្កើតជា សហស្សន្ទស្តី អាជ្ញាធរ យោងដល់
សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣ បង្កើតជា សហស្សន្ទស្តី ។
តែ មានសហស្សន្ទស្តី អាជ្ញាធរ យោងដល់
កាលបរិច្ឆេទស្តីពី ។ អង្គការ ក៏ដូចជា សក្តិសិទ្ធិ ទី១
ទី២ ទី៣ យោងដល់ កាលបរិច្ឆេទស្តីពី ។

[២៩៦] មានលិខិតសាក្សី សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣
បង្កើតជា សហស្សន្ទស្តី អាជ្ញាធរ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួង សុខាភិបាល ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ។ ឯករណ៍ ទី១
ក៏ដូចជា មានលិខិតសាក្សី សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣
បង្កើតជា សហស្សន្ទស្តី អាជ្ញាធរ យោងដល់
សក្តិសិទ្ធិ ទី១ ទី២ ទី៣ បង្កើតជា សហស្សន្ទស្តី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយ សុត្តន្តបិដក
 តំ ហិ ឯតេ ធម្មស្សេយ្យិ
 បុតិទេហសយា ធម្ម
 ធិតុត្តា តុណ្ហបស្មេតេ(១)
 ទុក្ខោសា សមប្បិទា
 កំ ទុ តេសំ បិហាយសិ
 អនាគាទធម៌ វាសវ
 អាចារី វេសំ ចំ ព្រាហ្ម
 តំ សុណោម វិចោ តវតិ ។

[២១៧] ឯតំ តេសំ បិហាយមិ
 អនាគាទធម៌ មាតសិ
 យម្ហា កាខា បក្កមន្តិ
 អនមេត្តា វេជ្ជំ តេ
 ធម្ម តេសំ តោដ្ឋេ ទិមេន្តិ
 ធម្ម តុម្ហា ធម្ម តុន្ទេបិយំ
 ចរន្តិកមេសថា

១. ឧ. កុណបដ្ឋេ ធម៌ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយ សុត្តន្តបិដក

សេចក្តីនិកាយ ពួកជនទាំងនោះ ដែលនៅក្នុងកាយមាតា
 ដ៏ស្អុយ ក្នុងកាយបង្គំ ចំពោះព្រះអង្គវិញ ព្រោះពួកជន
 ទាំងនោះ មុនពេលសាតសពដ៏ផ្ទុយ ពេញដោយការ
 ឃ្លាននិងការស្រេក បត់ច្រកសាវៈ ព្រះអង្គស្រឡាញ់សេចក្តី
 ប្រព្រឹត្តិ របស់ពួកអ្នកបួសនោះ ដូចម្តេច សូមទ្រង់ប្រាប់
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តិរបស់ពួកអ្នកបួស យើងខ្ញុំនឹងស្តាប់ជាក្សនៈ
 របស់ព្រះអង្គ ។

[២១៨] សក្កទៅពជននោះបន្តិច ម្នាលមាតសិ ខ្ញុំស្រឡាញ់ព្រះអង្គសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ របស់ពួកអ្នកបួសនោះ ព្រោះពួក
 អ្នកបួសនោះ ដ៏ចោទកាយណា មិនកាលយកមន្ទ្រាននោះ
 អ្នកបួសទាំងនោះមិនទុកស្រូវក្នុងជ្រូកមិនទុកស្រូវក្នុងក្អមមិន
 ទុកស្រូវក្នុងក្រណាត់ ស្ទើរតែកាយហៅដែលអ្នកជំនុំសម្រេច

សព្វប័យព្រហ្ម ភពិយសព្វនមស្សនេស្សន្ត គងខ្លែងឧបាហ

តេន យាបេន្តិ សុត្វតា

សុមន្តមន្តិចោ ជីវា

តុណ្ហិក្ខតា សមញ្ញក

នេវា វិរុទ្ធា អសុរេហិ

បុថុមន្ទា ន មាគលិ

អវិរុទ្ធា វិរុទ្ធសុ

អន្តនណ្ឌេសុ និក្ខតា

សាធានេសុ អនាធានា

តេ នមស្សនិ មាគលិតិ ។

(២២១) សេដ្ឋា ហិ កិរ លោកស្មី

យេ ភំ សុត្តន្ត នមស្សសិ

អហម្យំ តេ នមស្សនិ

យេ នមស្សសិ វាសវាតិ ។

សព្វសំយុត្ត ភពិយសព្វនមស្សនេស្សន្ត ការនេស្ថាប័រោកេន្តោនេន្តោរោ

ហើយញ្ចុន្តិអន្តកាត ឱប្រព្រឹត្តាទៅដោយគាហារនោះ ជា

អ្នកមានវត្ថុល្អ និយាយតែតាមរូបសុភាសិត ជាអ្នកស្ងប់

ស្ងៀម ប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើ ម្ចាស់មាគលិ អម្បាលដូចជា

ពួកទេវតានៅឈ្មោះនាងនីពួកអសុរ ពួកសត្វជាច្រើនគំនៅ

ឈ្មោះនាងដេ កាលបើពួកសត្វកំពុងឈ្មោះនា ពួកអ្នកបួស

នោះ មិនឈ្មោះនាសារ ជាអ្នករំលងក្នុងពួកសត្វ ដែល

មានអាត្ម័រដល់ខ្លួន កាលពួកសត្វប្រកបដោយសេចក្តីប្រកាន់

លោកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ទេ ម្ចាស់មាគលិ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំ

ចំពោះគ្នាអ្នកបួសនោះ ។

[២២១] បពិត្រសក្កទៅរាជ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំ ចំពោះពួក

បុគ្គលណា ពួកបុគ្គលនោះប្រសើរដល់គុក ក្នុងលោកភិក្ខុហើយ

បពិត្រវាសវៈ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំ ចំពោះពួកបុគ្គលណា ខ្ញុំព្រះ

អន្តិក៍ថ្វាយបង្គំ ចំពោះពួកបុគ្គលនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខសិទ្ធកថា

(២២១) ឥតិ វត្ថុន ចយក
នេវកជា សុដប្បតិ
គិក្ខុសង្ឃី នមស្សិតា
ចមុខោ វដនាហិតិ ។
វេរតោ ទុតិយោ ។

តិល្បទ្ធានំ

វត្ថុបរិទេស(១) នាយោ វត្ថុ
នធិន្ទកា វមណោយ្យកំ
យជមាទកា វត្ថុនា
នាយោ សក្កនមស្សនាតិ ។

១ ឧ.ម. ទេវា ០៩ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខសិទ្ធកថា

(២២១) លុះមយវទៅរាជ ព្រះនាមសុដប្បតិ ជាប្រធាន
ចេស្តក្កវេរតា ពោលពាក្យនេះហើយ គឺនមស្តាវ ចំពោះ
ព្រះភិក្ខុសង្ឃ ហើយឡើងគន្លឹះស៊ីវៈ ។
ចចំ វេរិត្ត ទី ២ ។

ទុក្ខាននៃទេវិត្តនោះ គឺ

វេរស្មត្ថ ព ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងជាយក្ខច១ ទ្បំទុ-
ស្មត្ថ ១ វមណោយ្យកស្មត្ថ ១ យជមាទស្មត្ថ ១ វត្ថុន-
ស្មត្ថ ១ សក្កនមស្សនស្មត្ថ ព ។

សក្ខីបញ្ជាក់
បឋម យោធាស្ម័គ្រ

(២២២) ឯកសារយោង កកវា សាវត្ថុយំ វិចារ-
រតិ ជេតវេន អនាជមិណ្ឌុកកស្ស អាណមេ ។ អថោ
សត្តោ នេវនមិថោ យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា កកវង្គំ អភិវនេត្វា ឯកមង្គំ អដ្ឋាសំ ។
(២២៣) ឯកមង្គំ មិគោ ចោ សត្តោ នេវន-
មិថោ កកវង្គំ កាថាយ អដ្ឋាសំ

កឹសុ យត្វា(១) សុទំ សេតិ
កឹសុ យត្វា ន សោធនិ
កឹស្សស្ស ឯកធម្មស្ស
វនំ វោធសំ តោតមាតិ ។

សក្ខីបញ្ជាក់
យោធាស្ម័គ្រ ទំ ១

(២២២) សម័យចូល ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងនៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន ចេសំអនាជមិណ្ឌុកកស្ស ឯកក្រុងសាវត្ថុ ។ ព្រះនោះឯង
សក្កុទេវនមិទ្ធ ចូលទៅដល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏
ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបំភក្កន៍ទីសម្បត្តិ ។

(២២៣) លុះសក្កុទេវនមិទ្ធ បំភក្កន៍ទីដ៏សម្បត្តិហើយ ទើប
ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា
បុត្តលសម្លាប់អ្វី ទើបជេតវេនសុទ្ធ សម្លាប់អ្វី ទើបមិន
សោតសៅ បត់ច្រកព្រះភាគម ព្រះឥន្ទ្រនាមព្រះហឫទ័យ
ចំពោះការសម្លាប់ធម៌អ្វី ដែលជាតម្លៃឯក ។

[២២២] កោដិ យត្វា សុទ្ធំ សេតិ
 កោដិ យត្វា ន សោចតិ
 កោដស្ស វិសម្មលស្ស
 មនុស្សស្ស វាសវ
 វជំ អវិហា បសិសន្តិ
 តំ ហិ យត្វា ន សោចតិ ។

ទុតិយំ ទុព្វណ្ឌិយស្មតំ

[២២៣] សាវត្ថិទិដាទិ ។ កុតបុគ្គំ កំត្វាវ អញ្ញា-
 តោ យត្វា ទុព្វណ្ឌំ ឱកោដិមកោ សក្កស្ស ធម៌-
 វាទមិទ្ធស្ស អាសនេ ចិសិដ្ឋោ អហោសិ ។ តត្រ សុទ្ធំ
 កំត្វាវ ធម៌ តាវត្ថីសា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ
 អន្តរិយំ វត វោ អត្ថតិ វត កោ អយំ យត្វា ទុព្វណ្ឌំ
 ឱកោដិមកោ សក្កស្ស ធម៌វាទមិទ្ធស្ស អាសនេ ចិ-
 សិដ្ឋោតិ ។ យថា យថា ទោ កំត្វាវ ធម៌ តាវត្ថីសា
 ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ តថា តថា សោ យត្វា
 អភិរូបតោ ចេវ ហោតិ នស្សន្តិយតោ ច តាសាទិ-
 កតោ ច ។

[២២៤] ព្រះមានប្រការគ្រាស់ថា កុត្តលសម្លាប់សេចក្តី
 គ្រោធបាន ទើបផេកជាសុខ សម្លាប់សេចក្តីគ្រោធបាន
 ទើបមិនសោកសៅ ម្ចាស់សាវៈ ពួកប្រាសាយៈ តែង
 សរសើរការសម្លាប់សេចក្តីគ្រោធបាន ដែលមានអស់ជាតិស
 មានចុះដំផែម ព្រោះថា កុត្តលសម្លាប់សេចក្តីគ្រោធបាន
 បាន ទើបមិនសោកសៅឡើយ ។

ទុព្វណ្ឌិយស្មត្រ ទី ២

[២២៥] សាវត្ថិទិដាទិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កាលពីព្រេង
 នាយ មានយក្ស ១ សម្បុរគោក្រក់ ខ្លះឡើ ពោះកំបាំង បាតអន្ទុយ
 លើកាសនៈ របស់សក្កទេវតាមិន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ មានសេចក្តី
 ដំណាលក្នុងរឿងនោះថា ពួកទេវតាក្នុងឋានតាវត្ថីន្ស ពោលទោស
 កំរើងៀល បន្ទុះបង្កប់ថា អស្ចារ្យណាស់ ចំរើងៀលណាស់ យក្ស
 មានសម្បុរគោក្រក់ ខ្លះឡើ ពោះកំបាំងនេះ ហ៊ានអន្ទុយលើកាសនៈ
 របស់សក្កទេវតាមិន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ នោះបីពួកទេវតាក្នុងឋាន
 តាវត្ថីន្ស ពោលទោស កំរើងៀល បន្ទុះបង្កប់ ដោយហេតុណា យក្ស
 នោះ កំរើកតែមានបុព្វផល ដូច្នេះចិត្តចិត្តលំបាកលំបាកក្នុងផល វិញ
 តែឱ្យជ្រៅផង ដោយហេតុនោះ ។ ។

[២២២] អថតោ ភិក្ខុវេ នេវ តាវត្ថីសា យេន

សត្តោ នេវនមិទ្ធោ តេនុសេត្ថីយីសុ ឧបសត្ថមិទ្ធា
សត្តំ នេវនមិទ្ធំ ឯតនេវចំ ឥន តេ មាវស អញ្ញាតរោ
យត្ថោ ទុទ្ធលោកា ឱកោដិមតោ ទុទ្ធានំ អាសនេ
និសំប្រា ។ តត្រ សុទ្ធិ មាវស នេវ តាវត្ថីសា ឧដ្ឋា-
យន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ អន្ធរយំ វត ភោ អក្កនំវត ភោ
អយ្មេយត្ថោ ទុទ្ធលោកា ឱកោដិមតោ សត្តស្ស នេ-
វនមិទ្ធស្ស អាសនេ និសំប្រាតិ យថា យថា ទោ
មាវស នេវ តាវត្ថីសា ឧដ្ឋាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ
តថា តថា សោ យត្ថោ អក្កចតរោ ថេវ ហោតិ
នស្សជ័យតរោ ច ចាសានិតតរោ ចាតិ សោ ហិ ទ្ធន
មាវស កោធនត្ថោ យត្ថោ ភវិស្សនំតិ ។

[២២២] មាលភិក្ខុវេទិទ្ធាយ លំដាប់នោះ ពួកទេវតាកុដ្ឋយាន

តាវត្ថិន្ទ ចូលទៅតាមសក្កុទេវមិន្ទ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានក្រាប
ខ្ជួលសក្កុទេវមិន្ទយ៉ាងដូចជា បាត្រព្រះអង្គអ្នកទិព្វ ឥឡូវនេះ មាន
យក្ស ១ សម្បត្តាក្រក់ ខ្លួនស្រី ពោះកំប៉ាំង អង្គុយលើអាសនៈរបស់
ព្រះអង្គ ។ បាត្រព្រះអង្គអ្នកទិព្វ ក្នុងរឿងនោះគួរជា ពួកទេវតាកុដ្ឋ
យានតាវត្ថិន្ទ ពោលពោល គំរេងៗ បន្តបន្តបន្ត អស្ចារ្យណាស់
ថ្វី ចំឡែកណាស់ហ្ន៎ យក្សមានសម្បត្តាក្រក់ ខ្លួនស្រី ពោះកំប៉ាំងនេះ
ហ៊ានអង្គុយលើអាសនៈ របស់សក្កុទេវមិន្ទ បាត្រព្រះអង្គអ្នកទិព្វ
នោះវិញគួរទៅតាមតាវត្ថិន្ទ ពោលពោល គំរេងៗ បន្តបន្តបន្ត
យ៉ាងណា ។ ក៏យក្សនោះ រីកតែមានប្រណីត្តិផង គួរជាវិចិត្រពិលាមិល
មើលត្រឡាផង រីកតែជ្រូងផង បាត្រព្រះអង្គអ្នកទិព្វ យក្សនោះ
ក៏ដឹងឈ្មោះតាវត្ថិន្ទ (មានសម្បត្តិក្រាបជាអាហារ) ហើយ ។

[២២៧] អថទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវនមិម្ហោ
 យេន សោ កោណគតោ ភេទុចសង្កមំ ឧបសង្កមិក្ខា
 ឯកំសិ ឧត្តរសង្កំ កាវិក្ខា ទត្ថិណាជាទុមណ្ឌលំ មវ-
 វិយំ និហត្វា^(១) យេន សោ កោណគតោ យត្ថោ
 កោណ្ឌលិម្បណមេត្វា និក្ខត្តំ ធាមំ សាវេតិ សក្ខាហំ
 មារិស ទេវនមិម្ហោ... សក្ខាហំ មារិស ទេវនមិម្ហោ-
 និ ។ យថា យថា ទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវន-
 មិម្ហោ ធាមំ សាវេតិ ឯតា ឯតា សោ យត្ថោ ទុព្វត្ថា-
 ករោ ទេវ អហោសិ ឱកោដិមកករោ ច ទុព្វត្ថា-
 ករោ ទេវ ហត្វា ឱកោដិមកករោ ច តន្តវន្តវាយំ ។

[២២៨] អថទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវនមិម្ហោ
 សកោ មាសនេ និស័ទិក្ខា ទេវេ តាវត្ថីសេ អទុ-
 យហនោ តាយំ វេលាយំ វេលា តាជាយោ អភាសិ

១ ឧ. និហត្វា ។ ឆ. និហត្វា ។

[២២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាសាទនៃ សក្កទេវនមិម្ហោ
 ចូលទៅកោណគតុយក្ស ឮចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសំពះទៀងស្មា
 ម្ខាង លុះច្រមុះមុខស្គាល់ភស្តុភារនៃជ្រៃចិត្ត ប្រណម្យអញ្ចលិ ចំពោះ
 កោណគតុយក្សនោះ ហើយបញ្ចេញព្រះនាមឱ្យឮចំឆងថា នែអ្នកនិម្មិត
 ខ្ញុំជាសក្កទេវនមិម្ហោ... នែអ្នកនិម្មិត ខ្ញុំជាសក្កទេវនមិម្ហោ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សក្កទេវនមិម្ហោ បញ្ចេញព្រះនាម ដោយហេតុណា ។ យក្ស
 នោះ ក៏ត្រឡប់ព័រមាសប្បវេណីកាត្រង់ផង កែតែមានខ្លួនឡើយ ពោះ
 កំបាំងផង ដោយហេតុនោះ។ លុះមានសម្បវេណីកាត្រង់ និងមានខ្លួន
 កែតែឡើយ ពោះកំបាំងហើយ ក៏បាត់ក្នុងវិទនាទៅ ។

[២៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាសាទនៃ សក្កទេវនមិម្ហោ
 គង់លើអាសនៈរបស់ខ្លួន ធម្មវល្លក្សនេតាហិកាភិក្ខុ ហើយបាន
 ពោលគាថាទាំងឡាយនេះ ក្នុងវេលានោះថា

សក្កសីយុត្ត មាយាសុត្ត វេចចិត្តិកា
 ន សុបហត្ថចិត្តាដ្ឋ
 ចាវដ្ឋេន សុភវយោ
 ន វេចិវាហំ កុដ្ឋាមិ
 តោនោ មយំ ចាវតិដ្ឋតិ
 កុដ្ឋាហំ ន ធុរសំ ព្រម
 ម ច ធម្មាមិ ភិក្ខុយេ
 សង្កត្តណាមិ អត្តានំ
 សម្មស្សំ អត្តមន្តោតិ ។

ពពិយំ មាយាសុត្តំ

(២២៩) សាវត្ថិនំនាមិ ។ អត្ថប្បវ័ត្តិ ភិក្ខុវេ វេចចិត្តិ
 អសុរិដ្ឋោ វេចចិត្តិកោ អយោសិ ឧត្តិកោ តាដ្ឋិតិ-
 លាណោ ។ អថេតា ភក្ខុវេ សក្កោ ធម៌វេចិត្តោ យេន
 វេចចិត្តិ អសុរិដ្ឋោ តេនុបសង្កមំ កំលាធម្មច្ឆតោ ។
 អន្ធិសា ទោ ភិក្ខុវេ វេចចិត្តិ អសុរិដ្ឋោ សក្កំ ធម៌វេចិត្តំ
 ធុរតោ ។ អាតច្ឆន្តិ និស្វាទ សក្កំ ធម៌វេចិត្តំ ឯតធម៌វេច

សក្កសីយុត្ត មាយាសុត្ត វេចចិត្តិកា

ខ្ញុំមិនឱ្យទោសហៀកចៀនបាទទេ ព្រោះមិនឱ្យធម៌ជាគ្រឿង
 គាំព្រមដល់ចិត្ត និសេចក្តីក្រោធចូលមកបាទ ដោយឆ្ងាយទេ
 ខ្ញុំមិនក្រោធមកយូរហើយ និសេចក្តីក្រោធមក មិនដក់នៅក្នុងខ្លួន
 ខ្ញុំទេ បើដូច្នេះ ខ្ញុំមិននិយាយពាក្យក្រអឺងផង មិនស្រីផង
 ធម៌តាំងឡាយផង ខ្ញុំសំឡឹងឃើញប្រយោជន៍ខ្លួន បាទ
 ជាខ្ញុំសក្កីសុត្តិខ្លួនខ្ញុំ ។

មាយាសុត្ត ទី ៣

(២២៩) សាវត្ថិនំនាមិ ។ ខ្លាចកិក្ខុតាំងឡាយ កាលកំព្រើននាយ
 វេចចិត្តិអសុរិដ្ឋោ មានការងារជាមួយ ផល់នូវទុក្ខវេទនា ។ ខ្លាចកិក្ខុតាំង
 ឡាយ គ្រោះគារង់ សក្កុទេវានមិទ្ធ ចូលទៅសួរដើម្បីវេចចិត្តិអសុរិដ្ឋោ ។
 ខ្លាចកិក្ខុតាំងឡាយ វេចចិត្តិអសុរិដ្ឋោ បានឃើញសក្កុទេវានមិទ្ធ កំពុងមក
 កំភិតបារាយ លុះឃើញហើយ ក៏និយាយនឹងសក្កុទេវានមិទ្ធ យ៉ាងនេះ

កិក្ខុ បី នេកនមិទ្ធាតំ ឧ ភវេហិ មី វេមចិត្តិ
 សម្មវិមាយន្តំ ។ ឧ ភាវហំ វាធម៌ យាវហំ មាវិស
 អសុវេ បដិបុច្ឆាបិតិ ។ អថេតា ភិក្ខុវេ វេមចិត្តិ
 អសុវិន្ទោ អសុវេ ធនិបុច្ឆំ កធម៌ហំ មាវិសា សក្កំ
 នេកនមិទ្ធិ សម្មវិមាយន្តំ ។ មា ទោ ភ្នំ មាវិស
 ភវេសិ សក្កំ នេកនមិទ្ធិ សម្មវិមាយន្តំ ។

(២៣១) មថេតា ភិក្ខុវេ វេមចិត្តិ អសុវិន្ទោ សក្កំ

នេកនមិទ្ធិ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

មាយាវី ធម្មកា សក្កំ

នេកនមិទ្ធិ សុដម្បតិ

ឧបេតិ ធិរយី យោវិ

សម្ពុតោ សត សម្ពុតំ ។

១ ទេវិកា ធិរិច្ច ទិស្សតិ ។

មតិគ្រូទេវកនមិទ្ធិ សម្មុទ្ធិវិក្ខុន្តិផង ។ សក្កុទេវកនមិទ្ធិតបថា ម្ចាស់
 វេមចិត្តិ អកុច្ចុប្រាបកលល្បិចផលន្តំ ។ វេមចិត្តិអសុវិន្ទតបថា មតិគ្រូ
 អកុច្ចុប្បិ ខ្ញុំប៉ុន្មានប្រាប់ទេ ប៉ុន្មានសាសន្តោកអសុវេន ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ វេមចិត្តិអសុវិន្ទ សាកស្មន្តោកអសុវេ ម្ចាស់ភក្កុច្ចុប្បិ
 ខ្លួនខ្ញុំនឹងប្រាប់កលល្បិច ដល់សក្កុទេវកនមិទ្ធិទៅ ។ ភក្កុអសុវេតបថា
 មតិគ្រូអកុច្ចុប្បិ ព្រះអង្គកុំប្រាប់កលល្បិច ដល់សក្កុទេវកនមិទ្ធិទៀត ។

(២៣២) ម្ចាស់ភក្កុចាំនិទ្យាយ ព្រះនារោង វេមចិត្តិអសុវិន្ទ

បានពោលនឹងសក្កុទេវកនមិទ្ធិ ដោយគាថា ថា

មតិគ្រូធម្មវិសក្កុទេវកនមិទ្ធិ ព្រះនារោងសុដម្បតិ បុគ្គលមាន

កលល្បិច ភែងទៅកើតក្នុងទេវកនមិទ្ធិ ដូចជាសម្ពុតអសុវិន្ទ

ប្រកបដោយកលល្បិច ក៏គេក្នុងនាមសម្ពុតយាយន្តំផង ។

សក្កស័យស្ម័គ្រ អប្បយស្ម័គ្រ កងវិញ្ញាណស្ម័គ្រ
បញ្ចក្ខំ អប្បយស្ម័គ្រ

[២៣១] ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថុយំ វិហរតិ
ដេវតោ អនាមិច្ឆាភិក្ខុស្ស អារាម ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ សឡាយោដេស្តំ ។ កក្រោតោ
ភិក្ខុ អនុសវា ។ អថ ទា សា ភិក្ខុ ឧស្ស ភិក្ខុនោ
សន្តិកោ អន្ទយំ អន្ទយតោ ទេសេតិ ។ សោ ភិក្ខុ
ឧប្បជីក្កណ្ណាភិ ។

[២៣២] អថ ទោ សម្មហុលា ភិក្ខុ យេន កកវា
តេជស្ថន្តិស្ម ឧបស្ថន្តិបិទា កកវត្ថំ អភិវាទេតា ឯ-
កាមន្តំ ឯសិទ្ធិសុ ។ ឯកាមន្តំ ឯសិទ្ធិ ទោ តេ ភិក្ខុ
កកវត្ថំ ឯកនរោច្ចំ វេន កន្ត ទ្វេ ភិក្ខុ សឡាយោដេ-
ស្តំ កក្រោតោ ភិក្ខុ ឧស្ស អនុសវា អថ ទោ កន្ត
សោ ភិក្ខុ ឧស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិកោ អន្ទយំ អន្ទយ-
តោ ទេសេតិ សោ ភិក្ខុ ឧប្បជីក្កណ្ណាភិ ។

សក្កស័យស្ម័គ្រ អប្បយស្ម័គ្រ កងវិញ្ញាណស្ម័គ្រ

អប្បយស្ម័គ្រ ទី ៤

[២៣៣] សម័យម្ហេ ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅ ក្នុងភ្នំ
ដេវតោ របស់អនាមិច្ឆាភិក្ខុស្ម័គ្រ ជិតក្រុងសាវត្ថុ ។ សម័យនោះឯង
ភិក្ខុពីររូបទាំងពីរ ។ បណ្តាភិក្ខុពីររូបនោះ ភិក្ខុមួយរូបនិយាយ
កំលោះហួស ។ ត្រាខាងឯង ភិក្ខុនោះសំដែងទោស តាមសមត្ថរស្មី
ទោស ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនោះ ។ តែភិក្ខុនោះក៏មិនទទួល ។

[២៣៤] ត្រាខាងឯង ភ្នំភិក្ខុជាច្រើនរូប ចូលទៅកាន់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភ្នំភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ទើបក្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
ពីររូបក្នុងសាសនានេះ តើគេទាស់ទែងគ្នា បណ្តាភិក្ខុទាំងពីររូបនោះ ភិក្ខុ
មួយរូបនិយាយកំលោះហួស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រាខាងឯង ភិក្ខុ
នោះសំដែងទោស តាមសមត្ថរស្មីទោស ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនោះ តែភិក្ខុ
នោះ មិនទទួល ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុទ្ធាធម៌

[២៣៣] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ពាលា ។ យោ ច អន្ធម៌ អន្ធម៌កោ ធម្មស្មតិ យោ វ អន្ធម៌ ទេ-
 សេន្តស្ស យថាធម៌ ធម្មន្តណ្ឌតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ពាលា ។ ទ្វេ មេ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតា ។ យោ ច អន្ធម៌ អន្ធម៌កោ ធម្មស្មតិ យោ ច អន្ធម៌ ទេ-
 សេន្តស្ស យថាធម៌ ធម្មន្តណ្ឌតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បណ្ឌិតា ។

[២៣៤] ពូតបុត្តិ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវធម៌ន្តា សុទ្ធម្មាយំ សកាយំ ទេវេ ភាវត្តិសេ អនុទយនា ឆោ-
 កាយំ វេណយំ ឥមំ ភាមំ អកាសំ

កោដោ វេ វិសហយាតុ
 មា ច មិន្តេ ហំ វេ ជីវា
 អករហិយំ មា ករហិត្ត
 មា ច កាសិត្ត បេសុណំ
 អជ ចាបជំនំ កោដោ
 បទ្ធាតាវភិមន្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុទ្ធាធម៌

[២៣៥] ព្រះមានព្រះភាគក្រាស់ថា ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលនេះ មានពីរភ្នែក ។ គឺបុគ្គលដែលមិនឃើញរោសតាម
 រោស ១ បុគ្គលដែលគេកាលសំដែងរោស មិនទទួលតាមធម៌ ១ ។
 ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង បុគ្គលកាលពីរភ្នែក ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតនេះ ក៏មានពីរភ្នែក ។ គឺបុគ្គលដែលឃើញ
 រោសតាមរោស ១ បុគ្គលដែលកាលគេសំដែងរោស ទទួលតាម
 ធម៌ ១ ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង បណ្ឌិតមានពីរភ្នែក ។

[២៣៦] ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយ សក្កទេ-
 វធម៌ន្ត ធម្មលំព្វកទៅតាមរោសកាត្រីន្ទ្រ ក្នុងក្នុងប្រជុំឈ្មោះសុទ្ធា
 ធម្មកាលភាពនេះ ក្នុងវេណនាថា

សេចក្តីក្រោធទូរមក ក្នុងអំណាច របស់អ្នកទាំងឡាយ
 សេចក្តីប្រែប្រួល របស់អ្នកទាំងឡាយ កុំកើតក្នុងមន្តធម៌
 ពួកអ្នកកំរើតរៀលបុគ្គល ដែលមិនគួរកំរើតរៀល ទាំងកុំ
 និយាយពាក្យសិរស្យក្បឿយ ព្រោះសេចក្តីក្រោធម្ម ដូច
 ជាភ្នំសង្កត់សង្កិនដន់កាប្រក់ ។

សក្តានុបក្ស អក្កោធសូត្រ ភូតប្បកថា

មញ្ញមិ អក្កោធសូត្រ

(២៣៥) ឯវង្ខេ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ កកក
សាវត្ថុយំ វិហារតំ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌិតស្ស អារា-
មេ ។ តត្រ ហេ កកក កិត្តុ ។ បេ ។

(២៣៦) កកក ឯតទេវេច កូតបុត្តំ កិត្តុវេ
សក្កោ ទេវេនមំន្តោ សុទម្មាយំ សកាយំ នេវ តាវត្ថុ-
សេ អនុទយមាទោ តាយំ វេលាយំ វិមំ តាមិ អកាសិ

មា វេ តោទោ អជ្ឈេកវិ
មា ច តុជ្ឈិតុ តុជ្ឈិតិ
អក្កោទោ អវិហិតា ច
អរិយេសុ វសតិ សទា(១)
អថ ចាបជំនំ តោទោ
បទូតោវកិមន្តតិ ។

សក្កាញ៉ា ។

សក្តានុបក្ស អក្កោធសូត្រ ប្យិង្ក្រេត

អក្កោធសូត្រ ទី ៥

(២៣៧) ខំបាទស្តាបមក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថមិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិត
ព្រៃសាវត្ថុ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។

(២៣៨) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កុ
តាំងឡាយ កាលគឺព្រង់នាយ សក្កទេវេនមំនុ ពន្យល់ពួកទេវតា
ហេតុការណ៍ ក្នុងរោងប្រជុំឈ្មោះសុទម្មា បានដោលគាថានេះ ក្នុង
វេលានោះថា

សេចក្តីក្រោចក្របសន្តិក៍អក្ខរៈ មួយទៀត អ្នកកុំខឹង
នឹងពួកបុគ្គលដែលកំពុងខឹងឡើយ សេចក្តីមិនខឹងក្តី សេចក្តី
មិនចៀកចៀនក្តី វេទនាមាននៅក្នុងពួកព្រះអរិយៈសក្កកាល
ប៉ុន្តែសេចក្តីក្រោចដូចជាដំ តែងញ៉ាញ្ច្រូនដូចអាក្រក់ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសត្វា

តត្រាទាំង

យត្វា ឧត្តរាស្រ្តិយនាយា

អន្ធរេយន អន្ធរេយន

នេសិតំ តុន្តសេដ្ឋន

សនំ សក្កបញ្ចកំ ។

សក្កសំយុត្តំ សម្ពុត្តំ ។

ឯកាទសសំយុត្តំ

នេវតា នេវបុត្តោ ច

វាជា មារោ ច ភិក្ខុនី

ប្រាជ្ញា ប្រាជ្ញាណាដ្ឋីសោ

វិនយត្ថោន វិសហតិ ។

សតាវត្ថោ ឆិដ្ឋិកោ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសត្វា

ទទ្ធានក្នុងសក្កបញ្ចកៈនោះ គឺ

សក្កបញ្ចកៈនេះ ដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ប្រសើរសំដែងហើយ

ដោយយកសូត្រ ១ ឧត្តរាស្រ្តិយសូត្រ ១ នាយាសូត្រ ១

អន្ធរេយសូត្រ ១ អន្ធរេយសូត្រ ១ ។

ចប់ សក្កសំយុត្តំ ។

ក្នុងសត្វាបិក្ខុមានសំយុត្ត ១១ គឺ

ទេវតាសំយុត្ត ១ ទេវបុត្តសំយុត្ត ១ ពជៈភិក្ខុសាសនសំយុត្ត ១

មារសំយុត្ត ១ ភិក្ខុនីសំយុត្ត ១ ប្រាជ្ញសំយុត្ត ១ ប្រាជ្ញាណា-

សំយុត្ត ១ វិន័យសំយុត្ត ១ វិនយសំយុត្ត ១ យក្ខសំយុត្ត ១

វិសហសំយុត្ត ១ ។

ចប់ សត្វាបិក្ខុ ។